

KAIS. KÖN. HOF

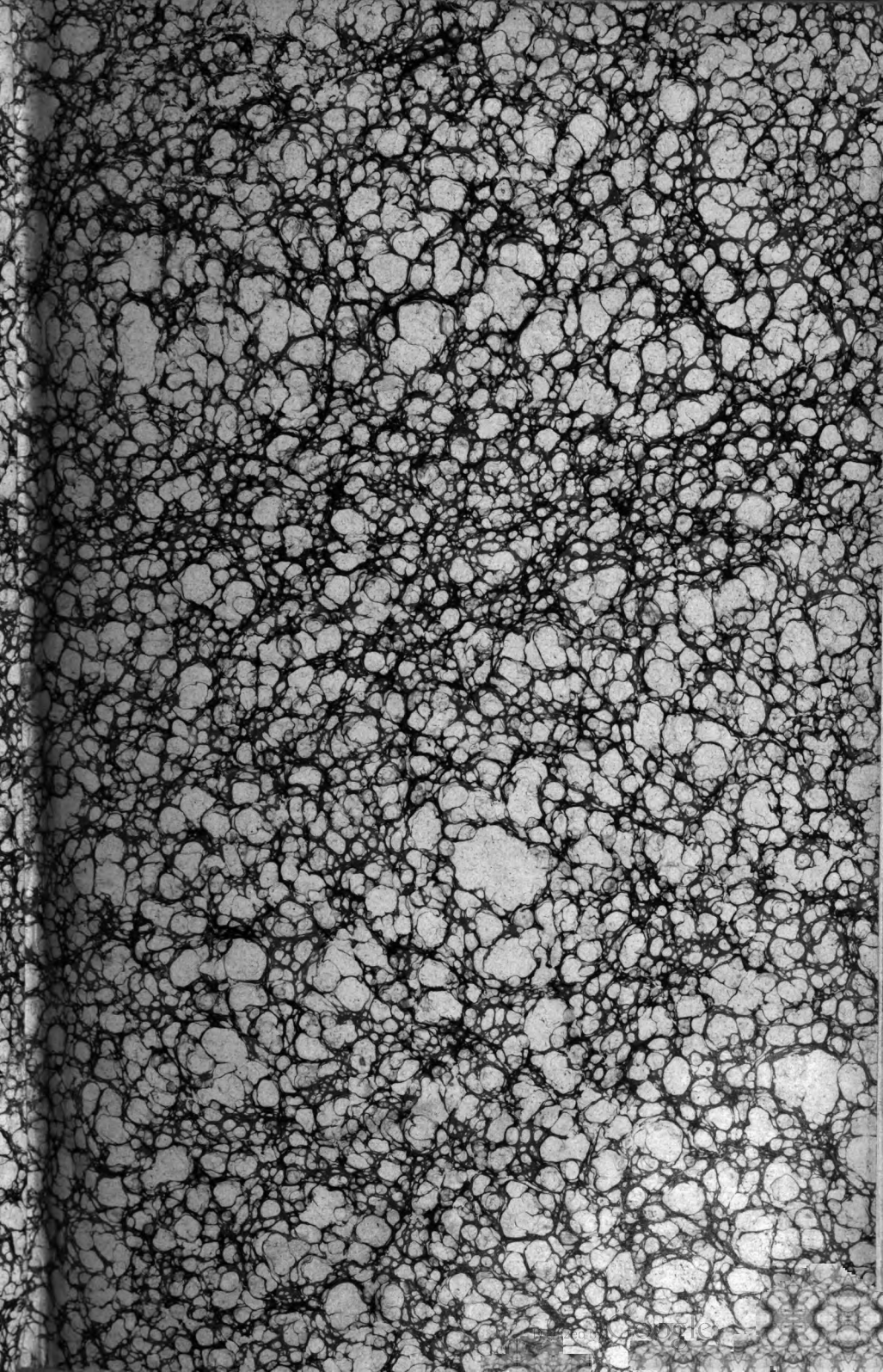
BIBLIOTHEK

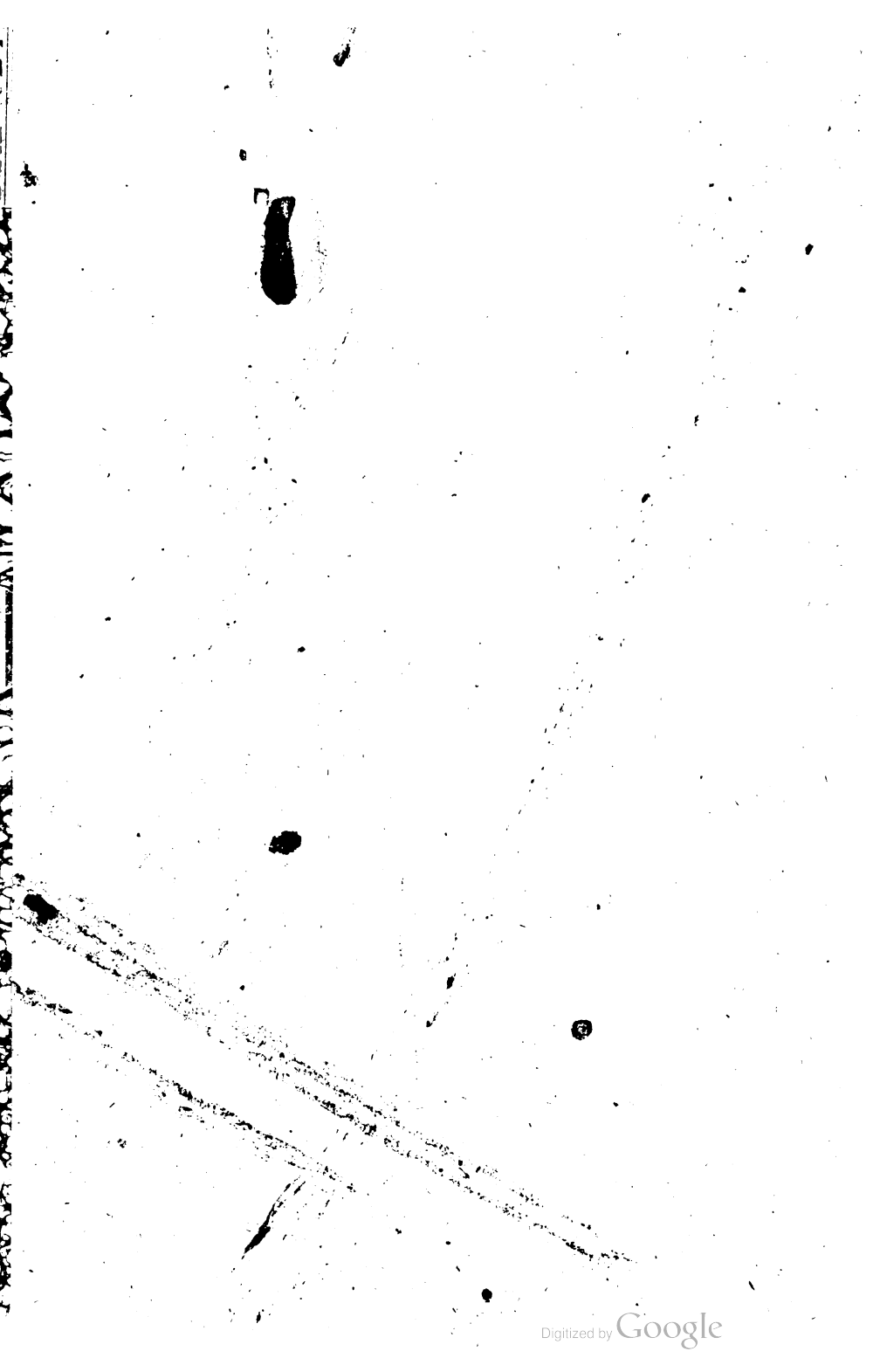
34.556-B

Neu-

S.A. 45. E. 87.

84556-B.

Österreichische Nationalbibliothek

+Z224324208

KAZNENI ZAKON

0

NARUŠAJIH DOHODARSTVENIH.

U BEČU.

.IZ CESARSKO-KRALJEVSKE DVORSKE I DĚRŽAVNE ŠTAMPARIJE.

1857.

M i F e r d i n a n d P è r v i,
po božjoj milosti cesar austrianski; kralj jeruzolimski, ugarski, česki, lombardezki i mlietački, dalmatinski, hèrvatski, slavonski, galički, vladimirski i ilirski; arkivojvoda austrianski; vojvoda lotarinžki, saleburžki, štajerski, koruški, kranjski, gornjo- i dolnjo-slezki; veliki knez erdeljski; markgrav moravski; pokneženi grof habsburžki i tirolski itd. itd.

Nadahnuti živahnom željom, da bi se usavèršilo dielo pravednoga zakonotvorstva, slavno započeto po Prejasnom Našem Otcu blažene uspomene, podvèrgosmo pozornomu razsudu kako kaznene ustanove, koje su u postojećih raznih zakonih i propisih o neizravnih dancih sadèržane za narušaje dohodarstvene, tako i postupak, uvedeni pri uporabljivanju tih kaznih na pomenute narušaje, i uslied razsuda toga uvidismo potreboću, ustanove, koje su do sada valjale, zamieniti za svekolike grane neizravnih danakah

jednim jedinim zakonom kaznenim, koi bi se osnivao na načelih pravednosti i slagao se s obćimi zakoni kaznenimi. Budući ozbiljna Naša volja, da, u suglasju s obćimi zakoni kaznenimi, nebude radi narušajah dohodarstvenih podvèržen kazni nitko, koi nije kriv kažnjivomu činu ili propustu; da ni narušnik nepodnese težje kazni, nego koja je potrebna za prepriećenje narušajah dohodarstvenih; da pri uporavljivanju kazni i krivac i obitelj njegova uživa svaku poštedu, koja se slaže sa svèrhom kažnjenja; i da se okrivljeniku olakša zakonito branjenje, na koliko to pomenuta svèrha dopušta; ali da ujedno i dèržavna blagajnica, i poštèni porezovnik, koi zakone po dužnosti obdèržava, a i obèrtna radinost viernih Naših podložnikah nalazi proti zakidanju sredstvom narušajah dohodarstvenih u kaznih, koje su proti istim zaprijetjene, onu krie pku zaštitu, koju za svèrhu imadu zakoni carinski i ostali propisi o dancih neizravnih; s toga odlučismo, ovaj kazneni zakon o narušajih dohodarstvenih izdati, i zapoviedamo, da se isti u dèržavah Naših, izim Ugarske, Erdeljske i Dalmacie, od pèrvoga Travnja 1836 počamši, točno obdèržava sa sljedećimi ustanovami:

- I. Od pomenutoga časa lišavaju se krie-posti svekolike kaznene ustanove, sa-

dèržane u postojećih zakonih i propisih za one grane od danakah, o kojih zakon ovaj govori; a tako isto lišava se krieposti i postupak, uvedeni za uporavljivanje tih kaznih. Pojedini dohodi i danci, za koje će iznimice još za nieko vrieme u krieposti ostati postojeće kaznene ustanove i postupak pri uporavljivanju istih, obznanit će se osobitimi proglasi.

II. Osobitimi obznanami odredit će se takodjer poblizje, koje će daće, tekuće na korist obćinah ili drugih osobah, imat se smatrati kao sadèržane pod zakonom ovim.

III. Kazni, u zakonu ovom ustanovljene, imadu se uporavljivati na svekolike narušaje dohodarstvene, koji

a) budu učinjeni poslie trideset i pèrvo-ga dana Ožujka mieseca 1836, ili koji,

b) premda su učinjeni prije toga roka, podleže ipak postupku, naredjenomu u zakonu ovom (X), i za koje zakon ovaj odredjuje blažju kazan, nego što je ona, koju su ustanovljivali propisi, postojavši u vrieme učinjena narušaja.

IV. U slučajevih, gdje se krivnja ili dioničtvo u jednom istom narušaju osniva na činih ili propustih, koji su se dogodili stranom prije, stranom poslie nastupivše krie-

posti zakona, imadu se čini ili propusti, dogodivši se prije toga vremena, po ustanovah zakona ovoga prosudjivati samo u toliko, u koliko je uporava istoga na ove čine ili propuste, naprema zakonitim naredbam, postojavšim u vrieme izvedenja, skopčana s posliedicom blažjom.

V. Ako se tko činom ili propustom, izvedenim poslie nastupivše krieposti ovoga zakona, učini krivcem dioničtva u narušaju, počinjenom prije toga vremena: tad se isti, premda po zakonu ovom pada narušaj pod strožiju kazan, nego što su ju ustanovljivali propisi, u vrieme izvedenja postojavši, neima ipak osuditi na kazan veću ili strožiju, nego je ona, koja bi učinitelja, po veličini predmeta, na koi se dioničtvo odnosi, postići imala uslied propisa, postojavšega u vrieme narušaja učinjena.

VI. Ako su narušaji iste vërste ili narušaji srodni počinjeni bili stranom prije stranom poslie nastupivše krieposti ovoga zakona, tad prije toga vremena dogodivši se narušaji mogu se pri dosudjivanju štetnih posliedicah, propisanih po zakonu ovom za izvodjenje narušajah dohodarstvenih iste vërste ili narušajah dohodarstvenih srodnih, odnosile se iste posliedice

na odmieru kaznenu ili na pooštrenje kazni, uzeti u obzir samo na toliko, da narušnika, ako mu se ubroje pomenuti prijašnji narušaji, nepostigne nepovoljnija posliedica, nego što je ona, koja je na ponavljanje narušajah iste vèrste ili narušajah srodnih zaprietjena bila po propisih, postojavših u vrijeme, kad su se isti narušaji počinili.

VII. Na narušaje dohodarstvene, prije krieposti ovoga zakona počinjene, glede kojih zagrada po propisih, postojavših u vrijeme izvedenja,

a) ili posve neima miesta, ili

b) navèršit se može tek nakon dužjega vremena, nego što ga ustanovljuje zakon ovaj,

imadu se uporabljivati povoljnije odredbe zakona ovoga o zagodi kazni i jamstva.

VIII. Tako isto, ako propisi, postojavši u vrijeme pèrvašnjega narušaja, nisu naredjivali, da se zagrada prekida narušajem potonjim, neima se tiek zagode, započete prije krieposti ovoga zakona, prekinuti narušajem, učinjenim poslie toga vremena; nego, ako kašnji narušaj bude učinjen prije, nego što se zagrada navèrši po točki predidućoj (VII), treba tada da se sasvime prevali ostalo još vrijeme, koje je za navèršbu zagode po-

trebito po propisih, postojavših u vrijeme, kada je učinjen narušaj prvašnji.

IX. Prava, koja su vlasniku ili založnomu držaocu predmeta ili pomoćnih sredstvih od kojega narušaja dohodarstvenoga podijeljena ovim zakonom u obziru jamstva za dotične kazni na imovinu, uporavljuju se na stvari, ustavljene stopram poslie krieposti ovoga zakona, premda je narušaj, kojemu su iste stvari bile predmetom ili pomoćnim sredstvom, učinjen bio prije toga vremena.

X. Postupak, propisani zakonom ovim, neima se uporavljivati na one narušaje, o kojih je prije časa, kojega je nastala kriepost ovoga zakona,

a) obavljen opis učina, ili

b) o kojih je okrivljenik, ako slučaj nije bio prikladan za opis učina, bio preslušan po kojoj vlasti, naredjenoj za izvidjanje učina ili za iztragu, ili po kojem za to povladjenom uredu; ili ako je u lombardezko-mlietačkoj kraljevini bila tužba sudu podnešena.

Svi ostali narušaji dohodarstveni imadu se razpravljati po postupku, koi je propisan u zakonu ovom.

Dato u cesarskom Našem glavnom i prestol-
nom gradu Beču na jedanaesti dan mieseca Sèrp-
nja godine po narodjenju Isusovom hiljadu osam
sto trideset i pete, vladanja Našega godine pèrve.

Ferdinand.

**Grof Antun Friderik Mitrovsky od Mitrovice i
Nemišla,**

vèrhovni kancelar.

Grof Karlo Inzaghi,

dvorski kancelar.

Baron Franjo Pillersdorf,

kancelar.

Vitez Ivan Limbeck od Lilienau-a,

vice-kancelar.

Po previšnjoj naročitoj zapoviedi

Nj. c. kr. apost. Veličanstva:

Baron Konstantin Münch-Bellinghausen,

c. kr. dvorski savietnik.

S a d è r ž a j.

Predgovor.

Navodjenje od dva ili više paragrafah ili točakah zakona. 1.
Što treba razumievati pod okolišem dèržavnim ili ovozemstvom. 2.
Tako isto pod inozemstvom. 3.
U kojem smislu treba uzimati izraze : urednik ili naredjenik. 4.
Koji prekèršaji razumievaju se pod prestupci. 5.
Vriednoća novčanih iznosakah, izraženih u zakonu. 6.

Dio I.

Glava pèrva.

**O narušajih dohodarstvenih, i o ubrojivosti
tih narušajah u obće.**

I. Znamenovanje narušajah dohodarstvenih u obće.

1. Tumačenje pojma tih narušajah.

a) Pojam.

aa) U obće. §. 1.

bb) Imenito narušaji zabranah za tègovinu inozemsku. §. 2.

b) Potanje znamenovanje pojma.

aa) Povriede dužnosti od strane dohodarstvenih urednikah i poslužiteljah. §. 3.

bb) Protupravno postupanje s porezovnikom. §. 4.

cc) Povrieda dužnosti sudielovanja, ili davanja pomoći pri uređovnom dielovanju. §. 5.

c) Propisi, koji se narušavaju narušajem dohodarstvenim. §. 6.

2. Kako se diele narušaji dohodarstveni.

a) U obziru na neposrednu njihovu posliedicu.

aa) Prikrate dohodarstvene i drugi narušaji dohodarstveni. §. 7.

bb) Pojam prikratah dohodarstvenih. §. 8.

II

Sadèržaj pèrvoga diela.

- b) U obziru naravi i važnosti posledicah.
  - aa) Rodovi narušajah dohodarstvenih. §. 9.
  - bb) Koji se narušaji razumievaju pod izrazom istoga, ili različitoga roda. §. 10.
  - cc) Potanja oznaka rodovah pojedinih. §. 11.
  - dd) Uvèrstba kriomičarstva i težkih dohodarstvenih narušajah medju prikrate dohodarstvene. §. 12.

II. Načela ubroјivosti.

- 1. Uvieti ubroјivosti.
  - a) Znanje zakona. §. 13.
  - b) Zla nakana. §. 14.
  - c) Razlozi, koji izključuju ubroјivost. §. 15.
  - d) Posledice, kada neima miesta ubroјivosti. §. 16.
  - e) Dokazivanje, da neima miesta ubroјivosti. §. 17.
- 2. Ubroјivost pokušaja.
  - Uvieti ubroјivosti ove. §. 18.
- 3. Veličina ubroјivosti.
  - a) U obće.
    - Krivci, kojim se ubraja svaki narušaj. §. 19.
  - b) Začetniku.
    - aa) Tko se ima smatrati kao začetnik. §. 20.
    - bb) Uvieti ubroјivosti ove. §. 21.
    - cc) Kad začetnik uznastoji, prepriečiti narušaj. §. 22.
    - dd) Koji se narušaji ubrajaju začetniku. §. 23.
  - c) Sukrivcem i dionikom.
    - aa) Sukrivci. §. 24.
    - bb) Dionici. §. 25.
    - cc) Uvieti, pod kojimi se ubraja sukrivnja ili dioničtvo. §. 26.
    - dd) Narušaji, pri kojih je sukrivnja ili dioničtvo podvèrženo kazni.
  - α) Načelo obćenito. §. 27.
  - β) Kad pri učinitelju neima miesta ubroјivosti. §. 28.
  - γ) Dioničtvo od strane takovoga učinitelja. §. 29.

III. Na koliko se razprostire uporava ovoga zakona.

- 1. U obziru miesta, gdje narušaj bude učinjen. §. 30.
- 2. U obziru osobnih razmierjah od strane narušnikah.
  - a) U obće. §. 31.
  - b) Napose inostranacah. §. 32.

3. U obziru narušajah, počinjenih u drugom kojem kraju okoliša državnoga.
  - a) Po kojem stanovniku onih zemaljah, za koje je zakon ovaj kriepostan.
    - aa) Načelo. §. 33.
    - bb) Iznimke. §. 34.
  - b) Po inostrancu ili stanovniku takovoga kraja, za koi zakon ovaj neima krieposti. §. 35.

Glava druga.

O kaznih za narušaje dohodarstvene u obće.

I. Vèrste kaznene.

1. Vèrste kaznene u obće. §. 36.
2. Kazni na imovinu.
  - a) Pojam. §. 37.
  - b) Odmiera najmanja. §. 38.
  - c) Odmiera najveća.
    - aa) U slučaju, ako stvar bude uhitjena. §. 39.
    - bb) U slučaju, ako stvar nebude obratjena na ovèrhu kazni. §. 40.
    - cc) Šta se ima činiti, ako svota nadilazi najveću ovu odmieru. §. 41.
  - d) Kaznena ustanova, ako predmet nebude sasvime poznat.
    - aa) Pronalaženje od prilike. §. 42.
    - bb) Ako se predmet neda pronaći ni od prilike. §. 43.
  - e) Ustanova kaznena po daći.
    - aa) Načelo. §. 44.
    - bb) Daće, koje se uzet imadu u odmieru kazni. §. 45.
    - cc) Odmiera, na kojoj se osnivat ima ustanova kazni. §. 46.
    - dd) Imenito u obziru uvoznine (carine uvozne). §. 47.
    - ee) Za uvozninu i izvozninu u obće. §. 48.
  - f) Ustanova kazni po vrijednosti.
    - aa) Načelo. §. 49.
    - bb) Imenito, kad se naruše propisi carinski. §. 50.
    - cc) Pri prikrati izvoznine, ili pri narušaju zabrane izvozne. §. 51.
  - g) Gubitak.
    - aa) Umjesto kazni po vrijednosti, §. 52.
    - bb) Ako predmet, dosudjen na gubitak, nebude pri ruci. §. 53.
    - cc) Posljedica gubitka, po zakonu dosudjena. §. 54.
  - h) Namiena kaznih na imovinu. §. 55.

3. Zatvor.

- a) Stupnji. §. 56.
- b) Način, kako se izvršuje. §. 57.
- c) Neprekidna izvršba. §. 58.
- d) Kada se dopušta prekidanje i dieljenje izvršbe. §. 59.
- e) Najkratje i najdužje trajanje. §. 60.
- f) Mierilo za računanje vremena. §. 61.
- g) Vrieme, kada se počinje izvršba. §. 62.

II. Pooštrivanje kaznih.

1. Ustanove obćenite.

- a) Načelo. §. 63.
- b) Sjedinjivanje dviuh ili više vèrstah kaznenih. §. 64.
- c) Osobiti načini pooštrivanja kazni. §. 65.

2. Pooštrivanje kazni zatvora.

- a) Načelo. §. 66.
- b) Javno stavljanje na sramotište. §. 67.

3. Gubitak pravah i povlasticah.

- a) Načelo. §. 68.
- b) Ustanova u obziru trajanja toga gubitka. §. 69.
- c) Posljedica gubitka.
  - aa) Povlasticah prodajnih. §. 70.
  - bb) Povlasticah, koje se dèrže nepokretnoga kojega posieda. §. 71.
  - cc) Slobodnih zanatah. §. 72.

4. Odpravljenje.

- a) Ustanova obćenita. §. 73.
- b) Kada je izvršba odpravljenja iz obzirah redarstvenih podvèržena zapriekam. §. 74.
- c) Iz zemaljah svihkolikih. §. 75.
- d) Povratak takovoga, koi je odpravljen. §. 76.

5. Obznanjenje imena.

- a) Slučajevi, gdie obznanjenju ima miesta. §. 77.
- b) Kako biva obznanjenje. §. 78.

III. Posljedice kazni.

- 1. Stavljenje osudjenika pod nadzor redarstveni. §. 79.
- 2. Priuzdèržaje se pripadajuća daća, a i pravo na odštetu. §. 80.

IV. Kažnjenje malolietnih.

1. Diece. §. 81.
2. Drugih malolietnikah.
  - a) Ustanovljivanje vrste kaznene. §. 82.
  - b) Izmierivanje kazni. §. 83.
  - c) Najdužje trajanje zatvora. §. 84.
  - d) Izvršba zatvora kod nedoraslih. §. 85.

Glava tretja.

O izmierivanju kazni.

I. Načela obćenita.

1. Vrieme, na koje je slobodno kazan izmieriti. §. 86.
2. Oproštenje kazni ili ublaženje putem milosti. §. 87.
3. Uvažavanje okolnostih otegotjujućih i olakotjujućih. §. 88.

II. Okolnosti otegotjujuće.

1. U obće. §. 89.
2. Okolnosti otegotjujuće posebne.
  - a) Iz naravi osobe. §. 90.
  - b) Iz naravi čina. §. 91.

III. Okolnosti olakotjujuće.

1. Poblížja oznaka istih. §. 92.
2. U obziru pokušaja. §. 93.
3. U obziru razmierja, koje proizhodi iz sudielovanja dviuh ili više osobah. §. 94.

IV. Pravila za izmierivanje kazni.

1. Načela za izmierivanje kazni u obće.
  - a) Uvažavanje okolnostih otegotjujućih i olakotjujućih. §. 95.

VI

Sadržaj prvéga diela.

- b)* Ograničenje razbora vlastih presudnih. §. 96.
- c)* Uvažavanje razmierjah osobnih. §. 97.
- 2. Razmierje u izmierivanju kazni za više krivacah ili dionikah.
  - a)* Mierilo za izmierivanje kazni. §. 98.
  - b)* Po obsegu predmeta od narušaja. §. 99.
  - c)* U slučaju, kada dvie ili više osobah u društvu počine naručaj.
    - aa)* U koliko nepostoji medju njimi razmierje začetničtva, sukrivnje ili dioničtva. §. 100.
    - bb)* Za njih kao za sukrivce ili dionike. §. 101.
  - d)* Razmierje u izmieri kaznenoj izmedju krivacah i dionikah. §. 102.
- 3. Kad se steku kaznene ustanove zakonah različitih.
  - a)* Razlučeno izmierivanje kazni. §. 103.
  - b)* Šta treba uvažavati pri izmierivanju. §. 104.
- 4. Kad se steku dva ili više narušajah dohodarstvenih.
  - a)* Načelo. §. 105.
  - b)* Šta se ima činit sa iznoskom, koi nadilazi najveću odmieru kaznenu. §. 106.
  - c)* Iznimke. §. 107.
- 5. Srodni narušaji dohodarstveni.
  - a)* Pojam ovih narušajah. §. 108.
  - b)* Načelo pri uvažavanju istih. §. 109.
  - c)* Uviet uvažavanja. §. 110.
  - d)* Okolnosti, koje uvažavanja neizključuju. §. 111.
  - e)* Ograničenje uvažavanja srodnih narušajah dohodarstvenih. §. 112.
  - f)* Mierilo za izmierivanje kazni, kad se ponavljaju dohodarstveni narušaji iste vèrste, ili narušaji dohodarstveni srodni. §. 113.
  - g)* Pri svakoj sljedećoj ponovi. §. 114.

V. Promiena kazni.

- 1. Načelo. §. 115.
- 2. Promiena kazni novčane na zatvor.
  - a)* Slučajevi, kada joj ima mesta. §. 116.
  - b)* Diona promiena. §. 117.
  - c)* Okolnosti, na koje treba obzir imati. §. 118.
  - d)* Mierilo pri promienjivanju. §. 119.
  - e)* Izvèršba kazni novčane, ako narušnik dodje u stanje, da može platiti. §. 120.
  - f)* Na koi se stupanj zatvora kazan promienjuje. §. 121.

3. Pokratjenje kazni zatvora.

a) Uvjeti za to. §. 122.

b) Na koliko se može pokratiti kazan zatvora. §. 123.

Glava četvèrta.

O jamčenju za kazni.

Odsiek pèrvi.

O osobnom jamčenju za kazni.

I. Ustanove obćenite.

1. Načelo. §. 124.

2. Na čem se osniva jamčenje.

a) Na zakonu ili dogovoru. §. 125.

b) Na ovom zakonu. §. 126.

II. Osobita ustanova o jamčenju po ovom zakonu.

1. Osobe, koje su dužne jamčiti.

a) Jamčenje vlastodavca za vlastoimca.

aa) Radi koristi, primljene iz narušaja.

α) U obće. §. 127.

β) Napose, ako je vlastodavac obèrtnik.

αα) Predmnjeva u obziru predmetah ili poštah novčanih, koje se nadju kod njega. §. 128.

ββ) Dopušta se protudokaz. §. 129.

γγ) Radi propuštene pozornosti prigodom primanja koristi iz narušaja. §. 130.

bb) Radi nedostatka u oprezu.

α) Kad se nadalje ostavi punomoćje. §. 131.

β) Kad se daje punomoćje. §. 132.

b) Jamčenje obèrtnikah za svoje naredjenike i pomoćnike.

aa) Dužnost u obziru izbora i poslovanja istih. §. 133.

bb) Jamčenje odatle proiztićuće. §. 134.

c) Jamčenje glave obitelji za članove obitelji. §. 135.

d) Jamčenje roditeljah ili tutorah za malolietnike. §. 136.

e) Jamčenje sukrivacah i dionikah. §. 137.

2. Obseg jamčenja.

a) Koja davanja razumievaju se pod istim. §. 138.

VIII

Sadržaj prvoga diela.

- b) Mierilo za odmierivanje. §. 139.
- c) Razmierje dvojice ili više jamacah izmedju sebe. §. 140.
- 3. Ovèrška jamčenja.
  - a) Iznosak, glede kojega je slobodno ovèršit jamčenje. §. 141.
  - b) Iznosak, glede kojega se ima potierati jamčenje. §. 142.
  - c) Kako se obavlja ovèrška i koja su sredstva ovèršena. §. 143.
- 4. Kada se jamčenje sukobi sa krivnjom ili dioničtvom. §. 144.

Odslek drugi.

O stvarnom jamčenju za kazni.

I. Stvari, na kojih leži jamčenje.

- 1. Predmet narušaja. §. 145.
- 2. Pomoćna sredstva istoga. §. 146.

II. Slučajevi jamčenja.

- 1. Predmeta od prikratah dohodarstvenih. §. 147.
- 2. Pomoćnih sredstvih od narušajah.
  - a) Izvanjskoga zavitka i potrebstinah za pohranu. §. 148.
  - b) Stvarih, koje su pomiešane s predmetom, ili inako u savez stavljene s istim. §. 149.
  - c) Sredstvih odpremnih. §. 150.
- 3. Inih predmetah ili sredstvih pomoćnih. §. 151.

III. Pravo, koje se radja iz jamčenja ležećega na kojoj stvari.

- 1. Pojam. §. 152.
- 2. Osobe, proti kojim ima miesta ovomu pravu.
  - a) U obće. §. 153.
  - b) Napose radi krivnje, dioničtva ili osobnoga jamčenja. §. 154.
  - c) A tako i bez ovih uvietah. §. 155.
- 3. Doba, kada treba potierati jamčenje.
  - a) Na predmet narušaja. §. 156.
  - b) Na sredstva pomoćna, jamčeca onako isto kao i predmet narušaja. §. 157.
  - c) Na ina sredstva pomoćna.

aa) Neposredno pri uhitjenju. §. 158.

bb) Po uhitjenju. §. 159.

4. Način potierivanja.

a) U pravilu uredovna ustava. §. 160.

b) Redovitim putem pravde. §. 161.

IV. Izvèrška jamčenja.

1. Prodaja. §. 162.

2. Postupak kod predmetah od samoprodaje dèržavne.
§. 163.

3. Slučajevi, u kojih treba učinit da nebudu za porabu.

a) Predmet narušaja. §. 164.

b) Pomoćna sredstva narušaja. §. 165.

V. Privatne pravne tražbine na stvar, koja podleži jamčenju.

1. Uvjeti, pod kojimi se mogu iste potierati, i postupak pri tom. §. 166.

2. Nazadno traženje stvari, izza kako je bila prodana.
§. 167.

3. Nazadno traženje kupovnine. §. 168.

4. Naknada troškovah potrebnih ili koristnih. §. 169.

VI. Uračunavanje stvari jamčeće u kazni pojedinih krivacah i dionikah.

1. U kazan vlastnika. §. 170.

2. U kazan dèržatelja. §. 171.

3. U kazni svih osudjenikah. §. 172.

Glava peta.

0 ubrojivosti niekojih vèrstah krivnje i dioničtva.

I. Ubrojivost krivnje i dioničtva u kriomičarstvu i težkih narušajih dohodarstvenih.

1. Začetnici. §. 173.

2. Sukrivci. §. 174.

3. Dionici. §. 175.

II. Ubroyivost dioničtva posredstvom date pripomoči.

1. Pojam. §. 176.
2. Kad ubroyivosti radi date pripomoči neima miesta. §. 177.

III. Ubroyivost krivnje i dioničtva kod čete kriomičarske.

1. Što se razumieva pod četom kriomičarskom. §. 178.
2. Naputnici i poglavice. §. 179.
3. Osiguratelj poduzetjah. §. 180.
4. Ubroyivost, kad naputnik ili poglavica tvorno nastoji prepriečiti narušaj. §. 181.
5. Vodje kod pojedinih poduzetjah. §. 182.
6. Ini članovi čete. §. 183.

IV. Ubroyivost pokušaja.

Kod kriomičarstva i niekojih težkih narušajah dohodarstvenih. §. 184.

Glava šesta.

O kriomičarstvu i o kažnjenju kriomičarstva.

I. Vërste kriomičarstva.

1. Kriomičarstvo učinjeno.
  - a) Protuzakunitim uvoženjem robe.
    - aa) U okoliš carinski. §. 185.
    - bb) U koi iznimak carinski. §. 186.
  - b) Protuzakunitim izvoženjem robe.
Iz okoliša carinskoga ili iznimakah carinskih. §. 187.
  - c) Protuzakunitim provoženjem robe.
Kroz okoliš carinski. §. 188.
  - d) Protuzakunitim unošenjem predmetah, porezu podvërženih.
U miesta zatvorena. §. 189.
2. Kriomičarstvo pokušano.
  - a) U obće. §. 190.

b) Osobite vèrste pokušaja.

aa) Pokušanim protuzakonnim uvoženjem robe u okoliš carinski. §. 191.

bb) Prekèršajem niekojih zabranah, postojećih za primorje ili za vode pogranične.

α) Vèrste toga prekèršaja. §. 192.

β) U koju vèrstvu kriomičarstva spadaju ovi narušaji. §. 193.

cc) Pokušanim protuzakonnim izvoženjem robe. §. 194.

dd) Pokušanim protuzakonnim uvoženjem robe u iznimak carinski. §. 195.

ee) Pokušanim protuzakonnim uvoženjem predmetah, porezu podvèrženih, u miesta zatvorena. §. 196.

c) Uviet, pod kojim se ubraja pokušaj. §. 197.

d) Iznimke od kažnjivosti pokušaja.

aa) Kada se po propisu opravda čin ili propust. §. 198.

bb) Kada tko daje dovoljnu obaviest, zašto je zastranio od propisa. §. 199.

3. Druge vèrste kriomičarstva. §. 200.

II. Kažnjenje kriomičarstva.

1. Okolnosti otegotjujuće. §. 201.

2. Ustanova kazni.

a) Vèrste kriomičarstva u obziru ustanovljivanja kazni. §. 202.

b) Glavna kazan.

aa) Kada se naruši zabrana u obziru prometa, carini podvèrženoga. §. 203.

bb) U svih ostalih slučajevih. §. 204.

cc) Daće, koje se imadu uzet za temelj pri odmierivanju kazni.

α) U obće. §. 205.

β) Potanja oznaka tih daćah. §. 206.

dd) Najmanja izmiera kaznih na imovinu. §. 207.

ee) Odmiera kazni u obziru tvarih solanih i salitrenih. §. 208.

c) Ustanove drugotne.

aa) Gubitak niekojih pomoćnih sredstvah. §. 209.

bb) Uvieti gubitka. §. 210.

cc) Jamćenje sredstvah prevoznih. §. 211.

dd) Gubitak obèrta, ili gubitak povlastice za proizvodjenje ili pravljenje predmetah samoprodajnih. §. 212.

ee) Gubitak povlastice kućarenja. §. 213.

ff) Gubitak dozvole za prodavanje predmetah samoprodajnih. §. 214.

gg) Gubitak povlastice tèrgovačke glede predmetah stanovitih. §. 215.

- hh)* Odpravljenje iz kotara pograničnoga. §. 216.
- d)* Kazni za niekoje vèrste pomaganja.
  - aa)* Po sebi. §. 217.
  - bb)* Pri stečaju s drugim naćini od pomaganja. §. 218.
  - cc)* Uzkratjena ili zanemarena pomoć pri odkrivanju ili ustavljanju. §. 219.

Glava sedma.

O kriomićarstvu dèrzovitom i o kaźnjenju istoga.

I. Podvèrste kriomićarstva dèrzovitoga.

1. Oznaka istih. §. 220.
2. Društva kriomićarska. §. 221.

II. Tumaćenje i kazan pojedinih podvèrstah kriomićarstva dèrzovitoga.

1. Kriomićarstvo ponavljano.
  - a)* Pojam. §. 222.
  - b)* Kazan. §. 223.
2. Kriomićarstvo oružanom rukom.
  - a)* Pojam. §. 224.
  - b)* Kazan. §. 225.
3. Kriomićarstvo sgèrnutjem.
  - a)* Pojam. §. 226.
  - b)* Kazan.
    - aa)* Pri opornosti ili nasilju. §. 227.
    - bb)* Pri drugih pogibeljnih sgèrnutjih. §. 228.
    - cc)* U slučajevih od manje pogibeljnosti. §. 229.
4. Kriomićarstvo nasiljem.
  - a)* Pojam. §. 230.
  - b)* Kazan. §. 232.
5. Kriomićarstvo podkupljenjem.
  - a)* Pojam. §. 231.
  - b)* Kazan. §. 232.
6. Kriomićarstvo osigurano.
  - a)* Pojam. §. 233.
  - b)* Kazan.

- aa)* Za osiguratelja. §. 234.
- bb)* Za druge krivce ili dionike. §. 235.
- 7. Kriomičarstvo lažnimi, krivotvorenimi ili podmetnutimi izpravami.
  - a)* Pojam. §. 236.
  - b)* Kazan. §. 237.
- 8. Kriomičarstvo povriedom zapora uredovnoga. Pojam i kazan. §. 238.
- 9. Kriomičarstvo s tudjom vlastninom. Pojam i kazan. §. 239.

III. Osobite ustanove o kažnjenju.

- 1. Uporavljivanje kaznih na imovinu. §. 240.
- 2. Kada se odredjuje globa umiesto zatvora. §. 241.
- 3. Pooštrenja kazni.
  - a)* Gubitak povlasticah tèrgovačkih. §. 242.
  - b)* Gubitak drugih povlasticah obèrtovnih. §. 243.
  - c)* Izjava nesposobnosti.
    - aa)* Za zadobiti povlasticu tèrgovačku. §. 244.
    - bb)* Za zadobiti drugu povlasticu obèrtovnu. §. 245.
    - cc)* Trajanje te nesposobnosti. §. 246.
  - d)* Odpravljenje iz kotara pograničnoga. §. 247.
  - e)* Stavljenje pod nadzor redarstveni. §. 248.
  - f)* Odpravljenje inozemacah. §. 249.
  - g)* Pooštrenja kazni, kada čin bude kažnjen putem sudovah kaznenih, ili u slučaju, kada kazan zatvora bude promienjena. §. 250.

Glava osma.

O društvih kriomičarskih.

I. Vèrste krivnje i dioničtva.

- 1. Pojam društva kriomičarskih. §. 251.
- 2. Začetnici. §. 252.
- 3. Učinitelji. §. 253.
- 4. Sukrivci. §. 254.
- 5. Dionici. §. 255.

II. Kazni.

1. Iznimka od uporave kazni na korist onoga, koi odstupi od društva. §. 256.
2. Kazan zatvora.
  - a) Za začetnike. §. 257.
  - b) Za učinitelje i niekoje sukrivce. §. 258.
  - c) Za druge sukrivce ili dionike. §. 259.
  - d) Ublašivanje kazni, kad namieravani narušaji nebudu izvedeni. §. 260.
3. Ubrojivost pojedinih narušajah dohodarstvenih.
  - a) Načelo. §. 261.
  - b) Odmiera kazni za ove narušaje. §. 262.
4. Globa za začetnike i učinitelje. §. 263.
5. Zajedničke ustanove s kriomičarstvom dèrzovitim. §. 264.

Glava deveta.

O kažnjenju težkih dohodarstvenih narušajah
u o b é e.

I. Ustanova kazni.

1. Izmiera kazni. §. 265.
2. Oznaka daćah, koje imadu služiti za temelj. §. 266.
3. Izmiera kazni po vriednosti predmeta. §. 267.
4. Za stvari, koje imadu u sebi soli ili salitre. §. 268.
5. Najmanja izmiera kazni na imovinu. §. 269.
6. Uračunavanje kriomičarstva pri pooštrenju kazni poradi narušaja ponovljena. §. 270.

II. Pooštrenje kazni u okolnostih osobito otegotjujućih.

1. Zatvor.
  - a) Pri kažnjenju ponovljenom. §. 271.
  - b) Pri sgèrnutju. §. 272.
  - c) Pri drugih okolnostih otegotjujućih. §. 273.
2. Gubitak pravah i povlasticah.

- a) U prvéom slučaju zateke. §. 274.
- b) Pri kažnjenju ponovljenom. §. 275.
- c) Izjava nesposobnosti za zadobljenje povlastice obértovne. §. 276.

Glava deseta.

0 kažnjenju neizpravnostih u očitovanjih o r o b i.

I. Vërste neizpravnostih kažnjivih.

1. Naznaka istih u obće. §. 277.
2. Razlika u množini, prosta od kazni. §. 278.
3. Neizpravnost u očitovanju o robi za naputu robe inozemske.
  - a) U obće. §. 279.
  - b) Kad se prokaže predmet, kojega neima, ili pak množina veća. §. 280.
4. Neizpravnost očitovanja u prometu, prostom od carine.
  - a) Pri izvozu. §. 281.
  - b) Pri uvozu. §. 282.
5. Neizpravnosti u drugih slučajevih prometa, carini podvërženoga.
  - a) Pravilo. §. 283.
  - b) Pravilo, po kojem se odmieruje kazan. §. 284.
  - c) Neizpravnost u prokazu o kolicini. §. 285.
  - d) Netočnost u sačinjanju očitovanja. §. 286.
6. Neizpravnosti u očitovanjih, odnosećih se na postupak kontrolni.
  - a) Pravilo. §. 287.
  - b) Pravilo, po kojem se odmieruje kazan. §. 288.
7. Neizpravnosti u manifestu brodarstvenom, ili u prokazih, koje podnosit imadu brodari. §. 289.
8. Neizpravnosti u prokazih u obziru poreza u miestih zatvorenih. §. 290.

II. Načela za ustanovljivanje kazni.

1. Prokaz kolicine polag dva ili više mierilah.
  - a) Neizpravnost u prokazu po jednom od tih mierilah. §. 291.
  - b) Mierilo za ustanovljivanje kazni. §. 292.

2. Neizpravnost u prokazu o množini svežanjah il shranah.
  - a) Kada se kolicina prokazati mora obaška za svaki svežanj.
  - aa) U slučaju, kada je neizpravni prokaz kolicine kažnjiv. §. 293.
  - bb) Kada neizpravni prokaz kolicine nije kažnjiv. §. 294.
  - b) Kada se kolicina neima prokazati obaška za svaki svežanj.
  - aa) Uvieti za kažnjenje neizpravnosti. §. 295.
  - bb) Kazan za netočnost u sačinjanju očitovanja. §. 296.
3. Dosudjuje se kazan neodvisno od porabe, koja je očitovanjem učinjena. §. 297.
4. Prokaz imenom obćenitiim, nego što je ime tarifno. §. 298.
5. Okolnosti osobite otegotjujuće. §. 299.

III. Osobe, proti kojim imadu se odredjivati kazni poradi neizpravnostih u očitovanju.

1. Kazan poradi neizpravnosti ili netočnosti u očitovanju.
  - a) Načelo. §. 300.
  - b) Tko se ima smatrati kao učinitelj. §. 301.
  - c) Iznimke. §. 302.
2. Jamčenje za kazni.
  - a) Od strane izdatnika očitovanja. §. 303.
  - b) Šta sliedi iz prihvata od strane primca robe. §. 304.
  - c) Jamčenje od strane primca robe. §. 305.
  - d) Od strane vozača robe. §. 306.
  - e) Ograničenje jamčenja, zakonom ustanovljena. §. 307.
3. Kazan poradi neizpravnostih u manifestu brodarstvenom, i u prokazih, koji se predavat imadu u luci pomorskoj; a tako i jamčenje za iste. §. 308.

Glava jedanaesta.

O narušajih propisah o proizvodjenju i priredjivanju, zatim o upotrebljivanju i prodavanju predmetah od državne samoprodaje.

1. Prijava o solištih i o izvorih vode solane.
  - a) Propust takove prijave. §. 309.
  - b) Zakašnjenje prijave. §. 310.

2. Zabranjeno proizvodjenje.
  - a) Predmetah državne samoprodaje u obće. §. 311.
  - b) Duhana. §. 312.
  - c) Soli ili salitre. §. 313.
3. Priredjivanje ili upotrebljivanje suprot zabrani.
  - a) Predmetah samoprodajnih, koji nisu nabavljeni iz skladištah dohodarstvenih. §. 314.
  - b) Predmetah, koji proizhode iz skladištah dohodarstvenih. §. 315.
4. Protupropisni promet s predmeti samoprodajnimi.
  - a) Zabranjeno prodavanje.
    - aa) Predmetah, kojih neima u tarifi, ili od kojih se nije namirila daća. §. 316.
    - bb) Predmetah, od kojih se je namirila daća od potroška. §. 317.
  - b) Zloporaba pogodovanja podieljena. §. 318.
  - c) Protupropisno prenošenje iz jednoga kraja u koi drugi. §. 319.
  - d) Mierilo za ustanovljivanje kazni.
    - aa) Za prediduća dva slučaja. §. 320.
    - bb) U kraju, u kojem su cene jednake ili niže. §. 321.
  - e) Kazan za onoga, koi si pribavi predmetah protupropisno prodanih ili prenešenih. §. 322.

Glava dvanaesta.

O narušajih propisah, odnosećih se na obertovni postupak, koi je podvèržen daći od potroška.

I. Protuzakoniti postupak porezovni.

1. Pojam postupka porezovnoga. §. 323.
2. Postupak neprijavljen. §. 324.
3. Zastrane od postupka prijavljena.
  - a) Vèrste tih zastranah u obće. §. 325.
  - b) S drugimi tvarmi, ili s većom množinom. §. 326.
  - c) Proizvodjenje veće kolicine. §. 327.
  - d) Proizvodjenje predmetah potrošnih drugoga roda, druge vèrste ili kakvoće. §§. 328 i 329.
  - e) Obavljanje postupka drugim obèrtnimi napravami ili sudovi.
    - aa) Kao težak narušaj dohodarstveni. §. 330.
    - bb) Kao narušaj druge vèrste. §. 331.
  - f) Obavljanje postupka u drugom miestu. §. 332.
  - g) Početak prije propisanoga vremena.

- aa)* Pravilo. §. 333.
- bb)* U slučajevih, kada se stvari bitno pretvore. §. 334.
- h)* Nastavljanje postupka preko časa, do kojega trajati smije po propisu.
  - aa)* Uporava stvari novih. §. 335.
  - bb)* Uporava stvari, kojima je započet bio postupak. §. 336.
  - cc)* U drugih slučajevih. §. 337.
- 4. Protupropisno pretvaranje, uklanjanje ili pohranjivanje predmeta, porezu podvèrženih.
  - a)* Slučajevi narušaja. §. 338.
  - b)* Mierilo za ustanovljivanje kazni. §. 339.
  - c)* Pridatak stvari inorodnih. §. 340.
- 5. Zabranjeno prodavanje ili gotovljenje.
  - a)* Slučajevi ovoga narušaja. §. 341.
  - b)* Okolnost otegotjujuća. §. 342.
  - c)* Kažnjivost pribavnika. §. 343.

II. Nepravilnost u postupku porezovnom.

1. Propušteno izhodjenje dopustnice. §. 344.
2. Propuštena oznaka dielaonice, ili propuštena prijava učinjenih promienah. §. 345.
3. Nepravilnosti u opisu. §. 346.
4. Promiene u napravah obèrtnih ili u dielaonici. §. 347.
5. Druge nepravilnosti. §. 348.

III. Okolnosti otegotjujuće. §. 349.

Glava trinaesta.

O narušajih propisah o robi napatnoj, i o robi, uvietno izdatoj po urèdu.

I. Nepravilnosti u prevozu.

1. Napatjene robe inozemske.
  - a)* Slučajevi kažnjivi. §. 350.
  - b)* Okolnosti otegotjujuće. §. 351.
  - c)* Zakašnjeno došastje. §. 352.
2. Drugih predmeta. §. 353.

II. Dokaz o obavljenoi predstavi.

1. Robe inozemske neocarinjene.
  - a) Kada se nesaznade zatajitelj.
    - aa) Vërsta narušaja. §. 354.
    - bb) Mierilo, po kojem se ustanovljuje kazan. §. 355.
  - b) Kada se saznade zatajitelj. §. 356.
  - c) Iznimke od uporavljanja kazni. §. 357.
2. Predmetah porezovnih. §. 358.
3. Razlika izmedju izprave osigurane i robe.
  - a) Kada se odkrije kriomičarstvo. §. 359.
  - b) U slučajevih drugih. §. 360.

III. Narušaji robom, uvietno izdatom.

1. Od strane obèrtnika.
  - a) Slučajevi kažnjivi. §. 361.
  - b) Pokušaj. §. 362.
  - c) Mierilo, po kojem se ustanovljuje kazan. §. 363.
  - d) Gubitak pogodovanja. §. 364.
2. Protupropisno odsvojivanje ili pohranjivanje robe, stavljene izvan tèrgovine.
  - a) U okolnostih otegotjujućih. §. 365.
  - b) U okolnostih pomanje otegotjujućih. §. 366.

Glava četèrnaesta.

O narušajih proti mieram, propisanim za nadziranje prometa i obèrtovanja.

1. Narušaj propisa o robi bakalskoj (mirodiah), robi tkanoj i petljanoj, o robi od galanterie i o robi kramarskoj. §. 367.
2. Narušaj propisah o prevoženju i pohranjivanju robe.
  - a) U kotaru pograničnom.
    - aa) Slučajevi kažnjivi. §. 368.
    - bb) Okolnosti otegotjujuće. §. 369.
    - cc) Odmiera kazni. §. 370.
  - b) U unutarnjem okolišu carinskom. §. 371.
  - c) U svih inih slučajevih. §. 372.

3. Obćenita ustanova u okolnostih olakotjujućih. §. 373.
4. Pomanjkanja ili mane obilježja na robi.
  - a) Obilježja uredovnoga.
    - aa) Ustanova kazni. §. 374.
    - bb) U okolnostih olakotjujućih. §. 375.
  - b) Obilježja privatnoga. §. 376.
  - c) Krivotvorenje, spotvaranje ili prenošenje obilježja.
    - aa) Postupak kazneno-sudbeni. §. 377.
    - bb) Postupak s obilježjem neistinim. §. 378.
5. Propust izkaza o dobavi, o izvoru i o ocarini.
  - a) Ustanove kaznene. §§. 379, 380, 381.
  - b) Okolnost otegotjujuća. §. 382.
  - c) Kada imade mesta kazni radi kriomičarstva. §. 383.
6. Narušaji propisah o obèrtovanju.
  - a) Glede na obseg obèrtovanja.
    - aa) U obće. §. 384.
    - bb) Napose kućaracah. §. 385.
  - b) Izvèršivanje obèrta bez dozvole propisane. §. 386.
  - c) U obziru vodjenja knjigah obèrtničkih.
    - aa) Propušten, ili nesudarajući se upis koje izprave u knjige.
      - α) U obće. §. 387.
      - β) Pri okolnostih olakotjujućih. §. 388.
    - bb) Neizpravno vodjenje knjigah. §. 389.
    - cc) Propust vodjenja ili pohranjivanja knjigah. §. 390.
    - dd) Ine nepravilnosti u vodjenju knjigah. §. 391.
    - ee) Okolnost otegotjujuća. §. 392.
7. Ustanove obćenite.
  - a) U koliko se narušaji ovi smatrat imadu kao prikrate dohodarstvene. §. 393.
  - b) Jamčenje predmetah od narušaja. §. 394.
  - c) Jamčenje osobno. §. 395.

Glava petnaesta.

O narušajih propisah, izdatih glede daćah od potroška, koje se pobiraju prigodom uredovne oznake (biljegovanja).

I. Ustanove obćenite.

1. Prikrate dohodarstvene.
  - a) Slučajevi ovih prikratah. §. 396.
  - b) Napose kada se prekèrši linija carinska ili porezna. §. 397.

- c)* Pri povriedi zapora uredovnega. §. 398.
- d)* Sukrivci i dionici. §. 399.
- 2. Krivotvorenje, spotvaranje ili prenošenje oznake uredovne. §. 400.
- 3. Propust ili nedostatnost oznake privatne. §. 401.
- 4. Mierilo, po kojem se ustanovljuje kazan. §. 402.
- 5. Kažnjenje obèrtnikah. §. 403.

II. Naredbe osobite.

- 1. Oznaka robe za razlikovanje izvora. §. 404.
- 2. Oznaka plemenitih metallah za razlikovanje čistine. §. 405.
- 3. Oznaka drugih predmetah potrošnih ili porabnih.
  - a)* Prikrate dohodarstvene. §. 406.
  - b)* Niekoje vrste sukrivnje ili dioničtva. §. 407.

Glava šestnaesta.

O narušajih propisah, izdatih glede daćah, koje se biljegom od paptra pobiraju prigodom podiele, stećenja, prenosa, izvršivanja, branjénja ili prestanka pravah i povlasticah.

I. Slučajevi kažnjivi.

- 1. Prikrate dohodarstvene. §. 408.
- 2. Sukrivci. §. 409.
- 3. Dionici ili sukrivci. §. 410.
- 4. Proti komu se izprava ili pismo, oskèrbljeno biljegom neistinim, ima smatrat kao nebiljegovano. §. 411.
- 5. Proti komu se istini biljeg smatrat ima kao da ga neima. §. 412.

II. Kazni.

- 1. Radi prikratah dohodarstvenih. §§. 413, 414, 415. 416.
- 2. Pri prodavanju neistinoga papira biljegovanoga. §. 417.

3. Radi nehajstva u otkrivanju narušajah biljegovnih. §. 418.
4. Radi narušajah u obziru izvanjske slike odpravka, i u obziru vidimovanja prepisah. §. 419.
5. Radi nepovladjena tèrgovanja papirom biljegovanim. §. 420.

III. Razpoložba s predmeti narušajnimi.

1. S izpravami, pismi ili knjigami. §. 421.
2. S biljegovanim papirom neistinim. §. 422.

Glava sedamnaesta.

O narušajih propisah, izdatih o izklopnih pravih i daćah, koje su dèržavi priuzdèržane u pogledu odpremanja osobah i stvarih.

I. Narušaji propisah poštanskih.

1. Prikrate dohodarstvene.
  - a) Nepovlašćenim odpremanjem ili protupropisnim upotrebljivanjem zavoda poštanskoga.
    - aa) Slučajevi ovoga narušaja. §. 423.
    - bb) Osobe, koje su podvèržene kazni. §. 424.
    - cc) Predatba osobam, koje su proste od poštarine, pod pravim naslovom. §. 425.
  - b) Nepovlašćenim ili protupropisnim podizanjem ili vodjenjem takvih zavodah ili poduzetjah, kojima se odpremaju osobe ili stvari. §. 426.
2. Kazni.
  - a) Radi nepovlašćena odpremanja predmetah izklopno priuzdèržanih.
    - aa) Odmiera kaznena u pravilu. §. 427.
    - bb) Kaznena odmiera, kad narušnik dragovoljno položi iznosak kazneni. §. 428.
  - b) Radi protupropisnoga upotrebljivanja zavoda poštanskoga. §. 429.
  - c) Najmanja odmiera kaznena. §. 430.
  - d) Radi protupropisnoga podizanja ili vodjenja poduzetjah odpremih.
    - aa) Narušaji po sebi. §. 431.

- bb) Ako je pri tom bilo još i inih narušajah propisah poštanskih. §. 432.
- e) Radi inih zastranah od propisah prigodom odpremanja. §. 433.
- f) Radi protuzakonitoga daljega odpremanja putnikah. §. 434.
- 3. Priuzdržaj propisah o inih povlasticah zovoda poštanskoga. §. 435.

II. Prikrate dohodarstvene proti cestarini, mostovini i skelarini.

- 1. Kada se tko ukloni pobiralištu ili ga prekorači, ili kad upotrebi mostove ili skele. §. 436.
- 2. Povriedom izklopnih priuzdržajah, postojećih kod mostovah ili skelah. §. 437.

Glava osamnaesta.

Narušaji propisah o izklopnih pravih, priuzdržanih državi u pogledu pogodabah na sreću.

I. Prikrate dohodarstvene.

- 1. Učinjene prikrate dohodarstvene. §. 438.
- 2. Pokušaj.
  - a) Igranja u inozemskih loterijah. §. 439.
  - b) Pokušaj zabranjenih loterijskih igarah u ovozemstvu. §. 440.
  - c) Napose, ako igra nije pošla za rukom. §. 441.

II. Kazni.

- 1. Igra u loterije inozemske.
  - a) Stavke u inozemske loterije brojevne ili kod inozemskih loterijskih sabiračah. §. 442.
  - b) Ini slučajevi igre u loterije inozemske. §. 443.
  - c) Gubitak srećakah inozemskih. §. 444.
- 2. Nepovlaštene igre u ovozemstvu.
  - a) Podvržene daći kakovoj. §. 445.
  - b) Ine igre. §. 446.
- 3. Nepovlašteno primanje stavakah od strane loterijskih sabiračah. §. 447.

(Croat.)

4. Prekoračivanje podieljene dozvole.

- a) Prikrata dohodarstvena. §. 448.
- b) Kada se dobitci ustanovljuju u većem broju ili većem iznosku. §. 449.
- c) Priredjivanje igre bitno različne. §. 450.
- d) Ine zastrane od dozvole. §. 451.

Glava devetnaesta.

O narušaju uredabah, postojećih za sigurnost dohodakah dèržavnih.

1. Povrieda zapora uredovnoga.

- a) Ako se znade krivac ili dionik. §. 452.
- b) Ako se ni krivac ni dionik nemože potegnuti na kazan. §. 453.

2. Kad se povriedi ili zanemari uredovna oznaka.

Na obèrtnih napravah ili sudovih. §. 454.

3. Kad se uredniku dohodarstvenomu uzkrati ulaz radi diela uredovna.

- a) Neupotrebivši sile. §. 455.
- b) Upotrebivši silu. §. 456.

4. Odnos, uništivanje ili promiena predmetah prigodom preiskivanja, ili inih dielah uredovnih.

- a) Ustanova kazni. §. 457.
- b) Mierilo kazni. §. 458.

5. Uzkrata zahtievanih obaviestih pri odpremanju robe. §. 459.

6. Ako brod neima manifesta brodarskoga ili ako kape-tan uzkrati predložiti ga. §. 460.

7. Neizpravnosti u izdavanju ili upotrebljivanju izprava-h, ili u izrekah sviedočkih. §. 461.

8. Kad se daju ili obećavaju darovi dohodarstvenim urednikom ili poslužnikom. §. 462.

9. Izbiegavanje uredah. §. 463.

10. Povrieda javnih oznakah, i linijah poreznih. §. 464.

11. Kad tko samovoljno otvori priečnicu uredovnu. §. 465.

Glava dvadeseta.

O ugasnutju kazni i jamčenja za kazni.

I. Ustanove obćenite.

1. Način ugasnutja. §. 466.
2. Posljedice ugasnutja.
  - a) U obće. §. 467.
  - b) Glede izkaza o dobavi, izvoru ili ocarini. §. 468.
  - c) Glede dioničtva stečenjem ili preuzetjem predmeta od narušaja dohodarstvena. §. 469.

II. Ugasnutje kazni.

1. Smèrt narušnika.
  - a) Prije riešena narušaja. §. 470.
  - b) Po riešenom narušaju. §. 471.
2. Ovèrška kazni.
  - Posljedak. §. 472.
3. Oprost od kazni.
  - a) Posljedak. §. 473.
  - b) Razlozi oprosta. §. 474.
  - c) Oprost od kazni, obećan po zakonu.
    - aa) U obće. §. 475.
    - bb) Za začetnika ili sukrivca prije čina. §. 476.
    - cc) Za učinitelja ili sukrivca poslie čina. §. 477.
    - dd) Za dionika. §. 478.
    - ee) Za onoga, koi je dužan izkazat nabavu, izvor ili ocarinu kojega predmeta. §. 479.
4. Zagoda.
  - a) Načela obćenita.
    - aa) Bitje zagode. §. 480.
    - bb) Uvjeti zagode u obće. §. 481.
  - b) Zagoda kaznih, nedosudjenih osudom kaznenom.
    - aa) Vrieme zagode.
      - α) Odmiera iste. §. 482.
      - β) Odmiera za dioničtvo. §. 483.
      - γ) Kada počimaju ovi rokovi. §. 484.
      - δ) Kada počimaju pri protuzakonitoj pohrani predmeta. §. 485.
      - ε) Kada se svèršuju glede ove stvari. §. 486.

bb) Prekinutje zagode.

α) Vèrste prekinutja. §. 487.

β) Nastava zagode.

αα) Pri prekinutju postupkom kaznenim. §. 488.

ββ) Pri prekinutju potonjim narušajem. §. 489.

c) Zagoda kaznih, dosudjenih presudom kaznenom.

aa) Rokovi ove zagode. §. 490.

bb) Prekinutje ove zagode. §. 491.

III. Ugasnutje jamčenja za kazan.

1. Jamčenja osobnoga.

a) U obće. §. 492.

b) Sukrivca ili dionika. §. 493.

c) Za osobu, neprikladnu za ubroјivost. §. 494.

d) Dragovolјnom izpunom povriedjene dužnosti. §. 495.

e) Smèrt jamca. §. 496.

2. Ugasnutje jamčenja, ležećega na kojoj stvari.

a) Uvieti ugasnutja. §. 497.

b) Slučajevi, u kojih neima ovih uvietah. §. 498.

S a d è r ž a j.

Dio II.

Glava pèrva.

O postupku kod narušajah dohodarstvenih i o izvèršivanju istoga u obće.

I. Predmeti i vèrste postupka.

1. Načelo. §. 499.
2. Vèrste postupka. §. 500.
3. Manji narušaji. §. 501.
4. Prosudjivanje narušaja, ako su dvojica ili više okrivljenikah. §. 502.
5. Kad se steče više narušajah proti jednomu istomu okrivljeniku.
  - a) Načelo. §. 503.
  - b) Kad se steku manji narušaji s inimi narušaji. §. 504.
  - c) Kad se steče više manjih narušajah medju sobom. §. 505.
6. Uredovna diela postupka pravnoga. §. 506.

II. Organi, koji obavljaju postupak, ili koji pri istom sudieluju.

1. Za otkrivanje narušajah dohodarstvenih.
  - a) Organi dohodarstveni. §. 507.
  - b) Ine vlasti, uredi ili osobe. §. 508.
  - c) Obćenita dužnost javnih vlastih. §. 509.
2. Za izvidjanje učina i za iztraživanje.
  - a) Vlasti kotarske. §. 510.
  - b) Osobito postavljeni urednici dèržavni. §. 511.
  - c) Izašiljanje urednikah. §. 512.

- d) Doznačivanje na urede podčinjene putem zastupanja. §. 513.
- e) Izvršujući uredi dohodarstveni.
  - aa) Razprave, koje su im doznačene. §. 514.
  - bb) Uviet, pod kojim se upotrebljuju ovi uredi. §. 515.
- 3. Za odlučivanje o narušajih dohodarstvenih.
  - a) Upravljaće vlasti dohodarstvene. §. 516.
  - b) Dohodarstveni sudovi kotarski. §. 517.
  - c) Dohodarstveni višji sudovi. §. 518.
  - d) Višnji sud dohodarstveni. §. 519.
  - e) Podređenost vlastih izvidjajućih i iztražujućih, zatim sudovah kotarskih. §. 520.

III. Uredovna dielatnost glede obavljanja postupka.

- 1. Načela obćenita.
  - a) Izvidjanje učina. §. 521.
  - b) Iztraživanje okrivljenika. §. 522.
- 2. Postupak na granicah od dva kotara. §. 523.
- 3. Sa začetnici, sukrivci i dionici. §. 524.
- 4. Kod razpravljanja u dva ili više kotarah. §. 525.
- 5. Dознаčivanje od strane vlastih višjih. §. 526.
- 6. Posljedice, ako se prekorači dielatnost uredovna.
  - a) Kod izvidjanja i kod iztragah. §. 527.
  - b) Kod odlukah.
    - aa) Pravilo. §. 528.
    - bb) Iznimke. §. 529.
  - c) Jamčenje krivacah za posljedice. §. 530.

IV. Obćenite dužnosti glede postupka.

- 1. Dužnost, doći pred vlasti.
  - a) U obće. §. 531.
  - b) Napose glede putnikah. §. 532.
- 2. Dužnost poglavarstvah i sudovah. §. 533.
- 3. Uskorivanje dielah uredovnih. §. 534.

Glava druga.

O odkrivanju narušajah dohodarstvenih i o začimanju postupka.

I. Činjenica i predhodna izvidjanja.

1. Činjenica.
  - a) Vrieme kada, i miesto gdje se spisuje činjenica. §. 535.
  - b) Sadèržaj činjenice. §. 536.
  - c) Postupak pri spisavanju. §. 537.
  - d) Miere, koje se činit imaju radi osiguranja. §. 538.
2. Predhodna izvidjanja. §. 539.
3. Odpravljjanje činjenice, i predhodnih izvidjanjah
vlasti, odredjenoj za izvidjanje. §. 540.

II. Odustaja od postupka.

1. Prije redovita presluška.
  - a) Potrebštine prošnje. §. 541.
  - b) Kako se podnosi prošnja. §. 542.
  - c) Vlasti, koje su opunomoćene uslišati prošnju. §. 543.
2. Po začetku redovita presluška. §. 544.
3. Uvieti, da se usliša prošnja. §. 545.
4. Izvidjanja prije riešenja prošnje. §. 546.
5. Posliedice prošnje podnešene.
  - a) U slučaju, ako se ista opozove. §. 547.
  - b) U slučaju, kad se odbije prošnja, ili kad ista nebude riešena.
    - aa) Kako se postupa s datom sigurnostju. §. 548.
    - bb) Izključenje štetnih posliedicah za okrivljenika. §. 549.
  - c) Kad se kašnje obnadje, da neima uvietah zakonitih. §. 550.
6. Utok, ako se odbije prošnja. §. 551.

Glava tretja.

O mierah sigurnosti.

I. Potierba jamčenja, ležećega na stvari.

1. Uzapta.
  - a) Predmeti uzapte. §. 552.
  - b) Zapečatjivanje ili označivanje predmetah uzaptjenih. §. 553.

- c) Potvèrda o uzaptjenju. §. 554.
- 2. Što se čini s predmeti uzaptjenimi.
  - a) S knjigami obèrtničkimi. §. 555.
  - b) S inimi izpravami i pismi. §. 556.
  - c) S inimi predmeti. §. 557.

II. Zaustava osobe.

- 1. Radi sigurnosti postupka. §. 558.
- 2. Radi postignutja svèrhe istoga. §. 559.
- 3. Trajanje zatvora.
  - a) U obće. §. 560.
  - b) Po okončanoj iztragi. §. 561.
- 4. Tko je zvan odrediti uhitjenje. §. 562.
- 5. Prava uhitjenika.
  - a) U obće. §. 563.
  - b) U obziru razgovaranja s drugim osobami. §. 564.
  - c) Poštedno postupanje s okrivljenikom. §. 565.

III. Ina sredstva sigurnosti.

- 1. Vèrste sigurnosti. §. 566.
- 2. Kojim se putem ista iztjeruje. §. 567.
- 3. Koliko iznosi sigurnost. §. 568.

Glava četvèrta.

O izvidjanju učina i o prediztragi.

I. Izvidjanje učina.

- 1. Što se razumieva pod učinom.
  - a) Narušaja dohodarstvena. §. 569.
  - b) Propisana izkaza. §. 570.
- 2. Vlasti, koje imadu izvidit učin.
  - a) Kako se vlada ured, kojemu je stigla činjenica.
    - aa) U pravilu. §. 571.
    - bb) Kad je vlast iztražna odveć udaljena. §. 572.
  - b) Postupanje vlasti iztražne. §. 573.
- 3. Kako treba postupat pri izvidjanju učina.

- a) Načelo. §. 574.
- b) Izsliedovanje krivacah i dionikah.
  - aa) U pravilu. §. 575.
  - bb) Iznimke. §. 576.
- c) Izvidjanje okolnostih miestnih. §. 577.
- d) Čuvanje predmeta da se nepromieni. §. 578.
- e) Prizivanje vieštakah. §. 579.
- f) Preslušavanje sviedokah.
  - aa) U obće. §. 580.
  - bb) Sviedokah, sumnjivih radi krivnje ili dioničtva. §. 581.
  - cc) Posredstvom poglavarstva. §. 582.
  - dd) U pogledu okolnostih miestnih. §. 583.
- g) Preiskivanje. §. 584.

II. Prediztraga.

1. Kratko iliti sumarno preslušavanje.
  - a) Obavljanje istoga. §. 585.
  - b) Vrieme kad se obavlja preslušavanje. §. 586.
  - c) Obćenita pravila o istom i o pozivanju. §. 587.
  - d) Svërha ovoga preslušavanja. §. 588.
  - e) Što treba priobćit okrivljeniku. §. 589.
2. Izreke preslušanih.
  - a) Priznanje.
    - aa) Spisivanje istoga. §. 590.
    - bb) Pitanje, dà li imade drugih krivacah ili dionikah. §. 591.
  - b) Ako preslušanih uzkrati odgovor, ili ako taji. §. 592.
3. Konac prediztrage. §. 593.

Glava peta.

O iztragi redovitoj.

I. Ustanove obćenite.

1. Uvjeti u obće. §. 594.
2. Postupak, kad neima uvjeta pomenutih. §. 595.
3. Zaključak, da se tko potegnuto ima pod iztragu. §. 596.

II. Osobe, koje se imadu potegnuti pod iztragu.

1. Načelo. §. 597.
2. Radi pravne sumnje.
  - a) Ustanove obćenite.
    - aa) Pravna sumnja. §. 598.
    - bb) Pravni znakovi. §. 599.
    - cc) Pravila glede istih. §. 600.
    - dd) Znakovi, koji su podjedno kažnjivi čini ili propusti sami po sebi. §. 601.
  - b) Osobiti pravni znakovi.
    - aa) Obćeniti svim narušajem ili većini istih. §§. 602, 603.
    - bb) Glede narušajah, izvedenih predmeti pohranjenimi. §§. 604, 605, 606, 607.
    - cc) Glede kriomičarstva protuzakonitim uvozom robe. §. 608.
  - c) Podkriepjenje pravne sumnje.
    - aa) Okolnostmi, s kojih se zaključiti može na sklonost, iliti osobiti povod od strane okrivljenika. §§. 609, 610.
    - bb) Obranom, koja je obnadjena da je lažna. §. 611.
  - d) Osobiti razlozi sumnje glede propisanih izkazah. §. 612.

III. Pozivanje okrivljenika.

1. Ako se znade za njega i za boravište mu.
  - a) Načelo. §. 613.
  - b) Kod okrivljenikah, stojećih pod skèrbstvom.
    - aa) Kako se pozivaju. §. 614.
    - bb) Postavljanje zastupnika ureda radi. §. 615.
  - c) Kakovi su pozivi.
    - aa) Poziv uvietan ili bezuvietan. §. 616
    - bb) Potrebštine poziva uvietna. §. 617.
    - cc) Slučajevi, u kojih se imade poziv činiti bezuvietno. §. 618.
    - dd) Bezuvietni poziv nakon poziva uvietna. §. 619.
    - ee) Koga treba staviti na iztragu. §. 620.
2. Ako se nezna za okrivljenika, ili za boravište mu.
  - a) Javna obznana.
    - aa) Neuvèrstivši je u novine. §. 621.
    - bb) Uvèrstivši ju u novine. §. 622.
  - b) Kako se postupa, kad okrivljenik nedodje pred vlast iztražnu. §. 623.

- c) Iznimka od propisih o predhodnoj obznani. §. 624.
- d) Zaustava stvari, kod koje neima znakovah od narušaja dohodarstvena. §. 625.

IV. Preslušavanje.

1. Ustanove obćenite.

- a) Vrieme, kada se čini. §. 626.
- b) Svèrha preslušavanja. §. 627.
- c) Početak preslušavanja. §. 628.
- d) Upitci obćeniti. §. 629.
- e) Neprekidno nastavljanje. §. 630.
- f) Kako treba preslušavati. §. 631.
- g) Zabranjena sredstva pomoćna. §. 632.
- h) Oprez, kada se preslušavanje produljuje na više siednicah. §. 633.

2. Preslušavanje redovito.

- a) Začima se sumarnim preslušavanjem. §. 634.
- b) Prelaz od preslušavanja sumarnoga k preslušavanju redovitomu. §. 635.
- c) Ako se okrivljenik krati odgovarati.
  - aa) U obće. §. 636.
  - bb) Napose kod manjih narušajah. §. 637.
- d) Kako se postupa, kad okrivljenik taji čin. §. 638.
- e) Upitci posebni. §. 639.
- f) Kad se opaze protuslovja. §. 640.
- g) Kad nadalje taji. §. 641.
- h) Kad prizna svoju krivnju. §. 642.
- i) Kad preslušani napomene inih narušajah. §. 643.
- k) Spisavanje svega onoga, što bi moglo biti za opravdanje okrivljenika ili za izpričanje krivnje njegove. §. 644.
- l) U obće okolnostih olakotjujućih ili opravdavajućih. §. 645.
- m) Pravo okrivljenika: branit se. §. 646.
- n) Konačna predstava. §. 647.
- o) Obrana konačna. §. 648.

3. Odredbe osobite.

- a) Ako imade znakovah od kakova čina, kažnjiva po obćenitih zakonih kaznenih.
  - aa) Obavieštenje vlasti kaznene. §. 649.
  - bb) Izručenje okrivljenika vlasti kaznenoj. §. 650.
  - cc) Iztraživanje okrivljenika, nalazećega se u zatvoru kod ine koje vlasti kaznene. §. 651.
- b) Prosudjivanje razmierjah o imovini okrivljenikovojoj. §. 652.

- c) Dužnost: doći glavom. §. 653.
- d) Kakova prava uživa zastupnik skèrbljenika. §. 654.
- e) Svèršetak postupka sa malolietnikom ili skèrbljenikom. §. 655.

Glava šesta.

O spoljašnjih potrebnostih pri izvidjanju i iztraživanju.

I. Naredjivanje vlastih izvidjajućih i iztražujućih.

- 1. Kako vlasti ove imadu bit sastavljene. §. 656.
- 2. Tko se ima prizvati kao pristojnik. §. 657.
- 3. Tko nemože biti ni upravljajući urednik ni pristojnik pri izvidjanju ili iztraživanju. §. 658.

II. Napisnik.

- 1. Uredovna diela, o kojih ima se sačinjati napisnik. §. 659.
- 2. Sadèržaj napisnika.
  - a) Pravilo. §. 660.
  - b) Napose navedeni predmeti, koji treba da su sadèržani u napisniku. §. 661.
- 3. Kako se ima sačinjati napisnik. §. 662.
- 4. Kako se spisuju odgovori.
  - a) Pravilo. §. 663.
  - b) Prizivanje tumača.
    - aa) Poradi neznanja jezika. §. 664.
    - bb) Poradi manah tielesnih, koje od strane izpitnika ili saslušanih otegotjuju saslušak. §. 665.
    - cc) Osobit oprez pri izpitivanju ili saslušavanju sredstvom tumača. §. 666.
    - dd) Zaiskivanje višje odredbe, kada nastanu kakove teškoće. §. 667.
  - c) Ustmeno izpitivanje. §. 668.
- 5. Sastavljanje dokazah. §. 669.
- 6. Zaglavak i potvèrda napisnika.
  - a) Konačna pitanja i podpisivanje izpitnika ili saslušanih. §. 670.
  - b) Podpisivanje i pečatjenje od strane vlasti. §. 671.
  - c) Napisnici dioni. §. 672.

III. Pregled i pohranjivanje spisah od razprave.

1. Dnevnik. §. 673.
2. Podnošenje spisah razpravnih, i uvèrštivanje dielah, učinjenih po svèršetku iztrage. §. 674.

Glava sedma.

O dokazih glede okolnostih čina.

Odsiek pèrvi.

Ustanove obćenite.

1. Načini dokazni; izrazito propisani. §. 675.
2. Obćeniti uviet, bez kojega neimaju se uvažavati sredstva dokazna. §. 676.
3. Vriednost dokazah. §. 677.

Odsiek drugi.

O dokazih za okolnosti čina od narušaja.

I. Priznanje.

1. Vèrste priznanja. §. 678.
2. Priznanje uredno.
  - a) Moć istoga. §. 679.
  - b) Vèrste priznanja urednoga. §. 680.
  - c) Očitovanje naročito. §. 681.
  - d) Priznanje múćeće.
    - aa) Način, kako se čini. §. 682.
    - bb) Moć dokazna. §. 683.
    - cc) Uvažavanje očitovanja pismenoga. §. 684.
3. Priznanje prosto.
  - a) Pojam. §. 685.
  - b) Moć dokazna. §. 686.
4. Opoziv priznanja. §. 687.

II. Izprave.

1. Naredba obćenita. §. 688.
2. Izprave javne.
  - a) Moć dokazna. §. 689.
  - b) Navlastito napisnici. §. 690.
3. Izprave ine.
  - a) Na korist izdatnika. §. 691.
  - b) Proti istomu. §. 692.
  - c) Proti komu tretjemu. §. 693.
  - d) Kako se dokazuje izpravnost vlastopisa. §. 694.

III. Kazivanja sviedokah.

1. Potrebštine u obziru kakvoće sviedokah.
  - a) Sviedoci vierodostojni. §. 695.
  - b) Sviedoci zavèržni i sumnjivi. §. 696.
  - c) Sviedoci sumnjivi.
    - aa) Za branjenje okrivljenika. §. 697.
    - bb) Proti okrivljeniku. §. 698.
  - d) Prosudjivanje nedostatakah ureda radi. §. 699.
2. Potrebštine glede kakvoće samoga kazivanja.
  - a) Obćenite. §. 700.
  - b) Napose u obziru zaprisizanja.
    - aa) Sviedokah zavèržnih. §. 701.
    - bb) Sviedokah sumnjivih. §. 702.
  - c) Osobito uvažavanje kazivanjah sviedočkih, dobivenih pomoćju tumača. §. 703.
3. Dokazna moć kazivanjah.
  - a) Zakletoga urednika ili naredjenika u stvarih uredovnih. §. 704.
  - b) Dvojice sviedokah nesumnjivih. §. 705.
  - c) Trojice ili više sviedokah sumnjivih. §. 706.
  - d) Jednoga sviedoka nesumnjiva ili dvojice sviedokah sumnjivih. §. 707.
  - e) Dvojice krivacah ili dionikah. §. 708.
  - f) Jednoga krivca ili dionika, kad se steče s kazivanji drugih sviedokah. §. 709.
  - g) Jednoga ili više sviedokah, kad se steče s prostim priznanjem. §. 710.
4. Način, kako se preslušavaju sviedoci.
  - a) Posebno preslušavanje sviedokah. §. 711.
  - b) Kako se obavlja preslušavanje. §. 712.

5. Preslušavanje okrivljenika o kazivanjih sviedočkih.

- a) U obće. §. 713.
  - b) Suočba sviedokah s okrivljenikom.
    - aa) Kada treba učiniti suočbu. §. 714.
    - bb) Kada netreba činiti suočbe. §. 715.
6. Suočba sviedokah medju se. §. 716.

IV. Mnjenje vieštakah.

- 1. Uvieti.
  - a) U obziru predmeta od presluška. §. 717.
  - b) U obziru osobe vieštakah. §. 718.
  - c) Napose, kada se radi o predmetih dèržavne samoprodaje ili o istinosti javne oznake. §. 719.
- 2. Činjenje nalaza od strane vieštakah.
  - a) Zapisizanje istih. §. 720.
  - b) Miesto, gdje se ima činiti nalaz. §. 721.
  - c) Obavješćivanje okrivljenika. §. 722.
  - d) Opomene. §. 723.
- 3. Moć dokazna, koju ima nalaz vieštakah.
  - a) U obće. §. 724.
  - b) Pri procienah. §. 725.

V. Prisega domirna.

Kad joj ima miesta. §. 726.

Odsiek tretji.

0 dokazih, kojimi se izkazuje pribava, izvor ili ocarina.

I. Ustanove obćenite.

- 1. Načelo. §. 727.
- 2. Dokaz o uvozu u okoliš carinski. §. 728.

II. Ustanove osobite.

- 1. Priznanje.
  - a) Posljedica za onoga, koi ga čini. §. 729.
  - b) Posljedica za onoga, koi je robu sebi nabavio. §. 730.

2. Kazivanja sviedokah. §. 731.
3. Knjige obèrtnièke.
  - a) Dužnost, vodit ih. §. 732.
  - b) Potrebštine za vodjenje knjigah.
    - aa) U obće. §. 733.
    - bb) Knjige tèrgovaèke. §. 734.
    - cc) Knjige drugih obèrtnikah. §. 735.
    - dd) Potrebštine zajednièke. §. 736.
  - c) Pohranjivanje knjigah obèrtnièkih. §. 737.
  - d) Moć dokazna knjigah.
    - aa) Proti obèrtniku. §. 738.
    - bb) Na korist obèrtnika. §. 739.
    - cc) Proti komu tretjemu. §. 740.
4. Nalaz vieštakah.
  - a) Uviet obćeniti. §. 741.
  - b) Moć dokazna, koju imade nalaz.
    - aa) Sám po sebi. §. 742.
    - bb) U drugih sluèajevih.
      - α) Naèelo. §. 743.
      - β) O pojedinih vlastitostih, što ih stvar imade. §. 744.
      - γ) O naèinu proizvodjenja ili oznake robe. §. 745.
      - δ) O inozemskom izvoru robe, kada se steèe više okolnostih. §§. 746, 747.
  - c) Protudokaz. §. 748.
5. Kušnja od diela.
  - a) Sluèajevi, u kojih se kušnja ta
    - aa) dozvoliti može. §. 749.
    - bb) dozvoliti mora. §. 750.
  - b) Kako se kušnja ova obavlja. §. 751.
  - c) Napisnik. §. 752.
  - d) Obavieštivanje vieštakah, proti kojim je kušnja od diela upravljena. §. 753.
  - e) Prigovori istih vieštakah. §. 754.

Glava osma.

O uglavi okrivljenikah i jamacah.

Odsiek pèrvi.

O uglavi okrivljenikah.

I. Uvieti obćeniti.

Što se obistiniti mora. §. 755.

II. Dokaz narušaja.

1. Načini dokazni. §. 756.
2. Načela u obziru dokazivanja. §. 757.
3. Priznanje.
  - a) Kolika mu je moć dokazna. §. 758.
  - b) U koliko se smatrati ima kao priznanje, kada okrivljenik ponudi globu (svotu kaznenu). §. 759.
4. Izprave. §. 760.
5. Kazivanja svjedokah.
  - a) Uvjeti za moć dokaznu. §. 761.
  - b) Dokazna moć, koju ima kazivanje svjedoka nesumnjiva, kad se isto steče s pravnimi znaci.
    - aa) Koji su ti pravni znaci. §. 762.
    - bb) Pravilo za procienjivanje znakovah. §. 763.
    - cc) Uvjeti ovoga dokaza. §. 764.
  - c) Dokazna moć kazivanja dvojice svjedokah sumnjivih, kad se isto steče s pravnimi znaci. §. 765.
6. Uglava stečajem znakovah.
  - a) Uvjeti za ovu uglavu. §. 766.
  - b) Osobiti znaci za ovu uglavu. §. 767.
  - c) Broj znakovah, potrebitih za uglavljenje.
    - aa) Pri stečaju pravnih samo znakovah. §. 768.
    - bb) Pri stečaju pravnih znakovah s okolnostmi, koje podkriep-
ljuju sumnju zakonitu. §. 769.

III. Dokazivanje uvietah ubrojivosti.

1. Slučajevi, kada u tom obziru ima miesta pretresi-
vanju. §. 770.
2. Dužnost dokazivanja od strane okrivljenikove.
  - a) O pomanjkanju ubrojivosti. §. 771.
  - b) Iz drugih obzira. §. 772.
3. Popisivanje i sabiranje dokazah ureda radi. §. 773.
4. Dokaz o zloj nakani ili o nehajstvu. §. 774.
5. Zakletva o uvietih ubrojivosti. §. 775.

Odsiek drugi.**O u g l a v i j a m a c a h.****I. Ustanove obćenite.**

1. Što treba da bude dokazano proti jamcu. §. 776.
2. Načelo za postupak. §. 777.

II. Uglava jamca, kojega se jamčenje neosniva na krivnji ili dioničtvu.

1. Dokaz o učinjenom narušaju.
  - a) U obće. §. 778.
  - b) Napose priznanjem okrivljenika. §. 779.
2. Dokaz uvietah, na kojih se osniva jamstvo. §. 780.

III. Pravni postupak proti jamcu, na kojega nepada krivnja ili dioničtvo u narušaju.

1. Obavieštivanje istoga. §. 781.
2. Preslušavanje jamca.
  - a) Ako mu se znade za boravište, i ako je isto u ovoj dèržavi. §. 782.
  - b) U slučaju protivnom. §. 783.
3. Razpravljjanje o jamstvu za više narušajah. §. 784.
4. Postupak pri preslušavanju.
  - a) Predmeti pretresivanja. §. 785.
  - b) Prosudjivanje razlogah, koje jamac navede za obranu svoju. §. 786.
5. Prava, koja imade jamac odnosno na izvidjanje učina i na iztraživanje okrivljenika.
  - a) Koja su ta prava. §. 787.
  - b) Ograničenje tih pravah. §. 788.

Glava deveta.**O zaglavljljivanju razprave i o odlučivanju.****I. Zaglavljljivanje razprave.**

1. Predmeti, koji se imadu uzeti u obzir. §. 789.
2. Odredbe, odnoseće se na razpravu zaglavljljenu.

- a) Radi satvaranja presude. §. 790.
- b) Radi riešavanja bez osude.
  - aa) Riešavanje neposredno ili odpravljjanje na dohodarstvenu vlast zemaljsku. §. 791.
  - bb) Šta ima vlast ova činiti. §. 792.
  - cc) Odustaja od postupka proti okrivljeniku, dèržanomu u zatvoru preko mjesec danah. §. 793.

II. Odlučivanje.

1. Unutarnje uredjenje vlastih presudnih.
  - a) Dohodarstveni sudovi kotarski.
    - aa) Kako sudovi ovi imadu bit sastavljeni. §. 794.
    - bb) Imenovanje prisiednikah. §. 795.
    - cc) U koliko se prisiednici imadu zapriseći. §. 796.
  - b) Dohodarstveni višji sudovi, i višnje sudište dohodarstveno, §. 797.
  - c) Potrebiti broj odvjeta (glasovah) pri viećanju sudovah dohodarstvenih. §. 798.
  - d) Upravljajuće vlasti dohodarstvene. §. 799.
2. Pravila pri viećanju.
  - a) Načelo. §. 800.
  - b) Komu nije slobodno udioničtvovati u viećanju. §. 801.
  - c) Predmeti, koji se imadu uvažavati.
    - aa) U obće. §. 802.
    - bb) Skupno odlučivanje o više narušajah. §. 803.
    - cc) U obziru na obseg nadležnosti. §. 804.
    - dd) Pri znacih o činu, koi je kažnjiv po zakoniku kaznenom. §. 805.
    - ee) U slučaju obnadjenih manah.
      - α) Ako su mane bitne. §. 806.
      - β) Ako mane nisu bitne. §. 807.
    - ff) Procienjivanje dokazah. §. 808.
3. Vèrste od odlukah.
  - a) Odriešenje okrivljenika. §. 809.
  - b) Ukinutje iztrage s pomanjkanja pravnih dokazah. §. 810.
  - c) Obsudjivanje.
    - aa) Potrebštine obćenite. §. 811.
    - bb) Na kazan zatvora.
      - α) Uvietno odredjivanje iste. §. 812.
      - β) Promienjivanje kazni na imovinu u zatvor izvan slučaja neiztierivosti. §. 813.
    - cc) Uvažavanje vremena, provedenoga u zatvoru. §. 814.
    - dd) Ublaživanje kazni putem milosti. §. 815.

- d) Naknadjivanje troškovah iztražnih.
  - aa) Odlučivanje o tom u presudi kazненоj. §. 816.
  - bb) Komu se naknada ta naložiti može. §. 817.
- e) Odlučivanje o jamstvu.
  - aa) Viećanje po izrečenoj presudi proti okrivljeniku. §. 818.
  - bb) Predmeti ovoga viećanja. §. 819.
  - cc) Naknada troškovah od strane jamca. §. 820.
- 4. Kakova imadu bit viećanja kod sudovah dohodarstvenih.
  - a) Izviestje i odvietovanje. §. 821.
  - b) Zaključak. §. 822.
  - c) Odstup od mnienja izjavljenoga. §. 823.
  - d) Napisnik. §. 824.
- 5. Odpravljanje zaključakah.
  - a) Vèrste odpravljanja. §. 825.
  - b) Osude.
    - aa) Potrebstine. §. 826.
    - bb) Osuda proti više krivacah ili dionikah. §. 827.
    - cc) O jamstvu. §. 828.
  - c) Podpisivanje odpravakah. §. 829.

III. Dostavljanje odpravakah.

- 1. Kada se znade boravište u ovozemstvu.
  - a) Pravilo. §. 830.
  - b) Osobam, koje su pod skèrbstvom. §. 831.
  - c) Ako se stopram kašnje saznade, da je takova osoba malolietna, ili da je pod skèrbstvom. §. 832.
- 2. Ako se boravište nezna, ili ako se isto nalazi izvan okoliša dèržavnoga. §. 833.

Glava deseta.

O pravnih liekovih (sredstvih) i o prošnjah za milost, zatim o povratu u pèrvašnje stanje, i o obnovi postupka.

Odsiek pèrvi.

O pravnih liekovih i o prošnjah za milost.

I. Ustanove obćenite.

- 1. Pravni liekovi. §. 834.
- 2. Prošnja za milost. §. 835.

3. Osobe, vlastne služiti se pravnimi liekovi ili podnositi prošnje za milost. §. 836.

II. Ustanove osobite.

1. Pritužbe.

- a) Slučajevi, kada im neima mesta.
  - aa) Odredbe na popunjenje postupka. §. 837.
  - bb) Predmeti, glede kojih odlučivati priuzdržano je vlastim dohodarstvenim. §. 838.
- b) Navodjenje pravnih zahtieva na stvar, koja jamči za kazan.
  - aa) Od strane držaoca. §. 839.
  - bb) Od strane vlastnika ili vierovnika založnoga. §. 840.
- c) Podnošenje pritužbah.
  - aa) Vrieme i mesto. §. 841.
  - bb) Ustmeno ili pismeno. §. 842.

2. Prizivi, prošnje za milost, i utoci.

- a) Slučajevi, u kojih neima im mesta.
  - aa) U razpravah kod sudovah dohodarstvenih. §. 843.
  - bb) U razpravah kod upravljajućih vlastih dohodarstvenih. §. 844.
  - cc) Navlastito utoci. §. 845.
- b) Tiek, kojim treba da idu.
  - aa) U razpravah kod sudovah dohodarstvenih. §. 846.
  - bb) U razpravah kod upravljajućih vlastih dohodarstvenih. §. 847.
- c) Podnošenje istih.
  - aa) Rokovi za podnošenje.
    - α) Glede prizivah i prošnjah za milost. §. 848.
    - β) Glede utokah. §. 849.
    - γ) Kod malolietnih i onih, koji su pod skèrbstvom. §. 850.
    - δ) Pravo suda tutorstvenoga u obziru preinačivanja kazni na imovinu. §. 851.
  - bb) Način podnošenja.
    - α) Sjedinjivanje priziva s prošnjom za milost. §. 852.
    - β) Ustmeno ili pismeno. §. 853.
  - cc) Pomoćna sredstva za podnošenje.
    - α) Zastupnici. §. 854.
    - β) Pregledavanje spisah razpravnih i uzimanje prepisah. §. 855.

III. Postupak vlastih.

1. Sudovah dohodarstvenih.

- a) Dohodarstvenih sudovah kotarskih.

- aa)* Glede pritužbah.
  - α)* Preslušavanje predhodno. §. 856.
  - β)* Riešavanje pritužbah, ili odpravljajanje istih dalje. §. 857.
  - γ)* Obličje riešitbe. §. 858.
- bb)* Glede drugih pravnih liekovah i prošnjah za milost.
  - α)* Odpravljajanje na višji sud. §. 859.
  - β)* Iznimke. §. 860.
  - γ)* Zahtievajanje tutorstvenoga suda, da se kazan na imovinu pretvori u zatvor. §. 861.
- b)* Sudovah dohodarstvenih višjih.
  - aa)* Riešavanje o pravnih liekovih i o prošnjah za milost. §. 862.
  - bb)* Može li se pooštriti osuda pèrve molbe. §. 863.
- c)* Višnjega sudišta dohodarstvenoga. §. 864.
- d)* Obznanjivanje višjih zaključakah. §. 865.
- 2. Vlastih, upravljajúcich poslove dohodarstvene. §. 866.
- 3. Moć pravnih liekovah i prošnjah za milost.
  - a)* Prizivah i prošnjah za milost.
    - aa)* Prije riešitbe istih. §. 867.
    - bb)* Glede dozvoljena odpusta. §. 868.
  - b)* Utokah. §. 869.
  - c)* Pritužbah. §. 870.
  - d)* U obće pravnih sredstvah ili prošnjah za milost, u slučajevih, koji su od istih izključeni. §. 871.

Odsiek drugi.

O povrati u stanje pèrvašnje.

- 1. Uvieti iste povrate.
  - a)* Slučajevi, u kojih joj ima miesta. §. 872.
  - b)* Posviedočenje zaprieke. §. 873.
  - c)* Vlast, kod koje treba tražiti ovu povratu. §. 874.
  - d)* Rok, uz koi se prošnja predati ima. §. 875.
- 2. Posljedica.
  - a)* Prošnje za povratu u stanje pèrvašnje. §. 876.
  - b)* Dozvola povrate u stanje pèrvašnje. §. 877.

Odsiek tretji.

O obnovi postupka.

- 1. Slučajevi obnove.
  - a)* Kada iztraga bieše ukinuta s pomanjkanja pravnih dokazah. §. 878.

- b) Ako je okrivljenik bio odriešen. §. 879.
- c) Proti osudjeniku. §. 880.
- d) Proti jamcu. §. 881.
- e) Na molbu osudjenika. §. 882.
- 2. Posljedica.
  - a) Prošnje za obnovu postupka. §. 883.
  - b) Odriešenja, usljed prošnje dozvoljenoga. §. 884.
- 3. Vlast, nadležna za odlučivanje prošnje za obnovu postupka. §. 885.

Glava jedanaesta.

O izvršbi odlukah.

I. Ustanove obćenite.

- 1. Vlasti, koje naredjuju zakonite miere za izvršbu. §. 886.
- 2. Izvršba osudah i naredabah glede kaznih na imovinu. §. 887.

II. Vrieme za izvršbu osudah.

- 1. Proti zatvorenomu.
  - a) Kada se radi o zatvoru. §. 888.
  - b) Kada se radi o odriešenju ili ukinutju iztrage. §. 889.
- 2. U drugih slučajevih.
  - a) Pravilo. §. 890.
  - b) Iznimke. §. 891.

II. Način izvršbe.

- 1. Kazni zatvora. §. 892.
- 2. Jamstva, ležećega zakonito na stvari. §. 893.
- 3. Globah iliti kaznih novčanih.
  - a) Izstierivanje istih. §. 894.
  - b) Promiena kazni novčane u zatvor.
    - aa) Kada promieni takovoj ima miesta. §. 895.
    - bb) Mierilo za promieniu.
      - α) Kad isto mierilo nije izraženo u osudi. §. 896.
      - β) U drugih slučajevih. §. 897.

4. Niekojih pooštrenjah kazni.

- a) Gubitak povlasticah, odpravljenje, i stavljenje pod nadzor redarstveni. §. 898.
- b) Proglašenje imena. §. 899.

Glava dvanaesta.

O troškovih postupka.

I. Ustanove obćenite.

- 1. Šta se razumieva pod troškovi postupka. §. 900.
- 2. Dužnost okrivljenikova na naknadu.
  - a) Veličina ove dužnosti. §. 901.
  - b) Tieranje te dužnosti. §. 902.
  - c) Kada su dva ili više okrivljenikah. §. 903.
- 3. Izvèršba uredovnih dielah od postupka.
  - a) Načelo. §. 904.
  - b) Biljegovina papira, i poštarina. §. 905.
- 4. Podmirivanje troškovah.
  - a) Od strane poglavarstvah i obćinah. §. 906.
  - b) Od strane dèržavne blagajnice. §. 907.

II. Troškovi za izvidjanje učina i za iztragu.

- 1. Pohranjivanje i prenošenje obustavljenih osobah i stvari h.
  - a) Kako se imadu odpravljati osebe.
    - aa) Pieške. §. 908.
    - bb) Uporavom prevoznoga sredstva. §. 909.
  - b) Prevoženje stvari ustavljene. §. 910.
  - c) Dužnost poglavarstvah i obćinah.
    - aa) Bez naknade. §. 911.
    - bb) Uz potonju naknadu. §. 912.
    - cc) Imenito glede uzdèržavanja i pokopa ustavljene osebe, i glede čuvanja stvari. §. 913.
    - dd) Mierilo za naknadu. §. 914.
    - ee) Davanje predujma. §. 915.
  - d) Pohranjivanje ustavljenih stvari kod uredah dohodarstvenih. §. 916.
- 2. Preslušavanje sviedokah i vieštakah.
  - a) U boravištu ili nablizu boravišta.

- aa)* Sviedoci. §. 917.
- bb)* Liečnici, ranarnici i primalje. §. 918.
- cc)* Ini vieštaci. §. 919.
- b)* Izvan boravišta, i ne nablizu istoga.
  - aa)* Načelo. §. 920.
  - bb)* Proračunavanje daljine. §. 921.
- 3. Pozivanje liečnikah, ranarnikah i primaljah, da iz-
vèršuju svoju umietnost. §. 922.
- 4. Putovanje glasonošah. §. 923.
- 5. Uvèštivanje u novine. §. 924.
- 6. Drugi troškovi. §. 925.
- 7. Naknadjivanje troškovah iztražnih.
  - a)* Od strane osudjenika. §. 926.
  - b)* Od strane okrivljenika, proti komu je iztraga ukinuta. §. 927.
  - c)* Od strane jamca. §. 928.

III. Troškovi za izvèršbu kazni.

- 1. Kazni zatvora.
  - a)* Odprema u kaznište. §. 929
  - b)* Ovèrha kazni.
    - aa)* U kaznionicah vladarskih. §. 930.
    - bb)* U kaznionicah drugih. §. 931.
- 2. Odpravljanja. §. 932.
- 3. Globah (kaznih novčanih). §. 933.
- 4. Uvèštivanje u novine. §. 934.

Predgovor.

---

1. Gdie se u ovom zakonu dva ili više paragrafah, ili pojedine točke navode riečjom „do“, ondie se poda tim, osim svih paragrafah ili točakah, nalazećih se u sredini, razumieva svagda i paragraf onaj, ili točka ona, koja je najprije, i koja je najposlie imenovana.

2. Izrazi: „Okoliš dèržavni, ili Ovozemstvo“ obsižu u ovom zakonu svekolike zemlje cesarevine austrianske, bez razlike, dà li su zakonu ovomu podvèržene ili nisu.

3. Kao inozemstvo smatra se svaki okoliš, ležeći izvan okoliša dèržavnoga, s toga dakle smatra se kao inozemstvo i more, u koliko isto nije jedan dio dèržavnoga okoliša.

4. Izrazi: „Urednik ili naredjenik“ imadu se pri uporabljivanju ovoga zakona uzeti u smislu prostranom, bez razlike, dà li su osobe, o kojih se govori, zaprisežene ili nisu, dà li su namieštene za stalno, ili na izviestno samo vrieme, ili pak

s priuzdèržajem, da ih vlast po razsudu svom može odpustiti.

5. Dok obći zakoni kazneni pojma o prekèršajih neoznače na drugi koi način, razumievaju se pod prekèršaji u zakonu ovom: težki prestupci redarstveni.

Svi u ovom zakonu izraženi novčani iznosi valjaju u novcu kovanom po mieri konvencionalnoj.

KAZNENI ZAKON

o

NARUŠAJIH DOHODARSTVENIH.

DIO I.

O NARUŠAJIH DOHODARSTVENIH

10

K A Z N I H.

Glava pèrva.

O narušajih dohodarstvenih, i o ubrojivosti tih narušajah u obće.

I. Znamenovanje narušajah dohodarstvenih u obće.

1. Tumačenje pojma tih narušajah.

a) Pojam.

§. 1.

aa) U obće.

Narušaji dohodarstveni čini su ili propusti takovi, kojima se narušavaju zakoni i propisi, izdati za rukovanje daćah neizravnih.

§. 2.

bb) Imenito narušaji zabranah za tèrgovinu inozemsku.

K narušajem dohodarstvenim pribrajaju se i narušaji onih zabranah, kojima je uvoženje, provoženje ili izvoženje stanovitih predmetah prepovijedeno u prometu medju okolišem dèržavnim i inozemstvom, ili medju okolišem carinskim i iznimci carinskim i.

b) Potanje znamenovanje pojma.

§. 3.

aa) Povriede dužnosti od strane dohodarstvenih urednikah i poslužiteljah.

Ako se koi, za rukovanje propisah dohodarstvenih naredjeni urednik, službenik ili poslu-

žitelj učini krivcem čina ili propusta takova, na koi se zakonom ovim kao na narušaj dohodarstveni kazan kakova odredjuje, past će isti pod kazan ovu, negledeć na to, hoće li se proti njemu uporabiti još i oni propisi, koji postoje za razmierje njegove službe.

Nasuprot drugi čini ili propusti, kojimi koi od pomenutih urednikah, službenikah ili poslužiteljah povriedi ili zanemari dužnost svoju uredovnu ili službenu, neimaju se smatrati kao narušaji dohodarstveni. Takovi čini ili propusti podvèrženi su onim osobitim naredbam, koje valjaju za povredjenu ili zanemarenu dužnost uredovnu ili službenu.

§. 4.

bb) Protupravno postupanje s porezovnikom.

Neimaju se zatim kao narušaji dohodarstveni smatrati oni čini ili propusti, kojimi urednici ili službenici, naredjeni za rukovanje dohodarstvenih propisah, ili druge osobe, izvršujuće prava blagajnice dèržavne precienne koga pri odmierivanju ili pobiranju daće kakove, ili ga u obće povriede u pravih i povlasticah, koje mu zakon podieljuje. Ovakovi protuzakonski čini ili propusti kaštiguju se putem zakonitim po propisih, koji o tom postoje.

§. 5.

cc) Povrieda dužnosti sudielovanja, ili davanja pomoći pri uredovnom die-lovanju.

Tako isto čini ili propusti oni, kojimi drugi vladarski, zatim poglavarstveni, ili kod obćinah naredjeni urednici ili poslužitelji, ili članovi starièinstva obćinskoga povriede ili neizpune, kao što treba, dužnosti, koja im je zakonom naložena, da t. j. sudieluju pri rukovanju propisah dohodarstvenih, ili da pomoć daju

naredjenim za to urednikom i službenikom, nespadaju medju narušaje dohodarstvene, izim slučajevah onih, gdje zakon čine te ili propuste naročito izjavljuje za narušaje dohodarstvene, za sukrivnju ili za dioničtvo u kojem narušaju dohodarstvenom.

Vladarske urednike ili poslužitelje, koji skrive takovim činom ili propustom, imade predpostavljena im vlast polag propisah, koji postoje za službeno njihovo razmierje, pritegnut na odgovornost, i podvêrê ih kazni dostojnoj. Proti poglavarstvenim, ili kod obćinah naredjenim urednikom ili poslužiteljem, zatim proti članovom od stariêinstva obćinskoga, koji budu krivci kojega od pomenutih činah ili propustah, imade ured okružni (delegacia) odrediti po naravi slučaja primierenu globu ili primierenu kazan zatvora.

c) Propisi, koji se narušavaju narušajem dohodarstvenim.

§. 6.

Zakoni i propisi, koji se povriedjuju narušajem dohodarstvenim, odnose se:

1. Na carini podvêrženi promet medju okolišem carinskim, i inozemstvom, ili iznimci carin-skimi, zatim na zavode za rukovanje uredabah, postojećih za taj promet, imenito:
  - a) na carinu uvoznú, provoznú i izvoznú (uvozninu, provozninu i izvozninu),
  - b) na zabrane uvozne, provozne i izvozne,
  - c) na ustanove za nadgledanje prometa unutarnjega,
  - d) na oznaku robe, za razlučit joj proizvod.
2. Nadaće od trošenja ovozemskih proizvodah,

ili od potrošnih stvari, prešavših u unutarnji promet okoliša državnoga, kao:

- a) na državne samoprodaje (monopole),
  - b) na potrošnine,
  - c) na prireze k potrošnini, obćinam dozvoljene,
  - d) na daću od označivanja čistine metallah plemenitih (od punciranja zlata i srebra),
  - e) na potrošnine od drugih predmeta, kao: od igraćih karatah, kalendarah, novinah itd.
3. Na daće, koje se pobiraju povodom, kad se podieljuju, dobivaju, prenose, potvrđuju, dokazuju ili brane prava ili povlastice (takse i biljegovina).
4. Na namete i izklopna prava državne blagajnice od odpremanja osobah ili stvari, kao:
- a) na brodarinu, cestovinu i mostovinu,
  - b) na poštanstvo.
5. Na izklopna prava državne blagajnice u obziru pogodabah na sreću, i na daće od istih (dohodak loterijski).

2. Kako se diele narušaji dohodarstveni.

- a) U obziru na neposrednu njihovu posliedicu.

§. 7.

- aa) Prikrate dohodarstvene i drugi narušaji dohodarstveni.

Narušaji dohodarstveni diele se, s obzirom na neposrednu njihovu posliedicu, na prikrate dohodarstvene, i na druge narušaje propisah dohodarstvenih.

§. 8.

- bb) Pojam prikratah dohodarstvenih.

Prikrate dohodarstvene obsižu one narušaje, kojimi se neizravna daća uztegne budi državnoj blagajnici,

budi osobi takovoj, kojoj je podieljeno pravo, da ju pobira s povlasticami blagajnice državne. Medju prikrate dohodarstvene uvrštjuju se takodjer i narušaji uvoznih, pro-voznih ili izvoznih zabranah, postojećih za promet medju okolišem državnim, i inozemstvom, ili okolišem carinskim i iznimci carinskimi.

b) U obziru naravi i važnosti posliedica.

§. 9.

aa) Rodovi narušajah dohodarstvenih.

U obziru naravi i važnosti posliedica diele se narušaji dohodarstveni na tri roda, imenito:

1. na kriomičarstvo (kontraband),
2. na teške narušaje dohodarstvene,
3. na proste narušaje dohodarstvene.

§. 10.

bb) Koji se narušaji razumievaju pod izrazom istoga, ili različitoga roda.

Ovi rodovi razumievaju se svuda, gdje god je u zakonu ovom govor o dohodarstvenih narušajih istoga, ili različitoga roda.

§. 11.

cc) Potanja oznaka rodovah pojedinih.

Kao kriomičarstvo ili kao teški narušaji dohodarstveni imadu se smatrat samo oni narušaji, koje zakon ovaj izriekom izjavljuje kao narušaje od jednoga ili drugoga pomenutoga roda. Svi ostali narušaji dohodarstveni spadaju u rod narušajah dohodarstvenih prostih.

§. 12.

dd) Uvrstha kriomičarstva i teških dohodarstvenih narušajah medju prikrate dohodarstvene.

Narušaji dohodarstveni, koje zakon izjavljuje za kriomičarstvo ili za teške narušaje dohodarstvene,

imadu se, ako zakon nenaredjuje izriekom što protivnoga, pribrojiti prikratam dohodarstvenim.

III. Načela ubrojivosti.

1. Uvjeti ubrojivosti.

§. 13.

a) Znanje zakona.

Time, što narušnik tvrdi, da nepozna je narušenoga propisa, neukida se ubrojivost narušaja dohodarstvenoga.

§. 14.

b) Zla nakana.

A nije kadro oprostiti narušnika od zakonite kazni ni to, što nije imao zle nakane. Zakon naročito naznačuje slučajeve, u kojih se nakana, upravljena na narušaj, smatrat ima kao uvjet kažnjenja.

§. 15.

c) Razlozi, koji izključuju ubrojivost.

Protuzakoniti čini ili propusti nemogu se kao narušaji dohodarstveni ubrojiti:

1. onomu, koi je neprestano, ili u doba učinjenoga narušaja posvema bez porabe razuma,
2. onomu, koi učini čin ili propust u podpunu pijanstvu, bez njegove krivnje, dakle i ne po nesmotrenosti njegovoj nastavšem, ili u inoj takovoj smetji od ćutah, da sám nije znao, što čini, što li propušta; i koi nije prije pijanstva ili prije smetje od ćutah jurve započeo ili pokušao izvesti narušaj, ili
3. onomu, koi je zakon narušio uslied neodoljive koje sile, napokon
4. dieci, koja još nisu navršila desete godine života svoga.

§. 16.

d) Posljedice, kada neima miesta ubrojivosti.

Nego neima se odtuda izvoditi, da bi čin ili propust, koji se nemože ubrojiti kojoj od pomenutih osobah, sasvim imao oprošten biti od uporave kaznenih ustanovah, sadržanih u ovom zakonu. Dapače, u koliko druge osobe budu držane jamčiti za narušaj, ili u koliko jamstvo leži na stvari kojoj, valja koristiti se tim jamstvom po ustanovah zakona ovoga; a tako isto, ako postoje uvieti, pod kojima se čin ili propust ubrojiti može drugim osobam, valja te osobe podvèrći kazni zakonitoj.

§. 17.

e) Dokazivanje, da neima miesta ubrojivosti.

Nepredmnievaju se razlozi, koji izključuju ubrojivost kojega čina ili propusta kao narušaja dohodarstvenoga (§. 15). Tko će biti dužan dokazati, da postoji jedan ili više od tih razlogah, ustanovljuje se to u drugom dielu ovoga zakona (§. 771).

2. Ubrojivost pokušaja.

§. 18.

Uvieti ubrojivosti ove.

Pokušaj narušaja dohodarstvenoga, to jest: oni čini ili propusti, koji se ukazuju ili kao početo izvodjenje narušaja dohodarstvenoga, ili kao takova priprava, koja je potrebna, da se izvrši dohodarstveni narušaj, ako nenastupi izvanjska kakova zaprieka, nego uslied kojih nije se ipak narušaj izvršio budi poradi pristupivše zaprieke izvanjske, budi slučajno, budi poradi nemoći onih osobah, koje su narušaj pokušavale, — imat će se samo glede onih dohodarstvenih narušajah,

za koje to zakon izriekom naredjuje, a i glede ovih samo u toliko kazniti, u koliko se neizvršba narušaja neima pripisati niti vlastitoj volji narušnika, niti slučaju, nego pozornosti dohodarstvenih urednikah ili poslužiteljah, ili dielovanju drugih osobah, upravljenu na to, da se preprieči narušaj.

3. Veličina ubroјivosti.

a) U obće.

§. 19.

Krivei, kojim se ubraja svaki narušaj.

Svaki narušaj ubraja se nesamo neposrednomu učinitelju, koi ga bude izveo svojim činom ili propustom, nego i začetniku narušaja.

b) Začetniku.

§. 20.

aa) Tko se ima smatrati kao začetnik.

Kao začetnik narušaja dohodarstvenoga ima se smatrat onaj, koi na narušaj privoli koga

1. budi davši mu nalog, da propis naruši,
2. budi time, što ga je za narušaj pogodio,
3. budi davši mu ili obećavši mu nagradu, dar, ili u obće korist stanovitu,
4. budi napokon silom ili prietnjom.

U koliko i drugi, a ne ovdie napomenuti čini pri stano-
vitih narušajih utemeljuju proti komu ubroјivost kao proti
začetniku, ustanovljuje se to na svojem miestu (§. 173).

§. 21.

bb) Uvieti ubroјivosti ove.

Pomenuti čini (§§. 20 i 173) utemeljuju ubroјivost
kao začetniku narušaja dohodarstvenoga samo proti
onomu, koi je ili

- a) znao i za narušaj, na koi je drugoga koga privolio, a znao je i za to, da mu je čin s narušajem u takovom savezu, koi po zakonu utemeljuje začetničtvo, ili barem koi bi
- b) pomenuti narušaj, i rečeni savez čina svoga s narušajem iz postojećih okolnostih očividno morò bio primietiti, da bude pazio kao što treba.

§. 22.

cc) Kad začetnik uznastoji, prepriečiti narušaj.

Ako začetnik narušaja dohodarstvenoga još prije izvedenja istoga dielom uznastoji, onoga, koga je za to privolio, odvratit da narušaja neučini, pak ako narušaj pri svem tom bude učinjen: imat će se pèrvo njegovo dielovanje glede narušaja ubrojiti samo kao sukrivnja u istom, i u toliko samo, u koliko sukrivnja po naravi narušaja bude kazni podvèržena.

§. 23.

dd) Koji se narušaji ubrajaju začetniku.

Začetniku narušaja dohodarstvenoga imadu se ubrojiti:

- a) čin ili propust, na koi on drugoga koga bude privolio na način takov, koi je u zakonu označen kao razlog ubrojivosti (§§. 20 i 173), i
- b) čini ili propusti, koji su kao sredstva potrebiti bili za izvedenje namieravanoga narušaja, i kojih on pri naredjivanju narušaja nije izriekom izključio, a i
- c) čini ili propusti, koji su iz namieravanoga narušaja nastali kao posliedica neodoljiva.

c) Sukrivcem i dionikom.

§. 24.

aa) Sukrivci.

Sukrivci narušaja dohodarstvenoga jesu oni,

1. koji narušaj narede ili privedu na način takov, koji proti njim neutemeljuje ubrojivosti kao proti začetnikom;
2. koji izvršenje promiču, podupiru ili olakšavaju; ili
3. koji se prije ili za samoga izvodjenja narušaja sa začetnikom, s učiniteljem ili s drugim kojim sukrivcem dogovore bud' o pomoći, koju bi im imali dati nakon učinjena čina, i koja se vèrhu toga smatrat ima kao dioničtvo (§. 25, br. 2. i 3.), bud' o dielu koristi, proizlazeće iz narušaja.

§. 25.

bb) Dionici.

Kao dionici narušaja dohodarstvenoga smatraju se oni, koji, pošto je isti već svèršen bio, nebivši ni prije narušaja ni pri samom narušaju u nikakovom dogovoru ni sa začetnikom ni s učiniteljem, ni sa sukrivci,

1. korist beru od narušaja; ili
2. rade, da se narušajem namieravana korist obistini, povekša ili osigura; ili
3. dadu pripomoć narušaju na koigod način, naznačeni u §. 176.

cc) Uvjeti, pod kojima se ubraja sukrivnja ili dioničtvo.

§. 26.

Sukrivnja ili dioničtvo u narušaju dohodarstvenom može se ubrojiti samo onomu, koji je

- a) znao za narušaj, a znao je i za to, da mu je čin ili propust s narušajem u takovom savezu, koji po zakonu utemeljuje sukrivnju ili dioničtvo u istom, ili barem koji bi
- b) pomenuti narušaj i rečeni savez svoga čina ili propusta s narušajem iz postojećih okolnostih očividno

morò bio primietiti, da bude pazio kao što treba.

§. 27.

dd) Narušaji, pri kojih je sukrivnja ili dioničtvo podvërženo kazni.

α) Načelo obćenito.

U zakonu ovom naročito su naznačeni oni narušaji, glede kojih se kaznit imadu sukrivci ili dionici.

§. 28.

β) Kad pri učinitelju neima miesta ubrojivosti.

Nego sukrivci i dionici svakoga narušaja dohodarstvenoga imadu se u obće kaznit u onom slučaju, kada se narušaj radi jednoga ili više razlogah, navedenih u §. 15, nemože ubrojiti samomu učinitelju.

§. 29.

γ) Dioničtvo od strane takovoga učinitelja.

Ako takovi čoviek, kojemu se po njem učinjeni čin ili propust iz jednoga ili iz više razlogah, navedenih u §. 15, nemože ubrojiti kao narušaj dohodarstveni, izza kako nebude već razloga, koi izključuje ubrojivost čina ili propusta, obistini korist skopčanu sistim činom ili propustom, ili ako uznastoji, tu korist obistiniti, povekšati ili osigurati, ili čin onaj ili propust, ili stvar, kojom je čin ili propust izveden, uztegnuti znanju vlastih dohodarstvenih: bit će, u koliko budu postojali uvieti za ubrojivost dioničtva (§. 26), podvëržen po mieri toga dioničtva zakonitoj kazni za čin ili propust, koi je izveo, i koi mu se s početka nije ubrojio kao narušaj dohodarstveni, premda zakon na dioničtvo u takovom činu ili propustu neodredjuje u obće kažnjenja.

III. Na koliko se razprostire uporava ovoga zakona.

1. U obziru miesta, gdje narušaj bude učinjen.
§. 30.

Polag naredabah, sadržanih u zakonu ovom, imadu se kaznit svi narušaji dohodarstveni, koji budu počinjeni u zemljah, za koje je zakon ovaj kriepostan.

2. U obziru osobnih razmierjah od strane narušnikah.

a) U obće.

§. 31.

Ustanovam zakona ovoga podvržen je svatko bez razlike osobnih mu razmierjah, u koliko postoje uvieti za ubrojivost narušaja.

b) Napose inostranacah.

§. 32.

A i inostranci, kojim se pripisuje narušaj dohodarstveni, počinjen u zemljah pomenutih, imadu se kazniti po zakonu ovom.

3. U obziru narušajah, počinjenih u drugom kojem kraju okoliša državnoga.

a) Po kojem stanovniku onih zemaljah, za koje je zakon ovaj kriepostan.

§. 33.

aa) Načelo.

Ako koi stanovnik ovih zemaljah učini narušaj dohodarstveni u takovom kraju austrianske države, za koi zakon ovaj neima krieposti, ali se u vrijeme, kad se riešava slučaj kazneni, nalazi u ovih zemljah, i ako vlasti, koje su u zemlji, gdje se je narušaj dogodio, zvane

voditi postupak kazneni o istom narušaju, nebudu još činile bile postupka kaznenoga, imat će se tad postupat š njime po ovom zakonu.

§. 34.

bb) Iznimke.

Nego kaznene ustanove, kriepostne za ono miesto, gdje je narušaj učinjen, imadu se uporavit na narušnika, kada se

a) radi o takovom narušaju dohodarstvenom, za koi u zakonu ovom neima naredbe nikakove, ili

b) kada su pomenute kaznene ustanove blažje, nego li ustanove zakona ovoga.

b) Po inostrancu ili stanovniku takovoga kraja, za koi zakon ovaj neima krieposti.

§. 35.

Ako u takovom zemaljskom kraju, za koi zakon ovaj neima krieposti, učini narušaj dohodarstveni koi inostranac, ili koi stanovnik od zemaljah, nepodvërženih ovomu zakonu: tad se razprava kaznena odpraviti ima onim vlastim, koje su u zemlji, gdje se je narušaj dogodio, zvane za postupak kazneni pri narušajih dohodarstvenih, za da upravljaju kaznene ustanove, koje postoje u zemlji onoj. Ovoj odredbi ima miesta neodvisno od postupka o narušajih dohodarstvenih, na koje se upravljuje zakon ovaj.

Glava druga.

O kaznih za narušaje dohodarstvene u obće.

I. Vèrste kaznene.

1. Vèrste kaznene u obće.

§. 36.

Vèrste kaznene, koje su dopuštene za kažnjenje narušajah dohodarstvenih, jesu sljedeće:

1. kazni novčane (globe);
2. gubitak robe i drugih predmetah;
3. zatvor.

2. Kazni na imovinu.

a) Pojam.

§. 37.

Kazni novčane i gubitak robe ili drugih predmetah uzimaju se pod imenom: kazni na imovinu.

b) Odmiera najmanja.

§. 38.

Kazni na imovinu neimaju se presudom kaznenom, uslied iztrage izrečenom, proti jednomu istomu narušniku nikada odmieriti manje, nego na dvie forinte.

Ali neproteže se ustanova ova na one slučajeve, gdje narušnik prigodom, kada se doznade narušaj, pripadajuću svotu kaznenu kod ureda, koi je vlastan primit ju, položi ili podpuno osigura, i kada od strane svoje zadovolji onim uvietom, pod kojimi se odustati može po zakonu, da se kazneni slučaj neiztražuje, i da se neizriče presuda kaznena.

c) Odmiera najveća.

§. 39.

aa) U slučaju, ako stvar bude uhitjena.

Kazni novčane, jednom istom presudom kaznenom određene proti komu, nesmiju vrijednosti uhitjene i na gubitak odsudjene stvari, ili ako stvar, kojom je narušaj učinjen, nebude na gubitak odsudjena, nesmiju one svote, koja se prodajom te stvari dobije, nadilaziti za više, nego za deset hiljadah forintih.

§. 40.

bb) U slučaju, ako stvar nebude obratjena na ovèrhu kazni.

Ako neima pri ruci stvari, kojom je narušaj učinjen, ili ako ista stvar nebude za ovèrhu kazni obratjena: tad će svota od deset hiljadah forintih bit najveća odmiera, koje nesmije nadilaziti kazan novčana, izrečena proti komu jednom i istom presudom.

§. 41.

cc) Šta se ima činiti, ako svota nadilazi najveću ovu odmieru.

Ako svota pripadajućih po zakonitom mierilu kaznih novčanih nadilazi najveću odmieru, tad se umièsto te svote u jednom i drugom slučaju može dosudit kazan zatvora, primierena naravi slučaja i razmierjem ostalim.

d) Kaznena ustanova, ako predmet nebude sasvime poznat.

§. 42.

aa) Pronalaženje od prilike.

Ako u slučajevih, gdje se kazan na imovinu, koja se dosudit ima, ravna ili po vrijednosti predmeta, kojim je narušaj učinjen, ili po daći, koja od predmeta toga pripada, ili u obće po kojoj veličini, zavisnoj od predmeta istoga, bude, istina, narušaj dokazan, ali se predmet

narušaja neuzmogne saznati podpunom sigurnostju: tad valja nastojati, da se isti, brižljivo prosudivši sve izvidjene okolnosti, pronadje barem od prilike točno. Na onom, što se tu pronadje, ima se u ovom slučaju osnivati odmiera kazni.

§. 43.

bb) Ako se predmet neda pronaći ni od prilike.

Ako se predmet neda pronaći ni od prilike, tad s obzirom na narav narušaja; na vrijeme, uz koje se je narušaj nastavljao, na množinu slučajevah, u kojih je ponavljjan, zatim s obzirom na ostale okolnosti ima se kazan, osim pedepse one, koja pripada po predmetu podpuno izvidjenom ili od prilike pronadjenom, izreći za predmet, nepronadjeni ni od prilike, u svoti primierenoj, koja da nebude ni izpod najmanje kaznene odmiera, za narušaj ustanovljene, a ni iznad najveće odmiera kaznih novčanih (§§. 39 i 40).

e) Ustanova kaznena po daći.

§. 44.

aa) Načelo.

Odmierivanje kaznih novčanih, koje zakon ustanovljuje na porazmiernu kolicinu, ili na pomnoženu svotu daće, ima se, u slučaju prikrate dohodarstvene ili pokušaja prikrate takove, osnivati na onoj daći, koja je po naravi slučaja narušajem prikratjena ili u pogibelj prikrate vèržena bila, a ujedno i na doplatcih, koji k istoj daći spadaju. Ako narušajem prikratjene ili u pogibelj vèržene budu dvie ili više posebnih daćah, tad imadu iste ujedno temeljem biti pri odmierivanju kazni.

§. 45.

bb) Daće, koje se uzet imadu u odmieru kazni.

Nego u daće, koje se uzimaju da budu mierilom pri odmierivanju kazni, neimaju se uvèrstit one uzgredne pri-

stojbe, koje se pokraj daće, ili i neodvisno od iste, platjaju samo s toga, što se čini uredovno kakovo dielo, i koje se bez takovoga diela platjati neimaju, kao što su: vagarina, ceduljarina, pisarina, skladnina, pečatnina i t. d.

§. 46.

ce) Odmiera, na kojoj se osnivat ima ustanova kazni.

Daća, po kojoj treba da se kasan ravna, ima se ustanovit u onoj odmieri, koja bi se ustanovila bila, da se je stvar, kojom je narušaj počinjen ili pokušavan, postupku, za pobiranje pomenute daće naredjenomu, podvèrgla bila ili onda, kad se je narušaj dogodio, ili, ako vrijeme to nije poznato, a ono u vrijeme otkrivena narušaja.

§. 47.

dd) Imenito u obziru uvoznine (carine uvozne).

Imenito, ako zakon uvozninu propisuje kao mierilo pri ustanovljivanju kazni, ima se negledeć na to, da li se je stvar preko linie carinske uniela ili ne, odmiera kazni osnivati na onoj uvoznini, koja bi se imala bila platiti, da se je stvar, o kojoj se radi, uniela bila preko linie carinske i podvèrgla ocarini uvoznoj ili onda, kad je narušaj počinjen, ili, ako vrijeme to nije poznato, a ono u vrijeme otkrivena narušaja.

§. 48.

ee) Za uvozninu i izvozninu u obće.

Svagda, kada se po zakonu ustanova kazni osniva na uvoznini ili izvoznini, ima se, ako zakon izriekom nenaredjuje što inako, pri ustanovljivanju kazni uzet za temelj ona odmiera, koja postoji za carini podvèrženni promet s inozemstvom.

*f) Ustanova kazni po vrijednosti.***§. 49.***aa) Načelo.*

U slučajevih, gdje se kazan odmierivat ima po vrijednosti stvari, kojom je narušaj učinjen, ima se ista ustanovit po cieni onoj, koja je, neračunajući ovamo zaključute daće, ili, ako je zabrana koja prekèršena, negledeći na istu, u prometu tèrgovačkom, a ne u namaličnom prodavanju naprema potrošnikom postojala ili onda, kad se je narušaj učinio, ili, ako vrijeme to nije poznato, a ono u vrijeme odkrivena narušaja, i koja je primierena stanju, u kome je stvar onda bila.

§. 50.*bb) Imenito, kad se naruše propisi carinski.*

Imenito od predmetah, glede kojih je uvoznina prikratjena, ili prekèršena zabrana uvoženja iz inozemstva ili iz iznimakah carinskih, ima se vrijednost, u koliko ustanova vrijednosti potrebita bude, za da se pronadje kazan, ustanovit po onih naredbah, koje su propisane za uvozno ocarinjanje robe, koja se ocarinjuje po vrijednosti.

§. 51.*cc) Pri prikrati izvoznine, ili pri narušaju zabrane izvozne.*

Vrijednost robe, kojom bude izvoznina prikratjena, ili prekèršena zabrana, postojeća za izvoženje u inozemstvo ili u iznimke carinske, ima se radi ustanove kazni, ako se ista ravna po vrijednosti, pronaći po cienah, postojećih u onoj okolici, gdje se je narušaj dogodio.

g) Gubitak.

§. 52.

aa) Umjesto kazni po vrijednosti.

Ako u slučaju, gdje se kazan odmieriti ima po vrijednosti stvari, kojom je narušaj učinjen, bude stvar ta ustavljena, i ako za onoga vremena, koje je proteklo od onda, kad je narušaj učinjen, pak do časa, kad se je stvar ustavila, nebude se ista stvar tako bitno promienila, da bi joj se promienila bila i vrijednost, bez obzira na to, što se cene u obće mienjaju: tad se, umjesto kazni od jednostavne vrijednosti, dosuditi ima gubitak uhitjenoga predmeta, kojega vrijednost služiti ima za mierilo pri ustanovljivanju kazni po zakonu; i samo ona kazan, koja nadilazi jednostavnu vrijednost, ima se izreći u onom novčanom iznosku, koji pripada na temelju zakonah.

§. 53.

bb) Ako predmet, dosudjen na gubitak, nebude pri ruci.

Ako u slučajevih, gdje zakon kao kazan ustanovljuje gubitak predmeta, isti predmet nebude pri ruci, ili ako nebude moguće poslužiti se š njime za ovèrhu kazni: tad se umjesto gubitka dosuditi ima kazan novčana po vrijednosti pomenutoga predmeta.

§. 54.

cc) Posljedica gubitka, po zakonu dosudjena.

Po zakonu dosudjenim gubitkom one stvari, koja je radi narušaja dohodarstvenoga ustavljena, prelazi vlastništvo iste od onoga časa, kojega bude ustavljena, na onoga čovjeka ili na onaj zavod, komu su doznačeni iznosci, utičući od kaznih na imovinu pri narušajih dohodarstvenih.

h) Namiena kaznih na imovinu.

§. 55.

Izza kako se odbiju troškovi, koji su skupčani sa zakonitim postupkom za izsliedovanje i iztraživanje narušajah dohodarstvenih, i za iztierivanje kaznih na imovinu, zatim izza kako se odbiju i nagrade, koje zakon dozvoljuje doglasnikom i uhitnikom, namienjeni su iznosci, dolazeći od kaznih na imovinu, dobrotvornomu kojemu javnomu zavodu, u koliko pobiranje tih iznosakah nebude zakonom ili ugovorom podieljeno drugim osobam. Dobrotvorni javni zavod, koi će pomenute iznoske dobivati, a i način, kako mu se isti odpravljat imadu, odredjuje se naredbom osobitom.

3. Zatvor.

§. 56.

a) Stupnji.

Kazan zatvora imade dva stupnja. Pèrvi stupanj naznačuje se zatvorom bez dodatka, iliti zatvorom prostim, drugi pako stupanj riečmi „zatvor strogi.“

§. 57.

b) Način, kako se izvršuje.

Svaki ovaj stupanj zatvora izvršuje se na onaj način, što ga obći zakonik kazneni radi kažnjenja prestupakah, koji se u istom neočituju ni kao zločinstva ni kao prosti prekèršaji redarstveni, propisuje za kazan zatvora istoga stupnja.

§. 58.

c) Neprekidna izvršba.

Kazan zatvora ima se u pravilu izvršivat neprekidno za sve vrieme dosudjeno.

§. 59.

d) Kada se dopušta prekidanje i dieljenje izvršbe.

Nego ako bi time štetovala i propadala svagdanja pravedna zaslužba osudjenika i porodice mu, i ako kazan sastoji samo u prostom zatvoru, tad se izvršivati može u nekoliko razdielah. Izmedju pojedinih razdielah da se neostavlja više vremena, nego najviše četernaest danah.

§. 60.

e) Najkratje i najdužje trajanje.

Najkratje trajanje zatvora ustanovljuje se na dvadeset i četiri ure, a najdužje na četiri godine danah.

§. 61.

f) Mierilo za računanje vremena.

Pri trajanju zatvora ima se vrieme računati po kalendaru.

§. 62.

g) Vrieme, kada se počinje izvršba.

Kod kaznikah, koji se iztražuju u slobodi, i koji se ostavljaju u uživanju slobode, dok nebude proglašena presuda, koja neima ići do više koje molbe, počinje se vrieme kazni onda, kada budu zatvoreni, kod ostalih pako narušnikah od časa onoga, kad se proglasi presuda, nenalazeća se u tečaju k višjoj molbi.

III. Poostrivanje kaznih.**1. Ustanove obćenite.**

a) Načelo.

§. 63.

Vérste kaznene, koje su ustanovljene za narušaje dohodarstvene, mogu se pooštriti. Nego pooštrivanje ovo

može bivati samo po mieri ustanovah, sadržanih u zakonu ovom.

b) Sjedinjivanje dviuh ili više vèrstah kaznenih.

§. 64.

U obće smatra se kao kazan pooštrena, kad se sjedine dvie ili više vèrstah kaznenih.

c) Osobiti načini pooštrivanja kazni.

§. 65.

Osobiti načini pooštrivanja kazni jesu:

1. gubitak pravah i povlasticah;
2. odpravljenje iz kojega miesta ili kotara, iz koje zemlje, ili iz svihkolikih zemaljah, za koje je kriepostan ovaj zakon;
3. obznanjenje imena narušnikova.

2. Pooštrivanje kazni zatvora.

a) Načelo.

§. 66.

Osim ovih načinah od pooštrivanja može se kazan zatvora pooštriti još i načini onimi, koji su u obćem zakoniku kaznenom radi pooštrenja kazni zatvora ustanovljeni za prestupke, kojih zakon neočituje ni za zločinstva, ni za proste prekršaje redarstvene.

b) Javno stavljanje na sramotište.

§. 67.

Nego radi narušajah dohodarstvenih nikada se nesmije pooštriti kazan javnim stavljanjem narušnika na sramotište.

3. Gubitak pravah i povlasticah.

a) Načelo.

§. 68.

Gubitak pravah i povlasticah može se dosuditi u onih samo slučajevih, za koje zakon gubitak taj izriekom ustanovljuje kao pooštrenje kazni, ili kao posliedicu iste.

b) Ustanova u obziru trajanja toga gubitka.

§. 69.

Gubitak ovaj može se dosuditi ili na uvijek, ili na vrieme stanovito.

c) Posliedica gubitka.

§. 70.

aa) Povlasticah prodajnih.

Ako je povlastica, koje je gubitak dosudjen, prikladna po postojećih zakonih, da može predmet biti prodaje: tad će se vlasniku takove prodajne povlastice naložit presudom kaznenom, da ju prodade uz primiereni rok, koi mu za to bude odredjen.

§. 71.

bb) Povlasticah, koje se dèrže nepokretnoga kojega posieda.

Nasuprot ako je povlastica, koje se gubitak dosudit ima, pravo takovo, koje se dèrži nepokretnoga kojega posieda, tad će se narušniku, koi pravo to posieduje, zabranit presudom kaznenom, da nesmiye osobno izvršivat obèrta.

§. 72.

cc) Slobodnih zanatah.

U obziru obèrtah ili zanatah, koje je po propisih obèrtovnih bez podieljene osobite povlastice obèrtne slo-

bodno izvršivati, samo ako se obdržavaju naredbe, postojeće o porezivanju obćtā, bit će u gubitku povlastice obćrtne u slučajevih, gdje zakon naredjuje ili dopušta, da se gubitak isti izreče kao pooštrenje kazni, sadržana zabrana, da se već neće smiet tierati obćrt ili zanat pomenute vërste.

4. Odpravljenje.

a) Ustanova obćenita.

§. 73.

Odpravljenje iz kojega miesta ili kotara, iz koje zemlje ili iz svihkolikih zemaljā, za koje je kriepostan zakon ovaj, biva ili na vrijeme izviestno, ili na vrijeme neizviestno.

b) Kada je izvršba odpravljenja iz obzirah redarstvenih podvëržena zapriekam.

§. 74.

Ako iz obzirah redarstvenih ima kakovih zapriekah, te onoga, koi bi se odpravit imao iz kojega miesta ili kotara, ili iz zemlje koje, nebi moguće bilo uklonit iz toga miesta, kotara, ili iz te zemlje: tad se takovi ima, istina, ostavit ondie, ali i staviti na izviestno ili na neizviestno vrijeme pod nadzor redarstveni (§. 79).

c) Iz zemaljā svihkolikih.

§. 75.

Odpravljenje iz svihkolikih zemaljā, za koje je zakon ovaj kriepostan, izreć se može samo proti tudjincem.

d) Povratak takovoga, koi je odpravljen.

§. 76.

Povratak takove osobe, koja je na temelju za-

kona ovoga odpravljena iz kojega miesta, kotara, ili iz svihkolikih pomenutih zemaljah, ima se smatrat isto onako, kao što i povratak čovieka takovoga, koi je uslied obćih zakonah kaznenih, ne radi zločinstva kakovoga, odpravljen; i krivac takovi ima se putem propisanim kaznit po zakonih postojećih.

5. Obznanjenje imena.

a) Slučajevi, gdje obznanjenju ima miesta.

§. 77.

Kada osuda glasi na gubitak obèrtne povlastice budi svekolike, budi glede stanovitih predmetah, ili na odpravljenje osudjenika iz kojega kotara, koje zemlje, ili iz zemaljah svihkolikih, za koje je zakon ovaj kriepostan: ima se svakiput obznaniti (proglasiti) ime osudjenikovo.

b) Kako biva obznanjenje.

§. 78.

Obznanjuje se iliti proglašuje ime time, što se u zemlji, u kojoj je satvorena presuda u pèrvoj molbi, uvèrštjuje presuda kaznena triputa u tamošnje novine, koje su odredjene, da se u njih štampaju obznane uredovne.

III. Posliedice kazni.

§. 79.

1. Stavljanje osudjenika pod nadzor redarstveni.

Da osudjenik stavljen bude pod osobiti nadzor redarstveni, može se, po podnešenoj kazni, odredit samo u onih slučajevih, za koje zakon to izriekom dopušta. Što se tiče trajanja nadzora redarstvenoga i kažnjenja onih, koji uzrade proti tomu, imadu se obdèržavat osobiti, o tom postojeći propisi.

§. 80.

2. Priuzdržaje se pripadajuća daća, a i pravo na odštetu.

Izvršba zakonite kazni neoprašta kaznika od platjanja pripadajuće daće, u koliko postoje zakoni ujeti, za pobiranje iste daće ustanovljeni. Tako isto, ako narušajem osim toga, što se je daća mimoišla, bude šteta prouzročena budi državnoj blagajnici, budi drugomu komu, ostaje po građanskom zakonu oštetjeniku priuzdržano pravo na odštetu.

IV. Kažnjenje maloljetnih.

1. D i e e.

§. 81.

Ako diete, koje nije još navršilo desete godine života, učini čin ili propust, koi je, istina, po sebi narušaj dohodarstveni, ali koi mu se po gorinavedenoj ustanovi (§. 15) kao narušaj dohodarstveni ubrojiti nemože: tad se stvar saobćit ima sudu tutorstvenomu, koi će ili odredit, da diete bude kod kuće primiereno kažnjeno, ili učinit drugu naredbu, primierenu postojećim okolnostim.

2. Drugih maloljetnikah.

§. 82.

a) Ustanovljivanje vërste kaznene.

Ako se maloljetnik, koi je navršio desetu godinu života svoga, učini krivcem takovoga narušaja dohodarstvenoga, na koi se zakonom odredjuje kazan na imovinu, i ako se kazan ta iztierati nemože ni iz stvari, koja za nju jamči, ni iz imietka ili dohodka onoga, kojim je narušnik

po zakonu vlastan slobodno razredjivati; ali ako posjeduje isti još i drugoga imietka ili dohodka: treba tada dogovoriti se i porazumjeti sa sudom tutorstvenim, dà li će se pripadajuća kazan na imovinu imat iztierati iz imietka ili dohodka malolietnikova, ili će se umiesto iste uporaviti kazan zatvora. Ako sud rekne, da se kazan na imovinu ili bezuvietno ili glede niekojega diela od pripadajuće svote izvršiti nemože, tad se umiesto kazni na imovinu, koja se izvršiti neće, ima odrediti prosti ili strogi zatvor s pooštrenjem ili bez pooštrenja. Takov prosti ili strogi zatvor s pooštrenjem ili bez pooštrenja ima se umiesto kazni na imovinu, bez predhodnoga porazumljenja sa sudom tutorstvenim, izreć i onda, kada je narušnik tudjinac, i kada se imietak ili dohodak, što ga posjeduje, nalazi u inozemstvu.

§. 83.

b) Izmierivanje kazni.

Pri ustanovljivanju vremena kazni i pooštrenjah valja obzir imati:

1. na veličinu i narav narušaja;
2. na dobu i na razum, dà li je isti u učinitelju više ili manje razvijen;
3. na postojeće okolnosti otegotjujuće i olakotjujuće.

§. 84.

c) Najdužje trajanje zatvora.

Trajanje zatvora nesmije kod narušnikah, koji su navèršili deset, ali nisu navèršili četèrnaeste godine života svoga, nikada nadilaziti šest miesecih; kod drugih pak malolietnikah, koji u vrieme, kad se

izriče kaznena presuda pèrve molbe, nebudu još navèršili dvadeset godinah, neima zatvor nikada trajati prek o jedne godine danah.

§. 85.

d) Izvèršba zatvora kod nedoraslih.

Sa kažnjenjem narušnikah, koji nisu prevalili četèrnaeste godine života svoga, ima se, osim radnje, silam i odhranjenju kaznika primierene, skopčat svagda nauk vierozaconski. Po izvèršenoj kazni ima se takovi narušnik dati pod osobito nadgledanje roditeljah ili tutorah, a ako ovih neima, a ono pod osobito nadgledanje vlastih.

Glava tretja.

O izmierivanju kazni.

I. Načela obćenita.

§. 86.

1. Vrieme, na koje je slobodno kazan izmieriti.

Vlasti, kojim je poviereno izvèršivanje prava kaznenoga, nesmiju presude izreći ni na kazan ve ću, nego koja je kao najvišja, ni na kazan manju, nego koja je kao najnižja za narušaj u zakonu ustanovljena.

§. 87.

2. Oproštenje kazni ili ublaženje putem milosti.

U koliko vlasti imadu pravo, presudu kaznenu, po strogosti zakona izrečenu, u pojedinih slučajevih ublažiti i putem milosti, ustanovljuje se to zakonom o postupku pri narušajih dohodarstvenih i propisi osobitimi.

§. 88.

3. Uvažavanje okolnostih otegotjujućih i olakotjujućih.

Pri izmierivanju kazni ima se, gdje je zakon nenaređuje da nepromienjivo mora tolika i tolika biti, imati obzir na okolnosti otegotjujuće i olakotjujuće.

II. Okolnosti otegotjujuće.

1. U o b ć e.

§. 89.

U obće imadu se one okolnosti smatrat kao otegotjujuće, kojimi šteta, koju narušaj privede ili prouzroči, ili pak pogibelj, kojom narušaj prieti, bude povećšana; kojimi narav narušnikova bude kao opasna predstavljena; kojimi udaća narušaja bude olakšana i osigurana, ili kojimi otkritje ili zapriečenje narušaja bude otegotjeno.

2. Okolnosti otegotjujuće posebne.

§. 90.

a) Iz naravi osobe.

Medju okolnosti otegotjujuće uvrštjuju se napose, ako je okrivljenik

1. u isto doba ili prije počinio jedan ili više srodnih narušajah dohodarstvenih; ili
2. ako je isti narušaj dohodarstveni ponovio (opetovò);
3. ako je zakon narušio ne iz gole pometnje, ili iz nedostatka potrebite pozornosti, nego nahvalice (navlaš);
4. ako mu je činjenje ili unapredjivanje narušajah dohodarstvenih bilo kao zanat ili bi reć kao zanimanje svagdanje;

5. ako je druge na narušaje dohodarstvene naveo ili za to najmio; ili
6. ako mu je zanimanje takovo, koje po naravi svojoj olakšava narušaje dohodarstvene, ili često priliku daje istim; ili
7. ako je narušnik po svom uredu, po svojoj službi, ili po svom zanimanju dužan, narušaje od one vèrste, koje je počinio, priečiti, odkrivati, ili prijavljivati; ili
8. ako je u službi dèržavnoj, ili ako bere od dèržave mirovnicu.
9. Otegotjenje, skopčano s ponavljanim činjenjem narušajah iste vèrste ili narušajah srodnih, povekšava se napose još i time, ako je narušnik jurve kašnjen bio jedanput ili višeputah.

§. 91.

b) Iz naravi čina.

U red okolnostih otegotjujućih spada takodjer:

10. kada za izvèršenje, unapredjenje, ili za sakritje narušaja bude proti javnim urednikom ili službenikom, ili proti drugim ljudem, koji nastoje narušaj prepriečiti, upotrebljena sila, prietnja ili lukavština; ili
11. ako ujedno bude narušeno više propisah dohodarstvenih; ili
12. ako činom ili propustom, koi se imade ubrojiti kao narušaj dohodarstveni, budu ujedno povriedjeni drugi zakoni i naredbe ili uredbe sigurnosti, imenito,
13. ako za izvedenje ili sakritje narušaja dohodarstvenoga budu lažne ili krive izprave izdate; ako budu

- istine izprave krivotvorene, ako budu pečati, druga sredstva, služeća za pohranjivanje, ili uredovna ili privatna obilježja povriedjena, spotvorena, ili na druge predmete prenešena; ili ako budu počinjena druga diela prevarna; ili
14. ako javni urednici ili službenici budu na povriedjenje dužnosti uzazvani ili zavedeni; ili
  15. ako za priugotavljenje, izvedenje ili osiguranje narušaja budu složile se osobe dvie ili više njih, koje dieluju u porazumljenju, imenito
  16. ako tko udaću narušaja bude dao osigurati (assekurirati); ili
  17. ako onaj, koi dërži kakovu stvar, bude učinio ili pokušao njome narušaj dohodarstveni bez znanja i suprot volji vlasnika.

III. Okolnosti olakotjuće.

§. 92.

1. Poblížja oznaka istih.

Olakotjuće okolnosti jesu:

1. ako narušnik četèrnaeste godine života svoga nije navèršio, ili nije je znatno prevalio;
2. ako bude dokazano, da je narušaj učinjen samo iz gole pometnje ili iz nedostatka pozornosti, a ne u namieri škodljivoj;
3. ako okrivljenik bude vèrlo slaba razuma;
4. ako narušaj bude učinjen iz poslušnosti prema nalogu, ili prema zahtievanju od strane takove osobe, koju je okrivljenik dužan slušati i štovati, ili kojoj ima zahvalan biti, pak ako okolnosti nisu takove, koje bi izključivale ubrojivost;

(Croat.)

5. ako okrivljenik, premda su mu okolnosti olakšavale nastavu narušaja, bude dragovoljno odustao od iste; ili
6. ako okrivljenik, premda priliku imade učiniti veću štetu, dragovoljno uztegne se od toga, ili ako nastoji druge od toga odvratiti;
7. ako živo uznastoji, prepriečiti zle posledice narušaja;
8. ako još prije, nego što mu budu očitovani doglasi, koji ga otegotjuju, ili dokazi, koji proti njemu postoje, dragovoljno i bez zatezanja izpoviedi narušaj, i olakša izvidjenje; ili
9. ako dragovoljno oda krivce ili dionike narušaja, ili sredstva, da se saznade istina;
10. ako bude naveden na narušaj težkim siromaštvom.

§. 93.

2. U obziru pokušaja.

Kažnjivost pokušaja tim je manja, čim pokušaj udaljeniji bude od samoga izvedenja, ili čim u manjoj mieri bude pogibeljno, prikladno ili valjano dielo ili sredstvo, koje se je upotrebilo, budi u obće, budi pod osobitimi okolnostmi narušaja.

§. 94.

3. U obziru razmierja, koje proizhodi iz sudielovanja dviuh ili više osobah.

Ako se znade za dvojicu ili više krivacah (začetnikah, učiniteljah ili sukrivacah), ili za dvojicu ili više dionikah učinjenoga ili pokušanoga narušaja dohodarstvenoga: bit će kažnjivost svakoga od njih tim manja, čim im je od manje važnosti bilo sudielovanje budi po

predmetu, na koji je isto upravljeno bilo, budi po sredstvih, koja su se upotrebila, budi po uspiehu, koji je iz sudjelovanja toga nastao, ili koji je odtuda nastati mogao.

IV. Pravila za izmierivanje kazni.

1. Načela za izmierivanje kazni u obće.

a) Uvažavanje okolnosti otegotjujućih i olakotjujućih.

§. 95.

Okolnosti i otegotjujuće i olakotjujuće imaju se, da se kazan izmieriti može, prosudit jednakom brižljivostju. Po mieri, kao što pretežnije budu one ili ove, ima se kazan povećati ili umaliti.

b) Ograničenje razbora vlastih presudnih.

§. 96.

Koja će izmiera u vremenu između najveće i najmanje miere kaznene, koja je za narušaj ustanovljena, primierena bit postojećim okolnostim otegotjujućim i olakotjujućim: ostavlja se to razboru vlastih presudnih samo u toliko, u koliko ovaj zakon nesadržaje o tom naredbe osobite, i u koliko isti ni pri ustanovljivanju kazni, ni pri označivanju pojma o narušaju nije obzira imao na okolnosti otegotjujuće ili olakotjujuće.

c) Uvažavanje razmierjah osobnih.

§. 97.

Pri izmierivanju kazni novčane ili kazni zatvora ima se, ako kazan nije izrazito i nepromienjivo usta-

novljena, kolika biti imade, obzir uzeti na osobna razmierja narušnikova, i s toga treba izreći takovu mieru kaznenu, koju će kažnjenik istina ljuto osietjati, ali koja mu neće prouzročiti većega zla, nego što odgovara očitoj namieri zakona.

2. Razmierje u izmierivanju kazni za više krivacah ili dionikah.

a) Mierilo za izmierivanje kazni.

§. 98.

Izmierivanje kazni za svakoga začetnika, učinitelja, sukrivca i dionika narušaja dohodarstvenoga osniva se, u koliko zakon izriekom nenaredjuje inako, na jednom istom mierilu, ustanovljenom za narušaj, o kojem se radi.

b) Po obsegu predmeta od narušaja.

§. 99.

Nego osim otegotjujućih i olakotjujućih okolnostih, koje nastanu pri svakom krivcu i dioniku, ima se pri tom glede tih krivacah i dionikah u slučajevih, gdje se kazan ravna po vrijednosti predmeta, ili po iznosku koje daće, ili u ohće po kojoj od narušajnoga predmeta odvisnoj veličini, obzir imati na obseg predmeta narušajnoga, glede kojega bude miesta ubrojivosti proti krivcu ili dioniku; i to treba obzir taj imati tako, da, ako se okrivljenik samo glede niekoje česti od ukupnoga predmeta narušajnoga smatrat imade kao krivac ili dionik, da se tada izmiera kazni, koja će se proti okrivljeniku odrediti, osniva samo na pomenutoj onoj česti predmeta narušajnoga.

c) U slučaju, kada dvie ili više osobah u društvu počine narušaj.

§. 100.

aa) U koliko nepostoji među njimi razmierje začetništva, sukrivnje ili dioništva.

Ako dvie ili više osobah kao krivci ili dionici u društvu izvrše ili pokušaju narušaj dohodarstveni, i ako bude dokazano, da je svaki od njih učinio narušaj samo za jednu čest ukupnoga predmeta narušajnoga, ali ako se neda točno pronaći ona čest, koja pada na svaku od tih osobah ili na pojedine od njih, i ako neima između njih razmierja, po kojem bi se svakomu od njih kao začetniku, sukrivcu ili dioniku ubrojiti morao narušaj, sav kao što jest: ima se tada, radi izmiere kazni, odvisne od predmeta narušajnoga (§. 99), ili vaskoliki predmet narušajni, ili ako se dielovi, koji padaju na pojedine te osobe, točno pronaći dadu, ima se onaj predmet, koi po izlučbi tih točno pronadjenih dielovah preostane, uzeti na jednake dielove za svakoga od onih narušnikah, za koje nije moguće bilo diela njihovoga točno pronaći.

§. 101.

bb) Za njih kao za sukrivce ili dionike.

Ako se jednoj osobi, ili niekolicini tih osobah mora kao začetnikom, sukrivcem ili dionikom ubrojiti narušaj, počinjen po jednoj osobi, po više njih ili po svih ostalih: tada, da se izmieriti može kazan, odvisna od predmeta narušajnoga, imadu se za svakoga, kod kojega bude miesta ubrojivosti, u račun uzeti:

a) nesamo dielovi, koji od pomenutoga predmeta nanj padaju po gorinavedenoj ustanovi (§. 100), nego

b) i dielovi oni, koji pripadu na svakoga, kojega

se narušaj ubraja njemu kao začetniku, sukrivcu ili dioniku.

d) Razmierje u izmieri kaznenoj izmedju krivacah i dionikah.

§. 102.

Kao načelo ima biti, da se začetnik i učinitelj kaznit imadu strožije nego sukrivci, ovi pak strožije nego dionici narušaja dohodarstvenoga, u koliko t. j. nebudu okolnosti otegotjujuće ili olakotjujuće iziskivale, da se odstupi od pravila toga.

3. Kad se steku kaznene ustanove zakonah različitih.

a) Razlučeno izmierivanje kazni.

§. 103.

Ako čini ili propusti, koji se uslied ovoga zakona smatrat imadu kao narušaj dohodarstveni, ili koji su za narušajem dohodarstvenim sliedovali, budu podvērženi kazni, ustanovljenoj obćimi zakoni kaznenimi ili propisi redarstvenimi: tad osim kazni ove ima se još i kazan, zakonom za narušaj dohodarstveni propisana, odrediti, u koliko zakon ovaj nenaredjuje što inako.

b) Šta treba uvažavati pri izmierivanju.

§. 104.

Nego po savezu, u kojem su okolnosti postojeće; po posliedicah, koje je potegò za sobom čin ili propust, koi je uslied obćih zakonah kaznenih ili propisah redarstvenih kazni podvēržen; zatim po pogibelji, koja je iz toga čina ili propusta

nastala za svérhe propisah dohodarstvenih, bit će vlasti presudne dèržane prosuditi: dà li se narav čina ili propusta toga, premda će se isti kazniti i po obćih zakonih kaznenih ili po propisih redarstvenih, još i pri izmierivanju kazni za narušaj dohodarstveni uzet imade u račun kao okolnost otegotjujuća, il' dà li će se podnešena jurve kázan smatrat kao okolnost olakotjujuća.

4. Kad se steku dva ili više narušajah dohodarstvenih.

a) Načelo.

§. 105.

Ako tko podjedno ili u različito vrieme, budi istim budi raznimi predmeti učini dva ili više narušajah dohodarstvenih, o kojih se podjedno vodi postupak kazneni: tad se kazni po zakonitoj odmieri za svaki narušaj izmierit imadu napose.

b) Šta se ima činit sa iznoskom, koi nadilazi najveću odmieru kaznenu.

§. 106.

Nego ako ukupna svota kaznih novčanih, koje jednom istom presudom, makar za razlučene narušaje, budu izrečene, nadilazi najveću odmieru, za kazni novčane u §§. 39 i 40 ustanovljenu: tad se u obziru izviška ima uporavit ustanova §. 41.

c) Iznimke.

§. 107.

Od načela, propisanoga u §. 105, izuzet je slučaj, kada se proti istoj osobi podjedno vodi kazneni po-

stupak poradi dva ili više narušajah dohodarstvenih,

a) od kojih je proti svakomu odredjena po zakonu kazan zatvora, ili

b) koji su počinjeni istim predmetom, i za koje se kazan odmierit imade na temelju

aa) jedne iste daće, pripadajuće od predmeta toga, ili

bb) na temelju istoga iznoska od vrijednosti toga predmeta,

n. pr. ako se u §. 328 navedeni narušaj glede istoga predmeta steče s narušajem, pomènutim u §. 338 pod br. 2, 3 ili 4; ili ako istim predmetom budu podjedno narušene ustanove, navedene u §. 338 pod br. 2, 3 i 4; ili ako u §. 367 naznačeni narušaj bude učinjen takovom stvarju, o kojoj dèržalac propusti izkazati, odkuda ju je nabavio ili odkuda proizhodi, i glede koje pada isti pod kazan, ustanovljenu u §. 379; ili ako roba, kontroli ili zabrani izvoznoj podvèržena, bude proti ustanovam, navedenim u §. 368, br. 1 i 2, zatečena noćju na putu drugom, a ne na propisanom, itd. U takovih slučajevih ima se, i to:

1. u slučaju pèrvom (*a*) odredit trajanje zatvora po onom narušaju, na koi se u zakonu propisuje dužja kazan, a stupanj i strogost kazni zatvora po narušaju onom, na koi je ustanovljena kazan strožija;

2. u drugom pak slučaju (*b*) ima se kazan ustanovit po onom narušaju, za koi se u zakonu ustanovljuje veća odmieria kaznena;

a pri tom imadu se narušaji, na koje su odredjene kazni manje, smatrati kao okolnost otegotjujuća.

5. Srodni narušaji dohodarstveni.

a) Pojam ovih narušajah.

§. 108.

Pod srodnimi narušaji dohodarstvenimi, koji se pri izmierivanju kazni smatrat imadu kao okolnost otegotjujuća (§. 90, br. 1), razumievaju se narušaji oni:

- a) koji, izim prostih narušajah dohodarstvenih, spadaju u isti rod dohodarstvenih narušajah; ili
- b) koji su upravljani proti istomu dèržavnomu dohodu; ili
- c) koji imadu medju sobom sličnosti budi u obziru naravi samoga čina, budi u obziru sredstvah, upotrebljenih za izvedenje, unapredjenje, ili sakritje čina; ili
- d) izmedju kojih može se opaziti savez takov, da se odtuda način djelovanja, zanimanje ili čud narušnikova, nagnutje njegovo k narušajem dohodarstvenim, ili sredstva, kojimi se je poslužio za izvedenje, unapredjenje ili sakritje narušajah, ukazuju kao pogibeljnia.

b) Načelo pri uvažavanju istih.

§. 109.

Miera, po kojoj uvažavanje srodnih narušajah dohodarstvenih treba da utiče u izmierivanje kazni, ima se, u koliko u zakonu nebude što inako naredjeno, ravnat po manjoj ili većoj sličnosti, po pobližjem ili podaljem savezu izmedju istih narušajah, izmedju sredstvah, upotrebljenih za izvedenje, unapredjenje ili sakritje, ili izmedju posliedicah od istih.

c) Uviet uvažavanja.

§. 110.

Proti narušniku kojemu mogu se kako pri izmierivanju kazni u obće, tako i napose pri uporavljivanju kazni, propisane za slučaj, kad se ponovi isti ili koi srodni narušaj, uzet u račun kao okolnost otegotjujuća samo oni srodni narušaji dohodarstveni, glede kojih obnadjen bude kao krivac (začetnik, učinitelj ili sukrivac), ili kao dionik, a podnipošto i oni, glede kojih dužan je samo jamčiti za čin ili propust koga drugoga i za kazni, koje proti činu ili propustu budu odredjene.

d) Okolnosti, koje uvažavanja neizključuju.

§. 111.

Premda su srodni narušaji dohodarstveni učinjeni odavna; premda su jurve kažnjeni; ili premda im je kazan zagodom ugasla: zato se ipak uvažavat imadu kao okolnosti otegotjujuće.

e) Ograničenje uvažavanja srodnih narušajah dohodarstvenih.

§. 112.

Nego u slučajevih, gdje zakon za ponavljanje narušajah dohodarstvenih iste vèrste, ili za ponavljanje narušajah dohodarstvenih srodnih

- a) ustanovljuje izrazitu odmieru kaznenu, ili
- b) gdje naredjuje ili izriekom dopušta, da se pooštri kazan na imovinu zatvorom, gubitkom prava ili povlasticah ili odpravljenjem, ili
- c) gdje ponovljene narušaje iste vèrste izjavljuje za ta-

kovu vèrstu narušajah, koja je različita od narušaja pèrvobitnoga,

ima se uporava zakonitih ovih ustanovah, u koliko u zakonu nije izriekom sadèržana druga kakova naredba, osnivat samo na onih narušajih, koji spadaju k istomu rodu od narušajah, i

1. glede kojih kažnjenje nebude još zagodom ugaslo, ili
2. glede kojih, ako su kažnjeni bili, od vremena obznanjene kaznene presude, koja nije išla k višjoj molbi, nebude još minulo vremena triputa onoliko, koliko čini zagodni rok, ustanovljeni za ove narušaje dohodarstvene.

Pri uvažavanju onih srodnih narušajah dohodarstvenih, glede kojih nepostoje uvieti ovi, imadu se uporavljivati ustanove obćenite (§§. 86, 88, 89, 95, 96, 108 do 111).

f) Mierilo za izmierivanje kazni, kad se ponavljaju dohodarstveni narušaji iste vèrste, ili narušaji dohodarstveni srodni.

§. 113.

1. Kada takovi,

- a) koi je radi kriomičarstva kažnjen bio, po podnešenoj toj kazni iznovice učini ili pokuša kriomičarstvo ili težak dohodarstveni narušaj, ili
- b) koi je radi težkoga narušaja dohodarstvenoga kažnjen bio, kada poslie te kazni učini se iznova krivcem težkoga dohodarstvenoga narušaja, ili
- c) koi je kažnjen bio radi takove prikrate dohodarstvene, koja nije ni kriomičarstvo ni težak narušaj dohodarstveni, kada poslie te kazni iznova

- učini prikratu dohodarstvenu, upravljenu proti istomu dohodu dèržavnomu, i ujedno
2. kada su narušaji takovi, da se kazan za iste kako pri prijašnjem tako i pri kašnjem kažnjenju odmieruje po jednakom mierilu, dakle imenito pri kriomičarstvu ili pri težkih dohodarstvenih narušajih kako prigodom prijašnjega tako i prigodom kašnjega kažnjenja po vriednosti predmeta narušajnoga, ili nesamo pri prijašnjem nego i pri kašnjem kažnjenju po daćah kakovih,

tada se kazan u pravilu, ako okolnosti otegotjujuće ili olakotjujuće nezahtievaju druge odmiere kaznene, i ako od posljednjega kažnjenja nebude minulo vrijeme, ustanovljeno u §. 112, br. 2, ustanovit ima do granicah ustanovljene najveće izmiere kaznene po dvostrukom iznosku onoga razmierja, na kojem se je pri pèrvom kažnjenju osnivala ustanova kaznena, negledeć na to, što se je putem milosti kazan možda oprostila ili ublažila.

g) Pri svakoj sliedećoj ponovi.

§. 114.

Pri svakoj sliedećoj ponovi, glede koje bude uvietah, ustanovljenih u §. 113, br. 1, 2, pak ako okolnosti otegotjujuće ili olakotjujuće nezahtievaju druge odmiere kaznene, i ako od posljednjega kažnjenja nebude minulo vrijeme, pomenuto u §. 112, br. 2, imade se, do granicah najveće izmiere kaznene, ono razmierje, na kojem se je u pèrvom slučaju kažnjenja izmiera osnivala, negledeć na kazan putem milosti možda oproštenu ili ublaženu, pomnožit po broju prijašnjih kažnjenjah tako, da se narušniku, koi je pèrviput kažnjen

bio n. pr. trostrukim iznoskom pripadajuće daće, nametnut ima u drugom slučaju svota šestostruka, a kada se radi narušaja i opet učinjena izricala bude tretja presuda kaznena, svota devetostruka daće pripadajuće itd.

V. Promiena kazni.

1. N a č e l o.

§. 115.

Vërsta kaznena, koja je za narušaj koi ustanovljena, nemože se u obće zamieniti vèrstom drugom.

2. Promiena kazni novčane na zatvor.

§. 116.

a) Slučajevi, kada joj ima miesta.

Nego izvan slučaja, pomenuta u §. 41, ima se zakonom izrečena kazan novčana promienit na zatvor:

1. kada se iz imietka i dohodka osudjenikova, zatim one osobe, koja za kazan jamči, nikako nemože iztierati dosudjena kazan novčana, u koliko nije osigurana prodajom stvari ustavljene; ili barem kada kazni te nije moguće iztierat, a da

a) iznosak novčani, koi bi se platit imao, nebi na dugu ostat morò za toliko vrieme, koje bi kud i kamo nadilazilo vrieme ono, što se navadno iziskuje za to, da se glede imovine dužnikove izvedu i obave redovita sredstva ovèršna; — ili kada kazni te nije moguće iztierati, a da se

b) izplatom kaznenoga iznoska znamenito neotegoti svakdanje življenje budi onoga, od koga se iznosak iztierat ima, budi porodice mu; ili

2. kada se radi o kažnjenju malolietnika, i kada se tutorstveni sud izjavi proti naplati iz imietka i dohodka malolietnikova (§. 82);
3. kada vlast presudna obnadije za shodno, da se jedan dio svote, za koju drugi tko jamči, jamcu nenametne (§. 142).

§. 117.

b) Diona promiena.

U ovih slučajevih (§. 116) ima se promiena kazni novčane razprostirat samo na onaj dio kazni, kojega nije moguće iztjerati bez pomenutih štetnih posliedicah.

§. 118.

c) Okolnosti, na koje treba obzir imati.

Kada se promienjuje kazan novčana na zatvor, ima se, uz ohdržavanje obćenitih za izmieru kaznenu propisanih načelah (§. 97), obzir imati na stališ, na zaslužbu i na osobnu vlastitost osudjenika. A uvažavat se imadu i posliedice, što ih izvèršba kazni proizvest može za porodicu osudjenikovu.

§. 119.

d) Mierilo pri promienjivanju.

Uz uporavljivanje obzirah ovih (§. 118), valja se pri tom dèržat u obće razmierja toga, da se dosudit ima umiesto kazni do dviesta forintih, zatvor od jednoga dana do miesec danah; umiesto dviesto do šeststo forintih, zatvor od jednoga mieseca do tri mieseca; umiesto šeststo do hiljade petsto forintih, zatvor od tri do šest miesecih; umiesto hiljade pet sto do tri hiljade forintih, zatvor od šest miesecih

do jedne godine danah; umiasto tri hiljade do šest hiljadah forintih, zatvor od jedne godine do dvie godine danah; napokon umiasto svote preko šest hiljadah forintih, zatvor od dvie do tri godine danah. Nasuprot odmieria kazni zatvora ostavlja se razsudu vlasti presudne:

- a) kada joj se kazneni slučaj uzvidi takov, da se dozvola, u §. 41 podieljena, uporaviti, i uslied iste osim kazni novčane još i primierena kazan zatvora dosuditi može, ili
- b) kada se kazan na imovinu proti malolietniku sasvime ili stranom promienjuje u kazan zatvora.

Nego ni u ovih slučajevih nesmiye se nikada prekoračiti ni ustanovljena ovdie miera zatvora, niti najdužje trajanje toga zatvora (§§. 60, 84), dopušteno za okrivljenika, o kojem se radi.

§. 120.

- e) Izvèrška kazni novčane, ako narušnik dodje u stanje, da može platiti.

Ako onaj, proti kojemu je u kojemgod slučaju, navedenom u §. 116, novčana kazan, u zakonu propisana, promienila se u zatvor, dodje bud' uz sami zatvor, bud' prie izvèrške istoga, bilo vlastitimi sredstvi bilo tudjom pomoćju, u stanje takovo, da je moguć sasvim ili stranom namirit iznosak kazneni, koi se je promienio bio u kazan zatvora: ima se tada primit izplata svote one, kojoj po razmierju, na kom se je promiena osnivala, nebude još zadovoljeno zatvorom do onda već podnešenim, a imat će se zatvor po pomenutom razmierju izvèršit samo za onaj dio zakonito izrečene kazni novčane, što ga kaznik propusti naknadno položiti u gotovu.

---

§. 121.

f) Na koi se stupanj zatvora kazan promienjuje.

Ima se u pravilu kazan novčana promienit samo u zatvor prosti. Zatvoru strogomu ili pooštrenju zatvora prostoga ili strogoga ima miesta pri promienjivanju kazni novčane na zatvor samo onda, kad postoje uvieti za pokratjenje kazni zatvora (§. 122).

3. Pokratjenje kazni zatvora.**§. 122.**

a) Uvieti za to.

Ako bi dugim trajanjem zatvora, bio isti zakonom neposredno za narušaj propisan, ili po promieni kazni novčane nametnut, štetovala i propala obična prava za služba narušnika ili porodice mu: ima se tad trajanje pokratit, nego ima se ujedno ili zatvor pooštriti, ili zatvor prosti pretvorit u strogi.

§. 123.

b) Na koliko se može pokratit kazan zatvora.

Kazan zatvora može se u ovom slučaju pokratit i izpod najmanje odmiere trajanja kazni, ustanovljenoga za narušaj; nego nemože se nikada pokratit izpod najkratjega trajanja od dvadeset i četiri ure, koje je ustanovljeno u obće.

Glava četvèta.

O jamčenju za kazni.

Odsiek pèrvi.

O osobnom jamčenju za kazni.

I. Ustanove obćenite.

1. Načelo.

§. 124.

U pravilu nemože ne nitko radi inih, nego radi svojih vlastitih, ili radi onih činah ili propustah, na koje je drugoga koga privolio, potegnut na kazan, ili primorat da jamči za kazan.

2. Na čem se osniva jamčenje.

§. 125.

a) Na zakonu ili dogovoru.

Nego ako zakon izim slučajevah, pomenutih u §. 124, nalaže komu jamčenje za kazan, ili ako je tko preuzeo ovo jamčenje, treba pri uporavljivanju ili iztjerivanju kazni uvažavat obseg ovovèrstne dužnosti.

§. 126.

b) Na ovom zakonu.

Ako se jamčenje neosniva

a) niti na odredbi, sadèržanoj u §. 124,

(Croat.)

- b) niti na osobitoj ustanovi zakonitoj, koja valja za slučaj, o kom se radi,
- c) niti napokon na dogovoru, po kojem je tko preuzeo jamčenje,
 tad imade jamčenju mesta samo po sljedećih načelih (§. 127 do 140).

II. Osobita ustanova o jamčenju po ovom zakonu.

1. Osobe, koje su dužne jamčiti.

a) Jamčenje vlastodavca za vlastoimca.

aa) Radi koristi, primljene iz narušaja.

α) U obće.

§. 127.

Vlastodavac jamči za narušaje dohodarstvene, koje je vlastoimac počinio u poslovih, za koje je istoga bio opunomoćio, ako je zadržao predmete ovimi narušaji nabavljene, proizvedene ili priredjene, ili u obće ako je zadržao korist ovimi narušaji zadobljenu, a nije naknadno zadovoljio dužnosti, povriedjenoj ovim narušajem, premda je znao za okolnost, da primljena korist proizhodi od narušaja dohodarstvena, ili da je pomenutimi predmeti počinjen bio narušaj dohodarstveni.

β) Napose, ako je vlastodavac obèrtnik.

§. 128.

αα) Predmnjeva u obziru predmetah ili poštah novčanih, koje se nadju kod njega.

Ako je vlastodavac obèrtnik, koi sám upravlja izvèršivanje svoga obèrta, tad se u slučaju, o kojem govori prediduća točka (§. 127),

1. u obziru predmetah, koji se nalaze u prostorinah, spadajućih k obèrtovnici obèrtnikovoju;
2. u obziru predmetah, spadajućih k izvršivanju njegova obèrta, koji se nadju u stanu obèrtnikovu, ili u prostorinah, spadajućih k stanu; a tako i
3. u obziru predmetah ili poštah novčanih, koje su upisane u knjigah obèrtovnih o njegovom obèrtovanju, predmnjeva, da je znao za okolnost, da primljena korist proizhodi od narušaja dohodarstvena, ili da je predmeti rečenimi počinjen narušaj dohodarstveni.

§. 129.

ββ) Dopušta se protudokaz.

Nego ova predmnjeva neizključuje protudokaza, i imade joj u obće miesta samo u toliko, u koliko iz razmierjah vremena ili miesta, i iz inih okolnostih očevidno neproizlazi što protivnoga.

§. 130.

γγ) Radi propuštene pozornosti prigodom primanja koristi iz narušaja.

Vlastodavac jamči, ako je obèrtnik, koi sám upravlja svoj obèrt, za narušaje dohodarstvene, koje je vlastoimac počinio u poslovih obèrtovnih, za koje ga je opunomoćio vlastodavac, ako je zadržao predmete ovim narušajinabavljene, proizvedene ili priredjene, ili u obće ako je zadržao korist istimi zadobljenu, a nije naknadno zadovoljio dužnosti, povriedjenoj narušajem, premda bi, da je kao što treba pazio, iz ciene robe, iz naravi iste, ili iz troškovah, kojih je bilo, iz nedostatka ili nedostatnosti propisanoga pismenoga izkaza, iz vremena kada,

ili iz mesta gdje je predmet nabavljen, proizveden ili priredjen, ili iz postojećih okolnosti u obće morao bio slutiti, da zadobljena korist proizhodi od narušaja dohodarstvena, ili da je pomenutim predmetom počinjen bio narušaj dohodarstveni.

bb) Radi nedostatka u oprezu.

§. 131.

α) Kad se nadalje ostavi punomoćje.

Ako je vlastodavac znao, da je vlastoimac u poslu, za koi ga je opunomoćio, kriomičario ili da je počinio teški narušaj dohodarstveni, bio u ostalom narušaj kažnjen ili nebio, pak ako ga pri svem tom povlasti, da u njegovo ime obavlja poslove, koji pružaju priliku za kriomičarstvo ili za teške narušaje dohodarstvene, tad isti jamči za narušaje dohodarstvene, spadajuće ka kojoj od pomenute dvie vèrste, koje vlastoimac u poslu, obavljajnom za vlastodavca, počini poslie vremena, kojega je vlastodavac pomenuto znanje zadobio, i kojega mu je bilo moguće, opozvat punomoćje podieljeno.

§. 132.

β) Kad se daje punomoćje.

Ako tko osobi, o kojoj znade da je kriomičarila ili da je počinila teški dohodarstveni narušaj, odnoseći se na izvršivanje kakova obèrta, prije nego što mine trostruki za narušaje odredjeni rok zagođe, podieli vlast, da u njegovo ime obavlja poslove, koji pružaju priliku za kriomičarstvo ili za teške narušaje

dohodarstvene, tad isti jamči za narušaje dohodarstvene spadajuće ka kojoj od pomenute dvie vèrste, koje vlastoimac počini u poslovih, obavljanih za vlastodavca.

b) Jamčenje obèrtnikah za svoje naredjenike i pomoćnike.

aa) Dužnost u obziru izbora i poslovanja istih.

§. 133.

Dužnost je

a) kako obèrtnika, koi sám upravlja izvèršivanje svoga obèrta,
b) tako i svakoga, koi na račun pèrvoga upravlja poslovodstvo u celo, jedan dio istoga ili razlučeno poduzetje obèrtovno,
da u obziru poslovah za tieranje obèrta, koji pružaju pri-liku za prikrate dohodarstvene,

1. pri izboru osobah, koje naredi za poslove od pomenute vèrste, a tako i pri odredbi osobah, kojim naloži ovakovih poslovah, postupa oprezno;
2. pomoćnike obèrtovne, poslovodje, naredjenike, služinčad i poslenike, koji pod njegovim nadgledom obavljaju poslove za tieranje obèrta, nadzira u obavljanju poslovah od pomenute vèrste, koji su im naročito ili mućeći poviereni, i
3. pozornost svoju obratja na to, da isti pri izvèršivanju ovih poslovah kao što treba uvažavaju propise dohodarstvene.

bb) Jamčenje odatle proiztićuće.

§. 134.

Ne samo

a) obèrtnik, koi sám upravlja izvèršivanje svoga obèrta, nego i

b) svaki, koji na račun njegov upravlja posloводство u cijelo, jedan dio istoga, ili razlučeno poduzetije obertovno,

jamči i osim slučajevah, o kojih govore §§. 127 do 132, za prikrate dohodarstvene, koje pomoćnici obertovni, poslovodje, naredjenici, služinčad i poslenici, koji poslove za tieranje oberta obavljaju pod njegovim nadgledom, počine u poslovih, za koje su radi tieranja oberta naredjeni naročito ili mućeci, ili koje im je isti naložio, ako nedokaže, da je kao što treba izpunio dužnost, odredjenu u predidućoj ustanovi (§. 133).

c) Jamčenje glave obitelji za članove obitelji.

§. 135.

Glava obitelji jamči za prikrate dohodarstvene, koje suprug, živuća s njim u ženitbenom društvu, ili članovi obitelji, stojeći pod njegovom vlasti otčinskom, i nalazeći se kod njega na stanu i u odhranjivanju, počine u poslovih, koje im je isti naložio, ili za koje se obično upotrebljuju na račun glave obitelji.

d) Jamčenje roditeljah ili tutorah za malolietnike.

§. 136.

Roditelji, tutori, i u obće svi oni, koji su dužni paziti na diete ili drugoga kojega malolietnika, koji još nije navršio četrnaest godina, ili kojim je naloženo da ga nadziraju, jamče za prikrate dohodarstvene, počinjene po ovakovoj osobi; kojim prikratama krivci su oni time, što su propustili upotrebit dužnu pazljivost i oprez, koji bi po razmjerjih vremena, miesta, osobah, ili inih postojećih okolnostih bili morali upotrebiti.

e) Jamčenje sukrivacah i dionikah.

§. 137.

Sukrivci i dionici takova narušaja dohodarstvena, glede kojega po zakonu nije sukrivnja ili dioničtvo kazni podvrženo, neće se istina osim slučajevah, pomenutih zakonom (§§. 27 i 28), potegnut na kazan; nego po mieri svoje sukrivnje ili dioničtva (§. 99) jamče oni za one narušaje, glede kojih zakon njih samih nepodvrgava kakovoj kazni.

2. Obseg jamčenja.

a) Koja davanja razumievaju se pod istim.

§. 138.

Jamčenje, određeno u ovih ustanovah (§§. 127 do 137), obziže davanja u gotovu, koja je narušnik radi narušaja dohodarstvena, koi mu se u krivnju upisuje, po zakonu dužan platiti blagajnici državnoj, ili osobi, ili zavodu, koi ima pravo brat daću ili izviške od kaznih na imovinu. Kazan zatvora nije sadržana pod ovim jamčenjem.

b) Mierilo za odmierivanje.

§. 139.

Pri ustanovljivanju jamčenja treba u obzir uzet obseg predmeta narušajnoga, glede kojega ima uvjeta; na kojih se osniva jamčenje, s toga, ako ovim uvjetom imade miesta samo glede jednoga diela od ukupnoga predmeta narušajnoga, imade se jamčenje razprostirati samo na ona davanja u gotovu, koja odpadu po mieri ovoga diela od predmeta.

c) Razmierje dvojice ili više jamacah izmedju sebe.

§. 140.

Ako jamčenje za jedan isti narušaj dohodarstveni pade na dvojicu ili više osobah, tad iste jamče nerazdieljeno (in solidum), i to svaka izmedj njih s onim iznoskom, koi su dužne namiriti (§. 139).

3. O vèršba jamčenja.

a) Iznosak, glede kojega je slobodno ovèršit jamčenje.

§. 141.

Ako zakon ili onaj dogovor, kojim je preuzeto bilo jamčenje, što inako neustanovljuje, imade se jamčenje ovèršit samo glede onoga diela davanjah, za koja isto valja, koi se, uvaživši ustanove, postojeće za iztjerivanje (§. 116), nemože iztjerat niti prodajom predmeta, koi jamči za narušaj i koi je zaustavljen, niti iz imovine ili dohodakah narušnika.

b) Iznosak, glede kojega se ima potierati jamčenje.

§. 142.

U pravilu ima se proti jamcu potierati podpuni iznosak, glede kojega se uporavljuje jamčenje (§. 141). Nego ako je narušnik prisutan, i ako je moguće ovèršit kazan na njem, tad ostaje presudjujućim vlastim priuzdèržano, u slučajevih, u kojih

1. iz izvidjenih okolnostih biva jasno, da je

a) narušnik narušio zakon hotomice a ne iz pometnje ili iz same nemarnosti, ili da se

b) jamcu neupisuje nikakova krivnja u narušaju, ili da se ista upisuje samo u veoma neznatnoj mieri, i ako isti nije bio u stanju, ma bilo i posredno primit kakovu korist od narušaja,

ili u kojih je

2. narušnik malolietan, i u kojih isti posieduje dohodka ili imovine, koja će dovoljna bit za podmirenje kazni na imovinu u celo ili diono, nego u kojih se isti toga radi, što tutorstveni sud nije podielio dozvole (§. 82), nepridèržaje da podmiri kazan,

uvaživši brižljivo sva razmierja a i svèrhu kažnjenja, iznosak kazneni, glede kojega se uporavljuje jamčenje, podieliti izmedju narušnika i jamca, i uslied toga ovomu drugomu odпустiti primiereni dio pomenutoga iznoska, i ovaj jamcu odpušteni dio iznoska kaznenoga pretvoriti proti samomu narušniku u zatvor.

c) Kako se obavlja ovèršba i koja su sredstva ovèršbena.

§. 143.

Iznoske, koji se na temelju jamčenja za narušaje drugoga koga platit imaju, treba od jamca iztierat ovèršbenimi sredstvi, propisanimi postupnikom parbenim. Zatvoru gradjanskomu (civilnomu), u koliko je isti dopušten kao jedno od ovih sredstvah ovèršbenih, ima proti jamcu miesta samo onda, kada se zatvor, u koi se ima pretvorit neiztieriva kazan novčana (§. 116). nemože ovèrššiti na samom narušniku.

4. Kada se jamčenje sukobi sa krivnjom ili dioničtvom.

§. 144.

Ako jamac povodom narušaja, za koi on jamči, podleži

kakovoj kazni kao začetnik, učinitelj, sukrivac ili dionik, tad ovom kazni nepreinačuje se obseg i bitnost dužnosti, na kojoj je utemeljeno jamčenje.

Odsiek drugi.

O stvarnom jamčenju za kazni.

I. Stvari, na kojih leži jamčenje.

§. 145.

1. Predmet narušaja.

Predmet narušaja ona je stvar, koja je podvèrgnuta propisu narušenomu ili daći, glede koje je zakida učinjena, i s kojom je narušaj ili izvèršen ili pokušan bio, uslied toga dakle osobito stvar ona, koja je na protupropisni način bila dobavljena, preuzeta u pohranu, proizvedena ili priredjena.

§. 146.

2. Pomoćna sredstva istoga.

Pod pomoćnimi sredstvi narušaja dohodarstvena razumievaju se orudje, alati ili priprave, čini pripadni, čestice smiešane ili slivene s predmetom, što se upotrebljuju, da se s njimi izvèrši, pokuša, unapredi ili sakrije narušaj dohodarstveni.

II. Slučajevi jamčenja.

1. Predmeta od prikratah dohodarstvenih.

§. 147.

Predmet narušaja dohodarstvena, a u koliko zakon kazni podvèrgava pokušaj, i predmet pokušaja prikrate dohodarstvene jamči za kazni na imovinu,

koje budu određene za slučaj kazneni, i to uz priuzdržaj propisah, koji ograničavaju izvršbu ovoga jamčenja.

2. Pomoćnih sredstvih od narušajah.

§. 148.

a) Izvanjskoga zavitka i potrebstinah za pohranu.

Izvanjski zavitak, škrinje, bačve, vreće i ine spodobne shrane, koje su potrebite za pohranu predmeta narušajnoga, i u kojih se isti nadje, jamče kao i predmet sám za kazni na imovinu, koje budu određene za slučaj kazneni.

§. 149.

b) Stvarih, koje su pomiešane s predmetom, ili inako u savez stavljene s istim.

Za kazni na imovinu, koje budu određene za slučaj kazneni, jamče, isto tako kao i predmet narušaja, i ona sredstva pomoćna od narušaja ili i one ine stvari, koje su s predmetom narušaja pomiešane ili s istim stavljene bile u savez takovi, da se bez štete za stvar nemogu razstaviti.

§. 150.

c) Sredstvih odpremnh.

Uz priuzdržaj, naznačeni gori (§. 147), jamče sredstva odpremna za kazni na imovinu, koje budu dosudjene radi onih narušajah dohodarstvenih, radi kojih se ima kaznit vozač robe, ili za koje isti jamči.

3. Inih predmetah ili sredstvih pomoćnih.

§. 151.

Predmet inih narušajah dohodarstvenih, koji nisu dosada imenovani, zatim ina sredstva pomoćna od narušajah (§§. 147 do 150) jamče uz priuzdržaj, pomenuti gori (§ 147), za pripadajuće kazni na imovinu samo u toliko, u koliko je

- a) vlasnik stvari kažnjiv, ili u koliko je jamac za narušaj, ili u koliko
- b) zakon ili pogodba naročito odredjuje jamčenje stvari.

III. Pravo, koje se radja iz jamčenja ležećega na kojoj stvari.

1. Pojam.

§. 152.

Na jamčenju za dotične kazni na imovinu, ležećem na stvari, koja je bila predmet ili pomoćno sredstvo narušaja dohodarstvenoga, osniva se pravo, da za otkrivanje ili iztraživanje narušajah dohodarstvenih ili za sudielovanje pri tom odredjene vlasti i uredi, zatim u ime njihovo dielujući urednici i službenici mogu uhititi, pohraniti i shodno obratiti ovu stvar, za da se njome

1. overši pomenuta kasan, i
2. iztieraju troškovi postupka, u koliko ih je po zakonu dužan naknadit onaj, glede kojega ima mesta jamčenju za kazni na imovinu, ležećemu na stvari.

2. Osobe, proti kojim ima miesta ovomu pravu.*a) U obće.***§. 153.**

Ovomu pravu na stvar, koja podleži jamčenju, imade, uz uvažavanje ustanovah, odredjenih o izvršbi istoga (§§. 156 do 169), miesta:

- a) proti osobam, pomenutim u sliedećih §§. 154 i 155;*
- b) proti onomu, koi u ime i na korist koje od ovih osobah pohranjuje stvar;*
- c) proti onomu, od kojega je koja od ovih osobah vlastna, po gradjanskom pravu stvar natrag iskati tužbom o vlastnini;*
- d) proti onomu, koi je kojoj od ovih osobah krieptju prava založnoga, od iste dobivenoga, dužan predati stvar, nego proti ovomu samo po obsegu pomenutoga prava založnoga;*
- e) proti zalogoimcu stvari, jamčeće za kazni na imovinu, u obziru onoga diela od stvari ili njezine vrijednosti, koi nije potrebit za podmirenje tražbine, za koju je stekò pravo založno.*

b) Napose radi krivnje, dioničtva ili osobnoga jamčenja.

§. 154.

Ima pomenutomu pravu miesta napose:

- 1. proti onim učiniteljem, začetnikom, sukrivcem i dionikom narušaja dohodarstvena, za koje podleži stvar jamčenju;**
- 2. proti svakomu, koi je dužan jamčiti za ovaj narušaj dohodarstveni.**

c) A tako i bez ovih uvjeta.

§. 155.

A i osim slučajevah, malo prije (§. 154) pomenutih:

3. proti svakomu, kojemu istina pripada zakonit naslov prava na vlastninu ili na zalog stvari, koja jamči za kazni na imovinu, ali koio voga prava nije zakonitim kojim načinom stećenja u istinu stekò prije, nego što se je potieralo jamčenje, ležeće na ovoj stvari;

4. proti vlasniku ili vierovniku založnomu, koi je pravo na vlastninu ili na zalog stvari, jamčeće za kazni na imovinu, stekò u istinu prije narušaja dohodarstvena, kojemu je stvar predmetom ili sredstvom pomoćnim bila,

a) ako nerazjasni podpuno učin narušaja, i nedokaže okolnostih, iz kojih se vidi bezdvojbena,

aa) da je narušaj učinjen bez njegova znanja, proti odredbi, učinjenoj po istom o stvari, a ako je narušnik bio njegov vlastoimac, da je učinjen proti nalogom, što ih je ovomu podielio; podjedno

bb) da je, ako na drugo koje miesto bieše stvar po njem poslana, ili predana drugomu kojemu dèržatelju, pri tom uvažavao dohodarstvene propise, koji se pri tom uvažavat imaju, i osim toga

cc) da pod okolnostmi, pod kojima je ili znao, ili po svom zanimanju morao bio znati, da odredba, koju je učinio o stvari, ili da način,

kako se ista pohranjuje, pruža priliku narušaju dohodarstvenomu, nije zanemario potrebite pazljivosti i opreznosti, posredstvom koje bilo bi mu moguće, ili lako predusriest zloporabi stvari za učinjen narušaj dohodarstveni, ili pako prepriečit istu;

- dd)* da je navlastito, ako se radi o takovom vierovniku založnom, koi stečeno svoje pravo založno suprotstavlja jamčenju stvari za kazni na imovinu, koje postižu slučaj kazneni, izpunio dužnost, koju mu zakon nalaže glede točnoga pohranjivanja komada založnoga.
- b)* Ako prava na vlastninu ili na zalog nije od koga stekò predajom u naravi, već inim kojim zakonitim načinom (Obći građanski zakonik §§. 427 do 429 i 452) izvansudbeno, i ako nerazjasni podpuno učin narušaja i nedokaže, da uvietom, pomenutim ovdie pod *aa)* do *dd)*, imade miesta ne samo sa njegove strane, već i sa strane njegova prednika, od kojega je stekò pravo na vlastninu ili na zalog.
- c)* Ako u slučaju, kad se stvar, jamčeća za kazni na imovinu, u doba, kojega se je potieralo pomenuto jamčenje, nadje kod njega, osim razjašnjenjah i dokazah, koje je po ustanovah *a)* i *b)* dužan podniet po naravi slučaja, o kojem se radi, nepodnese podpunoga razjašnjenja o tom, kako se je dogodilo, da je stvar, premda je ista prije narušaja došla mu u posied ili u pohranu, ipak bez njegove krivnje bila upotrebljena za izvršenje narušaja dohodarstvena, i zatim nadalje,

kako se je dogodilo, da se je ista stvar, premda nije znao za učinjeni narušaj, ili premda nije ni posumnjao o učinjenom narušaju, opet povratila u njegovu pohranu.

5. Proti vlasniku ili vierovniku založnomu, koi je pravo na vlastninu ili na zalog stvari, jamčeće za kazni na imovinu, stekò istina nakon narušaja dohodarstvena, kojega je predmetom ili sredstvom pomoćnim stvar bila, ali ipak prije nego što se je potieralo ovo jamčenje,
  - a) ako se stvar nenadje kod njega, nego kod koje od osobah, pomenutih u §. 154 pod 1 i 2, ili
  - b) ako je pravo na vlastninu ili na zalog stekò znajući, da je stvar bila predmetom ili sredstvom pomoćnim narušaja, radi kojega ista jamči za kazni na imovinu, ili
  - c) kad bi, pri stečenju prava na vlastninu ili na zalog, iz naravi stvari, iz njezine očevidno male cijene, iz poznatih osobnih vlastitostih, iz zanata ili zanimanja prednika, ili iz inih razmjerjah imao bio temeljito sućmijati, da je stvar bila predmetom ili sredstvom pomoćnim takova narušaja dohodarstvena, glede kojega imade po zakonu jamčiti stvar za kazni na imovinu, koje postižu slučaj kazneni, ili
  - d) kad je stvar u takovom stanju, u kojem se je ista nalazila pod uredovnim zaporom, ili nabavio ili preuzeo u pohranu.
6. Proti obèrtniku, ako je stvar bila predmetom takove prikrate dohodarstvene, koju je izvršio ili pokušao izvršit pomoćnik obèrtovni,

opravnik, naredjenik ili služinče istoga u takovom poslu obèrtovanja, za koi je obèrtnik narušnika naročito ili mučeći odredio, ili koi je posao obèrtnik narušniku naložio. Nego pod pomoćnici obèrtovnimi, opravnici i naredjenici nerazumievaju se vozači i brodari, koji nestoje u službi obèrtnikovoj, i kojim bieše stvar predana samo u tu svèrhu, da ju odpreme na drugo koje miesto.

3. Doba, kada treba potierati jamčenje.

a) Na predmet narušaja.

§. 156.

Stvar, koja je predmet narušaja dohodarstvena, može se na temelju jamčenja, ležećega na istoj za kazni na imovinu, koje postižu slučaj kazneni, oduzeti ne samo neposredno pri otkritju narušaja, već i nakon istoga.

b) Na sredstva pomoćna, jamčeca onako isto kao i predmet narušaja.

§. 157.

Ona sredstva pomoćna od narušaja dohodarstvena i one ine stvari, koje za dotične kazni na imovinu jamče po zakonu onako isto kao i predmet narušaja (§§. 148 i 149), mogu, dok se još nalaze pri predmetu narušaja, oduzet se u onih istih slučajevih i proti onim istim osobam, u obziru kojih je to dopušteno glede predmeta od narušaja (§§. 152 do 155).

c) Na ina sredstva pomoćna.

§. 158.

aa) Neposredno pri uhitjenju.

I u onih slučajevih, u kojih ina sredstva pomoćna narušajah dohodarstvenih, pomenuta u §§. 150 i 151, jamče

za dotične kazni na imovinu, mogu se ista, ako zakon neustanovljuje što inako, u pravilu oduzeti samo onda, kada se uhite neposredno prigodom činjena ili pokušavana narušaja dohodarstvena.

§. 159.

bb) Po uhićenju.

Izim ovoga slučaja slobodno je pomenuta sredstva pomoćna narušajah dohodarstvenih pod ujeti, propisanimi za sám predmet narušajah dohodarstvenih (§§. 152 do 155), oduzet samo u toliko, u koliko su ove stvari zadobile takovo neobično obličje ili uređenje, kojim su postale prikladne, da se njimi počine ili sakriju narušaji dohodarstveni, i iz kojega se lakò spoznat može, da su kao pomoćna sredstva određene za narušaje dohodarstvene.

4. Način potierivanja.

a) U pravilu uredovna ustava.

§. 160.

Stvar, koja se kao predmet ili kao sredstvo pomoćno od kojega narušaja dohodarstvena na temelju jamčenja, ležećega na istoj, oduzimalje za dotične kazni na imovinu, imade se predat onim vlastim ili uredom, koji su određeni da pronalaze ili iztražuju narušaje dohodarstvene, ili da sudjeluju pri tom, ili pako urednikom i službenikom, koji u ime istih po propisu izvršuju zakon, i imade se dotle, dok po zakonu o kaznenom postupku kod narušajah dohodarstvenih izdana nebude dalja kakova odredba, držat u uredovnoj pohrani, ili, ako stvar nije prikladna za uredovnu pohranu, pod uredovnim nagledom i stražom.

b) Redovitim putem pravde.

§. 161.

Onaj, kod koga se nadje predmet ili pomoćno sredstvo narušaja dohodarstvena, i od koga se na temelju jamčenja, ležećega na ovoj stvari, ista oduzimlje za dotične kazni na imovinu, može zahtievat, da se stvar predade sudu, i da se tražbina proti njemu podignuta rieši redovitim putem pravde, ako t. j. ujedno postoje svi uvieti sljedeći:

1. Ako se tražbina proti njemu podignuta neosniva
  - a) niti na pravnom doglasu, da je on začetnik, učinitelj, sukrivac ili dionik onoga narušaja dohodarstvena, o kojem je govor;
  - b) niti na jamstvu, kojim je on obvezan naprema narušaju, i
2. Ako on nepohranjuje stvari u ime i na korist začetnika, učinitelja ili kojega sukrivca, ili dionika od narušaja, ili osobe takove, koja je dužna jamčiti za narušaj, zatim
3. Ako je pri stečenju i preuzetju stvari kao što treba uvažavao propise dohodarstvene toga radi postojeće, i
4. Ako stvari nije nabavio ili uzeo u pohranu u takovom stanju, u kojem se je ista nalazila pod uredovnim zaporom, i
5. Ako stvar nije bila uhitjena neposredno prigodom činjena ili pokušavana narušaja, i
6. Ako on sám nije takov oběrtnik, od kojega se traži stvar radi takove prikrate dohodarstvene, koju je izvršio ili pokušao izvršiti njegov pomoćnik oběrtovni, opravnik, naredjenik ili služinče njegovo.

Ako i neima ovih uvietah, i ako se uslied toga i treba vladat po načelu, ustanovljenom u §. 160, zato ipak onomu, od koga se stvar traži na temelju jamčenja, ležećega na istoj za dotične kazni na imovinu, po mieri ostalih ustanovah ovoga zakona ostaju time nepovriedjena prava ona, koja mu pripadaju na stvar.

IV. Izvèrška jamčenja.

1. Prodaja.

§. 162.

Stvar, koja jamči za dotične kazni na imovinu, ima se, ako kazan novčana nebude podmirena, prodati, i kupovina, pošto bude podmirena daća, koja bi se bila imala platit, upotrebiti za izplatu kazni novčane.

2. Postupak kod predmetah od samoprodaje dèržavne.

§. 163.

Ako li je stvar predmet samoprodaje dèržavne, tad treba istu radi izplate kazni novčane ponovčiti, i pri tom uvažavat ustanove, koje odredjuju, na što se stvar ovakova ima obratiti, da se iztiera daća od potroška, koja na istoj leži (Carinski red §§. 457 do 460).

3. Slučajevi, u kojih treba učinit da nebudu za porabu.

§. 164.

a) Predmet narušaja.

Predmeti dèržavne samoprodaje imaju se, a da dèržavna blagajnica nedaje nikakove naknade, učinit da

nebudu više za porabu, ako su okolnosti takove, da bi se predmeti imali odaslat u inozemstvo ili u drugi koi okoliš (Carinski red §§. 458 i 459), ali kad bi troškovi, koje bi u izvedenje ove naredbe uložiti trebalo, izcèrpili ili nadilazili vrijednost istih predmetah.

§. 165.

b) Pomoćna sredstva narušaja.

Zaustavljena pomoćna sredstva od narušaja dohodarstvena, koja su dobila obličje ili uređenje, neobično glede navadne njihove porabe, a prikladno za izvedenje ili sakritje narušaja dohodarstvena, imadu se učiniti da nebudu više porabni za onu svèrhu, a ako se to nemože učiniti bez posvemašnjega razorenja istih, imadu se razoriti.

V. Privatne pravne tražbine na stvar, koja podleži jamčenju.

§. 166.

1. Uvjeti, pod kojima se mogu iste potierati, i postupak pri tom.

Vlastnik ili vierovnik založni, ako nepostoji nijedan od uvjeta onih, pod kojima po odredbi §§. 153 do 155 ima proti njemu miesta jamčenju stvari za kazni na imovinu, može svoje stvarno pravo, koje je stekò na stvar, koja je bila predmet ili pomoćno sredstvo narušaja dohodarstvena, suprotstaviti potierbi jamčenja, ležećega na ovoj stvari, dotle, dok se stvar ili kupovina za istu dobljena nalazi sasvim ili diono u uredovnoj ili sudbenoj pohrani ili pod čuvanjem ureda ili suda,

i dok mu pravo njegovo ne bude ugaslo zakonitom zagodom, i to:

- a) Kao tuženik, ako se po §. 161 ima posao proti njemu riešiti redovitim putem pravde. Nego dužan je on, makar se posao i razpravljao ovim putem, priniet dokaze i razjašnjenja, za ovi slučaj odredjena, odmah, kako bude dokazano, da imade miesta slučaju, pomenutu u §. 155, br. 4.
- b) Kao tužitelj, ako neima miesta dozvoli, sadržanoj u §. 161. Isti imade proti narušnikom, za kojih kažnjenje ima stvar jamčiti, proti osobi, kod koje bieše stvar nadjena prigodom zaustave, i proti javnoj upravi dokazat svoje stvarno pravo, koje je stekò na stvar, i dopriniet dokaze i ona razjašnjenja, koja su mu naložena po predidućih paragrafih (§§. 153 do 155).

§. 167.

2. Nazadno traženje stvari, izza kako je bila prodana.

Pošto su vlasti ili uredi, odredjeni da obavljaju postupak o narušajih dohodarstvenih, prodali stvar, koja jamči za dotične kazni na imovinu, nemože vlastnik ili vierovnik založni niti naprema onomu, koi je stvar kupio od pomenutih vlastih ili uredah, niti naprema onomu, kojemu je kupac ustupio svoje pravo, natrag tražiti stvari, na koju je bio stekò pravo vlasničko ili založno.

§. 168.

3. Nazadno traženje kupovnine.

A i na kupovninu, dobivenu za stvar prodanu, može on podignuti svoju tražbinu samo u toliko,

u koliko dobiveni iznosak nije još razdijeljen među osobe, kojim propisi osiguravaju nagradu. Nego ako je isti u slučaju, gdje stvari, zaustavljene radi narušaja dohodarstvena, ili vrijednosti od iste nemože već natrag dobiti sasvim ili stranom, po krivnji koje vlasti, kojega ureda, ili pojedinih urednikah ili službenikah pretrpio protupravnu oštetu na svojoj imovini ili na svom pravu založnom, ili ako mu krivnjom tretje koje osobe bude nemoguće održati svoje pravo na vlasninu ili na zalog, ili natrag dobiti stvari ili vrijednosti od iste: tad mu ostaje priuzdržano, svoje ovovrstne naknadne tražbine potierat putem zakonitim.

§. 169.

4. Naknada troškovah potrebnih ili koristnih.

Nego naprotiv i onda, kada se oduzeta stvar, jamčeca za dotične kazni na imovinu, ili ciena iste mora povratiti vlasniku ili vieroivniku založnomu, ostaje po načelih prava gradjanskoga priuzdržana dužnost istoga, da naknadi one potrebne ili koristne troškove, koji su uloženi toga radi, da se uzdrži stvar, da se pomnože koristi, da se postigne kupovna dobljena, ili koji su u obće uloženi na korist vlasnika ili vieroivnika založnoga.

VI. Uračunavanje stvari jamčeca u kazni pojedinih krivacah i dionikah.

§. 170.

1. U kazan vlasnika.

Ako su dvie ili više osobah radi jednoga istoga narušaja dohodarstvena bile osudjene na kazni novčane, i ako se ili suglasnim prokazom svih strana-

kah, ili sudbenom presudom dokaže, da vlastnično stvari, koja jamči za ove kazni, pripada jednoj ili više njih od osobah pomenutih, ili komugod, koi jamči za jednoga ili više njih: tad imade se stvar prije svega upotrebit, da se iztiera iznosak, koi pade na vlasnika iste stvari ili kao na narušnika, ili kao na jamca za narušaj, i samo izvišak, koi nadilazio bude ovaj iznosak, imade se za iztieranje svotah kaznenih, ostalim osudjenikom naloženih, upotrebiti po razmierju istih svotah.

§. 171.

2. U kazan dèržatelj.

Ako se pako prokazi pomenutih osobah nesudaraju u tom, kojoj li izmedju istih pripada vlasništvo na stvar zaustavljenu, i ako iste prije, nego što bude ovèršena presuda kaznena, sudbenom odlukom ili nagodom neokončaju svojih zamienitih pravnih tražbinah na stvar: tad imade se stvar obratiti na iztieranje onoga iznoska kaznenoga, koi na onoga, kod kojega ista bieše nadjena, pade kao na narušnika ili kao na jamca, i samo izvišak, koi preostane po odbitku ovoga iznoska, imade se obratiti na iztieranje kaznenih iznosakah, koji su naloženi ostalim osudjenikom, i to po razmierju ovih iznosakah. Ostaje im priuzdèržano okončati zamienite svoje tražbine putem redovitim, nu nemože se time ni obustaviti ni odgoditi ovèrha presude kaznene.

§. 172.

3. U kazni svih osudjenikah.

U svih ostalih slučajevih, osim onih, na koje se uporebljuju gori navedene ustanove (§§. 170 i 171), i napose, ako

je izvan slučaja §. 170 dokazano, da onaj, kod kojega bieše nadjena stvar, koja je zaustavljena i koja jamči za kazni na imovinu, nije vlasnik od iste, imade se na iztieranje iznosakah kaznenih, koji su radi jednoga istoga narušaja naloženi osudjenikom svimkolikim, obratiti ova stvar po razmierju istih iznosakah kaznenih.

Glava peta.

O ubrojivosti niekojih vèrstah krivnje i dioničtva.

I. Ubrojivost krivnje i dioničtva u kriomičarstvu i težkih narušajih dohodarstvenih.

1. Začetnici.

§. 173.

Kao začetnik takova narušaja dohodarstvena, što ga zakon uvèrštjuje medju kriomičarstvo ili medju težke narušaje dohodarstvene, imade se smatrat ne samo onaj, koi je kojim činom, pomenutim gori (§. 20), povoda dao narušaju, nego takodjer i svaki onaj,

1. koi je drugoga koga savietom, nagovorom, podukom, nahvaličnom pobudom ili upotrebom pometnje, ili inako privolio, da je učinio narušaj, ili
2. koi je osigurò (assekurirò) uspieh narušaja, to jest: koi je za slučaj, ako isti nepodje za rukom, ili uzeo na se gubitak, koi će time nastati, ili pako obećao da će ga na se uzeti.

2. Sukrivci.

§. 174.

Kao sukrivac u kriomičarstvu ili u težkom narušaju dohodarstvenom imade se kaznit onaj, kojemu po obćenitoj ustanovi §. 24, br. 2 i 3 pade na teret sukrivnja, napose onaj,

1. koi je sudielovanjem, savietovanjem, naputjivanjem ili podučavanjem pružio pomoć da se je učinio narušaj; ili
2. koi je pravio ili nabavljao pomoćna sredstva, koja su potrebita bila za ověšenje narušaja; ili
3. koi je uklanjao zaprieke, koje su ili priečile ili otegotjivale ověšenje.

3. Dionici.

§. 175.

Tko da se smatra kao dionik u kriomičarstvu ili u težkom narušaju dohodarstvenom, treba prosudjivati po obćenitoj naredbi §. 25.

Dioničtvo u kriomičarstvu ili u težkom narušaju dohodarstvenom upisuje se napose u krivnju onomu, koi, neporažumievši se sa začetnikom, učiniteljem ili sukrivcem prije narušaja ili pri istom,

1. nabavlja, pohranjuje ili nadalje obradjuje predmete, koji kriomičarenjem iz inozemstva, ili iz iznimka carinskoga u okoliš carinski, ili izvana sa zakidom potrošnine ili ine kakove daće od potroška biehu uveženi u takovo mjesto, koje je radi pobiranja poreza izjavljeno za ogradjeno, ili koji težkim narušajem dohodarstvenim biehu proizvedeni ili priredjeni; ili

2. propusti prijaviti narušaj, što ga je po svom uredu, po svojoj službi ili po svom zanimanju dužan prijaviti; ili koi
3. prigodom izsliedovanja, učinjenoga u svèrhu, da se odkrije narušaj, narušnik ili predmet narušaja, ili prigodom zaustavljanja narušnika, predmeta ili pomoćnih sredstvih od narušaja, premda je obvezan za to po svom uredu, po svojoj službi, ili po svom zanimanju, bez temeljita razloga ili propusti dati pomoć, ili ju uzkrati, ili ju zategne na štetu diela uredovnoga, i time narušaj nahvalice unapredi; ili
4. pripomoć dade narušaju (§. 176).

II. Ubroyivost dioniètva posredstvom date pripomoći.

§. 176.

1. P o j a m.

Dioniètvu posredstvom date pripomoći kriv je onaj, koi, neporazumievši se sa začetnikom, učiniteljem ili sukrivcem ni prije učinjenoga narušaja ni pri istom,

1. začetniku, učinitelju, sukrivcu ili dioniku narušaja pribavi priliku, da se ukloni izsliedovanju vlastih ili zaustavljenju, ili koi
2. ukloni ili pokuša ukloniti predmet narušaja da ga neuhite vlasti, ili da o njem nesaznadu; napose koi
3. za koju od ovih svèrhah (1 i 2)
  - a) posredstvom izprave potvèrdi kakovu bitnu neizpravnost, ili koi

- b)* krivotvori kakovu izpravu, ili koi
- c)* izpravu, izdatu o drugom kojem predmetu, ili za drugu koju svèrhu, ustupi drugomu komu, ili koi takovu izpravu, za da vlasti dovede u pometnju, prinese sám, ili koi
- d)* oznaku uredovnu, odredjenu za razlikovanje izvora od robe, ili pako oznaku privatnu, što ju obèrtnik sám mora udarit,
- aa)* krivotvori, spotvori ili prenese s jedne robe na drugu, ili
- bb)* udari ju na robu, kojom je kriomièarstvo učinjeno bilo sredstvom protuzakonitoga uvoza u okoliš carinski, ili koi
- e)* pomenutoj uredovnoj oznaki podmetne robu, kojom je kriomièarstvo učinjeno bilo sredstvom protuzakonitoga uvoza u okoliš carinski.

§. 177.

2. Kad ubrojivosti radi date pripomoći neima miesta.

Osobam, koje naprema okrivljeniku, kojemu su pri narušaju pripomoć dale, stoje u kojem od sliedećih razmierjah rodbinskih ili tastbinskih, imenito

1. rodjakom okrivljenikovim u uzlaznoj i silaznoj lozi;
2. stricem, ujakom i tetkam okrivljenikovim;
3. bratji i sestram okrivljenika, a i dieci od bratje i sestarah mu;
4. suprugam i suprugom svih ovih osobah (1 do 3);
5. suprug i okrivljenikovo;

6. roditeljem, dieci a i bratji i sestram supruge okrivljenikove;

neubraja se dioničtvo posredstvom date pripomoći kao narušaj dohodarstveni, i to:

- a) u obće, ako su okrivljeniku, s kojim su u kojem od pomenutih razmierjah, pribavili priliku, da se ukloni izsliedovanju vlastih ili zaustavi (§. 176, br. 1);
- b) u slučaju, pomenutom u §. 176, br. 2, ako su uklonili ili pokušali ukloniti predmet narušaja, da ga neuhite, ili da o njem nesaznadu vlasti, a niti su time sámi postigli ni namieravali postići ikakove koristi, niti su učinili koje od dielah, pomenutih u §. 176, br. 3, niti su drugim kojim načinom (§. 25, br. 1, 2 i §§. 174 i 175, br. 1 do 3) postali sukrivci ili dionici narušaja.

III. Ubrojivost krivnje i dioničtva kod čete kriomičarske.**§. 178.****1. Što se razumieva pod četom kriomičarskom.**

Ako trojica ili više njih u isto doba, ili pristupivši kašnje, s namierom, upravljenom na zajedničko izvedenje narušaja dohodarstvena, zaključe, da sjedinjenom dielatnostju proizvedu ili

- a) stanovit narušaj dohodarstveni, koi se imade smatrat kao kriomičarstvo, ili
- b) stanovit težki dohodarstveni narušaj, koi po svojoj naravi podupire, unapredjuje, olakšava ili sakriva kriomičarstvo, ili

c) pojedine još neizviestne narušaje od roda i vèrste upravo pomenute, tad nastaje savezom ovim èeta kriomièarska.

§. 179.

2. Naputnici i poglavice.

Oni, koji su kao naputnici pèrvi osnovali ovakovi savez, a tako i oni, koji upravljaju poduzetja èete, imadu se, akoprem nisu sudieovali ni prije izvedenja, ni pri izvedenju, a ni po izvedenju ugovorenih narušajah, smatrati kao zaèetnici:

- a) onoga izviestnoga narušaja, za kojega su izvedenje sklopili bili društvo, i
- b) svih po èeti kriomièarskoj uèinjenih narušajah dohodarstvenih od onoga roda ili vèrste, za kojih izvedenje sklopili su bili društvo, ako t. j. bieše sklopljeno društvo za izvedenje pojedinih još neizviestnih narušajah budi samih za sebe, budi u savezu s narušaji izviestnima.

§. 180.

3. Osiguratelj poduzetjah.

Koi osigura ili obeća da će osigurati uspieh narušajah èete kriomièarske, ima se kao zaèetnik smatrati ne samo od

- a) izviestnih narušajah, kojih je uspieh osigurao, ili obećao da će osigurati (§. 173, br. 2), nego i
- b) svih po èeti uèinjenih narušajah dohodarstvenih od onoga roda ili vèrste, kojih je uspieh on osigurao ili obećao da će osigurati, ako je on sam èlan èete kriomièarske, ili ako je barem prigodom obećana osiguranja znao o okolnosti, da se radi o narušajah èete kriomièarske, pak je pri

svem tom osigurao ili obećao da će osigurati uspieh njihovih narušajah u obće, ili od izviestna roda ili vèrste.

§. 181.

4. Ubrojivost, kad naputnik ili poglavica tvorno nastoji prepriečiti narušaj.

Nego ako je naputnik čete kriomičarske, zatim onaj, koi upravlja poduzetja iste, ili koi je osigurao ili obećao da će osigurati uspieh poduzetjah njezinih, na vrieme još tvorno nastojao, ukinutjem saveza ili inako predusresti izvedenje, nastavljenje ili ponovljenje narušajah, prepriečiti narušaje, ili odvratiti štetu, koja bi nastala iz narušajah: tad mu se, u koliko po gori navedenih odredbah (§§. 179 i 180) postoje uvieti za ubrojivost istih, kao začetniku imadu ubrojiti samo oni narušaji dohodarstveni, koji su učinjeni bili prije vremena, kojega je na pomenuti način nastojao, a narušaji dohodarstveni naprotiv, koji su pri svem tom njegovom nastojanju bili učinjeni poslie ovoga vremena, i za kojih ubrojivost imade uvietah gori pomenutih (§§. 179 i 180), ubrojiti će mu se kao sukrivcu u toliko, u koliko u ovom drugom slučaju nastojanja njegova i narušaji nisu naravi takove, da bi po zakonu nastojanja istoga ukidala kažnjivost.

§. 182.

5. Vodje kod pojedinih poduzetjah.

Koji četu kriomičarsku predvode prigodom, kad izvèršuje jedan ili više narušajah dohodarstvenih, imadu se kazniti kao začetnici od onih narušajah dohodarstvenih, koji su učinjeni pod njihovim predvodom.

§. 183.

6. Ini članovi čete.

Oni članovi čete kriomičarske, koji se po ovih ustanovah (§§. 179 i 180) nesmatraju kao začetnici onih narušajah dohodarstvenih, što ih je učinila četa, imadu se kaznit kao sukrivci ne samo

- a) od onih narušajah dohodarstvenih, u pogledu kojih proti istim imade obćenitih uvietah za ubrojivost sukrivnje (§§. 24, 174 i 175), nego takodjer i
- b) u obće od svih onih narušajah dohodarstvenih, koji su po četi učinjeni uslied društva sklopljena, i za koje su isti prije izvedenja, pri izvedenju ili po izvedenju sudijelovali na kakov mu drago način, ili za koje su svojom pritomnostju doprineli da su se učinili, unapredili ili sakrili.

IV. Ubrojivost pokušaja.

§. 184.

Kod kriomičarstva i niekojih težkih narušajah dohodarstvenih.

Ne samo izvèršba, nego i pokušaj

1. narušajah dohodarstvenih, koji se smatraju kao kriomičarstvo, zatim
2. težkih narušajah dohodarstvenih:
  - a) pri proizvodjenju, priredjivanju ili upotrebljivanju predmetah od dèržavne samoprodaje, a tako i pri prometanju s ovimi predmeti;
  - b) pri prijavljivanju i izvèršivanju postupka kod predmetah porezu podvèrženih u obziru potrošnine ili inih daćah od potroška

podleži ustanovljenoj kazni, ako imade uvietah za ubrojivost pokušaja (§. 18).

Glava šesta.

O kriomičarstvu i o kažnjenju kriomičarstva.

I. Vèrste kriomičarstva.

1. Kriomičarstvo učinjeno.

a) Protuzakonitim uvoženjem robe.

§. 185.

aa) U okoliš carinski.

Kriomičarstvo čini se protuzakonitim uvoženjem robe u okoliš carinski, kada tko,

1. neizpunivši propisanih uvjeta, unese robu iz inozemstva ili iz carinskih iznimakah u okoliš carinski, bila ta roba namijenjena za potrošak, prodaju, za pohranu u tom okolišu, ili za provoz kroz isti; navlastito kada tko
2. robu, koja iz inozemstva ili iz carinskih iznimakah bude unešena u okoliš carinski, prije, nego što se obavi š njome zakoniti postupak, odnese s uredišta, iz uredovnoga skladišta, ili izvadi iz zapora uredovnoga; ili kada tko
3. neocarinjene, inozemske robe, koja bude naputjena k drugomu uredu (neocarinjena inozemska roba naputna), nedonese k uredu tomu, i kada tko robu takovu u slučajevih, gdje to nije dopušteno, za porabu zadržži, ili u promet stavi; ili kada tko
4. predmete državnoga kojega monopola (samoprodaje) iz takovih zemaljah cesarevine, u kojih samoprodaja ta nije uvedena, unese, neizpunivši

u vjetah zakonom propisanih, u okoliš, u kojem samoprodaja postoji.

§. 186.

bb) U koi iznimak carinski.

Kriomičarstvo čini se protuzakunitim uvoženjem robe u carinski koi iznimak onda, kada tko protupropisno u iznimak carinski unese predmete takove, kojih uvoženje iz inozemstva ili je zabranjeno, ili je dopušteno stopram po predhodnom uredovnom dielovanju.

b) Protuzakunitim izvoženjem robe.

§. 187.

Iz okoliša carinskoga ili iz iznimakah carinskih.

Kriomičarstvo čini se protuzakunitim izvoženjem robe iz okoliša carinskoga ili iz iznimakah carinskih onda, kada tko

1. predmete takove, koji su izvoznini, zabrani izvoznjoj, ili izvoza radi predhodnomu uredovnomu dielovanju podvèrženi, iz carinskoga okoliša izveze, neizpunivši u vjetah propisanih, ili kada tko
2. protupropisno iz iznimka carinskoga u inozemstvo izveze predmete takove, kojih izvoženje iz carinskoga iznimka u inozemstvo ili je zabranjeno, ili je dopušteno stopram po predhodnom uredovnom dielovanju.

c) Protuzakunitim provoženjem robe.

§. 188.

Kroz okoliš carinski.

Kriomičarstvo čini se protuzakunitim provoženjem robe kroz okoliš carinski onda, kada tko robu

takovu, koja je provoznini ili zabrani provoznoj podvēržena, ili koju je slobodno provoziti samo po predhodnoj dozvoli od strane vlastih, proveze kroz okoliš carinski na način protupropisni, nebivši uzput ustavljen, i nestovarivši robe nigdie u pomenutom okolišu carinskom. U svih ostalih slučajevih, imenito, kada roba, nalazeća se u protuzakonitom provozu, bude u okolišu carinskom, prije nego što izstupi iz istoga, ustavljena po urednicih ili službenicih, koji su naredjeni za rukovanje propisih dohodarstvenih, ima se narušaj ovi, u koliko uvietom za ulaz robe preko linie carinske nebude zadovoljeno, smatrati kao kriomičarstvo protuzakonitim uvoženjem robe (§. 185), i neima se uvažavati tvērdjenje, da je roba, koja se je protupropisno uniela u okolis carinski, namijenjena na to, da se opet izveze.

d) Protuzakonitim unošenjem predmeta, porezu podvērženih.

§. 189.

U miesta zatvorena.

Protuzakonitim unošenjem predmeta, porezu podvērženih, u takova miesta, koja su za pobiranje poreza izjavljena, da se smatrati imadu kao zatvorena (opasana), čini se kriomičarstvo onda, kada tko predmete takove, od kojih se pri ulazu u pomenuta miesta platjati ima potrošnina, prirez k istoj, ili druga koja daća od potroška,

1. u miesto takovo, kojega je porezna linia oskērbljena dohodarstvenimi uredi, koji porez pobiraju, unese za porabu ili za pohranu u tom miestu, dočim još nijedan od pomenutih ovih uredah nije glede tih predmeta obavio postupka, koi je propisan; ili kada tko

2. predmetah takovih, koje je na poreznoj linii namješteni ured uputio na ured drugi, nalazeći se u miestu ili na linii poreznoj od miesta, nedonese k uredu tomu, nego ih protupropisno stovari u miestu; ili,
3. ako na poreznoj linii od miesta neima uredah dohodarstvenih, nego se nasuprot pomenuti predmeti, izvana unešeni prije, nego što će se stovariti, podvêre imadu postupku, što će ga obaviti koi ured u miestu, — kada tko u takovom slučaju predmete ovakove izvana unese u miesto, i tû stovari, nezadovoljivši najprije uvietom propisanim; ili, kada tko
4. u miestu, koje je za pobiranje poreza izjavljeno, da se smatrat ima kao zatvoreno, predmete takove, nepodvêrgavši ih postupku zakonitomu, odnese s uredišta, ili iz uredovnoga skladišta ureda onoga, na koi su radi uredovnoga djelovanja ili radi pohrane stigli bili, ili,
5. ako se u miestu, koje je radi pobiranja poreza izjavljeno, da se smatrat ima kao zatvoreno, dopusti predmete, porezu podvêržene, pohranjivati pod zaporem uredovnim, — kada tko u slučaju takovom, dok još nebude obavljen zakoniti postupak, predmete te protupropisno izvadi izpod zapora uredovnoga.

2. Kriomičarstvo pokušano.

a) U obće.

§. 190.

Dà li se koi čin ili propust smatrat ima kao pokušaj kriomičarstva, ima se u slučajevih, za koje zakon nesa-

dèržava naredbe naročite, prosudjivat, uz uvažavanje propisanih o tom ustanovah (§. 18), po naravi čina ili propusta.

b) Osobite vèrste pokušaja.

aa) Pokušanim protuzakornitim uvoženjem robe u okoliš carinski.

§. 191.

Imenito ima se smatrat kao kriomičarstvo pokušanin protuzakornitim uvoženjem robe u okoliš carinski:

1. Kada roba iz inozemstva ili iz kojega iznimka carinskoga, bez dobivene za to po propisu dozvole,
  - a) bude nošena stranputicom, akoprem ista roba nije izuzeta od zabrane, po kojoj nije dopušteno stranputicom vozit ju preko linie carinske; ili
  - b) kada roba takova, premda spada medju predmete one, koje nije, nego samo po danu, dopušteno vozit preko linie carinske, bude vožena, istina, po linii carinskoj, ali u takovo doba, kada je carini podvèrženi promet preko linie carinske zabranjen; ili
2. Kada u slučajevih, gdje divona nije namieštena neposredno na linii carinskoj, roba preko linie carinske unešena, ili roba provozna, koju je ured, preko kojega izići imade, obavivši za izstup robe provodne propisani postupak, odpustio, bude uzput izmedju divone i linie carinske gdje god
  - a) proti propisu stovarena, ili
  - b) od ceste carinske uklonjena, ili
3. Kada neocarinjena inozemska napatna roba, bila ista odredjena za provoz kroz okoliš carinski,

ili za ocarinjanje uvozno, ili za stovarenje u uredovnom kojem skladištu, bude

a) prenešena na put takov, koi zalazi od očitovanoga i u boleti naznačenoga opredielišta, ili

b) uzput ili izza kako stignena na opredielište, bude stovarena proti propisu izvan skladišta uredovnoga, ili

4. Kada bude propušteno od brodovah, koji s mora udju u luku, ili koji po vodah pograničnih stignu iz inozemstva, u slučajevih po propisu ustanovljenih, prokazati uz propisani rok i u uredovnu pohranu predati predmete dèržavne samoprodaje, koji se na istih brodovih nalaze; ili

5. Kada roba, koja se po moru ili iz inozemstva donese u luke pomorske ili na vode pogranične, bude iz brodovah iztovarena ili na iste natovarena

a) u doba takovo, kada je to zabranjeno, ili

b) bez dozvole divone i bez pritomnosti urednikah ili službenikah, za to naredjenih; ili

c) kada bude proti propisu, prije obavljenoga uredovnog dielovanja, odvežena s obale ili s tovarišta; ili

6. Kada

a) brodovi, koji voze robu, udju u takove pomorske luke okoliša carinskoga, koje nisu otvorene prometu carini podvèrženomu, ili napose

b) kada brodovi, koji voze stvari od dèržavne samoprodaje, udju u luke takove, koje nisu otvorene uvoženju tih predmetah.

bb) Prekèršajem niekojih zabranah, postojećih za primorje ili za vode pogranične.

§. 192.

α) Vèrste toga prekèršaja.

Kao pokušaj kriomičarstva ima se smatrat zatim:

7. Kada tko na vodah pograničnih, prekèršiv postojeću zabranu, drugdie, a ne na miestih za to određenih, kraju pristane, izkèrca se ili usidri, ili kada ladju s obalom u savez stavi sredstvom konopah, čamacah, dasakah ili drugih plovećih predmetah; ili
8. kada tko prekèrši propise, uslied kojih brodovi, natovareni stanovitimi predmeti, nesmiju se približiti kraju na daljinu, timi propisi ustanovljeni; ili uslied kojih nesmiju takovi brodovi unutar te daljine usidrit se, ili tuda bordižati; ili
9. kada se prekèrši zabrana, po kojoj nije slobodno, po moru prevoziti robu ladjami ribarskimi; pri kojem činu kažnjiv je ne samo ladjar, koi robu za prevoz preuzme, nego i onaj, koi ladjara, znajući da takova ladja nije drugo nego ladja ribarska, pogodi ili uzme za prevoženje.

§. 193.

β) U koju vèrstu kriomičarstva spadaju ovi narušaji.

Narušaji, navedeni u predidućoj točki (§. 192), smatraju se u pravilu kao kriomičarstvo pokušanim protuzakornim uvoženjem robe u okoliš carinski. Ako li na ladji budu nadjeni takovi domaći proizvodi okoliša carinskoga, koje je zabranjeno izvoziti, i ako bude dokazano, da su domaći proizvodi s obale unešeni na ladju, tad se u obziru ovih predmetah ima narušaj smatrati kao kriomičarstvo protuzakornim izvoženjem robe.

cc) Pokušanim protuzakornitim izvoženjem robe.

§. 194.

Kao kriomičarstvo pokušanim protuzakornitim izvoženjem robe iz okoliša carinskoga ima se smatrati:

1. Kada predmeti, koji su iz okoliša carinskoga donešeni u koju unutar linie carinske ležeću luku pomorsku ili na obalu koje vode pogranične, i koji su podvrženi izvoznini ili zabrani izvoznoj, budu proti propisu na ladju ukèrcani
    - a) na takovih miestih, gdje je zabranjeno robu tovariti, ili
    - b) u takovo doba, kada nije slobodno tovariti, ili
    - c) bez dozvole od strane divone, i bez pritornosti odredjenih za to urednikah ili službenikah, ako je takova dozvola i pritornost urednikah ili službenikah propisana; ili
  2. Kada roba, koja je podvržena izvoznini ili zabrani izvoznoj, pri pošiljki robe,
    - a) za provoz kroz okoliš carinski očitovanoj, ili
    - b) za izvoz iz okoliša carinskoga pod uredovnim zaporom naputjenoj,
 bude u svežnje ili shrane, koje su pod zaporom uredovnim, pridana (pripakovana), ili pako podmetnuta umiesto robe, stovarene u okolišu carinskom.
- dd) Pokušanim protuzakornitim uvoženjem robe u iznimak carinski.

§. 195.

Kriomičarstvo pokušanim protuzakornitim uvoženjem robe u koi iznimak carinski čini se, kada

1. U iznimku carinskom budu narušeni propisi, odnoseći se budi na miesta, na kojih je slobodno iz inozemstva uvoziti predmete od dèržavne samoprodaje, budi

na vrijeme, kada je uvoženje predmeta takovih u iznimak carinski dopušteno; ili

2. kada narušene budu gori (u §§. 191 i 192) navedene zabrane, u koliko se iste uporavljivat imadu na iznimak carinski.

ee) Pokušanim protuzakonitim uvoženjem predmeta, porezu podvvrženih, u miesta zatvorena.

§. 196.

Pokušaj kriomičarstva čini se nadalje, kada predmeti, koji su potrošnini, prirezu k istoj, ili drugoj daći od potroška podvvrženi pri uvozu u miesta, koja su za pobiranje poreza izjavljena da se smatrat imadu kao zatvorena, budu

1. u kojegod takovom miestu, ili blizu istoga, bila ili nebila linia porezna providjena uredi, porez pobirajućimi, voženi na takovoj cesti, kojom za pomenute predmete zabranjeno je služiti se ili
  - a) bezuvjetno, ili
  - b) u onoj množini, u kojoj se predmeti oni voze, ili
  - c) u ono doba, kad predmeti ti na cestu onu stignu; ili
2. kada rečeni predmeti, bez obdržavanja propisanih uvjeta, budu proveženi kroz kojegod od pomenutih miesta.

c) Uvjet, pod kojim se ubraja pokušaj.

§. 197.

Ako čini ili propusti, koji su ovdie (u §§. 191 do 196) proglašeni za pokušaj kriomičarstva, nebudu odkriveni onda, kada se izvode, nego stopram poslie, izza kako budu već minuli; i ako izvedenje kriomičarstva nebude sliedovalo, i to s volje narušnikove ili poradi slučajnih zapriekah, a ne niti uslied pozornosti dohodarstvenih urednikah ili poslužiteljah, niti dielo-

vanjem drugih ljudih, upravljanim na prepriečenje kriomičarstva: tada čini ili propusti takovi neće kašnje moć služiti za povod, da se izreče kazan radi pokušanoga kriomičarstva (§. 18). Ako li zakon za ovaj slučaj ustanovljuje osobitu kazan, ili ako bude učinjen koi drugi narušaj dohodarstveni, a ne kriomičarstvo, imat će se tad upraviti ustanove, koje se na slučaj ovi odnose.

d) Iznimke od kažnjivosti pokušaja.

§. 198.

aa) Kada se po propisu opravda čin ili propust.

Čini ili propusti, proglašeni za pokušaj kriomičarstva, neće se kao kriomičarstvo pokušano podvėrći propisanoj kazni u onih slučajevih, u kojih zakon dopušta, da se takova zastranjivanja od propisa opravdati mogu, ako t. j. opravdanje bude učinjeno načinom zakonitim.

§. 199.

bb) Kada tko dađe dovoljnu obaviest, zašto je zastranio od propisa.

Kada, izvan slučajevah, u kojih zakon dopušta da se opravdati može zastrana od propisa, proglašena za pokušaj kriomičarstva, iz izvidjenih okolnostih nedvojbeno izidje na vidielo, da pri činu ili propustu, koi, strogo uzet, spada pod zakonite ustanove o pokušaju kriomičarstva, nije se namieravala ni prikrata dohodarstvena, ni narušaj koje zabrane uvozne, izvozne ili provozne, nego da je čin ili propust sbio se očevidno u namieri neprikornoj: tad se slučaj takovi ima smatrati kao prost narušaj dohodarstveni, i kazniti globom od dva forinta do petdeset forintih. Ako se činu ili propustu takovomu pridruži jedna ili više od okolnostih, koje su navedene u §§. 225 pod sl. *a*, *b* i *c*, zatim 227 i 230, neće se, istina, narušaj smatrati kao kriomičarstvo dėrzovito, ali

će se ipak, osim pomenute globe, imat dosuditi prosti ili strogi zatvor od tri dana do tri mjeseca, gdje nebude miesta kažnjenju po obćih zakonih kaznenih.

3. Druge vèrste kriomičarstva.

§. 200.

U zakonu ovom ustanovit će se na svom miestu, na koliko se još i niekoji drugi narušaji osim onih, koji su navedeni u ovom poglavju (§§. 185 do 196), smatrat imadu kao kriomičarstvo, kao pokušaj kriomičarstva, ili kao dioničtvo u istom.

II. Kažnjenje kriomičarstva.

1. Okolnosti otegotjujuće.

§. 201.

Osim okolnostih, koje su (§§. 90 i 91) u obće naznačene kao otegotjujuće, imadu se napose glede kriomičarstva smatrati kao takove:

1. Kada, izvan slučajevah, u kojih već to, što prenošenje noćju biva, služi samo po sebi za temelj ubrojivosti kriomičarstva pokušana, bude čin, koi je proglašen za kriomičarstvo ili za pokušaj istoga, izveden noćju ili po nepogodi takovoj, koja odkritje narušaja otežčava naredjenim za to uredom i stražanstvom.
2. Kada učinitelj bude providjen oružjem ili inimi spravami, kojimi je moguć upotrebljavati silu proti momkom od stražanstvah ili grozit im se pogibeljno.
3. Kada, što se smatrat imade kao okolnost osobito otegotjujuća, oružje ili sprave, kojimi je narušnik oskèrbljen, budu sastojale iz pušakah, samokresah, ili iz oružja takova, koje je obćenitimi

redarstvenimi propisi zabranjeno nositi, ili u obće iz spravah, kojih je poraba životu pogibeljna.

4. Kada učinitelj, izopačivši se izvana po tielu ili preobukavši se, pretvori sebe tako, da pri izvodjenju narušaja nebude moguće poznat ga.
5. Kada, za moć izvesti kriomičarstvo, ili zapriječiti otkritje istoga, budu upotrebljene osobite naprave, za svérhu tu namienjene, s toga imenito.
6. Kada posudje, u kom se pohranjuju predmeti kriomičarstva, ili mjesto, gdje se isti pohranjuju, bude oskèrbljeno neobičnimi ili napose za svérhu kriomičarstva uredjenimi potajnimi shranami, koje otegotjuju otkritje; ili
7. Kada takovimi potajnimi shranami budu oskèrbljena kola, brod ili u obće prevozna sredstva, kojima se učini ili pokuša kriomičarstvo.
8. Kada predmeti, kojima se kriomičarstvo učini, budu nalazili se pod zaporom uredovnim, ili
9. Kada predmeti, kojima se kriomičarstvo učini, jesu predmeti inozemski neocarinjani, koji su naputjeni k drugomu uredu.

2. Ustanova kazni.

a) Vèrste kriomičarstva u obziru ustanovljivanja kazni.

§. 202.

U obziru ustanovljivanja kazni čini se razlika izmedju kriomičarstva prostoga, kao prikrate dohodarstvene, i izmedju narušajah onih, kod kojih je kriomičarstvo skopčano s otegotjujućimi okolnostmi od

osobite važnosti. Ovi su narušaji u zakonu izrazito naznačeni, i sadržani pod imenom „kriomičarstva derzovita“.

b) Glavna kazna.

aa) Kada se naruši zabrana u obziru prometa, carini podvērženoga.

§. 203.

Ako se kriomičarstvom naruši bezuvjetna uvozna zabrana, postojeća za promet medju ovozemstvom i inozemstvom, ili medju okolišem carinskim i iznimci carinskimi, t. j.: ako se naruši zabrana takova, koja izključuje i isto dobavljanje uz osobitu dozvolu i uz namiru carine: ima se kazna izreći od jednostruke do četverostruke vrijednosti predmeta narušajnoga. Nasuprot ako kriomičarstvom bude narušena za pomenuti promet izdata zabrana izvozna ili provozna: ima se kazna ustanovit od polovice pak do dvostruke vrijednosti predmeta narušajnoga.

bb) U svih ostalih slučajevih.

§. 204.

U svih ostalih slučajevih kazni se kriomičarstvo peterostrukom do deseterostrukom svotom onih daća, koje kriomičarstvom budu prikratjene ili zakidi izvēržene. Ako se obnadju znatne okolnosti olakotjujuće, koje se neukidaju drugim okolnostmi otegotjujućimi, tad se kazna ublažit može do dvostrukoga iznoska daća pomenutih.

U slučaju kriomičarstva ponovljenoga može se proti narušniku, kažnjenomu jurve radi kriomičarstva (§. 112), kazna povisiti do petnaesterostrukoga iznoska rečenih daća.

cc) Daće, koje se imadu uzet za temelj pri odmierivanju kazni.

§. 205.

α) U obće.

Koje se daće imadu uzimati za temelj pri ovom odmierivanju kazni: vidit će se to svakiput iz naravi slučaja, pri čem držat se treba načelah, u tom obziru u obće propisanih (§§. 44 do 48).

§. 206.

β) Potanja oznaka tih daćah.

Daće te jesu imenito sljedeće:

1. Uvoznina iliti carina uvozna:

a) pri kriomičarstvu protuzakonitim uvoženjem robe u okoliš carinski;

b) pri svakom kriomičarstvu, učinjenom ili pokušanom u prometu carini podvrženom izmedju okoliša carinskoga i inozemstva ili iznimakah carinskih, gdje se nebude za izviestno izviditi i saznati moglo, da li je kriomičarstvo sbilo se protuzakonitm uvoženjem, ili pak izvoženjem ili provoženjem.

2. Izvoznina iliti carina izvozna pri kriomičarstvu, koje bude učinjeno ili pokušano protuzakonitim izvoženjem robe.

3. Provoznina iliti carina provozna pri kriomičarstvu, koje bude učinjeno protuzakonitim provoženjem robe.

4. Daća od potroška, udarena na predmete od državne samoprodaje, pri kriomičarstvu s timi predmeti,

- a) osim uvoznine u svih slučajevih, u kojih se ova uzeti ima za temelj pri ustanovljivanju kazni;
- b) neodvisno od uvoznine pri protuzakonitom uvoženju predmeta državne samoprodaje, kada se od istoga uvoženja neima platjati uvoznine, s toga navlastito
- c) pri protuzakonitom uvoženju predmeta državne samoprodaje u koi iznimak carinski.

5. Pripadajuća potrošnina ili druga daća od potroška, ujedno s prirezi, koji k istoj spadaju, pri kriomičarstvu protuzakonitim uvoženjem predmeta porezu podvērženih u miesta, koja su za pobiranje poreza izjavljena da se smatrat imadu kao zatvorena.

dd) Najmanja izmiera kaznih na imovinu.

§. 207.

Kazni na imovinu, koje poradi kriomičarstva proti jednoj istoj osobi budur nametnute kaznenom presudom, izrečenom uslied iztrage, neimaju se nikada odmieriti izpod pet forintih; nego valja i ovdie ograničenje, pomenuto u §. 38.

ee) Odmiera kazni u obziru tvari solanih i salitrenih.

§. 208.

Ako kriomičarstvo bude učinjeno ili pokušano protuzakonitim uvoženjem tvari, koje su promiešane sa soljom ili salitrom, i za koje u tarifi o daćah od potroška od predmeta državne samoprodaje nije ustanovljena daća osobita, i ako množina soli ili salitre, odtuda dobivene, bude poznata, ima se tad ta množina uzeti za

temelj pri odmierivanju kazni. Ako li množina ta nebude poznata, ili ako sol ili salitra iz pomenutih tvari nebude još razlučena, potrebno će bit vladat se po ustanovah, postojećih za slučaj, gdje se predmet narušaja nemože saznati s potpunom izviestnošću (§§. 42 i 43).

c) Ustanove drugotne.

aa) Gubitak niekojih pomoćnih sredstvah.

§. 209.

Osim ustanovljenih kaznih na imovinu ima se zaradi učinjenoga ili pokušanoga kriomičarstva izreći gubitak:

1. Onih pomoćnih sredstvah za kriomičarstvo, kojim je data neobična slika ili uredba, prikladna za izvršenje, unapredjenje ili sakritje toga narušaja;
2. Oružja ili drugih, za uporavu sile prikladnih spravah, kojima se je narušnik poslužio ili kojima je namieravao poslužiti se, za moć izvesti navalu, odpor ili prietnju proti ljudem, koji su nastojali, narušaj prepriečiti ili uhititi bud' predmet narušaja bud' samoga narušnika.

bb) Uvjeti gubitka.

§. 210.

Nego ima se na gubitak ovih pomoćnih sredstvah kriomičarstva izreći presuda onda samo, kada ista budu nadjena kod začetnika, kod učinitelja ili kod kojega sukrivca od narušaja.

ce) Jamčenje sredstvih prevoznih.

§. 211.

Sredstva prevozna, koja su služila kao sredstva pomoćna pri učinjenom ili pokušanom kriomičarstvu, imat će izvan slučajevah, u kojih je jamčenje istih u obće ustanovljeno (§. 150), uz uvažavanje obćenitih u tom obziru propisanih uvieta (§§. 158 i 159) jamčiti za kazni na imovinu, koje budu nametnute na dotični slučaj kazneni, onda:

1. kada predmeti proti zabrani, koje zabrane narušaj izjavljuje se zakonom za kriomičarstvo pokušano, budu

a) doveženi na takovu cestu, na takov pravac, u takovu luku, ili u obće na takovo mjesto, kamo nebi bili smieli doći (§. 191, br. 1 do 3 i 6, §§. 195 i 196), ili budu

b) natovareni ili iztovareni (§. 191, br. 5);

2. kada narušena bude koja od zabranah, u §. 192 navedenih i postojećih za primorje ili za vode pogranične;

3. kada prevozno sredstvo, glede kojega se neupravljuje već i onako ustanova §. 150, bude imalo jednu ili više neobičnih potajnih shranah, koje voznik na pitanje dohodarstvenoga urednika ili službenika propusti naznačiti ili otvoriti, i kada u takovoj shrani bude nadjen predmet kriomičarstva, koji je u njoj sakriven.

dd) Gubitak obërta, ili gubitak povlastice za proizvodjenje ili pravljenje predmetah samoprodajnih.

§. 212.

Osim zakonite kazni na imovinu, mogu se odmah u pèrvom slučaju, kada budu zatečeni,

(Croat.)

1. odsudit na gubitak povlastice obèrtovne (§. 69) obèrtnici oni, kojim je za izvršivanje obèrta dozvoljeno bilo, ili sasvim prosto od daće ili uz odmieru povoljniju, nego je odmiera obćenita, ili uslied iznimke od zabrane uvozne ili od samoprodaje dèržavne dobavljat si predmet takov, koi je uvoznini, potrošnini ili kojoj inoj daći od potroška, ili zabrani uvoznoj ili pak dèržavnoj samoprodaji podvèržen; kada t. j. isti obèrtnici ovo pogodovanje, koje im je podijeljeno, zloupotriebe na kriomičarstvo ili na podupiranje kriomičarstva. Tako isto mogu odmah u pèrvom slučaju, kada budu zatečeni,
2. posiednici od zemaljah ili obèrtnici, kojim je dozvoljeno bilo: proizvoditi ili praviti predmete od dèržavne samoprodaje, bit odsudjeni na gubitak te dozvole, ako se obnadju, da su krivci kriomičarstva makar s kojim predmetom od one vèrste, na koju se dozvola njihova odnosi.

ee) Gubitak povlastice kućarenja.

§. 213.

Kućarci iliti torbari imadu se odsuditi na gubitak povlastice kućarenja, kada obnadjeni budu, da su krivci takovoga narušaja dohodarstvenoga, koi se smatrat ima kao kriomičarstvo.

ff) Gubitak dozvole za prodavanje predmetah samoprodajnih.

§. 214.

Osobe, koje su povladjene da prodaju predmete dèržavne samoprodaje, gube dozvolu ovu, kada se

obnadju da su krive kriomičarstvu s kojimgod predmetom od one vèrste, za koju su povladjene, da ju prodaju.

gg) Gubitak povlastice tèrgovačke glede predmetah stanovitih.

§. 215.

Ako se tèrgovac, bivši radi kriomičarstva već jedanput kažnjen, učini krivcem kriomičarstva s robom takovom, koja spada medju predmete tèrgovine njegove (§. 112): može mu se zabraniti tèrgovanje s onom vèrstom predmetah, u koju idu predmeti oni, kojima je učinjeno kriomičarstvo u slučajevih, iziskujućih, da pomenuti tèrgovac kažnjen bude po drugiput. Ako su predmeti, kojima je kriomičarstvo učinjeno, bili nesamo pri drugom, nego i pri pèrvom kažnjenju od vèrste predmetah onih, koje je narušnik po naravi obèrtovne svoje povlastice povladjen prodavati, tad se zabrana protezat ima na svu robu, koja je bila predmet učinjenih narušajah, bez obzira, dà li je ista sadèržana bila u pèrvoj ili u drugoj presudi kaznenoj.

hh) Odpravljenje iz kotara pograničnoga.

§. 216.

Ljudi, koji nisu kadri dokazati, da imadu stanovitu poštenu zaslužbu, a borave u kotaru pograničnom, imaduse iz istoga odpraviti, ako, bivši već jedanput radi kriomičarstva kažnjeni, učine se iznova krivci kriomičarstva.

d) Kazni za niekoje vèrste pomaganja.

aa) Po sebi.

§. 217.

Podvèržen je kazni od pet do dvie sto forintih onaj, koi, premda nebivši sa začetnikom, s učiniteljem ili

s kojim sukrivcem ni prije narušaja ni pri samom izvodjenju istoga u dogovoru, upravljenom na stanovitosti onaj narušaj, o kojem se radi, ali ipak znajući, ili barem iz postojećih okolnosti, pri uporavi potrebite pozornosti, mogavši očito razabrati, da se kriomičarstvo čini ili da se isto otkritju susteže, i da čin njegov služi kriomičarstvu

a) za unapredjenje ili podporu, ili

b) za pripomoć (§. 176, br. 1, 2),

dade pomoć na jednu ili na više nižje sljedećih načinah narušnikom, koji izvode ili pokušavaju kriomičarstvo ili koji nastoje, da spase sebe ili predmet narušaja, i to :

1. koi pomenutim narušnikom pokaže puteve, kojima je moguće obići divonu, ili drugi ured dohodarstveni, namješteni za nadgledanje prometa, ili koi razdiel straže pogranične ili dohodarstvene; ili koi te narušnike na takove puteve odvede; ili
2. koi uhodi mjesto, gdje se bave urednici ili drugi ljudi, odredjeni da prieče kriomičarstvo; ili
3. koi budi znamenji budi drugim kojim načinom o da pritomnost ili nepritomnost pomenutih urednikah ili drugih ljudih, ili da se isti približuju ili udaljuju.

Nego gorirečena kazan nesmije nikada nadilaziti onoga iznoska, u kojem bi se imala izreći kazan proti narušniku, kad bi se š njime postupalo po obćenitih načelih o kažnjenju sukrivacah ili dionikah (§§. 98 do 102 i 177).

bb) Pri stečaju s drugimi načini od pomaganja.

§. 218.

Nego ako se isti učini krivcem sukrivnje ili dioničtva u kriomičarstvu podjedno drugimi čini ili pro-

pusti, različitim od onih, koji su malo prije navedeni: tad se kazan ove sukrivnje ili dioničtva odmierit imade po načelih obćenitih (§§. 98 do 102), ali treba pri tom kao okolnost otegotjujuću uvažavati onu pomoć, koja bude data jednim ili sa više činah, goripomenutih (§. 217).

ce) Uzkratjena ili zanemarena pomoć pri odkrivanju ili ustavljanju.

§. 219.

Ljudi, koji su po uredu, po službi ili po zanimanju svojem dužni davati pomoć pri izsliedovanju, da se odkriju narušaji dohodarstveni, narušnici, i predmeti od narušajah, ili pri ustavljanju istih, i koji se učine krivci narušaja, pomenutoga u §. 175, br. 3, imadu se kazniti po obćenitih ustanovah, postojećih za kažnjenje sukrivnje ili dioničtva (§§. 98 do 102). Nego kazan, koja će se odrediti, neima biti manja od dvadeset i pet forintih za svaki kazneni slučaj i za svaku od rečenih osobah.

Glava sedma.

O kriomičarstvu dèrzovitom i o kažnjenju istoga.

I. Podvèrste kriomičarstva dèrzovitoga.

§. 220.

1. O z n a k a i s t i h.

Pod kriomičarstvom dèrzovitim razumievaju se sliedeći narušaji:

1. Kriomičarstvo ponavljano (opetovano).
2. Kriomičarstvo rukom oružanom.
3. Kriomičarstvo sgèrnutjem.
4. Kriomičarstvo nasiljem.
5. Kriomičarstvo podkupljenjem.
6. Osigurano kriomičarstvo.
7. Kriomičarstvo lažnimi, krivotvorenimi ili podmetnutimi izpravami.
8. Kriomičarstvo povriedom zapora uredovnoga.
9. Kriomičarstvo s tudjom vlastninom.

§. 221.

2. Društva kriomičarska.

A i ustrojivanje ili nastavljjanje društva takovih, koja se u smislu §. 251 smatrat imadu kao društva kriomičarska, pristupljanje k takovomu društvu, a tako isto i sukrivnja i dioničtvo u društvu takovom, spada pod kriomičarstvo dèrzovito.

II. Tumačenje i kazan pojedinih podvèrstah kriomičarstva dèrzovitoga.

1. Kriomičarstvo ponavljano.

§. 222.

a) Pojam.

Ponavljano kriomičarstvo zove se:

1. Kada takovi čoviek, koi je jurve kažnjen bio
  - a) dvaputa poradi kriomičarstva, ili
  - b) jedanput poradi kriomičarstva dèrzovita, ili
  - c) jedanput poradi kriomičarstva, i osim toga dvaputa poradi težkih narušajah dohodarstvenih,učini se iznova krivcem kriomičarstva (§. 112), ili
2. Kada takovi, proti komu su dokazana barem tri, premda i nekažnjena slučaja od počinjenoga kriomičarstva, zanima se kriomičarstvom, sakrivanjem, unapredjivanjem ili podupiranjem istoga kao zanatom, iz kojega posvema ili stranom bere zaslužbu za se ili za obitelj svoju.

§. 223.

b) Kazan.

Kazan ovoga narušaja bit će prosti ili strogi zatvor od osam danah do tri mieseca. U slučaju čestoga ponavljanja, osobite pogibeljnosti načina, kojim je kriomičarstvo učinjeno, ili u slučaju drugih osobito otegotjujućih okolnostih može se kazan produljiti do strogoga zatvora od šest miesecih.

2. Kriomičarstvo oružanom rukom.

§. 224.

a) Pojam.

Čini kriomičarstvo oružanom rukom onaj, koi, providjen oružjem za pucanje, siečenje ili bodenje, budi sám, budi sudielovanjem druge oružane ili neoružane osobe kriomičarstvo učini ili pokuša.

Nego pod ustanovom ovom nerazumieva se oni slučaj,

a) kada putnik oružje nosi radi svoje sigurnosti, ili

b) kada tko nosi oružje takovo, koje je po običaju narodnom, zakonito nezabranjenom, obćenito prigèrljena sastavna čest narodne njegove nošnje i opreme, i koje on navadno običaje uza se imati.

§. 225.

b) Kazan.

Ovaj narušaj kazni se zatvorom od tri dana do na miesec danah. Nego ako u slučajevih, na koje se neuporavljaju obćeniti zakoni kazneni, narušnik

a) posluži se oružjem, koje uza se imade, proti onim ljudem, koji zakonito nastoje prepriečit narušaj, odkriti ga, ili uhititi narušnika ili predmet narušaja, ili

b) opre se ljudem tim silovito, premda neposluživši se oružjem, ili

c) zagrozi im se riečmi, pokazujući im oružje, ili pripravljaujući se na uporavu istoga, ima se odrediti kazan strogoga zatvora od jednoga mieseca do na tri mieseca danah.

3. Kriomičarstvo sgèrnutjem.

a) Pojam.

§. 226.

Ako kriomičarstvo bude izvedeno ili pokušano po trojici ili po više ljudi, djelujućih u suglasju: čine tad isti kriomičarstvo sgèrnutjem, bilo ili nebilo medju njimi saveza, koi se po zakonu smatrat ima kao četa kriomičarska, bilo djelovanje njihovo upravljeno na isti narušaj, ili nastojao svaki od njih o narušaju posebnom, pak pridružio se ostalim samo zato, da u isto doba kriomičarstvo izvede, ili da pritomnostju svojom štogod doprine, za da se olakša ili osigura izvedenje.

b) Kazan.

§. 227.

aa) Pri opornosti ili nasilju.

Ako četa, ili ako pojedini članovi od iste

a) budu se opèrli ljudem, koji zakonito nastoje pre-priečiti narušaj, otkriti ga, ili uhititi narušnike ili predmete narušaja, ili

b) ako se isti u obće učine krivci takovoga diela, koje se po ovom zakonu (§. 230) smatrat ima kao kriomičarstvo nasiljem,

i ako slučaj nije prikladan da se nanj uporave obćeniti zakoni kazneni: tad se dosudit ima

1. proti svakomu, kojemu se ubraja kojegod dielo, navedeno pod sl. a) i b), zatvor prosti, ili strogi od tri mjeseca do šest mjeseci, a nasuprot proti vodjam, začetnikom i onim, koji su radi kriomičarstva dèrzovita jurve kažnjeni bili, zatim i

proti onim, glede kojih obnadjene budu okolnosti osobito otegotjujuće, svagda strogi zatvor, koi se produljiti može i na godinu danah;

2. proti ostalim pak članovom čete, kojim se neima ubrojiti nijedno od dielah, pomenutih pod sl. a) i b), kazan ustanovljena u §. 228.

§. 228.

bb) Pri drugih pogibeljnih sgèrnutijih.

Ako nijedna od sgèrnuvših se osobah nebude kriva kojemu dielu, navedenom u §. 227 pod sl. a) i b), ali ako ipak

- a) makar i jedna samo od tih osobah bude providjena oružjem ili drugimi, za uporavu sile prikladnim spravami, premda ne od vèrste, pomenute u §. 224 pod br. 2, ili ako
- b) broj ljudi, koji su se kao piešaci sgèrnuli, iznosi šest glavah, ili ako ih
- c) bude više nego trojica, koji su se sgèrnuli na konjih, ili

ako se radi o kažnjenju osobah, naznačenih u §. 227 pod br. 2, tada se ima dosuditi:

1. proti svakoj sgèrnuvšoj se osobi zatvor od mjesec danah do na tri mjeseca,
2. nasuprot proti svakomu vodji i svakomu začetniku, zatim proti svakomu učinitelju, koi je providjen oružjem ili drugimi, za uporavu sile prikladnim spravami, strogi zatvor od tri mjeseca do šest mjeseci.

§. 229.

cc) U slučajevih od manje pogibeljnosti.

U drugih slučajevih, koji nisu sadržani u §§. 227 i 228, ima se podvèri

1. svaka od sgèrnuvših se osobah kazni zatvora od tri dana do na mjesec danah,
2. nasuprot svaki vodja i svaki začetnik kazni prostoga, ili strogoga zatvora od mjesec danah do na tri mjeseca.

4. Kriomičarstvo nasiljem.

§. 230.

Pojam.

Čini se krivcem kriomičarstva nasiljem onaj, koi izvan slučajevah, o kojih govore predidući paragrafi (§§. 225 i 227), pri pokušaju ili pri izvodjenju kriomičarstva

- a) opre se ljudem, koji zakonito nastoje odkriti ili uhititi narušnika ili predmet narušaja, i to opre se tako, da se uzmore upotrebit sila, za da moguće bude obaviti uhitjenje, ili
- b) koi prijetnjami ili na drugi način nastoji zadati im straha, da odustanu od uhitjenja, ili
- c) koi silovitim nasèrtom ili bèrzinom živine tegleće ili tovarne nadvlada ili pokuša nadvladati pomenute ljude, ili
- d) koi, premda zazvan da stane, nastavi svoje poduzetje, i pomoću silovitoga nasèrta, ili bèrzinom tegleće ili tovarne živine izvede ili pokuša izvesti kriomičarstvo.

5. Kriomičarstvo podkupljenjem.

§. 231.

Koi, izvodeći ili pokušavajući kriomičarstvo, dade ili ponudi dara u novcu, robi ili u inoj ko-

risti, ili obeća stanovitu kakovu korist uredniku ili službeniku, koi je po zvanju svojem dèržan odkrivati ili priečiti narušaje dohodarstvene, bio ili nebio isti nukovan na to po rečenom uredniku ili službeniku: čini kriomičarstvo podkupljenjem, ako se iz okolnostih nebude očito vidilo, da nije kanio ni izvesti kriomičarstva, ni odvratiti od izpunjivanja dužnosti urednika ili službenika onoga, kojemu je dara dao, ponudio ili obećao.

§. 232.

Kazan za kriomičarstvo nasiljem ili podkupljenjem.

Kazan za kriomičarstvo nasiljem ili podkupljenjem (§§. 230 i 231) sastoji u prostom, ili strogom zatvoru od osam danah do šest mjeseci, kada se neima upravititi kažnjenje po obćenitih zakonih kaznenih.

6. Kriomičarstvo osigurano.

a) Pojam.

§. 233.

Čini se krivcem kriomičarstva osiguranoga kako onaj,

1. koi osigura ili obeća da će osigurati uspieh iliti udaću
  - a) izviestnoga dohodarstvenoga narušaja, koi se smatrat ima kao kriomičarstvo, ili
  - b) pojedinih još neizviestnih narušajah od roda prije pomenuta, tako i onaj,
2. koi dade osigurati narušaj, koi se smatrat ima kao kriomičarstvo, ili
3. koi izvede ili pokuša kriomičarstvo, znajući da je udaća osigurana.

b) Kazan.

§. 234.

aa) Za osiguratelja.

Osiguratelj ima se kaznit strogim zatvorom od jednoga mjeseca do tri mjeseca danah. Nego ako isti

a) bude uglavljen, da je jurve osigurao tri ili više poduzetjah kriomičarskih, ili

b) da je već jedanput kažnjen bio zaradi kriomičarstva dèrzovita,

ima se izreći proti njemu kazan strogoga zatvora od tri mjeseca do šest mjeseci. Ako se steku okolnosti osobito otegotjujuće, imenito ako narušnik osiguranje bude tierao u veliko ili dužje vremena, ili ako osiguratelj, da obezbiedi narušaje, koje je osigurao, posluži se pomoćnimi sredstvi osobito pogibelnimi, ima se kazan strogoga zatvora produljit do na godinu danah.

§. 235.

bb) Za druge krivce ili dionike.

Učinitelji, krivci ili dionici osiguranoga kriomičarstva imadu se kazniti prostim, ili strogim zatvorom od jednoga mjeseca do tri mjeseca danah, a ako su jurve kažnjeni bili zaradi kriomičarstva dèrzovitoga, tad strogim zatvorom od tri mjeseca do šest mjeseci.

7. Kriomičarstvo lažnimi, krivotvorenimi ili podmetnutimi izpravami.

§. 236.

a) Pojam.

Čini se kriomičarstvo lažnimi, krivotvorenimi ili podmetnutimi izpravami:

1. Kada obèrtnik, bez razlike, bio ili nebio dužan voditi knjige obèrtničke, u svèrhu, da sakrije kriomičarstvo, izvedeno ili poduzeto po njem samom ili po drugih,
    - a) uvodi u svoje obèrtničke knjige bitnih neizpravnosti takovih, koje su prikladne u tu svèrhu, ili
    - b) krivotvori svoje obèrtničke knjige na način takov, koi će pomenutu svèrhu podpomagati, ili kada obèrtnik
    - c) osim knjigah obèrtničkih, koje pokazuju pravo stanje i pravi tečaj obèrta njegova, vodi i druge knjige neizpravne; ili
  2. Kada tko u svèrhu, da kriomičarstvo izvede ili sakrije, ili da predmete, koji su kriomičarstvom nabavljeni, razprostrani ili uporavljenju kazni sustegne,
    - a) posluži se ili pokuša poslužiti se kojomgod od sljedećih izpravah, za koje je znao da su neistine ili neizpravne, imenito kojomgod:
      - aa) od izpravah lažnih, koje su za pomenutu svèrhu sačinjene;
      - bb) od izpravah, kojima se bitna, za rečenu svèrhu služeća neizpravnost potvrđuje o izvoru i o nabavi kojega predmeta, ili o tom, da je od toga predmeta carina namirena, zatim, ako se radi o stvarih, koje su podvèržene kakovoj daći od potroška, a ono i o tom, da je dotična daća platjena;
      - cc) od izpravah, koje su krivotvorene na način, služeći za svèrhu pomenutu;
- učinilo se to izručenjem takove izprave komu drugomu,

ili prinešenjem ka kojemu uredu, kojoj javnoj vlasti, ka kojemu uredniku ili službeniku, radi rukovanja propisah dohodarstvenih ured obavljajućemu, ili učinilo se to drugim kojim načinom; ili

b) iznese pred koju vlast, pred koi ured, ili pred kojega, narušaj izsliedujućega urednika ili službenika izprave, koje su doduše po sebi istine i izpravne, ali ih, da postigne pomenutu svèrhu, iznese za druge predmete, ili za drugu namienu, različitu od one, za koju su izdate bile; ili

c) kada on sám ili pomoćju tudjom spotvori ili krivotvori obilježje uredovno, ili obilježje ono, koje je dužan na robu metnuti sám .proizvodnik (obilježje privatno), ili kada obilježje takovo prenese s jedne robe na drugu; ili

d) kada za pomenutu svèrhu pohrani ili čini pohraniti robu, providjenu spotvorenim, krivotvorenim, ili s jednoga komada na drugi prenešenim obilježjem, znajući da je obilježje neistino ili prenešeno.

§. 237.

b) Kazan.

U slučajevih, gdje neima miesta kažnjenju po obćih zakonih kaznenih, ima se izreći kasan prostoga, ili strogoga zatvora od osam danah do tri mieseca. Pri okolnostih osobito otegotjujućih može se strogi zatvor produljiti do šest miesecih.

8. Kriomičarstvo povriedom zapora uredovnoga.

§. 238.

Koi, želeći izvesti ili sakriti kriomičarstvo, povriedi, snimi, prenese ili odpre uredovni zapor, metnut

na koju robu, na koju napravu obèrtovnu, na koje prevozno sredstvo, ili na kakovu mu drago shranu: ima se kaznit prostim, ili strogim zatvorom od osam danah do tri mjeseca, a pri okolnostih vèrlo otegotjujućih i do šest mjeseci. I ova se ustanova uporavljuje u onih samo slučajevih, gdje neima miesta kažnjenju po obćih zakonih kaznenih.

9. Kriomičarstvo s tudjom vlastninom.

§. 239.

Koi sa stvarju, koja nije njegova, izvede ili pokuša kriomičarstvo bez znanja vlasnika ili založnoga vierovnika, koi je na tu stvar stekò pravo založno, i suprot volji tih osobah, koja mu je naročito izjavljena bila, ili koju je on mogò bio razabrati ili iz namiene, što ju je vlasnik ili založni vierovnik stvari dao, ili u obće iz okolnostih postojećih: ima se, ako stvar bude ustavljena kao predmet narušaja, i ako ju vlasnik ili založni vierovnik natrag ište, kaznit prostim, ili strogim zatvorom od osam danah do tri mjeseca, u koliko nebude podvèržen kazni po obćih zakonih kaznenih.

III. Osobite ustanove o kažnjenju.

1. Uporavljivanje kaznih na imovinu.

§. 240.

Kazni, ustanovljene za kriomičarstvo dèržovito, imadu se svagda dosudjivat ujedno s onom kazni na imovinu, koja se po predidućem poglavju odredjuje proti kriomičarstvu prosto kao proti prikrati dohodarstvenoj.

2. Kada se odredjuje globa umiesto zatvora.

§. 241.

Kazan zatvora, ustanovljena za kriomičarstvo dèrzovito, nemože se u pravilu promieniti na globu iliti kazan novčanu (§. 115). Nego ako bi odtuda, da se izvèrši kazan zatvora, nastala velika šteta u navadnoj poštenoj zaslužbi budi narušnika, koi radi dèrzovita kriomičarstva nije još kažnjen bio, budi porodice mu, i zatim

- a) ako je narušaj učinjen predmetom neznatnim, ili
- b) ako za narušnika postoji jedna ili više okolnostih olakotjujućih, navedenih u §. 92 pod br. 1 do 9, moći će se umiesto kazni zatvora, koja bi se po zakonu odredit imala, ili umiesto jednoga diela te kazni, uvažavajući mierilo, u §. 119 propisano, dosudit primierena globa

u slučajevih sliedećih:

- 1. pri ponovljenom (opetovanom) kriomičarstvu u slučajevih, navedenih u §. 222 pod br. 1, sl. a) i c);
- 2. pri osiguranom kriomičarstvu u slučaju, pomenutom u §. 233 pod br. 3;
- 3. pri kriomičarstvu s podmetnutimi izpravami u slučaju, o kojem govori §. 236 pod br. 2, sl. b);
- 4. pri kriomičarstvu s tudjom vlastninom (§. 239).

3. Pooštrenja kazni.

- a) Gubitak povlasticah tèrgovačkih.

§. 242.

Tèrgovci, koji budu obnadjeni da su krivci kriomičarstva dèrzovita, mogu se odsudit, da izgube svoju povlasticu od obèrta (§. 69).

b) Gubitak drugih povlasticah obèrtovnih.

§. 243.

Drugi obèrtnici mogu bit lišeni svoje povlastice obèrtovne, kad budu obnadjeni da su krivci dèrzovita kriomičarstva s takovimi stvarmi, koje su predmet obèrtovanja njihova (§. 69).

c) Izjava nesposobnosti.

§. 244.

aa) Za zadobiti povlasticu tèrgovačku.

Momci tèrgovački, naredjenici tèrgovački, ili pomoćnici obèrtnitakovoga čovieka, koji je povladjen za vozarstvo (kiriaštvo), mogu, ako se obnadju da su krivci kriomičarstva dèrzovita, bit izjavljeni kao nesposobni za zadobiti povlasticu tèrgovačku, kramarsku, kućarsku ili vozarsku (kiriašku). Imena takovih osobah imadu se proglasiti u ovom slučaju.

§. 245.

bb) Za zadobiti drugu povlasticu obèrtovnu.

Obèrtni pomoćnici od drugih obèrtnikah mogu bit izjavljeni da su nesposobni za zadobiti povlasticu za samostalno tieranje obèrta, na koi su se dali, ako predmeti, kojima su učinili se krivci kriomičarstva dèrzovita, spadaju u vèrstu predmetah onih, koje pomenuti obèrt u pravilu proizvodi, priredjuje ili obradjuje. Imena ljudih takovih imadu se obznaniti u ovom slučaju.

§. 246.

cc) Trajanje te nesposobnosti.

Nesposobnost za zadobiti povlasticu tèrgovine ili drugoga obèrta može se po predidućih ustano-

vah (§§. 244 i 245) izreći na vrieme stanovito, ili na vrieme nestanovito (§. 69).

d) Odpravljenje iz kotara pograničnoga.

§. 247.

Iz kotara pograničnoga ima se odpraviti:

1. koi se učini krivcem ponovljenoga kriomičarstva;
2. svaki vodja ili naputnik čete kriomičarske, ili herpe ljudih, sgèrnuvših se za izvedenje kriomičarstva;
3. svaki osiguratelj kriomičarstva;
4. koi bude obsudjen na kazan zatvora preko jednoga mieseca poradi drugih narušajah dohodarstvenih, koji takodjer sadèržavaju kriomičarstvo dèrzovito, ali su različiti od goripomenutih (1 do 3).

e) Stavljenje pod nadzor redarstveni.

§. 248.

Po podnešenoj kazni imadu se ove osobe (§. 247) staviti na vrieme stanovito ili nestanovito pod nadzor redarstveni. Na koliko će i proti drugim, poradi dèrzovita kriomičarstva obsudjenim osobam potrebita bit miera ova, to će po izvidjenih okolnostih prosudjivati one vlasti, koje su nadležne izricati presudu kaznenu o narušaju.

f) Odpravljenje inozemacah.

§. 249.

Inozemci, obsudjeni radi kriomičarstva dèrzovita, mogu se odpraviti iz svihkolikih zemaljah, za koje je zakon ovaj kriepostan.

- g)* Pooštrenja kazni, kada čin bude kažnjen putem sudovah kaznenih, ili u slučaju, kada kazan zatvora bude promienjena.

§. 250.

Kada narušaj dohodarstveni bude, istina, obnadjen da je kriomičarstvo dèrzovito, ali nebude se kazan zatvora, ustanovljena u ovom poglavju, mogla uporabiti zato, što je čin ili propust, koi prikazuje narušaj kao kriomičarstvo dèrzovito, podnio jurve kazan po obćih zakonih kaznenih (§§. 225, 227, 232, 237, 238, 239), ili kada kazan zatvora bude promienjena na kazan novčanu (§. 241): imat će se ipak uporabiti ustanove o gubitku obèrta (§§. 242 i 243), o izjavi nesposobnosti za zadobiti povlastice obèrtovne (§§. 244 i 245), o odpravljenju iz kotara pograničnoga, ili iz svihkolikih, zakonu ovomu podvèrženih zemaljah (§§. 247 i 249), napokon o stavljenju osudjenika pod nadzor redarstveni (§. 248), i bit će u obće miesta svim onim posliedicam, koje zakon skapča sa kriomičarstvom dèrzovitim.

Glava osma.

O društvih kriomičarskih.

I. Vèrste krivnje i dioničtva.

§. 251.

1. Pojam društva kriomičarskih.

Društvo kriomičarsko zove se sjedinjenje dviuh ili više osoba, sklopljeno za to, da se iste osobe, kao povratjajućim se poslom, zanimaju

- a) kriomičarstvom, pripravljanjem ili nabavljanjem pomoćnih sredstava za isto, osiguravanjem uspieha poduzetjah kriomičarskih, ili u obće podupiranjem, olakšavanjem, unapredjivanjem ili sakrivanjem kriomičarstva, ili
- b) izvodjenjem, podupiranjem, olakšavanjem, unapredjivanjem ili sakrivanjem težkih narušajah dohodarstvenih na štetu dèržavnih dohodah, kriomičarstvu izvèrženih, to jest: na štetu carine, dèržavne samoprodaje i potrošnine, ili osiguravanjem uspieha težkih narušajah dohodarstvenih na štetu pomenutih dohodah dèržavnih.

§. 252.

2. Začetnici.

Kao začetnik društva kriomičarskoga ima se smatrati:

1. koi društvo utemelji;

2. koi ima glavno upravljanje poslovah od takovoga druŕtva;
3. koi udaću iliti uspieh nesamo pojedinih narušajah dohodarstvenih, nego u obće narušajah, koje kani druŕtvo izvesti, unaprediti ili sakriti, budi na sve vrieme, što druŕtvo trajalo bude, budi na vrieme nestanovito, osigura ili obeća da će osigurati, a poznato mu je, da osiguranje biva za druŕtvo kriomičarsko.

§. 253.

3. Učinitelji.

Učinitelji narušaja dohodarstvenoga, koi sastoji u sklopljenju ili nastavljanju druŕtva kriomičarskoga, ili u pristupu k istomu, jesu:

1. članovi druŕtva, u koliko se neimaju smatrati kao začetnici istoga;
2. koi udaću narušajah dohodarstvenih, što ih druŕtvo kani izvesti, unaprediti ili sakriti, na stanovito vrieme osigura ili obeća da će osigurati, a znano mu je, da osiguranje biva za druŕtvo kriomičarsko.

§. 254.

4. Sukrivci.

Sukrivnju narušaja dohodarstvenoga, koi sastoji u sklopljenju ili nastavljanju druŕtva kriomičarskoga, ili u pristupu k istomu, navlači na sebe svaki, koi, nebudući ni začetnik ni član druŕtva,

1. traŕi članovah za takovo sjedinjenje, ili zavodi druge, da u isto stupe;

2. koi sudjeluje ili pruži uslugu svoju, da se društvo ustanovi;
3. koi prijeme novčane, nabave, troškove, po-
hranjivanje ili razpačavanje predmeta, pro-
izhodećih od kriomičarstva ili od navedenih
teških narušajah dohodarstvenih, oskèrb-
ljuje na račun takovoga društva, znajući da je isto
društvo kriomičarsko, ili znajući zabranjenu svèrhu,
na koju pomenuti poslovi smieraju;
4. koi društvu, znajući protuzakoniti značaj istoga, za
izvodjenje, podupiranje, unapredjivanje ili
sakrivanje kriomičarstva ili pomenutih težkih
narušajah dohodarstvenih čini usluge, ili po-
sudi ili u najam dađe kakovih prostorinah;
5. koi društvom kriomičarskim, znajući protuza-
koniti značaj istoga, posluži se, da po njem do-
bavlja sebi ili da u promet stavlja predmete
takove, kojimi su se prikratili ili kojimi se pri-
kratjuju rečeni dohodi dèržavni, ili
6. koi udaću pojedinih narušajah dohodarstve-
nih, što ih izvede ili pokuša izvesti društvo kriomi-
čarsko, osigura ili obeća da će osigurati, a
poznato mu je, da se radi o narušajih društva kriomi-
čarskoga.

§. 255.

5. Dionici.

Kao dionik narušaja dohodarstvenoga, koi sastoji u sklopljenju ili nastavljanju društva kriomičarskoga, ili u pristupu k istomu, ima se smatrati:

1. koi saznade za obstanak društva kriomičar-
skoga, pak propusti to prijaviti, premda je po

službi svojoj, po svojem uredu ili zanimanju svome dužan činiti takove prijave; ili

2. koi pri izsljedovanju, upravljenom na otkritje društva kriomičarskoga, kojega mu je obstanak poznat, na otkritje začetnikah, učiniteljah, ili sukrivačah društva toga, ili predmetah ili pomoćnih sredstvih od narušajah, propusti, krati se ili zateže se dati pomoć, premda je obvezan na to po svojem uredu, po svojoj službi ili po zanimanju svome, i koi time nahvalice podupire društvo kriomičarsko; ili
3. koi, premda znade da se radi o društvu kriomičarskom, na način, različit od načinah, u §. 254 navedenih, pripomoć daje (§. 176) budi narušajem društva kriomičarskoga, budi začetniku ili članu kojemu društva toga.

II. Kazni.

1. Iznimka od uporave kazni na korist onoga, koi odstupi od društva.

§. 256.

Ako društvo kriomičarsko nebude još izvelo, unapredilo ili sakrilo, ili nebude na način, koi je za ubrojivost pokušaja prikladan (§. 18), još pokušalo nijednoga od onih narušajah dohodarstvenih, koje izvoditi, unapredjivati ili skrivati svérha je društva takovoga: tad se zaradi narušaja dohodarstvenoga, koi sastoji u sklopljenju ili nastavljanju društva kriomičarskoga, ili u pristupu k istomu (§§. 251 do 255), neima kazni podvėrci onaj krivac ili dionik toga narušaja dohodarstvenoga, koi prije, nego što bude

društvo kriomičarsko, otkriveno po vlastih, uredih ili stražanstvih, postavljenih za rukovanje propisih dohodarstvenih:

- a) odreče se sasvime saveza ugovorenoga, i to za dobe javi ili članovom društva, ili barem onomu članu, koi ima glavno upravljanje poslovah društvenih; ili barem
- b) učini sve, što je u vlasti njegovoj, da ugovoreni kažnjivi savez ostane bez uspieha; ili
- c) koi je punu godinu danah, računajući nazad od onoga časa, kada se je društvo kriomičarsko otkrilo po vlastih, uredih ili stražanstvih, postavljenih za rukovanje propisih dohodarstvenih, svojevoljno uztegò se od svakoga sudielovanja pri protuzakonitih poslovih, i od svakoga čina, smierajućega na izvedenje ili na pokušaj kojega od onih dohodarstvenih narušajah, koje izvoditi, unapredjivati ili skrivati svèrha je društva toga.

2. Kazan zatvora.

§. 257.

a) Za začetnike.

Začetnici društva kriomičarskoga imadu se kaznit strogim zatvorom od šest miesecih do jedne godine danah. Ova kazan zatvora ima se poostriti po veličini tieranih poslovah, ili štete prouzročene istimi, po pogibeljnosti upotrebljenih sredstvah, i po naravi ostalih okolnostih otegotjujućih.

§. 258.

b) Za učinitelje i niekoje sukrivce.

Svaki učinitelj narušaja dohodarstvenoga, koi sastoji u sklopljenju ili nastavljanju društva kriomičarskoga ili u

pristupu k istomu; zatim svaki, koi osigura ili obeća da će osigurati pojedine narušaje, što ih društvo kriomičarsko izvede ili pokuša; koi zavede druge, da stupe u društvo kriomičarsko; koi se daje na to, da traži za društvo članovah; koi pogodi za isto neposredne učinitelje narušajah, ili naredi uhode ili pomoćnike; koi za isto oskèrbljuje razpačavanje ili razširivanje predmeta, proizhodećih iz prikratah dohodarstvenih, počinjenih po društvu ili pomoću društva: ima se kazniti strogim zatvorom od tri mjeseca do šest mjeseci, a pri okolnostih osobito otegotjujućih do jedne godine danah, imenito, ako je narušnik tierao taj posao u veliko dužje vremena, ili upotrebljujući pomoćna sredstva, osobito pogibeljna.

§. 259.

c) Za druge sukrivce ili dionike.

Druge vèrste sukrivnje ili dioničtva u narušaju dohodarstvenom, koi sastoji u sklopljenju ili nastavljanju društva kriomičarskoga ili u pristupu k istomu, imadu se kaznit prostim ili strogim zatvorom od jednoga do tri mjeseca, a nasuprot pri okolnostih osobito otegotjujućih strogim zatvorom od tri mjeseca do šest mjeseci, imenito, ako je krivac ili dionik zaradi kriomičarstva dèrzovita jurve kažnjen bio, i ako je poslie te kazni udioničtovao u društvu kriomičarskom.

§. 260.

d) Ublaživanje kazni, kad namieravani narušaji nebudu izvedeni.

Ako društvo kriomičarsko ne bude izvršilo, unapredilo ili skrilo, ili ne bude na način, koi je za ubrojivost pokušaja prikladan (§. 18), pokušalo nijednoga od onih

narušajah dohodarstvenih, koje je društvo izvodit, unapredjivat ili skrivati namieravalo: tad se, uz uvažavanje ostalih olakotjujućih okolnostih, može izvan onih slučajevah, gdje se kazan uslied §. 256 sasvime oprašta, obalit kazan proti začetnikom, učiniteljem i sukrivcem, pomenutim u §. 258, glede kojih neima nikakovih okolnostih otegotjujućih, na prosti ili strogi zatvor od jednoga do tri mjeseca, a proti ostalim sukrivcem ili dionikom, glede kojih neima okolnostih otegotjujućih, na prosti ili strogi zatvor od osam danah do jednoga mjeseca.

3. Ubrojivost pojedinih narušajah dohodarstvenih.

§. 261.

a) Načelo.

U obziru ubrojivosti pojedinih narušajah dohodarstvenih, glede kojih se krivci ili dionici narušaja dohodarstvenoga, koi sastoji u sklopljenju ili nastavljanju društva kriomičarskoga ili u pristupu k istomu, smatrat imadu kao krivci ili dionici, treba se držat ustanovah, propisanih u §§. 173 do 183.

§. 262.

b) Odmiera kazni za ove narušaje.

S toga poradi narušajah dohodarstvenih, koji se po tom pripisuju svakomu kriveu ili dioniku narušaja dohodarstvenoga, koi sastoji u sklopljenju ili nastavljanju društva kriomičarskoga ili u pristupu k istomu, imadu se, uz obdržavanje načelah, postojećih za slučaj, kad se steku dva ili više narušajah (§§. 105 do 107), nesamo uporabljivati kaznene ustanove, sadržane u ovom poglavlju, nego i izvršivati one

naredbe, koje se o kažnjenju svakoga pojedinoga narušaja nalaze budi u predidućih poglavljih (V i VI), budi na drugih miestih zakona ovoga.

4. Globa za začetnike i učinitelje.

§. 263.

Ako društvo kriomičarsko bude izvelo, unapredilo ili skrilo, ili bude na način, koi je za ubrojivost pokušaja prikladan (§. 18), pokušalo jedan ili više narušajah dohodarstvenih, koje izvoditi, unapredjivati ili skrivati svërha je društva toga: tada, neodvisno od kazni na imovinu ili zatvora i od pooštrenjah kazni, koja se odredit imadu po ostalih ustanovah zakona ovoga, imat će se dosudit proti svakomu začetniku društva kriomičarskoga globa od dvie sto do dvie hiljade forintih, a proti svakomu učinitelju narušaja dohodarstvenoga, koi sastoji u sklopljenju ili nastavljanju društva kriomičarskoga ili u pristupu k istomu, globa od sto do hiljadu forintih.

5. Zajedničke ustanove s kriomičarstvom dèrzo vitim.

§. 264.

Ustanove, propisane za kriomičarstvo dèrzo vito (§§. 240 do 250), imadu se uporavljivati i pri osudjivanju krivacah ili dionikah takovoga narušaja dohodarstvenoga, koi sastoji u sklopljenju ili nastavljanju društva kriomičarskoga ili u pristupu k istomu (§. 221).

Glava deveta.

O kažnjenju težkih dohodarstvenih narušajah u obće.

I. Ustanova kazni.

§. 265.

1. Izmiera kazni.

Teški dohodarstveni narušaji kazne se, gdje zakon nenaredjuje inako, četverostrukom do osmerostrukom svotom onih daćah, koje su narušajem prikrajene, ili zakidi izvržene bile. Ako imade znatnih okolnostih olakotjujućih, koje se neukidaju nasuprotnimi otegotjujućimi, tad se kazan ublažit može do dvostruke svote daćah pomenutih. Proti narušniku, koi je radi kriomičarstva, ili radi teškoga narušaja dohodarstvenoga jurve kažnjen bio (§. 112), može se kazan povisit do dvanaesterostruke svote pomenutih daćah.

§. 266.

2. Oznaka daćah, koje imadu služiti za temelj.

Daće, koje pri izmierivanju kazni imadu služiti za temelj, jesu, ako zakon nenaredjuje inako, sljedeće:

1. pri predmetih dèržavne samoprodaje, daća od potroška, udarena na iste, i to po izmieri, postojećoj za ono mjesto, u kom je narušaj učinjen;
2. pri narušaju propisah o pobiranju potrošnine, prireza k istoj, ili ine daće od potroška,

iste ove daće, po izmieri, postojećoj za miesto, gdje je narušaj učinjen;

3. pri ostalih težkih dohodarstvenih narušajih, iznosak uvoznine, kojoj je predmet podvêržen po tarifi carinskoj, kada se iz inozemstva ili iz iznimakah carinskih uvozi u okoliš carinski.

§. 267.

3. Izmiera kazni po vrijednosti predmeta.

Ako je predmet narušaja u slučaju, gdje se kazan izmjerit ima po uvoznini, u obziru uvoženja iz inozemstva ili iz iznimakah carinskih podvêržen bezuvjetnoj zabrani uvoznoj, i ako tarifa carinska nesadržaje za isti predmet nikakove stavke uvozne: tad se kazan izmjerit ima od polovice do dvostruke vrijednosti predmeta.

§. 268.

4. Za stvari, koje imadu u sebi soli ili salitre.

Za izmjeru kazni od stvari takovih, koje su promiešane sa soljom ili salitrom, i za koje u tarifi daćah od potroška od predmetah samoprodajnih neima ustanovljene daće posebne, treba se i pri težkih dohodarstvenih narušajih držat ustanove §. 208.

§. 269.

5. Najmanja izmiera kazni na imovinu.

Kazni na imovinu poradi težkih narušajah dohodarstvenih, koje se usljed iztrage odredjuju presudom proti jednoj istoj osobi, nesmiju nikada biti manje od pet forintih; nego ima i ovdie miesta ograničenju, naznačenomu u §. 38.

§. 270.

6. Uračunavanje kriomičarstva pri pooštrenju kazni poradi narušaja ponovljena.

Pri pooštrenju kazni poradi ponavljanih težkih narušajah dohodarstvenih računa se kriomičarstvo svagda, gdje zakon inako nenaredjuje, kao težak narušaj dohodarstveni.

II. Poostrenje kazni u okolnostih osobito otegotjujućih.

1. Z a t v o r.

§. 271.

a) Pri kažnjenju ponovljenom.

1. Onaj, koi je bio kažnjen
  - a) radi kriomičarstva dvaputa, ili
  - b) radi kriomičarstva derzovita jedanput, ili
  - c) radi kriomičarstva jedanput, i radi težkih narušajah dohodarstvenih dvaputa, ili
  - d) radi težkih narušajah dohodarstvenih triputa, pak se iznova učini krivcem težkoga narušaja dohodarstvenoga (§. 112), ili
2. Koi se teškimi narušaji dohodarstvenimi, sakrivanjem, unapredjivanjem, olakšavanjem ili podupiranjem istih, zanima kao zanatom, iz kojega sasvim ili stranom bere zaslužbu za se ili za porodicu svoju, pak pri tom bude uglavljen, da je, premda bez podnešene kazni, počinio
  - a) triputa kriomičarstvo, ili
  - b) četiriputa teške dohodarstvene narušaje,

ima se odsuditi na prosti, ili strogi zatvor od osam danah do tri mjeseca. Kad su okolnosti osobito otegotjujuće, može se kazan produljit na strogi zatvor do šest mjesecih.

§. 272.

b) Pri sgèrnutju.

Ako su se dvie ili više osobah u namieri, da izvedu težak narušaj dohodarstveni, da ga uklone od otkritja, ili da preprieče uhitjenje narušnika ili predmeta od narušaja, sgèrnule u okolnostih takovih, u kojih sdruženje više ljudi unapredjuje izvršbu narušaja, a nasuprot otegotjuje otkritje istoga ili uhitjenje narušnika ili predmeta narušajnoga: imadu se tada, ako nebude miesta kažnjenju po obćih zakonih kaznenih, nametnuti kazni, koje su za kriomičarstvo sgèrnutjem ustanovljene u §§. 227 do 229.

§. 273.

c) Pri drugih okolnostih otegotjujućih.

Kazni, ustanovljene u §§. 225, 232, 234, 235, 237 do 239, imadu se pod istimi uvieti, pod kojima im ima miesta pri spodobnoj vèrsti kriomičarstva dèrzovita, uporavit i u slučajevih sljedećih:

1. Kada pri izvodjenju, ili u koliko je sám pokušaj kažnjiv, kada pri pokušaju teškoga dohodarstvenoga narušaja bude na koigod od goripomenutih načinah (§. 225, a), b), c) uporabljena prietnja, opornost ili nasilje; ili
2. kada udaća jednoga ili više težkih narušajah dohodarstvenih bude osigurana, ili bude osiguranje iste udaće obećano; ili

3. kada pri izvodjenju, ili na koliko je sám pokušaj kažnjiv, kada pri pokušaju težkoga dohodarstvenoga narušaja bude u okolnostih, navedenih u §. 231, dat, ponudjen ili obećan kakov dar; ili
4. kada u svèrhu, da se izvede ili sakrije težki narušaj dohodarstveni, bude u vodjenju knjigah, u sačinjanju, promienjivanju ili uporavljivanju izpravah ili obilježjah učinjena kojagod od neizpravnostih, naznačenih u §. 236, ili
5. kada u svèrhu, da se izvede ili sakrije koi težki dohodarstveni narušaj, bude povriedjen, snimljen, prenešen ili otvoren zapor uredovni, koi je udaren na robu, na napravu obèrtnu, na sredstvo prevozno ili na shranu koju; ili
6. kada sa stvarju, koja nije svojina narušnikova, bude u okolnostih, navedenih u §. 239, izveden, ili na koliko je sám pokušaj kažnjiv, bude pokušán težki dohodarstveni narušaj.

2. Gubitak pravah i povlasticah.

§. 274.

a) U pèrvom slučaju zateke.

Odmah u pèrvom slučaju zateke:

1. imadu se odsudit na gubitak povlastice za prodavanje predmetah dèržavne samoprodaje oni ljudi, koji su po vlastih dohodarstvenih postavljeni, da razprodaju predmete takove;
2. mogu se odsudit na gubitak dozvole, dobivene za proizvodjenje ili priredjivanje predmetah dèržavne samoprodaje oni posiednici od zemaljah ili obèrtnici oni, kojim je dozvoljeno, da proizvode ili priredjuju predmete takove,

kada budu obnadjeni, da su učinili teški dohodarstveni narušaj kojim god od vrste onih predmetah državne samoprodaje, na koje se proteže dozvola, podijeljena im, da ih prodaju, proizvode ili priređuju;

3. imadu se povlastice kućarske lišiti oni kućarci iliti torbari, koji obnadjeni budu, da su krivci teškoga dohodarstvenoga narušaja s robom inozemskom, ili nepovladjenoga prodavanja predmetah koje državne samoprodaje.

§. 275.

b) Pri kažnjenju ponovljenom.

Obèrtnik, koi je bio kažnjen (§. 112)

a) radi kriomičarstva dvaputa, ili

b) radi kriomičarstva državita jedanput, i radi teškoga narušaja dohodarstvenoga jedanput, ili

c) radi težkih narušajah dohodarstvenih triputa, ili

d) radi težkih narušajah dohodarstvenih u kojoj god od okolnostih otegotjujućih, naznačenih u §§. 272 i 273, dvaputa,

može se odsudit na gubitak povlastice obèrtovne, ako stvari, kojima je narušaje, jurve kažnjene, počinio, spadaju u vrstu stvari onih, koje su predmet obèrtovanja njegova, i ako se s predmeti ove vrste iznova učini krivcem teškoga narušaja dohodarstvenoga.

§. 276.

c) Izjava nesposobnosti za zadobljenje povlastice obèrtovne.

U jednakih okolnostih mogu se i momci tèrgovački, naredjenici od tèrgovine ili obèrti pomoćnici drugih obèrtnikah izjaviti, da su nesposobni za zadobljenje povlastice obèrtovne, kad se obnadju, da su počinili težkih dohodarstvenih narušajah s predmeti pomenute povlastice. Kada se ova izjava nesposobnosti proti istim dosudi, imadu se proglašiti imena njihova.

Glava deseta.

O kažnjenju neizpravnosti u očitovanjih o robi.

I. Vèrste neizpravnosti kažnjivih.

1. Naznaka istih u obće.

§. 277.

Neizpravnosti u očitovanju o robi, kažnjive po mieri ustanovah, sadèržanih u ovom poglavlju, jesu sliedeće:

1. Kada predmet,

a) koi bi se imao bio prokazati, bude zatajen sasvime, ili

b) bude prokazan, premda ga ni neima; ili

2. Kada bude prokazan rod ili vèrsta robe takovim imenom, po kojem bi uslied tarife

- a) uporavila se druga odmierā daće, nego što bi uporabiti se imala po pravoj naravi predmeta, ili
- b) oprostio se predmet, koi je podvēržen daći ili zabrani, od platjanja daće ili od uporave pomenute zabrane;
- 3. Kada množina robe nesudara se s pravim stanjem predmeta očitovanoga, ili
- 4. Kada se broj svežanjah ili shranah nesudara s pravim stanjem predmeta, koi je očitovan.

2. Razlika u množini, prosta od kazni.

§. 278.

Ustanovljuju osobite obznane, koje se razlike izmedju množine prokazane i u istinu postojeće neimaju smatrati kao kaŋnjiva neizpravnost u prokazu o množini.

3. Neizpravnost u očitovanju o robi za naputu robe inozemske.

§. 279.

a) U obće.

Neizpravnosti u očitovanju o robi za naputu neocarinjene robe inozemske imadu se smatrati i kazniti kao kriomičarstvo u sljedećih slučajevih, imenito:

- 1. Kada predmet, koi u istinu postoji, i koi bi se imao bio prokazati, bude zatajen: ima se odrediti kazan radi kriomičarstva, učinjena protuzakonitim uvoženjem toga predmeta;
- 2. Kada se daje neizpravno očitovanje o rodu ili vērsti robe: imade se ta neizpravnost kazniti kao

kriomičarstvo, učinjeno protuzakonskim uvoženjem predmeta, koji u istinu postoji.

3. Kada napokon bude množina prokazana manja, nego što u istinu jest: ima se upravit kazan radi kriomičarstva, učinjena protuzakonskim uvoženjem one množine, za koju se prokaz u očitovanju razlikuje od prave množine predmeta.

§. 280.

- b) Kad se prokaže predmet, kojega neima, ili pak množina veća.

Ako bude

1. prokazan predmet, kojega ni neima, ili
2. očitovana množina veća, nego što je ona, koja u istinu postoji,

neće se doduše neizpravnost ova kaznit kao kriomičarstvo, ali će se ipak odrediti proti njoj kazan između dvostrukoga i četverostrukoga iznoska uvoznine od predmeta, očitovanoga kao doista postojećega, ili od množine, za koju prokaz u očitovanju nadilazi množinu pravu, to jest množinu u istinu nadjenu. Ako li se ova neizpravnost otkrije pri uredu, kod kojega je očitovanje učinjeno, i ako nakon potankoga izvidjenja očitovane pošiljke izidje iz okolnosti na vidjelo, da se tim neizpravnim prokazom nije namieravalo ni prikratiti dohodarstva, ni skriti druge koje neizpravnosti niti u obće i kojega narušaja dohodarstvenoga, i ako u slučaju, gdje je množina prokazana veća, nego što u istinu jeste, razlika nenadilazi petoga diela množine u istinu postojeće: imat će se radi netočnosti u očitovanju odmieriti kazan između polovice do dvostruke svote od uvoznine, koja pripada od predmeta, očitovanoga kao doista postojećega, ili od razlike u množini.

4. Neizpravnost očitovanja u prometu, prostom od carine.

§. 281.

a) Pri izvozu.

Kada je očitovanje o robi učinjeno:

- a) za zadobiti naputu robe, preko carinske linije izlazeće, da u drugi koi kraj okoliša carinskoga bude opet natrag donešena budi po moru, budi preko kojega iznimka carinskoga ili preko kojega zemljišta inostranoga; ili
- b) pri izvozu robe iz okoliša carinskoga u inozemstvo ili u koi iznimak carinski na neizviestnu prodaju, ili u svèrhu, da se ondje priredi, oplemeni ili preradi, ili pri iztjerivanju živine onamo, budi na pašu, budi na dielo,

imadu se sljedeće neizpravnosti smatrat i kazniti kao kriomičarstvo, imenito:

1. neizpravni prokaz o rodu ili vèrsti robe ima se smatrat kao kriomičarstvo, učinjeno protuzakonitim izvoženjem predmeta, koi se u istinu podvèrgava uredovnomu dielovanju, i ujedno kaopokušajkriomičarstvaprotuzakonitim uvoženjem predmeta, u očitovanju prokazanoga;
2. prokaz veće kolicine, nego koja u istinu postoji, ima se smatrat kao pokušaj kriomičarstva protuzakonitim uvoženjem kolicine one, za koju prokaz u očitovanju nadilazi pravo stanje;
3. prokaz manje kolicine, nego koja u istinu postoji, ima se smatrati kao kriomičarstvo protuzakonitim izvoženjem kolicine zatajene.

§. 282.

b) Pri uvozu.

Kada je očitovanje o robi učinjeno:

- a) da se od carine prosto uveze roba, koja po moru, preko kojega iznimka carinskoga ili preko zemljišta inostranoga prelazi iz jednoga kraja okoliša carinskoga u drugi; ili
- b) da se od carine prosto uvezu predmeti, koji su iz okoliša carinskoga na neizviestnu prodaju, ili u svèrhu, da se prirede, oplemene ili prerade, ili na pašu ili na dielo poslani bili u inozemstvo ili u koi iznimak carinski, pak se odande, kao što prokaz glasi, opet vratjaju; ili
- c) da se što na neizviestnu prodaju, ili u svèrhu, da se priredi, oplemeni ili preradi, ili na pašu ili na dielo uveze iz inozemstva ili iz iznimakah carinskih u okoliš carinski,

imadu se sljedeće neizpravnosti smatrat i kazniti kao kriomičarstvo, imenito:

1. neizpravni prokaz o rodu i vèrsti robe ima se smatrat kao kriomičarstvo, učinjeno protuzakornitim uvoženjem predmeta, koi se u istinu podvèrgava uredovnomu dielovanju, i ujedno kao kriomičarstvo protuzakornitim izvoženjem predmeta, u očitovanju prokazanoga;
2. prokaz veće kolicine, nego koja u istinu postoji, ima se smatrat kao kriomičarstvo protuzakornitim izvoženjem kolicine one, za koju prokaz u očitovanju nadilazi pravo stanje;

3. prokaz manje količine, nego koja u istinu postoji, ima se smatrati kao kriomičarstvo protuzakonitim uvoženjem količine zatajene.

5. Neizpravnosti u drugih slučajevih prometa, carini podvêrženoga.

§. 283.

a) Pravilo.

U svih ostalih slučajevih, o kojih negovore prediduće ustanove (§§. 279 do 282), imadu se neizpravnosti u očitovanjih o robi, podnešenih radi uvoza ili izvoza preko linije carinske, smatrati i kaštigovati kao kriomičarstvo, učinjeno

- a) protuzakonitim uvoženjem, ako očitovanje bude dato radi carinskoga postupka za uvoz,
  - b) protuzakonitim izvoženjem, ako očitovanje bude podnešeno radi uredovnoga djelovanja, propisanoga za izvoz robe,
- samo u sljedećih slučajevih, imenito:

1. kada se sasvime zataji predmet, koi u istinu postoji;
2. kada se rod ili vêrsta prokaže tako neizpravno, da
  - a) pristojba po prokazu očitovanja izidje manja, nego što će izići od pravoga predmeta, podvêrženoga postupku carinskomu; ili
  - b) da se pri uvozu očituje roba, koju je u obće dopušteno uvoziti, umiêsto robe takove, koja je ili stavljena izvan prometa, ili podvêržena bezuvietnoj zabrani uvoznoj, ili

- c) da se pri izvozu umjesto robe, koju je zabranjeno izvoziti, očituje predmet takov, kojega izvoženje nije zabranjeno, ili
  - d) da se umjesto robe, koja je carini podvēržena, očituje predmet takov, koi je od carine prost;
3. kada je prokazana kolicina preko jedne petine manja, nego što je kolicina u istinu postojeća, i kada razlika ova nije takova, da bi po naravi slučaja, uslied propisa, pomenutoga u §. 278, imala biti prosta od kazni.

§. 284.

b) Pravilo, po kojem se odmieruje kazan.

Pravilo za odmierivanje kazni ima biti u ovih slučajevih (§. 283):

1. Vriednost bezuvietnoj zabrani podvēržene robe, koja bude sasvime zatajena, ili umjesto koje bude prokazan predmet takov, koi je dopušten ili prost od carine;
2. Carina od robe,
  - a) koja bude sasvim zatajena, ili umjesto koje bude prokazan predmet takov, koi je prost od carine, ili
  - b) koja spada medju robu, stavljenu izvan prometa, i umjesto koje bude pri uvozu očitovan predmet takov, koi je dopušten;
3. U svih drugih slučajevih ona svota, za koju je pristojba, pripadajuća po prokazih u očitovanju, manja od one, koja odgovara predmetu, koi se je doista podvërgo postupku carinskomu.

§. 285.

c) Neizpravnost u prokazu o kolicini.

Ako u slučajevih, o kojih govore dva prediduća paragrafa (283 i 284), bude u očitovanju o robi prokazana kolicina, manja od kolicine prave, i ako razlika nenadilazi ove kolicine za jednu petinu, ali nadilazi mieru onu, koja je po zakonu prosta od kazni (§. 278): ima se kao kazan za ovu netočnost u očitovanju platiti carina, pripadajuća od razlike izmedj kolicine prave i prokazane; a osim toga ima se namirit i carina ista.

§. 286.

d) Netočnost u sačinjanju očitovanja.

Ako napokon u navedenih slučajevih (§. 283) bude neizpravnost očitovanja takova,

1. da od očitovane robe pripade pristojba veća, nego li od predmeta, u istinu podvrženoga postupku;
2. da se prokaže kolicina veća, nego što doista jest; ili
3. da se prokaže predmet, kojega neima, ima se tada za ovu netočnost u sačinjanju očitovanja platit u ime kazni polovica one svote, za koju carina po prokazih očitovanja nadilazi pristojbu, pripadajuću od predmeta pravoga. Nego ako se obnadje iz okolnosti, da se je neizpravnostju u očitovanju namieravalo: izlukaviti osiguranje za predmete, protuzakonito dobavljene, ili sakriti koju prikratu dohodarstvenu, ili obezuspješiti miere od nadgledanja, i ako izdatnik očitovanja nebude kadar dovoljno razjasniti, kako je i zašto je neizpravnost uvukla se pri sačinjanju očitovanja, ima se tad kao kazan dosuditi dvostruki do četverostruki iznosak pomenute svote,

za koju carina, odmierena po očitovanju, nadilazi carinu onu, koja pripada od predmeta u istinu nadjenoga.

6. Neizpravnosti u očitovanjih, odnosećih se na postupak kontrolni.

§. 287.

a) Pravilo.

Ako u očitovanju, upravljenom na to, da se zadobiju uredovne potvrde za odpremanje robe, kontroli podvēržene,

- a) u kotaru pograničnom, ili
- b) iz kotara pograničnoga u unutarnji okoliš carinski, ili
- c) iz unutarnjega okoliša carinskoga u kotar pogranični, ili
- d) ako se radi o robi, koja je u unutarnjem okolišu carinskom podvēržena strožijoj kontroli, za odpremanje iste robe unutar pomenutoga (unutarnjega) okoliša carinskoga

bude neizpravno prokazana

1. roba, kontroli podvēržena umjesto predmeta, koi nije kontroli podvēržen, ili
  2. kolicina robe, kontroli podvēržene,
- ima se takova neizpravnost kazniti kao težak narušaj dohodarstveni.

§. 288.

b) Pravilo, po kojem se odmieruje kazan.

Pri odmierivanju kazni za ovu neizpravnost (§. 287) služiti će za pravilo uvoznina od robe kontroli podvēržene, koja je prokazana bila namiesto predmeta kontroli nepodvēr-

ženoga; a ako je prokaz o kolicini neizpravan bio, služiti će tad za pravilo uvoznina od kolicine one, za koju se prokaz u očitovanju razlikuje od kolicine, u istinu postojeće.

7. Neizpravnosti u manifestu brodarstvenom, ili u prokazih, koje podnositi imaju brodari.

§. 289.

Ako u manifestu brodarstvenom, što ga po zakonih carinskih kapetan od broda, ulazećega u koju luku primorsku, ili približujućega se primorju, podnosi uredu, ili kojemu uredniku ili službeniku, ili pak u prokazu o robi, namijenjenoj za drugu luku, zatim o robi onoj, za koju kapetan ne zna kamo je namijenjena, bude obnadjena neizpravnost u obziru roda, vrste ili kolicine robe: imat će se upravit ustanove, sadržane u §§. 283 do 286.

8. Neizpravnosti u prokazih u obziru poreza u mjestih zatvorenih.

§. 290.

Ako pri uvozu u mjesto, koje je izjavljeno da se u obziru pobiranja daće smatrat ima kao zatvoreno, ili, u koliko na poreznoj liniji toga mjesta neima uredah, ako prije stovarenja u istom bude dato očitovanje ili prokaz o predmetih, potvrđenih potrošnini, prirezu k istoj ili drugoj daći od potroška, za da se uzmu u propisani postupak uredovni; i ako se u tom očitovanju ili prokazu bude našlo neizpravnosti u obziru roda, vrste ili kolicine tih predmeta, imaju se tada upravit:

1. propisi §§. 279 i 280, ako su porezu podvrženi predmeti očitovani bili
  - a) za provoz kroz mjesto, ili
  - b) za naputu k uredu, nalazećemu se u mjestu ili na poreznoj liniji toga mjesta;
2. ustanove pako §§. 283 do 286 u svih ostalih slučajevih.

III. Načela za ustanovljivanje kazni.

1. Prokaz kolicine polag dva ili više mjerilah.

- a) Neizpravnost u prokazu po jednom od tih mjerilah.

§. 291.

U slučajevih, gdje se kolicina robe u isto doba prokazat mora polag dva ili više mjerilah, imenito u svrhu, da se izhodi naputa inozemske robe neocarinjene: ima se uporabiti kazan za neizpravni prokaz kolicine, premda se neizpravnost prokaza proteže samo na jedno od tih mjerilah, i premda je kolicina polag ostalih izpravno prokazana, n. pr. kada se osim teže nečiste (sporco) prokazati ima i teža čista (netto), pak jedna od tih težah bude prokazana izpravno, druga pako neizpravno.

- b) Mjerilo za ustanovljivanje kazni.

§. 292.

Kada se neizpravnost u prokazu o kolicini neodnosi na ono mjerilo, po kojem se mjeri daća, na kojoj treba da se osniva kazan, ili po kojem se ustanovljuje vrijednost predmeta u slučajevih, gdje se kazan izriče po vrijednosti istoga: tad se kazan odmjeruje na temelju onoga diela od robe, koji odgovara razmjerju između neizprav-

nosti otkrivene i kolicine ukupne, i to tako, da ako je n. pr. u očitovanju o robi naputnoj, od koje se uvoznina platja po teži čisto, prokazana doduše ova teža istinito, ali je nasuprot teža nečista prokazana manja u toliko, da razlika iznosi desetinu teže prave, uzeti se tad ima kao mjerilo za ustanovljenje kazni uvoznina od desetine teže čiste, koja je izpravno očitovana.

2. Neizpravnost u prokazu o množini svežanjah ili shranah.

a) Kada se kolicina prokazati mora obaška za svaki svežanj.

§. 293.

aa) U slučaju, kada je neizpravnost prokaz kolicine kažnjiv.

Kada je propisano, da se kolicina i rod robe prokazati ima obaška za svaki svežanj ili za svaku shranu, pak se obnadje, da je jednoga ili više svežanjah, jedne ili više shranah

a) nestalo, ili

b) da ih ima više, nego što je u očitovanju rečeno, tad će pri ustanovljivanju kazni služiti za temelj:

1. u prvom ovom slučaju, u koliko je kažnjiv prokaz kolicine, nadilazeće pravo stanje robe, ona kolicina, koja je u očitovanju prokazana za svaki manjkajući svežanj, ili za svaku manjkajuću shranu;
2. u drugom pak slučaju, u koliko je kažnjiv prokaz kolicine manje, nego što je prava, ona kolicina, koju svežanj u očitovanju zatajeni, ili shrana u očitovanju zatajena sadržaje.

Pri tom nemože se ni u jednom ni u drugom slučaju u jedno sbijati ukupna kolicina, koja je sadržana u svih svežnjih ili shranah od tovara ili pošiljke očitovane;

a nemože se ni kolicina veća, nalazeća se u drugih svežnjih ili shranah, ni kolicina, manjkajuća u istih, prebiti odnosno sa svežnji ili shranami, kojih neima, ili s onimi, kojih ima više, nego što je u očitovanju naznačeno.

§. 294.

bb) Kada neizpravnost prokaz kolicine nije kažnjiv.

Kada okolnosti nisu takove, da bi neizpravnost u prokazu kolicine kažnjiva bila, imat će se za ovu netočnost u očitovanju uporavit kazan od jedne forinte za svaki svežanj ili svaku shranu, što se obnadje, da manjka, ili da nadilazi množinu, naznačenu u očitovanju.

b) Kada se kolicina neima prokazati obaška za svaki svežanj.

§. 295.

aa) Uvjeti za kažnjenje neizpravnosti.

Nasuprot ako u slučajevih, gdje nije propisano kolicinu i rod robe prokazati obaška za svaki svežanj i za svaku shranu, bude krivo prokazan broj svežanjah ili shranah: imat će se kazan, koja po naravi slučaja pripada za neizpravnost u prokazu o kolicini, uporavit samo u toliko, u koliko se ukupna kolicina svake obaška očitovane vèrste od robe razlikuje od kolicine prokazane. Nego neima se tū u jedno sabijati kolicina od dva ili više rodovah, niti od dvie ili više vèrstah, spadajućih k jednomu istomu rodu od robe.

§. 296.

bb) Kazan za netočnost u sačinjanju očitovanja.

U slučaju, o kojem govori §. 295, ima se bez obzira, dà li se može ili nemože nanj uporaviti kazan, ustanovljena

za neizpravnost u prokazu o kolicini, platit za netočnost u sačinjanju očitovanja po jedna forinta za svaki svežanj ili svaku shranu, što se obnadje, da manjka ili da nadilazi množinu, naznačenu u očitovanju.

3. Dosudjuje se kazan neodvisno od porabe, koja je očitovanjem učinjena.

§. 297.

Ako uredovni postupak, radi kojega je podnešeno očitovanje, i nebude obavljen, budi sbog bitnih manah u očitovanju, budi sbog toga, što fali osobita dozvola, potrebita za obavljanje postupka, budi za to, što ured neima punomoćja da ga izvrši, budi poradi drugih nastavlših zapriekah: neukida se zato ipak uporava zakonite kazni, ustanovljene za neizpravnost u očitovanju, ako neizpravnost ta bude otkrivena prije, nego što ured povratu očitovanje.

4. Prokaz imenom obćenitiim, nego što je ime tarifno.

§. 298.

Ako u očitovanju bude predmet koi prokazan imenom obćenitiim, a ne onim, što ga sadèržaje tarifa, postojeća za daću, na kojoj se odmiera kazni osnivati ima, i ako ime, u očitovanju upotrebljeno, obuzima dvie ili više vèrstah od predmeta, na koje je u pomenutoj tarifi različita daća nametnuta: tad u slučajevih, gdje se kazan ravna po daći, pripadajućoj od predmeta očitovana, ima se u tu svèrhu uzeti daća po najvišjem iznosku, koi je pod očitovanim imenom sadèržan u tarifi.

5. Okolnosti osobite otegotjujuće.

§. 299.

U obziru neizpravnosti u očitovanjih ili u prokazih o robi imadu se, osim obćenitih i napose za kriomičarstvo ustanovljenih razlogah otegotjujućih (§§. 90, 91 i 201), smatrati kao okolnosti otegotjujuće:

1. kada u istom očitovanju budu podjednako učinjene neizpravnosti dvie ili više ih;
2. kada u očitovanju o dva ili više predmetah, koji su istina podvèrženi različitim daćam, nego kojih se kolicina ipak prokazati mora na temelju jednoga istoga mierila, n. pr. sasvime po teži, ili sasvime po broju komadah, bude kolicina onih predmetah, na koje je manji danak nametnut, prokazana veća, a nasuprot kolicina onih, koji su podvèrženi daći većoj, bude prokazana manja, tako, da se ukupna kolicina predmetah, po istom mierilu očitovanih, sudara s kolicinom obnadjenom, ili da se od iste neznatno samo razlikuje, i s toga da nebi moguće bilo neizpravnosti u trag ući, a da se nepreistu iznutra pojedini svežnji, shrane ili razdielci pošiljke očitovane. U slučajevih, gdje prokaz kolicine veće, nego što u istinu jest, sadèržaje u sebi kriomičarstvo, imat će se obratno kao okolnost otegotjujuća smatrati i to, kada se prokaže veća kolicina predmetah, podvèrženih daći većoj, a nasuprot manja kolicina onih, na koje je nametnuta daća manja;
3. kada predmeti, carinskomu postupku podvèrženi, glede kojih se otkrije neizpravnost u očitovanju, budu nadjeni u takovom zavoju, koi neobičnim načinom otežčava otkritje neizpravnosti;

4. kada predmet, obterašen daćom većom, bude pomiešan ili spakovan s drugim predmeti, na koje je nametnuta daća manja, ili kada roba zabranjena ili stavljena izvan prometa bude pomiešana ili spakovana s robom dopuštenom.

III. Osobe, proti kojim imadu se odredjivati kazni poradi neizpravnosti u očitovanju.

1. Kazan poradi neizpravnosti ili netočnosti u očitovanju.

§. 300.

a) Načelo.

Kazan poradi neizpravnosti u očitovanju ima se izreći proti onim osobam, kojim se po obćih načelih (§§. 19 do 25, 173 do 183) ubraja narušaj.

§. 301.

b) Tko se ima smatrati kao učinitelj.

U pravilu smatra se kao učinitelj neizpravnosti u očitovanju o robi izdatnik istoga očitovanja, to jest onaj, koi je očitovanje podpisò ili ustmeno podnio, ili koi je učinio izdati ga ili ustmeno podnieti po punovlastniku.

§. 302.

c) Iznimke.

Nego neće se izdatnik potegnuti na kazan poradi neizpravnosti u očitovanju o robi:

1. kada očitovanje nebude podpisano ili ustmeno podnešeno neposredno po njem, nego po puno-

vlastniku, i kada ujedno neima zakonitih uvjeta, da bi se mogla neizpravnost ubrojiti onomu, u kojega se imenu očitovanje čini, kao začetniku ili sukrivercu. U ovom slučaju ima se punovlastnik, koji je očitovanje izdao ili ustmeno podnio, smatrati kao učinitelj neizpravnosti.

2. Kada se dokaže, da je očitovanje o robi izvorno izdato bilo pravo, nego da je bez krivnje izdatnikove

a) dogadjajem slučajnim, ili

b) dielom kojega tretjega

nastala razlika, postojeća medju sadržajem očitovanja i medju stanjem robe. U ovom slučaju određuje se kazan proti onim, kojim se po naravi slučaja ubrojiti ima narušaj, i ako je očitovanje učinjeno po punovlastniku, neima se ni isti podvērći kazni, u koliko nepada nanj krivnja takova, koja se ubrojiti može kao narušaj dohodarstveni.

2. Jamčenje za kazni.

§. 303.

a) Od strane izdatnika očitovanja.

Nego u oba slučaja (§. 302, br. 1 i 2) ostaje izdatnik očitovanja za kazneni iznosak, koji bi ga po zakonu postić imao, kada bi se on smatrao kao učinitelj neizpravnosti, jamac u toliko, u koliko jamčenje nebude prešlo na drugoga, i u koliko nebude slučaj u obće iznimljen od jamčenja (§. 307).

§. 304.

b) Šta sliedi iz prihvata od strane primca robe.

Ako jamčenje, koje je pri robi uveznoj naloženo izdatniku očitovanja, i predje glede istoga na primca robe: zato se ipak neoprašta time izdatnik očitovanja od uporave zakonom propisane kazni, ako postoje zakoniti uvjeti, pod kojima se neizpravnost očitovanja ubrojiti može njemu kao začetniku, učinitelju, sukrivcu ili dioniku.

§. 305.

c) Jamčenje od strane primca robe.

Primac robe, na koga je pri robi uveznoj prešlo jamčenje za očitovanje, ima za kazni na imovinu, kojim je zaradi neizpravnosti u očitovanju podvēržen učinitelj, jamčiti u istoj mieri, u kojoj bi jamčiti morao izdatnik očitovanja, da jamčenje nebude prešlo na primca robe. Primac ima se, bez obzira na ovo jamčenje, podvērći kazni, ako se obnadje, da je začetnik, sukrivac ili dionik učinjenoga narušaja.

§. 306.

d) Od strane vozaća robe.

Kada se vozač robe ima smatrati kao sukrivac ili kao dionik u neizpravnosti očitovanja o robi, ili kada je isti dužan jamčiti za očitovanje: to se uz uporavu ustanovah reda carinskoga prosudjivat ima po naravi slučaja.

§. 307.

e) Ograničenje jamčenja, zakonom ustanovljena.

Jamčenje za očitovanje o robi, koje je po zakonu naloženo izdatniku očitovanja, primcu robe

ili vozaču, neproteže se na kazni one, kojim ima miesta onda, kada jamac dokaže, da je očitovanje o robi izvorno izdato bilo pravo, nego da je razlika između očitovanja i stanja robe nastala

a) dogadjajem slučajnim, kojemu jamac nije kriv, ili

b) kradjom, koju je počinio tretji tko bez krivnje od strane jamca.

3. Kazan poradi neizpravnosti u manifestu brodarstvenom, i u prokazih, koji se predavati imaju u luci pomorskoj; a tako i jamčenje za iste.

§. 308.

Kazan poradi neizpravnosti manifesta brodarstvenoga ili prokaza o robi, koja je odredjena za drugu luku, ili o predmetih, za koje kapetanu nije znano, kamo su namijenjeni, ima postići kapetana. Roba, koja se na brodu nalazi, jamči u ovom slučaju za kazan, ako je ista roba kapetanova, ili ako je sám vlasnik kažnjiv kao začetnik, učinitelj, sukrivac ili dionik narušaja.

Glava jedanaesta.

O narušajih propisah o proizvodjenju i priredjivanju, zatim o upotrebljivanju i prodavanju predmetah od dèržavne samoprodaje.

1. Prijava o solištih i o izvorih vode solane.

a) Propust takove prijave.

§. 309.

Tko propusti učiniti dužnu prijavu o novom izvoru vode solane, o otkrivenom takovom izvoru, ili o solištu, zatim o zemljah ili drugih mineralih, koji soli u sebi sadèržaju, ili o tom, da je koi izvor vode sladke počeo davati soli kuhinjske, ima se kazniti globom od dvadeset i pet do dviesto forintih.

b) Zakašnjenje prijave.

§. 310.

Ako prijava bude, istina, učinjena, ali stopram poslie roka propisanoga, nego ako prije prijave ne bude učinjena nikakova zloporaba, škodljiva dohodu dèržavnomu, i ako se prijava predade prije, nego što vlasti dohodarstvene saznadu za stvar, koja bi prijaviti se imala: uporavljuje se tada globa od pet do dvadeset i pet forintih.

2. Zabranjeno proizvodjenje.

a) Predmetah državne samoprodaje u obće.

§. 311.

Svako zabranjeno proizvodjenje predmetah državne samoprodaje jeste težak dohodarstveni narušaj.

b) Duhana.

§. 312.

Ako se zabranjeno sadjenje duhana saznade prije, nego što perje bude toliko, da valja za užitak ili za priredjivanje: ima se tad razsad duhanski izčupati i uništiti. Kazan nasuprot u slučaju ovom odmierit će se od polovice do dvostruke svote one daće od potroška, koja se platja za jednaku kolicinu sirovoga perja od duhana.

c) Soli ili salitre.

§. 313.

U obziru odmiera kazni poradi zabranjenoga proizvodjenja soli ili salitre treba se vladati polag ustanovah §. 208, za da se pronadje kolicina, na kojoj će se imat osnivati odmiera kaznena.

3. Priredjivanje ili upotrebljivanje suprot zabrani.

a) Predmetah samoprodajnih, koji nisu nabavljeni iz skladištah dohodarstvenih.

§. 314.

Smatra se takodjer kao težak dohodarstveni narušaj svako zabranjeno proizvodjenje ili upotreb-

ljivanje predmetah samoprodajnih, ako isti ne-
budu nabavljeni po propisu iz tvornicah ili iz
prodavaonicah dèržavno-dohodarstvenih.

b) Predmetah, koji proizhode iz skladištah dohodarstvenih.

§. 315.

Ako je nasuprot predmet, koi se proti zabrani priredjuje ili upotrebljuje, nabavljen polag propisa iz tvornicah ili iz prodavaonicah dèržavno-dohodarstvenih, ili uz izplatu zakonitih daćah iz inozemstva: ima se zabranjeno priredjivanje ili upotrebljivanje pomenutoga predmeta kazniti polovicom do dvostrukom svotom daće od potroška. Pri zabranjenom priredjivanju ima ona daća od potroška, koja pripada od predmeta, priredjivanjem tim proizvedena, služiti za temelj pri izmierivanju kazni, ako daća od potroška od stvari, u priredjivanje uzete, nebude veća.

4. Protupropisni promet s predmeti samoprodajnimi.

a) Zabranjeno prodavanje.

§. 316.

aa) Predmetah, kojih neima u tarifi, ili od kojih se nije namirila daća.

Koi predmete od takove dèržavne samoprodaje, glede koje podpuno se izvršuju izklopna prava, dèržavi priuzdèržana, bez dozvole vlastih dohodarstvenih prodaje u zemlji takovoj, gdje se podpuno izvršuju prava ona; ili koi predmete te pribavlja sebi od čovieka takovoga, koi za prodavanje istih nije dobio dozvole od vlastih dohodarstvenih: čini se krivcem teškoga narušaja dohodar-

stvenoga, ako pomenuti predmeti spadaju u vèrstu, koja nije sadèržana u prodajnoj tarifi, postojećoj za prodavaonice dohodarstvene, ili ako daća od potroška nije se od istih namirila.

§. 317.

bb) Predmetah, od kojih se je namirila daća od potroška.

Ako sunasuprot pomenuti predmeti sadèržani u prodajnoj tarifi, postojećoj za prodavaonice dohodarstvene, i ako je od istih namirila se daća od potroška: imat će se kaznit polovicom do dvostrukom svotom daće od potroška kako onaj, koi je predmet prodao, tako i onaj, koi ga je sebi pribavio.

b) Zloporaba pogodovanja podieljena.

§. 318.

Ljudi, kojim se predmeti dèržavne samoprodaje budi za njihovu porabu, budi za trošenje u kućanstvu njihovom, budi za obèrtovanje daju iznimice u ciene prodajne obáljene, a ne u obćenite, čine se krivci težkoga narušaja dohodarstvenoga, kada koigod od tih predmetah ustupe komu drugomu.

c) Protupropisno prenošenje iz jednoga kraja u koi drugi.

§. 319.

Ako proti zabrani, uslied koje predmetah dèržavne samoprodaje, premda po propisu nabavljenih, nije slobodno prenositi iz jednoga kraja okoliša dèržavnoga, u kojem je samoprodaja uvedena, u drugi koi kraj istoga okoliša, budu predmeti samoprodajni prenešeni u takov

kraj, u kojem postoje samoprodajne cene veće, nego li u kraju onom, odkuda prenos biva: ima se tad ovi narušaj zabrane smatrat kao težak narušaj dohodarstveni.

d) Mierilo za ustanovljivanje kazni.

§. 320.

aa) Za prediduća dva slučaja.

U oba ova slučaja (§§. 318 i 319) neće biti mierilom pri ustanovljivanju kazni ona daća od potroška, kojoj je predmet narušaja podvèržen, nego razlika

a) u pèrvom slučaju (§. 318) medju obćenitom prodajnom cienom i cienom onom, u koju je predmet dat bio narušniku;

b) u drugom slučaju (§. 319) medju prodajnom cienom onoga kraja, u koi je dotična stvar prenešena, i cienom, postojećom u kraju onom, odkud se je stvar u pèrkos zabrani preniela.

Nego nesmije se kazan izmieriti nikada izpod polovice one daće od potroška, koja pripada po odmieri, postojećoj za miesto ono, odkud je stvar prenešena.

§. 321.

bb) U kraju, u kojem su cene jednake ili niže.

Ako su u kraju, odkud se u pèrkos zabrani goripomenutoj (§. 319) prenosi predmet samoprodajni, cene prodajne jednake cienam kraja onoga, u koi se predmet prenosi, ili ako su cene prodajne u ovom kraju manje, nego li u onom: ima se dosudit kazan od polovice do dvostruke svote one daće od potroška, koja od predmeta narušajnoga pripada po odmieri, postojećoj za miesto ono, u koje se je stvar preniela.

e) Kazan za onoga, koi si pribavi predmetah protupropisno prodanih ili prenešenih.

§. 322.

U slučajevih ovdie naznačenih (§§. 318 do 321) ima ista kazan, kojoj je podvèržen prodatnik ili odpravnik predmetah dèržavne samoprodaje, proti zabrani prodanih ili prenešenih, postići i onoga, koi si predmete te pribavi, ako je znao, ili barem ako je iz naravi, iz oznake ili iz ciene predmetah, ili u obće iz postojećih razmierjah mogò očitò razabrati, da se je pomenutimi predmeti narušila koja zabrana.

Glava dvanaesta.

O narušajih propisah, odnosećih se na obèrtovni postupak, koi je podvèržen daći od potroška.

I. Protuzakoniti postupak porezovni.

1. Pojam postopka porezovnoga.

§. 323.

Propisi, odnoseći se na uredbu potrošnine ili drugih daćah od potroška, ustanovljuju, koje se dielo smatrat imade kao postupak porezovni, to jest: kao dielo ono, koje se radi odmiere ili osiguranja daće prijaviti mora kod ureda, kod naredjenika uprave dohodarstvene, ili kod drugih osobah, na koje su prenešena prava dohoda dèržavnoga. Ovaj postupak različit je po naravi dohoda i obèrta,

kao: početak proizvodjenja ili priredjivanja, n. pr. podpaljivanje ognja pod kazanom, ili začinjanje komine pri proizvodjenju pitja, klanje marve; svéršetak proizvođenja ili priredjivanja; unošenje predmeta, daći podvèrženoga, ili tvari, za proizvodjenje istoga potrebitih, u prostorine obèrtničke; prodavanje predmeta porezovnoga; otvoraње sudovah ili shranah, u kojih se pohranjuje predmet, za prodaju određeni, n. pr. pitje, itd.

2. Postupak neprijavljen.

§. 324.

Koi, premda je dužan podneti prijavu, započne porezovni postupak, a nije ga najprije po propisu prijavio, niti se je glede istoga obavilo zakonito uređovno djelovanje: čini se krivcem teškoga dohodarstvenoga narušaja.

3. Zastrane od postupka prijavljena.

a) Vrste tih zastranah u obće.

§. 325.

Zastrane od prijavljenoga postupka porezovnoga, koje se kaznit imadu polag ustanovah niže navedenih, jesu sliedeće:

1. kada se porezovni postupak započne s predmeti ili tvarmi takovimi, koje su podvèržene većoj daći, nego li prijavljene, ili
2. kada se isti postupak započne s većom množinom, nego što je prijavljeno; ili
3. kada se postupkom ovim proizvede veća količina predmeta porezovnih, nego što je prijavljeno, ili

4. kada se postupkom ovim proizvede rod, vrsta ili kakvoća, različita od prijavljene; ili
5. kada se postupak ovi obavlja obèrtnimi spravami, ili sudovi, različitim od prijavljenih, ili
6. kada se postupak ovi obavlja u miestu, razl čitom od prijavljenoga ili propisanoga; ili
7. kada se postupak ovi obavlja u vrijeme, različito od prijavljenoga; ili napokon
8. kada se postupak ovi nastavlja dužje vremena, nego što je prijavljeno, ili nego što je propisom ustanovljeno.

b) S drugimi tvarmi, ill s većom množinom.

§. 326.

Ako u slučajevih, gdje je propisano da se stvari izrazito prokazat imadu u prijavi, bude postupak započet:

a) s predmeti ili tvarmi takovimi, koje su podvržene većoj daći nego li prijavljene, ili

b) s množinom prokazanih predmetah ili stvari većom, nego što je prijavljeno,

čini se tad težak dohodarstveni narušaj. Kazan se odmierit ima po onom iznosku, za koi daća, na temelju prijave pripadajuća, bude manja od pristojbe, koja odgovara postupku, u istinu obavljenomu.

c) Proizvodjenje veće količine.

§. 327.

Ako se postupkom proizvede veća količina, nego nego što je prijavljeno, čini se time težak dohodarstveni narušaj:

1. kada se daća mieri po množini i kakvoći proizvoda, koi se postupkom postić namierava; ili
2. kada propisi o uredbi daće, makar da se ista ravna po drugom kojem mierilu, a ne po mierilu množine i kakvoće proizvoda, sadèržaju zabranu, da u obziru množine proizvoda nije u obće dopušteno zalaziti od prijave, ili pri tom prekoračivat stanovite miere na volju date.

U pèrvom od ova dva slučaja (1 i 2) ima se izreći kazan na temelju, koi je ustanovljen u predidućem paragrafu (326). Ako li se odmiera daće ravna po mierilu drugom, a ne po množini i kakvoći proizvoda: tad se iznosak daće, koi će se uzet za temelj, da se odredit može kazan, ima ustanovit po onom razmierju, u kojem pravi proizvod nadilazi množinu prijavljenu; tako n. pr., ako je proizvod za jednu desetinu veći, nego što je množina prijavljena, imat će takodjer jedna desetina pristojbe, izmierene po prijavi, služiti za temelj pri ustanovljivanju kazni.

d) Proizvodjenje predmetah potrošnih drugoga roda, druge vèrste ili kakvoće.

§. 328.

Ako postupkom proizvedeno bude predmetah potrošnih od drugoga roda, druge vèrste ili kakvoće: čini se zastranom takovom težak naruša jдоходарствени,

1. kada se daća ravna po kakvoći proizvoda dobivena, i ujedno
2. kada je proizvedeni predmet podvèržen većoj daći, nego li prijavljeni.

Kazan se odmieruje takodjer po ustani §. 326.

§. 329.

Nadalje.

Ako nepostoje ova dva uvjeta, i ako se postupkom proizvede potrošnih predmetah od drugoga roda, druge vrste ili kakvoće, nego što je prijavljeno, tad se zastrana ova ima kaznit kao težak narušaj dohodarstveni onda, kada propisi o uredbi daće naročito zabranjuju kao prikratu dohodarstvenu, u prijavljenom proizvodjenju ili priredjivanju odstupljivati od prokazanoga roda, prokazane vrste ili kakvoće pomenutih predmetah. Kazan odmieruje se na temelju daće, pripadajuće od obavljenoga postupka.

Ako pak rečeni propisi zabranjuju, istina, takovu zastranu, ali je neizjavljuju za prikratu dohodarstvenu: imat će se tad ista kazniti kao neurednost u postupku porezovnom (§. 348).

e) Obavljanje postupka drugimi obèrtnimi napravami ili sudovi.

§. 330.

aa) Kao težak narušaj dohodarstveni.

Ako se porezovni postupak obavi drugimi obèrtnimi napravami ili sudovi, nego što je u prijavi prokazano: tad će zastrana ova sadèržavat težak narušaj dohodarstveni, koi se kaznit ima uporabom ustanove §. 326, kada se odmiera daće ravna po prostornom sadèržaju ili po kakvoći obèrtnih napravah ili sudovah, i kada ujedno daća, proračunana polag upotrebljenih napravah ili sudovah, izidje već a nego polag prijave.

§. 331.

bb) Kao narušaj druge vrste.

Uporavljivanje drugih napravah ili sudovah, nego što je prijavom prokazano, ima se kaznit kao neu-

rednost u porezovnom postupku (§. 348), kada se nesteku, istina, rečeni uviati, ali ipak naredjuju propisi, da se naprave ili sudovi prokazat moraju.

f) Obavljanje postupka u drugom miestu.

§. 332.

Porezovni postupak, koi se obavlja u miestu drugom, a ne u prijavljenom, ima se smatrat kao postupak neprijavljen, koi je podvržen kazni, propisanoj za propust prijave (§. 324).

g) Početak prije propisanoga vremena.

§. 333.

aa) Pravilo.

Ako se prijavljeni postupak započne prije, nego što bi se po propisu imò bio započeti, imat će se isti, u obziru predmetah ili tvari upotrebljenih, a u koliko se daća ravna po prostornom sadržaju ili po kakvoći napravah ili sudovah, imat će se u obziru uporavljenih napravah ili sudovah smatrat kao neprijavljen, na koi će se uporavit kazan poradi propusta prijave (§. 324) po mieri pomenutih predmetah, tvari, obèrtnih napravah ili sudovah, to jest: uzet će se za temelj pri odmierivanju kazni:

- a)* daća od svihkolikih predmetah ili tvari, koje su se prije propisanoga vremena podvèrgle postupku, onda, kada se daća ravna po kolicini i kakvoći uporavljenih predmetah ili tvari porezovnih;
- b)* daća, proračunana po mierilu svih napravah obèrtnih ili sudovah, stavljenih u porabu prije propisanoga vremena, onda, kada se platjanje daće

ravna po prostornom sadenžaju ili po kakvoći obèrtnih napravah ili sudovah;

- c) daća od one količine porezovnih proizvodah, koja po razmierju, pronadjenom na temelju prijave, odgovara količini predmeta ili tvari, prije propisanoga vremena porezovnomu postupku podvèrženih, onda, kada se odmiera daće ravna po količini proizvodah, o kojih se radi, da se zadobiju.

§. 334.

bb) U slučajevih, kada se stvari bitno pretvore.

Nego kada se radi o porezovnom postupku, kojim se predmeti ili stvari, što mu se podvèrgnu, tako bitno promiene i pretvore, da proizvod bude spadao u drugi rod ili drugu vèrstu, nego kamo spadaju pomenuti predmeti i stvari, n. pr. pri proizvodjenju pitjah iz žita ili iz drugih tvari, pri proizvodjenju brašna ili tuku iz žita, pri proizvodjenju žganice iz vina ili odpadakah od drugih pitjah, pri proizvodjenju razsladenih duhovitih žitčinah iz žganice itd.; i kada vrijeme između onoga časa, kojega se je postupak započeo, i onoga, kojega bi se imao bio započeti, nije toliko, da bi se postupak mogò svèršiti prije onoga drugoga časa, pak u istinu i nije se prije časa toga svèršio: tad se odmiera kazni ima osnivati na onom dielu daće, po predidućem paragrafu (§. 333) ustanovljene, koi odgovara razmierju vremena, potrebitoga za dočetak postupka, naprema vremenu onomu, za koje se je postupak prije propisanoga časa započeo bio, i to tako: ako n. pr. postupak za proizvodjenje pitja, od kojega se platiti ima sto forintih daće, i za kojega dočetak potrebno je deset urah, započeti bude za osam urah prije propisanoga časa, i nebude prije

časa toga dovršen, uzima se tada svota od osamdeset forintih za temelj pri odmierivanju kazni. Ako narušaj bude, istina, dokazan, ali se ne bude moglo sa točnostju pronaći razmierje, na kojem treba da se osniva odmieria kazni: valja tada vladat se polag ustanovah, naznačenih u §§. 42 i 43.

h) Nastavljanje postupka preko časa, do kojega trajati smije po propisu.

§. 335.

aa) Uporava tvari novih.

Ako u slučajevih, gdje trajanje postupka ili je u obće ustanovljeno, ili se izriekom prokazati mora u prijavi, bude porezovni postupak nastavljen preko časa, do kojega bi se imò bio okončati, i to ako nastavljen bude tako, da predmeti ili stvari, kojima postupak nije počeo bio prije svèršetka toga roka, budu tek po izmaku istoga postupku podvèržene: tad se postupak taj smatrat ima kao neprijavljen u obziru tih predmeta ili stvari; a u koliko se daća ravna po prostornom sadèržaju obèrtnih napravan ili sudovah, za postupak porezovni upotrebljenih, ima se smatrat kao neprijavljen u obziru prostornoga sadèržaja od napravan i sudovah, koji su upotrebljeni bili za postupak s pomenutimi predmeti; i uporabiti se ima tù na način, propisani u §. 333, kazan, ustanovljena za propuštenu prijavu (§. 324).

§. 336.

bb) Uporava tvari, kojima je započeo bio postupak.

Ako u slučajevih, u kojih se

a) daća ravna po kolicini i kakvoći proizvodah, ili u kojih je

b) zabranjeno proizvoditi obèrtnim postupkom višje, nego što je prijavljeno,

bude postupak porezovni preko časa, propisanoga za dočetak, nastavljen s predmeti ili tvarmi takovimi, kojimi je isti započet bio već prije onoga časa, kojega bi se morao zaglaviti: tad se takova zastrana od propisa ima smatrat i kazniti kao težak narušaj dohodarstveni. Pri odmierivanju kazni imat će služiti za temelj onaj iznosak daće, koji, uz uporavu §§. 42 i 43, ustanovljen bude po razmierju onom, koje postoji medju zakonitim trajanjem postupka i medju vremenom onim, za koje se je trajanje to prevalilo ili prekèršilo, i to tako, da ako je postupak obèrtni preko zakonitoga trajanja nastavljen bio za jednu desetinu istoga, imat će takodjer deseti dio daće, pripadajuće od postupka prijavljenoga, služiti za temelj pri odmierivanju kazni.

§. 337.

cc) U drugih slučajevih.

U slučajevih drugih, nego o kojih je govoreno ovdie (§§. 335 i 336), ima se nastavljjanje porezovnoga postupka preko vremena, za trajanje propisanoga, kazniti kao neurednost u postupku porezovnom (§. 348).

4. Protupropisno pretvaranje, uklanjanje ili pohranjivanje predmeta, porezu podvèrženih.

a) Slučajevi narušaja.

§. 338.

Kao težak narušaj dohodarstveni ima se kazniti:

1. kada se prekèrši postojeća zabrana, po kojoj proizvod, što se porezovnim postupkom dobiju, nije slobodno u prostorinah od obèrta pridavati tvarih inorodnih, ako pridatkom takovim
  - a) ili kolicina bude umnožena, ili
  - b) kakvoća bude promienjena tako, da bi predmet, dobiveni pridatkom tim, podvèržen bio daći većoj, nego kojoj je podvèržen predmet u pèrvo-bitnom svojem stanju;
2. kada se prije propisanoga roka iz prostorinah od obèrta uklone predmeti takovi, kojih po propisih o uredbi daće nije slobodno uklanjati iz istih prostorinah prije okončanja postopka porezovnoga, ili prije drugoga kojega roka, propisom ustanovljenoga;
3. kada kod koga, koi se porezovnim postupkom zanima kao zanatom, predmeti takovi, koji bi po propisih o uredbi daće imali bit oskèrbljeni uredovnom potvrdom (boletom) o izpunjenih propisanih uvietih glede proizvodjenja, priredjivanja ili pribavljanja istih predmetah, budu nadjeni bez pomenute potvrde budi u prostorinah od obèrta, budi u drugih miestih, gdje bi po rečenih propisih morali bit oskèrbljeni potvrdom onom;
4. kada se iz knjigah, što ih obèrtnik vodi, saznade veća kolicina ili drugi rod predmetah porezovnih, nego što se vidi iz prinešenih potvrdah uredovnih.

b) Mierilo za ustanovljivanje kazni.

§. 339.

Imat će bit temeljem pri odmierivanju kazni:

1. U pèrvom slučaju (§. 338, br. 1)

- a) kada kakvoća predmeta bude promienjena pridatkom stvari inorodne, svota ona, za koju daća od predmeta preinačena nadilazi daću, koja odgovara predmetu u stanju pèrvobitnom;
- b) kada kolicina predmeta bude umnožena, daća od umnoženja, pridatkom dobivena;
- 2. U drugom slučaju (§. 338, br. 2) daća, koja pripada od kolicine, protupropisno uklonjene;
- 3. U tretjem pak i četvèrtom slučaju (§. 338, br. 3 i 4) daća, pripadajuća od predmetah, neizkazanih kao što treba.

c) Pridatak stvari inorodnih.

§. 340.

Ako time, što se proizvodom porezovnoga postupka pridađu stvari inorodne, bude po okončanju toga postupka u pèrkos zabrani promienjena kakvoća predmetah, nego ujedno ako predmet, tim načinom dobiveni, nije podvèržen daći većoj, nego kojoj su podvèrženi proizvodi u stanju pèrvobitnom: tad se narušaj pomenute zabrane (§. 338, br. 1) ima smatrati kao neurednost u postupku porezovnom (§. 348).

5. Zabranjeno prodavanje ili gotovljenje.

a) Slučajevi ovoga narušaja.

§. 341.

Onaj, komu je istina dopušteno, da za svoju porabu prosto od poreza proizvoditi ili gotoviti može predmetah, podvèrženih daći od potroška, ali mu nije dopušteno, bez prijave i dok nenamiri daće,

prodavati predmete, koje je proizveo ili sgotovio, čini se krivcem teškoga narušaja dohodarstvenoga, kada proizvedene ili sgotovljene svoje predmete, neprijavivši ih i nenamirivši poreza, drugomu prodaje, ili predmete, porezu podvēržene, na račun drugoga koga proizvodi ili gotovi. Osim kazni, koja se za teški narušaj dohodarstveni odmieruje po mieri kolicine, protupropisno prodane, proizvedene ili sgotovljene, pada takov čovjek još i pod kazan, ustanovljenu za bezpovlastno izvršivanje oběrtā, porezu podvērženoga (§. 344).

b) Okolnost otegotjujuća.

§. 342.

Ima se pri tom (§. 341) smatrat kao okolnost otegotjujuća, kad se predmeti takovi prodaju oběrtniku, kojega zanat sastoji u proizvodjenju, gotovljenju ili prodavanju predmetah iste vērste, ili kada proizvodjenje ili gotovljenje predmetah, porezu podvērženih, biva na račun oběrtnika takovoga.

c) Kažnjivost pribavnika.

§. 343.

Koi proti propisu pribavi sebi iliti namakne predmetah porezovnih od osobah pomenutih (§. 341), ili koi takove osobe uzme da mu predmete te proizvode ili gotove, ima se po naravi okolnostih smatrat kao sukrivac ili kao dionik teškoga narušaja dohodarstvenoga, ako isti:

1. s predmeti narušaja tiera kakov oběrt, koi je porezu podvēržen, ili

2. ako je znao, ili ako je barem iz naravi ili iz cene stvari, iz zanimanja ili osebnih razmerijah prodavaoca, ili iz drugih okolišnih očitó viditi mogao, da se je propis narušio.

II. Nepravilnosti u postopku porezovnom.

§. 344.

1. Propušteno izhodjenje dopustnice.

Odredjuje se kazan od dvie forinte do petdeset forintih,

1. Kada u slučajevih, gdje je po propisih o uredbi daćah od potroška u svérhu,
  - a) da se započne koi obèrt, ili
  - b) da se prenese izvršivanje obèrta na drugo koje miesto,potrebíta predhodna prijava ili izhodjenje dopustnice, nebude zadovoljeno naredbam ovim, ili
2. kada se nastavi obèrt, porezu podvèrženi, izza kako je prijavljen bio prestanak obèrtovanja, ili
3. kada se nepodnese propisani opis napravah obèrtnih i dielaonice, u koliko podnošenje opisa toga nebude već sadèržano u molbi za dopustnicu.

§. 345.

2. Propuštena oznaka dielaonice, ili propuštena prijava učinjenih promienah.

Porezu podvèrženi obèrtnik, koi propusti zadovoljiti propisu, kojim mu se nalaže:

1. da dielaonice svojo označi izvana obilježjem
iliti napisom razgovetnim, ili
2. da prijavljuje promiene, koje se događaju u
stanju oběrtnečkih njegovih pomoćnikah, ili
3. da prijavljuje prestanak radnje iliti oběrtovanja,
ima se osuditi na kazan od dvie do deset forintih.

§. 346.

3. Nepravilnosti u opisu.

Ako porezu podvėrženi oběrtnik u opisu, što ga po propisu podniet mora o oběrtnekih napravah i o dielaonici, t. j. o prostorinah, u kojih se ili porezu podvėrženi oběrt izvėršuje, ili predmeti oběrtovanja spravljaju, navede bitnu koju nepravilnost, ima se proti njemu izreći kazan od pet do dviesto forintih s obzirom na važnost i množinu nepravilnostih, i na pogibelj, koja bi odtuda mogla nastati. Kao bitna nepravilnost ima se smatrati svaki izostavak ili krivi prokaz, kojim se olakšava prikrata dohodarstvena, ili otežčava otkritje takovoga narušaja, navlastito kada se u opisu dielaonice zataji obćenje iste sa spoljašnosti ili s drugimi prostorinami, spadajućimi k dielaonici, što bi se imalo bilo prokazati ili izvorno u opisu, ili barem prigodom uredovnoga očevida, gdje je po propisih takov potonji prokaz dopušten.

§. 347.

4. Promiene u napravah oběrtnekih ili u dielaonici.

Ista kazan (§. 346) ima se odrediti, kada u uredbi dielaonice ili napravah oběrtnekih bude bez propisane

prijave učinjena znamenita promiena. Ima se pak smatrati kao znamenita promiena u napravah obèrtnih ili u dielaonici:

1. kada se upotrebljuju nove, u opisu neprokazane naprave ili sudovi od vèrste onih, koji se po propisu prokazati moraju, ili
2. kada se povekšavaju prijavljene naprave ili sudovi, kojih prostorni sadèržaj treba da se prokaže u opisu, ili
3. kada se naprave, sudovi ili sgrade promiene tako, da prikladne budu za proizvodjenje, gotovljenje ili spravljanje veće kolicine predmeta potrošnih, ili za dobivanje druge kakvoće, nego što bi po opisu moralo biti, ili
4. kada se dielaonica razprostrani, ili
5. kada se otvori novo obćenje dielaonice s storinami, koje se izvan nje nalaze.

§. 348.

5. Druge nepravilnosti.

Zastrane od propisah o izvèršivanju obèrta porezovnoga, ili o spravljanju proizvodah, istim dobivenih, ili predmetah namaknutih, za koje zastrane nije u ovom ili u drugom kojem poglavju zakona ovoga ustanovljena osobita kazan, imadu se kao nepravilnosti u postupku porezovnom kazniti globom od dvie forinte do sto forintih.

III. Okolnosti otegotjujuće.

§. 349.

Osim okolnostih, koje su u obće naznačene kao otegotjujuće (§§. 90 i 91), imadu se napose u obziru protuza-

konitoga porezovnega postopka (§§. 324 do 343), i u obziru nepravilnostih u postopku, navedenih u §§. 329, 331, 337, 340, 347, br. 1, i 348 smatrati kao okolnosti otegotjujuće:

1. ako narušaj bude učinjen u takovo doba, kada urednikom, naredjenikom ili službenikom, određenim za rukovanje propisah dohodarstvenih, ili drugim osobam, koje š njimi jednaka prava izvršuju, nije dopušten ulaz u prostorine obèrtne bez pristojnika, datoga po poglavarstvu ili po načelniku od obćine, navlastito
2. ako se narušaj dogodi no ćju u slučajevih, gdje prijava neglasi na to, da se postupak čini po noći, ili
3. ako za izvedenje narušaja budu upotrebljene osobite, za tu svèrhu priredjene naprave, ili ako se uporave ovakove naprave, da se njimi preprieči odkritje narušaja; ili
4. ako posudje, u kojem se pohranjuje predmet narušaja, ili prostor, koi je namienjen za pohranu takovoga predmeta, imade u sebi shranu neobičnu ili napose za sakritje narušaja priredjenu.

Glava trinaesta.

O narušajih propisah o robi naputnoj, i o robi, uvietno izdatoj po uredu.

I. Nepravilnosti u prevozu.

1. Naputjene robe inozemske.

§. 350.

a) Slučajevi kažnjivi.

Ako naputjena roba inozemska

- 1. bude vožena drugom cestom, a ne onom, koja je za prevoz iste propisana, ili**
  - 2. nebude stavljena pred onaj medju-ured, pred koi bi se stavit morala, za da se pregledaju osigurna pisma, i da se vidi, u kakovom je stanju pošiljka iliti tovar, ili**
  - 3. bude na drugo prevozno sredstvo pretovarena u slučajevih zabranjenih ili inako bez obdržavanja propisanih uvietah, ili**
  - 4. bude stovarena, a nije se zadovoljilo uvietom zakonitim, ili**
  - 5. bude donešena k uredu drugomu, a ne onomu, ka kojemu je naputjena,**
- ima se u ovih slučajevih izreći proti vozaču (kiriašu) kazan od dvie forinte do petdeset forintih, ako ga po naravi slučaja nebude imala postići kazan poradi kriomičarstva izvedena ili pokušana.**

Ista kazan ima se dosuditi i proti začetniku narušaja.

§. 351.

b) Okolnosti otegotjujuće.

Osim obćenitih razlogah otegotjujućih (§§. 90 i 91) imadu se smatrat kao otegotjujuće okolnosti u obziru ovih narušajah:

1. ako je roba, kojom je učinjen narušaj, roba inozemska neocarinjena,
2. ako zalaženje sa propisane ceste, pretovarivanje ili stovarivanje robe dogodi se
  - a) noćju, ili
  - b) u kotaru pograničnom, ili
3. ako predstava robe bude propuštena glede više uredah, ili
4. ako onaj ured, glede kojega se propusti predstava robe provozne, bude najbližji, kojega bi se trebalo bilo taknuti po ulazu preko linije carinske, ili bude najbližji, kojega bi se trebalo bilo taknuti prije izlaza preko linije carinske, ili
5. ako prekèršaj propisa služi na to, da se njime unapredi, podupre ili olakša narušaj, koji je kažnjiv kao kriomičarstvo, pak ako okolnosti nebudu takove, da bi se vozaču ubrojiti mogla sukrivnja ili dioničtvo u kriomičarstvu.

§. 352.

c) Zakašnjeno došastje.

Ako naputjena inozemska roba pred onaj ured, pred koji se staviti mora, za da se tu vide pisma

osigurana i pregleda stanje tovara, ili na koi je naputjena bila, dodje kašnje, nego što je doći imala, i ako vozač nije kadar onako, kao što je propisano, opravdat se, zašto je zakasnio: ima se proti istomu odrediti globa od dvie forinte do deset forintih, ako nepada nanj kazan radi izvedena ili pokušana kriomičarstva.

2. Drugih predmetah.

§. 353.

Naredbe, odnoseće se na kažnjenje nepravilnostih u prevozu robe (§§. 350 do 352), imadu se uporavljivati takodjer:

1. na ovozemske proizvode ili ocarinjene predmete inozemske, koji se po moru ili preko inozemskoga zemljišta ili preko iznimka carinskoga šalju iz jednoga kraja okoliša carinskoga u drugi, pak se opet vratjaju u ovi,
2. na robu kontroli podvèrženu, koja je uslied propisah o nadgledanju unutarnjega prometa na drugi ured naputjena bila pod zaporom uredovnim,
3. na predmete, za izvoz iz okoliša carinskoga odredjene, glede kojih je pošiljatelj obvezan dokazati izstup, ako su isti od ureda, nalazećega se u okolišu carinskom, naputjeni bili pod uredovnim zaporom na koju divonu pograničnu,
4. na predmete, podvèržene potrošnini, prirezu k istoj, ili kojoj drugoj daći od potroška, koji su naputjeni bili na drugi ured pod zaporom uredovnim ili pod stražom uredovnom, budi da se obćuva time koja od pomenutih daćah, budi da se obavi uredovno dielo, propisano za pobiranje poreza.

II. Dokaz o obavljenoj predstavi.

1. Robe inozemske neocarinjene.

a) Kada se nesaznade zatajitelj.

§. 354.

aa) Vërsta narušaja.

Ako izdatnik očitovanja o robi, ili onaj, koji za očitovanje jamči, nedokaže, a neuzmogne se izviditi ni putem uredovnim, da je naputjena neocarinjena roba inozemska stigla na svoje opredielistište i da se je kod ureda, na koi je naputjena bila, podvèrgla propisanomu postupku carinskomu, ili da je roba, koja je očitovana bila za provoz kroz okoliš carinski, u istinu izvežena iz istoga, ili da se nalazi u pohrani uredovnoj: ima se propust toga dokaza na izdatniku očitovanja o robi, u koliko izmakom propisanoga vremena nebude ugaslo jamčenje njegovo, kazniti kao težak narušaj dohodarstveni, a u svèrhu, da se iztiera dotična globa iliti iznosak kazneni, treba se dèržati jamstva naprema drugim osobam, po veličini i naravi obveze, koja na njih pada.

U ovom slučaju ima se kazan ustanovit po mierilu, koje je za kriomičarstvo kao prikratu dohodarstvenu propisano (§§. 203 do 206).

§. 355.

bb) Mierilo, po kojem se ustanovljuje kazan.

Odmiera kazni ima se osnivati na prokazih, koji su u očitovanju o robi sadèržani glede roda, vërste i množine robe; a ako je nepravilnost očitovanja dokazana, onda se odmiera kazni osnivat ima na obnađenoj pravoj kolicini, rodu i vèrsti robe, unešene

preko linije carinske. Ako se kazan ravna po uvoznini i ako se odmiera kazni osniva na prokazih, sadržanih u očitovanju o robi, treba tada, ako očitovanje nije uređeno polag imenah tarife uvozne, držat se, za da se proračuna uvoznina, naredbe u §. 298 navedene. Ako li se kazan ravna po vrijednosti robe, ima se ista ustanoviti po načelih obćenitih (§§. 49 i 50).

b) Kada se saznade zatajitelj.

§. 356.

Ako u slučaju, o kojem govori §. 354, bude dokazano, da je roba protuzakonito zadržana u okolišu carinskom, i ako osobe, kojim se to kriomičarstvo ubrojiti ima, budu otkrivene i na kazan potegnute: neće istina u obziru robe, za koju nastane ovo kažnjenje radi kriomičarstva, bit miesta kazni goripomenutoj (§. 354), ali zato neodpušta se ni izdatniku očitovanja o robi, ni inim osobam, koje jamče za očitovanje, jamstvo za kazni zakonito pripadajuće, u koliko postoje uvjeti jamstva toga.

c) Iznimke od upravljivanja kazni.

§. 357.

Ovim ustanovam kaznenim (§§. 354 do 356) nije podvržena ona naputjena roba inozemska, koja može ostati u okolišu carinskom, a da nemora bit stavljena najprije pred koju divonu radi ocarinjanja uvoznoga (Red carinski §. 172). Propust prijave, koja se učinit ima o ovoj robi, ako ista nakon izpune propisanih uvjeta ostane u okolišu carinskom, nepovlači za sobom kazni nikakove.

2. Predmetah porezovnih.

§. 358.

Ako izdatnik očitovanja propusti dokazati, a ne-uzmogne se izviditi ni putem uredovnim, da je predmet, koi je podvèržen potrošnini, prirezu k istoj, ili inoj daći od potroška,

- a) u istinu stavljen pred onaj ured porezni, ka kojemu je naputjen bio po uredu drugom, ili
  - b) bivši prijavljen za provoz kroz miesto ili kotar takovi, koi se radi pobiranja pomenutih daća smatrat ima kao zatvoren (opasan), da je u istinu prošò kroz to miesto ili taj kotar, i da je iz istoga izstupio polag propisa,
- imadu se tada uporaviti ona, koja su ustanovljena malo prije (§§. 354 do 356).

3. Razlika izmedju izprave osigurne i robe.

§. 359.

- a) Kada se odkrije kriomičarstvo.

Ako se pri naputjenoj pošiljki

- a) od robe neocarinjene inozemske, ili
  - b) od porezovnih predmeta u miestu, koje se radi pobiranja potrošnine ili ine daće od potroška smatrat ima kao zatvoreno (opasano),
- izza kako se je ista pošiljka odniela od ureda, kojemu je poradi napute podnešeno očitovanje o robi ili prijava, u trag udje budi uzput u prevozu budi pri uredu, ka kojemu je stigla, da se rod, vèrsta ili kolicina obnadjene robe ili predmeta porezovnih, broj ili kakvoća svežanja ili shranah neslaže s boletom i s očitovanjem

o robi ili s prijavom, na kojoj se boleta osniva: ima se tad iztražiti, dà li se je sav tovar ili koi dio od istoga uzput protuzakonito stovario ili izmienio, il' dà li je tovaru pridala se druga roba. Ako se prigodom iztraživanja obnadje k r i o m i č a r s t v o izvedeno ili pokušano, ima se proti krivcem i dionikom (§. 185, br. 3, §§. 189, 194 br. 2, i §. 196) odrediti kazan zakonom propisana. U obziru jamstva, koje pada na izdatnika očitovanja o robi ili na druge osobe radi očitovanja ili prijave, treba se vladat po ustanovi §. 356.

§. 360.

b) U slučajevih drugih.

Nego ako se neuzmogne pronaći, kako i odkuda je nastala razlika, postojeća izmedj naputne bolete i očitovanja o robi ili prijave, i izmedj pravoga stanja pošiljke, pak ako toga dovoljno nerazjasni ni izdatnik očitovanja o robi, ni onaj, koi za očitovanje ili prijavu jamči: tada se u takovom slučaju u obziru onoga diela od pošiljke, glede kojega postoji rečena razlika, dovoljno nerazjašnjena, imadu uporavit sliedeće ustanove:

1. Propust pomenutoga razjašnjenja ima se kazniti kao težak narušaj dohodarstveni uporavom propisah, sadržanih u §§. 354, 355 i 358,

a) kada je posve nestalo takovoga predmeta, koi je prokazan u očitovanju o robi ili u prijavi, podnesenoj radi napute, ili

b) kada se umiesto predmeta, u očitovanju ili u prijavi prokazanoga, nadje drugi predmet takov, koi podleži manjoj uvoznini, ili ako se radi o naputi u miestu zatvorenom, a ono koi podleži manjoj daći, nego li predmet onaj, koi je prokazan u očitovanju ili prijavi, ili

c) kada se nadje količina manja, nego što je pokazana u očitovanju ili prijavi.

Odmiera kazni ima se osnivati na iznosku uvoznine, nasuprot za naputjene predmete porezovne u zatvorenih miestih na iznosku daće iliti poreza, i to u pèrvom i drugom ovom slučaju od predmeta, u očitovanju o robi prokazanoga, u tretjem pak slučaju od količine, manjkajuće naprema prokazom, sadèržanim u očitovanju o robi ili u prijavi.

2. Kada se pošiljka iliti tovar u obzirih drugih, nego koji su ovdie (a do c) navedeni, nesudara s očitovanjem o robi, ima se poradi nepravilnosti u očitovanju o robi uporavit propis §§. 279 i 290.

III. Narusaji robom, uvietno izdatom.

1. Od strane obèrtnika.

§. 361.

a) Slučajevi kažnjivi.

U slučajevih, gdje je takove predmete, koji su carini, zabrani uvoznoj, dèržavnoj samoprodaji, potrošnini ili inoj daći od potroška podvèrženi, dozvoljeno obèrtnikom za obèrt, kojim se zanimaju, pribavljati, proizvoditi ili upotrebljivati

- a) budi prosto od pomenute daće,
- b) budi iznimno od zabrane uvozne ili od dèržavne samoprodaje,
- c) budi uz platjanje daće manje, nego što je ustanovljena u obće,

čini se težak narušaj dohodarstveni, kada predmeti ovi

1. budu upotrebljeni na svérhe druge, nego koje su sadèržane u dozvoli, ili
2. budu neobradjeni po obèrtniku ustupljeni komu drugomu.

§. 362.

b) Pokušaj.

Kao pokušaj ovoga teškoga narušaja dohodarstvenoga ima se kazniti, kada obèrtnik izvan slučajevah, u kojih neizpravnost u očitovanju o robu valja kaznit kao kriomičarstvo, podnese neizpravno očitovanje ili prijavu za to, da protuzakonito zadobije potvrdu uredoynu, da je primiereno dozvoli, koja mu je data, poslužio se predmetom, iznimice mu dozvoljenim, ili proizvodom, što ga je iz predmeta toga dobio.

§. 363.

c) Mierilo, po kojem se ustanovljuje kazan.

Pri odmierivanju kazni ima u ovih slučajevih (§§. 361 i 362) po mieri predmetah, glede kojih je narušaj izveden ili pokušán, služiti za temelj:

1. vriednost predmetah, ako su isti podvèrženi bezuvietnoj zabrani uvoznoj;
2. iznosak daće, ako su predmeti dozvoljeni bili prosto od svake daće;
3. iznosak razlike medju obćenitom mierom daće i mierom iznimice dozvoljenom, ako je dozvola data bila uz mieru manju, nego što je obćenita.

§. 364.

d) Gubitak pogodovanja.

Osim ove kazni na imovinu može se obèrtniku, koi bude krivac pomenutoga narušaja, odmah u pèrvom slučaju, kada se zateče, oduzeti dalje uživanje pogodovanja, koje mu je dozvoljeno bilo.

2. Protupropisno odsvojivanje ili pohranjivanje robe, stavljene izvan tègovine.

§. 365.

a) U okolnostih otegotjujućih.

Kazni od dvostrukoga do četverostrukoga iznoska uvoznine podvèržen je

1. onaj, koi po propisu ocarinjenu, izvan tègovine stavljenju robu, koju je dozvoljeno bilo dobavljati samo za vlastitu porabu pèrvoga pribavnika, u stanju takovom, gdje ista ima oskèrbljena biti boletom, na posiednika glasećom, protupropisno

a) ustupi tègovcu, pod kojim razredom razumievaju se i kèrčmari i u obće obèrtnici, koji se zanimaju prodajom namaličnom, ili

b) čini pohranjivati u obèrtnih prostorinah kojega obèrtnika, zatim

2. tègovac, koi

a) sebi namakne, ili

b) u prostorinah svoga obèrta pohranjuje robu, izvan tègovine stavljenju, po propisu ocarinjenu.

§. 366.

b) U okolnostih pomanje otegotjujućih.

Odsudit se ima na kazan od polovice do dvostrukoga iznoska uvoznine:

1. koi ustupi takovomu, koi nije tèrgovac, robu po propisu ocarinjenu izvan tèrgovine stavljenu u stanju takovom, gdje ista ima oskèrbljena biti boletom, na posiednika glesećom; ili
  2. koi robu takovu čini pohranjivati, istina, ne u obèrtnih prostorinah kojega tèrgovca, ali ipak u prostoru, koi nespadu k prebivalištu onoga, na koga glasi boleta; ili
  3. koi, nebudući tèrgovac, premda znade, ili premda bi iz okolnostih mogò uviditi, da je koi predmet roba izvan tèrgovine stavljena, pohranjuje istu na račun kojega tèrgovca;
  4. tèrgovac, koi izvan prostorinah svoga obèrta robu po propisu ocarinjenu, izvan tèrgovine stavljenu pohranjuje u pomenutom stanju bez bolete, koja bi nanj glasila.
- U slučaju, kada se narušaj ovi ponovi, ima se kazan povekšati od dvostrukoga do četverostrukoga iznoska uvoznine.
-

Glava četèrnaesta.

O narušajih proti mieram, propisanim za nadziranje prometa i obèrtovanja.

1. Narušaj propisa o robi bakalskoj (mirodiah),
robi tkanoj i petljanoj, o robi od galanterie i o
robi kramarskoj.

§. 367.

1. Koi iz miestah, odkuda je zabranjeno pribavljati robu bakalsku (mirodie), unosi ju u miesta takova, u kojih postoji glavna divona ili samo divona; ili
2. koi robu tkanu, petljanu, robu od galanterie ili kramarsku

a) unosi u miesto, koje je na ulazih oskèrbljeno uredom i zatvoreno linijami poreznimi, pak propusti prijaviti ju, premda kolicina te robe dosiže onu mieru, za koju je prijava propisana, ili

b) pošto je ova roba pri unosu u kojegod od pomenutih miestah prijavljena i po uredu, nalazećem se na liniji poreznoj, naputjena bila da se staviti ima pred ured, postojeći u miestu, propusti predstaviti ju tomu uredu:

ima se kazniti dvostrukim do četverostrukim iznoskom uvoznine.

2. Narušaj propisah o prevoženju i pohranjivanju robe.

a) U kotaru pograničnom.

§. 368.

aa) Slučajevi kažnjivi.

Ako se nesteku uvijeti o izvedenom ili pokušanom kriomičarstvu, imat će se prekëršaj propisah smatrati kao težak narušaj dohodarstveni u slučajevih sljedećih:

1. Kada roba, koju je zabranjeno voziti noćju u kotaru pograničnom, bude poslie zahoda i prije izhoda sunčanoga zatečena u prevozu iz jednoga miesta u drugo, bez dobivenoga uredovnoga dopusta za noćno prevoženje, i kada se takov prekëršaj propisah neuzmogne valjano opravdati.

2. Kada roba kontroli podvèržena u takovoj količini, za koju se, da se prevozi može u drugo mjesto, izhodić mora uredovna potvrda, bude zatečena u kotaru pograničnom

a) da se prevozi bez propisane potvrde uredovne, ili

b) da se vozi na cesti drugoj, a ne na onoj, koja je propisana u potvèrdi uredovnoj, i kada se takov prekëršaj propisah neuzmogne opravdati, kao što bi trebalo.

3. Kada tko u kotaru pograničnom uzme u pohranu ili pohranjuje kontroli podvèrženu robu, iz drugoga miesta u pomenutoj količini došavšu, a roba ta

a) nije oskèrbljena propisanim potvèrdom uredovnom, ili

b) nije, kao što propis naredjuje, prije stovarenja stavljena bila pred koi ured doho-

darstveni ili pred koi razdiel straže
dohodarstvene.

§. 369.

bb) Okolnosti otegotjujuće.

U ovom obziru (§. 368) ima se smatrat kao okolnost
otegotjujuća, ako je

- a) roba, koja se je proti propisu vozila noćju (§. 368, br. 1), bila roba takova, koja je kontroli podvèr-
žena, ili ako je
- b) ona cesta, po kojoj se je roba, kontroli podvèržena,
vozila bez svake uredovne potvrde ili s uredovnom
potvèrdom, za drugu cestu izdatom (§. 368, br. 2),
bila stranputica.

§. 370.

cc) Odmiera kazni.

Kazan za ove teške narušaje dohodarstvene (§. 368)
ima se odmierivati polag ustanovah obćenitih, sadèržanih
u §§. 265 i 266, br. 3. Nego, ako je roba, kojom je uč-
njen narušaj, podvèržena

- a) zabrani izvoznoj, ili
- b) izvoznini, koja nadilazi uvozninu, za istu ustanov-
ljenu,

ima se u pèrvom slučaju kazan odmieriti od polovice
do dvostrukoga iznoska vriednosti pomenutih pred-
metah, a u drugom slučaju ima se kazan, koja će se od-
mieriti po §. 265, osnivati na izvoznini.

- b) U unutarnjem okolišu carinskom.

§. 371.

Ima se kazniti kao težak narušaj dohodarstveni,
kada

- a) kontroli podvèržená roba, ktorá je iz kotára pograničného poslana u unutarnji okoliš carinski, ili
- b) druga roba, ktorá je u unutarnjem okolišu carinskom stavljena pod kontrolu strožiju, u slučajevih, gdje bi ista po propisu imala bit oskèrbljena potvrdom uredovnom,
  - 1. bude zatečena u unutarnjem okolišu carinskom, da se prevozi iz jednoga miesta u drugo bez propisane potvrde uredovne, ili
  - 2. bude u pohranu uzeta ili pohranjivana, a
    - aa) nije oskèrbljena propisanom potvrdom uredovnom, ili
    - bb) nije, kao što propis naredjuje, prije stovarenja stavljena bila pred koi ured dohodarstveni ili pred koi razdiel straže dohodarstvene.

c) U svih inih slučajevih.

§. 372.

U svih inih, u §§. 191, br. 2 i 3, 287, 348, 350 do 353, 368 do 371, i 384 do 392 nenavedenih slučajevih, u kojih bude narušena naredba kakova, koja se obdržavati ima

- 1. u prometu robe pri odpravljjanju, ili pri prevoženju, ili po došastju u opredielište, ili
  - 2. u obziru pohranjivanja robe ili drugih predmetah,
- ima se odrediti kazan od dvie forinte do petdeset forintih, i to proti vozaču, ako se radi o nepravilnosti u prevoženju robe.

3. Obćenita ustanova u okolnostih olakotjujućih.

§. 373.

I u slučajevih, o kojih govore §§. 367 do 371, ima se zanemarenje propisa kao prost narušaj dohodarstveni kazniti globom od pet do petdeset forintih, kada se

1. iz pravca, kojim je roba udarila, ili iz opredie-lišta, koje je robi dato, ili u obće iz postojećih okolnostih obnadje, da se nije namieravala ni prikrata dohodarstvena, ni zataja narušaja dohodarstvena, ni sakritje kakove neizpravnosti u izkazu oběrtovanja, pod nadzor stavljenoga, i kad se ujedno
2. dokaže, da je domaćega izvora ili da je ocari-njena roba, kojom je narušaj učinjen, ili kada nepo-stoje uvieti, koji iziskuju izkaz o izvoru ili o namirenoj carini.

4. Pomanjkanje ili mane obilježja na robi.

a) Obilježja uredovnoga.

§. 374.

aa) Ustanova kazni.

Poradi robe, koja je polag propisah podvèržena obilježju uredovnomu, pak se nadje u stanju takovom, gdje bi imala bit obilježjem tim oskèrbljena, kaznit će se dvostrukim do četverostrukim iznoskom uvoznine onaj, koi

1. propusti pak je nedade oskèrbiti propisanim obilježjem u vrieme, propisom ustanovljeno, u slučaju, ako je on sám robu tu napravio ili sgotovio ili dotierao u stanje pomenuto; ili koi

2. robu takovu u rečenom stanju, bez propisanoga obilježja,

- a) drugomu ustupi, ili
- b) iz pohranilišta drugamo odpravi, ili
- c) od drugoga sebi namakne, ili
- d) pohranjuje.

§. 375.

bb) U okolnostih olakotjućih.

Nasuprot ako bude dokazan domaći izvor robe, ili kada nebude uvietah, koji iziskuju izkaz o izvoru: ima se pomanjkanje uredovnog obilježja kazniti polovicom do četverostrukim iznoskom uvoznine.

Ako se u ovom slučaju očito razabrat može iz izvidjenih okolnostih, da se nije namieravala ni prikrata dohodarstvena, ni zataja narušaja dohodarstvena, niti sakritje kakove neizpravnosti u izkazu obertovanja, kontroli podvrženoga, imenito da onaj, koi je sebi namakò ili u pohranu uzeo robu, neprovidjenu propisanim obilježjem uredovnim, nije znao za to pomanjkanje, i da je falio samo iz nesmotrenosti: ima se odrediti kazan od dvie forinte do petdeset forintih.

b) Obilježja privatnoga.

§. 376.

Obèrtnik, koi robu, što ju je sám napravio ili priredio

- a) propusti u propisano vrieme oskèrbiti naredjenim obilježjem privatnim, ili
- b) metne na takovu robu obilježje na način nedostatat, ili metne obilježje takovo, koje je po sebi već nedostatno iliti manjkavo,

ima se kazniti globom od dvie forinte do petdeset forintih.

c) Krivotvorenje, spotvaranje ili prenošenje obilježja.

§. 377.

aa) Postupak kazneno-sudbeni.

Prevarno krivotvorenje ili spotvaranje obilježja uredovnoga ili obilježja privatnoga, to jest onoga, što ga sâm proizvođnik metnut mora na robu, propisanoga za razlikovanje izvora od robe, — zatim prevarno prenošenje obilježja istinoga s jedne robe na drugu: ima se kazniti po obćih zakonih kaznenih.

§. 378.

bb) Postupak s obilježjem neistinim.

Obilježje budi uredovno budi privatno, koje je krivotvoreno, lažno spotvoreno ili s jedne robe na drugu protuzakonito prenešeno, ima se u svèrhu, da se uporabiti mogu kaznene ustanove, sadèržane u §§. 374 do 376 zakona ovoga, smatrati kao da ga neima:

1. proti onomu, koi obilježje krivotvori, lažno spotvori ili protuzakonito prenese s jedne robe na drugu;
2. proti onomu, koi sebi namakne, kod sebe pohrani, iz pohranilišta drugamo odpravi, ili komu drugomu ustupi robu, oskèrbljenu obilježjem krivotvorenim, lažno spotvorenim, ili s jedne robe na drugu protuzakonito prenešenim, a znade, da je obilježje krivotvoreno, lažno spotvoreno ili protuzakonito s druge robe prenešeno;
3. proti obèrtniku, koi sebi namakne, kod sebe pohrani, iz pohranilišta drugamo odpravi, ili komu drugomu ustupi robu, spadajuću medju predmete obèrtovanja svoga, a providjenu

obilježjem krivotvorenim, lažno spotvorenim ili s druge robe protuzakonito prenešenim, ako obilježje ima na sebi tako očitih znakovah o neistinitosti, da bi ju oběrtnik, pazivši kao što treba, lako morao bio spoznati.

5. Propust izkaza o dobavi, o izvoru i o ocarini.

a) Ustanove kaznene.

§. 379.

Koi po propisu bude pozvan, da zadovolji dužnosti svojoj, to jest, da dade izkaz o dobavi, izvoru ili o ocarini, pak propusti to učiniti: ima se smatrat kao krivac teškoga narušaja dohodarstvenoga,

1. Kada postoji jedan ili više posebnih razlogah sumnje, naznačenih u §§. 324 i 325 reda carinskoga.
2. Kada predmet spada u vèrstu robe, podvèržene kontroli u kotaru pograničnom, ili u vèrstu robe, stavljene pod kontrolu strožiju u unutarnjem okolišu carinskom, pak bude zatečen u pèrvom slučaju u kotaru pograničnom, a u drugom u unutarnjem okolišu carinskom.
3. Ako je onaj, koi nedade izkaza, već kažnjen bio jedanput radi kriomičarstva ili radi teškoga, kriomičarstvu srodnoga narušaja dohodarstvena, ili dvaput poradi nestašice propisanoga izkaza (§. 112).

§. 380.

Dalje.

Propust izkaza, po propisu zahtievanoga o dobavi, izvoru ili o ocarini, ima se kao prost

narušaj dohodarstveni kaznit dvostrukim do četrverostrukim iznoskom uvoznine, kada se u slučajevih drugih, navedenih u §. 379, radi o izkazu robe,

1. koja je predmet oběrtovanja od onoga, koji je držan davat izkaz, ili
2. koja izvan slučaja, pomenutoga u §. 379, br. 2, bude zatečena u kotaru pograničnom, ili
3. koja je u unutarnjem okolišu carinskom stavljena pod kontrolu prostu.

Pri znatnih okolnostih olakotjujućih može se kazan obáliti do na polovicu uvoznine.

§. 381.

Dalje.

U svih inih slučajevih, koji nisu navedeni u predjašnjih paragrafih (379 i 380), ima se propušteni izkaz o dohavi, izvoru ili o ocarini, koji je po propisu zahtievan bio, kazniti polovicom do dvostrukim iznoskom uvoznine. Pri znatnih okolnostih olakotjujućih može se ta kazan obáliti do na šestinu uvoznine.

b) Okolnost otegotjujuća.

§. 382.

Kao otegotjujuća okolnost propuštenoga izkaza o dohavi, izvoru ili o ocarini ima se smatrati, kada onaj, komu je dužnost izkaza naložena, rekne da je roba proizvedena ili priredjena u okolišu carinskom, pak se poslie dokaže protivno.

c) Kada imade mesta kazni radi kriomičarstva.

§. 383.

Ustanove, sadržane u §§. 379 do 382, imadu se radi propusta izkaza o dobavi, izvoru ili o ocarini upravljivati samo proti onim osobam, proti kojim neima mesta kazni zarad kriomičarstva izvedena ili pokušana s onom stvarju, kojoj se o izkazu radi.

6. Narušaji propisah o oběrtovanju.

a) Glede na obseg oběrtovanja.

§. 384.

aa) U obće.

Narušaji propisah, kojimi se tèrgovci, kramari ili ini oběrtnici u izvěršivanju oběrtu svoga ograničavaju tako, da

1. mogu prodavati robu trošiteljem samo u javnih prodavaonicah i stačunih (dućanih), ali ne nosit je ni glavom ni pomoću drugih ljudih trošiteljem u kuću izvan stanovišta oběrtu svoga, niti ponudjat je u stanovištu oběrtu svoga obilazeći od kuće do kuće; ili
2. mogu prodavati robu, kontroli podvèrženu, samo trošiteljem, ali ne drugim oběrtnikom, za da njom tèrguju dalje ili da ju obratjaju na kakov postupak oběrtni; ili
3. nemogu ustupljivati drugomu komu robe, kontroli podvèržene, u stanju, koje je u propisih naznačeno, ili od kakvoće, istimi propisi ustanovljene; ili

4. mogu nabavljat si predmetah, koji su im za obèrtovanje potrebiti, samo od obèrt-nikah od vèrste izrazito ustanovljene, ili iz stan-ovitih miestah, ili nemogu ih nabavljat si od torbarah (kućaracah),

imade se kaznit dvostrukim do četverostrukim iznoskom uvoznine od one robe, koja bude nadjena u izvodjenju ili u pokušaju ovih narušajah. Pri znatnih okolnostih olakotjujućih može se kazan obáliti do na polovicu uvoznine.

Proti onomu, koi protupropisno prodade pome-nutih predmetah obèrtnikom, za da njimi dalje tèrguju, ili da ih obratjaju na kakov postupak obèrtni, imat će se uporabiti kazan samo onda, ako je znao, ili barem ako je iz poznatoga mu zanata, kojim se kupac zanima, ili iz kolicine ili kakvoće prodanih predmetah, ili iz drugih okolnostih mogao očito uviditi, u koju se svèrhu stvar nabavlja iliti kupuje.

§. 385.

bb) Napose kućaracah.

Kazan ovdie (§. 384) ustanovljena, ima se uporabljivat i na kućarce u obziru one robe, koja bude zatečena u bezpovlastnom izvèršivanju tèrgovine kućarske (torbarske).

b) Izvèršivanje obèrta bez dozvole propisane.

§. 386.

Proti onomu, koi

- a) u kotaru pograničnom takovo poduzetje obèrtno, za kojega podignutje ili izvèršivanje iziskuje se osobita dozvola vlastih dohodarstvenih, podigne ili tiera, a nije dobio dozvole propisane, ili

b) koji izvršuje takovo poduzetje u miestu, koje nije sadržano u podijeljenoj dozvoli, ima se izreći kazan od pet do petdeset forintih. Ujedno obustavit će se bezpovlastno izvršivanje obërta.

c) U obziru vodjenja knjigah obèrtničkih.

§. 387.

aa) Propušten, ili nesudarajući se upis koje izprave u knjige.

Ako obèrtnik, koji je po zakonih dužan voditi knjige obèrtničke, izdade izpravu o pribavi kojega predmeta, namaknutoga za izvršivanje obërta, ili o prodaji ili odpravi koje robe, pak ako kolicine i kakvoće predmeta, o kojem je izprava izdata, neupíše polag propisa u knjige obèrtničke tako, da se taj upis sudara s izpravom: čini se time krivcem težkoga narušaja dohodarstvena. Kazan ima se odmieriti ili po ukupnoj kolicini, koja je u izpravi sadržana, ako predmetu, o kojem izprava glasi, neima u knjizi ni najmanjega traga, ili pak po iznosku, za koji se uvoznina od kolicine i kakvoće, u knjizi upisane, razlikuje od iznoska, pripadajućega po sadržaju izprave, ako je kolicina ili kakvoća predmeta upisana u knjigu tako, da se upis neslaže sa sadržajem izprave.

§. 388.

Pri okolnostih olakotjujućih.

Nego ako su okolnosti takove, da propušteni ili krivo učinjeni upis sadržaja izprave izdate nemože služiti za podupiranje ili za sakritje narušaja dohodarstvena, i ako se obnadje, da je to dogodilo se očito

samo s nedostatka pozornosti ili pometnjom: tad se uporavit ima samo kazan ona, koja je ustanovljena za nepravilnosti u vodjenju knjigah (§. 391).

§. 389.

bb) Neizpravno vodjenje knjigah.

Ako se knjige obèrtničke neizpravno vode tako, da time

1. budu neizpravni prokazi o obsegu, o napredku ili o kakvoći kojega obèrtovanja, pod nadzor stavljenoga, ili
  2. bude data pomoć narušaju dohodarstvenomu, ili
  3. bude otegotjeno ili posve nemoguće otkritje narušaja dohodarstvena,
- ima se odredit kazan od pet do dvjesto forintih.

§. 390.

cc) Propust vodjenja ili pohranjivanja knjigah.

Obèrtnici, koji su po propisih dohodarstvenih dèržani voditi knjige obèrtničke ili druga bilježenja, pak nevede tih knjigah ili bilježenjah, ili propuste pohranjivat ih onoliko vremena, koliko je propisano, imadu se odsuditi na kazan od dvie forinte do sto forintih.

§. 391.

dd) Ine nepravilnosti u vodjenju knjigah.

Radi nepravilnostih u vodjenju knjigah obèrt-
ničkih ili bilježenjah imadu se obèrtnici, koji su po propisih dohodarstvenih dèržani voditi te knjige ili ta bilježenja, kazniti globom od dvie forinte do pet-
deset forintih.

§. 392.

ee) Okolnost otegotjujúća.

Pri propustu naredjenoga vodjenja knjigah, zatim pri neizpravnom ili nepravilnom vodjenju knjigah obèrtničkih ili propisanih bilježenjah ima se smatrat kao okolnost otegotjujúća, ako se obèrt, na koi se takov narušaj odnosi, zanima kojim postupkom porezovnim, ili ako je isti obèrt stavljen pod nadzor (kontrolu).

7. Ustanove obéenite.

§. 393.

a) U koliko se narušaji ôvi smatrat imadu kao prikrate dohodarstvene.

Narušaji, koji se uslied poglavja ovoga uvèrštiju medju teške narušaje dohodarstvene, neimaju se smatrati kao prikrate dohodarstvene, ako nebude dokazano, da je uztegnuta koja daća budi dèržavi, budi kakvoj osobi, koja je ovlaštena, tražit ju.

§. 394.

b) Jamćenje predmetah od narušaja.

Nego predmeti, kojimi ili glede kojih budu učinjeni narušaji, navedeni u §§. 367 do 371, 374, 375, 377, 378, 384, 385, jamče za kazni na imovinu, koje postižu slučaj kazneni (§. 151, sl. b). Ustanovljeno je u redu carinskom, na koliko predmeti, kojih dobava, izvor ili ocarina nebude dokazana, jamče za propuštenu izpunu dužnosti ove.

§. 395.

c) Jamćenje osobno.

Osobno jamćenje, ustanovljeno u §§. 133 i 134, ima se po mieri propisa, sadržanoga u §. 138, uporabljivat na narušaje, navedene u poglavju ovom, na toliko, na koliko se narušaji ovi odnose na obertovanje one osobe, koja jamči.

Glava petnaesta.

O narušajih propisah, izdatih glede daćah od potroška, koje se pobiraju prigodom uredovne oznake (biljegovanja).

I. Ustanove obćenite.

1. Prikrate dohodarstvene.

§. 396.

a) Slučajevi ovih prikratah.

Prikrate dohodarstvene u obziru daćah od potroška, koje se prigodom uredovne oznake (biljegovanja) pobiraju od predmetah potrošnih ili porabnih, čini se krivcem

1. onaj, koi budući po propisih o uredjenju daćah dužan, predmete daći podčinjene podvèrgavati uredovnoj oznaki (biljegovanju), pak premda se pomenuti predmeti nalaze u stanju, u kom bi se uredovnoj oznaki podvèré morali, ili premda je u obće nastupilo

vrieme, gdie se po propisu oznakom uredovnom oskèrbit imadu, nehajué za te propise

- a) propusti predmete takove podvèrci oznaki uredovnoj, ili
  - b) donese ih, istina, da se oskèrbe oznakom uredovnom, ali lažnimi prokazi ili drugim načinom protuzakonitim izhodi ili pokuša izhoditi pridienutje znaka uredovnoga, posve ili stranom ugnuvši se daći propisanoj, ili
  - c) proti propisu pohranjuje pomenute predmete, na kojih neima propisane uredovne oznake, ilieh ustupljuje drugomu, ili ih šalje u takovo mesto, kamo nije dopušteno prenositi ih bez oznake propisane;
2. koi u mestu, gdie postoji daća od potroška, ugnuvši se sasvim ili stranom daći pripadajućoj, protupropisno izvadi izpod uredovnoga zapor predmete daći od potroška podvèržene, koji, namienjeni za izvoz u inostranstvo, ili u druge krajeve dèržavne, u kojih nije uvedena daća, ili za drugu koju svèrhu, budu istina ostavljeni bez propisane oznake uredovne, ali budu metnuti pod zapor uredovni;
3. koi, gdie se ràdi o predmetih, od kojih se pri uvozu
- a) iz inozemstva u okoliš dèržavni, ili
  - b) iz dèržavnih krajevah ili miestah, gdie daća od potroška nepostoji, u dèržavne krajeve ili mesta, u kojih je ista uvedena,
- platit mora daća od potroška i koji se prigodom tom podvèrci imadu oznaki uredovnoj, unese ili pokuša unieti predmete takove u pèrvom slučaju (a) u okoliš dèržavni, a u slučaju drugom (b) u krajeve dèržavne ili mesta, daći od potroška podvèržena, neplativši od

njih pripadajuće daće i nepodvèrgavši ih oznaki uredovnoj.

§. 397.

b) Napose kada se prekèrši linija carinska ili porezna.

Kada tko u slućaju, gori (§. 396) pod br. 3 navedenom, unoseći u dèržavni okoliš, u pojedine krajeve dèržavne ili miesta predmete takove, koji su prigodom pridienutja oznake uredovne podvèrženi daći od potroška, prekèrši liniju carinsku, ili prekèrši liniju poreznu, ako se radi o miestu, koje je u obziru pobiranja poreza izjavljeno kao ogradjeno (opasano): tada se narušaj ima smatrat

a) kao kriomićarstvo, kada naredbe, postojeće glede carini ili porezu podvèrženoga prometa preko linije carinske ili porezne, budu prekèršene na način takov, koi je zakonom ovim izjavljen za kriomićarstvo izvedeno ili pokušano, imenito, kada predmeti, koji su podvèrženi daći od potroška, nebudu očitovani ili prokazani pri uredu ulaznom;

b) kao prost narušaj dohodarstveni, kada se je prekèršnik dèržao, istina, naredabah, postojećih glede carini ili porezu podvèrženoga prometa preko linije carinske ili porezne, ali je predmet, što mu ga je ured ulazni ostavio prosto od zapora uredovnoga u pohrani njegovoj, propustio staviti pred odredjeni za to ured, za da se tù oskèrbi oznakom uredovnom i da se tù namiri daća pripadajuća.

§. 398.

c) Pri povriedi zapora uredovnoga.

Prikrata dohodarstvena, navedena u §. 396, br. 2, smatra se

- a) kao kriomićarstvo, ako je uredovni zapor metnut bio, kada su predmeti, koji su prigodom pridienutja oznake uredovne podvërženi daći od potroška, ulazili iz inozemstva u okoliš dëržavni, ili iz krajevah dëržavnih ili miestah, u kojih nepostoji daća od potroška, u takove krajeve dëržavne ili miesta, u kojih je ista uvedena;
- b) kao prost narušaj dohodarstveni u svih drugih slučajevih, sadëržanih u §. 396, br. 2.

§. 399.

d) Sukrivci i dionici.

Tko se u slučajevih, u kojih prikrata dohodarstvena sadëržaje u sebi kriomićarstvo (§§. 397 i 398), kaznit ima kao sukrivac ili kao dionik, treba to prosudjivati polag ustanovah ovoga zakona, odnosećih se na kažnjenje sukrivnje ili dionićtva u kriomićarstvu. A i izvan ovih slučajevah ima se kaznit kao dionik, ili, ako postoji uviet, naznaćeni u §. 24, br. 3, kao sukrivac prikrate dohodarstvene svaki onaj, koi se zanima proizvodjenjem, priredjivanjem, prodavanjem ili razširivanjem predmetah, uredovnoj oznaki podvërženih, kada

1. pohranjuje, ili
2. sebi namiće, ili
3. ponudja na prodaju, ili
4. drugomu ustupljuje, ili
5. drugim načinom razširuje ili razširit pokuša

takove predmete svoga zanimanja, na kojih proti propisu posve neima oznake uredovne, ili na kojih se nalazi oznaka nepropisana, kada su predmeti ti u stanju takovom, gdje bi morali bit oskërbljeni naredjenom oznakom uredovnom.

Na koliko napokon propisi o uredjenju daće, kojoj se o prikrati radi, izjavljuju i druge osobe, osim ovdie imenovanih, kao kažnjive radi sukrivnje ili dioničtva, treba se vladati polag istih propisah.

2. Krivotvorenje, spotvaranje ili prenošenje oznake uredovne.

§. 400.

Ako uredovna oznaka, povodom koje pobira se daća od potroška, bude krivotvorena, spotvorena, ili s jednoga predmeta na drugi prenešena: imadu se uporabljivati naredbe, sadržane u §§. 377 i 378, premda uredovna oznaka nije namienjena, da se njome razlikuje izvor predmetah, koji su oznaki podvèrženi.

3. Propust ili nedostatnost oznake privatne.

§. 401.

Ako onaj, koi se zanima proizvodjenjem ili priredjivanjem predmetah, prigodom uredovne oznake daći od potroška podvèrženih, imade dužnost: oskèrbit ih oznakom privatnom, pak ako dužnosti toj nezadovolji nimalo, ili joj zadovolji, istina, ali ne onako, kao što bi trebalo, bit će podvèržen

1. Kazni po §. 376 u slučaju, kada je oznaka, koju bi pridienut morao, propisana

a) za razlikovanje ovozemskoga izvora robe, ili

b) za osiguranje daće, koja se platit ima prigodom, kad se metje oznaka uredovna.

2. U slučaju pak, ako je oznaka naredjena propisom redarstvenim, bit će podvèržen u istom propisu

ustanovljenim kaznim, koje se odredile budu putem uredovnim.

4. Mierilo, po kojem se ustanovljuje kazan.

§. 402.

Izmiera kazni, propisana u §§. 405 i 406, valja takodjer i za kazni na imovinu, koje se u slučajevih, kada se prikrata dohodarstvena smatrat ima kao kriomičarstvo (§§. 397 i 398), odredjuju za kriomičarstvo prosto, učinjeno prikratom daće od potroška, koja se pobira prigodom pridienutja oznake uredovne.

Ako se kazan odmieruje ujedno (§. 44) po vriednosti robe, po carini, potrošnini ili po inoj kojoj pristojbi, tad se ova odmiera kaznena, koja se neodnosi na daću od potroška, prije pomenutu, učinit ima polag ustanovah, propisanih u obće za kriomičarstvo (§§. 203 do 206).

5. Kažnjenje obèrtnikah.

§. 403.

Pri kažnjenju prikratah dohodarstvenih, upravljenih proti daći od potroška, koja se namiruje prigodom pridienutja oznake uredovne, ima se smatrat kao okolnost otegotjujuća, ako je kriv narušaju koi obèrtnik, i ako je u izvèršivanju svoga obèrta učinio narušaj takovimi predmeti, koje po zanimanju svojem proizvodi, priredjuje, prodaje ili razširuje. Proti onomu, koi, bivši radi takovih, u izvèršivanju svoga obèrta počinjenih prikratah dohodarstvenih kažnjen jurve dvaputa, učini se opet krivcem takove prikrate dohodarstvene pri izvèršivanju obèrta svoga (§. 112), može se dosuditi gubitak

obërta, ili zabrana, da nemože više tierati zanata, u kojem je narušaj učinio.

III. Naredbe osobite.

1. Oznaka robe za razlikovanje izvora.

§. 404.

S narušaji propisah, odnosećih se na uredovnu oznaku robe za razlikovanje izvora ovozemskoga, neima se u pravilu, premda je s oznakom ovom skopčano pobiranje daće kakove, postupat po naredbah ovoga poglavja, nego po §§. 374 i 375. Nego ako propisi, odnoseći se na oznaku, naredjenu za razlikovanje izvora ovozemskoga, izjavljuju naročito za daću od potroška one pristojbe, koje se platjaju prigodom pridienutja oznake uredovne: tad proti istim učinjena prikrata dohodarstvena ima se osim kazni, određene u §§. 374 i 375, kazniti još i četverostrukim do osmerostrukim iznoskom svote, za koju je prikratjena pristojba zakonita.

2. Oznaka plemenitih metallah za razlikovanje čistine.

§. 405.

Kazni za narušaje naredabah, odnosećih se na oznaku plemenitih metallah za razlikovanje čistine, a tako i način, kako se te kazni određivat imadu, ustanovljuju propisi osobiti.

3. Oznaka drugih predmetah potrošnih ili porabnih.

§. 406.

a) Prikrate dohodarstvene.

Kazan prikratah dohodarstvenih na štetu daće od potroška, koja se od drugih, a ne od malo prije navedenih

(§§. 404 i 405) predmetah, imenito od igraćih karatah, od novinah, kalendarah itd. platja pri uredovnom njihovom označivanju, ima se ustanovit deseterostrukim do dvadeseterostrukim iznoskom one svote, za koju je pristojba prikratjena, ili pogibelji prikrate izvržena bila.

Ako je narušnik jurve kažnjen bio radi koje od ovih prikratah dohodarstvenih, pak se učini iznova krivcem kojegagod od tih narušajah (§. 112): može se tad kazan poveriti do trideseterostrukoga iznoska svote pomenute.

Naprotiv pri znatnih okolnostih olakotjujućih, koje se neukidaju drugimi nasuprotnimi okolnostmi otegotjujućimi, može se kazan obáliti na peterostruki iznosak svote gorinavedene.

§. 407.

b) Niekoje vèrste sukrivnje ili dioničtva.

I izvan slučajevah gorinavedenih (§§. 396 i 399), bit će ovoj kazni, ako postoje uvieti za ubrojivost sukrivnje ili dioničtva (§. 26), podvèržen svaki,

1. kod kojega bez biljega budu nadjene novine, igraće karte ili kalendari, premda bimorali bit biljegom oskèrbljeni, ili
2. koi u miestih, gdje je uveden biljeg za oglase, stavlja u okolovanje, pribija ili dieli takove nebiljegovane, a biljegu podvèržene oglase, koji nespadaju pod ustanove sljedećega poglavja o biljegu od papira.

Glava šestnaesta.

O narušajih propisah, izdatih glede daćah, koje se biljegom od papira pobiraju prigodom podiele, stećenja, prenosa, izvršivanja, branjenja ili prestanka pravah i povlasticah.

I. Slučajevi kažnjivi.

§. 408.

1. Prikrate dohodarstvene.

Na štetu daćah, koje se biljegom (od papira) pobiraju prigodom podiele, stećenja, prenosa, potvrde, izvršivanja, branjenja ili prestanka pravah i povlasticah, čini se prikrata dohodarstvena,

1. Kada izprava ili pismo, koje je pri odpravku podvrženo biljegovini, bude izdato

a) na papiru nebiljegovanom ili na takovom, koi je providjen biljegom manjim, nego što je zakonom propisano. Pod papirom ovim razumieva se u obće svaka tvar, odredjena ili upotrebljena za izdavanje izpravah ili pisamah, biljegu podvržениh; ili

b) na papiru, istina, kao što treba biljegovanom, ali na takovi propisu protivni način, da se izprava ili pismo smatrat ima po zakonu kao da nije biljegovano,

pak u koliko zakon dopušta pabiljegovanje ili dopunjenje biljega, ako se ni naknadno nije zadovoljilo dužnosti biljegovnoj na način propisani i uz vrijeme, za to dozvoljeno.

2. Kada se knjige, biljegovini podvērzene, na način, koi ustanovljuje dužnost za upotrebljivanje papira biljegovanoga, vode na papiru nebiljegovanom, ili na takovom, koi je providjen biljegom manjim, nego što je zakonom propisano.
3. Kada takovi, kojemu nije dozvoljeno zabilježivanje biljegovine, propusti naknadno namiriti uz propisani rok biljegovinu, pripadajuću od uredovnog, biljegu podvērženoga odpravka, koi mu je po zakonu izdat bio nebiljegovan, nego pod tim uvietom, da pristojbu namiri naknadno.
4. Kada tko, nenamirivši propisane biljegovine, u slučajevih, gdje propisi propuštenu uporavu zakonitoga biljega neskapaču s drugom štetnom posliedicom, nego s kažnjenjem samo, izpravu ili pismo,
  - a) koje pri izdatbi nije podvērženo biljegovini, pak se doista nije ni oskèrbilo biljegom, upotrebi na svèrhu takovu, koja je skupčana s dužnosti platjanja biljegovine, ili
  - b) koje je istina po propisu oskèrbljeno biljegom, upotrebi na svèrhu takovu, koja iziskuje biljegovinu veću, nego što je ona, koja je izražena u biljegu, koi se na izpravi ili pismu nalazi.
5. Kada tko biljeg spotvori, s manje svote preinači na svotu veću, ili ga s jednoga lista prenese na drugi, i kada papir, providjen biljegom spotvorenim, krivotvorenim ili prenešenim, drugomu ustupi, ili u drugo mjesto pošalje.

6. Kada tko papir biljegovani, koi je jurve služio za odpravak koje izprave ili kojega pisma, pretvori ili priredi tako, da biljeg ostane, istina, nepovriedjen, ali nasuprot da izčezne izprava ili pismo, koje je na papiru tom bilo, pak da time papir postane prikladan za nov odpravak, i kada tako pretvoreni ili priredjeni papir ustupi komu ili pošalje u drugo koje miesto. Neima pri tom razlike nikakve, dà li se je sklopio ili nije posao onaj, u kojem je izdata bila izprava ili pismo, što se je sa papira izbrisalo; dà li je ta izprava ili pismo pri odpravku podvrženo bilo dužnosti biljegovnoj ili nije; dà li se je izprava ili pismo na svèrhu koju upotrebilo, ili nije; dà li je odpravak bio podpun ili samo započët; i dà li su postojali ili nisu uvieti, pod kojima se papir, kao pokvaren, zamieniti može za čist papir biljegovani.

§. 409.

2. Sukrivci.

Odvietnici, bilježnici i javno povladjeni opravnici ili zastupnici podvrženi su glede izpravah ili pisamah, koja pod njihovim uplivom ili sudielovanjem njihovim budu sačinjena ili izdata, kao sukrivci kazni zakonitoj, ako postoji uviet za ubrojivost sukrivnje (§. 26), i ako se nebudu imali smatrat kao začetnici ili učinitelji narušaja.

§. 410.

3. Dionici ili sukrivci.

Gdie postoje uvieti za ubrojivost dioničtva ili sukrivnje (§. 26), imadu se kao dionici, a u slučaju, pomenutom

u §. 24, br. 3, kao sukrivci narušaja dohodarstvenoga kazniti sljedeći:

1. Koji za svoju sigurnost ili izkaz prime izpravu ili pismo, biljegu podvèrženo, ali nebiljegovano, ili oskèrbjeno biljekom manjim, nego što je zakonom propisano.
2. Odvietnici i javno povladjeni opavnicu ili zastupnici, koji budi sami, budi po drugih podnesu ili predadu kojoj vlasti ili kojemu uredu izpravah ili pisamah, glede kojih neimaju se smatrati kao izdatnici, na papiru nebiljegovanom, ili na takovom, koi je oskèrbjen biljekom manjim, nego što je zakonom propisano.
3. Onaj, koi je po zakonu dèržan, bditi nad zakonitom porabom biljega, i prijavljivati povriede dužnosti biljegovne, kada saznade, da se je biljegovina prikratila, pak propusti prijaviti po propisu prikratu takovu, koju je po uredu svom dužan prijaviti.
4. Urednik, koi u slučaju, kada zakon dopušta biljegu podvèržen uredovni odpravak izdati bez biljega pod uvietom, da onaj, koga se odpravak tiče, naknadno namiri biljegovinu, odredjujući takov nebiljegovan odpravak, propusti propisanu prijavu saobéiti vlasti dohodarstvenoj.
5. Koi
  - a) preuzme, da prodaje, ili
  - b) ustupi drugomupapir, što ga je drugi tko oskèrbio biljekom spotvorenim, krivotvorenim ili prenešenim, ili pretvorio ili priredio na način, pomenuti u §. 408, br. 6.

§. 411.

4. Proti komu se izprava ili pismo, oskèrbljeno biljegom neistinim, ima smatrat kao nebiljegovano.

Izprave, pisma ili knjige, oskèrbljene biljegom spotvorenim, krivotvorenim ili prenešenim, imadu se, što se tiče uporavljivanja ustanovah kaznenih, sadèržanih u ovom zakonu, smatrat kao nebiljegovane proti osobam sliedećim:

1. Proti onomu, koi je biljeg spotvorio, krivotvorio ili prenio;

2. proti onomu, komu je pri nabavi papira, ili pri izdatbi ili prihvatu izprave ili pisma, ili pri učinjenoj njime porabi, znano bilo, da je biljeg spotvoren, krivotvoren ili prenešen;

3. proti onomu, koi je po službi svojoj, po svojem sadašnjem ili predjašnjem zanimanju, ili u obće po osobnih svojih razmierjih kadar poznavat biljeg istini, pak pri svem tom

a) za odpravak izprave ili pisma, biljegu podvèrženoga, upotrebi papir takov, koi je providjen biljegom spotvorenim, krivotvorenim ili prenešenim, ili

b) za svoju sigurnost ili izkaz primi izpravu ili pismo, biljegu podvèrženo, izdato na papiru takovom, ili

c) posluži se izpravom ili pismom, izdatim na papiru takovu, u svèrhu, koja je biljegu podvèržena,

premda biljeg imade na sebi takovih očitih znako-

va h o naravi neistinoj, da ih je isti pri dovoljnoj pozornosti morao bio lako razpoznati.

§. 412.

5. Proti komu se istini biljeg smatrat ima kao da ga neima.

A i biljeg istini na papiru, pretvorenom ili priredjenom na način, pomenuti u §. 408, br. 6, ima se, u koliko se tiče uporavljivanja ustanovah kaznenih, sadržanih u zakonu ovom, smatrat kao da ga neima u obziru izpravah ili pisamah, koja su izdata na papiru tom, izza kako je tako pretvoren ili priredjen bio:

1. Proti onomu, koi je biljegovani papir na pomenuti način pretvorio ili priredio;
2. Proti onomu, komu je pri nabavi papira, ili pri izdatbi ili prihvatu izprave ili pisma, ili pri učinjenoj njime porabi znano bilo, da je papir na rečeni način priredjen ili pretvoren bio.

III. Kazni.

1. Radi prikratah dohodarstvenih.

§. 413.

Radi prikratah dohodarstvenih, koje učinjene budu kojimgod od sljedećih izpravah ili kojimgod od sljedećih pisamah, kao:

1. podnesci, upravljenimi na koju vlast, ili koi ured,
2. prepisi, priklopljenimi podneskom ovim,
3. izpravami ili pismi, koja izvan porabe uredovne nisu podvržena biljegu, ili
4. odpravci uredovnimi,

(Croat.)

imađu se narušnici, kojim se nepripisuje nijedna od okolnostih, navedenih u §. 408, br. 3, 5 i 6, §. 410, br. 4 i 5, §§. 411 i 412, kazniti dvostrukim do peterostrukim iznoskom one svote, za koju je biljegovina prikratjena, ili pogibelji prikrate izvržena bila, to jest:

- a) ako biljega na izpravi, biljegu podvrženoj sasvime neima, dvostrukim do peterostrukim iznoskom svekolike zakonom propisane biljegovine;
- b) ako li se na izpravi ili pismu nalazi biljeg istini, tad dvostrukim do peterostrukim iznoskom one svote, za koju je ovaj biljeg manji, nego što je biljegovina zakonita.

§. 414.

Dalje.

Narušaj, navedeni u §. 408, br. 3, i sukrivnja ili dioničtvo u istom, pomenuto u §. 410, br. 4, ima se kazniti polovicom do dvostrukim iznoskom svote, za koju je biljegovina prikratjena.

§. 415.

Dalje.

U §. 410 pod br. 2 i 3 naznačeni dionici ili sukrivci, kojim se glede izpravah ili pisamah, kojima je narušaj učinjen, nepripisuje nijedna od okolnostih, navedenih u §. 408 pod br. 3, 5 i 6, §. 410, br. 4 i 5, §§. 411 i 412, bit će nesamo u slučajevih, o kojih je govor u §. 413, nego i pri drugih dohodarstvenih prikratah biljegovine, podvrženi kazni od dvostrukoga do peterostrukoga iznoska one svote, za koju je biljegovina prikratjena, ili pogibelji prikrate izvržena bila (§. 413 sl. a) i b).

Pri znatnih okolnostih olakotjujućih, koje se neukidaju nasuprotnimi otegotjujućimi, može se kazan obáliti do polovice pomenute svote.

§. 416.

Dalje.

U svih drugih slučajevih, nenapomenutih u §§. 413, 414 i 415, ima se kazan radi prikrate dohodarstvene, upravljene na biljegovinu, ustanoviti od peterostrukoga do petnaesterostrukoga iznoska one svote, za koju je daća prikratjena, ili pogibelji prikrate izvèržena bila (§. 413 sl. *a*) i *b*). Pri okolnostih osobito otegotjujućih može se kazan proti narušniku, koi je radi dohodarstvene prikrate, upravljene na biljegovinu, jurve kažnjen bio, povisiti do dvadesetostrukoga iznoska svote pomenute. A naprotiv pri znatnih okolnostih olakotjujućih, koje se neukidaju nasuprotnimi razlozi otegotjujućimi, može se kazan obáliti do dvostrukoga iznoska rečene svote.

2. Pri prodavanju neistinoga papira biljegovanoga.

§. 417.

Ova kazan (§. 416) odredjuje se i u slučajevih, navedenih u §. 408, br. 5 i 6, zatim u §. 410, br. 5, nego svagda po potpunom iznosku biljegovine, izraženom na papiru, kojim je narušaj učinjen.

3. Radi nehajstva u otkrivanju narušajah biljegovnih.

§. 418.

Ako oni, koji su po zakonu dèržani, nad izpravnom porabom biljega bđiti, povriede dužnosti biljegovne od-

krivati, i vlastim ih prijavljivati, izvan slučaja, pomenuta u §. 410, br. 3, iz nehajstva nezadovolje dužnosti toj, i neodkriju prikrate dohodarstvene, koju bi morali bili odkriti, imadu se s obzirom na veličinu i broj biljegovnih prikratah, pri kojih se je nehajstvo to dogodilo, kazniti globom

1. Od pet do petdeset forintih, kada na jednoj ili na više izpravah ili pisamah, glede kojih se je zanemarilo odkritje ili prijava prikrate biljegovne, neima biljega t. j. kada su nebiljegovana.
2. Od dvie do dvadeset forintih, kada su izprave ili pisma, glede kojih se je zanemarilo propisano odkritje i prijava, oskèrbljena biljegom manjim, nego što zakon naredjuje.

A i u slučaju, pomenutom u §. 410, br. 3, neima se kazan, koja se dosudila bude po §§. 413 do 416, odrediti izpod najmanje, ovdie (pod br. 1 i 2) ustanovljene odmiere od pet forintih za izprave i pisma nebiljegovana, i od dvie forinte za izprave i pisma, providjena biljegom manjim, nego što je zakonom propisano.

4. Radi narušajah u obziru izvanjske slike odpravka, i u obziru vidimovanja prepisah.

§. 419.

Pada pod kazan od dvie forinte do deset forintih onaj:

1. koi u obziru izvanjske slike odpravka od izpravah ili pisamah, biljegu podvrženih, kojugod naredbu, sadèržanu u propisih, koji postoje o uredjenju biljegovine, prekèrši na način, s kojim isti

propisi neskapčaju posledice, da bi se izprava ili pismo smatrat imalo kao nebiljegovano, ili

2. koi pri vidimovanju prepisa propusti primetnuti veličinu biljega, kojim je izvorna izprava ili pismo oskèrbljeno, ili pak primietiti, da izvornik nije biljegovan, ili koi u obće ustanove propisah biljegovnih, koji se obdržavat imadu pri vidimovanju, zanemari izvan slučajevah, u kojih je zanemarenje podvèrženo drugim kaznenim ustanovam, sadèržanim u zakonu ovom.

c) Radi nepovladjena tèrgovanja papirom biljegovanim.

§. 420.

Koi bezpovlastno tèrguje papirom biljegovanim, pada pod kazan od pet do petdeset forintih.

III. Razpoložba s predmeti narušajnimi.

§. 421.

1. S izpravami, pismi ili knjigami.

Ustanove zakona ovoga o jamčenju za dotične kazni na imovinu, ležećem na predmetu od narušaja, ne-protežu se ni na izprave, pisma ili knjige, kojima se je povriedila dužnost biljegovna, a ni na prava ni na povlastice, koje se istimi utemeljuju ili potvrđuju.

Glede ovih izpravah, pisamah i knjigah valja se dèržati propisah, ustanovljenih za postupak pri narušajih dohodarstvenih.

§. 422.

2. S biljegovanim papirom neistinim.

Papir, oskèrbljeni biljegom spotvorenim, kriotvorenim ili prenešenim, ili na način, pomenut u

§. 408, br. 6, pretvoreni ili priredjeni, na kojem neima nikakove izprave ili pisma, ima se pokvarit tako, da se nebude mogao upotrebiti kao papir bilje-govan.

Glava sedamnaesta.

O narušajih propisah, izdatih o izklopnih pravih i daćah, koje su dèržavi priuzdèržane u pogledu odpremanja osobah i stvarih.

I. **Narušaji propisah poštanskih.**

1. **Prikrate dohodarstvene.**

a) Nepovlaštenim odpremanjem ili protupropisnim upotrebljivanjem zavoda poštanskoga.

§. 423.

aa) Slučajevi ovoga narušaja.

Prikratu dohodarstvenu proti izklopnim pravom, priuzdèržanim dèržavi (dohodarstvu poštanskomu) u pogledu odpremanja osobah i stvarih, a tako i proti daćam s time skopčanim, tvori onaj, koji

1. list, pismo, ili u obće predmet, kojega je odpremanje izklopno priuzdèržano dohodarstvu poštanskomu,
  - a) u naravi i kolicini, sadèržanoj pod ovim izklopnim priuzdèržajem, i
  - b) po cestah, putevih ili u pravcih, za koje valja ovaj izklopni priuzdèržaj, po vodi ili po suhom, i

- c) ne bivši za to povlašten po zakonu, ili nedobivši propisane dozvole od vlastih dohodarstvenih, sám ili pomoću inih sredstvih odpremni na drugo koje mesto prenese (odpremi), ili pokuša prenieti, ili
2. na svoju korist ili na korist drugoga koga na protuzakonit način zadobije, ili pokuša zadobit, da se, obišav sasvime ili stranom poštarinu po zakonu pripadajuću, po zavodu poštanskom odpremi list, pismo, ili u obće takova osoba ili stvar, koje isti zavod nepošilja prosto od pristojbah; pod čim se napose razumieva, ako on za ovu svérhu
- a) zlouporavi svoje razmierje službeno ili uredovno, ili ako se
- b) protivno svojoj dužnosti porazumie s urednici, poslužnici ili naredjenici dohodarstva dèržavnoga, ili ako
- c) listu, paketu ili komadu voznomu, koi je ili predan zavodu poštanskomu, ili odredjen da mu se predade, i koi je po propisu sasvim ili stranom prost od poštarine, umetne ili pripakuje list ili ini predmet, koi nije prost od poštarine, ili ako
- d) list ili ini predmet, koi nije prost od poštarine, preda ili pokuša predat pod krivim naslovom (adressom), uživajućim posvemašnji ili dioni oprost od poštarine.

§. 424.

bb) Osobe, koje su podvèržene kazni.

U slučajevih, pomenutih u predjašnjem §. 423, pod 2, podvèržen je zakonitoj kazni ne samo učinitelj i za-

četnik, nego i svaki sukrivac i dionik, u koliko t. j. imade uvietah za ubrojjivost.

§. 425.

cc) Predatba osobam, koje su proste od poštarine, pod pravim naslovom.

Nego kao pokušaj ovoga narušaja (§. 423, br. 2) neima se smatrati, kad tko, kojemu nepripada pravo, da može prosto od pristojbah pošiljati što po zavodu poštanskom, neplativši pristojbe, kod zavoda poštanskoga pod pravim naslovom (adressom) preda ili pokuša predat poštarini podvèržen predmet za takovu vlast ili osobu, kojoj je dozvoljen oprost od poštarine.

b) Nepovlašćenim ili protupropisnim podizanjem ili vođenjem takovih zavodah ili poduzetjah, kojimi se odpremaju osobe ili stvari.

§. 426.

Prikrata dohodarstvena tvori se nadalje, kada tko

1. radi sabiranja, razdieljivanja, ili odpremanja listovah, pisamah, ili u obće predmetah, kojih ódpremanje priuzdèržano je izklopno dohodarstvu poštanskomu, ili
2. radi odpremanja osobah ili stvarih, obstojećega izmedju dva ili više miestah redovito i u vremena stanovita, ili
3. radi odpremanja osobah s pèrtljagom ili bez iste, kod kojega se na stanovitih postajah mienjaju konji ili ina odpremna sredstva, na miestih, po cestah, putevih ili u pravcih, glede kojih je pravo za radnju ovakovih zavodah po poštanskih propisih izklopno priuzdèržano dèržavi, po vodi ili po suhom

- a)* podigne ili tiera zavod ili poduzetje, a neima propisane dozvole od vlastih dohodarstvenih, u koliko je ista polag propisah pomenutih potrebna za podizanje ili za radnju takovoga zavoda; ili
- b)* izhodi istina ovakovu dozvolu, ili pako, služeći se njome poduzme ili nastavi takov zavod ili posao, ali
- aa)* u koliko se od radnje ovakova zavoda imade poštanskomu dohodarstvu platjat kakova pristojba, u onih prokazih, koji po propisu imadu temeljem biti za odmierivanje ove pristojbe, sastojali isti prokazi budi u očitovanju, koje se najprije predat ima, budi u izkazih, koji se doknadno predlažu, budi u računih, navede kakovu neizpravnost, po kojoj daća, koju namirit treba, odpada manja, nego što ju zakon propisuje, ili
- bb)* dozvolu, zadobljenu od vlastih dohodarstvenih radi tieranja posla, u pogledu propisana načina ili naznačena miesta ili obsega poslovanja, kao: u pogledu broja kola, koja će se upotrebljavat, u pogledu konjah ili inih sredstvih odpremnh, u pogledu kakvoće sredstvih odpremnh, u pogledu osobah, koje je slobodno primat i odpremati, u pogledu broja voznjah, koje je slobodno poduzimati, u pogledu pravacah i miestah, na koja se smije protezat poslovanje itd., prekorači izim slučajevah, u kojih propisi dopuštaju ovakovo prekoračenje, ili
- cc)* pošto je ugasla dozvola, zadobljena od vlastih dohodarstvenih, izvan sluča-

jevah, u kojih propis dopušta nastavu poslovanja, nastavlja zavod, neizhodiivši za to iznovične dozvole.

2. Kazni.

a) Radi nepovlaštena odpremanja predmeta izklopno priuzdržanih.

§. 427.

aa) Odmiera kaznena u pravilu.

U slučajevih, pomenutih u §. 423 pod 1, kazni se prikrata dohodarstvena četverostrukim do osmerostrukim iznoskom one pristojbe, koja bi bila u ime poštarine pripala, da se je narušajem učinjena ili pokušana odprema obavila bila po zavodu poštanskom. U okolnostih otegotjujućih može se proti narušniku, kažnjenomu jurve radi jednoga ili više narušajah, pomenutih u §. 423, kazan povisiti do dvanaesterostrukoga iznoska pristojbe pomenute. Naprotiv može se takodjer u znatnih okolnostih olakotjujućih, koje se neukidaju nasuprotnimi razlozi otegotjujućimi, obáliti kazan do dvostrukoga iznoska pristojbe prikratjene.

§. 428.

bb) Kaznena odmiera, kad narušnik dragovoljno položi iznosak kazneni.

Nego ako onaj, koi je bio zatečen, kad je protupropisno odpremao jedan ili više listovah ili inih predmeta, izjavi, da će, nečekajući dok se obavi propisani postupak, odmah u gotovu platit pripadajući iznosak kazneni, tad se

1. za svaki posebni list ili paket s pismi, prenosio se isti pojedince, ili s jednim ili sa više inih listovah pod zajedničkim zavitkom, ako nije težji od osam lotovah, odmieruje kazan na jednu forintu;

ako li je list ili paket težak preko osam ali ne preko šestnaest lotovah, tad na dvie forinte; nadalje pri teži preko šestnaest nego ne preko dvadeset i četiri lota na tri forinte; napokon od svakoga težjega lista ili paketa s pismi, kojega odpremanje priuzdržano je izklopno pošti listovnoj, na četiri forinte;

2. nasuprot od paketah s pismi ili od inih pošiljakah, kojih odpremanje priuzdržano je izklopno pošti voznoj, odmieruje se kazan na jednu forintu za svaku funtu, ili za svaku kolicienu, koja nečini podpune funte.

Ako narušnik odmah, kako bude zatečen, položi kazneni iznosak, pripadajući po ovoj odmieri, tad neima miesta ustanovi kaznenoj, pomenutoj u §. 427.

b) Radi protupropisnoga upotrebljivanja zavoda poštanskoga.

§. 429.

U slučajevih, o kojih govori §. 423, br. 2, imade se prikrate dohodarstvena kazniti deseterostrukim do dvadeseterostrukim iznoskom one pristojbe, za koju bieše dohodarstvo državno prikratjeno, ili pako izvrženo pogibelji prikrate. U okolnostih otegotjujućih može se proti narušniku, kažnjenomu jurve (§. 112) radi jednoga ili više narušajah, pomenutih u §. 423, kazan povisit do trideseterostrukoga iznoska pristojbe prikratjene. Ako naprotiv imade znatnih olakotjujućih okolnostih, kojih neukidaju protustavni razlozi otegotjujući, tad može se kazan obálit do peterostrukoga iznoska pristojbe prikratjene.

c) Najmanja odmiera kaznena.

§. 430.

Izim slučajevah, u kojih se uporavljuje najmanja odmiera kaznena od dvie forinte, ustanovljena u §. 38, neima

se radi narušajah, pomenutih u §§. 427, 428 i 429, ukupni iznosak kazneni, koi se od jednoga istoga narušnika pobira radi jednoga ili više od ovih narušajah, ustanovit izpod jedne forinte.

d) Radi protupropisnoga podizanja ili vodjenja poduzetjah odpremnh.

§. 431.

aa) *Narušaji po sebi.*

U slučajevih, pomenutih u §. 426, odmieruje se kazan:

1. od dvadeset i pet do dviesta forintih, kad tko propusti izhodit propisanu dozvolu, da može podić ili tierat koi od pomenutih zavodah ili poduzetjah (§. 426 a) i cc),
a neodvisno od ove kazni,
2. kad je po propisih o uredjenju dohodarstva poštanskoga tieranje ovakova zavoda ili poduzetja dozvoljeno samo uz namirivanje daće, koja se platjatima dohodarstvu poštanskomu, četverostrukim do osmerostrukim iznoskom one pristojbe, za koju je dohodarstvo poštansko
  - a) nepovlašćenim tieranjem (§. 426, a) za vrijeme, dok je isto trajalo, ili
  - b) prekoračenjem podieljene dozvole takodjer za vrijeme pomenuto (§. 426, bb) i cc), ili
  - c) neizpravnostju u prokazih (§. 426, aa) bilo prikratjeno, ili pako izvërženo pogibelji prikrate.
3. Od pet do sto forintih u slučaju, kada se je podieljena dozvola prekoračila na koi od načinah, pomenutih u §. 426, bb), ako
  - a) budi poduzetničtvo budi zavod neima po propisu namirit nikakove pristojbe dohodarstvu poštanskomu, ili ako je

- b) prekoračenje dozvole takovo, da isto neima nikakova upliva na odmieru pristojbe, koja se imade platit dohodarstvu poštanskomu.

§. 432.

bb) Ako je pri tom bilo još i inih narušajah propisah poštanskih.

Ako pri tieranju kojega u §. 426 naznačenoga zavoda ili poduzetja bude učinjen ili pokušan koigod od narušajah, u §. 423 pomenutih, s takovimi predmeti, kojih je odpremanje po propisih poštanskih dohodarstvu poštanskomu izklopno priuzdržano, dapače kojih je odpremanje i od dozvole, koju zavodi oni ili poduzetja, uz izplatu stanovite pristojbe dohodarstvu poštanskomu, zadobiti mogu, izključeno, a nije ni naročito dozvoljeno bilo zavodu ili poduzetju: tad se neodvisno od kaznih, odredjenih u §. 431, uporavljaju ustanove §§. 427 do 430.

e) Radl inih zastranah od propisah prigodom odpremanja.

§. 433.

Ako poduzetnik kojega od zavodah ili poduzetjah, pomenutih u §. 426,

1. u inih odnošajih, a ne u onih, koji su pomenuti u §. 426, b), zastrani od odredabah, izdatih poštanskimi propisi o radnji ovih zavodah i poduzetjah: tad podpada kazni od dvie forinte do petdeset forintih;
2. nego ako isti u slučajevih, za koje odredjuju propisi da se ili upotrebljuju konji poštanski, ili da se platja pristojba meštru poštanskomu ili dohodarstvu poštanskomu, ni neupotrebi konjah poštanskih, ni neplati propisane svote: tad podpada kazni, koja će se odmieriti dvostrukim do četverostrukim iznoskom pristojbe nenamirene,

f) Radi protuzakonitoga daljega odpremanja putnikah.

§. 434.

Koi putnike u slučajevih, u kojih propisi poštanski zabranjuju dalje odpremanje, nehajeć za ovu zabranu, dalje odprema, ili pokuša dalje odpremati: podpada kazni od dvadeset do petdeset forintih. Marha tegleća ili teretna ili ina sredstva odpremna, kojima se učini ovaj narušaj, jamče za ovu kazan.

3. Priuzdržaj propisah o inih povlasticah zavoda poštanskoga.

§. 435.

Ostaju nepromienjeni propisi o povlasticah zavoda poštanskoga u pogledu upotrebljivanja cestah iliti drumovah, u pogledu reda koi se imade obdržavati kod vožnjah, u pogledu upotrebljivanja roga poštanskoga i osobitih znakovah razlučnih, zatim u pogledu kaznih, koje odredjuju ovi propisi, a tako i u pogledu ustanovah od ovih propisah o načinu, kojim se kazni dosudjivat imadu.

II. Prikrate dohodarstvene proti cestarini, mostovini i skelarini.

§. 436.

1. Kada se tko ukloni pobiralištu ili ga preko-rači, ili kad upotrebi mostove ili skele.

Koi se

1. kojemu miestu (postaji), gdje se pobira maltarina ili brodarina, po suhom ili po vodi na protupropisni

način ukloni s predmeti, koji su pristojbi podvèrženi, ili koi

2. na cesti, od koje se platja maltarina ili ina kakova pristojba, na protupropisni naèin s predmeti, od kojih se platja maltarina, prekoraèi miesto, određjeno za pobiranje pristojbe (n. pr. prieènicu) a neplati pristojbe pripadajuće, ili koi

3. most ili skelu, za kojih upotrebljivanje platja se mostovina ili skelarina, upotrebi tako, da bi imao platiti koju od ovih pristojbah, pak neplati pristojbe za to pripadajuće,

kazni se peterostrukim do deseterostrukim iznoskom pristojbe, za koi je bilo prikratjeno dohodarstvo dèržavno.

§. 437.

2. Povriedom izklopnih priuzdèržajah, postojećih kod mostovah ili skelah.

Ako kod kojega mosta ili skele postoji zabrana, prevozit osobe ili stvari s jedne obale na drugu u stanovitoj daljini više ili niže mosta ili skele: tad se onaj, koi povriedi ovu zabranu, imade kazniti peterostrukim do deseterostrukim iznoskom one pristojbe, koja bi se od osobah ili stvarih, preveženih u pèrkos zabrani, bila imala platiti za upotrebljivanje mosta ili skele, u pogledu kojih postoji ova zabrana.

Glava osamnaesta.

**Narušaji propisah o izklopnih pravih, priuzdèržanih
dèržavi u pogledu pogodabah na sreću.**

I. Prikrate dohodarstvene.

1. Učinjene prikrate dohodarstvene.

§. 438.

Prikratu dohodarstvenu proti izklopnim pravom, priuzdèržanim dèržavi u pogledu pogodabah na sreću (dohodarstva loterijskoga), tvori onaj, koi

1. u pèrkos zabrani, ustanovljenoj u propisih o uredjenju dohodarstva loterijskoga:

a) stavi u inozemsku loterijsku igru, sadèržanu pod ovom zabranom, ili stavi kod inozemskoga sabiratelja od loterijskih stavakah, bez razlike, dà li će se igra riešiti loterijskim vučenjem u ovozemstvu ili u inozemstvu; ili koi

b) srećku ili policu od koje inozemske loterijske igre, sadèržane pod zabranom, ili u obće izpravu, odredjenu da na istoj bude utemeljeno pravo na dioničtvo u kojoj inozemskoj igri loterijskoj, sadèržanoj pod zabranom,

aa) prodade, ili

bb) sebi namakne, ili koi

2. neimajući propisane dozvole vlastih dohodarstvenih, u koliko istu dozvolu odredjuju propisi, u ovozemstvu
  - a) priredi igru takovu, koja nije spojena s izigravanjem stvari koje stanovite, i kojoj uspieh odvisi od koje ovozemske ili inozemske loterije, ili
  - b) otvori loteriju brojevu ili razrednu, ili
  - c) na žriebanje ovozemske i na račun dèržavne blagajnice priredjene loterije primi stavakah, ili
  - d) izigrava, ili izigravanju izvèrgne pokretnih ili nepokretnih stvari, s uzgrednimi dobitci ili bez istih, ili
  - e) u obće poduzme igru takovu, koja je po propisih o uredjenju dohodarstva loterijskoga ili bezuvietno zabranjena, ili koju je slobodno priredjivat samo po poprednjoj dozvoli vlastih dohodarstvenih, ili koi
3. budući namiešten da na račun dohodarstva dèržavnoga prima stavke u loteriju, primi bezpo vlastno na koje ovozemsko ili inozemsko loterijsko vučenje stavakah na svoj račun ili na račun tretjega koga, ili koi
4. u slučajevih, u kojih mu bieše podieljena dozvola za loterijsku igru u ovozemstvu, prekorači granice dozvole ove tako, da pristojba, koja se imade platit, odpade višja, nego što bi odpadala po ustanovah, propisanih u dozvoli, imenito koi
  - a) izdade veći broj srećakah (lozah), ili koi
  - b) prodade srećke u višju cienu,nego što je to dopušteno u podieljenoj dozvoli.

2. P o k u š a j.

§. 439.

a) Igranja u inozemskih loterijah.

Pokušanih narušajah, pomenutih u predidućem §. 438 pod 1, čini se krivcem i, u koliko postoje uvieti za ubrojivost pokušaja (§. 18), imade se radi istoga kaznit onaj, koi srećku, policu ili u obće izpravu, koja je odredjena da na istoj bude utemeljeno dioničtvo u igri kod inozemskih igarah loterijskih, sadèržanih pod zabranom, ili kod inozemskih sabiračah od stavakah loterijskih

1. pošlje na prodaju u okoliš dèržavni, ili
2. iz inozemstva naruči, da ju ili proda u ovozemstvu ili za se steče, ili
3. pohrani, a neuništi je po propisu, ili nepreda vlasti, kad mu ovakova izprava bude ili poslana ili ponudjena stečenja radi; ili
4. ponudi drugim stečenja radi.

§. 440.

b) Pokušaj zabranjenih loterijskih igarah u ovozemstvu.

Narušaji, pomenuti u §. 438, pod 2 i 3, kazne se ne samo onda, kada budu učinjeni, već i onda, kad budu pokušani, i kad postoje uvieti za ubrojivost (§. 18).

§. 441.

c) Napose, ako igra nije pošla za rukom.

Ako je u kojem od ovih slučajevah (§. 438, br. 2 i 3) narušnik primio jednu stavku ili više ih, tad imade se narušaj smatrati kao izvršen, akoprem se je igra, na

koju je isti bio upravljen, razvèrgla radi slučajnih zapriekah, radi nedostatka potrebitih stavakah, po slobodnoj volji narušnikovoj, ili radi odkritja narušaja prije vremena, kojega bi se igra bila imala obaviti. Nego ako u slučaju, pomenutom u §. 438, pod 2, još prije, nego što bude narušaj odkriven, i još prije vremena, odredjena za igru, budu povratjene stavke svekolike, i ako dobrovoljnim porazumljenjem narušnika i igračah namieravano poduzetje bude obezuspješeno sasvime, tad neima miesta kazni.

III. Kazni.

1. Igra u loterije inozemske.

§. 442.

a) Stavke u inozemske loterije brojevnne ili kod inozemskih loterijskih sabiračah.

Koi u pèrkos zabrani

a) igra u inozemskih brojevnih loterijah, to jest: u takovih loterijah, kod kojih se dobitci ravnaju po višestručnom iznosku stavakah, koje u pogledu broja i veličine ili bezuvjetno, ili u stanovitih granicah vise od volje igračah, ili

b) kod inozemskih sabiračah od loterijskih stavakah (loterijskih sabirnicah) stavlja na loterije brojevnne, akoprem je igra upravljena na koje ovozemsko vučenje loterijsko,

imade se kazniti deseterostrukim do petdeseterostrukim iznoskom stavke u istinu učinjene ili pokušane. U slučajevih, u kojih se neuporavljuje najnižje mierilo kazneno od dvie forinte, ustanovljeno u §. 38, neima se izpod jedne forinte odmieriti kazan proti jednomu istomu

narušniku radi jednoga narušaja ili više ih, koji zajedno podpadaju kazni.

§. 443.

b) Ini slučajevi igre u loterije inozemske.

Ini narušaji, pomenuti u §. 438, pod 1, inadu se kazniti peterostrukim do deseterostrukim iznoskom stavke učinjene ili namieravane. Kao namieravana stavka imade se smatrat iznosak onaj, koi se iz izprave, odredjene da na njoj bude utemeljeno pravo dioničtva u igri, budi izrazito budi mučeći razabrati dade kao stavka, koja se imade učiniti. Proti narušniku, kažnjenomu jurve radi narušaja propisah loterijskih, može se kazan povisit do petnaesterostrukog iznoska od stavke učinjene ili namieravane. Kod znatnih olakotjujućih okolnostih, koje se neukidaju nasuprotnimi otegotjujućimi može se kazan obálit do dvostrukoga iznoska od stavke učinjene ili namieravane.

§. 444.

c) Gubitak srećakah inozemskih.

Srećke, police i u obće izprave, odredjene da na istih bude utemeljeno pravo dioničtva u igri kod loterijah inozemskih, sadržanih pod zabranom, ili kod inozemskih sabiračah od stavakah loterijskih, gube se ujedno s dobitci, na koje biaše pravo stečeno posredstvom tih izpravah.

2. Nepovlaštene igre u ovozemstvu.

§. 445.

a) Podvježene daći kakovoj.

Koi, neizpunivši uvietah propisanih, poduzme, priredi ili pokuša priredit igru takovu, koju je uslied

propisah loterijskih slobodno priredjivat, pošto se najprije izhodi dozvola i plati daća ili u stanovitom iznosku, ili u porazmiernom dielu svote, koja se očekuje iz stavakah: kazni se peterostrukim do petnaesterostrukim iznoskom one daće, kojoj se je sustegò ili pokušao sustegnuti. Kod znatnih olakotjujućih okolnostih, koje se neukidaju nasuprotnimi otegotjujućimi, napose ako srećke nebiehu razpačane nimalo ili nebiehu razpačane većom stranom, ili ako dobitci biehu izručeni igračem prije, nego što bude otkriven narušaj, može se s obzirom na korist, koju je narušnik zadobio po narušaju, kazan obálit do dvostrukoga iznoska od pomenute daće.

§. 446.

b) Ine igre.

Koi igrom, koja je zabranjena loterijskimi propisi, i koje isti nedopuštaju ni uz izhodjenu najprije dozvolu ili namirenu daću, učini ili pokuša učinit koi od narušajah, pomenutih u §. 438, pod 2: imade se s obzirom na obseg, u kojem se je igra ili učinila, ili imala učiniti, zatim s obzirom na svote po igri zadobljene, a i s obzirom na ostale otegotjujuće ili olakotjujuće okolnosti:

- a) u slučaju, ako je na javnih miestih, cestah ili ulicah, u kèrčmah, gostionah ili kazalištih, ili na drugih javnih razveselištih bila igra dèržana, priredjena ili pribitjem ili uzklikom oglašena, kazan dosudit od dvadeset i pet do pet sto forintih,
- b) a u svih ostalih slučajevih od deset do dviesta forintih.

3. Nepovlašteno primanje stavakah od strane loterijskih sabiračah.

§. 447.

Koi je postavljen da na račun dohodarstva državnoga prima stavke u loteriju, pak se učini krivcem narušaja, pomenuta u §. 438, br. 3, imade se, neodvisno od toga, kako će se po naravi slučaja uporavljat obćeniti zakoni kazneni:

1. ako narušaj u sebi sadržaje jedan ili više narušajah, pomenutih u §. 438, br. 1 i 2, po naravi slučaja i uvaživši kao što treba otegotjujuće okolnosti, proiztičuće iz njegova odnošaja naprema dohodarstvu državnomu, podvèrci kazni, propisanoj u §§. 442 i 443;
2. ako je pako na račun kojega tretjega a ne dohodarstva državnoga primao stavke
  - a) na koju ovozemsku loteriju,
  - b) na koje u ovozemstvu poduzeto nepovlašteno izigravanje pokretnih ili nepokretnih stvari,
  - c) u obće na zabranjenu, i bez dozvole vlastih dohodarstvenih u ovozemstvu poduzetu igru loterijsku,

imade se, bez razlike, dà li je igra, za koju je primio stavke, bila ili nebila obdržavana, zatim bez razlike, dà li je broj stavakah bio ili nebio unapred ustanovljen, kazniti dvostrukim do četverostrukim iznoskom stavakah protupropisno primljenih. U oba slučaja (1 i 2) gubi narušnik pravo, na račun dohodarstva državnoga primat stavke u loteriju.

4. Prekoračivanje podieljene dozvole.

§. 448.

a) Prikrata dohodarstvena.

Koi dozvolu, podieljenu mu za loterijsku igru u ovozemstvu, prekorači na način, koi sadèržaje prikratu dohodarstvenu (§. 438, br. 4), nego pri kojem se igra neima smatrati kao poduzetje, različito od dozvoljenoga (§. 450): podvèržen je kazni, ustanovljenoj u §. 445. Ova kazan imade se odmieriti po onom iznosku daće, koja pripada od poduzetja, kojim se prekorači dozvola, napose od srećakah, izdatih preko broja dozvoljenoga, ili od izviška ciene prodajne od srećakah, prodanih u višju cienu nego što je dozvoljena. Pri tom neima se naprema prekoračenoj dozvoli odračunat onaj dio dozvole, koi je možebit ostao neupotrebljen, imenito neimaju se odračunati niti srećke nerazpačane niti srećke, prodane u nižju cienu nego što je dozvoljena.

§. 449.

b) Kada se dobitci ustanovljuju u većem broju ili većem iznosku.

Ako su dobitci odredjeni bili u većem broju ili u višjem iznosku, nego što to dopušta podieljena dozvola, i ako time igra nije bila tako bitno promienjena, da bi se imala smatrati kao poduzetje, različito od poduzetja dozvoljenoga (§. 450): tad imade se izreći kazan od dvadeset i pet do petsto forintih.

§. 450.

c) Priredjivanje igre bitno različne.

Ako onaj, koi je zadobio dozvolu za igru, odstupi od ustanovah dozvole

- a) glede predmeta, koi se izigrava, ili
- b) glede naravi igre, ili
- c) glede miesta ili vremena, propisana za izigravanje, ili
- d) u obće glede tako bitnih uvietah dozvole, da bi se igra imala smatrati kao poduzetje, koje se bitno razlikuje od poduzetja dozvoljenoga, tad imade se igra smatrati da je bila priredjena bez dōzvole, i kazniti po ustanovah §§. 445 i 446.

§. 451.

d) Ine zastrane od dozvole.

Ako tko inako, nego što je pomenuto (§§. 448 do 450), zastrani od ustanovah podieljene dozvole, napose

1. ako se, u koliko zabranjuju propisi, prodaju srećke u manju cienu, nego što ju propisuje dozvola, ili
2. ako dozvola, koja je bila prekoračena, bieše podieljena bez namirenja kakove daće, ili uz namirivanje daće, koja se neravna po broju i veličini stavakah, tad imade se dosuditi kazan od dvie forinte do sto forintih.

Glava devetnaesta.

O narušaju uredabah, postojećih za sigurnost dohodakah dèržavnih.

1. Povrieda zaporu uredovnoga.

§. 452.

a) Ako se znade krivac ili dionik.

Ako izim slučajevah, u kojih povrieda zaporu uredovnoga ili podleži kažnjenju kao kriomičarstvo dèrzovito (§. 238), ili se kazni po §. 273, br. 5, bude otvoren ili povriedjen zapor uredovni: tad imade se kako proti začetniku i učinitelju, tako i proti svakomu sukrivcu i dioniku, ako neima miesta kažnjenju po obćenitih zakonih kaznenih, dosuditi kazan od pet forintih do dviesta forintih. Uvaživši brižljivo svekolike okolnosti treba ovu kazan ustanovit u primierenom iznosku. Napose treba pri tom dobro uvažavati:

1. broj i kakvoću svežanjah, shranah ili prostorinah, na kojih je zapor bio otvoren ili povriedjen, i
2. množinu i kakvoću predmetah, koji su se nalazili pod zaporom, i
3. pogibelj, kojoj je otvorenim ili povriedjenim zaporom izvržena bila sigurnost blagajnice dèržavne, ili u obće svèrha propisah dohodarstvenih.

Po mieri ovih razmierjah imade se i kazan izreći tim veća, čim narušaj bude znatnii, važnii i pogibeljnii.

§. 453.

b) Ako se ni krivac ni dionik nemože potegnuti na kazan.

Ako se sa izviestnostju nemože pronaći niti začetak, niti učinitelj, niti napokon koji sukrivac ili dionik protuzakonitoga otvora ili protuzakonnite povriede zaporu uredovnoga, ili ako se nijedna od ovih osobah nemože potegnuti na kazan, pak ako se

- 1. vozač, brodar ili u obće onaj, koji je odpremao predmet pod zapor stavljeni, ili**
- 2. onaj, koji je u pohranu preuzeo predmet nalazeći se pod zaporom, ili**
- 3. onaj, koji nadgleda prostorine ili odpremna sredstva pod zapor stavljena,**

neopravda, da je zapor uredovni otvoren ili povriedjen slučajnim ili inim od njega neodvisnim događajem, kojemu nije kriv ili kojega nije mogao odvratiti: tad imade se proti istomu, ako mu je udareni zapor bio obznanjen prije, nego što se je isti otvorio ili povriedio, uvaživši načela, propisana u §. 452, dosuditi kazan od dvie forinte do sto forintih.

2. Kad se povriedi ili zanemari uredovna oznaka.

§. 454.

a) Na oběrtovnih napravah ili sudovih.

Ako u slučajevih, za koje propisi o uredjenju daće od potroška odredjuju, da se na oběrtovne naprave ili sudove, upotrebljavane za postupak porezovni, udara oznaka uredovna,

- 1. bude uredovna oznaka, kojom biehu oskěrbljene pomenute naprave ili sudovi, povriedjena prije, nego**

što se sasvime obustavi porezovni obert, i ako je propisano da se podnese prijava, prije nego što se ista podnese, ili

2. budu naprave ili sudovi, koji treba da se oskèrbe uredovnom oznakom, za porezovni postupak upotrebljeni bez ove oznake:

tad treba, ako se neuporavljuje kazan, odredjena u §§. 346 i 347, uvaživši načela, propisana u §. 452, dosuditi kazan od dvie forinte do petdeset forintih.

3. Kad se uredniku dohodarstvenomu uzkrati ulaz radi diela uredovna.

§. 455.

a) Neupotrebivši sile.

Podpada kazni od deset forintih do sto forintih onaj, koi urednikom ili drugim naredjenikom,

- a) služećim se pravom podieljenim im, da mogu ulazit u obertovnice, dućane ili u obertnička skladišta od robe, da mogu ići na brod ili ino koje vozilo, ili
- b) došavšim da po propisu obavljaju preiskivanje u obertovnici, prebivalištu, na brodu ili vozilu, ili u inih prostorinah, ili
- c) došavšim da prisustvuju postupku obertovnomu,

bez zakonita razloga uzkrati:

1. ulaz u miesta, u koja zahtievaju bit pušteni, ili u kojih žele obaviti preiskivanje, ili prisustvovati kojemu postupku obertovnomu, ili
2. pristup na brod ili vozilo, ili
3. obavljanje preiskivanja, ili

4. otvaranje svežanjah, shranah ili prostori-
nah, koje žele otvoriti, ili
5. pokaz robe, koje imade, ili
6. pokaz knjigah oběrtnih ili izpravah, glede kojih
zakon propisuje da se imadu pokazati.

§. 456.

b) Upotrebivši silu.

Ako je uzkrata bila takova, da se je za ukлонjenje
zapriekah, nastavših iz iste, morala upotrebiti sila,
pak ako je uzkrata smierala na to,

- a) da se njome počini kriomičarstvo ili težak na-
rušaj dohodarstveni, ili
- b) da se neodkrije kriomičarstvo ili težak narušaj
dohodarstveni, ili
- c) da se neodkrije ili neuhiti predmet ili učini-
telj kriomičarstva, ili težkoga narušaja do-
hodarstvenoga:

tad treba, ako se neuporavljaju obćeniti zakoni
kazneni, izreći kazan ustanovljenu u §. 232.

4. Odnos, uništivanje ili promiena predmetah pri-
godom preiskivanja, ili inih dielah uredovnih..

§. 457.

a) Ustanova kazni.

Ako

1. u slučaju, gdje se je dogodila pomenuta protuzakonita
uzkrata (§§. 455 i 456), za vrijeme izmedju uz-
krate, i izmedju ulaza, ili diela uredovna, ili
2. u slučaju neuzkratjena ili dozvoljena ulaza, za vrijeme
preiskivanja, ili za vrijeme diela uredovna,
koje se obavlja radi nadziranja postupka porezovnog,

bude roba, ili ako se radi o obèrtnih prostorinah od obèrtah porezovnih, ako budu predmeti, podvrženi potrošnini ili drugoj daći od potroška, bez znanja i privole urednikah ili naredjenikah, došavših da obave preiskivanje ili pomenuto dielo uredovno:

- a) odnešeni iz prostorinah, u koje su ovi urednici ili naredjenici zahtievali da se puste, ili iz svežanjah, shranah ili prostorinah, za koje su zahtievali da se otvore, ili koje su namieravali preiskat, ili napokon, ako su izjavili da namieravaju prisustvovati postupku obèrtnomu, ako budu odnešeni iz ovovèrstnih prostorinah obèrtnih, ili
- b) uništeni u pomenutih prostorinah, ili
- c) glede njihove kakvoće promienjeni tako, da bi se mogli sustegnut uporavi zakonah dohodarstvenih:

imade se kako svaki od ovih činah, tako i svaki pokušaj istih kazniti kao težak narušaj dohodarstveni na svakom krivcu ili dioniku, na kojega se neuporavljuje ustanova §. 177.

§. 458.

b) Mierilo kazni.

Ako je polag postojećih okolnostih odnos, uništenje, ili promiena robe, ili predmetah pomenutih prikladna, da se ili počini prikrata dohodarstvena, ili da se ista sustegne odkritju: imade odmieri kaznenoj za temelj služiti daća, pogibelji izvržena, a u svih drugih slučajevih uvozna carina od robe ili predmetah, koji su bili odnešeni, uništeni ili promienjeni, ili koje je tko pokušao odneti, uništiti ili promieniti.

Ako se sa izviestnostju nemože pronaći pristojba, koja treba da odmieri kaznenoj služi za temelj, tad imade se izreći kazan od pet forintih do dviesta forintih.

5. Uzkrata zahtievanih obaviestih pri odpremanju robe.

§. 459.

Ako onaj, koji oskèrbljuje odpremanje robe, bez zakonita razloga, i nehajuć što mu propis nalaže, uzkrati na zahtievanje za to povlaštenih naredjenikah podielit obaviesti i pokazati papire, koji mu pri odpremanju služe za izkaz: imade se izreći kazan od dvie forinte do petdeset forintih.

6. Ako brod neima manifesta brodarskoga ili ako kapetan uzkrati predložit ga.

§. 460.

Ako brod neima manifesta brodarskoga, kojim treba da je oskèrbljen, ili ako na zahtievanje urednikah ili naredjenikah, po zakonu za to povlaštenih, kapetan uzkrati predložit manifest brodarski, ili nepodnese prepisa od istoga: podpada kapetan kazni od deset forintih do dviesta forintih.

7. Neizpravnosti u izdavanju ili upotrebljivanju izpravah, ili u izrekah sviedočkih.

§. 461.

Koi izvan slučajevah, na koje se uporavljaju ustanove §§. 236 i 273, br. 4,

1. u svèrhu da izkaže dobavu, izvor, ocarinu, ili porezanje robe ili drugih predmetah, ili da

proizvede ili sakrije narušaj dohodarstveni, ili da narušnika, ili predmet narušaja sustegne da se neodkrije, ili da se nanj neuporavi kazan, koju od sljedećih izpravah, o kojih je znao da su neistine ili neizpravne, i to

a) od lažnih izpravah, sačinjenih u ovu svèrhu,
b) od izpravah, kojima se o izvoru, dobavi, ocarini, ili, u koliko se radi o predmetih, podvèrženih daći od potroška, kojima se o porezanju predmeta potvrđuje neizpravnost bitna, koja služi za svèrhu pomenutu,

c) od izpravah, koje su krivotvorene bile na način, koj je prikladan za pomenutu svèrhu, upotrebi ili pokuša upotrebiti, bud' izručivši ovakovu izpravu drugomu komu, bud' prinesavši ju uredu, javnoj vlasti, uredniku ili naredjeniku, postavljenomu da rukuje propise dohodarstvene, bud' inim kojim načinom, ili koi

2. u svèrhu, da počini ili sakrije narušaj dohodarstveni, ili da narušnika ili predmet narušaja sustegne da se neodkrije, ili da se nanj neuporavi kazan, kod koje vlasti, kojega ureda, urednika ili naredjenika, izsledujućega narušaj dohodarstveni, doprinese takovih izpravah, koje su izdane za druge predmete ili u drugu koju svèrhu, ili koi

3. i osim slučajevah, u kojih se čini kriomičarstvo ili težak narušaj dohodarstveni,

a) u okolnostih, pod kojima imade uvietah za ubrojivost sukrivnje, ili dioničtva (§. 26), razprostire krive, neizpravne ili krivotvorene izprave od vèrste pomenute (1), ili

b) drugomu komu ustupi izprave za sigurnost ili za izkaz takovih predmeta, za koje iste nebiehu izdane, ili koi

4. budući kao svjedok preslušan po uredu, koi je zvan da izvidja učin ili da iztražuje narušaje dohodarstvene, ili po vlasti, koja je toga radi odredjena, položi krivo svjedočanstvo o okolnosti takovoj, koja bi, da se je za istinitu držala, bila dopriniela, da se narušnik, ili predmet narušaja sustegne da se neodkrije, ili da se nanj neuporave ustanove kazni, pak se nije kadar opravdati, da je samo po nehotičnoj pometnji položio krivo svjedočanstvo, imade se, ako nepodpada kazni po obćenitih zakonih kaznenih, odsuditi na kasan od pet forintih do dvjesti forintih.

8. Kad se daju ili obećavaju darovi dohodarstvenim urednikom ili poslužnikom.

§. 462.

Koi uredniku, naredjeniku ili poslužniku od vlasti dohodarstvene ili ureda dohodarstvena, ili stražanstvom, određenim da brane dohodarstva državna, povodom uređivanja ili službovanja urednika, naredjenika ili poslužnika u drugih slučajevih, a ne u onih, na koje se uporavljaju §§. 231 i 273, br. 3, dade, ponudi ili obeća dara u novcu, robu ili u drugoj kojoj stanovitoj koristi, bio ili nebio toga radi uzazvan po uredniku, naredjeniku ili poslužniku, imade se, ako nepodleži kazni po obćenitih kaznenih zakonih, odsuditi da plati deset- do dvadeset putah onoliko, koliko je u ime dara bio ponudio, dao ili obećao.

9. Izbiegavanje uredah.

§. 463.

Putnici, vozači ili sluge poštanski, koji se uklone

- a) pograničnoj divoni, ka kojoj su po postojećih propisih dužni staviti sebe, svoju prtljagu ili svoj tovar, ili koji se,
- b) ulazeći u takovo mjesto, koje je radi pobiranja potrošnine ili ine dace od potroška izjavljeno kao ograđeno, uklone kojemu na liniji poreznoj namještenomu uredu dohodarstvenomu, ka kojemu imaju se staviti, ili koji se
- c) provezu mimo kojega od pomenutih uredah (a i b), ili koji se od ureda odvezu prije, nego što se je po propisu obavilo djelo uredovno, ili prije nego što im bude po uredu dozvoljeno,

imadu se, ako proti istim neima mjesta kazni radi počinjena ili pokušana kriomičarstva, radi sukrivnje ili dioničtva u istom, podvèrè kazni od deset do petdeset forintih.

2. Koizidove, jarkè ili bedeme, kojima je obkoljeno mjesto takovo, koje je glede potrošnine ili ine dace od potroška izjavljeno kao ograđeno, izvan dopuštenih ulazah mjesta, prekorači na protupropisni način, podpada, ako se ovaj čin nesmatra kao kriomičarstvo, kao sukrivnja ili dioničtvo u istom, kazni od dvie forinte do deset forintih.

10. Povrieda javnih oznakah, i linijah poreznih.

§. 464.

1. Koi stupove, kolce, priečnice, pregrade, kamenje ili table, koje ili služe za oznaku linije

carinske, linije unutarne, cestah carinskih, ili putevah pokrajnih, miesta uredovnoga kod uredah dohodarstvenih, linije porezne oko miesta, koje je radi pobiranja potrošnine ili ine daće od potroška izjavljeno za ogradjeno, ili koje su namieštene na takovih putevih, koji su u okolici takova miesta ili dopušteni ili zabranjeni za vožnju predmetah porezovnih, ošteti, povriedi im oznaku koja se vidi na istih, učini da se ista nemože razabrati, ili je promieniti, ili koi

2. u napisih miestah, ležećih u kotaru pograničnom ili izbriše ili nepoznat an učini dodatak, da miesto leži u kotaru pograničnom, ili koi

3. zidove, bedeme ili jarke, nalazeće se oko miesta, koje je radi pobiranja potrošnine ili ine daće od potroška izjavljeno za ogradjeno, ošteti, ili koi jedan diel od jarka izpuni ili pokuša izpuniti, imade se osim slučajevah, u kojih se uporavljaju obćeniti zakoni kazneni, ako je to učinio iz same nepazljivosti, podvère kazni od dvie do deset forintih, a ako je sakrio hotomice, ili iz obiesti, kazni od deset do petdeset forintih.

11. Kad tko samovoljno otvori priečnicu uredovnu.

§. 465.

Kazni od pet do petdeset forintih podvèržen je i onaj, koi makar i nepočinivši prikrate dohodarstvene, otvori uredovnu priečnicu samovoljno i bez privole ureda ili onoga, koi tu pobira daće, ili kojemu je poviereno da bdije nad priečnicom uredovnom.

Glava dvadeseta.

O ugasnutju kazni i jamčenja za kazni.

I. Ustanove obćenite.

1. Načini ugasnutja.

§. 466.

Izim slučajevah, u kojih se

- a) krivac ili dionik narušaja dohodarstvena po ustanovah, sadržanih u predidućem poglavlju ovoga zakona, neima potegnuti na kazan, ili u kojih se
- b) jamčenje za kazan dokida uslied osobite ustanove onoga zakona ili dogovora, na kojem se osniva jamčenje,

ugašuje se uporava zakonite kazni a i jamčenje za kazni po sljedećih odredbah.

2. Posliedice ugasnutja.

§. 467.

a) U obće.

Ugasnutje kazni ili jamčenja za kazan neoprašta niti od toga, da se neplati pripadajuća pristojba, niti u obće od toga, da se neizpune dužnosti, koje propisi dohodarstveni određuju glede predmetah istim podvërženih, niti napokon od toga, da se po gradjanskom pravu nedade odšteta blagajnici dëržavnoj, ili komu tretjemu (§. 80).

§. 468.

b) Glede izkaza o dobavi, izvoru ili ocarini.

Ugasnutje kazni radi narušaja dohodarstvena, počinjena prigodom dobavljanja, proizvodjenja ili priredjivanja kojega predmeta, a tako isto i ugasnutje jamčenja za kazan radi ovoga narušaja neoprašta napose od dužnosti, po kojoj imade se izkazati dobava, izvor ili ocarina u slučajevih, u kojih imade uvietah zahtievati ovaj izkaz.

§. 469.

c) Glede dioničtva stečenjem ili preuzetjem predmetah od narušaja dohodarstvena.

U slučajevih, u kojih stečenje, pohranjivanje ili razprostiranje predmeta neizjavljuje se, istina, u zakonu za narušaj dohodarstveni po sebi, ali u kojih se na jednom ili na više ovih činah utemeljuje dioničtvo u narušaju, koi je počinjen ovim predmetom, nepodvèrgava se kazni ovo dioničtvo, ako je dionik bio predmet preuzeo stopram onda, pošto je glede ovoga predmeta ugasla bila kazan za prednika, od kojega je dionik preuzeo predmet; nego pod ovimi slučajevi nerazumieva se slučaj, pomenuti u §§. 15 i 28.

II. Ugasnutje kazni.**1. Smèrt narušnika.**

a) Prije riešena narušaja.

§. 470.

Smèrt narušnika, dogodivša se ili prije, nego bude proglašena osuda kaznena, koja ne-

podleži daljemu tečaju, ili prije, nego pravnu moć zadobije osuda kaznena, proti kojoj je dopušten dalji tečaj, ukida svekolike kazni, koje su ga postić imale, u toliko, u koliko nebudu osigurane jamčenjem, ležećim na predmetu i pomoćnih sredstvih narušaja (§. 498).

b) Po riešenom narušaju.

§. 471.

Nego ako narušnik premine poslie vremena malo prije pomenuta (§. 470), tad se ovèršuju kazni na imovinu (§. 37), dosudjene u osudi kaznenoj. Druge kazni, i svakolika pooštrivanja kazni, nesastojeća u kazni na imovinu (§§. 65 i 66), ukida sasvim preminutje narušnikovo.

2. Ovèršba kazni.

§. 472.

Posliedak.

Izim slučajevah, u kojih zakon dopušta da se nanovo povede iztraga, neima po ovèršenoj kazni mesta daljemu postupku kaznenomu proti kažnjeniku.

3. Oprost od kazni.

a) Posliedak.

§. 473.

Ako je vlast, za to zvana, oprostila uporavu zakonite kazni, imade oprost od kazni, u koliko zakon inako neustanovljuje, onu istu moć koju i ovèršba kazni.

b) Razlozi oprosta.**§. 474.**

Oprost od kazni može se osnivati:

- a) na osobitih olakotjujućih okolnostih, ili drugih osobitoga obzira vriednih razmierjih, koja su u pojedinim slučajevih tako znatna, da vlasti, opunomoćene podieljivat oprost, obnadju razlogah, ili sići i pod najnižju odmieru kaznenu, ustanovljenu za narušaj, ili narušniku sasvim oprostiti kazan, ili
- b) na osobitoj zakonitoj ustanovi, koja narušniku obećaje oprost od kazni, ako izpuni uviете propisane.

c) Oprost od kazni, obećan po zakonu.**§. 475.****aa) U obće.**

Osim slučajevah, u kojih propisi o uredjenju pojedinih dohodah i daćah podieljuju narušniku pravo, da može zahtievati oprost od kazni, ili koji su sadèržani pod §. 466, a), bit će istomu oprost po ovom zakonu miesta polag sliedećih ustanovah (§§. 476 do 479).

§. 476.**bb) Za začetnika ili sukrivca prije čina.**

Ako začetnik ili sukrivac narušaja dohodarstvena još prije, nego što se je isti izveo, bude ne samo tvorno nastojao, da se isti neizvede, da se preprieči, ili da se odvrati šteta, koju je kadar proizvesti narušaj, nego ako takodjer još prije, nego što bude narušaj

izveden, i još prije, nego što su vlasti, uredi ili strážanstva, određena da rukuju propise dohodarstvene, dobila stanovit doglas o namieravanom narušaju, bude vlasti, zvanaj da odkriva narušaje dohodarstvene, ili uredu, uredniku ili naredjeniku za to postavljenu, naznačivši podpuno i izpravno okolnosti, odnoseće se na narušaj, svoj odstup od narušaja prijavio na svom miestu, i na vrijeme tako, da je uslied ove njegove prijave:

a) izvedenje narušaja bilo prepriečeno, ili da je

b) učinitelj zajedno s predmetom narušaja, ili barem sám predmet narušaja radi zakonitoga postupka:

aa) bio uhitjen, ili

bb) pri primiernoj pažnji i dielatnosti urednikah i naredjenikah, ověršujućih propise dohodarstvene, morao bi se bio uhititi, nego nije bio uhitjen, nebivši on (onaj začėtnik ili sukri- vac) tomu neuhitjenju kriv;

tad proti njemu, ako podjedno iz ostalih izvidjenih okolnostih neima temeljite sumnje proti čestitosti njegova ponašanja, i ako pri izvedenju narušaja nije sudielovao niti svojom prisutnostju niti inako, imade ujedno s propisanimi ili dopuštenimi po- oštrenji kazni izostati

1. uporava onih kaznih na imovinu, koje u slučaju, ako je izvedenje narušaja prepriečeno bilo uslied njegove prijave, odpadaju po ustanovah o kažnjenju pokušaja, a u drugih slučajevih, koje odpadaju po mieri predmeta od narušaja, koi uslied njegova doglasa ili je bio uhitjen, ili morao bi se bio uhititi, zatim

2. ako čin, kojega izvedenju odrekò se je bio na pomenuti način, sadèržaje u sebi dèržovito kriomičarstvo, ili ini narušaj dohodarstveni, podvèržen po zakonu kazni zatvora,

imade tad izostat uporava one kazni zatvora, koja bi ga postiè imala kao zaèetnika ili sukrivca u pomenutom činu.

§. 477.

cc) Za učinitelja ili sukrivca poslie čina.

Ako učinitelj ili sukrivac narušaja dohodarstvena, koi nije još bio kažnjen radi srodna kakova narušaja dohodarstvena, i kojega je drugi tko silom, prietnjom ili himbenim pobudjenjem ili upotrebljenjem kakove pometnje sklonio da je izveo narušaj, ili da je sudielovao pri istom pod okolnostmi, koje neizključuju sasvim ubrojivosti glede narušaja, najdulje uz četèrnaest danah, računajući od onda, kada je bio izveden narušaj, i još prije nego što vlasti, uredi ili stražanstva, odredjena da rukuju propise dohodarstvene, dobiju stanovit doglas o narušaju, ili još prije nego što ga odkriju, vlasti, zvanj da odkriva ili iztražuje narušaje dohodarstvene, ili uredu ili uredniku za to postavljenomu, dragovoljno

- a) preda predmet, a tako i pomoćna od narušaja sredstva, jamčeca za kazan isto tako kao i predmet (§§. 148 i 149), u koliko t. j. ili oboje, ili samo predmet ili samo pomoćna sredstva nalaze se u njegovoj pohrani, i ako zajedno
- b) okolnosti, odnoseće se na izvedenje narušaja i na upotrebljenje, zatim pohranjenje predmeta narušajnoga, u koliko su mu poznate, podpu-
no i po istini kaže:

tad se, ako narušaj nesadržaje u sebi niti kriomičarstva držovita, niti je izveden pod takovimi otegotjujućimi okolnostmi, radi kojih zakon određuje kazan zatvora, proti njemu neuporavljaju kazni na imovinu, koje bi ga postići imale po zakonu.

§. 478.

dd) Za dionika.

Ako takovi dionik narušaja dohodarstvena, koi radi srodna kakova narušaja dohodarstvena nije još kažnjen bio, najdulje uz četrnaest danah, računajući od onda, kada se je sbio čin ili propust, na kojem se utemeljuje dioničtvo u narušaju, i još prije, nego što vlasti, uredi ili stražanstva, određena da rukuju propise dohodarstvene, o narušaju, glede kojega mu se u krivnju upisuje dioničtvo, ili o dioničtvu njegovom dobiju stanovit doglas, ili još prije, nego što otkriju pomenuti narušaj ili njegovo dioničtvo u istom, dragovoljno

1. vlasti, zvanj da otkriva ili iztražuje narušaje dohodarstvene, ili uredu ili uredniku za to postavljenu, podpuno i po istini kaže okolnosti, koje su mu poznate o narušaju i o njegovu dioničtvu u istom, i ako podjedno
2. po veličini svoga dioničtva (§§. 99, 100 i 101) naknadno zadovolji dužnosti, povriedjenoj narušajem dohodarstvenim, dakle ako napose predmet, glede kojega je udioničtovao:

a) ako ga pohranjuje u ime i na korist drugoga koga, podvèrgne razpolaganju vlastih, da ga iste upotrebljuju pri zakonitom postupku kaznenom, a

b) u drugih slučajevih ako ga podvèrgne propisanom uredovnomu dielu radi ovèrške propisih dohodarstvenih:

tad se proti njemu, ako mu se samo dioničtvo upisuje u grieh, i ako mu se narušaj nemože inako ubrojiti, neuporavljaju one kazni na imovinu, u koje bi imao pasti po svom dioničtvu.

§. 479.

ee) Za onoga, koi je dužan izkazati nabavu, izvor ili ocarinu kojega predmeta.

Ako onaj, koi je dužan izkazati nabavu, izvor ili ocarinu kojega predmeta, još prije, nego što bude od njega zahtievan izkaz, dragovoljno podvèrgne ovaj predmet postupku carinskomu, propisanom za uvoz iz inozemstva, ako izpuni uviete, postojeće za ocarinu uvoznju, i ako plati uvoznju carinu: tad se glede ovoga predmeta proti njemu nemože dosuditi kazan s pomanjkanja izkaza, koi je propisan i koi je dužan podnieti, pri čem ipak, ako mu se u grieh upisuje ini koi narušaj, različit od onoga, što je propustio podnieti izkaz, ostaje u krieposti kazan dotična.

4. Z a g o d a.

a) Načela obćenita.

aa) Bitje zagode.

§. 480.

Zagoda čini, da se radi narušaja dohodarstvena, glede kojega je nastala zagoda, nemože niti voditi iztraga niti dosudjivati kazan proti okrivljeniku, na kojega se je korist ista dovršila.

bb) Uvieti zagode u obće.

§. 481.

Zagoda nastaje, kad imade uvietah za istu, i kad minu rokovi, propisani za zagodu.

b) Zagoda kaznih, nedosudjenih osudom kaznenom.

aa) Vrieme zagode.

α) Odmiera iste.

§. 482.

Ovi rokovi (§. 481) jesu:

1. Pet godinah kod prikratah daće biljegovne izdatbom ili prihvatom takovih izpravah, pisamah ili knjigah, koje su biljegu podvržene odmah prigodom, kad se izdaju ili sačinjaju (§. 408, br. 1 i 2).
2. Tri godine
  - a) kod svih narušajah dohodarstvenih, sadržanih pod vrstom kriomičarstva (kod kriomičarstva po sebi, kod kriomičarstva državita, kod društvah kriomičarskih);*
  - b) kod težkih narušajah dohodarstvenih zabranjenim proizvodjenjem, priredjivanjem, upotrebljivanjem ili zabranjenim razpačavanjem predmetah od državne samoprodaje (§§. 309 do 322).*
3. Dvie godine
  - a) kod težkoga, u §§. 361 i 362 pomenutoga narušaja dohodarstvena zloporabom podieljena pogodovanja;*
  - b) kod narušajah dohodarstvenih, pomenutih u §§. 374 do 378 u pogledu označivanja robe;*
  - c) kod narušajah, pomenutih u §§. 387, 388, 389 i 461 u pogledu vodjenja knjigah obertničkih, ili drugih neizpravnostih.*
4. Šest miesecih
  - a) pri narušajih propisah, postojećih o porezovnom postupku za koju daću od potroška (§§. 323 do 349);*

- b) pri narušajih, izvedenih prigodom odpremanja robe, pomenutih u §§. 350 do 353, 372 i §. 459;
  - c) pri narušajih, pomenutih u §§. 463, 464 i 465;
  - d) pri narušajih propisah loterijskih;
  - e) pri narušajih propisah poštanskih, pomenutih u §§. 427, 428, 433 i 434;
  - f) pri narušajih propisah, postojećih o cestarini, mostovini i skelarini (§§. 436 i 437).
5. Jedna godina u svih drugih slučajevih, za koje nije naročito odredjen dulji ili kratji rok.

β) Odmiera za dioničtvo.

§. 483.

Zagoda kazni, koja radi dioničtva u narušaju dohodarstvenom nije još izrečena presudom kaznenom (§. 25), počima po izmaku polovice roka, propisanoga za narušaj, u kojem se je sbilo dioničtvo.

γ) Kada počimaju ovi rokovi.

§. 484.

Rokovi, pomenuti u §. 482, počimaju od onoga vremena, kojega se narušaj imade smatrati kao izveden. Za začetnike i sukrivce narušaja dohodarstvena nepočima zagoda prije vremena, kojega je učinitelj izveo narušaj. Za dionike počima zagoda od onoga vremena, kojega se je dogodio njihov čin ili propust, na kojem se utemeljuje dioničtvo.

δ) Kada počimaju pri protuzakonitoj pohrani predmeta.

§. 485.

U slučajevih, u kojih pohrana kakova predmeta čini

- a) sama po sebi narušaj dohodarstveni, ili
  - b) dioničtvo u narušaju dohodarstvenom,
- počima zagrada od vremena, kojega je predmet protupropisno bio uzet u pohranu.

e) Kada se svršuju glede ove stvari.

§. 486.

Ako predmet takovi, kojega je pohrana zabranjena

- a) ili sama po sebi kao narušaj dohodarstveni, ili
- b) kao dioničtvo u drugom kojem narušaju dohodarstvenom,

bu de nadjen u neobradjenom stanju:

1. u prvom slučaju kod narušnika,
2. a u drugom slučaju pri kojem krivcu ili dioniku narušaja, u pogledu kojega pohranu predmeta narušaj-noga izjavljuje zakon za dioničtvo,

tad kazan, otpadajuća po mieri ovoga nadjenoga predmeta, i osigurana istim, utèrnjuje se stopram po izmaku roka, za polovicu duljega, nego što je propisan za zagodu narušaja, ili, ako stvar bieše nadjena kod kojega dionika, za polovicu duljega, nego što je propisan za zagodu dioničtva. Nego ustanova ova neuporavljuje se na one predmete, koje si tko po izmaku propisanoga roka zagodnoga nabavi od narušnika ili dionika. U pogledu ovih predmetah treba o ubrojivosti dioničtva uvažavati §. 469.

bb) Prekinutje zagode.

α) Vèrste prekinutja.

§. 487.

Zagoda prekida se:

1. početkom zakonitoga postupka kaznenoga, to jest: svakim uredovnim dielom, što ga po zakonu zato zvane vlasti, uredi, urednici ili naredjenici po propisu ovèršuju, da okrivljeniku obznane razpravu proti njemu povedenu, dakle napose opisom činjenice, sastavljenim uz priziv okrivljenika, ili ako slučaj nije prikladan za to da se spiše činjenica, kao što treba oglašenim pozivom okrivljenika, da dodje ili pred vlast, koja je odredjena da iztraži narušaj, ili pred ured za to odredjeni;
2. u slučajevih, u kojih je narušaj dohodarstveni skopčan s takovimi čini ili propusti, koji u sebi sadèržavaju znakovah kakova zločinstva ili takova prestupka, koi nespada medju proste prekèršaje redarstvene, prekida se zagoda i prije početka postupka kaznenoga radi narušaja dohodarstvena, odlukom, po nadležnoj vlasti s pravnih znakovah satvorenom, da se okrivljenik potegne na odgovor, ako je na temelju ove odluke bilo odredjeno, da se okrivljenik pozove na preslušavanje, da se uhititi, da se javno pozove, ili da se izdadu tieralice;
3. prekida se zagoda i svakim narušajem dohodarstvenim, kojim narušnik sakrivi prije, nego što izteče vrieme, propisano za zagodu.

β) Nastava zagode.

§. 488.

αα) Pri prekinutju postupkom kaznenim.

U slučajevih, pomenutih ovdie (§. 487) pod 1 i 2:

1. smatra se zagoda kao neprekinuta, ako bude izjavljeno, da je postupak ništetan, ili da okrivljenik nije krivac narušaja dohodarstvena;
2. ako se pako povedena iztraga dokine s toga, što neima pravnih dokazah, tad računa se zagoda od onoga vremena, kojega bude izrečena ova osuda;
3. ako se napokon ili nenastavi postupak, ili ako se s kojega mu drago razloga neizreče osuda ili presuda, tad imade se zagoda računat od onoga vremena, kojega je poslednji čin zakonitoga postupka bio obavljen proti njemu, ili proti jednoj ili više drugih osobah, koje su radi istoga čina bile iztraživane.

§. 489.

ββ) Pri prekinutju potonjim narušajem.

Ako se zagoda prekine na način, pomenuti u §. 487, br. 3, tad i u obziru prijašnjega narušaja dohodarstvena, glede kojega je bila prekinuta zagoda, počima iznova teći podpuno vrieme, propisano za zagodu, stopram od onda, kada je počinjen bio poslednji narušaj. Nego ako je narušaj, kojim bieše prekinuta zagoda

1. prost narušaj dohodarstveni, koi nije srodan sa prijašnjim narušajem dohodarstvenim, i koi po zakonu podpada manjoj kazni nego ovaj, i ako je isti podjedno
2. izveden bio stopram po izmaku polovice vremena, potrebita za zagodu narušaja prijašnjega:

tad neima istina iznova počet teći podpuno vrieme, propisano za zagodu narušaja prijašnjega, nego onaj dio ovoga vremena, koi nije bio iztekò u vrieme potonjega narušaja, treba da je za dopunu zagode dvostruko prevaljen, računajući od vremena pomenuta.

c) Zagoda kaznih, dosudjenih presudom kaznenom.

§. 490.

aa) Rokovi ove zagode.

Presudom kaznenom dosudjena kazan, koja se ili nije ovèršila, ili se je ovèršila diono, nemože se više ovèršit ni u cielom ni glede diela još neizvèršena, ako je

1. u slučaju, gdje nenamirena svota kazni iznosi pet hiljadah forintih ili više, vrieme od deset godina; a
2. u svih drugih slučajevih naprotiv vrieme od pet godina

minulo od onda,

- a) kada je, ako presuda kaznena ostadè neovèršena u cielom, bila izrečena ili presuda pravomoćna, ili presuda takova, proti kojoj neima daljega priziva, ili
- b) kada je, ako kazan bieše ovèršena samo diono, prekinuta bila ovèršba.

bb) Prekinutje ove zagode.

§. 491.

Ova zagoda (§. 490) prekida se:

1. svakim dielom, koje prije izmaka propisanih rokova na zakoniti način bude podhvatjeno u svèrhu,

da se ovèrši kazan, osobito pako glede kaznih na imovinu, da se iste iztiera ju od osudjenika ili jamca;

2. svakim narušajem dohodarstvenim, kojim je narušnik sakrivio prije, nego što je izteklo vrijeme, propisano za zagodu, u kojem slučaju uporavljuju se ustanove, sadèržane u §. 489.

III. Ugasnutje jamčenja za kazan.

1. Jamčenja osobnoga.

§. 492.

a) U obće.

Jamčenje, koje je komu naloženo za narušaj dohodarstveni, izveden po kom drugom (§§. 124 do 144), utèrnjuje se, ako zakon ili dogovor, na kojem se osniva jamčenje, neustanovljuje što inako, glede kaznih na imovinu onda, kad i kazan glede onoga, za čiji narušaj imade miesta jamčenju.

§. 493.

b) Sukrivca ili dionika.

Jamčenje, koje je kojemu sukrivcu ili dioniku narušaja dohodarstvena naloženo po §. 137, ukida se također i prije vremena, malo prije (§. 492) pomenuta, onimi istimi načini ugasnutja, kojima se kazan za sukrivce ili dionike utèrnjuje u slučajevih, u kojih ih zakon podvèrgava kazni.

§. 494.

c) Za osobu, neprikladnu za ubroјivost.

Jamčenje, koje je komu naloženo za protuzakoniti čin ili propust takove osobe, kojoj se po §. 15 ovaj čin ili propust nemože ubrojiti kao narušaj dohodarstveni, utèrnuje se glede kaznih na imovinu, kada mine vrijeme, propisano za zagodu ovih kaznih.

Zagoda prekida se u ovom slučaju na način, pomenuti u §. 487, br. 1 i 2, i u §. 491, zatim svakim uredoвnim dielom, koje bude po propisu podhvatjeno za potierbu jamčenja, i kao što treba obznanjeno jamcu, pri čem se uporavljaju ustanove, sadèržane u §. 488.

§. 495.

d) Dragovoljnom izpunom povriedjene dužnosti.

Svaki jamac, koi se radi takova narušaja dohodarstvena, glede kojega jamči, neima smatrati ni kao krivac, ni kao dionik, oprostit će se ovoga svoga jamčenja, ako najdužje uz trideset danah, računajući od onda, kada je saznao za narušaj, ili za koristi po istom zadobljene, i još prije, nego što vlasti, uredi ili stražanstva, odredjena za rukovanje propisah dohodarstvenih, dobiju stanovit doglas o narušaju, ili, nego što otkriju isti narušaj, ili predmete, posredstvom narušaja dobavljene, proizvedene ili priredjene, ili u obće korist, koju je jamac zadobio narušajem, dragovoljno i podpuno po veličini jamčenja, naložena mu, zadovolji dužnosti, povriedjenoj narušajem, na koi se odnosi jamčenje njegovo.

§. 496.

e) Smèrt jamca.

Smèrt onoga, koi je po dogovoru uzeo na se jamčenje za narušaj dohodarstveni, ili za koi iznosak kazneni, neukida dužnostih, proiztičućih iz ovoga jamčenja. Ako se pako, izvan slučaja dogovora kakova, osniva jamčenje na ustanovi zakonitoj (§§. 124 do 137): tad dužnosti, proiztičuće iz ovoga jamčenja, u koliko iste ne budu osigurane jamčenjem, ležećim na predmetu ili na sredstvih pomoćnih narušaja, prelaze na baštinike jamčeve samo onda, ako je vlast presudna prije smèrti ostavnikove o jamčenju izrekla i po propisu oglasila presudu budi pravomoćnu, budi takovu, koja ne podleži daljemu prizivu.

2. Ugasnutje jamčenja, ležećega na kojoj stvari.

§. 497.

a) Uvjeti ugasnutja.

Jamčenje, koje leži na predmetu ili na sredstvih pomoćnih narušaja dohodarstvena, i za potierbu kojega postoje uvjeti zakoniti, utèrnjuje se,

1. ako je kazan glede svih osobah, koje podpadaju kaznim na imovinu, sadèržanim pod jamčenjem stvari, utèrnula se sasvim na koigod od sljedećih načinah, i to:

a) ovršbom ili oprostom kazni, ili

b) zagodom, ako u ovom drugom slučaju

- aa) na stvari ležeće jamčenje za kazni na imovinu, koje postižu narušaj, nije bilo potierano prije, nego što je izteklo vrijeme, propisano za zagodu, to jest, ako nije bilo zahtievano po §§. 160 i 161, da se stvar preda u pohranu uredovnu ili sudbenu ili čuvanje, i ako se podjedno
  - bb) stvar nenalazi pod uredovnim zapalom, i ako je osim toga
  - cc) uternulo se osobno jamčenje onoga, proti kojemu se tieria jamčenje, ležeće na stvari, ili naprema kojemu držatelj ili vlastnik stvari stoji u kojem od razmierjah, pomenutih u §. 153, ili
2. ako je vlastnik stvari, koja jamči za dotične kazni na imovinu,
- a) dionik takova narušaja dohodarstvena, glede kojega jamči stvar, i ako je zadobio podpuni oprost od kazni onako, kao što je to dozvoljeno u §. 478, ili ako vlastnik
  - b) osobno jamči za čin ili propust, iz kojega je proizišlo jamčenje, ležeće na stvari, i ako se je od jamčenja, koje mu je naloženo, podpuno oprostio onako, kao što je to dozvoljeno u §. 495.

§. 498.

b) Slučajevi, u kojih neima ovih uvietah.

U slučajevih, u kojih neima ovih uvietah (§. 497), ostaje jamčenje, ležeće na predmetu ili na sredstvih po-

---

moćnih narušaja, nepovriedjeno, premda se je utèrnula kazan.

Napose smèrtju narušnika, ili onoga, koi osobno jamči za narušaj, neukida se jamčenje ležeće na stvari, glede onoga iznoska kazni, koi je osiguran istim jamčenjem (§§. 470, 471 i 496).

KAZNENI ZAKON

o

NARUŠAJIH DOHODARSTVENIH.

DIO II.

O PRAVNOM POSTUPKU.

Glava pèrva.

O postupku kod narušajah dohodarstvenih i o izvèršivanju istoga u obće.

I. Predmeti i vèrste postupka.

1. Na čelo.

§. 499.

Postupku, propisanomu u ovom zakonu, imade miesta:

1. kod svih narušajah dohodarstvenih;
2. kod prosudjivanja izkazah, koji su komu naloženi s dužnostju, da će se, ako isti nebudu kao što treba podnešeni, nestadak ili nepodpunost izkaza smatrat kao narušaj dohodarstveni.

2. Vèrste postupka.

§. 500.

Postupak je u pravilu po jednakih ustanovah uredjen za sve razprave, koje podleže istomu. Nego radi pokratjenja postupka propisane su za manje narušaje niekoje zastrane od naredabah obćenitih. U obće propisani postupak zove se postupak redoviti, a onaj za manje narušaje zove se postupak pokratjeni.

3. Manji narušaji.

§. 501.

Kao manji narušaji nesmatraju se oni, na koje zakon, neodvisno od kazni na imovinu, određuje kazan zatorora. Izklupiv slučajeve ove, imadu se bez obzira na osobu okrivljenikovu, i bez obzira na okolnost, dà li je okrivljenik prije već učinio narušaj od iste vèrste ili pako narušaj srodni, ili dà li je već bio ili nebio kažnjen, smatrati kao narušaji manji:

1. narušaji, na koje zakon određuje ili gubitak predmeta od narušaja, ili kazan novčanu, koja se ravna po vriednosti istoga predmeta, ako vriednost predmeta od narušaja nenadilazi petdeset forintih;
2. narušaji, koji se čine s predmeti samoprodaje dèržavne, ako predmet narušaja nenadilazi kod duhana petnaest funtih, kod soli kuhinjske četiri cente, kod baruta (praha puščanoga) i salitre dvadeset i pet funtih bečke teže;
3. netočnosti u očitovanjih o robi, pomenute u §§. 280, 285, 286, 294 i 296, a tako i netočnosti u prokazih radi pobiranja daće od potroška (§. 290), u koliko zakon na ove netočnosti neodredjuje veće kazni, nego što je dvostruka svota od pristojbe;
4. ini narušaji, na koje je određena kazan takova, koja se ravna po pristojbi, ako svota od pristojbe, po kojoj se odmieruje kazan, nenadilazi petnaest forintih;

5. narušaji, na koje zakon određuje kazan u stanovitim svotah novčanih, to jest: ili u nepromienjivom iznosku, ili u najnižjoj i najvišjoj odmieri kaznenoj, nego niti po vrijednosti predmeta, niti po kojoj pristojbi, i za koje narušaje ustanovljena najvišja odmiera kaznena nenadilazi petdeset forintih;
6. narušaji propisah loterijskih, pomenuti u §§. 442 i 443, ako stavka nije veća od pet forintih.

4. Prosudjivanje narušaja, ako su dvojica ili više okrivljenikah.

§. 502.

Ako se dvie ili više osobah povodom jednoga istoga slučaja podvère imadu postupku propisanomu, tad pitanje, dà li će se slučaj smatrati kao narušaj manji, treba prosuditi po svemkolikom predmetu narušaja ili po izkazu, koi bi se dati imao, a ne po onih dielovih predmeta, koji padaju na svaku pojedinu osobu. Ako narušaji pojedinih osobah biehu otkriti obaška, i ako savez izmedju pojedinih narušajah bude opažen stopram kašnje, tad uredovnih dielovanjah, obavljenih po načelih postupka pokratjena, netreba ponavljati po ustanovah postupka redovita.

5. Kad se steče više narušajah proti jednomu istomu okrivljeniku.

§. 503.

a) Načelo.

Ako posredstvom jednoga ili više razlučenih dielah uredovnih budu otkrivena proti jednoj osobi dva narušaja

ili više ih: tad treba postupak, računajući od ono doba, kojega su se saznali ovi narušaji, uvažujući ustanove, valjane za pojedine čine postupka (§§. 521 do 525), obaviti u savezu.

§. 504.

b) Kad se steku manji narušaji s inimi narušaji.

Ako se proti jednoj istoj osobi steku manji narušaji s inimi narušaji, koji se neimaju smatrati kao narušaji manji: tad u pogledu razpravah, neobavljenih obaška, treba od onoga vremena, kojega se je saznalo, da su se s inimi narušaji stekli narušaji manji, i radi ovih postupati po ustanovah postupka redovita. Nego nesliedi odtuda, da bi se izvidjenja, saslušanja ili preslušanja, koja su se po ustanovah postupka pokratjena obaška obavila o pojedinih manjih narušajih, po načelih postupka redovita imala ponoviti, kad se doznade, da su se stekli ovi narušaji s inimi narušaji, koji su prikladni za postupak redoviti.

§. 505.

c) Kad se steče više manjih narušajah među sobom.

Ako proti jednoj istoj osobi jednim istim ili razlučenim dielom uredovnim budu otkrivena dva ili više obaška počinjenih narušajah, od kojih se svaki po sebi imade smatrati kao narušaj manji: tad u obziru svih ovih narušajah treba postupak obavljati po odredbah, valjanih za narušaje manje.

6. Uredovna diela postupka pravnoga.

§. 506.

Postupak, određen zakonom ovim, odnosi se

1. na otkrivanje narušajah dohodarstvenih;
2. na izvidjanje učina;
3. na iztraživanje okrivljenika;
4. na izricanje presude;
5. na izvršbu iste.

III. Organi, koji obavljaju postupak, ili koji pri istom sudjeluju.

1. Za otkrivanje narušajah dohodarstvenih.

§. 507.

a) Organi dohodarstveni.

Izvršujući uredi dohodarstveni, zatim strazanstva, određena da rukuju propise dohodarstvene, imaju dužnost, pod nadgledom i upravom vlastih, koje su im predpostavljene, otkrivati narušaje dohodarstvene.

§. 508.

b) Ine vlasti, uredi ili osobe.

U koliko su ine vlasti, uredi ili osobe dužne otkrivati ili dolaživati narušaje dohodarstvene: ustanovljeno je osobitim odredbami.

§. 509.

c) Obćenita dužnost javnih vlastih.

Nego javne vlasti, sudovi i miestna poglavstva, čim po uredu odkriju kakov narušaj, imaju u

obće isti bezodvlačno obznaniti onoj vlasti kotarskoj, koja upravlja poslove dohodarstvene, i koja je zvana obavljati postupak glede ovoga narušaja; a imadu takodjer, u koliko to spada u njihov uredovni dielokrug, učiniti potrebite miere, da se osigura iztraga.

2. Za izvidjanje učina i za iztraživanje.

a) Vlasti kotarske.

§. 510.

Kotarskim vlastim, koje upravljaju poslove dohodarstvene, doznačuje se, da izvidjaju učin o narušajih dohodarstvenih i o izkazih, koje tko po propisih imade činiti, zatim da obavljaju iztragu proti okrivljenikom.

b) Osobito postavljeni urednici dèržavni.

§. 511.

Na miestih, gdje iziskuju okolnosti, postaviti će se urednici dèržavni, potrebitom sposobnostju providjeni, koji će u ime i pod upravom vlasti kotarske obavljati izvidjanja i iztrage. Siedišta i povlastice uredovne ovih urednikah dostavit će se do znanja javnoga osobitimi oglasi.

c) Izašiljanje urednikah.

§. 512.

Vlasti kotarske, koje upravljaju poslove dohodarstvene, imadu pravo, u onih slučajevih, u kojih im se radi uskorenja razprave, radi umaljenja troškovah, ili radi polašnice okrivljenikah uzvidi shodno, u takova miesta, koja leže izvan njihova siedišta uredovna, nego ipak u

obsegu njihova kotara, izašiljat urednike, koji će izvidjati učin ili obavljati iztragu.

d) Doznačivanje na urede podčinjene putem zastupanja.

§. 513.

Ovim vlastim dopušteno je takodjer, da iz važnih razlogah u neznatnih i nezamèršenih slučajevih putem zastupanja odredjivat mogu koi podčinjeni, za to prikladni ured, da izvidja učin, ili iztražuje okrivljenika, a tako isto dopušteno je ovim vlastim, da uprositi mogu koje političko poglavarstvo, neka isto obavi potrebita izvidjanja i neka presluša osobu, padšu pod iztragu.

e) Izvèršujući uredi dohodarstveni.

§. 514.

aa) Razprave, koje su im doznačene.

Na miestih, gdje vlasti ili urednici, pomenuti u §§. 510, 511 i 512, nebi mogli poradi važnih zapriekah obavljati izvidjanjah i iztragah, obavljat će uredi dohodarstveni, koji su odredjeni da pobiraju carinu ili potrošninu, ili da obavljaju uredovna diela o kontroli robe, osim slučajevah, u kojih putem zastupanja zadobiju za to nalog osobiti (§. 513),

1. Kod manjih narušajah izvidjanje učina i iztragu;
2. U inih slučajevih naprotiv ona diela uredovna, koja im zakon doznačuje izriekom (§§. 571 i 572).

§. 515.

bb) Uvjet, pod kojim se upotrebljaju ovi uredi.

Nego za nijedno od ovih dielah uredovnih (§. 514, br. 1 i 2) nemože se opunomoćiti, a niti putem zastu-

panja odredit (§. 513) ured onaj, kod kojega za slučaj, ako se izreče osuda, pripada uredniku višjemu jedan dio kazni novčane. Ovakovi ured smije radi manjega narušaja pomenuta diela uredovna obavljat iznimice samo u onom slučaju, ako okrivljenik, pošto mu bude razgovetno obznanjen razlog, s kojega ured nije zvan obavljati postupak, sám svojevóljno i izrazito privoli, da pomenuti ured izvrši dielo uredovno.

Kako obznana okolnosti, da ured nije zvan obavljati postupka, a tako i očitovanje, koje okrivljenik učini svojevóljno i izrazito, imade se razgovetno i obširno navesti u napisniku, koi će se sastaviti.

3. Za odlučivanje o narušajih dohodarstvenih.

§. 516.

a) Upravljajuće vlasti dohodarstvene.

Vlasti kotarske, određene da upravljaju poslove dohodarstvene, i više vlasti, određene da u daljem tečaju upravljaju pomenute poslove, odlučuju:

1. o svih manjih narušajih, ako kazan, koju ove vlasti obnadju dosuditi proti narušniku, nenadilazi sto forintih, pri čem se kazni, izrečene proti dvojici ili više sukrivacah ili dionikah, neimaju ujedno sračunavati;
2. o svih razpravah, koje se obavljaju, neprelazeći u postupak, zakonom ovim propisani, ili od kojih se odustane prije, nego što pravni postupak bude okončan.

§. 517.

b) Dohodarstveni sudovi kotarski.

U svakom kotaru vlasti kotarske, određene da upravlja poslove dohodarstvene, postojat će sastavljen sud kotarski za narušaje dohodarstvene (dohodarstveni sud kotarski). Izim slučajevah, za koje zakon kao pooštrenje kazni određuje ili dopušta, da narušnik izgubi prava i povlastice, da se očituje za nesposobna zadobit povlasticah, da se odpravi ili da mu se proglasi ime, imade isti sud odlučivat:

1. o manjih narušajih, o kojih vlasti kotarskoj ne pripada izricati presude kaznene (§. 516, br. 1);
2. o svih narušajih, na koje zakon dosudjuje kazan u stanovitim svotah novčanih, u koliko ovi narušaji nepadaju među narušaje manje;
3. o narušajih, na koje zakon, neodvisno od kaznih na imovinu, dosudjuje prosti ili strogi zatvor kao kazan, ili kao pooštrenje kazni, ali ne iznad tri mjeseca danah;
4. o svih inih narušajih, za koje kazan, pripadajuća u najvišjoj zakonitoj odmieri kaznenoj po ukupnom predmetu narušajah, o kojih se podjedno izriče odluka, za nijednoga od okrivljenikah ili dionikah, padših pod iztragu, nenadilazi hiljade forintih, pri čem se kazni, padajuće na dvojicu ili više okrivljenikah ili dionikah, neimaju ujedno sračunavati.

§. 518.**c) Dohodarstveni višji sudovi.**

U siedištu svake vlasti zemaljske, koja upravlja poslove dohodarstvene, odredjuje se za obseg okoliša, doznačena istoj vlasti, višji sud (dohodarstveni višji sud), koi će odlučivat:

1. o svih narušajih, koji presude radi nisu doznačeni ni vlastim kotarskim ni sudovom kotarskim, i
2. o razpravah, koje proti postupku ili presudi sudovah kotarskih u daljem tečaju stignu sudu višjemu.

§. 519.**d) Višnji sud dohodarstveni.**

Za svekolike zemlje, za koje u kriepest stupit ima ovaj zakon, postojat će višnji sud za narušaje dohodarstvene (višnji sud dohodarstveni), koi će odlučivat o poslovih, koji mu odluke radi u daljem tečaju stignu proti odlukam suda višnjega.

§. 520.**e) Podredjenost vlastih izvidjajućih i iztražujućih, zatim sudovah kotarskih.**

Vlasti i uredi, kojim nalaže zakon da izvidjaju i iztražuju narušaje dohodarstvene, zatim sudovi kotarski dužni su točno izpunjavat odredbe višnjega dohodarstvenoga suda i višnjega suda dohodarstvenoga, koje se odnose na postupak kod narušajah dohodarstvenih.

III. Uredovna dielatnost glede obavljanja postupka.

1. Načela obćenita.

a) Izvidjanje učina.

§. 521.

Izvidjati učin pripada onoj vlasti, kojoj u kotaru nalaze se ili miestna razmierja, koja treba izviditi, ili osobe, koje se radi izvidjenja imadu preslušati.

b) Iztraživanje okrivljenika.

§. 522.

Postupak s okrivljenikom imade obaviti ona vlast, u koje se kotaru nalazi okrivljenik u ono doba, kad se započne iztraživanje.

Nego ako okrivljenik, kojega redovito prebivalište leži istina izvan ovoga kotara, nego ipak u zemljah, za koje valja ovaj zakon, želi otići u svoje prebivalište: tad treba postupati onako, kao što se postupa s putnici (§. 532). Ako se zadovolji ovoj odredbi: tad imade ona vlast, u koje kotar otidje okrivljenik, obaviti iztragu, ili, ako se je ista jurve započela, okončati ju.

2. Postupak na granicah od dva kotara.

§. 523.

Ako u takovom predielu, gdje se dotiču kotari od dvie ili više vlastih kotarskih, koje su zvane da iztražuju narušaje dohodarstvene, bude ili

a) učinjen narušaj dohodarstveni, ili

b) okrivljenik zatečen,
 tad vaskoliki postupak imade obaviti ona vlast, koja je ili sama ili po svojih podčinjenicah u pèrvom slučaju najprije započela obavljati postupak, a u drugom slučaju koja je najprije zatekla okrivljenika.

3. Sa začetnici, sukrivci i dionici.

§. 524.

Vlasti, kojoj pripada obavljati postupak proti učinitelju, pripada takodjer obavljati ga i proti ostalim krivcem i dionikom. Nego ako višji sud nedozvoli, nemože se izvan slučaja, o kojem govori prediduća točka (§. 523), odrediti, da krivci ili dionici, nalazeći se izvan kotara vlasti, koja je zvana da obavlja iztragu, budu ili pozvani ili dovedeni u kotar ove vlasti iztražne.

4. Kod razpravljanja u dva ili više kotarah.

§. 525.

Ako onaj, proti kojemu je vlast koja povelala iztragu radi narušajah kakova, pade pod iztragu u kotaru ine koje vlasti: tad treba razpravu poslati vlasti onoj, kojoj se u kotaru nalazi okrivljenik. Ova vlast imade postupak obaviti o svihkolikih povedenih i još neriešenih slučajevih kaznenih.

5. Doznačivanje od strane vlastih višjih.

§. 526.

Višji sud, a ako se radi o razpravah, povedenih u okoliših od dva ili više sudovah višjih, sud višnji, a u pogledu manjih narušajah zemaljska vlast, postav-

ljena za upravljanje poslovah dohodarstvenih, i oblast dvorna, istoj pretpostavljena, može iz važnih razlogah vaskoliki postupak, ili koi dio istoga povierit inoj kojoj vlasti a ne onoj, kojoj je isti doznačen po ustanovah ovoga zakona.

6. Posliedice, ako se prekorači dielatnost uredovna.

a) Kod izvidjanja i kod iztragah.

§. 527.

Ako je koja vlast ili koi ured obavio izvidjanje ili iztragu u slučajevih, kojih zakon nedoznačuje njegovoj uredovnoj dielatnosti, nego ako je ipak pri samom uredovanju kao što treba uvažavao zakonite ustanove, propisane za ovo dielo uredovno: tad istina uredovno dielo nije nevaljano samo po sebi, ali vlasti, zvanoj da izriče odluku, bit će priuzdržano, uvaživši postojeće okolnosti, odrediti da se nanovo započne dielo uredovno ili sasvime ili diono, kao što bude potrebno.

Ako se zanemari odredba, pomenuta u §. 515: tad je svagda nevaljan postupak vaskoliki, što ga je obavio ured, koi nije bio zvan za uredovanje.

b) Kod odlukah.

§. 528.

aa) Pravilo.

Nevaljana je svaka odluka, izrečena po vlasti nenadležnoj. Nevaljanost može izreći samo ona vlast, na koju biva dalji tečaj proti odluci.

§. 529.

bb) Iznimke.

Nego ova ustanova (§. 528) nevalja o onom slučaju, ako je koi sud dohodarstveni, ili vlast, upravljajuća poslove dohodarstvene, izrekla osudu, ili inu kakovu odluku, premda je

- a) dohodarstvenomu sudu, ili upravljajućoj vlasti dohodarstvenoj drugoga kojega kotara ili pokrajine pripadalo obavljat postupak o slučaju kaznenom, ili premda je
- b) proti okrivljeniku radi jednoga ili više inih narušajah dohodarstvenih razprava ili bila povedena, ili imala se povesti prije odluke, o kojoj se radi.

Ako proti odluci neima nikakovih inih razlogah, ostat će ista nepromienjena, akoprem su u drugom slučaju (b) ostali u odluci nesadržani narušaji takovi, da bi odluka, da su se ujedno razpravljali svi slučajevi kazneni, nadilazila bila uredovnu dielatnost pomenutoga suda ili pomenute vlasti (§. 807).

- c) Jamčenje krivacah za posljedice.

§. 530.

Koji su sakrivali time, što su se prekoračile podieljene povlastice uredovne, odgovorni su za štetne posljedice ovoga prekoračenja, i imadu se propisanim putem kao što treba kazniti i primorati, da naknade štetu prouzročenu.

IV. Obćenite dužnosti glede postupka.**1. Dužnost, doći pred vlasti.****§. 531.****a) U obće.**

Svaki, koi bude pozvan pred vlasti i urede, po zakonu odredjene da izvidjaju učin, da iztražuju narušaje dohodarstvene ili da o istih izriču odluku, dèr-
žan je doći pred iste, davat im ustmeno, ili ako je to naročito dopušteno u uredovnom pozivu, pismeno uba-
viesti i odgovore, i pokoravat se odredbam, koje se odnose na propisani postupak. Koi uzkrati izpunit ovu dužnost, imade se po poglavarstvu, koje mu je predpo-
stavljeno po njegovoj osobnoj vlastitosti, na to primorati, ako uztreba, zakonitim sredstvi usilnimi.

§. 532.**b) Napose glede putnikah.**

Ovoj dužnosti (§. 531) podvèrženi su i putnici. Ako bi se nastavljenim putovanjem iztraga bitno otego-
tila ili obezuspješila, ili ako se kazan nebi mogla ovèršiti: tad je slobodno putnika, kao što budu okolnosti, primorat potrebitimi zakonitim sredstvi, da se neudalji dotle, dok se ili neobavi izvidjanje i iztraga, radi koje treba da bude prisutan, ili dok nepoloži sigurnosti, potrebite za svèrhu povedenoga postupka. U svih ostalih slučajevih, u kojih proti nastavi putovanja nebude pome-
nutih razlogah, nije slobodno zaustavljati putnikah.

2. Dužnosti poglavarstvih i sudovah.

§. 533.

Sva poglavarstva i svi sudovi dužni su, kad budu pozvani, u granicah svoga djelokruga davati zakonitu pomoć vlastim i uredom, odredjenim da obavljaju postupak kod narušajah dohodarstvenih.

3. Uskorivanje dielah uredovnih.

§. 534.

Dužnost je vlastih i uredah, odredjenih da obavljaju postupak kod narušajah dohodarstvenih, koliko moguće uskorivat sva uredovna diela, koja se odnose na ovaj postupak.

Glava druga.

O otkrivanju narušajah dohodarstvenih i o začinjanju postupka.

I. Činjenica i predhodna izvidjanja.

1. Činjenica.

§. 535.

a) Vrieme kada, i miesto gdje se spisuje činjenica.

Urednici ili naredjenici, koji su radi doglašena narušaja dohodarstvena zaustavili osobu ili stvar, dužni su osobu, koja je ili pod pravnimi znaci učinjena ili pokušana kriomičarstva, ili u inih slučajevih §. 558 bila zaustavljena, a tako i stvar uhitjenu, ako se ista može bez teškoće prenieti, odmah staviti ili k obližnjemu uredu dohodarstvenomu, ili k obližnjemu uredniku, odredjenomu da iztražuje narušaje dohodarstvene, ili k obližnjemu poglavarstvu, te kod ovoga ureda, urednika ili poglavarstva u prisutnosti koje osobe poglavarstvene, ili kojega člana od načelstva občinskoga, ili, ako nijedne od ovih osobah bez štetnoga zatezanja postupka nebi moguće bilo prizvat u samom miestu, u prisutnosti dvojice nepristranih svjedokah spisat točnu činjenicu (pismo o učinu).

Ako se stvar uhitjena bez štete za istu, ili bez prekomjernoga troška nemože preniet na miesto pomenuto, tad se imade kao što treba pohranit na ini način, koi će davati dovoljnu sigurnost. Ako se prigodom preiskivanja ili

inoga uredovanja, obavljanoga u prisutnosti koje osobe poglavarstvene, ili kojega člana od načelstva občinskoga, odkrije narušaj dohodarstveni: tad se u prisutnosti pristojnika pomenutoga može spisati činjenica odmah na miestu, gdje se je obavljalo preiskivanje ili uredovanje.

§. 536.

b) Sadržaj činjenice.

U činjenici treba točno i saviestno napomenuti:

1. miesto i vrijeme zaustave, i u obće okolnosti, s kojima je ista bila skopčana, ili koje su joj bile povodom;
2. stvar zaustavljenju;
3. ime i prezime, stališ i prebivalište osobe zaustavljene, i
4. ime i prezime, značaj uredovni ili službeni, ili zanimaje osobah, koje su pri zaustavljanju ili sudjelovale, ili bile prisutne.

§. 537.

c) Postupak pri spisavanju.

Činjenica ima se osobi, koja je bila zaustavljena, ili kod koje je nadjena bila stvar zaustavljena, pročitati i podpisati kako po istoj, tako i po urednicih i naredjenicih, koji su overšili zaustavu, a i po osobah, koje su bile pri spisavanju.

Svaki dodatak, što ga zahtieva osoba, koja je bila zaustavljena, ili kod koje je nadjena bila stvar zaustavljena, imade se upisat od rieči do rieči. Ako ista uzkrati svoj podpis, tad treba navesti razlog, što ga je navela za ovu uzkratu. Ako ili ova osoba, ili osoba ona, koja je za

potvèrđenje spisa prizvana bila, nije kadra podpisat činjenice: tad treba prizvat dva nepristrana sviedoka, od kojih će jedan podpisat ime i prezime ove osobe. Osobi, koja je bila zaustavljena, ili kod koje je nadjena bila stvar zastavljena, treba svagda naročito kazati, da joj je prosto tražit prepis činjenice ili odmah ili i kašnje. Ako se ona posluži ovim pravom, tad joj uredovno udostovieren prepis činjenice treba izdat bez zatezanja.

§. 538.

d) Miere, koje se činit imaju radi osiguranja.

Urednici i naredjenici, koji su ovèršili zaustavu, dužni su nadalje, u granicah svoje uredovne djelatnosti poprimit zakonite miere radi osiguranja iztrage, i toga radi u pomoć prizvati vlasti dotične.

2. Predhodna izvidjanja.

§. 539.

Ako je koja osoba ili stvar bila zaustavljena pod okolnostmi, iz kojih se viditi mogu znakovi kakova narušaja dohodarstvena, i ako je najbližji ured, zvan da izvidja učin, preko jedne austrianske milje udaljen od miesta zaustave: tad su urednici ili naredjenici, koji su ovèršili zaustavu, vlastni, ili odmah pri spisavanju činjenice ili neposredno izza kako ju budu spisali, zaprosit obližnje i u stvari sasvim nepristrano poglavarstvo političko:

a) da isto, u koliko se radi o potvèrdi zaostavljenih znamenjah, ili u obće o miestnih razmierjih, uredovno obavi očevid na licu miesta;

b) da presluša sviedoke, koji se nalaze u miestu ili blizu istoga, i koji su prikladni potvèrditi učin narušaja; i

c) da sumarno iliti kratkim putem presluša osobu zaustavljenu.

Svako političko miestno poglavarstvo dužno je bez otezanja zadovoljit ovoj prošnji. Ako se osoba zaustavljena poziva takodjer na sviedoke, koji se nablizu nalaze: tad treba i ove preslušat o okolnostih čina, koje budu naznačene po osobi pomenutoj, po urednicih i naredjenicih. Kod ovoga izvidjanja ima poglavarstvo uvažavat propise sa-deržane u ovom zakonu.

3. Odpravljanje činjenice, i predhodnih izvidjanjah vlasti, odredjenoj za izvidjanje.

§. 540.

Ako činjenica nije bila spisana pri takovom uredu ili uredniku, koi je zvan da čini dalja izvidjanja: tad treba istu bezodvlačno poslati obližnjemu uredniku, koi je odredjen da iztražuje narušaje dohodarstvene (§. 511); ako li pako neima nablizu ovakova urednika, tad se poslati imade vlasti kotarskoj, upravljajućoj poslove dohodarstvene; a ako bi koi od uredah, pomenutih u §. 514, bio bližje namiešten u istom kotaru ili u kotaru susiednom, valja ju poslati onomu uredu, koi je najbližji.

Uvaživši ovu ustanovu ima i poglavarstvo, koje je po §. 539 obavilo izvidjanje, pomenutoj vlasti, pomenutomu uredu ili uredniku priobćiti razpravu toga radi obavljenju.

II. Odustaja od postupka.

1. Prije redovita presluška.

a) Potrebštine prošnje.

§. 541.

Koi radi narušaja dohodarstvena bude zastavljen, ili na odgovor potegnut, može ili u vlasti, koja je zvana uslišati ovu prošnju, ili u ureda za to osobito opunomoćena zaprositi, da se odustane od overšbe zakonitoga postupka, ako

1. prije, nego što se započne redovito preslušavanje, ili u gotovu položi, ili barem na način takovi, da će se najdulje za mjesec danah platiti, podpuno osigura iznosak kazneni, koi bez obzira na osobite olakotjujuće okolnosti po ustanovljenom najnižjem mierilu kaznenom pripada za narušaj, o kojem se radi; dakle napose ako položi ili na rečeni način osigura kod kriomičarstva peterostruki iznosak, kod težkih narušajah dohodarstvenih četverostruki iznosak pristojbe, po kojoj se imade odmieriti kazan, kod kriomičarstva protuzakonitim uvozom predmetah bezuvjetno zabranjenih jednostavnu vriednost, a kod kriomičarstva protuzakonitim izvozom predmetah, kojih je zabranjeno izvoziti, polovicu vriednosti itd., ako podjedno
2. odreče se branjenja, i ako osim toga
3. postoje uvieti, propisani u §. 545.

b) Kako se podnosi prošnja.

§. 542.

Ova prošnja može se ustmeno ili posredstvom pismena podneska predat ili prije nego što se spisuje

činjenica, ili prigodom kad se spisuje, ili kašnje izza kako jurve spisana bude, budi prije presluška, budi prigodom ili poslie istoga. Ako se prije spisavanja činjenice ili prigodom istoga podnese prošnja ustmeno, tad se ista može ili uvrstit u činjenicu ili može se o njoj sačiniti posebni napisnik. Ako je prije spisavanja činjenice, ili prigodom istoga bila podnešena prošnja posredstvom podneska pismena, tad se ovaj podnesak, ako je predan bio prigodom spisavanja činjenice, imade u istoj napomenuti i istoj priklopiti. O prošnji, podnešenoj ustmeno u takovo doba, kad je činjenica već bila spisana, treba svagda sačiniti napisnik. K preslušavanju onoga, koi je podnio prošnju, potrebno je prizvati samo dva nepristrana sviedoka, koji će takodjer podpisat napisnik. Ako se radi o neizpravnosti, otkrivenoj pri ovéršbi postupka carinskoga ili porezovnoga, ili o netočnosti u očitovanju o robi, ili o prokazu poreznom, ili o nepravilnosti u odpremanju robe (§§. 279 do 288, 290, i 350 do 353, 372), i ako iznosak kazneni, pripadajući po §. 541, nenadilazi deset forintih, tad će slobodno bit, ako je podnešena bila prošnja pomenuta, odustati i od spisavanja činjenice ili napisnika, i ograničit se samo na to, da se pripoviedka o učinu, a tako i prošnja zabilježi u knjigah od ureda, i po vozačú robe ili inih dionicih u pribitnosti dvojice nepristranih sviedokah potvèrdi podpisom onoga i ovih.

c) Vlasti, koje su opunomoćene uslišati prošnju.

§. 543.

Dok nezapočne redovito preslušavanje okrivljenika, opunomoćuju se, da mogu uslišati ovu prošnju:

1. Oni za pobiranje dohodarstva, proti kojemu je bio upravljen narušaj, namješteni pobirni uredi, kod kojih je ili predmet narušaja bio zaustavljen, ili kod kojih je bila spisana činjenica, ili kojim je po §. 540 podnešena bila činjenica,
  - a) glede netočnostih u očitovanju o robi, pomenutih u §§. 285 i 286, bez obzira na pripadajući iznosak kazneni;
  - b) u inih slučajevih, ako iznosak kazneni, pripadajući po mjerilu pomenutom u §. 541, nenadilazi
    - aa) kod glavnih divonah, divonah, ili inih uredah dohodarstvenih, istim uzporedjenih, deset forintih,
    - bb) kod komercialnih divonah, ili inih uredah dohodarstvenih, istim uzporedjenih, pet forintih,
    - cc) kod inih uredah dohodarstvenih, dvie forinte.
2. Urednici, koji izvan središta vlasti kotarske iztražuju narušaje dohodarstvene (§. 511), ako iznosak kazneni nenadilazi dvadeset i pet forintih.
3. Vlasti kotarske, upravljajuće poslove dohodarstvene, ako iznosak kazneni nenadilazi sto forintih.
4. Vlasti zemaljske, upravljajuće poslove dohodarstvene, u svih inih slučajevih.

2. Po začetku redovita presluška.

§. 544.

Ako prošnja, da se odustane od overšbe zakonitoga postupka, bude predana stopram po začetku redovita presluška, tad su opunomoćene da

1. uslišaju ovu prošnju, samo

a) vlasti kotarske, upravljajuće poslove dohodarstvene, ako iznosak kazneni nadilazi sto forintih, zatim

b) vlasti zemaljske, upravljajuće poslove dohodarstvene, kod većih iznosakah kaznenih, i pri tom

2. u obziru odmierre iznoska kaznenoga, koi se platit imade, nisu ove vlasti vezane na ustanovu, sadržanu u §. 541; iste imadu pravo, izreći iznosak, primiereni izvidjenim okolnostim, i odustat od postupka, pošto bude isti namiren. A ni

3. zakonitih činah postupka nije slobodno radi podnešene prošnje ni priečiti ni prekidati dotle, dok ista nebude riešena.

3. Uvieti, da se usliša prošnja.

§. 545.

Prošnje, da se odustane od zakonitoga postupka, nije slobodno uslišati,

1. ako se radi o takovom narušaju dohodarstvenom, na koi je u zakonu odredjena kaza zatvora, ili

2. ako u slučajevih, u kojih zakon ustanovljuje postupnost u odmierivanju kazni, imade znakovah o znatno otegotjujućih okolnostih, napose

3. ako je u malo prije pomenutih slučajevih postupnosti, postojeće u odmierivanju kazni, okrivljenik jurve kažnjen bio radi narušaja dohodarstvena od iste vrste, ili radi kojega srodna narušaja dohodarstvena, ili
4. ako se iz okolnostih može sa vjerojatnosti zaključiti,
  - a) da narušaj nije bio sasvim otkriven, ili
  - b) da isti nije bio učinjen pojedince, već da je prije istoga, pri istom, ili poslie istoga učinjen jedan ili više inih srodnih narušajah, ili
  - c) da osim onoga, koi je podnio prošnju, imade jedna ili više inih osobah, koje su ili krivci ili dionici narušaja, i glede kojih neima nikakova razloga, da se odustane od postupka.

4. Izvidjanja prije riešenja prošnje.

§. 546.

Vlasti, uredi i urednici, opunomoćeni da uslišaju prošnju pomenutu, imadu pravo, makar da je ista podnešena bila pred začetkom presluška, prije nego će obznaniiti prositelju, da su ili saslušali ili odbili prošnju, činit ona izvidjanja, koja im se potrebna uzvide za prosudu, da li neima kakova razloga proti uslišanju. Nego ova izvidjanja treba što najbèržje obaviti. A nije slobodno ni zanemariti zakonitih mierah sigurnosti, koje medjutim potrebne budu.

5. Posljedice prošnje podnešene.

a) U slučaju, ako se ista opozove.

§. 547.

Koi je podnio prošnju, da se odustane od zakonitoga postupka, nesmi je odstupiti od ove prošnje prije, nego što mu bude obznanjeno, da je prošnja ili uslišana ili odbijena, ako t. j. od ono doba, kada je predò prošnju, nije minulo šestdeset danah, i nije mu bilo obznanjeno, da je prošnja ili uslišana ili odbijena.

b) U slučaju, kad se odbije prošnja, ili kad ista nebude riješena.

§. 548.

aa) Kako se postupa s datom sigurnostju.

Ako se

1. prošnja odbije, ili
2. usliša, istina, nego pod težjimi uvjeti, nego što su izraženi u prošnji, pak ako prositelj naknadno nepri-voli na ove uviete, ili ako
3. onomu, koi je podnio prošnju, nebude riešitba proš-nje njegove obznanjena do izmaka roka, ustanov-ljena u §. 547, i ako isti po izmaku ovoga roka odstupi od svoje prošnje,

tad treba prositelju povratiti iznosak u gotovu položeni, ili sigurnost, koju je isti dao inim kojim načinom. Iznosak položeni, ili ine predmete, predane radi osiguranja kazni, slobodno je zadržat u uredovnoj pohrani samo onda,

- a) ako prositelj dragovoljno pristane na to, da se i nadalje ostave u uredovnoj pohrani, ili
- b) ako očituje, da proti tomu, što mu prošnja nije uslišana, želi poprimiti priziv na višju vlast, ili

c) ako imade zakonitih uvietah, da se radi osiguranja pripadajućih kaznih na imovinu prihvati ili položeni iznosak novčani, ili ini predmeti, predani radi sigurnosti, napose ako pod uvetom, da prošnja bude uslišana, s priuzdržajem prava na vlastninu, pomenutoga iznoska novčanoga nije položio, ili ovih predmetah nije u pohranu predao tretji koi, kojemu nepadaju na teret niti doglasi kakove krivnje ili dioničtva u narušaju, niti kakovo jamčenje za isti.

§. 549.

bb) Izključenje štetnih posledicah za okrivljenika.

Prošnja okrivljenika, da se t. j. odustane od postupka zakonita, s kojom je bilo postupano na način, pomenut u §. 548, pod 1 do 3, a tako i oporeka s istom skopčana neima istomu biti na štetu niti pri okončavanju postupka niti pri riešivanju narušaja.

Isto tako, ako bi kazan po mierilu, ustanovljenom za narušaje, izpala izpod najnižje odmiere, ustanovljene u obće u §§. 38, 207 i 269, negubi on pogodovanja, glede odmiere kaznene obećana u ovih ustanovah.

c) Kad se kašnje obnadje, da neima uvietah zakonitih.

§. 550.

Ako, izza kako se je uslied prošnje odustalo od zakonita postupka, bude još prije, nego mine zagoda, otkriveno, da nije bilo propisanih uvietah za uslišanje ove prošnje: tad vlast zemaljska, upravljajuća poslove dohodarstvene, može odrediti da se doknadno po zakonu povede postupak; nego pomenuta vlast činit će porabu od

ove povlastice samo iz važnih razlogah u slučajevih osobito znatnih. I u ovom slučaju imadu se uporavljivat ustanove, propisane u §§. 548 i 549.

6. Utok, ako se odbije prošnja.

§. 551.

Proti odluci, kojom se je odbila prošnja, da se to jest odustane od postupka zakonita, može se uz četèrnaest danah, računajući od dana dostave, utok podneti vlasti kotarskoj, ako je odluku izrekò koi podčinjeni ured ili urednik; naprotiv pako podnosi se utok vlasti zemaljskoj, upravljajućoj poslove dohodarstvene, onda, kada je vlast kotarska ili izrekla odluku, ili ju potvèrdila. Utok nesmeta ni najmanje, da se nebi ili započeo ili nastavio postupak zakoniti. Samo nije slobodno riešiti narušaja sámoga dotle, dok još teče pomenuta prošnja, ili utok proti odluci, kojom se je uzkratilo uslišanje. Ako vlast zemaljska ili izreče, da se prošnja odbija, ili potvèrdi zabačenje prošnje, tad neima miesta utoku.

Glava tretja.

O mierah sigurnosti.

I. Potierba jamčenja, ležečega na stvari.

1. U z a p t a.

§. 552.

a) Predmeti uzapte.

Vlasti, uredi, urednici i naredjenici, zvani da odkrivaju ili iztražuju narušaje dohodarstvene, imadu na predmetu i pomoćnih sredstvih narušaja ležeće jamčenje za kazni na imovinu, koje postižu narušaj, na način, pomenut u zakonu (§. 160), potierat uredovnom zaustavom i uzaptjenjem, a tako isto uzet u uredovnu pohranu i predmete, koji na sebi imadu tragovah kakova narušaja dohodarstvena, zatim pisma, knjige, račune, orudje itd., s kojih se s razlogom zaključit može na narušaj dohodarstveni, pri čem u pogledu knjigah obèrtničkih valja uvažavat ustanove reda carinskoga §§. 286 do 290. U kojih slučajevih treba predmet ili pomoćna sredstva narušaja predat u sudbenu pohranu ili stavit pod čuvanje, ustanovljuje to §. 161.

§. 553.

b) Zapečätjivanje ili označivanje predmetah uzaptjenih.

Na predmete uzaptjene imade se, u koliko im narav dopušta, udarit uredovni pečät kako onoga

urednika ili naredjenika, pod kojega se je upravom obavila obustava, tako i sudbenoga ili poglavarstvenoga pristojnika, zatim pečat osobe, koja je bila ili zaustavljena, ili kod koje bieše nadjena stvar zaustavljena; ako je pako ista ili odsutna, ili ako se za nju nezna, tad treba udarit pečat dvojice prizvanih svjedokah, ako t. j. osoba pomenuta ili svjedoci pečat svoj imadu. Ako je predmet takov, da se nemože zapečatiti, ali se može označiti, tad treba oznaku stavit razgovetno i tako, da nebude od štete za predmet, pak i napomenut ju u činjenici. Ako nije moguće staviti ni oznake razgovetne, tad treba predmet točno opisati po njegovih bitnih obilježjih.

§. 554.

c) Potvrda o uzaptjenju.

O predmetih uzaptjenih daje se onomu, kod kojega bieh nadjeni, uredovna potvrda (uzaptna boleta), koja će sadržavati rod, broj, mjeru i težu, zatim obilježja, a i u obće razgovetnu oznaku ili opis ovih predmetah.

2. Što se čini s predmeti uzaptjenimi.

§. 555.

a) S knjigami oběrtničkim.

Ako bude potrebno uzeti knjigu oběrtničku u uredovnu pohranu: tad treba vladati se polag ustanovah reda carinskoga (§§. 291 do 295).

U slučajevih, u kojih za odluku o obavljenoj razpravi bude neobhodno potrebito razgledati knjigu oběrtničku, i u kojih se izvadkom iz knjige nemogu

zadobiti potrebita razjašnjenja, zvane su vlasti, koje presudu izriču o narušajih dohodarstvenih, zahtievati da im se radi neposredna razgleda predloži knjiga obèrtnička, ako se ista pohranjuje kod druge koje vlasti, poglavarstva, ili ureda dohodarstvena. Nego knjigu obèrtničku treba bez zatezanja pregledat i što najbèržje povratit na miesto od pohrane, propisano u redu carinskom (§. 291).

§. 556.

b) S inimi izpravami i pismi.

A i izpravah i pisamah nije slobodno oduzimati, ili sustezati dèržatelju istih, ako to nije potrebno za svèrhu postupka.

Ako se svèrha postupka može bez sumnje postići u dostovierenimi prepisi ili izvadci, i ako ih podnese dèržatelj, ili ako se mogu pribavit bez velike dangube ili znatnih troškovah: tad se imadu izvornici uz potrebitu opreznost ostavit u rukuh dèržatelja. Svakako povratit će se isti odmah onomu, čiji su, čim nebude više potrebno zadèržat ih.

§. 557.

c) S inimi predmeti.

Predmete, koji se mogu pokvariti, ili kojih bi pohrana do svèršetka postupka prouzročila znatnih troškovah, treba

1. izdati vlasniku, ako vriednost u gotovu položi, ili podpuno osigura, i ako se neradi o takovoj robi, kojom se nesmiye tierati tèrgovina, ili o takovih predmetih, kojih je bezuvietno zabranjeno dobavljat, ili upotrebljavat, a

2. u svih inih slučajevih kod ureda, kod kojega se pohranjuju, ili kod obližnjega poglavarstva mjestnoga na način, propisan za prodaju takovih predmeta, koji se dulje vremena nedrže u pohrani uredovnoj (Carinski red §§. 249 do 251), prodati i kupovinu pohraniti.

Ako se s razlogom očekuje, da će se predmeti probitačnije prodati na drugom kojem mjestu, nego na mjestu od pohrane, i ako je

- a) moguće postići ovaj povoljnii posliedak a da se neprenosi stvar na mjesto pomenuto, i da se na štetu nedangubi, ili ako je
  - b) bez neporazmiernoga troška i bez štete za stvar moguće onamo ju prenieti,
- tad ju treba prodati na mjestu pomenutom.

II. Zaustava osobe.

1. Radi sigurnosti postupka.

§. 558.

Treba zaustaviti i zatvoriti svakoga:

1. koi se u biegu zateče pod okolnostmi, iz kojih se može suditi na narušaj dohodarstveni;
2. koi se opre urednikom, naredjenikom ili drugim osobam, koje po propisu obavljaju zaustavu;
3. koi niti je osoba takova, koja je poznata, koja za stalno prebiva u ovozemstvu, koja posieduje dobro kakovo nepokretno ili tiera stanovit pravni zanat, niti takova, koja kod znakovah, postojećih proti njoj radi narušaja dohodarstvena, položi

primierenu sigurnost, koja je prikladna ukloniti strah, da će se ukloniti iz tragi i kažnjenju.

2. Radi postignutja svèrhe istoga.

§. 559.

Osobe, proti kojim imade pravnih znakovah, da su

1. članovi kakove družbe kriomičarske, ili da su
2. počinile koi od narušajah dohodarstvenih, na koje zakon, neodvisno od kaznih na imovinu, određuje zatvor,

mogu se zaustavit i zatvoriti, ako postojeće okolnosti zadaju temeljita straha, da će se, ako ostanu u slobodi, obezuspješiti iztraga, i ako uslied toga za ovèršbu iztrage potrebno bude dèržati ih u zatvoru.

3. Trajanje zatvora.

§. 560.

a) U obće.

Osobah, zatvorenih radi jednoga ili više razlogah, pomenutih u §§. 558 i 559, nije slobodno dèržati u zatvoru više vremena, nego što traju okolnosti, s kojih je potrebno bilo zaustavit ih za svèrhu postupka kaznenoga. Čim prestanu ove okolnosti, imade se osoba zaustavljena odmah staviti u slobodu.

§. 561.

b) Po okončanoj iztragi.

Po okončanoj iztragi imade se okrivljenik dotle, dok nebude izrečena odluka, dèržati u zatvoru, ako

1. proti njemu imade pravnih znakovah takova narušaja dohodarstvena, na koi zakon, neodvisno od kaznih na imovinu, odredjuje zatvor, i ako postoji temeljit strah, da bi se isti biegom mogao uklonit izvèršbi kazni, ili ako u drugih slučajevih
2. postoje okolnosti, pomenute u §. 558, br. 3, i ako okrivljenik podpuno neosigura pripadajuće kazni na imovinu.

4. Tko je zvan odrediti uhitjenje.

§. 562.

Uhitjenje, ili ako se radi o osobi uhitjenoj, trajanje zatvora može odrediti:

1. svaka vlast, zvana izviditi učin, i svaki ured za to povlašteni,
  - a) ako proti okrivljeniku imade jedan ili više razlogah, pomenutih u §. 558, ili
  - b) ako je okrivljenik u izvèršbi ili u pokušaju dèržovita kriomičarstva, izim slučajevah, pomenutih u §§. 222 i 239, bio zatečen, i ako nastanu uvieti, koji su ustanovljeni u §. 559 da se dèrži u zatvoru.
2. Vlast iztražna u inih slučajevih, sadèržanih pod §. 559.

5. Prava uhitjenika.

§. 563.

a) U obće.

Dèržeći se reda, uvedenoga u zatvorištu, može uhitjenik

1. nabavljati si hranu iz svojih dohodakah ili svoga imietka, ili pomoćju drugoga koga;

2. tierati svako rukotvorstvo ili zanimanje, koje se spojiti daće sa zatvorom, i koje mu nepruža prilike da može pobjeći;
3. služiti se svojom posteljom i svojom običnom odiećom, i starati se za ove potrebstine, zatim za doknadjivanje istih i čistjenje, isto tako kao i za hranu; i
4. razgovarati se s drugimi osobami, nego samo u prisutnosti urednika, određenoga po vlasti iztražnoj, i u jeziku, koi razumie ovaj urednik.

§. 564.

b) U obziru razgovaranja s drugimi osobami.

Okrivljeniku, glede kojega postoji koi od uvietah, pomenutih u §. 559, br. 1 i 2, može vlast iztražna prije, nego se okonča iztraga, zabraniti razgovaranje s takovimi osobami, kojih bi opasno bilo pustiti k njemu. Naprotiv uvaživši propisani oprez (§. 563, br. 4), neima se ni ovakovomu okrivljeniku uzkratiti razgovaranje sa svojim zastupnikom ili punomoćnikom u svrhu:

- a)* da se sastave pisma pritužbena proti odredbam vlastih iztražnih;
- b)* da se obave takova diela uredovna, kojim je okrivljenik vlastan prisustvovati po zastupniku, i
- c)* da se sastavi obrana konačna.

§. 565.

c) Poštedno postupanje s okrivljenikom.

Kad se zaustavlja osoba, doglašena radi narušaja dohodarstvena, i kad se predaje u zatvor, treba svagda koliko moguće poštednije postupati, i nepobudjivati pozornosti ohćenite.

III. Ina sredstva sigurnosti.

§. 566.

1. Vèrste sigurnosti.

Okrivljenik može dati sigurnost:

- a) novcem gotovim,
- b) uloženjem primierene svote austrianskih papirah dèržavnih, ili dionicah od austrianske narodne banke,
- c) zalogom,
- d) poručanstvom osobe, koja prebiva u ovozemstvu i koja je poznata kao imućna.

§. 567.

2. Kojim se putem ista iztiera.

Ako ni potierba jamćenja, ležećega na predmetu i pomoćnih sredstvih narušaja (§. 552), nedostaje za podpuno osiguranje kaznih na imovinu, primierenih naravi narušaja, a ni okrivljenik inim kojim načinom nedade odmah podpune sigurnosti: tad su vlasti, uredi i urednici, odredjeni da izvidjaju učin i da obavljaju iztragu, dužni starat se, da se bez dangube proti okrivljeniku i proti onomu, koi jamči za narušaj, ili po komori prokurature, ili neposrednim postupanjem kod redovitih sudovah propisanim putem izposluju one miere, koje su po zakonu dopuštene za postignutje predhodne sigurnosti. Umolna pisma vlastih, upravljajućih poslove dohodarstvene, imadu se kao dovoljna smatrati za utemeljenje ovih mieraĥ.

§. 568.

3. Koliko iznosi sigurnost.

U slučajevih, u kojih zakon određuje najvišju, i najnižju odmieru kazni, i u kojih se neuporavljaju ustanove o prošnji, predatoj prije začetka preslušavanja, da se t. j. odustane od zakonitoga postupka (§. 541), treba prije, nego bude izrečena presuda kaznena, zahtievanoj sigurnosti u pravilu za temelj staviti svotu onu, koja po srednjem razmierju pripada izmedju najnižje, i one najvišje odmierre kaznene, koja je ustanovljena bez obzira na osobite otegotjujuće okolnosti, dakle n. pr. kod kriomičarstva šesterostruki, a kod težkih narušajah dohodarstvenih peterostruki iznosak pristojbe, kod kriomičarstva protuzakornim uvozom predmetah beuzuvietno zabranjenih vriednost ovih predmetah uzetu dvaput i pol itd. Ako imade važnih okolnostih olakotjujućih, ili osobito otegotjujućih, tad će vlast kotarska, upravljajuća poslove dohodarstvene, uvaživši brižljivo svakolika razmierja, ustanoviti svotu sigurnosti u takovoj odmieri, koja je primierena naravi slučaja.

Glava četvèta.

O izvidjanju učina i o prediztragi.

I. Izvidjanje učina.

1. Što se razumieva pod učinkom.

a) Narušaja dohodarstvena.

§. 569.

Učin narušaja dohodarstvena obziže svekolike okolnosti, pod kojima se je isti sbio, uslied toga dakle obziže učin napose:

1. čin ili propust, koi na sebi imade znakovah narušaja;
2. miesto gdje, i vrijeme kada se je sbio ovaj čin, ili propust;
3. predmet, kojim se je isti učinio;
4. pomoćna sredstva pri tom upotrebljena;
5. osobe, koje su pri tom sudjelovale, ili bile prisutne;
6. okolnosti, koje ili utemeljuju ili razslabljuju znak, da je čin ili propust narušaj dohodarstveni.

b) Propisana izkaza.

§. 570.

Učin izkaza, koi se traži od koga na temelju propisah dohodarstvenih, obziže svekolike okolnosti,

1. koje utemeljuju dužnost ovoga izkaza, koje ju ukidaju, ili koje ustanovljuju obseg ove dužnosti, i

2. kojih izkazanje zakon kao dužnost nalaže onomu, glede kojega za utemeljenje ove dužnosti postoje uvieti propisani.

2. Vlasti, koje imadu izvidit učin.

a) Kako se vlada ured, kojemu je stigla činjenica.

§. 571.

aa) U pravilu.

Ako je ured, kojemu po §. 540 stigne činjenica, a ako je predizvidjanje obavilo koje poglavarstvo političko po §. 539, kojemu stigne ova razprava, opunovlašten da izvidja učin: imade isti bezodvlačno obaviti ovo izvidjanje. U protivnom slučaju popunjuje isti miere radi osiguranja iztrage i kazni, ako iste nebi još podpuno bile podhvatjene; čini korake kod inih vlastih ili uredah, u koliko isti budu potrebni; šalje bez zatezanja činjenicu ujedno s obavljenim poglavarstvenim predizvidjenjem vlasti iztražnoj, to jest: vlasti kotarskoj, ili uredniku, koi je odredjen da obavi iztrage i u kojega područje uredovno spada posao, i to, ako je činjenica po §. 540 bila predložena uredu, ležećemu u kotaru susiednom, iztražnoj vlasti onoga kotara, gdje se je sbila zaustava; i uvaživši potrebiti oprez predaje pomenutoj vlasti osobu zaustavljenju, ako to jest glede iste postoje uvieti da se zadržati u zatvoru. Isto tako šalje se pomenutoj vlasti i stvar zaustavljena, ako je moguće poslati ju, i ako bi mučno bilo, zadržati ju međjutim u pohrani uredovnoj.

§. 572.

bb) Kad je vlast iztražna odveć udaljena.

Nego ako je stanovište vlasti iztražne tako udaljeno, da bi troškovi, skopčani s odpremanjem zau-

stavljene osobe ili stvari k istoj, veći bili nego što je vrijednost predmeta od iztrage, ili ako su razmjerja takova, da bi se okolnosti, koje uvažiti treba radi izvidjanja učina, zatezanjem mogle bitno promijeniti: tad imade ured, kojemu je predata činjenica, prije nego što ju pošalje vlasti iztražnoj, uz dvadeset i četiri ure izviditi učin, ali ujedno o događaju i obavijestiti vlast pomenutu. Nego ako s razloga, pomenuta u §. 515, ured nebude vlastan obaviti ovo djelo uredovno, tad imade se, ako bi pogibelj bila skopčana s odgodom, i ako okolnosti nedopuštaju, da predizvidjanje obavi koje poglavarstvo političko, i ako je drugi koi od uredah, pomenutih u §. 514, bližji nego vlast iztražna, imade se odmah ovomu uredu poslati činjenica, i po istom izviditi učin.

b) Postupanje vlasti iztražne.

§. 573.

Vlast iztražna imade, kako joj stigne doglas od kojega ureda, da isti radi pomenutih okolnostih izvidja učin, odmah razabрати, kakovu odredbu treba učiniti, da se izvidjanje učina, a i iztraga obavi što bržje, koliko moguće s manjimi troškovima i što većom štednjom okrivljenika.

3. Kako treba postupati pri izvidjanju učina.

a) Načelo.

§. 574.

Pri izvidjanju učina treba pobilježiti sve okolnosti, koje su kadre razjasniti stvar, služiti kao pravilo kod daljega postupanja, izvan dvojbe staviti istinost učinjena narušaja, ili ako se radi o

izkazu, koi se podniet ima, dužnost glede istoga, a i izpravnost ili neizpravnost podnešena izkaza.

b) Izsliedovanje krivacah i dionikah.

§. 575.

aa) U pravilu.

Pri izvidjanju učina od narušaja dohodarstvena treba brižljivo izsliedovati:

1. koje su osobe učinitelji, ili ako imade znakovah, da osim učinitelja imade još i drugih krivacah ili dionikah od narušaja, koje su osobe začetnici, a ako se radi o narušajih takovih, kod kojih zakon kazni podvèrgava sukrivnju i dioničtvo, tad koje su osobe sukrivci ili dionici narušaja, zatim
2. kod kojih osobah imade uvietah, propisanih za utemeljenje jamčenja za narušaj.

§. 576.

bb) Iznimke.

Kod manjih narušajah, a tako i kod drugih manje znatnih narušajah dohodarstvenih, na koje se dosudjuje samo kazan na imovinu, može se izsliedovanje znakovah o drugih nepoznatih krivcih ili dionicih, izim o učinitelju, izostaviti, kad se podjedno steku sliedeći uvieti:

1. ako je učinitelj bio zaustavljen, i ako neima nikakove zaprieke, da se proti njemu overši kazan na imovinu;
2. ako se iz okolnostih nemože zaključiti, da je osim zaustavljena učinitelja i predmeta ostao neodkriven još jedan ili više drugih učiniteljah ili predmetah;

3. ako neima znakovah, da je narušaj prije ili poslie odkritja osim slučaja odkrivena, počinjen bio jedanput ili višeputah, ili da je u savezu s drugimi narušaji;
4. ako učinitelj sám za svoju obranu nenavede okolnostih, koje da se uzmognu prosuditi, potrebno je najprije izsledovati druge krivce ili dionike, i
5. ako bi izsledovanje začetnika, sukrivacah i dionikah otegotjivalo izamèršivalo postupak na način takovi, koi nije u razmierju sa predmetom razprave.

c) Izvidjanje okolnostih miestnih.

§. 577.

Ako je nakon učina, koi treba izvidit, ostalo obilježjah na kojem miestu, i ako je stvar, koja se imade razgledati, takova, da bi se promienom miesta bitno pretvorilo stanje njezino, ili ako bi prenošenje skopčano bilo s neporazmiernimi troškovi: tad treba na samom miestu obaviti očevid.

d) Čuvanje predmeta da se nepromieni.

§. 578.

Ako se je bojati, da bi se na predmetu uredovno nepo-
hranjenom moglo hotomice štogod promieniti: tad
treba isti zapečatiti, zatvoriti ili inako svèrsi
shodno pohraniti.

e) Prizivanje vieštakah.

§. 579.

Ako su potrebna osobita znanja od koje umietnosti ili od kojega obèrta, da se sa pouzdanostju ustanovi narav učina: tad treba k očevidu prizvati dotične vieštake.

f) Preslušavanje svjedokah.

§. 580.

aa) U obće.

Ako je potrebno, pribaviti svjedočanstvah o okolnostih, koje mogu služiti za razjašnjenje učina ili za otkritje krivacah ili dionikah: tad imadu se svjedoci odmah preslušati, ako se nalaze u samom miestu, ili ako nisu odviše udaljeni.

§. 581.

bb) Svjedokah, sumnjivih radi krivnje ili dioničtva.

Slobodno je, nego ne pod prisegu, kao svjedoke preslušati i takove osobe, koje bi mogle biti sumnjive radi krivnje ili dioničtva u narušaju, o kojem se radi, u koliko t. j. njihovo preslušanje bude potrebno za razjašnjenje učina, i u koliko neima straha, da će se dalje iztraživanje ili zamèrsiti ili otegotiti.

§. 582.

cc) Posredstvom poglavarstva.

Ako se imadu preslušati svjedoci takovi, kojih se izreka neodnosi poglavito na okolnosti miestne: tad treba, ako su odviše udaljeni, zaprositi poglavarstvo njihova boravišta, da ih presluša. Ovomu poglavarstvu imadu se priobćiti kako upitci, koji će se staviti svjedokom, tako i svekolike okolnosti, koje bi mogle biti potrebne, da se stvar po naravi odgovorah svjedočkih razjasni daljimi upitci.

§. 583.

dd) U pogledu okolnostih miestnih.

Svjedočanstva, koja su u savezu s miestnimi okolnostmi, ili koja miestnimi okolnostmi bivaju

jasna i pouzdana, imadu se čuti na samom miestu, u koliko se to potrebno uzvidi vlasti ili uredu, koi čini izvidjanje.

g) Preiskivanje.

§. 584.

Dèržeći se ustanovah glede ovèrhe preiskivanja propisanih, slobodno je radi izvidjanja učina obavljat ga samo onda, kada to red carinski dopušta.

Ako propisi, postojeći o dohodarstvu, nedopuštaju preiskivanja za rukovanje dohodarstva, o kojem se radi, ili ako povlasticu, po kojoj se obavlja preiskivanje, pomenuti propisi ograničuju većma, nego red carinski, tad imadu se uvažavati pomenuti propisi.

II. Prediztraga.

1. Kratko iliti sumarno preslušavanje.

a) Obavljanje istoga.

§. 585.

Prigodom izvidjanja učina imade se onaj, proti kojemu postoje pravni znakovi krivnje ili dioničtva u narušaju, o kojem se radi, po vlasti izvidnoj ili po uredu obavljajućem izvidjanje, preslušati kratkim putem, ako se nalazi ili u istom miestu, ili blizu istoga.

b) Vrieme kad se obavlja preslušavanje.

§. 586.

Ako je narušnik zatvoren, imade se isti odmah, kako u zatvor dodje, preslušati kratkim putem. Ako se

isti naprotiv nalazi u slobodi, tad treba ga po izvidjenom učinu bez zatezanja u kratko preslušati.

c) Obćenita pravila o istom i o pozivanju.

§. 587.

Kod preslušavanja kratkoga treba držat se obćenitih ustanovah o preslušavanju (§§. 626 do 633). Ako vlast iztražna nije izdala poziva, da narušnik dodje na preslušavanje kratko, imade se isti bezuvjetno izdati onako, kao što je pomenuto u §. 616, pod a), pri čem, ako uztreba, moći će se uporavit i ustanova, sadržana u §. 620.

d) Svèrha ovoga preslušavanja.

§. 588.

Svèrha kratkoga preslušavanja steže se na to, da se okrivljeniku obznani krivnja, koja mu se u grieh upisuje, i da mu se prilika pruži, da ili pokrati postupak priznanjem, ili da prinese dokazah, da nije kriv narušaju, kojim se okrivljuje.

e) Što treba priobćit okrivljeniku.

§. 589.

Kod kratkoga preslušavanja treba dakle okrivljeniku, osim obćenitih upitakah, priobćiti samo narušaj, kojim se okrivljuje, a od znakovah samo toliko, koliko je potrebno, da saznade okrivu. Kod kratkoga preslušavanja nije slobodno pobližje naznačivat onih dokazah, kojih može bit imade.

2. Izreke preslušnika.

a) Priznanje.

§. 590.

aa) Spisivanje istoga.

Ako okrivljenik pri kratkom preslušavanju prizna narušaj, tad mu se izreka, neprekinuvši preslušavanja, imade spisati tako, da razgovetno sadržaje potanku pripovied o povodu i o overšbi svega čina. Kod kratkoga preslušavanja netreba se upuštati u pretres, da li se odgovori slažu s postojećimi znakovi. Nego ako iz priznanja izidju na videlo takove okolnosti čina, kojih je pretres važan za izvidjanje učina, tad treba ih takodjer pretresti.

§. 591.

bb) Pitanje, da li imade drugih krivacah ili dionikah.

Ako se vidi iz okolnostih, da je pri narušaju ili pred istim osim okrivljenika sudielovala još koja osoba ili više njih, da su iste uplivom svojim uticale u izvršbu istoga, ili da su udioničtovale u istom: tad treba okrivljenika, koi priznaje narušaj, pri kratkom preslušavanju upitati i o ovih osobah. Nego ako imade uvietah, pod kojimi je dopušteno, pri izvidjanju učina odustati od izslidovanja znakovah proti nepoznatim krivcem ili dionikom (§. 576): tad i kod kratkoga preslušavanja može se izostaviti pitanje o inih krivcih ili dionicih.

b) Ako preslušnik uzkrati odgovor, ili ako taji.

§. 592.

Ako preslušnik neće da odgovara na stavljene mu upitke, ili ako svoje odgovore nàvratja na takove

predmete, koji nespadaju k stvari, ili ako taji narušaj: treba mu ozbiljno kazati, da će mu ovo ponašanje biti samo na štetu.

3. Konac prediztrage.

§. 593.

Ako kratkoga preslušavanja neobavlja takova vlast, koja je zvana obavljati redovitu iztragu, tad

a) u slučajevih, o kojih govore §§. 590 i 591, zaglav-ljuje se isto priznanjem okrivljenikovim, i upit-kom o sukrivcih ili dionicih;

b) a u slučaju, naznačenom u §. 592, opomenom ondie zaprietjenom,

i razprava, ako je učin izvidjen, šalje se bez zatezanja vlasti onoj, koja je odredjena da obavlja iz-tragu.

Glava peta.

O iztragi redovitoj.

I. Ustanove obćenite.

§. 594.

1. Uvieti u obće.

Iztragu o povedenom slučaju kaznenom imade vlast za to odredjena obaviti, ili, ako već teče iztraga, imade ju nastaviti:

1. ako imade pravni razlog za iztragu (§. 597), i
2. ako vlast iztražna neobnadje, da sbog drugih u zakonu utemeljenih obzirah, a ne sbog pomanjkanja pravnoga razloga odustat treba od postupka, i
3. ako formalnim i po zakonu položenim priznanjem nije posao izcèrpljen tako podpuno, da bi budi za razjašnjenje učina, budi za izrečenje pravne presude potrebno bilo nadalje iztraživati.

§. 595.

2. Postupak, kad neima uvietah pomenutih.

U slučajevih, u kojih vlast, odredjena da obavlja iztragu, još prije nego što započne iztragu, ili za vrijeme dok teče postupak, obnadje, da radi obavljanja ili nastavljanja iztrage fali jedan ili više uvietah, malo prije pomenutih (§. 594), tad zaglavljuje pomenuta vlast razpravu u onom stanju, u kojem se je ista nalazila u ono

doba, kad je opaženo ovo pomanjkanje u vijetah propisanih, i postupa na sljedeći način:

1. Ako vlast, određena da obavlja iztragu, obnađje:

a) da neima pravnoga razloga da se započne ili nastavi iztraga, pak bilo to napose s toga

aa) što čin ili propust, o kojem se obavlja postupak, nije po sebi prikladan da se smatra kao narušaj dohodarstveni, ili

bb) što odmah s početka postupka nije bilo pravnih znakovah, ili

cc) što su se pojavivši pravni znakovi potonjim izvidjanjem i preslušanjem podpuno razjasnili i dokinuli, ili ako vlast scienu,

b) da od povedenoga postupka odustat treba s inih u zakonu utemeljenih obzirah, a ne s toga, što neima pravnoga razloga za postupak,

tad ista riešava posao, ako isti leži u njezinom vlastitom djelokrugu, a u protivnom slučaju predlaže razpravu ujedno sa svojim mnijenjem postavljenoj vlasti, određenoj da upravlja poslove dohodarstvene;

2. ako je razprava podpuno izcèrpljena formalnim priznanjem, položenim po zakonu, tad postupa vlast onako, kao što je propisano u §. 790.

§. 596.

3. Zaključak, da se tko potegnut ima pod iztragu.

Nikoga nije slobodno potegnuti pod iztragu prije, dok vlast, određena da obavlja iztragu, razsudiivši brižljivo postojeće okolnosti, neizreče odluke, da imade pravnih

razlogah za poveljenje iztrage. Odluku vlasti pomenute, da se imade povest iztraga, treba ujedno s razlozi iste, i s odredbami, izdatimi ovéršbe radi, sastavit pismeno, i ovaj sastavak dobro pohraniti kod spisah razpravnih.

II. Osobe, koje se imadu potegnuti pod iztragu.

1. N a č e l o.

§. 597.

Pod iztragu treba potegnuti:

1. onoga, proti kojemu imade pravne sumnje od takove krivnje ili dioničtva u narušaju dohodarstvenom, koje mu se ubraja, i koje po zakonu podleži kakovoj kazni, ili
2. onoga, koi propusti dopriniet izkaz, naložen mu po propisih dohodarstvenih.

2. Radi pravne sumnje.

a) Ustanove obćenite.

§. 598.

aa) Pravna sumnja.

Pravnoj sumnji imade miesta proti onoj osobi, između koje i između stanovita narušaja pokazuju izvidjene okolnosti takov savez, iz kojega pri nepristranom sudu biva vjerojatno, da se pomenutoj osobi može u grieh upisati ubrojiva joj i po zakonu kazni podvèržena krivnja ili dioničtvo u narušaju.

§. 599.

bb) Pravni znakovi.

Pravni znakovi, to jest: okolnosti, iz kojih nastaje pravna sumnja, mogu se odnositi: na osobu, čine i govore okrivljenika, na vrijeme kada, i na mjesto gdje je počinjen narušaj, na stvari, kojima se je ili počinio narušaj, ili koje proizhode od narušaja.

§. 600.

cc) Pravila glede istih.

Budući radi raznoličnosti ovih znakovah nemoguće navesti ih svekolikih, zato se ostavlja razsudu vlasti, da prosuđuje nesamo okolnosti, na kojih se osniva pravna sumnja, nego i važnost istih. Nego pri prosuđivanju treba svagda pred očima imati slijedeća dva pravila:

1. Okolnosti, koje su, stojeće pojedince, manje važne, postaju važnije, kad se steče više njih; kao što naprotiv okolnosti, koje bi već same po sebi utemeljivale pravnu sumnju, razslabljuju se, kada se usporede s inimi postojećimi okolnostmi.
2. Okolnosti, koje se neodnose na stanovit narušaj dohodarstveni, nego s kojih se zaključiti može na sklonost ili na težnju okrivljenika za činjenje, podupiranje ili unapredjivanje narušajah dohodarstvenih od iste vèrste, o kojoj se radi, ili od vèrste srodnih narušajah dohodarstvenih, ili koje opovèrgavaju ili razslabljuju razloge, navedene po istom za svoju obrānu, nemogu, istina, same po sebi utemeljivat nikakove pravne sumnje, ali mogu podkriepit pravnu sumnju, proiztičuću iz drugih okolnostih.

§. 601.

dd) Znakovi, koji su podjedno kažnjivi čini ili propusti sami po sebi.

Ako čin ili propust, koi je već sám po sebi u zakonu izjavljen kao narušaj dohodarstveni, sadržaje pravni znak drugoga kojega narušaja dohodarstvena: tad ova narav pomenutoga čina ili propusta ne-smeta tomu, da se čin ili propust nebi smatrao kao pravni znak onoga drugoga narušaja dohodarstvena, na koi se isti odnosi. U koliko, ako se dokažu oba narušuja, imadu se isti podjedno kazniti, odredjuje ovaj zakon na svom miestu.

b) Osobiti pravni znakovi.

aa) Obćeniti svim narušajem ili većini istih.

§. 602.

Pravna sumnja utemeljena je napose proti onomu:

1. koga krivac ili dionik, nebivši u preslušavanju naveden na koju stanovitu osobu, sám ob sebi okrivljuje stanovitim narušajem dohodarstvenim pod takovimi okolnostmi, koje su se obistinile pri iztragi;
2. proti kojemu se osoba neporočna podigne sa stanovitim doglasom, odnosećim se na pozrate joj okolnosti;
3. koi, neimajući na sebi znakovah od slabosti duševne, pri kojem uredu, ili pri kojoj javnoj vlasti oda sám sebe da je kriv stanovitomu narušaju;
4. koi je bio zatečen, kad je izvodio ili pokušavao izvesti narušaj.

§. 603.

Dalje.

Pravnim znakovom imade nadalje miesta proti onomu:

5. proti kojemu ima vlastoručno pisana, ili po istom vlastoručno podpisana izprava, iz koje se može razabrati stanovit narušaj, koi mu se pripisuje;
6. koi je po izvedenom narušaju, neimajući inoga vierodostojnoga povoda,
  - a) uskočio, ili
  - b) skrivao se;
7. kod kojega imade miesta sljedećim okolnostim, i to:
  - a) kod kojega, na njegovoj osobi, ili u njegovom stanu, ili u pohraništu po njem odabranom nadje se znamenjah, orudja ili predmetah, s kojih se zaključiti može na narušaj, i koi se o tom nije kadar opravdati, ili
  - b) koi je u slučaju, gdje se radi o takovom narušaju, koi predpolaze osobito orudje ili naprave, ili o kojem je poznato, da je izveden osobitim orudjem ili osobitimi napravami, u vrijeme, kad se je izveo narušaj, posiedovao, pravio, nabavio, ili nastojao zadobiti takovo orudje ili takove naprave, koje mu po njegovom zvanju ili zanimanju ili sasvim nisu potrebne, ili nisu potrebne za ino šta, nego za narušaj.
8. Koi je
  - a) namieru, da je naumio izvesti narušaj, riečmi ili pismom izrazito očitovao, ili

b) nakon učinjena narušaja pripoviedao, da ga je izveo.

9. Koi je

a) drugoga koga nastojao navesti na izvedenje narušaja, ili na sukrivnju ili dioničtvo u istom, ili

b) tražio savjeta i obaviesti o sredstvih za izvedenje, ili

c) drugoga koga prije ili poslie narušaja prošio, da osigura (assekurira) uspieh narušaja.

10. Koi je

a) na miestu, gdje je izveden narušaj, prisutan bio u vrijeme, kad je isti bio izveden, ili

b) malo vremena prije počinjena narušaja posiedovao takovu stvar, koja je neposredno za narušajem nadjena na miestu od narušaja, a u oba slučaja (*a* i *b*) nemože se ovo sa vjerojatnostju tumačiti s inoga kojega uzroka, nego s uzroka narušaja, po istom izvedena, ili

c) na miestu od narušaja u ono doba, kad je isti bio izveden, zabavljao se takovimi čini, koji se barem nemogu tumačiti inako, nego tako, da se je ili namieravao ili u istinu počinio narušaj, ili

d) na miestu, gdje se je izvelo ili pokušavalo kriomičarstvo, ili blizu ovoga miesta, u vrijeme ovoga izvedenoga narušaja nalazio se poklabučen, skriven ili vrebajuć.

11. Koi je tragove od narušaja uklanjao, zatirò ili uništivao, ili nastojao uništiti ih, ukloniti ili zatèrti, ili inače nastojao predusrest izsledovanju vlastih, uredah ili zavodah, određenih da odkrivaju narušaje dohodarstvene.

12. Koi je po obliku, odieći ili drugih osobitih obilježjih baš onakov, kao što narušnika opisuje koi svjedok.

bb) Glede narušajah, izvedenih predmeti pohranjenimi.

§. 604.

Okolnosti, pomenute u sliedećih §§. 605, 606 i 607, obsižu osobite znakove za utemeljenje sumnje pravne o tom, da je tko

a) predmete takove, koji se nadju kod njega, na njegovoj osobi, u njegovom stanu, ili u pohraništu po njem odabranom, i glede kojih

aa) neizkaže, da ih je po propisu nabavio, ili po zakonu proizveo ili priredio, ili da ih je podvèrgò ocarini ili porezu, premda je dužan bio to učiniti; ili

bb) glede kojih je s inih razlogah, neodvisno od osobitih znakovah, pomenutih u §§. 605, 606 i 607, nastala pravna sumnja, da su isti predmet ili pomoćna sredstva narušaja dohodarstvena, pak ove sumnje nedokine dèržatelj podnešenimi razjašnjenji,

posredstvom narušaja dohodarstvena nabavljao, proizvodio, ili na pohranište prenosio sám ili po drugih, ili da ih pohranjuje u svèrhu, da se sakrije ovaj narušaj dohodarstveni, ili da je isti

b) posredstvom narušaja dohodarstvena nabavljao, proizvodio ili na pohranište prenosio sám ili po drugih, ili da je u pohranu uzeo ili pohranjivao u svèrhu, da se sakrije narušaj dohodarstveni, takove predmete, kojih je imao kod sebe,

na svojoj osobi, u svom stanu ili u pohraništu, kojim se ili sám koristi, ili koje nadgleda, nego koji prigodom uredovanja urednikah dohodarstvenih ili naredjenikah od stražanstvah ili nisu bili nadjeni ondie, ili su bili nadjeni u bitno promienjenom stanju pod okolnostmi, s kojih se može s razlogom zaključiti, da su uklonjeni ili promienjeni u namieri, da se sakrije narušaj dohodarstveni; ili da je isti

- c) posredstvom ovoga narušaja dohodarstvena, ili izvodeći isti uklanjao ili promienjivao takove predmete, kojih bi bilo imalo biti kod njega, na njegovoj osobi, u njegovom stanu, ili u pohraništu, kojim se ili sám koristi ili koje nadgleda, nego koji prigodom uredovanja urednikah dohodarstvenih ili naredjenikah od stražanstvah ili nisu bili nadjeni, ili su bili nadjeni u bitno promienjenom stanju pod okolnostmi, s kojih se može s razlogom zaključiti, da je ovaj uklon ili promiena učinjena narušajem dohodarstvenim, ili u izvedenju narušaja dohodarstvena.

§. 605.

Koji su ti znakovi.

Znakovi, na kojih se po položaju razmierjah osniva sumnja u jednom ili više odnošajah, pomenutih u §. 604, pod a), b) i c), jesu sljedeći:

1. Ako se pomenuta osoba, koju urednici dohodarstveni ili naredjenici od stražanstvah, izvršujući zakonitim načinom svoju povlasticu uredovnu, pozovu da prisustvuje ili da sudjeluje pri

preiskivanju ili drugom uredovanju, koje se imade obaviti pri istoj, ili da daje obavijestih, da pokaže robu ili ine predmete, ili u obće da izpuni koju od dužnostih, naloženih joj po zakonu,

a) biegtvom uzteže ili pokuša uztegnut, da nezadovolji uzazivu, koi joj je izdan, ili ako se

b) pomenutim urednikom ili naredjenikom opire prietnjom ili silom, ili ako druge uzazivlje, da se opru ovim urednikom ili naredjenikom, ili ako

c) inako prieči ili tvorno nastoji prepriečiti, da pomenuti urednici ili naredjenici neovèrše diela uredovnoga, ili ako

d) predmete takove, koji se nalaze kod nje, ili u prostorinah, gdje je ista prisutna, baci od sebe, ili inako ukloni ili uništi, ili ih na način takovi, koi otegotjuje ili obezuspješuje uredovanje pomenutih urednikah ili naredjenikah, pretvori, ili pokuša ukloniti, uništiti, ili na pomenuti način pretvoriti,

pak ako u svih ovih slučajevih, (a, b, c, d) iz postojećih okolnostih nebude inoga vjerojatnoga razloga za to, nego da se izvede ili sakrije narušaj dohodarstveni, o kojem se radi.

2. Ako pomenuta osoba uredniku dohodarstvenomu ili poslužniku, ili naredjeniku od stražanstvah, službujućemu u svèrhu, da se preprieče ili odkriju narušaji dohodarstveni, povodom ovoga službovanja ponudi, daje ili obeća poklon, bilo u daru bilo u stanovitoj koristi,

i ako se je osim toga u oba slučaja (1, 2) obavljenim dielom

uredovnim, ili obavljenom službom saznalo za to, da predmeti, glede kojih nastanu okolnosti, pomenute u §. 604, pod *a)*, *b)* i *c)*, ili u istinu postoje, ili da ih više neima, ili da su se u svojem stanju bitno promienili.

§. 606.

Dalje.

Znakovi, na kojih se osniva sumnja u jednom ili više odnošajah, pomenutih u §. 604, pod *a)*, *b)* i *c)*, jesu nadalje sljedeći:

3. Ako pomenuta osoba na predmetih, glede kojih upravljuje se §. 604, ili na shranah ili prostorinah zatvorenih, gdje su se ovakovi predmeti ili nalazili, ili gdje budu nadjeni,
  - a)* sama, ili po kom drugom otvori ili povriedi, ili pokuša otvoriti ili povriediti zapor uredovni, ili
  - b)* premda joj je po zakonu ili propisu naloženo bilo, da čuva uredovni zapor, ako toga, što se je otvorio ili povriedio zapor, neopravda u okolnostih takovih, u kojih se neda s vjerojatnostju zaključiti, da se je otvorio ili povriedio slučajno ili po pometnji nesumnjivoj.

§. 607.

Dalje.

Znakovi, na kojih se osniva sumnja u odnošajih, pomenutih u §. 604, pod *a)*, jesu nadalje sljedeći:

4. Kada se kod kojega obèrtnika posredstvom preiskivanja nadje kakov predmet, glede kojega postoje okolnosti, pomenute u §. 604, pod *a)*, ili u neobičnoj

tajnoj shrani, koju je pri preiskivanju urednikom ili naredjenikom preiskivajućim, prije, nego što su naišli na istu, propustio prijaviti ili otvoriti, ili pako na takovom pohraništu, u kojem se po naravi istoga obično nepohranjuje takovi predmet, i kojega neobično upotrebljivanje oběrtnik pri preiskivanju nije prijavio prije, nego što se je obnašlo ovo upotrebljenje.

5. Ako tko o predmetu, nadjenom pod okolnostmi, pomenutimi u §. 604, slovo a), radi izkaza, što ga je dužan podnieti, prinese

a) izpravu lažno sačinjenu, ili

b) izpravu krivotvorenu, ili

c) izpravu, koja bitnu neizpravnost potvrđuje za istinu, ili

d) izpravu, izdanu o drugih predmetih istoga roda i vrste, a ne o onih, o kojih je ista prinešena, i ako dovoljnoga razjašnjenja o neistinoj ili neizpravnoj naravi izprave niti on daje, niti iz okolnostih izidje jasno na vidjelo, da nije znao za pomenutu narav izprave.

cc) Glede kriomičarstva protuzakonitim uvozom robe.

§. 608.

Osobiti znakovi krivnje ili dioničtva u kriomičarstvu protuzakonitim uvozom robe iz inozemstva, ili iz iznimakah carinskih, jesu sljedeći:

1. ako tko na robu, o kojoj neizkaže da je izvora ovozemskoga, i koja bi za razlučenje ovozemskoga izvora imala bit po propisu oskěrbljena oznakom uredovnom, ili pako oznakom (privatnom), koju je dužan nanj staviti oběrtnik sám,
  - a) krivotvori oznaku tako, da je prikladna izkazati ovozemski izvor, ili

- b)* na robu stavi oznaku lažnu, koja bi mogla služiti za izkaz pomenutoga izvora, ili
  - c)* oznaku, određenu za ovaj izkaz i snimljenu s kojega komada, prenese na komad drugi.
- 2. Ako se kod takovoga, koi nije oběrtnik, nadje roba u obće, ili makar i kod oběrtnika ako se nadje roba tolika ili takova, koja nespada k njegovomu oběrtu, i koja znatno nadilazi razmierja děržatelja, ili ako se kod oběrtnika nadje roba, spadajuća k njegovomu oběrtu, pak ako nesamo děržatelj glede ove robe nepodnese po zakonu naložena mu izkaza o nabavi, izvoru ili ocarini, nego ako još ova roba,
  - a)* premda bi po zakonu imala bit oskěrbljena uredovnom oznakom, koja joj naznačuje izvor ovozemski, i premda se ista nalazi u takovom stanju, u kojem je propisano da se stavi i čuva oznaka,
    - aa)* ili posve nije oskěrbljena propisanom uredovnom oznakom,
    - bb)* ili je oskěrbljena neistinitom uredovnom oznakom,
    - cc)* ili je oskěrbljena takovom uredovnom oznakom, koja je prenešena s drugoga kojega komada, ili ako
  - b)* imade na sebi takovu uredovnu ili privatnu oznaku, koja izrazito pokazuje inozemsko mjesto proizvodjenja, ili kakovo inozemsko poduzetje oběrtno, ili
  - c)* je, kao što je dokazano, izvora inozemskoga.

3. Ako tko robu, o kojoj nepodnese po zakonu naložena mu izkaza o nabavi, izvoru ili ocarini,

a) prigodom kad ju šalje u drugo mjesto, u odpremanju, ili pošto stigne na svoje opredielište, propusti prijaviti ili staviti kod ureda, kod kojega bi ju po propisu bio imao prijaviti ili staviti, i ako iz postojećih okolnosti neizidje na vidieło, da nije toga propustio u namieri, da vlasti nesaznadu za robu,

ili ako je isti

b) u pograničnom kotaru protuzakonito,

aa) neimajući propisane uredovne dozvole, noćju pomenutu robu na drugo koje mjesto pošiljao, razvozio ili prenosio, ili to isto činio

bb) danju, istina, nego bez propisane uredovne sviedočbe, ili po drugom putu, a ne po onom, koi je propisan u sviedočbi, ili ako je

cc) bez propisane uredovne sviedočbe, ili nastavivši je k uredu, postojećemu u mjestu, ili k razdielu straže dohodarstvene, nalazećemu se ondje, uzeo u pohranu, ili ju pohranjuje,

a iz okolnosti neizlazi na vidieło, da nije namieravao izvesti ili sakriti kriomičarstvo.

4. Ako

a) onaj, koi je dužan izkazati nabavu, izvor ili ocarinu robe, naznači drugu koju osobu, o kojoj tvèrdi, da je od iste prešla roba na njega, pak ako se kod daljega pretresanja obnadje da ju je lažno naznačio, ili ako

b) osoba, zanimajuća se tērgovinom, tvērdi, da je robu, o kojoj je dužna izkazati nabavu ili izvor, dobila od čovieka nepoznata, ili od takova, kojemu nezna za prebivalište, pak ako se u oba slučaja *a)* i *b)* nepokaže iz okolnostih, da je taj prokaz učinjen iz pometnje ili zaboravnosti.

5. Ako obērtnik

a) lažno prokaže,

aa) da pravi ili priredjuje predmet takovi, što ga nije napravio ili priredio, ili

bb) da ga je ustupio drugomu kojemu posiedniku, kojemu ga nije u istinu ustupio, ili ako obērtnik,

b) koi je dužan voditi knjige obērtničke, bitni sadēržaj izprave, koju je izdao o razpačanom kojem predmetu, na propisano vrijeme ili posve neupiše u ove knjige, ili ga upiše ali ne suglasno s istom,

i ako u oba ova slučaja (*a* i *b*) neima dovoljnoga razjašnjenja, koje bi ukidalo sumnju, da nije namieravao činit kriomičarstvo, podupirat ga ili zatajivati.

6. Ako se kod obērtnika, kojemu je obērt stavljen pod nadzor (kontrolu), u pērkos zabrani nadje na kojem miestu toliko i takovih predmetah, kojih po osobitih propisih o ovērhi ove kontrole ili posve nebi smio imati, ili ne u stanovitoj naravi ili kolicini, ili ne u miestu stanovitom, pak ako on glede ovih predmetah nepodnese po propisu naložena mu izkaza o nabavi, izvoru ili ocarini.

c) Podkriepljenje pravne sumnje.

aa) Okolnostmi, s kojih se zaključiti može na sklonost, ili osobiti povod od strane okrivljenika.

§. 609.

Pravna sumnja, proizhodeća iz znakovah, pomenutih u §§. 602, 603, 605, 606, 607, 608, podkriepljuje se (§. 600, br. 2), kada neodvisno od ovih znakovah, s obzirom na glas, razmierja, ili način življenja od okrivljenika, iz izvidjenih okolnostih jasno izidje na vidielo sklonost istoga, ili osobiti povod da je izveo, podpomogò ili unapredio narušaj, kojega sumnja pada na njega, ili pako drugi koi narušaj srodni.

§. 610.

Niekoje od ovih okolnostih.

Okolnostim, na kojih se osnivat može sumnja, pomenuta u §. 609, i prikladna za podkriepljenje pravnih znakovah, pribrajaju se primiera radi sljedeće:

1. Ako je okrivljenik radi prijašnjega narušaja dohodarstvena od iste vërste, od koje je narušaj, o kojem se radi, ili radi prijašnjega srodnoga narušaja dohodarstvena ili već prije bio potegnut pod iztragu, i nije bio za nekriva proglašen osudom uslied toga izrečenom, ili ako se u ovoj iztragi obnadje za krivca, ili
2. ako se je pouzdano i na način sumnjiv družio s jednom ili više takovih osobah, o kojih je znao, da izvode, podupiru ili unapredjuju narušaje dohodarstvene od iste vërste, o kojoj se radi, ili pako srodne narušaje dohodarstvene, ili

3. ako onaj, proti kojemu postoje pravni znakovi kriomičarstva, nemože izkazati, da se hrani na način pošten, ili
4. glede kriomičarstva ili težkih narušajah dohodarstvenih:
  - a) ako koi obèrtnik
    - aa) upisuje u svoje knjige obèrtničke takove bitne neizpravnosti, koje su prikladne, da se sakrije kriomičarstvo ili težki narušaj dohodarstveni, ili
    - bb) krivotvori svoje knjige obèrtničke na način, koi služi za ovu svèrhu, ili
    - cc) osim knjigah obèrtničkih, koje pokazuju pravo stanje i tečaj njegova obèrtovanja, vodi druge neizpravne knjige, i krije one, a naprotiv pokazuje ove pri preiskivanju ili inih razpravah, koje obavljaju vlasti dohodarstvene, i koje se odnose na obèrtovanje, ili
  - b) ako obèrtnik, koi je dèržan voditi knjige obèrtničke, bez valjana razloga uztegne ili pokuša uztegnuti knjige po njem vodjene, da u njih nezagledavaju dohodarstveni urednici ili naredjenici, ili vlasti, koje su odredjene da obavljaju postupak o narušajih dohodarstvenih, ili
  - c) ako se kod kojega obèrtnika opazi i dovoljno nerazjasni očevidno nerazmierje izmedju kolicine ili naravi predmetah, kojih je drugim razpačao, i izmedju kolicine ili naravi predmetah ili tvari, kojih si je nabavio, ili izmedju veličine ili uredjenja pomoćnih sredstvah ili napravah, kojima se služi pri svom obèrtovanju, ili

- d) ako je tko radi nabavljanja ili prodavanja robe dopisivao s jednom ili više takovih osobah, koje su bile uglavljene radi ponovljena ili osigurana kriomičarstva u smislu §. 222, ili §. 233, br. 1, ili radi teških narušajah dohodarstvenih pod okolnostmi, pomenutimi u §. 271, ili koje su bile uglavljene kao začetnici ili učinitelji takova narušaja dohodarstvena, koi je sastojao u sklopljenom ili nastavljenom društvu kriomičarskom, i ako je ovo dopisivanje bilo takovo, da iz istoga biva jasno, da je okrivljenik znao o tom, da one osobe izvode narušaje od jedne ili više pomenutih vèrstah, i da je š njimi obćio u svèrhu, da si predmete narušajah nabavi, ili sredstvom istih prodade, ili da sebi osigura uspieh narušajah.
5. Ako je obèrtnik, proti kojemu imade pravnih znakovah, da je u svom obèrtovanju izveo ili pokušao izvesti narušaj dohodarstveni, prije istoga, jednoj ili više onih osobah, koje su po propisih dohodarstvenih odredjene da nadziraju njegovo obèrtovanje, ili da ovèršuju diela uredovna, tičuća se njegova obèrtovanja, pod okolnostmi, s kojih se očevidno zaključiti može na namieru, da si pri ovèršivanju njihove službe pomenute osobe učini prijaznimi, opetovano davao, namicao, ponudjao ili obećavao darovah ili inih stanovitih koristih, kojih je zabranjeno davati, namicat i primati.

bb) Obranom, koja je obnadjena da je lažna.

§. 611.

Pravna sumnja, proiztičuća iz drugih znakovah, podkriepljuje se, izim slučajevah, pomenutih u §. 608,

pod 4, još i time, ako se pravno dokaže protivna stvar od onoga, što je okrivljenik naveo za razslabljenje znakovah proti njemu postojećih, dakle ako se je očividno lažno branio.

d) Osobiti razlozi sumnje glede propisanih izkazah

§. 612.

Red carinski napominje niekoje osobite razloge sumnje, koje uvažavati treba glede izkaza o nabavi, izvoru ili ocarini (Red carinski §§. 324 i 325).

III. Pozivanje okrivljenika.

1. Ako se znade za njega i za boravište mu.

a) Načelo.

§. 613.

Ako se znade za okrivljenika i za boravište mu, tad treba ga pozvati na iztragu.

Poziv imade mu obznaniť koi ured dohodarstveni ili poglavarstvo onoga miesta, gdje se nalazi okrivljenik. Osobe vojničke, nezatečene neposredno u činu, treba pozivati posredstvom njihovih starijih.

b) Kod okrivljenikah, stojećih pod skèrbstvom.

§. 614.

aa) Kako se pozivaju.

Ako osoba, koja se ima potegnuti na iztragu, stoji pod vlasti otčinskom, pod tutorstvom ili skèrbstvom, treba u isto vrijeme kad joj se izdaje poziv, ili, ako za pomenutu okolnost dozna vlast stopram u tečaju iztrage, treba odmah, čim ju je doznala, i zakonitoga

zastupnika, to jest: otca, tutora, tutoricu ili skèrbnika o povedenoj razpravi obavijestit u onom slučaju, ako je boravište ovoga zastupnika

a) poznato vlasti iztražnoj, i

b) ako se nalazi u okolišu dèržavnom.

§. 615.

bb) Postavljanje zastupnika ureda radi.

Ako se zakoniti zastupnik nenalazi ondie, gdje je stanovište vlasti iztražne, tad imade ova vlast u isto doba kad izdaje poziv, ili odmah kako sazna za pomenutu vlastitost okrivljenika, malolietnoj ili pod skèrbstvo stavljenoj osobi ureda radi postaviti čestita i sposobna čovieka kao zastupnika u povedenoj razpravi. Ako nastane uviet, propisani u predjašnjoj točki (§. 614), da se t. j. zakoniti zastupnik obavijesti o povedenom postupku, treba istomu ujedno s ovom obavijestju obznaniti, da je zastupnik postavljen ureda radi, s tim dodatkom, da će se postupak neprekidno nastaviti, i da će se, ako niti sám glavom nedodje u pomenuto mjesto, niti tamo neostane dotle, dok se neokonča postupak, a niti neimenuje vlasti punomoćnika ondie prebivajućega, zastupniku ureda radi postavljenomu uručivati sva pisma, koja se po zakonu upravljat imadu zastupniku osobe, stojeće pod skèrbstvom.

c) Kakovi su pozivi.

§. 616.

aa) Poziv uvietan ili bezuvietan.

U slučajevih, u kojih se radi o takovom narušaju dohodarstvenom, na koi po zakonu nije zaprijetjena kazan zatvora, imadu vlasti, odredjene da iztražuju na-

rušaje dohodarstvene, pravo, dvojako pozivat okrivljenika u ročište, i to:

- a) ili buzuvično i nenaznačivši pobliže krivnje, glede koje će se imat braniti,
- b) ili uviečno s naročitom primietbom, da će se u slučaju, ako nedodje na dan ustanovljeni, ili ako do istoga dana, ako mu je to u pozivu bilo izrazito stavljeno na volju, nepodnese pismena očitovanja, ili ako napokon iz valjanih razlogah nebi prosio, da mu se odredi novi rok, ovaj propust smatrati kao mučeće priznanje, i da će se bez svakoga daljega preslušavanja okrivljenika na temelju istoga priznanja izreći odluka.

§. 617.

bb) Potrebštine poziva uviečna.

Poziv uviečni imade se svagda činiti pismeno i dostavljat uz pismenu primku. U tom pozivu imadu se izrazito i razgovetno napomenut okolnosti, o kojih će se okrivljenik imat očitovati.

U pozivu uviečnom treba ročište ureći na takovo vrijeme, i poziv dostaviti za dobe tako, da okrivljeniku primiereno vrijeme preostane, a najmanje da mu preostane rok od tri dana računajući od dostave do ročišta.

§. 618.

cc) Slučajevi, u kojih se imade poziv činiti bezuviečno.

Poziv imade se svagda bezuviečno činiti radi takovih narušajah dohodarstvenih, na koje je, neodvisno od kaznih na imovinu, određen zatvor kao kazan, ili kao pooštrenje kazni. Isto to treba uvažavat i onda, kad iz obavljenih izvidjanjah na vidielo izidju takove okolnosti, kod

kojih zakon određuje ili dopušta, da se kazan pooštri gubitkom prava ili povlasticah, da se narušnik očituje za nesposobna zadobiti povlasticah, da se odpravi iz kojega mesta, kojega kotara, ili iz koje pokrajine, ili da mu se ime oglasi.

§. 619.

dd) Bezuvietni poziv nakon poziva uvietna.

U slučajevih, u kojih je poziv učinjen bio uvietno, nego gdje se kasnije obnadi za potrebno, da se izda poziv bezuvietni, imadu iztražne vlasti pravo, određivat ovaj poziv bezuvietni.

§. 620.

ee) Koga treba staviti na iztragu.

Osim slučajevah, u kojih je okrivljenik u zatvoru, treba pomoću poglavarstva miestnoga, ili ako se stanovište poglavarstva nenalazi ondje, gdje prebiva okrivljenik, pomoću načelstva občinskoga, na pre-slušavanje staviti onoga:

1. glede kojega se je polag okolnostih osobe, ili polag naravi kazni, stavljene na narušaj, bojati, da bi se mogao uztegnut iztragi, ili onoga,
2. koi na bezuvietni i kao što treba dostavljeni poziv nedodje.

2. Ako se nezna za okrivljenika ili za boravište mu.

a) Javna obznana.

§. 621.

aa) Neuverstivši je u novine.

Ako se nezna za okrivljenika ili za boravište mu, tad će,

- a) ako vriednost predmeta od narušaja dohodarstvena, koju pronaći treba po propisu §§. 49 do 51, nenadilazi sto forintih, ili
- b) u obće kod manjih narušajah, poglavarstvo onoga miesta, gdje je bio zaustavljen ovaj predmet, na način tamo obični izdati javnu obznanu, i u istoj onoga, koi scienu da imade tražbinah na stvar zaustavljenju, pozvati, da uz trideset danah dodje pred vlast iztražnu, jer će se u protivnom slučaju sa zaustavljenom stvarju postupati po zakonu.

§. 622.

bb) Uvèrstivši ju u novine.

Ako vriednost predmeta nadilazi sto forintih, tad treba odrediti, da se ovakova obznana ne samo izdade po poglavarstvu onoga miesta, gdje je bio predmet zaustavljen, nego da se i s rokom pozivnim od devetdeset danah tripot uvèrsti u novine pokrajinske.

- b) Kako se postupa, kad okrivljenik nedodje pred vlast iztražnu.

§. 623.

Ako okrivljenik, za koga se nezna, ili kojemu se nezna za boravište, nedodje pred vlast iztražnu uz ustanovljeni rok: tad treba na temelju okolnostih, ureda radi izvidjenih, presudu izreć u smislu zakonah.

- c) Iznimka od propisah o predhodnoj obznani.

§. 624.

Iznimki od propisa, kojim se naredjuje predhodna obznana, imade glede takova narušnika, za koga se nezna, ili kojemu se nezna za boravište, miesta u slučaju onom,

ako je predmet bio uhitjen neposredno prigodom, kad je izvodio ili pokušao izvesti kriomičarstvo.

U ovom slučaju imade se opis predmetah zaustavljenih pribiti pri vlasti kotarskoj, upravljajućoj poslove dohodarstvene, i ostavit ondje pribijen četrnaest danah. Ako se neяви vlasnik za devetdeset danah, računajući od dana zaustave, tad zapada stvar bez obznane i bez presude kaznene.

Nego vlasniku ostaje priuzdržano, ako je kadar dokazati, da po ovom zakonu proti njemu neima miesta jamčenju zaustavljene stvari za dotične kazni na imovinu, prije izmaka od tri godine, računajući od dana, kojega bieše stvar uhitjena, potierati svoje pravo na način, propisani u §. 166 pod *b*), i sa posliedicami, pomenu-timi u §§. 167 do 169.

d) Zaustava stvari, kod koje neima znakovah od narušaja dohodarstvena.

§. 625.

Ako takovu stvar, kojoj se za vlasnika nezna budi po osobi budi po boravištu mu, koi dohodarstveni urednik ili naredjenik, ili straža pogranična ili dohodarstvena uhiti pod okolnostmi, koje nesadržavaju nikakovih pravnih znakovah narušaja dohodarstvena: tad treba s predmetom postupati po propisu prava građanskoga, glasećem o stvarih nadjenih.

IV. Preslušavanje.

1. Ustanove obćenite.

a) Vrieme, kada se čini.

§. 626.

Odmah kako dodje okrivljenik uslied poziva nanj upravljena, treba ga bezodvlačno preslušati.

b) Svërha preslušavanja.

§. 627.

Svërha je svakoga preslušavanja:

1. objasniti narušaj, u koliko se točno nezna za isti ili za okolnosti mu;
2. izsledovati, dà li je okrivljenik i u koliko krivac narušaja;
3. saznati, dà li se osim okrivljenika drugim osobam i to kojim upisati može u grieh krivnja ili dioničtvo.

c) Početak preslušavanja.

§. 628.

Svako preslušavanje imade početi time, da se okrivljenik ozbiljno opomene, da je dužan po istini i po duši odgovarat na svaki upitak, i klonit se svake neistine, upornosti i svakoga okolišanja.

d) Upitci obćeniti.

§. 629.

Zatim sliede upitci o imenu mu i prezimenu, o dobi, rodnom miestu, o viero zakonu i roditeljih, dà li je oženjen? o drugu ženitbenom i o dieci mu, o načinu kako se hrani, o njegovom poslednjem boravištu, dà li je već kada bio pod iztragom, i napokon, dà li znade, zašto se sada preslušava.

e) Neprekidno nastavljanje.

§. 630.

Preslušavanje treba, koliko moguće, bez prekidanja nastaviti do svëršetka.

f) Kako treba preslušavati.

§. 631.

Preslušavati treba sasvim pristojno i mirno. Treba se sasvim kloniti pogèrdnih nazivah ili izrazah naprema preslušniku. A tako isto i ozbiljnost pri tom potrebita nesmije izvèrgavat se u ponašanje oporo ili takovo, kojim bi se preslušnik mogao ustrašiti ili pomesti.

g) Zabranjena sredstva pomoćna.

§. 632.

Pod težku odgovornost zabranjeno je pri preslušavanju služiti se:

- a)* sredstvi usilnimi, ili prietnjom istih;
- b)* obmamom izmišljenih okolnostih čina ili izmišljenih sredstvih dokaznih;
- c)* neistinitom naznakom, da su takove okolnosti čina ili dokazane ili vlasti poznate, koje su joj ili nepoznate, ili o kojih ona samo predmnjeva;
- d)* tamahnimi ili dvoumnimi upiteci;
- e)* obećavanjem blažjih kaznih ili bezkaznjivosti.

h) Oprez, kada se preslušavanje produljuje na više siednicah.

§. 633.

Za medjuvrieme preslušavanja, produljenoga na više siednicah, ima preslušnik, koji se nenalazi u zatvoru, zavietovati, da se neće niti udaljiti, niti sakrivat do svèršetka iztrage, ako vlast iztražna obnadje, da se to nebi slagalo sa tečajem iztrage.

2. Preslušavanje redovito.

a) Začima se sa sumarnim preslušavanjem.

§. 634.

Vlast iztražna začima iztragu sumarnim preslušavanjem:

1. ako ova vlast sama izvidja učin i obavlja prediztragu, ili
2. ako sumarnoga preslušavanja nije obavila vlast ona, koja je izvidila učin.

b) Prelaz od preslušavanja sumarnoga k preslušavanju redovitomu.

§. 635.

Ako u ovih slučajevih (§. 634) nakon preslušavanja sumarnoga bude uvietah za nastavu iztrage (§. 594): tad ima vlast, u koliko to dopuštaju obavljena izvidjanja i izreke okrivljenikove, bez prekidanja nastaviti preslušavanje po propisih, valjanih o redovitom preslušavanju. Ako propis, sadržan u §. 596, nije bio izpunjen prije preslušavanja sumarnoga, nije slobodno s ovoga razloga niti prekidati započetoga preslušavanja, niti odgađjati prelaza od preslušavanja sumarnoga k preslušavanju redovitomu. Sastavak, odredjeni u onom propisu, treba u ovom slučaju sačiniti poslie pèrve siednice preslušavanja redovitoga.

c) Ako se okrivljenik krati odgovarati.

§. 636.

aa) U obće.

Ako se pri redovitom preslušavanju okrivljenik krati odgovarati na stavljene mu upitke, tad vlast iztražna, uvaživši okolnosti postojeće, imade pravo:

- a)* dèržad ga u zatvoru dotle, dok sám nezaproši da se presluša, i dok neobeća, da će kao što treba odgovarati, ili
- b)* ako se radi o takovom narušaju, za koi zakonom nije određena kazna zatvora a nije ni propisano ni dopušteno koje od pooštrenjah kazni, pomenutih u §. 65, predstaviti mu točku po točku dotične okolnosti čina s opomenom, da će se iste, ako i nadalje uznapreduje u svom ponašanju, pri riešivanju smatrati kao dokazane. Ako i nakon ove opomene uzkrati, kao što treba odgovarati na stavljene mu upitke, tad se ovo njegovo ponašanje imade smatrati kao múčeće priznanje okolnostih čina, predstavljenih mu s ovom opomenom, i zaglaviti preslušavanje, ako time bude izcèrpljen predmet.

Nego u slučaju, pomenutom pod *a)*, nesmije se okrivljenik bez dozvole vlasti zemaljske, upravljajuće poslove dohodarstvene, dèržad u zatvoru preko jednoga mieseca danah.

§. 637.

bb) Napose kod manjih narušajah.

Ako se u slučaju, malo prije (§. 636) pomenutom, radi o takovom manjem narušaju, koi nije prikladan za redoviti postupak, treba u pravilu postupat onako, kao što je propisano u §. 636 pod *b)*, i iztragu zaglaviti s múčećim priznanjem okrivljenikovim. Ako bi sbog osobitih razmierjah narušaj bio od takove važnosti, da bi potrebno bilo, na način, pomenut u §. 636 pod *a)*, primorat okrivljenika, da obširno odgovara na stavljene mu upitke, tad može to odrediti vlast kotarska.

d) Kako se postupa, kad okrivljenik taji čin.

§. 638.

Ako okrivljenik taji krivnju ili dioničtvo, što mu se u grieh upisuje: treba ga upitati, što je kadar navesti za razslabljenje predstavljenih mu okolnostih; poglavito pako, kako možda iz okolnostih miesta gdje, i vremena kada je izveden čin, može dokazati nemogućnost, da ga je počinio.

e) Upitci posebni.

§. 639.

Ako toga nemože dokazati, treba upitke nastaviti i davati mu ih u takovom redu, da okolnosti i dokazna sredstva, za koja znade vlast i kojimi se isti okrivljuje, malo po malo izlaze na vidielo, da se zamienito podupiru i podkriepljuju, te da se time osviedoči okrivljenik, da mu dalnje tajenje neće prудiti naprema dokazom očevitim.

f) Kad se opaze protuslovja.

§. 640.

Kod datih odgovorah treba poglavito paziti na to, da li preslušani u svojih potonjih odgovorih neprotuslovi svojim prijašnjim odgovorom. Ako se opazi protuslovje, tad treba okrivljeniku, čim upravljajući urednik obnadje da je primiereno za svérhu iztrage, pročitati miesto protuslova, i upitati ga: kako se može o tom opravdati.

g) Kad nadalje taji.

§. 641.

Ako pod ovimi okolnostmi uztraje preslušani pri tajanju glavne stvari, ili barem u pogledu jedne ili

više bitnih točakah: tad mu treba napokon predstaviti dokaze proti njemu glaseće, imenovati svjedoke, pak zatim radi njegova uglavljenja postupiti po propisu ovoga zakona.

h) Kad prizna svoju krivnju.

§. 642.

Ako preslušani pri redovitom preslušavanju prizna svoju krivnju ili odmah s početka ili kasnije, tad treba izreku njegovu neprekidno spisati, i uzgrednim pitanji samo tako upravljati ju, da se time zadobije potpun priповied čina u istinu izvedena i svih okolnosti, koje su s činom skopčane.

i) Kad preslušani napomene inih narušajah.

§. 643.

Kad preslušani osim narušajah, koji se iztražuju, napomene još i inih, tad ga treba i o ovih preslušati, i pri tom izviditi čin, u koliko to bude potrebno.

k) Spisavanje svega onoga, što bi moglo biti za opravdanje okrivljenika ili za izpričanje krivnje njegove.

§. 644.

Upitke, stavljene preslušniku, treba takodjer i onamo upravljati, da se izvidi sve, što iztraženiku, nedajući mu prilike za okolišanje, može služiti za opravdanje, i što dokazati može ili njegovu posvemašnju nedužnost, ili barem manji stupanj njegove krivnje.

l) U obće okolnostih olakotjujućih ili opravdavajućih.

§. 645.

Iz izvidjanja učina ili iz izrekah okrivljenikovih proiz-
tičuće okolnosti olakotjujuće, ili služeće za
opravdanje istoga, imade u obće vlast iztražna ureda
radi pretresivat onom istom točnostju, kao i okolnosti
otegotjujuće.

m) Pravo okrivljenika : braniti se.

§. 646.

Iztraženik vlastan je onomu, čime se vlast po
pravu služi za uglavljenje njegovo, sve ono suprotstaviti,
štogod može dokazati njegovu nedužnost ili umaliti
njegovu krivnju, ili u ovu svèrhu iole doprinieti na način,
primiereni zakonom i propisom. Uslied toga dakle treba
istoga pozvati, da podjedno sa svojom obranom u obće na-
vede okolnosti olakotjujuće, a napose razloge, koji bi za
slučaj, ako bude osudjen, govorili za ublaženje kazni pu-
tem milosti. Pri tom treba podučit okrivljenika, da mu
glede riešitbe, koja se po strogom pravu izreći ima, nemože
bit od štete, ako navede razloge, koji govore za ublaženje
kazni.

n) Konačna predstava.

§. 647.

Na svèrhi preslušavanja redovitoga ima vlast
iztražna

- a) izvidjene bitne okolnosti čina, u koliko se iz
istih vidi krivnja ili dioničtvo okrivljenika,
- b) dokaze o ovih okolnostih čina, postojeće proti
istomu, i

c) zaključke, glede njegova uglavljenja iz izvidjenih okolnostih i iz dokazah izvedene, u kratko nego izrazito sabrat u jedno, i okrivljeniku još jedanput predstaviti s upitkom, dà li može, i šta može osim onoga, što je u preslušku već sadržano, navesti za svoju obranu.

Preslušanika treba opomenuti, da mu je prosto zahtievati, da mu se dozvoli vrijeme od promišljanja, uz koje će odgovoriti na ova pitanja, i podniet svoju obranu konačnu. Kako ove opomene, tako i sve ono, što mu je uslied gori navedene odredbe bilo predstavljeno, treba obširno pobilježiti u napisniku.

o) Obrana konačna.

§. 648.

Pošto preslušniku bude po §. 647 predstavljen konačni posliedak iztrage, može isti nanovo ujedno sabrati sve, i ustmeno ili u osobitom pismu predložiti ono, što misli da je kadar navesti za svoju obranu. Ako toga radi prosi, da mu se dozvoli rok, tad će mu ga iztražna vlast podieliti na primiereno vrijeme, i to kod iztragah neobično obširnih najviše na četernaest dana. Ako okrivljenik podnese pismen sastavak, imade se isti priklopiti napisniku. Pri sastavljanju pisma od obrane može se okrivljenik poslužiti zastupnikom, i zahtievati, da se zastupniku iz napisnika priobći prepis onoga miesta, u kojem je pomenuto ono, što mu bieše po §. 647 ujedno predstavljeno.

Ako konačno očitovanje iztraženikovo sadržaje novih, za riešitbu važnih okolnostih, treba iste prosuditi, i nastaviti iztragu dotle, dok se neizcèrpi

predmet. Ako povodom obrane konačne bude povedena dalja iztraga, tad trebā na svērhi ove dalje iztrage na način, propisani u §. 647, predstaviti okrivljeniku samo one okolnosti čina i one dokaze, koji su iz iste proizišli, a ne one, koji su okrivljeniku bili već predstavljeni po propisu istoga paragrafa.

3. Odredbe osobite.

a) Ako imade znakovah od kakova čina, kažnjiva po obćenitih zakonih kaznenih.

§. 649.

aa) Obavieštenje vlasti kaznene.

Ako iz razprave izidju na vidielo takove okolnosti, koje se mogu smatrati kao pravni znakovi za povenje postupka po obćenitih zakonih kaznenih: tad treba to odmah objaviti onoj vlasti kaznenoj, koja je zvana iztraživati predmet, i treba upitati ju, da li joj se iztraženik izručiti imade. Dok nestigne odgovor, valja polag okolnostih imati potrebit pozor, da okrivljenik neuteče.

§. 650.

bb) Izručenje okrivljenika vlasti kaznenoj.

Ako se radi o iztragi zločinstvenoj, i ako izjavi sud kazneni, da je potrebno izručiti mu okrivljenika, treba istoga odmah izručiti sudu kaznenomu.

Ako se iz postojećih okolnostih razabrati može drugi koi prestupak, ili prost prekëršaj redarstveni, i ako vlast kaznena zahtieva izručbu okrivljenika, tad imade se isti, ako se nalazi u zatvoru radi narušaja dohodarstvena, po svëršenoj iztragi o narušaju dohodarstvenom izručiti pomenutoj vlasti kaznenoj.

§. 651.

cc) Iztraživanje okrivljenika, nalazećega se u zatvoru kod ine koje vlasti kaznene.

Ako se onaj, koi se po ovom zakonu ima potegnuti na iztragu, nalazi u zatvoru budi kod suda zločinstvenoga, budi kod druge koje vlasti, tad se isti, u porazumljenju spomenutim sudom ili s pomenutom vlastju, u preslušao nicah suda ili vlasti imade preslušat u ono doba, koje toga radi odredi ovaj sud ili ova vlast. Na isti način treba nastaviti i okončati preslušavanje, ako u vrijeme, kada bieše okrivljenik izručen sudu kaznenomu (§. 650), preslušavanje nije još bilo dovršeno.

b) Prosudjivanje razmierjah o imovini okrivljenikovojoj.

§. 652.

U koliko se bez zatezanja postupka u glavnoj stvari učiniti može, imade vlast, nego nepreslušavši viero vnikah ili dužnikah, niti nečineći procienbah, za tečaja iztrage nastojat o tom, da sazna razmierja o imovini okrivljenikovojoj, za da bude kadra prosuditi, dà li se sa vjerojatnostju uzeti može, da se neće moé iztjerati kazni pripadajuće.

c) Dužnost: doći glavom.

§. 653.

Kadgod vlast ili izvidjajući ured zahtieva, ima svaki okrivljenik glavom doći predanj, i odgovarati bez posredovanja kakova zastupnika. Osim ovoga slučaja može okrivljenik narediti, da ga zastupa punomoćnik.

d) Kakova prava uživa zastupnik skèrbljenika.

§. 654.

Zakonitomu, ili po vlasti ureda radi postavljenomu zastupniku okrivljenika, stojećega pod skèrbstvom, prosto je istina, dèržeći se zakonah, podhvatit sve ono, što mu se potrebno uzvidi za dobro osobe, povierene skèrbi njegovoj. Istoga, ili punomoćnika, kojega je imenovao i vlasti obznanio, treba prizivat k onim dielom uredovnim, kojim je po zakonu okrivljenik vlastan prisustvovati ili glavom ili po zastupniku. Nego zastupnik nije vlastan zahtievati, da se priziva k preslušavanju ili da bude sám preslušan o narušaju.

e) Svèršetak postupka sa malolietnikom ili skèrbljenikom.

§. 655.

Isto tako, ako fali potvrda zakonitoga zastupnika o dostavljenoj mu obznani, da će se povesti razprava, neima se priećit niti svèršetak iztrage, niti izreka presude u onom slučaju, kad je okrivljenik malolietan ili pod skèrbstvom, i kad mu je vlast iztražna dala zastupnika ureda radi. Nego ako nastane slučaj, pomenut u §. 82, treba glede dosudjivanja kazni dèržat se zakonitih ustanovah ovoga paragrafa.

Glava šesta.

**O spoljašnjih potrebnostih pri izvidjanju i iztra-
živanju.**

**I. Naredjivanje vlastih izvidjajućih i iztražu-
jućih.**

§. 656.

1. Kako vlasti ove imadu bit sastavljene.

Vlast, koja izvidja učin ili obavlja saslušak, ima bit sastavljena:

1. iz urednika upravljajućega,
2. iz jednoga perovodje (aktuara), i
3. pri izvidjanju i saslušku, koi se neobavlja po pogla-
varstvu miestnom, iz pristojnika, propisanoga u
§. 657.

U kratkom postupku netreba perovodje.

§. 657.

2. Tko se ima prizvati kao pristojnik.

Pri izvidjanju i saslušku, koi se neobavlja po poglavarstvu miestnom, ima se prizvati da bude pri-
stojnik

- a) pri narušajih, prikladnih za redoviti postupak, u pravilu javni koi urednik, koi je usposobljen za sudstvo zločinstveno ili za sudstvo o težkih prekèršajih redarstvenih; i samo onda, kada takovoga urednika u samom miestu nije moguće dobiti,

a da se nezateže postupak, slobodno će bit prizvati drugoga urednika političkoga ili sudbenoga. A ako bez pomenute štete nebude moguće ni takovoga urednika dobiti u samom miestu, prosto će bit prizvati kojega člana od načelstva občinskoga, a napokon u pomanjkanju svih ovih osobah dvojicu sviedokah nepristranih;

- b) u kratkom postupku treba za pristojnika pozvati koju osobu poglavarstvenu; a ako takove osobe u samom miestu nemoguće bude za razpravu dobiti, a da se nezateže postupak, treba pozvati kojega člana od načelstva občinskoga, a napokon u pomanjkanju ovakovih osobah dvojicu sviedokah nepristranih.

U koliko okolnosti dopuštaju, treba nastojati, da osobe, koje uslied naredbe ove budu prizvane, umiju čitati i pisati, ili barem čitati.

§. 658.

3. Tko nemože biti ni upravljajući urednik ni pristojnik pri izvidjanju ili iztraživanju.

Upravljajući urednik pri izvidjanju učina, pri prediztragi i pri iztragi redovitoj nemože, izim slučajaja, pomenuta u §. 515, biti onaj, koi se nalazi u razmierju takovu, uslied kojega nije moguće smatrat ga kao sviedoka nesumnjiva, budi za okrivljenika ili jamca, budi proti njim. U slučajevih, gdje je uslied §. 657 pristojnik potrebit, nemože ni za takovoga uzeti se onaj, o kojem je znano upravljajućemu uredniku, da se nalazi u razmierju takovu, po kojem nemože se smatrati kao nesumnjiv sviedok proti okrivljeniku, ili jamcu.

II. Napisnik.

1. Uredovna diela, o kojih ima se sačinjati napisnik.

§. 659.

O izvidjanju učina, o svakom izpitu, koi je za to potrebit, i o svakom saslušku ima se pod nadgledom urednika, koi razpravu upravlja, voditi napisnik.

U postupku kratkom može se napisnik vodit po samom tom uredniku.

2. Sadèržaj napisnika.

a) Pravilo.

§. 660.

U svakom napisniku valja navesti miesto, dan i uru, gdje i kada se sačinja, a zatim i osobe pritomne. U uvodu ima se u kratko kazati povod uredovnoga diela, o kojem se sačinja napisnik; i u obće sve ono, što je potrebno, da se točno i potanko razloži nesamo tečaj, koi je pri postupku obdržavan, nego i savez izmedju pojedinih činah a i pravilnost postupka.

b) Napose navedeni predmeti, koji treba da su sadèržani u napisniku.

§. 661.

Svaki napisnik ima sadèržavati:

1. sve, na povedeni postupak odnoseće se okolnosti, izvidjene obavljenim uredovnim dielom;
2. sve po povierenstvu iliti komissii pri izvršivanju uredovnoga diela učinjene spažnje, koje su

- kadre razjasniti predmet od razprave, ili koje mogu bit za porabu pri riešavanju;
3. sve odredbe, koje u tečaju izvidjanjah ili saslušakah, u napisniku opisanih, budu učinjene radi uredovnih tih dielah;
  4. sva pitanja, data onim, koji se izpituju ili saslušavaju, a tako i izreke tih osobah.

3. Kako se ima sačinjati napisnik.

§. 662.

Svako u izpitu ili saslušku dato pitanje ima se uvèrstit u napisniku na jednom, a odgovor na isto pitanje na drugom stupcu pod osobitim po redu tekućim brojem.

4. Kako se spisuju odgovori.

a) Pravilo.

§. 663.

Onomu, koi se izpituje ili saslušava, dopušteno je, da može svoj odgovor sám kazivati u pero; u kojem slučaju ima se isti odgovor spisati od rieči do rieči. Ako li se isti neće da posluži pravom ovim, treba tad odgovor njegov svagda spisati u koliko moguće vlastitimi njegovimi riečmi, i odmah pročitat mu ga, dodavši pitanje: dà li je na taj način pravo napisan. Ako zaište, da se štogod promieni, ima se i ta promiena spisati, ali tako, da se ništa neizbriše ni nepreinači u onom, što je jurve napisano.

b) Prizivanje tumača.

§. 664.

aa) Poradi neznanja jezika.

Ako onaj, koi se izpituje ili saslušava, negovori nijednoga jezika, kojemu je viešt upravljajući urednik ili pervodja, ima se prizvati sposoban tumač, kojega, ako je u obće zaprisežen za prevode iz pomenutoga jezika, treba na prisegu tu opomenuti; izvan ovoga pak slučaja treba da se isti zakune, da će verno i pravo prevesti svako pitanje, i da će verno i pravo kazati sve, što bude izrekò onaj, koi se izpituje ili saslušava.

§. 665.

bb) Poradi manah tielesnih, koje od strane izpitanika ili saslušanika otegotjuju saslušak.

Ako je izpitanik ili saslušanik niem, ali ako umije pisati, ima mu se dati svako pitanje ustmeno, na koje isti treba da odgovori pismeno. Gluhomu, koi umije čitati i govoriti, ima se pitanje dati pismeno, na koje će on, pročitavši ga, odgovoriti ustmeno. Ako li je niemi neviešt pisanju, gluhi neviešt čitanju, ili ako gluho-niemi neumije čitati ili pisati: ima se tad uzeti tumač, koi će znat u znakovih obavijestiti gluhoga o stavljenih mu pitanjih, ili točno razumieti odgovore niemoga iz znakovah njegovih. Što se tiče zakletve takovoga tumača, valja postupati po ustanovi gorinavedenoj (§. 664).

§. 666.

cc) Osobit oprez pri izpitivanju ili saslušavanju sredstvom tumača.

Kada u izpitivanje ili saslušavanje bude prizvan tumač (§§. 664 i 665), dužna će biti vlast, koja obavlja izvidja-

nje ili iztragu, pazorno paziti na to, da li se izpitani ili saslušani i tumač međusobno razumiju onom lakoćom, koja ukida svaku sumnju, da su se pitanja i odgovori kao što treba preveli ili saobćili, i da su se zamienito kao što treba shvatili i razumjeli. Vlast ima o svem tom uvèstit u napisnik spažnje svoje, a napose sumnje, koje bi se porodile o potpunom znanju tumača, ili o ispravnosti međusobnoga porazumka.

§. 667.

dd) Zaiskivanje višje odredbe, kada nastanu kakove teškoće.

Kada u slučajevih, o kojih govore paragrafi predidući (664 i 665),

a) neima u miestu, gdje izpitivanje ili saslušak biva, ili neima na blizu sposobnoga tumača, ili kada

b) porad tielesnih manah drugih, nego što su gorinavedene, ili porad zapriekah drugih nedadu se izvesti ustanove pomenute,

ima se slučaj takovi prijaviti višjoj vlasti dohodarstvenoj s molbom, da ista učini dalju naredbu, koja po okolnostih bude potrebna.

c) Ustmeno izpitivanje.

§. 668.

Izpitivanje sviedokah i vieštakah, zatim saslušavanje okrivljenika, pozvanoga beuzvietno, ima svagda bivati ustmeno, u koliko §. 665 nenaredjuje inako. Nego vieštaci mogu izreku svoju dati i pismeno. Ako se isti posluže ovom dozvolom, ima se tad pismeno njihovo mnjenje priklopiti napisniku, ali ujedno i uvèstit u napisnik glavni sadèržaj podnešenoga toga mnjenja. Kako

ovo mjesto u napisniku, tako i pismeno mnjenje treba da bude podpisano po vieštacih.

5. Sastavljanje dokazah.

§. 669.

Pri sastavljanju dokazah treba vladat se polag ustanovah, sadržanih u poglavju sljedećem.

6. Zaglavak i potvrda napisnika.

a) Konačna pitanja i podpisivanje izpitnika ili saslušnika.

§. 670.

Po dovršenom izpitivanju ili saslušku ima se još jedanput pročitati izpitniku ili saslušniku napisnik, sastavljen o izrekah njegovih, i ima se još jedanput upitati izpitnik ili saslušnik, da li imade još štogod, što bi promieniti ili dodati trebalo.

Ako učini kakovu primietbu, ima se, bez svake promiene u tekstu, potrebiti dodatak uvrstiti na kraju od napisnika.

Zatim treba da se po izpitniku ili saslušniku napisnik na svakom arku vlastoručno podpiše, ili, ako je pisanju neviešt, rukoznakom njegovim potvrdi.

b) Podpisivanje i pečatjenje od strane vlasti.

§. 671.

Zaglavljani napisnik ima se podpisati po upravljajućem uredniku, i po osobah, koje usljed §. 656 budu pritomne pri uredovnom djelovanju. Ako napisnik sastoji iz više arakah, treba da se sašije, i da nanj udari pečat svoj nesamo upravljajući urednik, nego i

(Croat.)

prizvani pristojnik, pri čem se krajevi od konca imadu utvrditi pečatom. Na svekolike priloge od napisnika ima upravljajući urednik, a ako je napisnik vodjen po perovodji, ima ovaj na naličju napisati ime svoje.

c) Napisnici dioni.

§. 672.

Ako važnost predmeta i obširnost iztrage bude tolika, da se stvar neuzmogne svršiti u jednoj siednici, ima se uzrok toga navest na kraju napisnika od pèrve siednice. U svakoj sliedećoj siednici ima se zabilježiti dan i ura, kada se je ista započela i zaglavila; a što se tiče čitanja i podpisivanja napisnikah, vodjenih u svakoj siednici, treba se vladati po onom, što je gori propisano (§§. 670 i 671).

III. Pregled i pohranjivanje spisah od razprave.

§. 673.

1. Dnevnik.

O svakoj razpravi, koja se u pravnom postupku, što ga zakon ovaj naredjuje, obavlja budi radi jednoga, budi skupno radi više narušajah dohodarstvenih, ima vlast iztražna vodit osobiti dnevnik. U ovom dnevniku treba da od onoga časa, kojega se postupak započne, od dana do dana zabilježuje sve, štogod se u razpravi dogodi, štogod bude primljeno ili naredjeno. Svakolika, na iztragu odnoseća se, stigavša ili izdata pisma, izprave, napisnici ili ostali spisi, koji ovamo zasiecaju, imadu se u dnevniku navesti onim redom, kojim su sliedili jedan za drugim. Svaki spis, koi u dnevniku bude uvršten, i svako u istom navedeno dielo ima se po tekućem redu označit osobitim brojem. Spisi, koji su u dnevniku pobilježeni, imadu se svagda

pohranjivati zajedno, i to razredjeni po tekućem redu dnevnika. Ako je potrebno bilo, jedan ili drugi spis saobćiti drugoj kojoj vlasti, ima se i to izrazito zabilježiti u dnevniku. Doglasi tajni, uslied kojih se je narušaju u trag ušlo, ili uslied kojih se je činilo izsliedovanje, nespadaju, istina, u dnevnik niti medju spise, koji se u istom bilježe, i s toga doglasi takovi imadu se pohranjivati napose polag ošobitih, o tom postojećih naputakah; ali pri svem tom treba naznačiti u dnevniku, dà li je stigò tajni kakov doglas, i gdje se isti nalazi. Na svèršetku iztrage ima dnevnik podpisati onaj urednik, koi ga jè vodio; a ako isti nije sám načelnik vlasti, za iztraživanje naredjene, ima ga podpisati i taj načelnik. To isto treba da se učini i onda, kada nastavljanje iztrage bude predano drugomu kojemu iztraživajućemu uredniku ili drugoj kojoj vlasti.

§. 674.

2. Podnošenje spisah razpravnih, i uvèrštivanje dielah, učinjenih po svèršetku iztrage.

Ako razprava bude podnešena vlasti, zvanj da stvar rieši, imade se svagda priklopiti i dnevnik.

Nasuprot kada se u tečaju iztrage daju obaviesti i razjašnjenja, ostaje dnevnik kod vlasti iztražujuće. Odluke, koje se učine po svèršetku iztrage, i naredbe, koje po vlasti iztražujućoj budu učinjene, za da se izvrši presuda kaznena, imadu se takodjer uvèrstiti u dnevnik.

Glava sedma.

O dokazih glede okolnostih čina.

Odsiek pèrvi.

Ustanove obćenite.

§. 675.

1. Načini dokazni, izrazito propisani.

U slučajevih, za koje propisi dohodarstveni izrazito naznačuju način dokazni, koji se uporabiti ima, n. pr. boletu kao dokaz ocarine, nemogu se dopustiti druga sredstva dokazna.

§. 676.

2. Obćenit uvjet, bez kojega neimaju se uvažavati sredstva dokazna.

Okolnost, koje okrivljenik nije priznao, može se proti njemu smatrati kao dokazana samo onda, kada mu je sredstvo dokazno, na kojem se ima osnivati uglavljenje, obznanjeno bilo pri iztragi razgovetno i tako, da je okrivljenik u stanju bio poslužiti se zakonitim sredstvi za opovërci ga i pobiti.

§. 677.

3. Vriednost dokazah.

Pri procienjivanju dokazah ima se uzet za pravilo, da se nijedan dokaz neima prosudjivati sám

ob sebi, nego svaki u savezu sa svomkolikom iztragom. Čim dakle vierodostojnost kojega dokaza nasuprotnimi okolnostmi postane sumnjiva, gubi dokaz silu svoju, i na ovi način razslabljeni dokaz nemože se više smatrati kao potpun.

Odsiek drugi.

O dokazih za okolnosti čina od narušaja.

I. Priznanje.

1. Vèrste priznanja.

§. 678.

Priznanje može biti ili uredno (formalno) ili prosto (jednostavno).

2. Priznanje uredno.

a) Moć istoga.

§. 679.

Okolnosti, koje okrivljenik izpoviedi priznanjem urednim, imadu se smatrati proti njemu kao podpuno dokazane.

b) Vèrste priznanja urednoga.

§. 680.

Priznanje uredno može se dati očitovanjem ili naročitim ili múćećim.

c) Očitovanje naročito.

§. 681.

Priznanju urednomu ima miesta očitovanjem naročitim, kada isto bude učinjeno

1. pred vlasti, za izvidjanje učina ili za iztraživanje narušaja sastavljenoj onako, kao što je propisano u §. 656, ili pred kojim poglavarstvom političkim ili sudbenim,
2. u stanju podpuho zdravoga razuma, i
3. ne golim potvrđivanjem, nego točnim i razgovetnim izbrajanjem okolnosti, koje treba da priznanjem budu dokazane.

d) Priznanje múćeće.

§. 682.

aa) Način, kako se čini.

Uredno priznanje čini múkom okrivljenik,
koi

- a)* nehajuć za uslovni poziv, pismeno mu dáti (§§. 616 i 617), i premda mu je poziv pred ustanovljenim ročištem dostavljen bio na vrijeme propisano (§. 617), niti dodje pred vlast na ustanovljeni dan, niti dade pismeno očitovanje, gdje mu je to izriekom na volju ostavljeno, ili
- b)* koi prigodom samoga sasluška, premda je u stanju podpuho zdravoga razuma, krati se na način, pomenuti u §. 636, sl. *b)*, odgovorit na stavljena mu pitanja, nemareć za to, što mu je uslied rečenoga propisa, sadržanoga u §. 636, sl. *b)*, naročito izjavljeno bilo, da će se to kratjenje smatrati kao priznanje múćeće.

§. 683.

bb) Moć dokazna.

Priznanje múćeće može se kao dokaz uzeti samo glede onih okolnosti, koje u pozivu ili u napis-

niku od sasluška navedene budu s naročitim dodatkom, da će se smatrati kao istinite, i samo onako, kao što su ondje navedene.

§. 684.

cc) Uvažavanje očitovanja pismeno: a.

Očitovanje pismeno, ako nebude u pozivu naročito dopušteno podnieti ga, neće valjati niti će bit kadro pobiti priznanje mučeeće. To međjutim neće priečiti, da se čine dalja izvidjanja ili iztraživanja, ako t. j. pismeno očitovanje, premda bez dopusta podnešeno, sadèr-žaje okolnostih takovih, kojih pretres mogao bi važan biti za podpuno razjašnjenje učina, ili za otkritje ili uglavljenje drugih sukrivacah ili dionikah.

3. Priznanje prosto.

a) Pojam.

§. 685.

Priznanje prosto uzima se da je ono, koje bude učinjeno, ne pred kojom od vlastih, navedenih u §. 681, br. 1, nego pred kojimgod, za rukovanje dohodarstvenih propisah naredjenim uredom ili dèr-žavnim urednikom, kada po zakonu obavlja uredovno koje dielo, a imenito koje bude učinjeno:

a) kada se sačinja opis čina, ili

b) kada se obavlja drugo kakovo izpitivanje po uredu ili po uredniku.

b) Moć dokazna.

§. 686.

Priznanje prosto valja kao dokaz glede okolnostih, u istom izpovidjenih, onda:

1. Kada učinjeno bude
  - a) bez silovanja i bez ikakvoga navedenja, i
  - b) u stanju podpuno zdravoga razuma, i
  - c) ne golim potvrđivanjem, nego točnim izbrajanjem okolnostih, o kojih se radi;
2. Kada priznanje takovo bude nesamo ustmeno učinjeno, nego i pismeno, u opisu čina, u napisniku, ili u drugom kojempismu sastavljeno, i kada po onom, koi je priznanje takovo dao, bude vlastitom rukom pisano, ili barem podpisano, ili ako isti nije kadar pisati, a ono rukoznakom potvrđjeno pred dvojicom sviedokah nepri- stranih;
3. Kada je u obziru izpravnosti podpisa ili rukoznaka zadovoljeno uvietom, pomenutim u §. 692, br. 1 i 2, §. 693, br. 1 i 2 i §. 694;
4. Kada se sadržaj priznanja slaže s ostalimi izvidjenimi, i inako dokazanimi okolnostmi čina; i napokon
5. Kada okrivljenik o povodu svoga priznanja, ili o okolnostih, istim izpovidjenih, nije kadar navesti dovoljnoga razloga, koi bi pobudjivao temeljitu sumnju proti vierodostojnosti priznanja.

4. Opoziv priznanja.

§. 687.

Priznanje budi naročito budi múćeće, ako je pro- vidjeno potrebnostmi zakonitimi, nepobija se potonjim tajenjem ili opozivom, niti navodjenjem okolno- stih protuslovnih, osim ako iztraženik dade dovoljan razlog krivoga svoga priznanja, ili navede okolnostih tako-

vih, koje, pošto obnadjene budu da su istine, neobhodno sumnju pobudjuju glede priznanja učinjenoga.

III. Izprave.

1. Naredba obćenita.

§. 688.

U slučajevih, za koje dohodarstveni propisi ustanovljuju formalnosti ili ostale uviete, kojimi izprave, za dokazivanje dopustne, imadu bit oskèrbljene, za da valjati mogu kao dokaz, nemogu se izprave, protupropisno sačinjene, ili bitnih manah na sebi imajuće, upotrebiti za izkaz, koi bi se o stvari kojoj dati morao.

2. Izprave javne.

§. 689.

a) Moć dokazna.

Izprave, po javnom uredu ili makar i po kojem za izdavanje takovih izpravah naredjenom uredniku izdate po dužnosti uredovnoj i službenoj, valjaju kao pravni dokazi o onom, što sadèržavaju u sebi.

§. 690.

b) Navlastito napisnici.

Ima se smatrati, da je pravno dokazano sve ono, što po vlasti, na propisani način (§. 656) sastavljenoj, glede izvidjanja učina, ili glede iztrage kaznenoga slučaja, ili po poglavarstvu sudbenom ili političkom o uredoynom dielu, koje je skopčano s izvidjanjem ili s iztragom, bude ubilježeno u napisnicih.

3. Izprave ine.

§. 691.

a) Na korist izdatnika.

Inim jednostrano sačinjenim izpravam, u koliko zakon ovaj nenaredjuje što inako (§. 739), ne ima se dati viera na korist onoga, koi ih je sačinio, ili u kojega su imenu sačinjene.

§. 692.

b) Proti istomu.

Izprava, po komugod izdata i vlastoručno pisana ili podpisana, koja se neima po §§. 685 i 686 uzeti kao priznanje prosto, ima se o okolnostih, u istoj izraženih, smatrat proti izdatniku kao dokaz,

1. ako izdatniku pregleda radi bude pokazana, i
2. ako on prizna podpis za svoj, ili ako se dokaže, da je podpis njegov, i verhu toga
3. ako neprinese izjašnjenja, koje bi kadro bilo izpraviti ili opovèrći ono, što je u izpravi sa-
držano.

§. 693.

c) Proti komu tretjemu.

Izprave imadu moć dokazhu i proti osobam sljedećim, imenito:

- a) proti onomu, koi je naročito ili múčeé opuno-
moćio izdatnika za onaj posao, na koi se izprava
odnosi;
- b) proti onomu, koi jamči za izdatnika u obziru
toga posla;

- c) proti onomu, koi je u obće naprema izdatniku u takovom pravnom odnošaju, po kojem se on glede posla toga smatrat ima kao obvezan izdatnikovimi čini ili propusti.

Nego potrebno je pri tom:

1. da izprava pregleda radi bude pokazana onomu, proti komu ima služiti za dokaz;
2. da podpis izdatnikov bude priznan ili dokazan;
3. da nebude dato izjašnjenje, koje bi kadro bilo izpraviti ili opovèrći ono, što je u izpravi sadèržano.

§. 694.

d) Kako se dokazuje izpravnost vlastopisa.

Ako onaj, o kojem se misli da je izdatnik izprave, taji, da je izpravu on pisao ili potpisao, ili ako se tvèrdi, da je prinešena izprava vlastopis kojega pokojnika ili odsutnika, komu se za boravište ne zna, pak ako bude protuslovljeno iz pravnosti prokaza ovoga: tad se izpravnost takova vlastopisa ima dokazat ili prisposdobivši ga s drugimi priznatimi ili dokazanimi vlastopisi, ili na drugi koi način.

Ovo prisposdabljanje ima se, gdje potrebito bude, činiti i pomoću jednoga ili dvojice vieštakah po vlasti kako iztražnoj, tako i presudnoj.

Ostavlja se razsudu vlasti presudne, da po naravi postojećih okolnostih odluči, koja se dokazna moć može dosuditi obavljenoj prisposdobi vlastopisah.

III. Kazivanja svjedokah.

1. Potrebštine u obziru kakvoće svjedokah.

a) Svjedoci vjerodostojni.

§. 695.

Za vjerodostojnost svakoga svjedoka iziskuje se:

1. daje prevalio osamnaestu godinu života svoga, i da se kazivanje njegovo neodnosi na okolnosti takove, koje su se dogodile prije, nego što je on dobu tu postigò;
2. da nije bio obsudjen kao krivac kojega zločinstva, ili radi zločinstva stavljen pod iztragu, pak odpušten samo s nedostatka dokazah;
3. da neživi u omrazi s okrivljenikom, i
4. da neima očekivati ni neposredno ni posredno
  - a) kakove koristi iz onoga, što potvrđjuje kao istinu, ili
  - b) kakove štete iz okolnosti, za koje tvrdi, da se nisu dogodile.

b) Svjedoci zavéržni i sumnjivi.

§. 696.

Posve zavéržni svjedoci jesu sljedeći:

- a) oni, koji po naravi svoga duha ili uma nisu mogli istine saznati pouzdano, ili nisu kadri kazat istine na način nedvojbjen;
- b) svaki u obziru kazivanja o okolnostih, koje su se dogodile prije, nego što je navéršio četèrnaestu godinu svoga života;

- c) oni, koji su obsudjeni bili kao krivci zločina ili prestupka, učinjena s nakanom prevare ili iz pohlepe za dobitkom.

Ostali svjedoci, kojim fali kojagod od potrebitinah, navedenih u §. 695, imadu se smatrati kao sumnjivi.

c) Svjedoci sumnjivi.

§. 697.

aa) Za branjenje okrivljenika.

Za branjenje okrivljenika mogu se smatrati kao svjedoci sumnjivi:

- a) oni, koji su s okrivljenikom u rodu ili tastbini i to u kojemgod, u §. 177 navedenom razmierju;
- b) svaki, koi je naprema okrivljeniku u razmierju službe, doklegod razmierje ovo traje;
- c) oni, koji su jurve osudjeni bili radi kriomičarstva dèrzovita, ili koji budu uglavljeni radi toga narušaja (kriomičarstva dèrzovita) budi u istoj iztragi, budi u posebnoj, nego koja se riešava u isto doba, kada se radi o branjenju i o koristi takovoga okrivljenika, proti kojemu ima pravnih znakovah krivnje ili dioničtva u kriomičarstvu.

§. 698.

bb) Proti okrivljeniku.

Proti okrivljeniku imadu se smatrati oni svjedoci kao sumnjivi, koji su u kojemgod, u §. 177 navedenom razmierju prema osobi, koja odtuda, ako okrivljenik bude kažnjen, ima očekivati korist kakovu.

*d) Prosudjivanje nedostatakah ureda radi.***§. 699.**

Vlasti iztražne i presudne imadu ureda radi prosudjivati, dà li proti osobam, koje su preslušane kao sviedoci, negovore okolnosti takove, uslied kojih se iste imadu smatrati kao sviedoci sumnjivi ili zavéržni.

2. Potrebštine glede kakvoće samoga kazivanja.*a) Obćenite.***§. 700.**

Da kazivanje sviedoka uzmogne valjati kao dokaz, potrebno je:

1. Da bude učinjeno na način, propisani u §§. 663, 664, 665, pred kojim poglavarstvom sudbenim ili političkim, ili pred kojom vlasti, polag propisa uredjenom po §. 656, i
2. u stanju podpuno zdravoga razuma, i
3. bez silovanja i bez ikakvoga navedenja, i
4. po vlastitom znanju i poznavanju;
5. Da bude podkriepljeno prisegom;
6. Da razgovetno i izrazito pripovieda okolnosti, o kojih treba da potvèrdi istinu; i
7. Da se vierodostojnost kazivanja nepobija
  - a) sumnjom, koja se radja iz sadèržaja njegova, ili
  - b) time, što je kazivanje u protuslovju s okolnostmi jurve izvidjenimi.

b) Napose u obziru zaprisizanja.**§. 701.****aa) Sviedokah zavèržnih.**

Sviedoci, koji su posve zavèržni, nemogu se pripustit na prisegu (zakletvu).

§. 702.**bb) Sviedokah sumnjivih.**

U koliko se sviedoci sumnjivi pripustit mogu na prisegu, ima to odlučiti vlast iztražna, zrielo najprije prosudivši razmierja svakolika.

c) Osobita uvažavanje kazivanjah sviedočkih, dobivenih pomoću tumača.

§. 703.

Kada se prosudjuje dokazna moć kazivanja sviedočkoga, koje po §§. 664 i 665 bude dobiveno pomoću tumača, ima se obzir imati na opazke, popisane u napisniku uslied §. 666, glede podpunosti i izpravnosti medjusobnoga obćenja.

3. Dokazna moć kazivanjah.**a) Zakletoga urednika ili naredjenika u stvarih uredovnih.****§. 704.**

Sviedočanstvo, po zakletom uredniku ili naredjeniku potvrđjeno pod prisegom uredovnom, čini podpun dokaz u obziru predmeta, uredovnomu njegovomu području doznačenoga, ako t. j. postoje uvieti za kazivanje sviedoka nesumnjiva, i ako iz izvidjanjah neproizhode okolnosti takove, koje pobijaju vierodostojnost sviedočanstva.

b) Dvojice svjedokah nesumnjivih.**§. 705.**

Izvan ovoga slučaja iziskuje se za podpun dokaz, ako se isti samo na kazivanju svjedočkom osniva, jedno-glasno kazivanje dvojice svjedokah nesumnjivih.

c) Trojice ili više svjedokah sumnjivih.**§. 706.**

A može se zadobit podpun dokaz i po trojici ili više svjedokah sumnjivih. Vlast presudna ima u ovakovom slučaju, točno pretresavši svekolike okolnosti, prosuditi podpunost dokaza.

d) Jednoga svjedoka nesumnjiva ili dvojice svjedokah sumnjivih.**§. 707.**

Vlast presudna može takodjer, zrielo i u savezu prosudivši sve okolnosti,

1. Izvan slučajevah, za koje zakon napose ustanovljuje stupanj dokazne moći kojega svjedoka, ako inimi dokaznimi sredstvi bude zadobljen polu-dokaz, učiniti, da se isti dopuni kazivanjem jednoga svjedoka nesumnjiva; ili
2. odlučiti, na koliko će kazivanje dvojice svjedokah sumnjivih imat biti jednako kazivanju jednoga svjedoka nesumnjiva.

e) Dvojice krivacah ili dionikah.**§. 708.**

Nezapriseženo kazivanje dvojice svjedokah, koji su poradi istoga narušaja kazni podvrženi kao krivci

ili kao dionici, čini proti okrivljeniku potpun dokaz u obziru okolnostih, odnosećih se na pripravu, izvedenje, pokušaj ili na sakritje narušaja, ako su ova kazivanja

1. oskvrbljena potrebštinami, navedenimi u §. 695 i u §. 700, br. 1, 2, 3, 4, 6 i 7, i
2. ako se po sadržaju podpuno slažu medju sobom,
3. ako okrivljeniku pri suočenju budu u lice ponovljena, i
4. iznova potvrđjena po svjedocih, izza kako im je obznanjena bila kazna, koja ih postić ima po zakonu kao krivce ili dionike narušaja,
5. ako su u suglasju s ostalimi izvidjenimi i na drugi način dokazanimi okolnostmi, i
6. ako se odnose na okolnosti, usljed kojih svjedoci ni u obziru kakvoće kazni, koja će ih po zakonu postići, ni glede miere, na kojoj će se kazna osnivati, neimaju očekivat nikakove koristi od svoga kazivanja.

f) Jednoga krivca ili dionika, kad se steče s kazivanji drugih svjedokah.

§. 709.

Pod istimi uvjeti (§. 708) mogu se kao dokazane smatrati okolnosti, potvrđjene kazivanjem jednoga krivca ili dionika, ako se kazivanje ovo steče s kazivanjem

- a) jednoga svjedoka nesumnjiva, ili
- b) dvojice ili više svjedokah sumnjivih.

U ovom obziru ima vlast presudna držat se onoga, što je u §. 707 propisano.

g) Jednoga ili više svjedokah, kad se steće s prostim priznanjem.

§. 710.

Okolnosti, izpovidjene prostim priznanjem, imadu se smatrati kao dokazane,

1. kada od potrebstinah, navedenih u §. 686, manjka priznanju samo ona potrebstina, koja je ondje pomenuta pod br. 2, i
2. kada se priznanje potvrđuje glede istih okolnostih kazivanjem
  - a) jednoga sviedoka nesumnjiva, ili
  - b) jednoga krivca ili dionika od istoga narušaja, dèržeći se uvietah, u §. 708 propisanih, ili
  - c) jednoga ili više sviedokah sumnjivih; kojega kazivanja moć dokaznu ima vlast presudna prosuditi, uvaživši u savezu okolnosti svekolike.

4. Način, kako se preslušavaju sviedoci.

a) Posebno preslušavanje sviedokah.

§. 711.

Svaki sviedok ima se prozvati napose; i pošto bude opomenut da je dužan kazat istinu, valja izpitivati ga o svakoj okolnosti, o kojoj treba da dade obaviesti.

b) Kako se obavlja preslušavanje.

§. 712.

Svakoga sviedoka treba prije, nego što će se preslušati, opomenuti naročito, da će se morati zakleti na kazivanje svoje. Poslije presluška ima mu se kazivanje, kao što je u napisnik stavljeno, pročitati

razgovetno, i to pozivajuć se na učinjenu mu opomenu u obziru zakletve.

Opazke, koje svjedok učini prije, nego što će se zakleti, imadu se navesti u napisniku. Zatim će se svjedok, ako ga osobna njegova vlastovitost neizključuje po ovom zakonu od polaganja zakletve, imat zakleti, da je kazao iskreno čistu i podpunu istinu; i da je to učinjeno, ima se zabilježiti u napisniku.

Napisnik treba da preslušani svjedok podpiše, ili da ga potvrdi svojim rukoznakom, ako nije viešt pisanju.

5. Preslušavanje okrivljenika o kazivanjih svjedočkih.

a) U obće.

§. 713.

O svakoj točki, po svjedoku potvrđenoj, valja upitati okrivljenika, proti komu će kazivanje služiti za dokaz, da li ima kakova prigovora proti osobi svjedokovoj ili proti kazivanju istoga.

b) Suočba svjedokah s okrivljenikom.

§. 714.

aa) Kada treba učiniti suočbu.

Kada svjedok izkaže proti okrivljeniku bitnih okolnostih, a ovaj ih taji, nego nije kadar navesti ništa temeljita proti svjedoku ili proti kazivanju istoga: tad treba da se svjedok glavom suoči s okrivljenikom, i da se u napisniku od sasluška ubilježi i obavljena suočba i posljedica njezina.

§. 715.

bb) Kada netreba činiti suočbe.

Nego ako saobćena okrivljeniku kazivanja od sviedokah, koji su mu poimence naznačeni, čine pravomoćan dokaz budi sama po sebi budi u savezu s drugimi sabranimi sredstvi dokaznimi, i ako okrivljenik izriekom nezahtieva suočbe: tad zavisi od razsuda vlasti, dà li će se suočba činiti ili neće.

6. Suočba sviedokah medju se.

§. 716.

Ako se kazivanja dvojice ili više sviedokah neslažu medju sobom glede važnih okolnostih, i ako se očekivat može, da će suočba istih moć razjasniti istinu: slobodno je tad svakoga sviedoka s ostalimi napose suočiti u obziru kazivanjah, medju kojima postoji bitna različnost. Kazivanja, koja budu učinjena po sviedocih suočenih, imadu se navest u napisniku.

IV. Mnijenje vieštakah.

1. U v i e t i.

§. 717.

a) U obziru predmeta od presluška.

Mnijenje vieštakah može služiti za dokaz samo o takovoj okolnosti, koja se odnosi na umietnost, na oběrt, na zanat, ili na osobitu obrazovanost vieštakah preslušanih.

§. 718.

b) U obziru osobe vieštakah.

Za ovaj dokaz imadu se kao vieštaci upotrebljavati ljudi izkusni i, kao što treba, izučeni u struci, o kojoj se

radi, i koji imadu vlastitosti sviedokah nesumnjivih. Ako bude imenovan takov vieštak, koi nezadovoljava uvietom ovim, bit će okrivljeniku prosto, izkazav zakonite razloge, koji su proti njemu, iskati, da se imenuje vieštak drugi. A i ista vlast, kada saznade, da ima proti imenovanomu vieštaku takova okolnost, koja je u stanju učiniti, da kazivanje njegovo bude po zakonu zavèržno ili sumnjivo, bit će dèržana ureda radi imenovanje takovo opozvati, i imenovati drugoga vieštaka nesumnjiva.

§. 719.

c) Napose, kada se radi o predmetih dèržavne samoprodaje ili o istinosti javne oznake.

Da prosudjuju predmete dèržavne samoprodaje, zatim istinost biljega na papiru, ili uredovnu oznaku, kojom su oskèrbljeni predmeti od potroška ili porabe (kao što je biljeg na kartah igraćih, na novinah, na robi itd.), mogu se u tu svèrhu kao vieštaci pozivati samo urednici, koji su namiešteni kod kojegod od ovih granah upravnih.

2. Činjenje nalaza od strane vieštakah.

§. 720.

a) Zapisizanje istih.

Ako su vieštaci, koji su zvani izvidjati učin, jurve zapriseženi za onu vèrstu prosudjivanja, za koju se zazivaju, tad se ima zaiskat od njih mnienje, opomenuvši ih potanko na položenu jurve zakletvu. Nasuprot vieštaci, koji još nisu zapriseženi za onu vèrstu prosudjivanja, o kojoj se radi, imadu se zakleti i obećati, da će stvar točno ogleđati, i da će kazat istinito i razgovetno sve, što je za rečeno izvidjanje potrebno znati.

§. 721.

b) Miesto, gdie se ima činiti nalaz.

Ako u miestu od iztrage neima vieštakah s vlastitostmi, koje se od njih iziskuju, da mogu dati valjan sud o predmetu, o kojem se radi, ili ako proti izboru istih imade važnih zapriekah, zavisećih od odnošaja njihova prema okrivljeniku: imat će vlast iztražna pravo, predmete te, ako je bez velika troška moguće, poslati prosudjivanja radi u obližnje miesto, gdie pomenutih zapriekah neima. Ako je okrivljenik u zatvoru, neće imat prava u takovom slučaju zahtievati, da bude odpravljen u miesto od prosudjivanja, ako nije kadar sám namiriti troškove, s time skopčane, i ako se nepodvèrgne svim oprezom, koji pri odpravljanju tom budu potrebiti.

§. 722.

c) Obavieštivanje okrivljenika.

Ako se okrivljenik nalazi u miestu, gdie se preslušavaju vieštaci, ili ako je okrivljenik vlasti onoj, koja preslušava vieštake, obznanio zastupnika, nalazećega se u onom miestu, ima se tad okrivljeniku, ili u drugom rečenom slučaju zastupniku njegovomu unapred na znanje dati i ročište, naredjeno za preslušavanje vieštakah, a i ime istih vieštakah. Ako stvar, koja treba da se po vieštacih prosudi, bude radi toga prosudjivanja poslana po vlasti iztražnoj u drugo koje miesto, ili ako u obće preslušavanje vieštakah bude činjeno po drugoj vlasti, koja se nalazi izvan siedišta vlasti iztražne, i ako okrivljenik ili njegov, iztražnoj vlasti obznanjeni zastupnik bude se nahodio u siedištu te vlasti, ima se isti obaviestiti o toj odredbi u isto doba, kad se odredba izdaje.

§. 723.

d) Opomene.

Urednikom dohodarstvenim, koji su prisutni na ročištu, a tako isto i okrivljeniku prosto će bit prigodom očevida davat ili neposredno, ili po zastupniku vieštakom one opomene, koje im se potrebne uzvide.

3. Moć dokazna, koju ima nalaz vieštakah.

§. 724.

a) U obće.

Da se ustanovi podpun dokaz pomoćju vieštakah, iziskuje se suglasno kazivanje dvojice njih o vlastitostih, koje treba da se dokažu o stvari kojoj. Ako se kazivanja njihova neslažu, ima se prizvati vieštak tretji. Mnjenje, uz koje taj tretji pristane, ima se smatrati kao istinito. Ako li tretji taj vieštak nepristane ni uz jedno ni uz drugo mnjenje, treba stvar nalaza radi povieriti drugim vieštakom.

U ovom slučaju, gdje se nalaz čini po drugih vieštacih, imat će vlast presudna s obzirom na mnjenja, izjavljena po raznih preslušanih vieštacih, na razloge, s kojih se isti u mnijenjih svojih nisu sjedinili, zatim s obzirom na zanimanje njihovo, i u obće na postojeće okolnosti prosuditi: dà li se i kolika se moć dokazna može dati posliednjemu suglasnomu nalazu dvojice vieštakah.

§. 725.

b) Pri procienah.

Po istih načelih imadu se činiti procienne. Ako se mnjenja vieštakah glede vriednosti neslažu medju sobom, ima svota srednja valjati kao prociena.

V. Prisega domirna.

§. 726.

Ako osoba, pod iztragu uzeta, u slučaju, u kojem propisi nenaredjuju izklopno osobitoga načina dokaznoga, neprinese istina potpunoga dokaza o važnoj kojoj i za stvar odlučnoj okolnosti, ali prinese pol ili više nego pol dokaza, pak ako se ponudi, da će okolnost takovu prisegom potvrditi: može joj tada sud naredbom dopustiti, da dokaz nadomiri prisegom svojom.

Odsiek tretji.

O dokazih, kojimi se izkazuje pribava, izvor ili ocarina.

I. Ustanove obćenite.

§. 727.

1. N a č e l o.

Da se izkaže iliti posviedoči pribava ili izvor robe, mogu se u tu svrhu upotrebiti svekolike vrste dokazne, koje zakon dopušta za obranu okrivljenika. Ocarina, t. j. da je roba ocarinjena, ima se dokazati na način, koi je propisan u redu carinskom.

§. 728.

2. Dokaz o uvozu u okoliš carinski.

Da je predmet koi iz inozemstva ili iz kojega iznimka carinskoga uvežen u okoliš carinski, ima se to posviedočit dokaznimi sredstvi, koja su dopustna za dokazivanje okolnosti čina.

II. Ustanove osobite.

1. Priznanje.

a) Posljedica za onoga, koji ga čini.

§. 729.

Onaj, koji potvèrdi, da je drugomu komu ustupio postojeći još predmet, o kojegā se izkazu radi, uzima time dužnost na sebe, da će glede toga predmeta dati dalje one izkaze, koje je po ustanovah, u redu carinskom sadržanih, dužan bio dati onda, kad se je stvar nalazila u posiedu njegovom (Red car. §. 322).

b) Posljedica za onoga, koji je robu sebi nabavio.

§. 730.

Ako ova potvèrda (§. 729) onako, kao što je propisano za kazivanje sviedokah, bude data po obèrtniku, kojega je stalno prebivalište u onih zemljah, za koje je kriepostan zakon ovi, i ako stvar, o kojoj je govor, spada medju predmete obèrtovanja njegova: ima se tad pribava robe za onoga, na koga je od obèrtnika prešla, smatrati kao dokazana. U drugih slučajevih imat će se moć dokazna potvèrde, koju je prijašnji posiednik robe dao o ustupu iste, uvažavat na korist onoga, koji se pozove na toga posiednika, i to po načelih, ustanovljenih za dokazivanje pomoću sviedokah.

2. Kazivanja sviedokah.

§. 731.

A i izvan ovoga slučaja (§. 730), kada je predmet tako neznatan, da bi stvar, ako se sudila bude, spadala medju

manje narušaje, može se kazivanje jednoga sviedoka nesumnjiva uzeti kao podpun dokaz, kada se isto kazivanje slaže s okolnostmi izvidjenimi, i kada se vierodostojnost istoga nepobija ni sadržajem, ni osobnima razmierji sviedoka.

3. Knjige obèrtničke.

a) Dužnost, vodit ih.

§. 732.

Koji su obèrtnici dužni uredno voditi knjige obèrtničke o obèrtovanju svojem, ustanovljeno je to u obćenitih propisih o tègovini i obèrtu, zatim u osobitih naredbah o izvršivanju nadzora (kontrole), kojemu su podvèrženi stanoviti obèrti.

b) Potrebštine za vodjenje knjigah.

aa) U obće.

§. 733.

Knjige obèrtničke treba da pokazuju tečaj obèrtovanja u svemkolikom obsegu njegovom, i da se vode pošteno i istinito.

bb) Knjige tèrgovačke.

§. 734.

Obèrtne knjige tèrgovacah imadu napose pokazivati:

1. pribavu predmetah, za izvršivanje obèrta namijenjenih, a ujedno i ime i prebivalište onoga, od kojega je obèrtnik namakò sebi te predmete;
2. prodaju robe, gdje, ako se nije namalicom razpačala, napomenut se ima ime onoga, koi ju je kupio;

3. sve novčane prijetke i troškove, imaline i dugove, koji se odnose na obèrtovanje.

cc) Knjige drugih obèrtnikah.

§. 735.

Osim potrebštinah, propisanih za knjige tèrgovačke (§. 734), imadu obèrtne knjige drugih obèrtnikah pokazivati:

4. na što su obratjeni predmeti, što ih je obèrtnik za izvršivanje obèrta svoga pribavio; kakov je bio obèrtni postupak, kojemu je predmete te podvèrgo; zatim koji su mu ljudi radili pri obèrtovanju;
5. kolicinu, kakvoću i oznaku proizvodah, što ih je obèrtnim postupkom priradio ili pretvorio, zatim odpadakah, koji su tú preostali, i koji su predmet prodaje, ili prikladni za dalje obradjivanje putem obèrta;
6. prodaju proizvodah, obèrtovanjem priradenih ili pretvorenih, i odpadakah, koji su od istih preostali, u koliko ti odpadci čine predmet prodaje. Pri upisivanju prodaje treba se vladati po ustanovi §. 734, pod br. 2.

dd) Potrebštine zajedničke.

§. 736.

U vodjenju knjigah obèrtničkih imadu se još u obće obdèržavati sljedeća:

1. vrieme, kada je što od tvari, robe ili novacah primljeno ili izdato, ili kada je što od tvari ili robe prešlo iz tvornice u magazine, za gotovu

- robu odredjene, ili iz magazinah u prodavaonice, ima bit naznačeno ujedno s množinom, o kojoj se radi;
2. prijetei ili izdatei u tvarih, robi ili u novcu, o kojih budu date potvrde pismene, ili koji zavise od tèrgovačkih savezah, postojećih s drugimi obèrtnici, imadu se svagda upisati isti dan, kojega se dogode. Prijetei nasuprot i izdatei, koji se sbiju putem namalice, imadu se upisivati barem na koncu svake nedielje (sedmice);
  3. pojedini razdieli knjigah obèrtničkih treba da se podpuno sudaraju medju sobom;
  4. ako osobiti propisi ustanovljuju sliku, po kojoj knjige obèrtničke imadu bit uredjene za stanovita poduzetja obèrtna, ili ako su propisani posebni oprezi, kojih treba dèržat se pri vodjenju knjigah: valja tad vladati se polag tih ustanovah.

c) Pohranjivanje knjigah obèrtničkih.

§. 737.

Obèrtnici, koji su dèržani voditi knjige obèrtničke, dužni su takodjer, iste knjige pohranjivati iliti čuvati pet godina, ako građanskimi ili obèrtničkimi zakoni nije za to ustanovljen rok dužji.

d) Moć dokazna knjigah.

aa) Proti obèrtniku.

§. 738.

Knjige obèrtničke imadu se o okolnostih, koje su u istih navedene, i koje se odnose na obèrtovanje, smatrat kao dokaz proti obèrtniku, na kojega se račun knjige

vode, ako t. j. obèrtnik nebude kadar dokazati protivno od onoga, što je u knjizi sadèržano, ili ako nedokaže okolnostih takovih, po kojih sumnjivo biva, dà li se pomenute knjige smatrati mogu proti njemu kao vierodostojne.

bb) Na korist obèrtnika.

§. 739.

Ako se radi o izkazivanju pribave ili izvora, tad će knjige obèrtničke glede okolnostih, koje su u njih upisane i koje se odnose na obèrtovanje, imati na korist obèrtnika moć polu-dokaza onda, kada osim uvietah, što ih gradjanski zakoni ustanovljuju za dokaznu moć knjigah obèrtničkih, bude zadovoljeno i potrebstinam sljedećim:

1. pri vodjenju knjigah treba da su se dostojno obdèržavale propisane ustanove (§§. 733 do 736);
2. od obèrtnika, koi želi svojimi knjigami obèrtničkimi poslužiti se kao dokaznimi sredstvi, iziskuje se, da poradi kakova narušaja, izvedena ili pokušana za posljednjih šest godinah, računajući nazad od onoga časa, kada se okolnost koja knjigami dokazat ima, nije ni u ovoj, ni u predjašnjoj kojoj iztragi
  - a) obsudjen bio kao krivac kriomičarstva, sukrivnje ili dioničtva u istom; ili
  - b) samo poradi pomanjkanja pravnih dokazah odpušten izpod iztrage, koja se je proti njemu činila radi kriomičarstva, ili radi sukrivnje ili dioničtva u kriomičarstvu;
3. sadèržaj knjigah, za da se glede pribave ili izvora stanovitoga kojega predmeta uzeti može kao dokaz, treba da se točno slaže s naravi i s oznakom

istoga predmeta, zatim s izpravom, koju je o pomenutom predmetu izdao obèrtnik, kojemu se o knjigah radi;

4. moć dokazna, podieljena knjigam obèrtničkim, valja samo u toliko, u koliko neima proti njoj dokaza o takovih okolnostih, koje umaljuju ili s razlogom sumnjivu čine vierodostojnost tih knjigah, budi u obće, budi napose glede prokazah, tičućih se predmeta, o kojem se dokaz vodi.

cc) Proti komu tretjemu.

§. 740.

Pod ovimi uvieti imadu knjige obèrtničke moć poludokaza pri izkazivanju pribave ili izvora robe nesamo na korist obèrtnika, koi je dužan, izkaz ovi dati, nego i proti onomu, od kojega je predmet prešò na obèrtnika.

4. Nalaz vieštakah.

a) Uviet obćeniti.

§. 741.

Obćenito, a ne pobližje razlozi podkriepjeno očitovanje vieštakah, da je predmet koi izvora inozemskoga, neima valjanosti nikakove. Isti vieštaci dužni su svagda izrazito naznačiti obilježja i vlastitosti stvari, iz kojih izvode sud, da predmet dolazi iz inozemstva ili iz kojega iznimka carinskoga.

b) Moć dokazna, koju imade nalaz.**aa) Sâm po sebi.****§. 742.**

Nalaz vieštački čini sâm po sebi dokaz o inozemskom izvoru kojega predmeta u sljedeća tri slučaja:

- a) kada je predmet plod naravski, ili iz takovoga ploda izvadjen surov proizvod, o kojem vieštaci tvrde, da ga narav proizvodi ili da se naći može samo pod stranimi podnebjji ili u stanovitim krajevih, koji se nalaze izvan okoliša carinskoga;
- b) kada vieštaci izjave, da je predmet takov proizvod umietnosti ili obèrtnosti, koi u obće, ili za da u ovoj kakvoći proizveden bude, iziskuje kao neobhodan uviet takova osobita podnebna ili miestna razmierja, kojih u okolišu carinskom neima;
- c) kada vieštaci izjave, da je predmet dèržavne samoprodaje od vèrste takove, koja niti se proizvodi u tvornicah dèržavnoga dohodarstva, niti se prodaje u skladištih istoga.

bb) U drugih slučajevih.**§. 743.****α) Načelo.**

U drugih slučajevih može nalaz vieštakah u obziru, da se pronadje izvor robe, služiti samo na to, da se njime potvèrde pojedine okolnosti, da se podkriepe ili opovèrgnu navedena dokazna sredstva, ili da se obrazloži znak, da predmet nije izvora ovozemskoga.

§. 744.

β) O pojedinih vlastitostih, što ih stvar imade.

Ovo načelo valja imenito, kada vieštaci izjave:

1. da predmet ima na sebi vlastitostih takovih, kojimi se obično odlikuju samo proizvodi inozemski, ili
2. da je predmet posvema nalik proizvodom kojega inozemskoga poduzetja obertničkoga, od kojega ima na sebi poznata obilježja razlikovna; ili
3. da na predmetu neima onih vlastitostih, kojima se obično proizvodi izvora ovozemskoga razlikuju od proizvodah inozemskih iste vrste.

§. 745.

γ) O načinu proizvodjenja ili oznaki robe.

To isto načelo valja, kada vieštaci izjave:

4. da je ili postupkom, što ga je naznačio onaj, koi ima dokazati izvor ovozemski, ili napravami, kojima tvrdi da je pomenutu stvar proizveo, ili napokon u razmierjih miesta, koje je onaj, koi je dužan dati izkaz, naveo kao miesto od proizvodjenja, — ili posve nemoguće proizvesti rečenoga predmeta, ili da je nemoguće proizvesti ga budi od kakvoće nazočne, budi u onoj kolicini, o kojoj je govor;
5. da oznaka, kojom je predmet oskèrbljen, za dokaz izvora ovozemskoga ili za dokaz ocarine, nije istina, ili da je krivotvorena, ili prenešena s predmeta drugoga.

§. 746.

δ) O inozemskom izvoru robe, kada se steče više okolnosti.

Očitovanje vieštakah daje istina dokaz o svakoj od navedenih ovdje okolnosti; nego ipak, da moguće bude inozemski izvor predmeta kojega smatra ti time kao posviedočen, iziskuje se:

a) da se od okolnosti, navedenih u §. 745, pod posebnimi ciframa 4 i 5, steku dvie skupa; ili

b) da se jedna od istih steče

aa) s jednom ili sa više okolnosti, naznačenih u §. 744, ili

bb) s jednim ili sa više posebnih razlogah sumnje, pomenutih u redu carinskom u §§. 324 i 325, u koliko nisu istovetni, ili u koliko se neosnivaju na jednom istom činu; ili

c) da se jedna ili više od okolnosti, izbrojenih u §. 744, steče s jednim ili sa više posebnih razlogah sumnje, naznačenih u redu carinskom u §§. 324 i 325,

pri čem u ostalom vladat se treba po propisu, sadržanom u §. 763.

§. 747.

Dalje.

Ako izjave vieštaci, da je koi predmet po njihovom sudu izvora inozemskoga, i ako mnijenje svoje podupiru okolnostmi drugimi, nego koje su navedene u §§. 744 i 745, tada vlast, koja je određena da sudi u stvari dotičnoj, imat će, brižljivo uvaživši sve izvidjene okolnosti, prosuditi, da li se onim nalazom u savezu s timi okolnostmi može inozemski izvor smatrati kao dokazan. Nego u svakom slučaju treba da se izrazito

očitovanje vieštakah steče barem s jednim od posebnih razlogah sumnje, naznačenih u §§. 324 i 325 reda carinskoga, ili s jednom od okolnostih, navedenih u §§. 744 i 745 ovoga zakona pod ciframi osobitimi.

c) Protudokaz.

§. 748.

U svih slučajevih, gdje nalazom vieštakah ili samim po sebi (§. 742), ili u steki s drugimi okolnostmi (§§. 746 i 747) bude ustanovljen dokaz izvora inozemskoga, bit će onomu, proti kojemu taj nalaz ima biti dokazom, priuzdržano pravo, da protudokazom potvrdi izvor ovozemski ili da je roba prigodom uvoza ocarinjena, ili ako se radi o predmetu državne samoprodaje, a ono da u slučaju tom dokaže, da je dotični predmet kupljen u kojem prodavalištu državno-dohodarstvenom ili od kojega prodavaoca, naredjenoga po dohodarstvu državnom.

5. Kušnja od diela.

a) Slučajevi, u kojih se kušnja ta

aa) dozvoliti može.

§. 749.

Kao dokaz o izvoru predmeta kojega nije dopuštena kušnja od diela, t. j. nije dopušten pokušaj, kojemu se obertnik, tvrdeći da je robu koju napravio, pod uredovnim nadzorom podvrgava, za da time dokaže, da ima potrebitu za to sposobnost, ili da je za proizvodjenje robe, slične predmetu iztražnomu, prikladan onaj obertni postupak, ili da su prikladne one

sprave i naprave, kojima tvèrdi da se je služio pri proizvodjenju. Nu nasuprot mogu vlasti, određene za iztraživanje ili riešavanje narušajah dohodarstvenih, na zahtievanje onoga, koi ima dokazati izvor predmeta kojega, dopustiti kušnju od diela kao pomoćno sredstvo za razjašnjenje stvari ili mnienja, koje su vieštaci podnieli.

bb) dozvoliti mora.

§. 750.

Na prošnju onoga, koi je dužan dokazati izvor predmeta kojega, mora se kušnja od diela narediti onda, kada vieštaci potvrđuju jednu ili više okolnostih, navedenih u §§. 744 i 745, a onaj nasuprot, komu je dokazivanje naloženo, ponudja se, da će kušnjom od diela posviedočiti neuputnost mnienja, koje su vieštaci izrekli.

b) Kako se kušnja ova obavlja.

§. 751.

Pri obavljanju kušnje od diela imadu osim vlasti, po propisu (§. 656) sastavljene, pritomna biti dva nepristrana vieštaka. Kada i koliko će vremena pomenute ove osobe morat pritomne biti pri kušnji od diela, to će iztražujuća vlast, po naravi obèrtnoga postupka, o kojem se radi, i predmeta, koi treba da se postupkom tim proizvede, određivat svagda po mieri, kao što potrebito bude da se svèrha kušnje takove postigne, i s obzirom, da koliko moguće manji budu pri tom troškovi. Ako kušnja od diela bude zaiskana, za da se njome opovèrgne mnienje, po vieštacih podnešeno, tad se k istoj prizvati imadu vieštaci drugi, a ne oni, kojih sud treba da se opovèrgne, osim

ako onaj, na čije zahtievanje kušnja bude odredjena, privoli, da nije potrebno uzimati za to vieštakah drugih.

c) Napisnik.

§. 752.

O načinu, kako se je postupalo pri kušnji od diela, ima se uz obdržavanje ustanovah, propisanih u §§. 659 do 672, sačiniti napisnik, u kojem treba napose navesti:

1. Miesto, gdje bude činjena kušnja od diela;
2. vrijeme, kad bude započeta i kada svršena. Ako se prave dva ili više posebnih komadah ili dielovah, ima se rečeno vrijeme obaška navesti za svaki komad ili diel;
3. orudje, sprave ili naprave, koje budu upotreb-ljene, opisavši ih svérsi primiereno, i naznačivši brojeve ili obilježja razlikovna, kojimi su možda oskérbljene, za da se razlikuju od drugih spodobnih predmetah;
4. imena i prezimena, zatim prebivalište poslednikah, upotrebljenih pri činjenju kušnje od diela;
5. kolicinu, vrstu i kakvoću tvari, koje su uporabljene pri kušnji od diela, da se dokaz ovi dobije;
6. proizvode, koji su učinjenom kušnjom od diela pri-radjeni ili sgotovljeni;
7. opomene, koje pri obavljanju kušnje od diela budu učinjene po upravljajućem uredniku ili po prizvanih vieštacih, a tako i obaviesti ili razjašnjenja, što ih na opomene te daje obértnik, koi se je kušnji podvèrgò;
8. mnienje vieštakah o uspiehu kušnje od diela i o pitanju, dà li je i u kojem je pogledu isti uspieh prikladan, da se u obzir uzme pri uvažavanju dokazah;

9. spažnje, učinjene po samoj komissii.

Urednik upravljaajući, zatim onaj, koji je činio kušnju, i prizvani vieštaci imaju na proizvode, kušnjom od diela priradjene ili sgotovljene, udariti svoje pečate, ili, ako to nebi moguće bilo, imaju ih providiti drugimi razlučivimi obilježji.

d) Obavješćivanje vieštakah, proti kojim je kušnja od diela upravljena.

§. 753.

Ako kušnja od diela bude ponudjena, za da se njome opovèrgne mnijenje, po vieštacih izrečeno (§. 750), tad se isti vieštaci, proti kojih se mnienju ima činiti kušnja od diela, ako uslied §. 751 za takovu kušnju budu drugi vieštaci prizvani, imaju obavijestiti o ročištu za to naređenom, s tim dodatkom, da slobodno mogu, nego bez prava na naknadu, ili sami doći na kušnju i činiti svoje primietbe, ili poslati u tu svèrhu zastupnika.

e) Prigovori istih vieštakah.

§. 754.

Ako vieštaci, kojih mnijenje treba da se kušnjom od diela opovèrgne, nisu bili pri obavljanju iste, i nisu tú izjavili prigovorah svojih, a nije ni kušnja zlo za rukom pošla: ima im se tad posliedak iste kušnje saobćiti, da podnieti mogu svoje prigovore, ako kakovih imaju; a valja činiti i dalje izvidjanje, ako takovo potrebno bude, za da se isti prigovori razjasne.

Glava osma.

O uglavi okrivljenikah i jamačah.

Odsiek pèrvi.

O uglavi okrivljenikah.

I. Uvieti obćeniti.

§. 755.

Okrivljenik uglavljen je radi narušaja dohodarstvena, koi mu se pripisuje, kada dokazano bude

1. nesamo, da je učinio čin ili propust, uslied kojega se smatrati ima kao krivac (začetnik, učinitelj ili sukrivac) ili kao dionik narušaja dohodarstvena,
2. nego, da i postoje zakoniti uvieti, potrebiti za to, da se njemu ubroji krivnja ili dioničtvo u narušaju dohodarstvenom.

II. Dokaz narušaja.

1. Načini dokazni.

§. 756.

Da je okrivljenik učinio koi čin ili propust, koi utemeljuje krivnju ili dioničtvo njegovo u narušaju dohodarstvenom, dokazuje se to jednim ili sa više sljedećih načinah dokaznih:

1. priznanjem okrivljenikovim,

2. izpravami,
3. sviedoci,
4. stečajem od znakovah.

Nego neima se ovo uporavljivati na one slučajeve, gdje narušaj dohodarstveni sastoji u pomanjkanju izkaza, po propisu zahtievanoga, koi bi se po okrivljeniku dati morao, ali koi po njem ili bude sasvime uzkratjen, ili nebude dát onako, kao što bi trebalo; u takovih bo slučajevih leži dokaz narušaja dohodarstvena već u samom neizpunjenju ove dužnosti.

2. Načela u obziru dokazivanja.

§. 757.

Glede tri pèrva načina dokazna (§. 756, br. 1 do 3) valja se držati načelah, u predidućem poglavlju glede njih ustanovljenih, zatim propisah sljedećih (§§. 758 do 765).

3. Priznanje.

a) Kolika mu je moć dokazna.

§. 758.

Ako okrivljenik priznade, istina, narušaj, ali nepriznade ujedno i svih okolnostih, koje mu se glede istoga pripisuju, tad se samo narušaj ima smatrati kao dokazan. Dokaz o okolnostih, kojih on nepriznaje, ima se, u koliko to potrebno bude za riešitbu slučaja, ustanoviti drugimi sredstvi dokaznimi.

b) U koliko se smatrati ima kao priznanje, kada okrivljenik ponudi globu (svotu kaznenu).

§. 759.

Ako okrivljenik budi prije, nego što se započne iztraga, budi u tečaju ili na koncu iztrage položi ili ponudi kakovu

svotu novčanu ili drugu koju daću, s prošnjom, da se nebi činio zakoniti postupak, ili da se nebi dotierao: tad takova položba ili ponuda, ako uvieti dokaza nebudu potvrđjeni priznanjem, neima se u slučaju, kada se pomenuta prošnja neusliša, smatrati ni kao priznanje, ni kao dopunitbeni dokaz proti okrivljeniku.

4. I z p r a v e.

§. 760.

Da okrivljenik uglavljen bude izpravom, koju je vlastitom rukom napisao ili potpisao, bit će za to, osim obćenitih uvietah za dokaz izpravami (§. 692), potrebno još i to, da izprava neposredno naznačuje učinjeni narušaj.

5. Kazivanja sviedokah.

a) Uvieti za moć dokaznu.

§. 761.

Kazivanje sviedoka, koje ima služiti za uglavljenje okrivljenika, treba, osim ostalih zakonitih potrebštinah kazivanja sviedočkoga, za dokaz prikladnoga (§. 700),

1. da izključuje svaku sumnju o tom, da sviedok okrivljenika poznaje, ili da ga je po narušaju spoznao kao onoga, koji je narušaj učinio, ili
2. da osobu okrivljenikovu označuje nesumnjivimi obilježji.

b) Dokazna moć, koju ima kazivanje sviedoka nesumnjiva, kad se isto steče s pravnimi znaci.

§. 762.

aa) Koji su ti pravni znaci.

Zakonitimi potrebštinami (§§. 695, 700, 708) oskèrb-ljeno kazivanje nesumnjiva sviedoka, ili krivca

ili dionika, koi izrazito prokaže, da je okrivljenik učinio ili pokušao dielo takovo, koje po zakonu utemeljuje krivnju ili dioničtvo u narušaju, o kojem se radi, čini u tom obziru pravan dokaz proti njemu, kada se, uz obdržavanje propisa, navedenoga u §§. 763 i 764, i po naravi slučaja, s obzirom na ustanove, sadržane u §. 604, kazivanje to steče

1. sa dva znaka od znakovah, u §§. 603, 605, 606, 607, 608 pod osobitimi brojevi navedenih, koji se uporabiti mogu na narušaj, o kojem se radi, ili
2. makar i s jednim samo od znakovah, u §§. 603, 605, 606, 607, 608 navedenih, koi se uporabiti može na narušaj, o kojem se radi, ako u isto doba, neodvisno od ovih znakovah, nastavša pravna sumnja bude podkriepljena kojimgod od načinah, navedenih u §. 609 ili u §. 611.

§. 763.

bb) Pravilo za procienjivanje znakovah.

Ako se steku dvie ili više okolnostih, navedenih pod jednim istim brojem, imadu se iste smatrati samo kao znak jedan. Tako isto svaka pojedina okolnost čina ima se svagda u račun uzeti samo jedanput, i makar da se dade uvrstiti pod dva ili pod više brojevah, neće zato ipak moć činiti više znakovah, niti smatrat se iz obzira različitih.

§. 764.

cc) Uvjeti ovoga dokaza.

Osim ovih uvjeta (§§. 762, 763) iziskuje se još za ustanovljenje dokaza:

1. da svaki pojedini znak za se bude pravno dokazan drugim dokaznim sredstvi, različitim od kazivanja sviedočkoga, koje za dokaz služi, i
2. da ovo kazivanje i znakovi, koji se š njime steku, ne budu pobijeni, ili da negube važnosti svoje ni branjenjem od strane okrivljenika, ni nasuprotnimi znakovi, ni drugim razmjerji, koja govore za nedužnost okrivljenika, i
3. da se kako svaki pojedini znak, koi se s pomenutim kazivanjem steče, tako i isto kazivanje sviedoka odnosi nedvojbeno na isti predmet, ako se radi o predmetu narušaja, ili na istu osobu, kada se radi o osobi narušnikovoj.

c) Dokazna moć kazivanja dvojice sviedokah sumnjivih, kad se isto steče s pravnimi znaci.

§. 765.

Ostavlja se razboritosti vlasti presudne, da, zrielo i u savezu protresavši svekolike okolnosti, odluči, u koliko se kazivanje dvojice sviedokah sumnjivih pri uporavljivanju ustanovah, sadržanih u §§. 762, 763 i 764, uzporedit može s kazivanjem jednoga sviedoka nesumnjiva (§. 707).

6. Uglava stečajem znakovah.

a) Uvieti za ovu uglavu.

§. 766.

Okrivljenik, koi taji narušaj, može se smatrati da je zakonito uglavljen stečajem znakovah, kada ujedno postoje uvieti sljedeći:

1. **Narušaj**, glede kojega okrivljenik taji krivnju ili dioničtvo, koje mu se pripisuje, ima bit podpuno dokazan skupa s okolnostmi, koje mu daju značaj narušaja dohodarstvena.
2. **Znaci**, pomenuti u §§. 768, 769, treba da se proti okrivljeniku steku u onom broju, koi je ondie ustanovljen.
3. **Svaki pojedini znak**, a tako i okolnosti, kojima se uslied §. 609 ili uslied §. 611 pravna sumnja podkriepljuje, treba da su zakonito dokazane, i da se nepobijaju ili da negube važnosti svoje ni branjenjem od strane okrivljenika, ni nasuprotnimi znakovi, ni razmierji, koja govore za nedužnost okrivljenikovu.
4. **Iz ukupnosti znakovah**, okolnostih i razmierjah, obnađenih pomoćju iztrage, treba da na vidrelo izadje takov tiesan i jasan odnošaj izmedju osobe okrivljenikove i izmedju čina ili propusta, koi utemeljuje krivnju ili dioničtvo u narušaju, o kojem se radi, da po naravskom i običnom tieku pripetjenjah nebude moguće slutiti, da je tko drugi, a ne okrivljenik, učinio pomenuti čin ili propust.

b) **Osobiti znaci** za ovu uglavu.

§. 767.

Osim znakovah, izbrojenih u §§. 603, 605, 606, 607 i 608, mogu u svérhu, da okrivljenik stečajem znakovah uglavljen bude, smatrat se takodjer kao znaci:

1. **Kazivanje sviedoka**, providjeno svimi potrebštiniami §. 700, ako se isto kazivanje odnosi neposredno na to, da je narušaj izveden po okrivljeniku, i ako mu,

za da se smatrat može kao kazivanje sviedoka nesumnjiva, manjka od potrebštinah, naznačenih u §. 695, jedino ta, da sviedok u vrieme narušaja, premda prevalivši četernaestu godinu, nije još navèršio bio osamnaeste godine života svoga.

2. Nezapriseženo, istina, nu ostalimi potrebštinami §. 700 providjeno suglasno kazivanje dvojice sviedokah, odnoseće se neposredno na to, da je narušaj učinjen po okrivljeniku, i to, suglasno ovo nezapriseženo kazivanje dvojice sviedokah takovih, koji su u vrieme učinjenoga narušaja navèršili desetu godinu života, i kojim, za da uzmognu smatrat se kao sviedoci nesumnjivi, od potrebštinah, navedenih u §. 695, manjkaju, budi pojedince budi ukupno, samo one, koje su ondje pomenute pod br. 1 i 2, to jest, proti kojim samo postoji jedna ili više od sljedećih, niže pod *a)* i *b)* navedenih okolnostih:

- a)* da u vrieme počinjenoga narušaja nisu još navèršili bili osamnaeste godine života, pak bili ili nebili prevalili onda godine četernaeste; ili
- b)* da su radi jednoga ili više zločinovah, proiztekavših budi iz prevare, budi iz pohlepe za dobitkom ili iz drugih razlogah, kao krivci obsudjeni ili radi istih pod iztragu uzeti bili, pak su se odpustili samo s nedostatka dokazah; ili da su kao krivci obsudjeni bili poradi jednoga ili više prestupakah, proizištavših iz prevare ili iz pohlepe za dobitkom.

3. Nezapriseženo, i premda neprovidjeno potrebstinami, navedenimi u §. 708 pod br. 4, ali ostalimi potrebstinami istoga §. 708 providjeno suglasno kazivanje dvojice sviedokah, odnoseće se neposredno na to, da je narušaj učinjen po okrivljeniku, i to, suglasno ovo nezapriseženo kazivanje dvojice sviedokah takovih, koji su u vrijeme učinjenoga narušaja navršili desetu godinu života, i kojim se pripisuje krivnja ili dioničtvo u istom narušaju, ako im, neodvisno od krivnje ili dioničtva u narušaju, koje na njih pada, od potrebstinah, navedenih u §. 695, manjkaju, budi pojedince budi ukupno, samo one, koje su ondje imenovane pod br. 1 i 2, i suprot kojim dakle postoji samo jedna ili više od okolnostih, navedenih u predidućem broju 2 ovoga paragrafa pod sl. a) i b).

c) Broj znakovah, potrebitih za uglavljenje.

§. 768.

aa) Pri stečaju pravnih samo znakovah.

Da se stečajem znakovah zadobije pravni dokaz, bit će u tu svérhu, ako postoje i ostali u §. 766 ustanovljeni uvieti, uz obdržavanje propisa, sadržanoga u §. 763, i po naravi slučaja, s obzirom na ustanove, pomenute u §. 604, od znakovah, u §§. 603, 605, 606, 607, 608 i 767 pod osobitimi brojevi navedenih, potrebita tri znaka, koji se uporavit mogu na narušaj, o kojem se radi.

§. 769.

bb) Pri stečaju pravnih znakovah s okolnostmi, koje podkriepļuju sumnju zakonitu.

Nego, uz obdržavanje propisa, sadržanoga u §. 763, i po naravi slučaja, s obzirom na ustanove, pomenute u

§. 604, bit će od znakovah, u §§. 603, 605, 606, 607, 608 i 767 pod osobitimi brojevi navedenih, za pravni dokaz dovoljna i dva znaka, koji se uporavit mogu na narušaj, o kojem se radi, kada postoje uvieti, ustanovljeni u §. 766, br. 1, 3 i 4, i kada ujedno, neodvisno od ovih znakovah, nastavša zakonita sumnja bude podkriepljena kojimgod načinom, pomenutim u §. 609 ili u §. 611.

III. Dokazivanje uvietah ubrojivosti.

1. Slučajevi, kada u tom obziru ima miesta pretresivanju.

§. 770.

Na korist onoga, koi je uglavljen radi čina ili propusta, koi po zakonu utemeljuje krivnju ili dioničtvo u narušaju dohodarstvenom, nepredmnjeva se, da neima uvietah, zakonom propisanih za ubrojivost istoga. Pitanje: dà li uvieti ovi postoje, može se, uz obdržavanje propisa, sadržanoga u §. 645, pretresati samo onda:

1. kada okrivljenik tvèrdi, da nepostoje uvieti za ubrojivost, ili
2. kada se iz izvidjenih okolnostih zaključivat može, da uvietah tih neima.

2. Dužnost dokazivanja od strane okrivljenikove.

§. 771.

a) O pomanjkanju ubrojivosti.

Razloge, koji uslied §. 15 izključuju ubrojivost kojega čina ili propusta kao narušaja dohodarstvena, ima dokazati onaj, koi tvèrdi da postoji jedan

ili više od tih razlogah, osim ako je to već izvidjenimi okolnostmi očito posviedočeno.

§. 772.

b) Iz drugih obzira.

Izvan ovih slučajevah (§. 771) dužan je okrivljenik, dokazati ona pripetjenja, one okolnosti čina, ili one vlastovitosti od osobe ili stvari, koje on navodi:

1. da opovèrgne dokaze, koji govore proti njemu, ili
2. da od sebe sasvime ukloni ubrojivost krivnje ili dioničtva, ili
3. da umali veličinu ili posljedice krivnje ili dioničtva, što mu se pripisuje.

3. Popisivanje i sabiranje dokazah ureda radi.

§. 773.

I u onih obzirih, u kojih je uslied §§. 771 i 772 dokazivanje okrivljeniku naloženo, ima se vlast iztražna vladati po propisu §. 645.

4. Dokaz o zloj nakani ili o nehajstvu.

§. 774.

Pri narušajih dohodarstvenih, za koje zakon izjavljuje kao uviet ubrojivosti:

1. nakanu na narušaj upravljenu, ili
2. poznavanje, da je čin ili propust naravi takove, koja utemeljuje ubrojivost, ili
3. zanemarenje potrebite pozornosti, ili
4. u obće nehajstvo,

imat će se, ako okrivljenik taji, da postoji taj uviet ubrojivosti proti njemu, po zrielom i skupnom pretresu svih izvidjenih okolnostih, znakovah i odnošajah, prosuditi, dà li ima ili neima miesta zakonitomu uvietu ubrojivosti. Pri ovom prosudjivanju nije vlast presudna dužna dèržati se ustanovah §. 766.

5. Zakletva o uvietih ubrojivosti.

§. 775.

Nedopušta se okrivljeniku zakletva, za da njome dokaže, da nepostoje zakoniti uvieti ubrojivosti za onaj čin ili propust, kojim je uglavljen.

Odsiek drugi.

O uglavi jamacah.

I. Ustanove obćenite.

§. 776.

1. Što treba da bude dokazano proti jamcu.

Da uglavljen bude jamac, to jest onaj, proti kojemu se navodi jamstvo za narušaj dohodarstveni, treba da se dokaže:

1. da je protuzakoniti onaj čin ili propust, glede kojega se navodi jamstvo, izveden po onom čovieku, za kojega jamstvo imade valjati, i
2. da postoje uvieti oni, koji jamstvo utemeljuju.

§. 777.

2. Načelo za postupak.

Proti jamcu,

- a) kojega se jamčenje osniva na krivnji ili na dioničtvu u narušaju, ili

b) kojemu se, osim jamčenja, pripisuje još i krivnja ili dioničtvo u narušaju, na koi se jamčenje njegovo odnosi,

postupa se po onih naredbah, koje su ustanovljene za iztraživanje i uglavljenje okrivljenika, pri čem međjutim, u koliko se radi o dokazu jamstva, koje se neosniva na krivnji ili dioničtvu, vladat se treba po onom, što propisuju §§. 778, 779 i 780. U drugih pak slučajevih jamstva, različitih od onih, koji su pomenuti pod sl. *a)* i *b)*, valjaju ustanove §§. 781 do 788.

II. Uglava jamca, kojega se jamčenje neosniva na krivnji ili dioničtvu.

1. Dokaz o učinjenom narušaju.

§. 778.

a) U obće.

U obziru, pomenutom u §. 776 pod br. 1, imadu dokazna sredstva, koja zakon dopušta za uglavljenje okrivljenika (§§. 756 do 775), jamcu na štetu onu istu moć dokaznu, koju im zakon podjeljuje proti okrivljeniku.

§. 779.

b) Napose priznanjem okrivljenika.

Napose priznanje okrivljenika ima na štetu onoga, koi zanj jamči, jednaku moć dokaznu, kao i proti samomu okrivljeniku, koi priznanje učini. Jamac može priznanje ovo pobijati samo u toliko, u koliko isto nije providjeno potrebstinami, propisanimi za uglavljenje okrivljenika, ili u koliko uslied §. 687 okrivljenik opozvati može učinjeno svoje priznanje.

2. Dokaz uvietah, na kojih se osniva jamstvo.

§. 780.

Uvieti, na kojih se osniva jamstvo za narušaj (§. 776 br. 2), dokazuju se proti jamcu onimi dokaznimi sredstvi, koja su dopuštena za posviedočenje okolnostih čina.

III. Pravni postupak proti jamcu, na kojega ne-pada krivnja ili dioničtvo u narušaju.

1. Obavieštivanje istoga.

§. 781.

Čim iztražujuća vlast saznade, da postoji jamstvo za narušaj, treba da jamac odmah obaviešten bude o povedenoj iztragi, ako mu je boravište u okolišu dèržavnom, i ako je isto poznato vlasti iztražujućoj. Nego za to, što možda obaviest ova nebude učinjena, ili što neima dokaza o obaviesti dostavljenoj, neće se

1. obustaviti ni zaglava iztrage proti okrivljeniku, ni presuda o istoj, niti će
2. jamac biti vlastan, pobijati zakonitost postupka, povedenoga proti okrivljeniku ili proti samomu njemu.

2. Preslušavanje jamca.

§. 782.

a) Ako mu se znade za boravište, i ako je isto u ovoj dèržavi.

Da moguće bude uglaviti jamca, valja ga preslušati najprije. Pri pozivanju jamca treba postupati onako, kao što je propisano u §§. 613 do 615. Ostavlja se na volju

vlasti iztražujućoj, da li će jamca preslušati ustmeno ili pismeno, i da li će poziv radi preslušavanja izdati uvietno ili bezuvietno (§§. 616 i 617). A i onda, kada se poziv na ustmeno preslušavanje učini bezuvietno, bit će prosto jamcu, doći ili glavom, ili sredstvom zastupnika, ili u društvu s kojim pristojnikom. U obziru posliedicah, kada jamac bude pozvan uvietno, uporavljaju se nanj naredbe, sadržane u §§. 682 do 684.

§. 783.

b) U slučaju protivnom.

Ako se jamcu nezna za boravište, ili ako je isto izvan okoliša dèržavnoga, ima mu se tada prigodom poziva narediti za zastupnika sposoban pošten čoviek, s kojim će se obaviti postupak, ako t. j. jamac nedodje sám, ili ako neimenuje i vlasti nenaznači punomoćnika, koi se nalazi u miestu od iztrage. — Ako svota, za koju se jamstvo iztjeruje, nenadilazi trista forintih, ima se ujedno po poglavarstvu onoga miesta, gdje je jamac imao posliednje svoje znano boravište, na navadni ondie način, izdati javna obznana, kojom će se jamac o naredjenom mu zastupniku obaviestiti, i ujedno pozvati, da dodje na ročište, u obznani naznačeno, budući da će se u protivnom slučaju postupak obaviti s naredjenim zastupnikom. Ako li svota, za koju se jamstvo iztjeruje, nadilazi trista forintih, imat će se pomenuta obznana nesamo izdati po rečenom poglavarstvu, nego i uvrstiti tri puta u novine one zemlje, u kojoj razprava biva. Ročište ima se ustanoviti tako, da u pèrvom slučaju mine do ročišta barem trideset danah, a u drugom slučaju devetdeset danah.

3. Razpravljjanje o jamstvu za više narušajah.

§. 784.

Ako je tko jamac za dva ili za više narušajah, nije za to potrebno, da se razprava skupno obavlja o svih tih narušajih. Može se postupak povesti na pose o svakom od tih narušajah. Tako isto u slučaju, ako je tko, osim jamstva za jedan ili za više narušajah dohodarstvenih uslied §. 137 na temelju krivnje ili dioničtva, koje nanj pada, dëržan ujedno jamčiti i za druge narušaje iz drugoga kojega pravnoga naslova: moći će se razprava o jamstvu, proizhodećem iz krivnje ili dioničtva, obavljat razlučeno od razprave o jamstvu onom, koje se osniva na drugom kojem pravnom naslovu.

4. Postupak pri preslušavanju.

§. 785.

a) Predmeti pretresivanja.

Pri preslušavanju imadu se saobćiti jamcu oni dokazi, na kojih se osniva uglava njegova. Prosto je jamcu navesti sve one pravne prigovore, koji mu se shodni uzvide za odvratit od sebe osudu, i koji se odnose:

1. proti zakonitosti postupka, povedenoga s okrivljenikom, glede kojega se jamstvo njegovo tiera,
2. proti dokaznim sredstvom, uporavljenim ili pripravljenim za uglavljenje okrivljenika, i
3. proti dokaznim sredstvom, uporavljenim za posviedočenje uvietah, na kojih se osniva jamstvo, koje se od njega iztieruje.

U ostalom valjaju za preslušavanje jamca ustanove, sadržane u §§. 628 do 633, 644 do 648, 656 do 674.

§. 786.

b) Prosudjivanje razlogah, koje jamac navede za obranu svoju.

Prigovori i pomoćna sredstva, koja jamac navede za obranu svoju, imaju se uzeti u dalje prosudjivanje, potrebno, za da se stvar podpuno razjasni i da se postigne pravedna odluka. U koliko se prigovori jamca odnose na zakonitost postupka, obavljenoga s okrivljenikom, ili na dokazna sredstva, uporavljena za uglavljenje okrivljenika, u toliko će, ako je presuda proti okrivljeniku izrečena bila prije, nego što je jamac preslušan, povodom tih prigovorah bit miesta daljemu postupku samo onda, ako nastanu uvieti, pod kojimi zakon (§. 882) dopušta obnovu iztrage.

5. Prava, koja imade jamac odnosno na izvidjanje učina i na iztraživanje okrivljenika.

§. 787.

a) Koja su ta prava.

Dopušteno je jamcu, još i prije, nego što o jamstvu svojem bude preslušan, doklegod se neizreče presuda proti okrivljeniku,

1. podnositi vlasti iztražujućoj pismeno sve opazke i obaviesti, koje mu se uzvide prikladne za obranu svoju i okrivljenikovu, i to o učinku narušaja ili izkaza, koji se dati ima, o tieku postupka, ili u obće o okolnostih, koje su važne za odluku, koja će se izreći.

2. posredovati glavom, kada vieštaci čine nalaze svoje, ili kada se čine kušnje od diela, i u obće, izim samo preslušakah, kojim se okrivljenik podvèrgava, posredovati iliti biti pri svih onih uredo-
v-
novnih dielih, ka kojim okrivljenik poslati može zastupnika; a tako isto dopušteno je jamcu u svih ovih prigodah činiti opazke ili opomene, koje mu se shodne uzvide;
3. predavati vlasti iztražujućoj posebna pitanja za preslušavanje sviedokah.

Vlasti iztražne i presudne dèržane su u svèrhu, za da se popuni izvidjenje i iztraga, i da pravedna bude odluka, primiereno poslužiti se opazkami i opomenami, po jamcu učinjenimi, akoprem još proti istomu nebi započet bio postupak radi jamstva njegova.

§. 788.

b) Ograničenje tih pravah.

Nasuprot nemože zahtievati jamac,

- a) da se, poradi preslušavanja njegova o jamstvu, obustavi ili odgodi izvidjanje učina, ili iztraživanje;
- b) da mu se dokazi, služeći za potvrđjenje narušaja, saobće prije, dok po iztražnoj vlasti ne bude preslušan o jamstvu, na koje se je obvezao;
- c) da š njim suočeni budu sviedoci, uporavljeni za uglavljenje okrivljenika;
- d) da isti preslušan ili pozvan bude prije, nego što se vlasti iztražnoj shodno uzvidi;
- e) da ureda radi pozvan bude k onim uredovnim dielom postupka proti okrivljeniku, pri kojih je

vlastan glavom posredovati (§. 787 br. 2). Ako želi bit obaviešten o uredovnih tih dielih i biti pritoman pri istih, ima radi toga podnieti prošnju vlasti iztražnoj, i ako se nalazi sám u uredovnom siedištu te vlasti, naznačit joj ondie stanujućega zastupnika, kojemu će se dotična obavieštivanja dostavljati. Ako je on prošnju tu podnio, i ako je zadovoljio pomenutim uvietom, imat će se tad predbiežno obaviestiti o rečenih uredovnih dielih; nego, ako i nebude obaviešten, neće se iz propusta toga moć izvoditi ništetnost diela uredovnoga.

Glava deveta.

O zaglavljivanju razprave i o odlučivanju.

I. Zaglavljivanje razprave.

1. Predmeti, koji se imadu uzeti u obzir.

§. 789.

Vlasti kotarske, odredjene za upravljanje poslovah dohodarstvenih, imadu po svēršenoj iztragi svagda zrielo prosuditi:

- a) dà li se čin ili propust, o kojem je vodjen postupak, ima smatrati kao narušaj dohodarstveni;
- b) dà li su okolnosti takove, da se na temelju učinjenih izvidjenjah uporaviti ima koja kasan, zakonom ustanovljena;
- c) dà li ureda radi, ili na prošnju okrivljenika odustati treba od zakonitoga postupka.

2. Odredbe, odnoseće se na razpravu zaglavljenju.

a) Radi satvaranja presude.

§. 790.

Ako scieni vlast, da postoje zakoniti uvieti za određenje kazni, ili za ukinutje iztrage s nestašice pravnih dokazah (§. 810), ima tad ista vlast

- a) ako satvaranje presude spada u uredovnu dielatnost, koja joj je podijeljena, istu presudu izreći, dèržeći se propisah, u obće postojećih za rukovanje poslovah kod vlastih kotarskih;
- b) u protivnom pako slučaju odpraviti spise onomu za dohodarstvene narušaje odredjenomu sudu, u kojega uredovnu dielatnost spada odlučivanje.

b) Radi riešavanja bez osude.

§. 791.

aa) Riešavanje neposredno ili odpravljanje na dohodarstvenu vlast zemaljsku.

Ako nasuprot obnadje vlast kotarska, da postoji koi od slučajevah, naznačenih u §. 595 pod 1, imat će tad razpravu, ako predmet spada u vlastiti njezin dielokrug, riešiti neposredno, ako li rečeni predmet nadilazi dielokrug njezin, odpraviti sa mnienjem svojim vlasti zemaljskoj, koja upravlja poslove dohodarstvene.

§. 792.

bb) Šta ima vlast ova činiti.

Vlast zemaljska izdat će potrebitu riešitbu, ako pristaje uz mnienje vlasti kotarske, koja je razpravu podniela. Ako li zemaljska vlast scieni, da je razprava

prikladna za presudu kaznenu, i ako odlučivanje o slučaju kaznenom spada u područje višjega suda, tad će ona vlast predati spise sudu ovomu. U drugih slučajevih imat će vlast zemaljska s primierenim napatkom poslati spise natrag vlasti kotarskoj.

§. 793.

cc) Odustaja od postupka proti okrivljeniku, držanomu u zatvoru preko mjesec danah.

Ako vlast iztražna, ili vlast zemaljska, odredjena za upravljanje poslovah dohodarstvenih, obnadje po zaglavljenoj iztragi proti okrivljeniku, zatvorenomu preko mjesec danah, iz kojegagod od razlogah, navedenih u §. 595 br. 1 pod sl. a), odustati od postupka glede narušaja, radi kojega je pod zatvor stavljen bio: neće se, istina, odpravak i overha zaključka ovoga obustaviti, nu razprava imat će se pregleda radi saobćiti sudu kotarskomu, koi će vlastan biti, učinit primierene opazke o tečaju postupka i o mierah, uporavljenih sigurnosti radi,

II. Odlučivanje.

1. Unutarnje uredjenje vlastih presudnih.

a) Dohodarstveni sudovi kotarski.

§. 794.

aa) Kako sudovi ovi imadu bit sastavljeni.

Dohodarstveni sud kotarski, da uzmogne izreći valjanu odluku, ima bit sastavljen:

a) iz dvojice, za perovodnu struku naredjenih urednikah od kotarske vlasti, upravljajuće poslove dohodarstvene, i

- b) iz dvojice prisiednikah, usposobljenih za sudstvo
  - aa) o zločinstvih, ili
  - bb) o gradjanskih pravnih poslovih, ili
  - cc) o teških prestupcih redarstvenih, ako su pravoslovne nauke svèršili s dobrim uspiehom,
- c) pod predsjedom pravoslovnoga dèržavnoga urednika, i
- d) iz voditelja napisnika.

§. 795.

bb) Imenovanje prisiednikah.

Ako se u miestu nalazi valjano uredjen sud zločinstveni, ili vladarski sbornisud civilni, tad se prisiednici, koji treba da se uslied §. 794 b) prizivaju, imadu uzimati izmedj viećnikah od tih vlastih sudbenih; ako li u miestu neima takove vlasti, izabiraju se tad prisiednici izmedj urednikah od ureda okružnoga. Ako u miestu, gdje je siedište dohodarstvenoga suda kotarskoga, nepostoji ured okružni, ili ako je prizivanje dvojice urednikah od ureda okružnoga sa zapriekami skopčano: ima se tad učinit druga naredba, okolnostim primierena. Potanje ustanove o redu, koi se pri svakom pojedinom sudu kotarskom obdržavati ima u obziru prizivanja prisiednikah, izdat će se u porazumljenju po političkom zemaljskom načelstvu, po sudu prizivnom i po zemaljskoj vlasti, koja upravlja poslove dohodarstvene.

§. 796.

cc) U koliko se prisiednici imadu zapriseći.

Prisiednici, odredjeni da udioničtvuju u viećanjih kod suda kotarskoga, neimaju napose polagati prisege,

ako su jurve urednici vladarski. Drugi nasuprot prisiednici imadu se zapriseći kod suda kotarskoga, da će saviestno izvršivati poviereno sebi sudstvo pri narušajih dohodarstvenih.

b) Dohodarstveni višji sudovi, i višnje sudište dohodarstveno.

§. 797.

Kako višji sud, tako i višnje sudište za narušaje dohodarstvene ima, pod predsjedom pravoslovnoga urednika državnoga, sastavit se iz jednakoga broja vladarskih pravosudnih viećnikah, i viećnikah od vlastih, upravljajućih poslove dohodarstvene.

c) Potrebiti broj odvjetah (glasovah) pri viećanju sudovah dohodarstvenih.

§. 798.

Za da se uzmogne satvoriti valjana odluka, potrebno je, da u vieću, neračunajući predsjednika, pritomna budu kod višjega suda četiri glasovatelja, kod višnjega pak sudišta da ih budu šestorica, uzeti u jednakom broju izmedju pravosudnih viećnikah, i viećnikah od vlastih, upravljajućih poslove dohodarstvene; a napokon da bude u vieću i jedan voditelj napisnika.

d) Upravljajuće vlasti dohodarstvene.

§. 799.

Kod vlastih zemaljskih, upravljajućih poslove dohodarstvene, i kod oblasti dvorske riešavaju se razprave, odnoseće se na kažnjenje narušajah dohodarstvenih, po poslovnom redu, koi je kod vlastih tih uveden,

2. Pravila pri viećanju.

a) Načelo.

§. 800.

Svaka vlast, koja je nadležna odlučivati o postupku ili uporavljivati kazan pri narušajih dohodarstvenih, a tako i svaki glasovatelj i predsjedatelj, koi tú sudjeljuje, imadu strogo držati se zakona, kao pravila, propisanoga za satvaranje odluke, i paziti, da nebi stradao onaj, kojega zakon kazni nepodvèrgava, a da ni istoga krivca nebi postigla kazan težja, nego koju zakon propisuje; nu valja im ujedno pamtiti i to, da važne javne svèrhe, koje se dohodarstvenimi narušaji upropaštjuju, i zaštita, pristojèća poštenomu porezovniku proti štetam, koje mu se istimi narušaji čine, iziskuju točno izvršivanje zakona, da se dakle dužnost, presudnim vlastim naložena, povredjuje tako isto jednostranom težnjom, koja drugim, a ne zakonitim načinom traži promicati svèrhe dohodarstvene, i strogostju prekomjernom, kao i milosèrdjem krivo-uporavljenim.

b) Komu nije slobodno udioniètvovati u viećanju.

§. 801.

Koi se nalazi u odnošaju takovom, uslied kojega ne može bit smatran kao sviedok nesumnjiv budi na korist budi na štetu okrivljenika ili jamca, onomu nije slobodno udioniètvovati ni u odlučivanju ni u viećanju. Pri višjoj vlasti nesmiye bit dionik u odlučivanju ili viećanju ni onaj,

a) koji je vodio iztragu, ili

b) koji je kod nižje vlasti udioničvovao u satvaranju presude.

c) Predmeti, koji se imadu uvažavati.

aa) U obće.

§. 802.

Kada se vieća o iztragi, valja uvažavati potanko:

1. dà li je obavljeni postupak primieren zakonom i propisom;
2. dà li je izvidjenje učina podpuno i savèršeno, a tako i iztraga dà li je podpuna i savèršena, il' dà li se izvidjenje ili iztraga imade popuniti i izpraviti;
3. dà li postoji pravni dokaz, da je okrivljenik krivac narušaja dohodarstvenoga;
4. dà li imade tù okolnostih otegotjujućih ili olakotjujućih;
5. koja se kazan ima izreći po zakonu;
6. dà li ima miesta i to kakovomu jamstvu osobnomu ili stvarnomu;
7. dà li se imadu i to kakove po zakonu učiniti odredbe, neodvisno od kazni i jamstva.

bb) Skupno odlučivanje o više narušajah.

§. 803.

Ako je proti okrivljeniku obavljen postupak zaradi dva ili više narušajah dohodarstvenih, tad se ima izreći skupna odluka o svih tekućih, još neriešenih slučajevih kaznenih.

cc) U obziru na obseg nadležnosti.

§. 804.

Ako po naravi slučaja kaznenoga, samoga po sebi, ili uslied zaključka, prigodom viećanja o razpravi učinjenoga, da se t. j. pojedini u obavljenom postupku sadržani narušaji ili okrivljenici nepodvèrgnu kazni, izidje na vidielo

1. pri pretresivanju razprave, podnešene

a) dohodarstvenomu sudu kotarskomu ili dohodarstvenomu sudu višjemu radi izrečenja presude u pèrvoj molbi, ili

b) dohodarstvenomu sudu višjemu, ili višnjemu sudištu dohodarstvenomu putem priziva proti osudi, po kojem dohodarstvenom sudu izrečenoj,

da kazneni slučaj spada u vèrstu onih razpravah, glede kojih izricati kaznenu presudu nadležne su vlasti, upravljajuće poslove dohodarstvene, ili

2. pri pretresivanju razprave, podnešene višjemu sudu dohodarstvenomu radi izrečenja osude u pèrvoj molbi, da odlučivanje nenadilazi područja, koje je dato sudu kotarskomu,

tad u slučajevih takovih, ako nebudu opažene druge bitne mane, koje bi priećile satvaranje osude, ima sud dohodarstveni, neobazirući se na pomenutu okolnost, osudu izreći, i ujedno, na koliko potrebno bude, izdati primierenu opomenu, da se obdržavaju ustanove o dielokrugu vlastih. Priziv proti osudi, izrečenoj uslied ove naredbe, u koliko prizivu miesta bude, ima ići tiekom onim, koi je propisan za prizive proti osudam sudovah dohodarstvenih (§. 846).

dd) Pri znacih o činu, koi je kažnjiv po zakoniku kaznenom.

§. 805.

Ako proti okrivljeniku izidju na vidielo znaci o činu ili o propustu takovom, koi je kažnjiv po obćem zakoniku kaznenom, i ako se znaci ovi osnivaju na onih istih okolnostih, koje utemeljuju pravnu sumnju zaradi dohodarstvenoga narušaja, u razpravu uzetoga, ili ako su ti znaci u obće takovi, da bi posledica postupka, koi će se činiti po obćem zakoniku kaznenom, znatan upliv mogla imati na odluku o narušaju dohodarstvenom: tad se ima presuda o dohodarstvenom tom narušaju obustaviti, i početi odluka vlasti, koja je nadležna izreći sud po obćem zakoniku kaznenom, nego treba ujedno staviti se u dopisivanje s ovom vlasti, za da ista izjavi, dà li ima miesta postupku po obćem zakoniku kaznenom, ili, ako je isti uveden bio, da u svoje vrijeme obznani uspieh istoga i da saobći spise razpravne.

ee) U slučaju obnadjenih manah.

§. 806.

α) Ako su mane bitne.

Ako u postupku nadjene budu bitne mane, ili ako bude potrebno popuniti iztragu: imadu se tad učiniti odredbe, u tom obziru primierene.

§. 807.

β) Ako mane nisu bitne.

Nasuprot ako opažene mane nisu bitne, neka tada vlast presudna npropusti to primietiti, i ukoriti onih, koji su manam tim krivi, ali ujedno neka i odluku izreče u glavnoj stvari. Po ovoj ustanovi valja napose vladat

se onda, kada bude opaženo, da se je dogodila kojagod od nepravilnostih, navedenih u §. 529.

ff) Procienjivanje dokazah.

§. 808.

Pri procienjivanju dokazah treba dèržati se ustanovah, propisanih u ovom zakonu. Navlastito u slučaju, kada narušaj, koi se okrivljeniku pripisuje, sastoji u pomanjkaju izkaza, što bi ga isti po zakonu dati morao, valja prosuditi, dà li postoji dužnost izkazivanja, i dà li su po obvezaniku dati ili nisu dokazi, koji su po zakonu propisani.

3. Vèrste od odlukah.

a) Odriešenje okrivljenika.

§. 809.

Ako vlast obnadje:

1. da već odmah s početka nije bilo pravne sumnje proti okrivljeniku, ili da uslied obavljene iztrage neima već pravne sumnje proti njemu, ili

2. da je kazan ugasla,

ima se tada izreći:

- a)* u pèrvom slučaju (1), da okrivljenik nije krivac narušaja, koi mu je pripisan bio,
- b)* u drugom slučaju (2), da okrivljenik nije kašnživ radi narušaja, koi mu se pripisuje.

b) Ukinutje iztrage s pomanjkanja pravnih dokazah.

§. 810.

Ako iz iztrage neizidje, istina, na vidielo nikakov pravni dokaz o tom, da je okrivljenik počinio narušaj,

ali ako ipak preostane još proti njemu pravna sumnja, ima se tada izreći: da se iztraga ukida s pomanjkanja pravnih dokazah.

c) Obsudjivanje.

aa) Potrebštine obćenite.

§. 811.

Ako bude sud izrečen, da je okrivljenik uglavljen radi jednoga ili više narušajah dohodarstvenih, tad u slučaju, ako se radi o narušaju takovom, za koi se u zakonu ustanovljuje najveća i najmanja odmiera kaznena, imadu se brižljivo prosuditi okolnosti otegotjujuće i olakotjujuće, i ima se kazan odrediti, dèržeći se točno i ustanove zakonite, za narušaj postojeće, a i naredabah, valjanih za odmieru kazni. Ima se jasno i razgovetno izreći:

1. Vèrsta kazni; s toga ako bude dosudjen zatvor, ima se izreći stupanj zatvora;
2. Veličina kazni; s toga pri kaznih na imovinu ima se izreći iznosak; a ako bude dosudjen gubitak koje stvari, ima se naznačiti ta stvar, a pri zatvoru valja naznačiti trajanje istoga;
3. Vèrsta i veličina pooštrenjah, s kojima kazan bude skopčana, i
4. Kakovim posliedicam kazni, nesadèržanim u samoj naravi njezinoj, bit će miesta, ili koje se od tih posliedica priuzdèržaju (§§. 79 i 80).

bb) Na kazan zatvora.

§. 812.

c) Uvjetno odredjivanje iste.

U slučaju, gdje je po zaglavljenoj iztragi okrivljenik morao zadèržat se u zatvoru, ili gdje iz izvidjenjah, učinjenih

prigodom iztrage, saznade se sa vjerojatnosti, da od pripadajuće kazni novčane neće bit moguće iztierati ili posve ništa ili niekolicine od nje, tad ima se nesamo ustanoviti kazan novčana, koja pripada po zakonu, nego ujedno i izreći, u kojoj će mieri bit miesta zatvoru umiesto dosudjene globe, ako od iste nebude moguće iztierati ili posve ništa ili niekolicine od nje

§. 813.

β) Promienjivanje kazni na imovinu u zatvor izvan slučaja nelztierivosti.

Ako nastanu slučajevi, u §§. 82, 116 pod br. 2 i 3, i u §. 142 navedeni, u kojih se kazan na imovinu sasvime ili stranom promienjuje u zatvor, ima se tada, dëržeći se pomenutih propisah, ustanoviti kako miera kazni na imovinu, tako i miera zatvora, koi će sasvime ili stranom kazan onu zamieniti.

cc) Uvažavanje vremena, provedenoga u zatvoru.

§. 814.

Pri satvaranju kaznene presude proti okrivljeniku, koi je u zatvoru, valja uzeti u pretres, ima li kakovih razlogah, s kojih bi trebalo pri odmierivanju kazni na imovinu ili kazni zatvora imati óbзира na vrijeme, koje je isti u zatvoru proveo, i na koliko bi se iz pomenutoga razloga trajanje zatvora prikratit imalo.

dd) Ublaživanje kazni putem milosti.

§. 815.

Ako okrivljenik na obranu svoju navede razlogah, koji govore za ublaženje kazni putem milosti do izpod najnižje odmiere kaznene (§. 646): tad će vlast, u koliko ublaživanje kazni spada u njezin dielokrug, izza kako satvoren bude zaključak o kazni, koja se nametnut ima po

strogosti zakona, imat prosuditi razloge, govoreće za ublaženje putem milosti, i ako isti razlozi budu polag propisih u istinu takovi, da zaslužuju ublaženje ili otpust kazni, izreći to po uredovnoj dielatnosti, koja joj je podieljena.

d) Naknadjivanje troškovah iztražnih.

aa) Odlučivanje o tom u presudi kaznenoj.

§. 816.

Medju odredbami, o kojih viećati treba pri satvaranju presude kaznene, sadržano je takodjer i pitanje: dà li se okrivljeniku nametnuti ima naknada troškovah iztražnih.

bb) Komu se naknada ta naložiti može.

§. 817.

Da naknadi troškove iztražne, može se to naložiti onomu, koi obsudjen bude na kazan kakovu.

Priuzdržano je takodjer vlasti presudnoj, da u slučajevih, u kojih iztraga bude ukinuta s pomanjkanja pravnih dokazah, imajući obzir na narav pravnih znakovah, koji su dali povod iztragi, i na razloge sumnje, koji prieće odriešenje okrivljenika, a tako i na ostale okolnosti, odluči po razboritosti svojoj: dà li i na koliko se okrivljenik, proti komu iztraga bude ukinuta s pomanjkanja pravnih dokazah, odsuditi ima na naknadjenje troškovah iztražnih (§§. 926 i 927).

e) Odlučivanje o jamstvu.

aa) Viećanje po izrečenoj presudi proti okrivljeniku.

§. 818.

Pošto bude zaglavljeno viećanje o presudi, koja će se izreći proti okrivljeniku, valja preći na pitanje: dà li

postoji za kazan jamstvo kakovo, budi stvarno budi osobno. Odluke slučaja kaznenoga nije slobodno odgoditi s toga, što nije činjena ili što nije podpuno dovršena razprava o jamstvu, koje postoji za pripadajuće kazni na imovinu. U ovom slučaju valja o jamstvu viećati napose.

bb) Predmeti ovoga viećanja.

§. 819.

U obziru jamstva ima se izrazito ustanoviti:

1. na kojoj stvari jamstvo leži;
2. na koju osobu spada dužnost jamčenja;
3. u kojoj mieri ima jamstvu miesta;
4. dà li ima prepornih pravnih tražbinah, koje se okončati imadu redovitim putem pravde.

cc) Naknada troškovah od strane jamca.

§. 820.

Ako jamac, neodvisno od razprave proti okrivljeniku, bude postupkom, odnosećim se na samo jamstvo, prouzročio troškovah od kojegod vèrste, o kojoj govori §. 926, tad se može isti, ako pravdu izgubi, osim jamčenja za naknadu iztražnih troškovah, izrečenu proti okrivljeniku, odsuditi i na naknadu troškovah onih, koje je sám prouzročio.

4. Kakova imadu bit viećanja kod sudovah dohodarstvenih.

a) Izviestje i odvietovanje.

§. 821.

Glasovatelj, komu je naložena stvar, da o njoj izviestje podnese, ima svoje na pismu priredjeno

mnijenje prigodom viećanja pročitati, a predsjedatelj ima pobirati odviете ili glasove. Pri glasovanju valja se držati toga reda, da, pošto mnijenje svoje izreče koi glasovatelj, koi je namješten kod vlasti dohodarstvene, svagda za takovim odviet svoj izjavi prisiednik, koi nije u službi dohodarstvenoj, a tako i obratno.

b) Zaključak.

§. 822.

Zaključak satvara se većinom glasovah (odviettah). Samo onda, kada se nepostigne većina glasovah, imat će i predsjedatelj pravo odvieta, i to odvieta posljednjega, kojim on odlučuje, ako ostali odvieti budu razpolovljeni. Ako pri jednakom broju odviettah bude predsjedatelj mnijenja tretjega, tad se zaključak učiniti ima po mnienju onom, kojemu se odviet predsjednikov najvećma približuje. Ako se odviet ovaj posvema razlikuje od oba mnijenja, ima se glasovanje ponoviti, pak ako ni onda još neizidje većina glasovah, tad se zaključak satvorit imade po onom od mnienjah jednako razpolovljenih, koje je blažije.

c) Odstup od mnijenja izjavljenoga.

§. 823.

Ako koi glasovatelj, izjavivši prije mnijenje svoje, obnadje se poslie razlozi po drugom glasovatelju očitovanimi prinudjen, odstupiti od svoga pèrvoga mnijenja, može to objaviti prije, nego što se ista siednica svèrši; i u tom slučaju smatrat će se pèrvo njegovo mnijenje pri satvaranju zaključka, kao da i nije očitovano, i imat će se ponoviti odvietovanje.

d) Napisnik.

§. 824.

O svakom viećanju ima se voditi točan napisnik. U napisniku tom treba da se pobilježe sva po glasovateljih očitovana mnijenja, a tako i razlozi istih. Napisnik ima podpisati predsjedatelj i voditelj napisnika.

5. Odpravljanje zaključakah.

a) Vèrste odpravljanja.

§. 825.

Konačna presuda o svakoj razpravi kaznenoj izdaje se u slici osude. Pojedine prošnje, koje se događaju u tečaju postupka, riešavaju se odpisom. Sve ostale odluke obznanjaju se sredstvom naredabah.

b) Osude.

aa) Potrebštine.

§. 826.

U osudi treba svagda da izražena budu sljedeća:

1. ime, prezime, zanat i prebivalište okrivljenikovo;
2. dan, kojega je obavljen opis čina, a ako se čin nije opisao prije izvidjanja, tad dan, kojega je okrivljenik pèrviput preslušan; ako li razprava, bez predhodnoga presluška, bude obavljena po mûćećem priznanju, koje je sledilo na poziv uvietni, tada dan onaj, kojega je uvietni poziv izdat, i onaj, kojega je isti bio dostavljen;
3. dan, kojega je iztraga zaglavljena;

4. narušaji, o kojih se izriče presuda. Imenovanje istih narušajah ima se navesti onimi izrazi, koji su u zakonu primljeni. Pri tom
- a) ako se radi o kriomičarstvu ili o teških narušajih dohodarstvenih, treba naznačiti rod, ka kojemu narušaji spadaju, a tako i поблиžju oznaku, koja se odnosi na slučaj kazneni, zatim
  - b) treba opaziti, dà li su narušaji bili izvedeni ili pokušani;
5. vaskoliki sadèržaj satvorene presude, i to:
- a) dà li je presudjeno, da okrivljenik nije kriv, ili da nije kažnjiv, ili da je kriv, ili da je iztraga ukinuta s pomanjkanja pravnih dokazah;
  - b) ako okrivljenik bude proglašen, da je kažnjiv,
    - aa) pravni razlag ubrojivosti, to jest: dà li mu se narušaj ubraja kao začetniku, učini-telju, sukrivcu ili dioniku,
    - bb) kazan s oznakom, propisanom u §. 811.
Ako odmah pri odlučivanju parnice bude izrečeno ublaženje kazni putem milosti do izpod miere zakonite: tad se u osudi ima izreći kako kazan, odredjena po strogosti zakona, tako i onaj dio od kazni, koi se oprašta;
    - cc) naročito navedeni članak zakona ili propi-sa, na kojega se temelju kazan ustanovljuje;
  - c) dà li se okrivljenik osudjuje na naknadu troško-vah iztražnih, i to u kojem iznosku. Ako u vrieme, kada se je satvorila presuda, i nebude se još točno znala svota, koju će okrivljenik imat na-knaditi, neima se ipak toga radi odgoditi proglašenje osude. U ovom slučaju priuzdržaje si vlast, da

kašnje pronadje pomenutu svotu, koja će se, čim znana bude, okrivljeniku javiti naredbom;

6. jamstvo, kojemu ima miesta za izrečenu kazan na imovinu, uz obdržavanje naredbe, navedene u §. 819, a u slučaju, ako na jamca pade još napose naknada po njem prouzročenih troškovah, tad iznosak istih, ili priuzdržaj, da će se iznosak taj ustanoviti kašnje;
7. dan, kada se je, i miesto, gdje se je satvorila osuda.

bb) Osuda proti više krivacah ili dionikah.

§. 827.

Ako je postupak zaradi narušaja vodjen bio proti dvojici ili više krivacah ili dionikah, tada, ako moguće bude riešiti stvar podjedno glede svih, ima se izreći jedna samo osuda, koja će sadržavati svekolike pomenute krivce ili dionike; i imat će se obznaniti svakomu od njih, i svakomu jamcu ono, što se nanj odnosi.

cc) O jamstvu.

§. 828.

U slučaju, kada sa kazni, određenom proti narušniku, nije moguće izreći podjedno presudu o jamstvu, koje pada na koga u ime kazni krivca ili dionika (§. 818), ili ako jamstvu ima miesta za takovoga čovjeka, kojemu se čin ili propust nemože ubrojiti kao narušaj dohodarstveni (§. 15): tad se o dužnosti jamčenja ima izreći osuda osobita.

c) Podpisivanje odpravakah.

§. 829.

Osude sudovah dohodarstvenih u pèrvoj molbi imadu u izvorniku bit podpisane po predsjedatelju, po svih glasovateljih i po voditelju napisnika; odpravke, koji se izdaju radi proglašenja osude, a tako isto osude u višjoj molbi, kao i svekoliike naredbe ima podpisati predsjedatelj i voditelj napisnika; odluke napokon kod sudovah kotarskih imadu bit podpisane po načelniku, a kod višjih sudovah po tajniku ili voditelju napisnika. Naredbe i osude vlastih dohodarstvenih odpravljaju se po poslovnom redu, uvedenom za vlasti dohodarstvene.

III. Dostavljanje odpravakah.

1. Kada se znade boravište u ovozemstvu.

§. 830.

a) Pravilo.

Naredbe i osude imadu se uz primku dostavljati kako okrivljeniku tako i jamcu po političkom ili sudbenom poglavarstvu boravišta njegova, ili onoga miesta, gdje se možda nalazi u zatvoru. Ako onaj, komu se što dostavlja, neće da podpiše primke, tad o učinjenoj dostavi daje poglavarstvo uredovnu potvèrdu, koja će istu moć imati, koju imade primka. Ako je okrivljenik u zatvoru, tad se o dostavi ima sačiniti napisnik, koi će zamienjivati primku.

Pèrvi poziv ili naredba, koja bude izdata u tečaju postupka, a tako i osude imadu se okrivljeniku ili jamcu dostavljat svagda u vlastite ruke.

Ostali odpravci mogu se valjano dostavljati i uk-
ć a n o m.

§. 831.

b) Osobam, koje su pod skèrbstvom.

Ovaj propis uporavljuje se i na osobe, koje su ma-
lolietne, ili koje su pod skèrbstvom. Osude, ko-
jimi se proti takovim osobam izriče kasan, ili druga koja
činitba, imadu se dostavljati nesamo osudjeniku, nego u
drugom odpravku (u dvogubki) i zakonitomu zastup-
niku njegovomu, ili ako se isti nenalazi u siedištu vlasti
iztražne, a nije ondie ni punomoćnika naredio, ni vlasti ga
prijavio, a ono zastupniku ureda radi imenovanomu.
Ako se zakoniti zastupnik, stanujući u siedištu vlasti iz-
tražne, ili zastupnik, po istoj vlasti imenovani, udalji iz
miesta, neostavivši punomoćnika i neprijavivši ga vlasti, ima
se tada, da se dostava osude nezateže, odredit u pomenu-
tom miestu potrebitimi vlastitostmi providjen zastupnik,
koi će osudu primiti.

§. 832.

c) Ako se stopram kašnje saznade, da je takova osoba malolietna,
ili da je pod skèrbstvom.

Ako se stopram po zaglavljenoj iztragi saznade, da
je okrivljenik ili jamac malolietan, ili da je pod
skèrbstvom, neće se za to, što zakoniti zastupnik nije
bio obaviešten, ili što ureda radi nije zastupnik bio naredjen,
moć obnoviti postupak.

Nego ako u pomenutom slučaju nebude još dostavljena
kaznena osuda, imat će se tad obaviestiti zakoniti
zastupnik i, u koliko zakon propisuje (§. 831), ureda
radi narediti zastupnik, koi će primiti osudu.

2. Ako se boravište nezna, ili ako se isto nalazi izvan okoliša dëržavnoga.

§. 833.

Ako se nezna za boravište osudjenika ili jamca, koi vlasti nije obznanio zastupnika, stanujućega u ovozemstvu, ili ako se isto nalazi izvan okoliša dëržavnoga, ima se tad:

1. osuda, koja nenalaže kazni na imovinu, dostavit onda stopram, kada se saznade u dëržavnom okolišu boravište onoga, na koga se osuda proteže;
2. nasuprot kada se osudom nalaže budi prosta kazan na imovinu, budi skopčana sa zatvorom ili s pooštrenji kazni: ima se tad zastupnik, koi će osudu primiti, naredit ureda radi s tom dužnostju, da se isti, na koliko okolnosti dopuštaju, potruđi obavijestiti o osudi onoga, kojemu je postavljen za zastupnika. Ovaj zastupnik, ako nebude dobio punomoćja od osudjenika, neće bit vlastan, ni primit se priziva ili drugoga pravnoga sredstva, ni podnieti prošnje za pomilovanje. Osim toga ima se jednakoglaseći odpravak osude javno pribiti kod poglavarstva onoga miesta, gdje je osudjenik imao posljednje svoje poznato boravište, ili, ako poglavarstvo nesiedi u tom miestu, onda u sgradi občinskoga stariješinstva istoga miesta, zatim u sgradi, u kojoj se nalazi siedište suda kotarskoga. Ako je osudjenik ostavio obitelj iliti porodicu, ima se i njoj saobćiti osuda u prepisu. Onaj dan, kojega osuda bude izručena naredjenomu zastupniku, ima se smatrati kao dan dostave.

Glava deseta.

O pravnih liekovih (sredstvih) i o prošnjah za milost, zatim o povratu u pèrvašnje stanje, i o obnovi postupka.

Odsiek pèrvi.

O pravnih liekovih i o prošnjah za milost.

I. Ustanove obćenite.

§. 834.

1. Pravni liekovi.

Proti odredbam i odlukam, izdatim u postupku zaradi narušajah dohodarstvenih, dopušteni su, uz obdržavanje zakonitih ustanovah, sljedeći pravni liekovi:

1. Pritužbe proti svim onim odredbam, koje po vlastih, uredih ili urednicih, obavljajućih izvidjanje učina, ili iztragu, budu učinjene i to:

- a)* prije izrečenja osude, i
- b)* za izvršbu ili za osiguranje pravnoga postupka,

pak odnosile se te odredbe budi na narušaj manji, budi na slučajeve, koji su prikladni za postupak redoviti, i bile iste odredbe izdate budi po podčinjenom uredu, budi po poglavarstvu, budi po vlasti kotarskoj ili višjoj, upravljajućoj poslove dohodarstvene, ili bile potvrđene po kojoj vlasti takovoj.

2. Utoci proti svim ostalim odredbam, različitim od prijemomenutih, i proti svim odlukam, koje nisu osude, imenito

a) Proti svim odredbam i odlukam, odnosećim se na pravni postupak pri narušajih dohodarstvenih, koje po vlastih, uredih ili urednicih, za poslove dohodarstvene postavljenih, budu izdate

aa) poslie izrečene osude, ili

bb) o predmetih, glede kojih po §. 838 nije dopuštena pritužba, ili

cc) o drugih predmetih, glede kojih onaj, koi ima pravo pritužbe, kod pretpostavljene vlasti dohodarstvene dragovoljno zaište lieka prije, nego što se posluži pravom pritužbe.

b) Proti svim odredbam i odlukam sudovah dohodarstvenih, izdatim prije ili poslie osude.

3. Prizivi proti osudam.

§. 835.

2. Prošnje za milost.

Osim ovih pravnih liekovah dopuštene su i prošnje za milost, kojima se traži ublaženje ili odpust kazni.

§. 836.

3. Osobe, vlastne služiti se pravnimi liekovi ili podnositi prošnje za milost.

Mogu pravnimi liekovi služiti se ili prošnje za milost podnositi sljedeći:

1. Svatko, koi scieni, da mu je odredbom ili odlukom u postupku radi narušajah dohodarstvenih krivo učinjeno, pak misli, da imade pravo tražiti ukinutje ili preinaku takove odredbe ili odluke.
2. U obziru odredabah, osudah ili drugih odlukah, koje se tiču okrivljenika:
  - a) sám okrivljenik,
  - b) njegovi rodjaci u lozi uzlaznoj i silaznoj,
  - c) njegov drug ženitbeni,
  - d) njegov tutor.
3. Proti osudi, kojom se određuje kazan na imovinu, onaj, koi je dužan jamčiti za kazan, premda jamstvo ovo još i nebilo osudom izrečeno.

II. Ustanove osobite.

1. Pritužbe.

a) Slučajevi, kada im neima mesta.

aa) Odredbe na popunjenje postupka.

§. 837.

Pritužbe nisu dopuštene proti onim odredbam, koje smieraju jedino na to, da se popuni izvidjanje ili iztraga, ili da se zadovolji formalnostim, zakonito propisanim. Nego okrivljenik, koi se nalazi u zatvoru, može podneti pritužbu i proti ovakovim odredbam, ako se boji, da će se istimi zatvor njegov produljiti, i ako misli, da je odredba netemeljita.

bb) Predmeti, glede kojih odlučivati priuzdržano je vlastim dohodarstvenim.

§. 838.

Spadaju takodjer medju čine, izključene od pritužbe:

1. Sva uredovna diela i odredbe, koje za dohodarstvene poslove naredjene vlasti, uredi ili stražanstva, neodvisno od postupka, smierajućega na uporavu kazni, ustanovljene za narušaje dohodarstvene, akoprem prigodom ili povodom istoga postupka, čine ili izvršuju u tu svérhu, da se odmiere ili poberu daće, da se dokažu izklopna prava, priuzdržana blagajnici državnoj, da se odkriju narušaji dohodarstveni ili narušnici dohodarstveni, ili u obće da se izvrše zakoni i propisi o porezu neizravnom.
2. Dozvola ili uzkrata prošnje radi odustaje od pravnoga postupka (§§. 541 do 551).
3. Povedenje pravnoga postupka u slučaju, navedenom u §. 550. Nego okrivljeniku, proti komu vlast iztražna uslied §. 596 zaključi, da postoji pravni razlog, za podvėri ga iztragi, ostaje ipak nepovredjeno pravo, da proti ovomu zaključku vlasti iztražne može povesti pritužbu, ako sciени, da neima tų uvietah, u §. 597 naznačenih, uslied kojih bi se pod iztragu uzeti imao.
4. Svekolike odredbe, koje se odnose budi na miesto, gdje da se pohrane stvari ustavljene, budi na način pohrane i sačuvanja tih stvari, budi napokon na prodaju istih.
5. Ustanovljenje iznoska jamčevine, koju onaj, proti komu nastane pravna sumnja narušaja dohodar-

stvena, dati mora za osiguranje kaznih na imovinu, koje bi nanj pasti tegnule. Nego dopuštena je pritužba i u ovom slučaju, ako su okolnosti takove, da bi rečena ustanova polag naredabah §§. 558 i 560 povući mogla za sobom zatvor okrivljenika, ili produljenje toga zatvora.

6. Svekolike razprave o troškovih postupka. Nego po §§. 816, 817, 826, br. 5, c), i br. 6, ostavlja se osudi, da se u njoj rieši pitanje: dà li će se, i u kojoj mieri troškovi ti imat naknaditi po okrivljeniku ili po jamcu.

b) Navodjenje pravnih zahtievah na stvar, koja jamči za kazan.

aa) Od strane dèržaoca.

§. 839.

Ako onaj, kod koga nadjena bude stvar, podvèrže-na jamstvu za kazni na imovinu, sciени da može zahtievati, da se ista stvar uslied §. 161 predade sudu za pravne poslove gradjanske, i ako vlast iztražna neobnadje uslišati te prošnje: tad mu ostaje otvoren put pritužbe.

bb) Od strane vlasnika ili vierovnika založnoga.

§. 840.

Vlastnik ili založni dèržalac stvari može, istina, također proti tieranju jamstva na istu stvar, neodvisno od puta, naznačenoga u §. 166, kod dohodarstvenoga suda kotarskoga sredstvom pritužbe podnieti pravne svoje zahtieve. Ali ako sud, ili u slučaju poprimljenoga utoka proti odluci, ako višji sud nenadje, da su prijavljeni zahtievi dokazani tako jasno i nedvojbeno, da bi se uslišati mogli bez pred-

hodnoga razpravljanja. redovitim putem pravde, valja se tada držati ustanove, pomenute u §. 166.

c) Podnošenje pritužbah.

aa) Vrieme i miesto.

§. 841.

Izim slučaja, navedenoga u §. 874, sl. a), mogu se pritužbe podnositi prije, nego što izrečena bude osuda. Pritužbe imadu se svagda upravljati na dohodarstveni sud kotarski, i predavati istomu.

bb) Ustmeno ili pismeno.

§. 842.

Pritužbe podnose se ustmeno ili pismeno. Ustmeno mogu se podnositi

1. kod poglavarstva od onoga miesta, u kojem se pritužnik nahodi, ili
2. kod kojega, u istom miestu postojećega ureda, koji je vlastan izvidjati učin, ili
3. kod vlasti iztražne.

O pritužbi, ustmeno podnešenoj, ima se sačiniti napisnik, razlučen od napisnika preslušnoga. Isti napisnik ima se svagda bez zatezanja poslati sudu kotarskomu.

2. Prizivi, prošnje za milost, i utoci.

a) Slučajevi, u kojih neima im miesta.

aa) U razpravah kod sudovah dohodarstvenih.

§. 843.

Priziv, prošnja za milost, i utok nedopušta se u slučajevih, priuzdržanih odlučivanju sudovah dohodarstvenih:

1. proti odlukam, kojimi je višji dohodarstveni sud potvèrdio ili ublažio odluku dohodarstvenoga suda kotarskoga;
2. proti odlukam višnjega sudišta dohodarstvenoga.

bb) U razpravah kod upravljajućih vlastih dohodarstvenih.

§. 844.

Prizivu, prošnji za milost i utoku neima miesta u slučajevih, doznačenih odlučivanju vlastih, koje upravljaju poslove dohodarstvene:

1. proti odlukam, kojimi je zemaljska, za pomenute poslove naredjena vlast potvèrdila ili ublažila odluku vlasti kotarske;
2. proti odlukam dvorske oblasti, koja upravlja poslove dohodarstvene.

cc) Navlastito utoci.

§. 845.

Utoku zatim neima u obće miesta proti odlukam od vèrste, naznačene u §. 837. Ali ako je okrivljenik u zatvoru, tad valja zanj i glede utokah priuzdèržaj, pomenuti u §. 837.

b) Tiek, kojim treba da idu.

aa) U razpravah kod sudovah dohodarstvenih.

§. 846.

Prizivi, prošnje za milost i utoci imadu u slučajevih, doznačenih razpravljanju sudovah dohodarstvenih, teći proti odlukam

- a) suda kotarskoga na višji sud dohodarstveni,
- b) višjega suda dohodarstvenoga na višnje sudište dohodarstveno.

Imadu se pak svagda predavati dohodarstvenomu sudu kotarskomu.

bb) U razpravah kod upravljajućih vlastih dohodarstvenih.

§. 847.

Prizivi, prošnje za milost i utoci imadu u slučajevih, doznačenih odlučivanju vlastih, koje upravljaju poslove dohodarstvene, teći proti odlukam

- a) kotarske vlasti, koja upravlja poslove dohodarstvene, na vlast zemaljsku, naredjenu za upravljanje tih poslovah;
- b) vlasti zemaljske, koja upravlja poslove dohodarstvene, na dvorsku oblast, naredjenu za upravljanje tih poslovah.

Imadu se pak svagda predavati kotarskoj vlasti, upravljajućoj poslove dohodarstvene.

c) Podnošenje istih.

aa) Rokovi za podnošenje.

§. 848.

a) Glede prizivah i prošnjah za milost.

Kako priziv tako i prošnja za milost ima bit podnešena najdužje za trideset danah, računajući od dana obznanjene osude. Vlast, kod koje treba da se predade priziv ili prošnja za milost, može, ako prije izmaka toga roka bude zaiskana odgoda, iz važnih razlogah dozvoliti primiereno produljenje roka.

§. 849.

β) Glede utokah.

Utok ima bit podnešen za četèrnaest danah, računajući od dana obznanjene odluke. Rok ovaj nemože se produljiti.

§. 850.

γ) Kod malolietnih i onih, koji su pod skèrbstvom.

Rokovi za podnošenje priziva ili prošnje za milost počinju, ako je okrivljenik malolietan, ili ako je pod skèrbstvom, teći od onoga dana, kojega bude osuda do-
stavljena u ruke zastupnika, koi je vlastan primit ju.

§. 851.

δ) Pravo suda tutorstvenoga u obziru preinačivanja kazni na imovinu.

Ako u slučaju, naznačenom u §. 82, bude pri odredjivanju kazni na imovinu proti malolietniku zanemarilo se propisano predhodno porazumljenje sa sudom tutorstvenim, tad će ovaj sud, čim za to saznade, bit vlastan, još i po izmaku roka za priziv ustanovljenoga, bez obzira dà li je osudjenik primio se priziva ili nije, i dà li je o pomenutoj zanemari poveo rieč ili nije, obratit se na onaj dohodarstveni sud kotarski, ili na onu dohodarstvenu vlast kotarsku, kod kojega, ili kod koje treba da se priziv podnese po zakonu (§§. 846 i 847), i zahtievati u smislu §. 82, da se kazan na imovinu promieni u zatvor.

bb) Način podnošenja.

§. 852.

α) Sjedinjivanje priziva s prošnjom za milost.

U prizivu mogu se razlozi, koji govore proti zakonitosti postupka, ili proti pravnoj temeljitosti od-

luke, navesti ujedno s onimi obziri, iz kojih prizivnik scieni da može moliti za ublaženje kazni ili za pomilovanje. Nego prosto mu je takodjer, prošnju za pomilovanje podneti razlučeno od priziva.

§. 853.

β) Ustmeno ili pismeno.

Prizivi, prošnje za milost i utoci mogu se na način, pomenuti u §. 842, podnositi ustmeno ili pismeno. Ako se podnesu ustmeno, tad ima se onaj dan, kojega o tom uslied rečene ustanove (§. 842) bude sačinjen napisnik, smatrati kao dan predaje. Ovaj napisnik ima se svagda bez zatezanja poslati onoj vlasti, kod koje po ovom zakonu (§§. 846 i 847) valja predati ustmeno podnešeni pravni liek, ili prošnju za milost.

cc) Pomoćna sredstva za podnošenje.

§. 854.

α) Zastupnici.

Okrivljenik, koji se nalazi u zatvoru, može priziv ili prošnju za milost podneti po zastupniku. Okrivljenikom, koji nisu u zatvoru, i jamcem ostavlja se na volju, poslužiti se ili neposlužiti se zastupnikom kako glede prizivah i prošnjah za milost, tako i glede utokah.

§. 855.

β) Pregledavanje spisah razpravnih i uzimanje prepisah.

Okrivljeniku ili jamcu, koji osudom bude osuđen, dopušteno je u svérhu, da može sastaviti priziv, nerasamo zagledavati u spise razpravne; vèrhu kojih je osuda izrečena, i činiti izvadke iz istih, nego i uzimati

prepise od tih spisah. Razlozi osude imadu mu se, ako zaište, svakiput izdati odmah i bezplatno. Pregledavanje pomenutih spisah i uzimanje prepisah može se samo kod vlasti iztražne uz dozvolu, predhodno zaiskanu u načelnika od iste, činiti u uredovnoj pisarnici i u pritomnosti jednoga urednika od te vlasti, izaslanoga u ovu svèrhu. Nikomu se nemože dopustiti pregledavanje ili uzimanje prepisah od doglasah, koji su povod dali razpravi, od izviestjah vlastih dohodarstvenih i uredah, od dopisivanja, koje su iste vlasti i uredi imali s drugimi javnimi vlastmi, od referadah, od poslovnih sastavakah i od napisnikah viećnih.

III. Postupak vlastih.

1. Sudovah dohodarstvenih.

a) Dohodarstvenih sudovah kotarskih.

aa) Glede pritužbah.

§. 856.

α) Preslušavanje predhodno.

Sud kotarski, kojemu stigne pritužba, preslušava, ako mu se potrebno uzvidi, vlast, ured ili urednika, proti koje ili proti kojega odredbi upravljena je pritužba, ustanovivši za to primieren rok. Ako je odredba izišla od vlasti kotarske, upravljajuće poslove dohodarstvene, ili posredstvom iste od višje koje vlasti dohodarstvene, tad članovi vlasti kotarske, koji udioničtvuju u viećanju suda kotarskoga, imadu odmah neposredno pri viećanju suda kotarskoga predložiti razpravne spise, odnoseće se na predmet, i dati potrebite obaviesti, a neće bit potrebno, najprije pismeno saslušati vlast onu.

§. 857.

β) Riešavanje pritužbah, ili odpravljjanje istih dalje.

Ako sud kotarski obnadje potvèrditi odredbu, proti kojoj se vodi pritužba, tad će izdati riešitbu, primierenu učinjenomu zaključku. To isto treba da bude, kada sud kotarski, s privolom načelnika od vlasti kotarske, upravljajuće poslove dohodarstvene ili s privolom namiestnika mu obnadje, odredbu ukinuti ili ublažiti. Ako li načelnik vlasti kotarske ili namiestnik njegov nepristane na ukinutje ili na ublaženje odredbe, tad ima se zaključak izdati samo u onih obzirih, glede kojih pomenuti načelnik ili namiestnik mu pristaje; u ostalih pak obzirih ima se razprava ujedno s mnijenjem predložit odmah riešenja radi sudu višjemu.

§. 858.

γ) Obličje riešitbe.

Pritužbe riešavaju se naredbom, proti kojoj u slučajevih, neizključenih po §§. 837 i 845, imade miesta utoku.

bb) Glede drugih pravnih liekovah i prošnjah za milost.

§. 859.

α) Odpravljjanje na višji sud.

Sud kotarski, kod kojega bude prijavljen koi pravni liek ili prošnja za milost, koja po ovom zakonu teče u višjoj molbi na višji sud dohodarstveni, ili posredstvom ovoga na višnje sudište dohodarstveno, ima bez zatezanja podnieti višjemu sudu takovi podnesak ujedno sa spisi razpravnimi i sa svojim mnijenjem.

§. 860.

β) Iznimke.

Od ovoga načela dopuštene su iznimke samo sljedeće:

1. Ako nastane koi od slučajevah, navedenih u §§. 843, 844, 845, ili ako prije predaje izteče rok, uz koi bi se imao bio predati pravni liek, ili prošnja za milost, o kojoj se radi (§§. 848 i 849): ima se tad podnesak riešiti odmah neposredno po sudu kotarskom.
2. U slučajevih, gdje prijavljena bude prošnja za milost budi sama, budi ujedno s prizivom, ima sud kotarski, prije nego što će razpravu poslati višjemu sudu, bila osuda, proti kojoj se priziv upravlja, izrečena po samom sudu kotarskom, ili po sudu višjem, pretresti pitanje: da li i u kojoj mieri može miesta biti traženomu ublaženju kazni ili odpustu, kada t. j. postoje sljedeći uvieti:
  - a) kada traženo ublaženje ili odpust spada u područje suda kotarskoga, i osim toga
  - b) kada se radi
    - aa) o manjem narušaju, ili
    - bb) o drugom narušaju, radi kojega je okrivljenik u zatvoru.

Ako u ovakovih slučajevih obnadje sud kotarski dozvoliti ublaženje kazni ili odpust, i ako okrivljenik nije u zatvoru, tad mu isti ima zaključeno ublaženje kazni ili odpust obznanit s tim dodatkom, da je uz osam dana, računajući od dana obznanjenoga mu toga zaključka, držan izjaviti, želi li: da se razprava riešenja radi predloži višjemu sudu. Ako okrivljenik to zahtieva, ima se

tad postupati po §. 859. U protivnom slučaju postaje riešitba s dozvoljenim ublaženjem ili oprostom pravomoćna.

Ako sud kotarski obnadje dozvolit odpust ili ublaženje kazni osudjeniku, koi je u zatvoru, i ako je taj odpust ili to ublaženje kazni takovo, da mu se time, ako se uzme u račun vrieme, potrebito za izhodjenje višje odluke, namiče korist u obziru trajanja zatvora: tad mu se satvoreni zaključak ima najprečjim putem obznanit ustmeno, i valja ga upitati, dà li pri svem tom ostaje pri prizivu ili pri traženju milosti, il' dà li je zadovoljan dozvoljenim mu odpustom ili ublaženjem. Ako izjavi ono pèrvo, ili ako se krati odgovoriti na stavljeno mu pitanje, ima se razprava bez zatezanja odpraviti sudu višjemu.

Ako ište vremena za da se promisli, ima mu se za to dozvolit primieren rok. Po izmaku toga roka valja ga iznova zapitati, pak ako i onda ostaje pri prizivu ili pri traženju milosti, ili ako se krati odgovoriti na dato mu pitanje, ili ako, zahtievajući iznova vremena za promišljanje, nastoji stvar zavlaciiti, ima se razprava poslati višjemu sudu. O ovom izpitivanju treba da se po propisu sačini napisnik.

§. 861.

γ) Zahtievanje tutorstvenoga suda, da se kazan na imovinu pretvori u zatvor.

Ako kotarskomu dohodarstvenomu sudu bude podnešeno u §. 851 pomenuto zahtievanje suda tutorstvenoga, neka bi se kazan na imovinu, odredjena proti malolietniku, pretvorila u zatvor, i ako proti osudi teče još priziv ili prošnja za milost: tad se dopis suda tutorstvenoga ujedno s prizivom i prošnjom za milost ima odpraviti višjemu sudu dohodarstvenomu; a ako je priziv ili prošnja za milost sudu višjemu jurve podnešena, ali nije još riešena, ima se pomenuti dopis naknadno poslati reče-

nomu sudu. Ako je nasuprot osuda postala pravomoćna, ili ako je jurve odluka izrečena o prizivu i prošnji za milost, tada ima sud kotarski, držeći se §. 82, u obziru pretvaranja kazni na imovinu u zatvor postupati po §§. 896 i 897. Ako li dopis suda tutorstvenoga stigne dohodarstvenomu sudu kotarskomu prije, nego što osuda bude pravomoćna, i nego što priziv ili prošnja za milost bude poprimljena, tada odluke o zahtievanoj promieni kazni na imovinu u zatvor netreba izreći dotle, dok osuda nepostane pravomoćna ili dok nestigne priziv ili prošnja za milost.

b) Sudovah dohodarstvenih višjih.

aa) Riešavanje o pravnih liekovih i o prošnjah za milost.

§. 862.

Višji sud, pošto mu povodom poprimljenoga pravnoga lieka, ili prošnje za milost budu predloženi spisi razpravni, postupat će na način sljedeći:

1. Ako se radi o utoku proti odluci suda kotarskoga, tad višji sud prosudjuje zakonitost odluke, i izdaje svoju riešitbu o istom utoku.
2. Ako se radi o prizivu proti osudi suda kotarskoga, tad višji sud prosudjuje takodjer zakonitost osude, i
  - a) izdaje riešitbu, ako proti osudi suda kotarskoga nije podnešena prošnja za milost, ili
  - b) ako je podnešena prošnja za milost, budi zajedno s prizivom, budi obaška od istoga, prelazi na prosudjivanje iste prošnje u onih obzirih, u kojih osuda obnadjena bude da je temeljita.
3. Ako je proti osudi suda kotarskoga podnešena samo prošnja za milost bez priziva, tada sud

višji nečini drugo, nego riešava samo tu prošnju. Ako li pri prosudjivanju razprave izidje na vidielo očita ništetnost, imat će sud višji, makar da prositelj naročito priznade zakonitost osude, odluku ukinuti, i narediti da se postupak popravi.

4. Ako se radi o pritužbi, podnešenoj uslied §. 857 višjemu sudu, tad isti sud izriče odluku o njoj, ostavivši otvoren put utoka.
5. Ako je pravni liek ili prošnja za milost upravljena proti odluci samoga višjega suda, imat će isti sud spise razpravne ujedno sa svojim mnijenjem bez zatezanja predložiti višnjemu sudištu dohodarstvenomu. Nego i ovdie ima miesta iznimki, pomenutoj u §. 860 pod br. 1.
6. Ako prošnja suda tutorstvenoga, da se kazan na imovinu, odredjena proti malolietniku, promieni u zatvor, bude dohodarstvenomu višjemu sudu podnešena prije, nego što se izreče odluka glede priziva ili prošnje za milost (§. 861), tad se ista prošnja riešava po propisu podjednako s prizivom ili s prošnjom za milost. U drugih slučajevih ima višji sud, ako po §§. 896 i 897 odlučivanje ne spada u područje suda kotarskoga, izreći odluku glede promiene kazni na imovinu u zatvor, izvan toga pak ima prošnju riešenja radi poslat natrag sudu kotarskomu.

bb) Može li se pooštriti osuda pèrve molbe.

§. 863.

Uslied priziva ili prošnje za milost, podnešene po okrivljeniku, ili po osobah, dielujućih u ime njegovo, ili po

jamcu, nemože višji sud osude, proti kojoj je priziv ili prošnja za milost upravljena, promieniti na način, koji bi okrivljeniku na štetu bio. Nego, ako očita ništetnost u postupku bude opažena, svakako će dopušteno biti ukinut osudu i narediti da se postupak popravi (§. 862, br. 3).

c) Višnjega sudišta dohodarstvenoga.

§. 864.

Višnje sudište dohodarstveno postupa pri riešavanju pravnih liekova i prošnjah za milost po ustanovah, sadržanih u §. 862, br. 1, 2, 3 i §. 863.

d) Obznanjivanje višjih zaključakah.

§. 865.

Zaključci, glede pravnih liekova i prošnjah za milost satvoreni po višjih sudovih dohodarstvenih i po višnjem sudištu dohodarstvenom, obznanjuju se kotarskomu sudu naredbom, i to: zaključci višnjega suda neposredno, a zaključci višnjega sudišta sredstvom suda višnjega. Sud kotarski oskèrb-ljuje dalje saobćivanje.

2. Vlastih, upravljajućih poslove dohodarstvene.

§. 866.

Načela, navedena u §§. 859 do 865, imadu pravilom biti i vlastim, upravljajućim poslove dohodarstvene, u razpravah, odlučivanju njihovomu doznačenih, kada se t. j. radi o utocih, o prizivih i o prošnjah za milost,

zatim o dopisih sudovah tutorstvenih poradi promiene u zatvor proti malolietniku odredjene kazni na imovinu.

3. Moć pravnih liekovah i prošnjah za milost.

a) Prizivah i prošnjah za milost.

§. 867.

aa) Prije riešitbe istih.

Priziv ili prošnja za milost, podnešena prije izmaka zakonitoga ili na propisani način produljenoga roka, obustavlja ovèrhu osude, proti kojoj je priziv ili prošnja za milost upravljena. Nego priziv, po okrivljeniku ili po osobah, djelujućih u ime njegovo, učinjen proti osudi, kojom se je iztraga s pomanjkanja pravnih dokazah ukinula, neima priečiti, da okrivljenik, nalazeći se u zatvoru, bude odpušten iz istoga.

bb) Glede dozvoljena odpusta.

§. 868.

Ni po prizivu proti osudi, koja osudjeniku dozvoljava ublaženje kazni, ni prošnjom za veće obáljenje kazni nelišava se osudjenik odpusta onoga, koi mu je jurve podieljen u pèrvoj molbi.

b) Utokah.

§. 869.

Ovèrha odluke, proti kojoj utok prijavljen bude uz rok zakoniti, ima se obustaviti samo u toliko, u koliko bi, da se odluka izvrši, uzalud bio povoljni uspieh utoka, i u koliko, ako se ovèrha i odgodi, nebi bilo bojat se bitne kakove štete.

c) Pritužbah.

§. 870.

Pritužbe proti odredbam vlastih i uredah izvidjajućih ili iztražujućih (§. 834, br. 1), zatim utoci proti naredbam, kojima takove pritužbe budu odbijene, neimaju moći obustavne. Imenito iz razloga, što je proti odredbi kojoj pritužba prijavljena, nesmiye se uzkratiti ni došastje pred vlast iztražujuću, ni odgovor na pitanja, što ih ista obnadje učiniti, ni u obće izpunjenje naloga, koi pomenuta vlast po zakonu pravo imade izdati.

d) U obće pravnih sredstvih ili prošnjah za milost.

§. 871.

U slučajevih, koji su od istih izključeni.

Pravni liekovi ili prošnje za milost u slučajevih, pomenutih u §. 860 pod br. 1, neobustavljaju overhe odredabah ili odlukah, proti kojim su upravljene.

Odsiek drugi.

O povratu u stanje pervašnje.

1. Uvjeti iste povrate.

§. 872.

a) Slučajevi, u kojih joj ima miesta.

Da povratjen bude u ono stanje, u kojem se je nalazio prije izmaka dotičnoga roka, može tražiti onaj, koi je bez svoje krivnje prepriečen bio držati se

1. roka, propisanoga mu u uvietnom pozivu uslied §§. 616, 782, ili

2. roka, ustanovljenoga u slučajevih, o kojih govore §§. 621, 622 i 783, ili

3. roka, propisanoga u §§. 848, 849, 860 br. 2, 874 a), za poprimljenje pravnoga lieka ili podnešenje prošnje za milost,

te koi je prije izmakla tih rokova u oba pèrva slučaja (1 i 2) prepriečen bio doći pred vlast, ili, u koliko je to na volju dato, predati očitovanje pismeno, u trećem pak slučaju (3) prijaviti pravni liek ili prošnju za milost.

§. 873.

b) Posviedočenje zaprieke.

Onaj, koi traži povratu u stanje pèrvašnje, imade dužnost vierodostojno posviedočiti onu okolnost, koja ga je priečila da nije mogò dèržati se roka.

§. 874.

c) Vlast, kod koje treba tražiti ovu povratu.

Prošnja za povratu u stanje pèrvašnje ima se predati:

a) U slučajevih, pomenutih u §. 872 pod br. 1 i 2, kod vlasti iztražujuće. Ako ova vlast prošnju odbije, prosto će bit onomu, koi scieni da je time povriedjen, podnieti pritužbu za četèrnaest danah, računajući od časa onoga, kojega mu obznanjeno bude, da mu je pomenuta vlast prošnju odbila.

b) Nasuprot u slučaju, pomenutom ondie (§. 872) pod br. 3, kod onoga suda kotarskoga, ili kod one kotarske vlasti dohodarstvene, kod kojega ili kod koje imao bi se bio predati pravni liek ili prošnja za milost, kojim je dospio rok prijavi. Ovaj kotarski

sud ili ova vlast kotarska odlučuje o tom, ostavivši otvoren put utoka.

§. 875.

d) Rok, uz koi se prošnja predati ima.

Prošnja ima se predati najdužje za četernaest dana, izza kako je rok minuo i prestala zaprieka, s koje nije moguće bilo držati se roka, i ujedno

a) u slučajevih, naznačenih u §. 872 pod br. 1 i 2, zatim kada se radi o roku za utok, koi se poprimiti ima prije izrečenja osude, svagda prije, nego što glede iztrage izrečena bude osuda;

b) nasuprot u drugih slučajevih, prije nego što se izvrši odluka, proti kojoj pravni liek ili prošnja za milost nije predana bila na vrijeme.

Prošnja, koja podnešena bude kasnije, neima se uzeti u obzir. Nego ako u slučajevih, pomenutih pod *a)*, bude osuda izrečena prije, negde što izteče rok, propisani za predaju prošnje, tad se u prizivu proti osudi mogu navesti razlozi, koji govore za povratu u stanje prvašnje. A i u svakom slučaju ostaje priuzdržano onomu, komu je na štetu rok minuo, tražiti obnovu postupka, kada postoje ostali uvieti zakoniti.

2. Posliedica.

§. 876.

a) Prošnje za povratu u stanje prvašnje.

Prošnjom za povratu u stanje prvašnje, podnešenom u tieku postupka prije izrečenja osude u prvoj molbi, neobustavlja se, istina, nastavljanje postupka; ali netreba izreći osude prije, nego što

riešena bude ova prošnja, zatim u slučaju, gdje je vlast iztražujuća prošnju ovu odbila, netreba je izreći prije, dok nebude minuo rok, koi je po §. 874 a) dozvoljen za podnošenje pritužbe. Prošnja, u kojoj se ište povrata u rok, koi je ustanovljen za priziv ili za traženje milosti proti kojoj osudi, ima tu posliedicu, da ovrhu takove osude valja obustaviti dotle, dok pomenuta prošnja nebude riešena. U drugih slučajevih prošnja za povratu u rok obustavlja ovrhu odredbe ili odluke, proti kojoj utok nije poprmljen bio prije izmaka roka, samo u toliko, u koliko bi se radi samoga utoka, da je na vrijeme učinjen bio, imala bila obustaviti ovrha.

§. 877.

b) Dozvola povrate u stanje pèrvašnje.

Ako tražena povrata u stanje pèrvašnje bude dozvoljena, tad ima se

1. U slučajevih, o kojih govori §. 872 pod br. 1 i 2, postupak povesti onako, kao što je propisano u §§. 613 do 620;
2. U drugih pak slučajevih ima se prositelju od onoga časa, kojega mu dozvoljena povrata bude obznanjena, za poprmljenje pravnoga lieka ili prošnje za milost, o kojoj se radi, dati podpuni onaj rok, u koi je povratjen.

Odsiek tretji.

O o b n o v i p o s t u p k a.

1. Slučajevi obnove.

§. 878.

a) Kada iztraga bieše ukinuta s pomanjkanja pravnih dokazah.

Ako proti okrivljeniku, proti kojemu je iztraga ukinuta bila s pomanjkanja pravnih dokazah, izidju na vidielo dokazi novi, tad se iztraga ima obnoviti:

1. Ako kazan nebude još ugasla zagodom; i
2. ako obnadjeni dokazi u predjašnjoj iztragi ili nisu poznati bili, ili nisu se onda, kao što bi trebalo bilo, mogli sabrati i pretresti; i
3. ako novi ovi dokazi budu prikladni, ako i ne sami po sebi, a ono barem u savezu s prijašnjimi, za zakonito uglaviti okrivljenika.

§. 879.

b) Ako je okrivljenik bio odriešen.

Koi je radi narušaja dohodarstvenoga bio odriešen, moći će se sbog toga narušaja opet na odgovor povući samo onda,

1. Ako kazan još nije ugasla zagodom, i
2. Ako nadjena budu nova dokazna sredstva, kojih nije bilo pri predjašnjoj iztragi, ili koja onda nisu bila poznata, i to nova dokazna sredstva takova, o kojih se s razlogom očekivati može, da će budi sama po sebi, budi u savezu s prijašnjimi dokazi voditi na uglavljenje okrivljenika.

§. 880.

c) Proti osudjeniku.

Proti narušniku, osudjenomu na kazan na imovinu, može se radi istoga narušaja, sbog kojega je osudjen bio, povodom novih na vidielo izištavših okolnostih oteg otjujućih nova iztraga povesti samo onda,

1. ako su te okolnosti dokazane, i
2. ako nastanu uvieti, pomenuti u §. 878 pod br. 1 do 3, i
3. ako su rečene nove okolnosti takove, da bi se narušaj, da su se t. j. znale u vrieme pèrve iztrage, imao bio kazniti

a) nesamo kazni na imovinu, nego i pooštrenjem kaznenim, t. j. ili gubitkom prava i povlasticah, ili očitovanjem nesposobnosti za zadobljenje povlasticah, ili odpravljenjem iz koje zemlje, iz kojega kotara ili iz svih pokrajina, u kojih je zakon ovaj kriepostan, ili proglašenjem imena, ili

b) neodvisno od kazni na imovinu, zatvorom kao kazni ili kao pooštrenjem kaznenim.

§. 881.

d) Proti jamcu.

Proti onomu,

a) koi je oprošten bio od jamstva za koi narušaj dohodarstveni, ili

b) koi je osudjen bio na jamstvo za stanovitu koju svotu,

može se obnoviti postupak,

1. U svih slučajevih, u kojih se obnavlja iztraga proti okrivljeniku, za kojega jamstvo imade valjati, ili
2. Kada u slučaju, u kojem se jamstvo osniva uslied §. 137 na sukrivnji ili dioničtvu, postoje uvieti, u §. 879 propisani za obnovu postupka;
3. U drugih slučajevih jamstva, na zakoniti način još neugasnuta, kada na vidielo izidju novi znameniti dokazi, koji pri prijašnjem postupku nisu bili poznati, ili nisu mogli sabrat se i prosuditi, i koji su ili sami po sebi, ili u savezu s predjašnjimi dokazi u stanju, utemeljiti u pèrvom slučaju (*a*) tieranje jamstva u obće, u drugom pako slučaju (*b*) za veći iznosak.

§. 882.

e) Na molbu osudjenika.

Koi je osudjen na kazan, ili na jamstvo, ili proti komu je iztraga ukinuta s pomanjkanja pravnih dokazah, može takodjer zahtievati obnovu iztrage svagda, kada je kadar navesti dokazah, kojih u predjašnjoj iztragi nije bilo, i koji su u stanju služiti za to, da se dokinu razlozi, s kojih je kazan odredjena ili jamstvo dosudjeno bilo, ili s kojih je sud izrekò bio, da postoji pravna sumnja.

2. Posliedica.

§. 883.

a) Prošnje za obnovu postupka.

Prošnjom osudjenikovom za obnovu postupka neobustavlja se u pravilu ovèrha presude, dok

nebudu sasvime osigurani dosudjeni iznosci kazneni. Ovrha presude, glaseće na kazan zatvora, ima se proti osudjenikom, koji nisu u zatvoru, ili glede kojih, ako jesu u zatvoru, nepostoje zakoniti uvjeti za nastavljjanje postupka (§§. 560, 561), obustaviti dotle, dok nebude riešena prošnja za obnovu postupka. Nego imadu se i u ovom slučaju učiniti potrebita, da osudjenik neuzmogne uskočiti.

§. 884.

b) Odriešenja, uslied prošnje dozvoljenoga.

Ako uslied obnove postupka

1. okrivljenik od kazni na imovinu, na koju je obsudjen bio, bude oprošten bilo bezuvjetno bilo ukinutjem iztrage s pomanjkanja pravnih dokazah, ili
2. jamac bude oprošten sasvime ili stranom od naloženoga mu jamčenja,

moći će se zahtievati

- a)* povrata obustavljene, u uredovnoj pohrani nalazeće se još neprodane stvari, ili cienne za istu dobivene
- aa)* samo u koliko jamčenju ove stvari nebude miesta iz drugih razlogah, nego li iz osude, proti kojoj je dozvoljena bila obnova postupka, i
- bb)* samo u onoliko, u koliko postoje po §§. 166 do 169 ustanovljeni uvjeti, pod kojima se stvar ili ciena može iskati natrag;
- b)* nasuprot povrata novčanih iznosakah, drugimi načini iztieranih sa štetom onoga, komu je na korist nova osuda izrečena, samo u toliko, u koliko isti iznosci prije nove ove osude nebudu već potrošeni na obdarenje takovih osobah, kojim propisi obećavaju nagradu.

Nego ako okrivljenik ili jamac scieni, da mu je krivnjom koje vlasti, kojega ureda, urednika ili druge koje osobe nepravedno šteta nanešena, bit će mu prosto, zakonitim putem potierati svoja prava na naknadu.

3. Vlast, nadležna za odlučivanje prošnje za obnovu postupka.

§. 885.

Odlučivati o pitanju: dà li ima miesta obnovi postupka, spada na nadležnost višjih sudovah.

Glava jedanaesta.

O izvršbi odlukah.

I. Ustanove obćenite.

§. 886.

1. Vlasti, koje naredjuju zakonite miere za izvršbu.

Vlasti, odredjene za poslove dohodarstvene, naredjuju propisanim putem zakonite miere za izvršbu odlukah izrečenih. Sudovi dohodarstveni unose se u izvršbu odlukah samo u onih obzirih, u kojih zakon to izriekom naredjuje.

§. 887.

2. Izvršba osudah i naredabah glede kaznih na imovinu.

Osude i naredbe vlastih i sudovah, nadležnih za odlučivanje o narušajih dohodarstvenih, imadu, što se tiče

ovèrhe i činjenja medjutimnih potrebitih priprava, za da se iztiera ju ili osiguraju kazni na imovinu, u svakom obziru uzporedjene biti presudam i naredbam gradjanskih vlastih sudbenih.

II. Vrieme za izvršbu osudah.

1. Proti zatvorenomu.

§. 888.

a) Kada se radi o zatvoru.

Ako se osudjenik jurve nalazi u zatvoru, imade se osuda, glaseća na kazan zatvora, izvršiti odmah, izza kako ista postane pravomoćna, ili čim osudjeniku bude obznanjena odluka, koja neima teći k višjemu sudu, ili čim osudjena osoba izjavi u napisnik, da se dragovoljno odriče priziva i prošnje za milost.

§. 889.

b) Kada se radi o odriešenju ili o ukinutju iztrage.

Ako se okrivljenik, glede kojega je odluka izrečena,

a) da nije kriv, ili

b) da nije kažnjiv, ili

c) da se iztraga proti njemu ukida s pomanjkanja pravnih dokazah,

nalazi u zatvoru, imat će se odmah, čim mu obznanjena bude osuda, bila ista izrečena u pèrvoj ili u posljednjoj molbi, iz zatvora otpustiti, ako, neodvisno od odlučenoga kaznenoga postupka, nebudu postojali drugi zakoniti razlozi, s kojih bi trebalo zadèržat ga i nadalje u zatvoru.

2. U drugih slučajevih.

§. 890.

a) Pravilo.

U svih ostalih slučajevih može se osuda bez razlike kazni, na koju glasi, izvršiti stopram na četrnaest danah, izza kako bude minuo rok priziva, ili izza kako bude okrivljeniku obznanjena odluka, koja neima teći k sudu višjemu.

§. 891.

b) Iznimke.

Nego ako se u vrijeme, kad bi se osuda imala izvršiti, nalazi onaj, koi je na kazan zatvora osudjen, u smeći od ćutah, ili u drugoj teškoj bolesti, ili ako je na kazan zatvora osudjena ženska glava noseća, ima se izvršba kazni zatvora obustaviti dotle, dok osudjenik neozdravi, ili dok noseća ženska neporodi. Proti nosećim ili teško bolujućim može se kazan zatvora izvršiti samo onda, ako su jurve u zatvoru. Ako je moguće bez pogibelji pustit ih na slobodu, a ono neka se puste, a kazan zatvora neka se izvrši stopram kašnje, izza kako bolestnik ozdravi ili noseća porodi. Ako nasuprot bude potrebno zadržat ih u zatvoru, i

a) ako kazan sastoji u prostom zatvoru, ima se ista izvršiti po propisu §. 888 sa svimi mogućimi obziri naprema osobi osudjenoj;

b) ako li osoba bude osudjena na strogi zatvor ili na tiesno pooštrenje kazni, tad ima se osuda prije oporavljenja ili prije poroda izvršiti samo onda, ako je moguće izvršiti ju bez štete za zdravje osudjenikovo. U

koliko ovo nebude moguće, neka se izvršba kazni, istina, neodgodi, ali neka se za vrijeme, dok je ženska noseća, ili dok traje teška bolest, strogi zatvor promieni u prosti, i neka se dokine pooštrenje kazni, ali ujedno neka se trajanje zatvora produlji u razmjerju primierenom. Ova promiena kazni ili pooštrenja kazni biva po vlastih, pomenutih u §. 896, i na način ondie propisani.

III. Način izvršbe.

1. Kazni zatvora.

§. 892.

Kazan zatvora ima se izvršiti na način, zakonom propisani (§§. 56 do 61). U obziru časa, od kojega počima vrijeme kazni, valja se držati ustanove, naznačene u §. 62. Ako li kazan, uslied priziva, ili prošnje za milost, podnešene po osudjeniku, bude ublažena po višjoj vlasti, i ako se osudjenik nalazi u zatvoru, tada ima se u vrijeme kazni uračunati vrijeme ono, koje je u zatvoru provedeno od dana obznanjene presude pak do časa onoga, kojega osudjeniku bude obznanjena odluka, izdata na njegov priziv ili na njegovu prošnju za milost.

2. Jamstva, ležećega zakonito na stvari.

§. 893.

Kada stvar nebude osudjena na gubitak, te kada uslied toga nepade pod slobodno raspolaganje vlastih dohodarstvenih (§. 54), ima se na predmetu ili na pomoćnih sredstvih narušaja dohodarstvenoga ležeće jamstvo za dotične kazni na imovinu izvršiti onako,

kao što je naredjeno u §§. 162 do 165. U slučajevih, gdje uslied §. 162 bude miesta prodaji, imat će se ista obaviti načinom onim, koi je u carinskom redu §§. 249 do 251 ustanovljen za predmete, koji se nezaustavljaju u uredovnom skladištu.

3. Globah iliti kaznih novčanih.

a) Iztierivanje istih.

§. 894.

Kazni na imovinu, koje se neiztieruju izvršbom jamstva, ležećega na predmetu i na pomoćnih sredstvih narušaja, imadu se izvršivati

1. na zahtievanje komorske prokurature po građanskih vlastih sudbenih uz uporavu ovéršnih sredstvah, dopuštenih u redu sudbenom, ili
2. ako iznosak, koi bi se iztierati imao, nenadilazi sto forintih, na način, propisani za iztierivanje na dugu ostavših danakah neizravnih,

i to svagda unutar graničah, ustanovljenih po zakonu ovom (§. 116, br. 1).

Komorsku prokuraturu ide i u ovih poslovih pravo osobitoga suda polag postojećih zakonitih ustanovah.

b) Promiena kazni novčane u zatvor.

aa) Kada promieni takovoj ima miesta.

§. 895.

Ako bude pri ovérhi obnadjeno, da je kasan novčana neiztieriva budi sasvime, budi stranom, ili da nije moguće iztierati je bez posledice, pomenute u §. 116, br. 1, ima se tada kasan novčana u razmierju iznoska, koi je ostao neizvršen, promieniti u zatvor (§§. 117 do 121).

bb) Mierilo za promienu.

§. 896.

α) Kad isto mierilo nije izraženo u osudi.

Ako nije u samoj osudi (§. 812) izrečeno mierilo za ovu promienu (§. 895), tad ima se ista naredbom izreći

- a) po kotarskoj vlasti, naredjenoj za poslove dohodarstvene, ako je kazan odredila vlast, upravljajuća iste poslove;
- b) po sudu kotarskom za kazni, određene po kojem sudu, ako neiztjerani iznosak nenadilazi svote od hiljadu pet sto forintih;
- c) a u svih drugih slučajevih po sudu višjem.

Proti takovoj naredbi dopušten je utok.

§. 897.

β) U drugih slučajevih.

Ako je

- 1. U kazненоj osudi ustanovljeno uslied §. 812 mierilo, po kojem treba da zatvor zamieni određenu kazan novčanu, ili
- 2. ako nastane u §. 120 pomenuti slučaj, gdje umiесто zatvora iznova izvršit se ima kazan novčana, koja je u zatvor promienjena bila,

tad će odredbu, zakonu primierenu, po razmierju, koje je u osudi za temelj stavljeno promieni kazni, učiniti

- a) vlast kotarska, naredjena za upravljanje poslovah dohodarstvenih, ako je kazan izrekla bila koja vlast, upravljajuća iste poslove,
- b) kotarski sud dohodarstveni u svih drugih slučajevih, bez obzira na iznosak.

5. Niekojih pooštrenjah kazni.

a) Gubitak povlasticah, odpravljenje, i stavljenje pod nadzor redarstveni.

§. 898.

Ako okrivljenik bude osudjen, da se lišava prava h i povlasticah, dajenesposobanza stećipovlasticah, ili da se ima odpraviti iz kojega miesta, kotara, koje zemlje ili iz svihkolikih zemaljah, za koje je zakon ovaj kriepostan, ili ako bude odredjeno, da se osudjenik ima staviti pod nadzor redarstveni, tad će dotična politička vlast, na zahtievanje suda kotarskoga, na propisani način izvršiti ovaj dio presude kaznene.

b) Proglašenje imena.

§. 899.

Ako bude dosudjeno pooštrenje kazni proglašenjem imena osudjenikova, pak ako se osuda tiče i drugih okrivljenikah ili jamacah, neima se tada u novine uvèrstiti osuda svakolika, nego samo onaj dio, koi se odnosi na okrivljenika, proti kojemu je odredjeno ovo pooštrenje kazni.

Glava dvanaesta.

O troškovih postupka.

I. Ustanove obćenite.

1. Šta se razumieva pod troškovi postupka.

§. 900.

Troškovi postupka kod narušajah dohodarstvenih obsižu kako trošak onaj, koi prije ili prigodom izrečena presude prouzročen bude postupkom, propisanim u zakonu ovom, tako i izdatke one, koji su skopčani s izvèršbom presude kaznene.

2. Dužnost okrivljenikova na naknadu.

§. 901.

a) Veličina ove dužnosti.

Povodom postupka radi kojega narušaja dohodarstvenoga nemože se od okrivljenika ili osudjenika tražiti nikakova druga naknada ili činitba, nego samo ona, koja je zakonom ovim naročito dopuštena.

§. 902.

b) Tieranje te dužnosti.

Naknada troškovah postupka, na koju zakonito bude pridèržan okrivljenik ili jamac, ima se iztierivat polag ustanovah, propisanih po §. 894 za iztierivanje kaznih na imovinu. Ova naknada može se iz imietka ili

dohodka, što ga imade osudjenik ili jamac, iztjerivati samo u toliko, u koliko se to izvesti dađe bez štetne posljedice, pomenute u §. 116, br. 1. Za onu svotu, koje po ustanovi ovoj nemoguće bude iztjerati, neće biti mesta ni promieni pripadajućega naknadnoga iznoska u zatvor, niti uporavi zatvora gradjanskoga.

§. 903.

c) Kada su dva ili više okrivljenikah.

Ako osuda na naknadu troškovah postupka poradi jednoga i istoga narušaja glasi proti dvojici ili više okrivljenikah, tada dužnost ova pada na njih nerazdieljeno. Nego izuzimaju se od ovoga načela:

1. Troškovi, učinjeni za uzdržavanje, za odieću i za bolest okrivljenika, zatim za odpravu istoga iz jednoga mesta u drugo, i
2. troškovi, prouzročeni kušnjom diela, ili odpravom predmetah, pri istoj kušnji proizvedenih ili napravljenih.

Troškovi ovdie (1 i 2) pomenuti mogu se nametnuti samo onomu, koi ih bude prouzročio.

3. Izvèrška uredovnih dielah od postupka.

§. 904.

a) Načelo.

Svakolika uredovna diela, koja pri postupku radi narušajah dohodarstvenih, propisanom u zakonu ovom, budu potrebita, imadu ureda radi obavljati sva poglavarstva, svi uredi i ine vlasti bez razlike.

§. 905.

b) Biljegovina papira, i poštarina.

Pisma, koja su potrebita kod ovih razpravah, oproštena su po osobitih o tom postojećih naredbah od biljegovine od papira, a ako se poštom kamo šalju, oproštena su i od poštarine, i to u toliko, u koliko oprost taj uživaju pisma ona, koja postaju povodom razpravah o uporavi obćenitih zakonah kaznenih.

4. Podmirivanje troškovah.

§. 906.

a) Od strane poglavarstvih i obćinah.

Ako poglavarstva nevladarska ili obćine one, koje su dèržane bditi nad mirom, sigurnosti i redom, ili naredjivati potrebita za svèrhe ove, učine troškovah prigodom postupka radi narušajah dohodarstvenih: slobodno će im bit tražiti naknadu samo onih troškovah postupka toga, glede kojih zakon ovaj naknadu naročito naredjuje.

§. 907.

b) Od strane dèržavne blagajnice.

Troškove postupka, u koliko isti nepadaju na tèrh pomenutim poglavarstvom ili obćinam (§. 906), podmiruje dèržavna blagajnica. Ako li je postupak obavljan jedino na obranu dohodka, koi je obćini kojoj doznačen od porezah neizravnih, a nije obavljan ujedno i na obranu dèržavne blagajnice, tad pomenute troškove podmiruje ona obćina, kojoj se o dohodku radi. Nego ostaje kako dèr-

žavnoj blagajnici, tako u rečenom slučaju i občini, priu-
držano pravo, tražiti naknadu troškovah:

1. Od okrivljenika ili jamca, osuđenoga na ovu na-
knadu;
2. Ako li se radi o troškovih drugih, nego koji padaju na
okrivljenika ili jamca, ili ako se isti troškovi od ovih
nemogu iztierati, tad od onoga, komu se glede p o-
stanka tih troškovah pripisuje kakova krivnja,
iz koje po zakonu izvire dužnost naknade;
3. Ako nasuprot neima takove krivnje, tad po ovom
zakonu (§. 55) iz nabranih globah (novacah ka-
znenih), a
4. Ako ni ovim putem nije moguće dobiti naknade, tad
od onoga, koi je na naknadu obvezan ugovorom.

II. Troškovi za izvidjanje učina i za iztragu.

1. Pohranjivanje i prenošenje obustavljenih osobah i stvarih.

a) Kako se imadu odpravljati osobe.

§. 908.

aa) Pieške.

Koi bude uhitjen, pod zatvor metnut, ili uslied
§. 620 saslušku podvèržen, mora u pravilu pieške
prevaliti put do onoga miesta, kamo mu valja ići radi izvršbe
zakonitoga uredovnoga diela.

§. 909.

bb) Uporavom prevoznoga sredstva.

Izvan slučaja, gdje se put prevaljuje po vodi, ima se
isti u pomenuto mjesto odpraviti uporavom shodnoga
prevoznoga sredstva:

1. kada onaj, koi treba da bude stavljen u drugo koje miesto, imade takovu tielesnu manu, ili kada je tako slaba i nemoćna tiela, da mu je nemoguće, ili barem da ga muke stoji, prevaliti put pieške, ili
2. kada želi prevaliti put na prevoznom kojem sredstvu, pak nesamo plati neposredno troškove s time skupčane, nego se i podvèrgne oprezom, potrebitim za sigurnu njegovu odpravu u pomenuto miesto, ili
3. kada radi velike daljine, ili iz drugih razlogah za pospiešenje ili osiguranje postupka bude potrebno ili probitačno, poslužiti se shodnim sredstvom prevoznim.

b) Prevoženje stvari ustavljene.

§. 910.

Za prevoženje stvari ustavljene,

- a) koje dèržalac, kod kojega bude nadjena, neprenese sám, ili neučini prenieti o svom trošku u miesto, gdje se ima pohraniti, ili
  - b) koja prigodom ustave nebude zatečena na takovom prevoznom sredstvu, koje je prikladno, za da se preveze u pomenuto miesto,
- ima se, samo pri postojećoj potrebi, uporabiti osobito prevozno sredstvo u toliko, u koliko stvar nije prikladna, da ju u miesto pomenuto prenesu oni, koji su ju ustavili.

c) Dužnost poglavarstvih i obćinah.

§. 911.

aa) Bez naknade.

Ako političko ili sudbeno poglavarstvo, ili koja vlast, postavljena u ime obćine za uzdržavanje mira, sigurnosti i reda, ili u obće za izvršivanje nadzora redarstvenoga, izpunjujući dužnosti, koje su joj glede postupka kod narušajah dohodarstvenih zakonito naložene, u doznačenom joj kotaru:

1. kogagod, koi se narušajem dohodarstvenim okrivljuje,
  - a) potraži,
  - b) ustavi, ili u zatvor metne, ili
  - c) u miesto koje odpravi, ili
2. stvar, radi narušaja dohodarstvenoga ustavljenju:
  - a) u pohranu uzme, ili
  - b) učini prenieti k dohodarstvenomu kojemu uredu, k vlasti iztražnoj, ili u obće u drugo koje miesto;tad ni za jedno od ovih dielah neima se dati naknada nikakova, ako pri istih
  - aa) osim navadnih uredovnih ili sudbenih slugah, ili osim stražanah, postavljenih za javnu sigurnost ili za nadziranje redarstveno, nije trebalo osobitih stražanah ili pomoćnikah,
  - bb) ako osim prevoznih sredstvih, koja se i onako uzdržavaju za pomenute svérhe, nije trebalo prevoznih sredstvih osobitih, i
  - cc) ako osim prostorinah, odredjenih za zatvoraenje osobah, ili za pohranjivanje stvarih, koje se pohranjivat imadu ureda radi, nije trebalo drugih pripravah, s troškom skupćanih.

§. 912.

bb) Uz potonju naknadu.

U slučajevih, različitih od malo prije pomenutih (§. 911), navlastito kada od strane prije rečene koje vlasti

1. osoba bude stavljena ili stvar prenešena izvan kotara, vlasti doznačenoga, premda sredstvom običnih uredovnih ili sudbenih slugah, pomoćnikah ili stražanah, ili pomoćju prevoznih sredstvih, odredjenih i onako za svérhe redarstvene, ili

2. unutar pomenutoga kotara s očitim troškom

a) budu potrebite druge osobe osim običnih uredovnih ili sudbenih slugah, stražanah ili pomoćnikah, ili

b) uzmoraju se upraviti prevozna sredstva, različita od onih, koja su pomenuta u §. 911, *bb)*, ili

c) bude se iziskivala osobita priprava za zatvor osobe ili za pohranu stvari,

u takovih slučajevih imat će poglavarstvo ili občina podmirivat, istina, troškove, koji su s izvěršbom tih dielah skopčani, ali uz dovoljan izkaz dat će se takovomu poglavarstvu ili občini i naknada po odmieri, ustanovljenoj osobitimi naredbami.

§. 913.

cc) Imenito glede uzdržavanja i pokopa ustavljene osobe, i glede čuvanja stvari.

Vlasti, pomenute u §. 911, bit će nadalje glede osobah ili stvarih, koje se povodom postupka radi narušajah dohodarstvenih kod njih u zatvoru dèrže, ili pohranjuju, ili po njih u drugo koje miesto odpravljaju ili šalju, dèržane brinut se:

1. za uzdržavanje osobe, uklopno i za potrebitu joj odieću, zatim, ako oboli, za liečenje i nastojanje, u koliko zatvorenik ili sám ili pomoću drugih nepodmiruje tih troškovah,
2. za pokop zatvorenika, ako bi tegnuo umrieti u zatvoru, i
3. za čuvanje stvari, predate u pohranu, u koliko vlastnik ili držalac nepodmiri sám dotičnih tih troškovah;

nego imadu se vlasti kašnje naknaditi troškovi, koji su u to ime potrebiti bili, i koji, kao što treba, budu izkazani.

§. 914.

dd) Mierilo za naknadu.

Mierilo, po kojem treba da se daje naknada za troškove, navedene u §§. 912 i 913, ima se, u koliko narav istih troškovah dopušta ustanovljenje takovoga mierila, odrediti po razmierju postojećih cienah, i to u suglasju s ustanovami za troškove postupka sudovah kaznenih.

§. 915.

ee) Davanje predujma.

Za podmirivanje troškovah, pomenutih u §§. 912 i 913, mogu se poglavarstvom ili obćinam, kod kojih se takovi troškovi češće ili u većoj mieri dogadjaju, davat primiereni predujmi iz državne blagajnice.

d) Pohranjivanje ustavljenih stvari kod uredah dohodarstvenih.

§. 916

Od predmetah, koji uslied doglasah o narušaju dohodarstvenom budu ustavljeni i u uredovno skladište

kojega ureda dohodarstvenoga predani, neće se platjati ništa u ime skladnine za vrijeme, dok nebude izvršena presuda kaznena, ili dok stvar nebude vratjena, da š njom razpoláže okrivljenik ili vlastnik.

2. Preslušavanje svjedokah i vieštakah.

a) U boravištu ili nablizu boravišta.

§. 917.

aa) Sviedoci.

Sviedoku, koi stanuje u miestu od preslušavanja, ili koi se iz drugoga kojega uzroka ondie nalazi, ili koi se preslušava u miestu takovom, koje od boravišta njegovoga nije udaljeno preko jedne četvrti milje austrianske, nedaje se naknada za vrijeme, pri preslušavanju probavljeno, osim ako od nadnice živi, ili ako za služba njegova proizhodi iz poslovah, za koje se platja obično odmieruje ili pojedince, ili po broju obavljenih poslovah, i ako je tim preslušavanjem podnio štetu u za službi svojoj. U ovom slučaju ima mu se, ako zahtieva, dati za dangubu primierena naknada.

§. 918.

bb) Liečnici, ranarnici i primalje.

Liečnici, ranarnici i primalje, kada od njih u postupku radi narušajah dohodarstvenih bude zahtievano mnijenje, imadu to u boravištu svome dati bez naknade.

§. 919.

cc) Ini vieštaci.

Drugim vieštakom, medju koje računaju se i tumači, ima se naknaditi trud njihov.

b) Izvan boravišta, i ne nablizu istoga.

§. 920.

aa) Načelo.

U obziru naknade, pripadajuće sviedokom, kad se preslušavaju izvan miestah, pomenutih u §. 917, zatim pripadajuće liečnikom, ranarnikom, primaljam ili drugim vieštakom, kada iz boravišta svoga moraju ići u drugo miesto, služe za pravilo propisi, postojeći u tom obziru za razprave sudovah kaznenih.

§. 921.

bb) Proračunavanje daljine.

Udaljenost boravišta kojega sviedoka ili vieštaka od miesta, gdje preslušavanje biva, proračunava se po duljini puta, koi oba miesta u svagdanjem prometu veže, i to počamši od najskrajnje na ovom putu nalazeće se kuće onoga miesta, u kojem sviedok ili vieštak stanuje, pak do pèrve na istom putu kuće miesta onoga, gdje će bit preslušavanje. Nego u slučajevih, gdje je, izvan gradovah, budi jedno, budi i jedno i drugo miesto odveć veliko, i gdje sviedok ili vieštak od svoga stana pak do skrajnje kuće svoga boravišta ili od skrajnje kuće onoga miesta, gdje će bit preslušavan, prevaliti mora znamenitu duljinu puta: moći će kotarska vlast, upravljajuća poslove dohodarstvene, od načela ovoga odstupati, i pri davanju naknade u obzir uzeti duljinu, koja se je prevaliti morala.

3. Pozivanje liečnikah, ranarnikah i primaljah, da izvršuju svoju umietnost.

§. 922.

Po propisih, pomenutih u §. 920, treba se vladati i onda, kada se pozovu liečnici, ranarnici ili primanje, da nastoje oko uznikah ili kaznikah, kojim od osobah ovih pomoći treba.

4. Putovanje glasonošah.

§. 923.

Imadu se naknadjivati putovanja, koja u postupku radi narušajah dohodarstvenih obavljaju kao glasonoš ljudi takovi, koji nisu na to obvezani i koji nestoje u službi dohodarstvenoj.

5. Uvèrstivanje u novine.

§. 924.

Imadu se takodjer platjati troškovi, skopčani s propisanim uvèrstivanjem u novine, u koliko uvèrstbah takovih po postojećih o tom pogodbah i po osobitih ustanovah nemora izdavatelj primati beznaplatno u novine svoje.

6. Drugi troškovi.

§. 925.

Osobite naredbe ustanovljuju:

1. Pristojbe, koje su za sudielovanje njihovo dozvoljene osobam, koje se uslied §. 657 prizivat imadu u razprave;

2. naknadu troškovah putnih i hranitbenih pri putovanju urednikah ili naredjenikah u postupku radi narušajah dohodarstvenih, u suglasju s načeli, postojećimi za putovanje urednikah i službenikah pri razpravah sudovah kaznenih.

7. Naknadjivanje troškovah iztražnih.

a) Od strane osudjenika.

§. 926.

Troškovi, kojih se naknada naložiti može osudjeniku, jesu:

1. koji uzdržavanjem i odievanjem njegovim, zatim nastojanjem oko njega u bolesti budu prouzročeni za vrijeme zatvora pak do onoga časa, kada se započne izvršba kazni;
2. troškovi, prouzročeni time, što se je na zahtievanje njegovo budi on sám, budi ustavljeni predmet prenio u drugo mjesto;
3. troškovi, uloženi na čuvanje stvari ustavljene, proti kojoj nije gubitak izrečen, ili na pohranu takove stvari izvan skladištah uredovnih, ili na prodaju iste;
4. pristojbe, koje su platjene pristojniku, prizvanomu uslied §. 657;
5. naknada, data sviedokom ili vieštakom;
6. svikolici troškovi, prouzročeni kušnjom od diela, učinjenim na prošnju okrivljenikovu.

b) Od strane okrivljenika, proti komu je iztraga ukinuta.

§. 927.

Okrivljeniku, proti komu s pomanjkanja pravnih dokazah iztraga bude ukinuta, može

se naložiti, da naknadi troškove, navedene u §. 926 pod br. 1, 2 i 3.

c) Od strane jamca.

§. 928.

Kada se u postupku, obavljenom proti jamcu, nabere troškovah od jedne ili od više vèrstah, pomenutih u §. 926, moći će mu se naložiti naknada istih, i to neodvisno od one naknade, koja će nanj pasti na temelju njegova jamčenja za okrivljenika.

III. Troškovi za izvršbu kazni.

1. Kazni zatvora.

a) Odprema u kaznište.

§. 929.

U obziru troškovah, potrebitih za to, da se na kazan zatvora osudjeni odpravi u kaznište, treba se vladati po §§. 908, 909 i 911 do 915.

b) Ovèrha kazni.

§. 930.

aa) U kaznionicah vladarskih.

Ako kazan zatvora bude ovèršena u vladarskoj kojoj kaznionici, tad glede troškovah, s time skopčanih, valja dèržat se reda, za zavod taj propisanoga.

§. 931.

bb) U kaznionicah drugih.

Ako li se kazan zatvora ovèršuje u drugoj kojoj kaznionici, tad imadu se uporabiti propisi, sadèržani u §§. 911 do 915. Troškovi uzdržavanja i potrebitoga odievanja, zatim nastojanja u bolesti imadu se kaznionici nadomiestiti u toliko, u koliko nebudu primiereno naknadjeni radnjom od strane kaznika, ako radnji takovoj ima miesta.

2. O d p r a v l j a n j a .

§. 932.

Troškove, prouzročene odpravljanjem narušnika iz kojega miesta, kotara, iz koje zemlje, ili iz svih zemaljah, za koje je zakon ovaj kriepostan, imadu podmirivati one iste osobe, koje su dužne platjati troškove pri odpravljanju po obćih zakonih kaznenih, i na način, koi je propisan za takova odpravljanja.

3. Globah (kaznih novčanih).

§. 933.

Glede troškovah ovèršnih, koji se naberu prigodom, kada se putem, u §. 894 naredjenim, iztieruju globe iliti kazni novčane, valja postupati po načelih reda sudbenoga, i imadu se isti troškovi iztierati u toliko, u koliko je to dopušteno uslied §. 902. Ako se stvar, neosudžena na gubitak a jamčćea za kazan, prodade na način, propisani u §. 893, tada radi iztieranja troškovah, čuvanjem stvari i prodajom prouzročenih, postupati treba po §. 252 reda carinskoga, a u koliko isti troškovi kupovinom

---

nebudu pokriveni, po §§. 907, 926, 927 i 928 ovoga zakona.

4. Uvèrštivanje u novine.

§. 934.

Za uvèrstbe, koje se u novine daju pri izvèršivanju kazni, valja ustanova, sadèržana u §. 924.

NAŠASTAR KAZNENOGA ZAKONA

0

NARUŠAJIH DOHODARSTVENIH.

ABECEDNO UREDJEN,
PO SADĚRŽAJU PROGLASNOGA PATENTA, PO BROJEVIH PREDGOVORA I PARA-
GRAFAH ZAKONA.

U BEČU.
IZ CESARSKO-KRALJEVSKE DVORSKE I DĚRŽAVNE ŠTAMPARIJE.
1856.

N a š a s t a r .

A.

Adressa, v. Naslov.
Advokati, v. Odvjetnici.
Aktuar, v. Perovodja.
Appelacia; sudovi od —, v. Prizivni sudovi.
Appretura, v. Priredjivanje.
Asekurirati, v. Osiguranje.
Austrianski dèržavni okoliš. U koliko se stanovnici različitih krajevah dèržavnoga okoliša imadu suditi po zakonu kaznenom, 33—35.

B.

Bačve, v. Shrane.
Barut, v. Samoprodaja.
Bedemi, v. Opasana.
Bez kaznenost. Obećavat istu pri preslušavanju, zabranjeno je, 632.
Bezuvjetni poziv. Šta će reći ovaj poziv, 616. Slučajevi, kada se ovaj poziv činiti mora, 618. Može se činiti i poslije poziva uvjetnoga, 619. Tko ima bit stavljen na izragu, 620.
Bieg. Kada se smatra kao razlog, da se uhititi okrivljenik, 558. Kada se smatra kao pravni znak, 603, 605.
Biljeg. Daća, v. Papirni biljeg. Potrošak; daća od —. Za označivanje izvora robe, v. Oznaka robe. Za označivanje čistine plemenitih metallah, v. Potrošak; daća od —. Potrošni biljeg, v. Potrošak.
Biljegovani papir. Prodavanje papira s neistinim biljegom, 408, 410, 417. Nepovladjeno tèrgovanje s papirom biljegovanim, 420. Šta se činit ima s neistinim papirom biljegovanim, 422.
Bilježnici, v. Odvjetnici.
Bitne mane u postupku. Kakva je naredba radi istih potrebita, 806.

Blažja kazan. Uporavljivanje iste na starije narušaje, ako kazneni zakon kazan takovu odredjuje. Proglasni patent III. IV.

Blažje mnijenje. Kada se odluka ima satvoriti po istom, 822.

Bludnja. U izdavanju ili upisivanju koje izprave od strane oběrtnika, 388.

Bodilo, v. Oružje.

Bolestnici, težki. Izvèršivanje kazni zatvora proti istim, 891.

Boravište. Zakonitoga zastupnika, postupanje glede istoga, 614, 615. Okrivljenika, postupanje, ako je isti nepoznat, 621—624. Jamca, postupanje glede istoga, 781, 782, 783. Osudjenika, ili jamca, dostavljanje osude, ako se boravište nezna, ili ako je izvan okoliša dèržavnoga, 833. U koliko je pri postupku, obavljenom proti odsutniku, dopuštena povrata u stanje pèrvašnje, 872. U koliko ide sviedokom i vieštakom naplata, kad se preslušavaju izvan svoga boravišta, 917—921.

Bordižanje, protupropisno; smatra se kao kriomičarstvo pokušano. 192, 193, 195.

Brat, v. Bratja i sestre.

Bratja i sestre narušnika, roditeljah njegovih i supruge njegove. U koliko se istim neubraja data pripomoć, 177, 217, 457. U kojem obziru mogu se smatrati kao sviedoci sumnjivi, 697.

Brod. Kad se dohodarstvenim urednikom uzkrati pristup na brod, 455, 456, v. Ladje.

Brod; kapetan od —. Kažnjenje istoga radi nepravilnosti u manifestu od broda, ili u prijavi o robi, 289, 308. Tako isto kad kapetan neima toga manifesta, ili kada se krati pokazati ga, 460.

Brodar, v. Vozač.

Brodarstveni manifest. Nepravilnost u istom, 289. Kazan i jamčenje za nepravilnost, 308. Kada toga manifesta neima, ili kad kapetan uzkrati pokazat ga, 460.

Brojeva loterija. Priredjivanje takove, 438. Šta je brojeva loterija, 442. Kazan radi nepovlaštenoga stavljanja u istu, ili radi priredjivanje iste, 442, 444, 445, 446.

Buka. Netreba činiti je pri uhitjivanju, 565.

C.

Carina; promet podvèržen carini. Nepravilnosti očitovanjah u istom, 283—286.

Carinska linija. Protuzakonito prekoračivanje iste smatra se kao kriomičarstvo, 185—188, 397, v. Oznaka. Kriomičarstvo.

Carinske ceste, v. Oznaka.

- Carinski iznimak.** Kada se uvoženje ili izvoženje robe u istom smatra kao kriomičarstvo, 186, 187. Pokušaj kriomičarstva, 190, 195, v. Carinski okoliš. Zabrane.
- Carinski okoliš.** Kad se uvozi roba u isti, a nije se zadovoljilo propisanim uviетom, smatra se kao kriomičarstvo, 185. Tako isto kad se protuzakonito izvozi roba iz istoga, 187. Kad se protuzakonito provози roba kroz isti, 188. Pokušano kriomičarstvo, 190—194. Protuzakonito prevoženje, ili protupropisno pohranjivanje robe kontroli podvèržene u istom, 368—373. Dokaz uvoženja u isti, 728.
- Carinski red.** Ustanovljuje predmete, koji jamče za izkaz o nabavi, izvoru ili o ocarini, 394. Po istom valja vladat se u obziru obèrtničkih knjigah uzaptjenih, 552, 555. Tako isto pri prodavanju predmetah ustavljenih, 557. Služi za pravilo glede preiskivanja, 584. Ustanovljuje razloge sumnje o inozemskom izvoru koje robe, 612, 746, 747. Ustanovljuje, kako se ima dokazati, da je koja roba ocarinjena, 727. Služi za pravilo u obziru troškovah za uzdržavanje i prodaju stvari ustavljene, 933.
- Carinski drum,** v. Drum.
- Cesta.** Zastranjivanje od ceste propisane s robom naputjenom. Kada se smatra kao pokušaj kriomičarstva, 191. Kada kao nepravilnost u prevoženju, 350, 351, 353, v. Put.
- Cestarina,** prikratjivanje iste, 436, 437.
- Ciena.** Posljedica, kad iz cienne pri stečenju koje stvari nastane sumnja o narušaju, 155. Ciena, za jamčeeu stvar dobivena; u koliko ju vlastnik ili založni vierovnik tražiti može, 168, 169, 884. Prodajna ciena kojega predmeta dèržavne samoprodaje; kada ista služi za mierilo pri ustanovljivanju kazni, 320. Ciena, dobivena za stvar jamčeeu, određuje se za namirivanje troškovah, 933.

Č.

- Časopisi,** v. Potrošak; daća od —.
- Čestice** smiešane, pomoćno sredstvo narušaja, 146, v. Pomoćna sredstva.
- Četa,** v. Četa kriomičarska.
- Četa kriomičarska.** Šta se razumieva pod četom kriomičarskom, 178. Začetnici i kolovodje, 179, 181, 247. Osiguratelj poduzetjah, 182. Vodja pri pojedinih poduzetjih, 182. Drugi članovi čete kriomičarske, 183. Članovi čete kriomičarske, uhitjenje istih, 559.
- Četèrnaesta godina života.** Kada se s obzirom na istu ima sviedok smatrati kao zavèrzan, 696. Kada se izreka takovoga svie-
- (Croat.)

doka ima smatrati kao znak za uglavljenje okrivljenika, 767, v. Nedorasli.

Četiri godine, najdulje trajanje zatvora, 60.

Čin; okolnost —, v. Znaci.

Činjenica, v. Opis čina.

Čistina plemenitih metallah, v. Metalli.

Čitanje. Opisa od čina, 537. Napisnika prije zaglavljenja, 670. Imenito napisnika o izrekah sviedočkih, 712.

Čitanje i pisanje. Pristojnik, prizvan k izvidjanju i preslušavanju, treba da je vieš čitanju i pisanju, 657.

Članovi kriomičarskoga društva, v. Kriomičarska društva.

Čuvanje, v. Pohranjivanje.

Ć.

Ćud, v. Stanje duha i razuma.

Ćuti; smetja —. U koliko ista izključuje ubrojivost, 15.

D.

Daće. Glede kojih daćah uporavljuje se zakon kazneni. Proglasni patent I. II. Na kojih daćah ima se osnivati odmiera kazni, 44, 45, 205, 206, 265, 266. Na koliko, 46. Imenito na uvoznini i izvoznini, 47 i 48. Daće pripadajuće, priuzdržavaju se pri izvršivanju kazni, 80. Daće pripadajuće, sadržane su pod jamstvom za narušaj, 138. Da li se dužnost: platiti prikratjenu pristojbu, uternjuje ugasnutjem kazni, 467. Odmiera i pobiranje daćah nemogu bit predmet pritužbam kod sudovah dohodarstvenih, 838. Kada se kazni na imovinu iztierivati imadu putem, koi je propisan za iztierivanje na dugu zaostalih daćah neizravnih, 894, v. Potrošak. Samoprodaja.

Daće, koje se platjati imadu dohodarstvu loterijskomu. Od igarah loterijskih, prikratjivanje istih, 445, 448.

Daće, koje se platjati imadu dohodarstvu poštanskomu. Od zavodah prevoznih, prikratjivanje tih daćah, 426, 431.

Daljina. Proračunavanje iste, kada se naknadjuju troškovi vieštakom, liečnikom, ranarnikom, primaljam, 921.

Dalmacia. Ovaj zakon kazneni neuvodi se u Dalmacii. Proglasni patent.

Dan i ura kada bude sačinjen napisnik, ima se navesti u istom, 660, 672. Dan, kada bude odpravljena osuda, 826. Dan dostavljene osude; koi se kao taj smatrati ima, ako je boravište osudjenika ili jamca nepoznato, ili ako je isto izvan okoliša državnoga, 833.

Dar; davanje, ponudjanje ili obećavanje istoga. Kada leži u tom začetničtvu, 20. Pri kriomičarstvu, 231, 232. Pri težkih narušajih dohodarstvenih, 273. U drugih slučajevih, 462. Kada leži u tom pravni znak, ili kada podkriepljuje to sumnju, 605, 610.

Davanje dara, v. Dar.

Davanje pomoći. Za narušaj dohodarstveni, kada se sadržava u tom sukrivnja ili dioničtvu, 24, 25, 174, 175. Kada se ima smatrati kao dioničtvu, ako tko propusti, krati se ili zateže se dati pomoć pri izsledjivanju, 175, 219. Niekoje vërste davanja pomoći pri kriomičarstvu, 217, 218.

Delegacia, v. Okružni ured.

Dèrzovito kriomičarstvo, v. Kriomičarstvo.

Dèržatelj stvari jamčeće. Kada ista ima se uračunati u kazan, koja pade na dèržatelja, 171. U koliko proti njemu ima mesta jamčenju stvari, 153. Kada isti može zahtievati, da se stvar predate sudu, 161. Kada je istomu otvoren put pritužbe, 839.

Dèržavna blagajnica. Priuzdèržaj pravah njezinih, 80. Koje troškove postupka podmiruje ista blagajnica, 907, 912, 913. Davanje predujamah iz iste, 915, v. Daće. Izklopna. Samoprodaja.

Dèržavna samoprodaja, v. Samoprodaja. Izklopna prava.

Dèržavna služba, ili uživanje mirovnice, okolnost je otegotjujuća, 90.

Dèržavni okoliš, v. Ovozemstvo. Boravljenje izvan istoga, v. Boravište. Inozemstvo.

Dèržavni papiri. Polaganje istih sigurnosti radi, 566.

Dèržavni urednik, v. Urednik. Pravoslovni.

Deset hiljadah forintih. U koliko svota ova čini najveću mieru kaznenu, 39, 40.

Dieca (infantes). Dà li su prikladna za ubrojivost, 15. Kàko valja š njom postupati pri narušajih dohodarstvenih, 81. Roditelji i tutori jamće za istu, 136.

Dieca (liberi). Glava od obitelji jamči za istu, 135. Dieca okrivljenika, bratje i sestarah mu, i ženitbenoga mu druga, v. Rodjaci.

Diel u koristi od narušaja dohodarstvenoga, v. Korist.

Diela onice. Oznaka istih, 345. Nepravilnost u opisu, 346. Znamenite promjene u istih, 347. Uzkratjeno otvaranje, 455, 456. v. Obèrtne naprave. Obèrtne prostorine.

Dieljenje kazni na narušnika i na jamca; kada tomu ima mesta, 142.

Dioni napisnici, v. Napisnik.

Dionice banke narodne. Polaganje istih radi sigurnosti, 566.

Dioničtvu. U starjem narušaju, na koliko se suditi ima po ovom zakonu kaznenom. Proglasni patent V., v. Dionik.

- Dionik.** Tko se ima smatrati kao dionik, 25. Uvjet za ubrajanje dioničtva, 26. Kod kojih narušajah podleži dioničtvo kazni, 27—29. Razmierje izmedju više njih u obziru odmierivanja kazni, 94. Mierilo za odmierivanje kazni, po sebi, 98. S obzirom na veličinu predmeta, 99. U razmierju više dionikah medju sobom, 100, 101. U razmierju dionikah naprema krivcem, 102. Jamčenje dionikah za narušaje, radi kojih dioničtvo nije kažnjivo, 137. Proti istim može se potierati na stvari ležeće jamstvo za kazni na imovinu, 154. Dionici u kriomičarstvu ili u težkih narušajih dohodarstvenih, 175. Datom pripomoći, 176, 177. Družtva kriomičarskoga, 255, 259. Narušajah biljegovnih, 399, 410, 413—417. U protupropisnom upotrebljivanju poštanstva, 424. Povriede zapora uredovnoga, 452. Dioničtvo, utemeljeno stečenjem, pohranjivanjem ili razširivanjem predmeta, na koliko po ugasnutju kazni nije kažnjivo naprema predniku, 469. U kojem slučaju daje mu zakon oprostjenje kazni, 478. Zagoda kazni radi dioničtva, 483, 485, 486. Ugasnutje jamčenja njegova, 493. Kojoj vlasti pripada iztraživanje istoga, 524. Kada se isti ima izsliedovati pri izvidjanju učina, 575, 576. Razpitiivanje za dionike pri preslušavanju sumarnom, 591. Koju dokaznu moć imadu izreke dionikah, 708, 709. Kada se izreka njihova može smatrati kao znak za uglavljenje okrivljenika, 767. Osuda, kad je postupak činjen proti dvojici ili više njih, 827.
- Divna, v. Ured.** Dohodarstveni uredi.
- Dnevnik.** Vodjenje istoga, 673. Kada se dnevnik ima priklopiti, 674.
- Doba.** Koja izključuje ubrojivost, 15. Koja sadržaje okolnost olakotjuuću, 695, 696. Kada se kazivanje sviedoka, koi neima zakonite dobe, može smatrati kao pravni znak, 767.
- Dobrotvorni javni zavod, v. Zavod.**
- Dobrovoljni odstup od narušaja ili od uzrokovanja veće štete,** smatra se kao okolnost olakotjuuća, 92, v. Priznanje.
- Dobrovoljno.** Olakšavanje izvidjanja, okolnost je olakotjuuća, 92. Odaja drugih krivacah ili dionikah, okolnost je olakotjuuća, 92. Izpuna dužnosti povriedjene; posljedice š njome skupčane, 477, 478, 479, 495.
- Dogadjaj, slučajni. v. Slučajni.**
- Doglas.** Nespadaju u dnevnik, 673. Nesmije se nikomu dopustiti, da doglase pregleda ili da ih prepíše, 855.
- Dogovaranje s drugimi osobami.** U koliko je to dopušteno zatvoreniku, 563, 564.
- Dohodarstvene prikrate.** Pojam istih, 8. Na koliko spadaju k istim kriomičarstvo i težki narušaji dohodarstveni, 12, 393. Jamčenje predmeta od istih za kazan, 147. Proti daći od potroška, koja se namiruje prigodom označivanja uredovnoga, 396—399, 404, 406, 407. Proti daći od biljega papirnoga, 408—410. Proti

poštanstvu, 423—426. Proti cestarini, mostovini i skelarini, 436, 437. Proti loteriji, 438—441, v. Kaznena ustanova. Ponavljanje. Jamstvo.

Dohodarstvene vlasti, upravljajuće. Uredovna dielatnost istih pri narušajih dohodarstvenih, 510, 516, 543, 544, 550, 551, 562, 789, 790, 791, 792. Izmedj njihovih perovodnih urednikah ili viećnikah imadu se uzimati prisiednici kod sudovah dohodarstvenih, 794, 797. Poslovni red kod istih, 799. Pravna sredstva proti odredbam istih u pravnom postupku, 834, 837, 838. Kako imadu postupati glede pravnih sredstvah i prošnjah za milost, 866.

Dohodarstveni narušaji. Na koje se uporavljuje zakon kazneni. Proglasni patent III. Pojam, 1, 2. Potanja oznaka istih, 3—5. Proti kojim propisom čine se dohodarstveni narušaji, 6. Razdieljenje u obziru neposrednoga posliedka, 7, 8. Rodovi narušajah dohodarstvenih, 9—11. Koji narušaji podvrženi su ovomu zakonu kaznenomu, 31. Narušaji tudjinacah, 32. Narušaji, koji budu počinjeni u drugih krajevih okoliša dèržavnoga, 33—35. Prekidaju zagodu, 487, 488, 489, 491. Tko je dužan, ulazit im u trag iliti odkrivat ih, 507, 508, 509. Učin istih, 569. Kako se isti imadu navoditi u osudi, 826, v. Postupak. Dohodarstvene prikrate. Težki. Kriomičarstvo.

Dohodarstveni poslovⁱ. Vlasti, koje su za te poslove naredjene, odredjuju izvršbu odlukah, 886, v. Dohodarstvene vlasti.

Dohodarstveni sudovi. Vèrste istih, i na što su odredjeni, 517—519. Izvidjajuće i iztražujuće vlasti podčinjene su sudovom dohodarstvenim. 520. Ovi sudovi pripuštaju koga na polaganje prisege dopunitbene, 726. Zaglavljena razprava kojim putem dolazi do tih sudovah, 790, 792. Kako su u sebi sastavljeni, 794—797. Koi se broj glasovateljah iziskuje pri istih, 798. Odlučuju kaznene slučajeve, koji pred njih dodju, premda isti spadaju u uredovno područje upravljajućih vlastih dohodarstvenih, 804. Pravna sredstva proti odredbam i odlukam istih, 834. U koliko postupaju isti pri izvršivanju odlukah, 886, 896, 897, v. Kotarski sudovi. Višji sud. Višnje.

Dohodarstveni sudovi kotarski, v. Kotarski sudovi.

Dohodarstveni ured, v. Ured.

Dohodarstveni uredi izvršujući. Isti su dužni odkrivati narušaje dohodarstvene, 507. U kojih slučajevih imadu isti obavljati izvidjanja i iztrage, 514, 515. U kojih su slučajevih vlastni uslišati prošnju radi odustaje od pravnoga postupka, 543. Prosto priznanje, pred istimi položeno, 685. Pravna sredstva proti odredbam istih u postupku pravnom, 834, 837, 838.

- Dohodarstveni urednici i službenici. Povriedjivanje dužnosti njihove, 3. Kada isti protupravno postupaju s porezovnikom, 4, v. Urednik.
- Dohodarstveni višji sudovi, v. Višji sud.
- Dokazi o okolnostih čina. Načini dokaza, izrazito naznačeni, 675. Obćeniti uviet, bez kojega neimaju se uvažavati dokazi, 676. Uvažavanje istih, 677. Priznanje, 678—687, 729, 730, 779. Izprave, 688—694. Kazivanje svjedokah, 695—716, 731. Mnjenje vieštakah, 717—725, 741—748. Prisega dopunitbena, 726. Knjige oběrtničke, 732—740. Kušnje od diela, 749—754. Istimi se posviedoćavaju uvieti jamstva, 780.
- Dokazi. Priobćivanje istih pri preslušku kratkom iliti sumarnom, 589. Priobćivanje istih pri preslušku redovitom, 641. Priobćivanje istih jamcu, 785, 788. Uvažavanje istih pri riešitbi, 802, 808. S pomanjkanja pravnih dokazah, ukinutje iztrage, 810. Kada poradi novih dokazah ima miesta obnovi postupka, 878—882.
- Dokazi za uglavljenje jamca, v. Jamac.
- Dokazi za uglavljenje okrivljenika, v. Okrivljenik.
- Dokazivanje, da su napatjeni predmeti, kao što treba, stavljeni pred divonu, 354—360.
- Dopisivanje; u koliko se time podkriepljuje pravna sumnja radi kriomičarstva, 610.
- Dopisivanje vlastih; nije dopušteno nikomu zagledavat u isto, ili prepisivat ga, 855.
- Dopuna izvidjenjah, kada može ista biti predmetom pritužbe, 837.
- Dopunitbena prisega, v. Prisega.
- Dopustnica za oběrtovanje; kad tko propusti izvaditi ju, 344.
- Dostavljanje odredabah. Obćenito pravilo, 830. Navlastito osobi takovoj, koja je pod skěrbstvom, 831, 832. Kada je boravište osudjenika ili jamca nepoznato, ili kada je isto izvan okoliša děržavnoga, 833.
- Došastje zakašnjeno, v. Zadocnjeno došastje.
- Dozvola; prekoračenje dozvole, v. Prekoračenje.
- Drum, v. Cesta.
- Drumovi. Upotrebljivanje istih od strane poštanstva, 435.
- Društvo (kriomičarsko), v. Kriomičarstvo.
- Dućani, v. Stačuni.
- Duhan. Zabranjeno proizvodjenje istoga, 312, v. Samoprodaja.
- Dužnost povriedjena. Koje su posljedice, kada se istoj dragovaljno zadovolji, 477, 478, 479, 495.
- Dužnosti. Dohodarstvenimi propisi utemeljene; dà li se iste ukidaju ugasnutjem kazni, 467. Obćenite, u obziru postupka pri narušajih dohodarstvenih, 531—534.

Dvadeset i četiri ure, najkratje trajanje zatvora, 60.
 Dvie forinte. Najmanja odmiera za kazni na imovinu, 38.
 Dvorska oblast. Proti odlukam iste neima više molbe, 847.
 Dvoumna pitanja, v. Pitanja.

E.

Erdeljska, v. Ugarska.

F.

Formalno priznanje, v. Priznanje.
 Formalnosti. Propisane za izprave, uviet su za dokaznu moć njihovu, 688. Kada se izvršenje istih smatra kao predmet pritužbe, 837.

G.

Glasovatelj. Koi se broj glasovateljah iziskuje kod sudovah dohodarstvenih, da se satvori odluka valjana, 798. Na što valja svaki glasovatelj da pazi pri odlučivanju, 800. Kako treba da se vlada onaj, koi izviestjuje, 821. Odstupljivanje od mnienja izjavljena, 823. Kad imadu svi glasovatelji podpisati osudu, 829.
 Glava od obitelji. Ista jamči za članove od obitelji, 135.
 Glave od čete kriomičarske, v. Kriomičarska četa.
 Glavno vodjenje poslovah društva kriomičarskoga utemeljuje začetništvo, 252.
 Globe. Vërsta kaznena, 36. Vërsta kaznih na imovinu, 37. Pretvaranje kazni zatvora u globu pri kriomičarstvu dèrzovitom, 241. Za začetnike i učinitelje kojega društva kriomičarskoga, 263. Kada se pokraj iste izreći ima zatvor, koi treba da se izvrši umiasto globe, 812. Način izvršbe, 894. Troškovi, s iztjerivanjem globah skopčani, 933, v. Imovina.
 Gluh. Kako se isti ima izpitivati ili preslušavati, 665, 666, 667.
 Gluho-niem, v. Gluh.
 Gotovljenje orudja ili napravah, v. Orudje. Naprave.
 Gradjanski sudovi. Kada viećnici od ovih sudovah imadu udioničtvovati kao prisiednici kod sudovah dohodarstvenih kotarskih, 795. Na koliko se osude i naredbe vlastih i sudovah, zvanih za riešavanje narušajah dohodarstvenih, imadu uzporediti s izrekami i naredbami sudovah gradjanskih. 887. Ovëršivanje kaznih na imovinu po tih sudovih, 894.

- Gradjanski zatvor. Kada mu ima mesta proti jamcu, 143. Zatvor
 ovi nije dopušten onda, kada se iztjeruju troškovi postupka, 902.
 Gradjansko pravo, v. Trošak.
 Gubitak. Vërsta je kaznena, 36. Spada medju kazni na imovinu, 37.
 Umjesto kazni po vrijednosti, 52. Kada predmet, dosudjen na gu-
 bitak, nebude pri ruci, 53. Posljedice gubitka, po zakonu dosu-
 djena, 54. Niekotih pomoćnih sredstvih kriomičarstva, 209, 210.
 Srećakah od inozemskih loterijah, 444, v. Imovina; kazni na —.
 Gubitak pravah i povlasticah, v. Pooštrenja. Obèrna po-
 vlastica.

H.

- Hrana zatvorenikova, 563.
 Hranitbeni troškovi, v. Put.

I.

- Igra, v. Loterija. Izigravanja.
 Igraće karte, v. Potrošak; daća od —.
 Ime. Kada u očitovanju o robi naznačeno bude ime obćenitie, a ne
 tarifno, 298.
 Ime osudjenikovo, v. Proglašenje.
 Imovina; kazni na —. Šta se razumieva pod istimi, 37. Najmanja
 odmiera, 38. Najveća odmiera, 39—41. Ustanovljivanje istih,
 kada predmet nije sasvime poznat, 42, 43. Po daći, 44—48. Po
 vrijednosti, 49—51. Gubitak, 52—54. Na što su kazni ove na-
 mienjene, 55. Odredjivanje istih proti malolietnikom, 82. Sadèr-
 žane su pod jamstvom za narušaj, 138. Dostavljanje osude, kojom
 se proti osudjeniku ili jamcu odredjuju kazni na imovinu, 833.
 Moć osudah i naredabah u pogledu istih, 887. Kada se iste
 imadu izvršiti, 894, v. Pretvaranje. Globe.
 Imovina okrivljenikova. Prosudjivanje iste, 652.
 Inozemci, v. Tudjinci.
 Inozemski izvor, v. Izvor.
 Inozemstvo. Pod istim razumieva se i more, Predgovor, 3. Od-
 miera carinah, postojeća za promet s istim, koi je carini pod-
 vèržen, ima u pravilu služiti za temelj pri odmierivanju kazni, 48.
 Unošenje robe iz istoga, nezadovoljivši propisanim uvietom, smatra
 se kao kriomičarstvo, 185. Isto tako protuzakonito izvoženje u
 inozemstvo, 187. Kako valja postupati, kada se boravište jamca
 nalazi u inozemstvu, 783.
 Izdatci, imadu se bilježiti u knjigah obèrtničkih, 734, 736.

- Izdatnik izprave.** Moć dokazna iste na njegovu korist, 691. Proti njemu, 692. U kojem razmierju naprema njemu ima biti koi tretji, za da izprava proti njemu dokazuje, 693. Posviedočenje, da je izprava rukom pisana, 694.
- Izdatnik očitovanja o robi.** Kažnjenje istoga, 301, 302, 304. Jamčenje istoga, 303. Kada izdatnik očitovanja propusti dokazati, da je naputjeni koi predmet stavljen pred ured, 354, 355, 358. Kada isti kod naputjenoga predmeta propusti razjasniti razliku izmedju izprave propratne i robe, 359, 360.
- Izigravanja.** Prikrata dohodarstva loterijskoga pri istih, 438, 440, 441. Kazan, 445, 446, 448. Kada se odrede dobitci u većem broju ili u većem iznosku, 449. Kada se poduzme igra bitno različita od one, na koju dozvola glasi, 450. Druge zastrane od dozvole, 451.
- Izjašnjenja.** Koja ima dati vlastnik ili založni dèržalac jamčee stvari, 155. Koja može podnieti jamac, 787.
- Izkaz.** O namirenoj carini ili o izvoru inozemskom pri protupropisnom odpremanju robe, 373. O nabavi, izvoru ili o ocarini. Propust toga, 379—383. U koliko se dužnost izkaza ukida ugasnutjem kazni, 467, 468. Tako isto potonjom ocarinom, 479. Postupak pri izkazivanju, 499. Učin istoga, 570. Razlozi sumnje glede toga, 612. Na koliko propust izkaza prinosi na utemeljenje pravnih znakovah o narušaju, koi je učinjen s predmetom neizkazanim, 604—608. Dopušteni načini dokaza, 727. Dokaz o uvozu u okoliš carinski, 728. Priznanje, 729, 730. Kazivanja svjedokah, 731. Knjige obèrtničke, 732—740. Nalaz vieštakah, 741—748. Kušnja od diela, 749—754. Odluka o izkazu, 808.
- Izklopna prava blagajnice dèržavne.** Potierivanje istih nećini predmeta za pritužbu kod sudovah dohodarstvenih, 838.
- Izklopni priuzdèržaj.** Kod predmetah dèržavne samoprodaje, v. Samoprodaja. Za dohodke poštanske, v. Poštanstvo. Kod mosta ili skele, 437. Pri pogodbah na sreću, v. Loterija.
- Izmišljene okolnosti čina.** Obmamljivanje izmišljenimi okolnostmi čina pri preslušku zabranjeno je, 632.
- Iznosak sigurnice,** v. Osiguranje.
- Izopačivanje izvanjsko od strane učinitelja,** okolnost je otegotjujuća, 201.
- Izpitivanje.** Jamca, 782, 785. Kada se isto ima činiti, 788.
- Izpitivanje sviedoka,** v. Sviedočka kazivanja.
- Izповiєst,** dobrovoljna; okolnost je olakotjujuća, 92, v. Priznanjè.
- Izprave.** Propušteno ili krivo unošenje istih u knjige obèrtničke, 387, 388. Kada je u istih sadèržan pravni znak, 603. Uviet dokazne njihove moći, 688. Javne izprave, 689, 690. Ine, 691—694. Kada služe iste za uglavljenje okrivljenika, 760, v. Papirni biljeg.

- Izprave krive ili nepravilne, upravljanje istih, zatim krivotvorenje izpravah.** Okolnost otegotjujuća, 91. Kada se to smatrati ima kao data pripomoć, 176. Kada je u tom sadržan pravni znak, 607.
- Izprave, krive, krivotvorene ili podmetnute. Kriomičarstvo s istim. Pojam,** 236. Kazan, 237, 241. Teški dohodarstveni narušaji s istim, 273. Upotrebljivanje istih, ili pravih izpravah za koi drugi predmet, a ne za onaj, za koi su bile izdate, 461. Razprostiranje ili ustupljivanje krivih, nepravilnih ili krivotvorenih izpravah, Na istom miestu.
- Izpričavanje, v. Opravdanje.**
- Izpuna potonja uvieta, propisanih za ocarinjanje uvozno; kada ista ukida kazan poradi zanemarenoga izkaza o pribavi, izvoru ili ocarini,** 479, v. Potonja.
- Ižreka, v. Odgovori.**
- Izslidovanje okrivljenika; kada se tim povodom ima dati naknada,** 911, 912.
- Izslidovanje. Kad tko nastoji prepriečiti izslidovanje, sadržan je u nastojanju takovom pravni znak,** 603, v. Davanje pomoći. Pripomoć.
- Iztraga okrivljenika. Komu je ista doznačena,** 510—515. Kojoj je od tih vlastih naložena, 522. Imenito na pograničju od dva kotara, 523. Začetnikah, sukrivacah i dionikah, 524. Kad tko pade pod iztragu u dva ili u više kotarah, 525. Doznačivanje od strane višjih vlastih, 526. Prediztraga, 585—593. Uvieti prediztrage, 594. Postupak, kada neima tih uvieta, 595. Zaključak, da se tko ima uzet u iztragu, 596. Osobe, koje se imadu uzeti u iztragu, 597—612. Poziv okrivljenika, 613—625. Preslušak, 626—655. Da li zaglavak iste može bit obustavljen time, što jamac nije bio obaviešten, 781. Da li jamac može zahtievati, da se iztraga pretèrgne ili odgodi, 788. Ukinutje iztrage s pomanjkanja pravnih dokazah, 810. Valja u osudi navesti dan, kada se je iztraga započela i kada zaglavila, 826. Pravna sredstva proti odredbam vlastih, uredah i urednikah, obavljajućih iztragu, 834. Obnova postupka, ako je iztraga ukinuta bila s pomanjkanja pravnih dokazah, 878, v. Okrivljenik. Postupak.
- Iztraživanje unutarne od strane ureda carinskoga. Smatra se kao okolnost otegotjujuća, kad je očitovanje o robu tako uredjeno, da se nepravilnosti nemože ući u trag bez iztraživanja unutarnjega,** 299.
- Iztražna vlast. Kod iste slobodno je zagledavati u spise i prepisivati ih,** 855.
- Iztražni troškovi. Da li se troškovi ovi naknaditi imadu, valja da bude izrečeno u presudi kaznenoj,** 816. Komu se može naložiti naknada istih, 817. Naknada tih troškovah ima se ustanoviti u

osudi, 826. Kada se u tom obziru ima izdati naredba, Na istom mestu, v. Troškovi.

Izvadci, v. Spisi.

Izvan tērgovine stavljen a roba. Navodjenje robe dopuštene umiesto takove, koja je stavljena izvan tērgovine, 283, 284. Pri-tovarivanje robe, izvan tērgovine stavljene, k takovoj, koja je dopuštena, 299. Protupropisno prodavanje ili pohranjivanje iste, 365, 366.

Izvanjska zaprie ka, v Zaprie ka.

Izvanjski zavitak, v. Shrane.

Izvēršba kazni. Ako se kazan i izvērš i, zato se ipak ima pripada-juća daća platiti i šteta naknaditi, 80. U koliko nakon izvēršbe ima mesta daljemu postupku kaznenomu, 472. Svaki korak k istoj prekida zagodu, 491.

Izvēršba kazni zatvora, v. Zatvor.

Izvēršba kaznih novčanih, v. Globe.

Izvēršba narušaja. Stvari, koje u istoj budu uhitjene, neimaju se predati sudu, 161, v. Izvodjenje.

Izvēršba odlukah. Na koliko se prizivom ili prošnjom za pomilo-vanje obustavlja izvēršba, 867, 869, 870, 871. Dà li se ista obustavlja prošnjom za povratu u stanje prijašnje, 876. Vlasti, koje ju naredjuju, 886. Koja moć pripada osudi i naredbam u pogledu izvēršbe kazni na imovinu, 887. Vrieme izvēršbe, 888—891. Način izvēršbe, 892—899.

Izvēršba odpravljenja, v. Odpravljenje.

Izvēršba osobnoga jamčenja. Svota, glede koje istoj može biti mesta, 141. Svota, za koju se ista može potierati, 142. Sredstva ovēršna i naćin izvēršbe, 143. Obavlja se neodvisno od kažnjivosti jamca, 144.

Izvēršba proglašēnja imēna, v. Proglašēnje.

Izvēršba stvarnoga jamčenja. Od koliko je vērstah, 162—165.

Izvidjanja. Predhodna, po saćinjenom opisu ćina, 539. Kada proti dopunjenju istih ima mesta pritužbi, 837.

Izvidjanje ućina, v. Ućin.

Izviestja. Nije nikomu slobodno zagledavat u izviestja ili prepisivat ih, 855.

Izvodjenje narušaja. Koja pomoćna sredstva mogu se oduzeti samo pri izvedenju narušaja, 157—159, v. Izvēršba.

Izvor. Ovozemski, kada isti bude dokazan pri protupropisnom odpre-manju robe, 373. Inozemski izvor robe, dokazan po vieštacih, 741—747. Protudokaz, 748. Za dokaz ovozemskoga izvora, dà li je dopuštena kušnja od diela, 749, v. Kušnja.

Izvori. v. Solišta.

Izvozna roba. Nepravilnosti u odpremanju iste, 353.

Izvozna zabrana, v. Kriomićarstvo.

Izvoznina. Po kojoj mieri ima se na njoj osnivati ustanova kaznena, 48. Kada je ista miero za ustanovljenje kazni pri kriomičarstvu, 206. Tako isto pri nepravilnostih u očitovanju, 281—286. Tako isto pri odpremanju ili pohranjivanju robe u kotaru pograničnom, 370.

Izvoženje robe ili predmetah p'orezu podvèrženih, protu-zakonito, v. Kriomičarstvo.

J.

Jamac. Razmierje izmedju dvojice ili više jamacah, 140. Kada se isti oprostiti može od jedne česti jamčenja, 142. Kada ima miesta građanskomu zatvoru proti istomu radi ovèrhe jamčenja, 143. Šta ima proti njemu bit dokazano, 776. Kada se postupa proti njemu polag naredabah, ustanovljenih za iztragu i za uglavljenje okrivljenika, 777. Pravni postupak proti jamcu, 777, 781—786. Dokaz jamstva, koje se neosniva na krivnji ili dioničtvu, 778, 779, 780. Prava istoga u obziru izvidjenja učina, i u obziru iztrage okrivljenika, 787, 788. Osudjenje istoga, da naknadi troškove postupka, 820. Što mu se dostaviti ima u vlastite ruke, 830. Kada je vlastan primit se priziva, ili moliti za pomilovanje, 836. Tko je, osim njega, vlastan to činiti, Na istom miestu. Može uzeti zastupnika, 854. U koliko mu je dopušteno, zagledavat u spise i prepisivat ih, 855. Kada proti njemu ili na zahtievanje njegovo ima miesta obnovi postupka, 881, 883. Pravo njegovo, kada uslied obnove postupka bude riešen od jamčenja, 884. Koji troškovi postupka mogu njemu bit naloženi, 928, v. Jamstvo.

Jamstvo za kazni. Osobno. U pravilu samo za vlastite čine ili propuste, ili za takove, kojim je sám povoda dao, 124. Obrazloženje jamstva, 125, 126. Vlastodavca za vlasto-imca, 127—132. Obèrtnikah za svoje naredjenike i pomoćnike, 133, 134. Glave od porodice za članove od porodice, 135. Roditeljah ili tutorah za nedorasle, 136. Sukrivacah i dionikah, 137. Veličina jamstva, 138—140. Ovèrha istoga, 141—143. Kad se jamstvo steče s krivnjom ili dioničtvom, 144. Onoga, koi je izdao očitovanje, 303. Onoga, koi primi robu, 305. Onoga, koi robu vozi, 306. Ograničenje jamstva ovih osobah, 307. Za sviedočbu od broda, i za objavu, koja se predati ima u lukah pomorskih, 308. Jamstvo kod napuštene robe neukida se time, ako se otkrije učinitelj prevare, 356, 359. Za narušaje proti mieram, uvedenim za nadgledanje prometa i obèrtovanja, 395. Ugasnutje osobnogajamstva, 466, 492—496. Dokaz uvietah za jamstvo, 780. Uvažavanje pri riešitbi, dà li jamstvo postoji, 802. Rok za riešavanje o jamstvu, 818. Predmeti viećanja, 819. Ima se izreći u osudi, 826. Kada se o jamstvu ima satvoriti osobita osuda, 828.

Jamstvo za kazni. Stvarno. Stvari, na kojih isto leži, 145, 146. Slučajevi toga, 147—161. Pravo, na kojem se osniva, 152—155. Tieranje toga prava, kada je tomu vrieme, 156—159. Način, kako se tiera, 160, 161. Kako se ovèršuje, 162—165. Privatne pravne tražbine na stvar jamčecu, 166—169. Uračunavanje jamčece stvari u kazan pojedinih krivacah i dionikah, 170—172. Prevoznih sredstvih pri kriomičarstvu, 211. Za sviedočbu od broda, i za objavu, koja se predati ima u lukah pomorskih, 308. Za narušaje proti mieram, uvedenim za nadgledanje prometa ili obèrtovanja, 394. Ugasnutje, 466, 497, 498. Riešitba o istom, 818, 819, 826. Ovèrha, 893.

Jarak, v. Opasana.

Javna obznana. Da se pozove pred sud okrivljenik, koi se ili kojega se prebivalište neznade, 621. Uvèrštenje u novine, 622. Iznimka, 624. Da se pozove jamac, 783.

Javne izprave, v. Izprave.

Javne svèrhe, koje se dohodarstvenimi narušaji upropaštjuju; uvažavanje istih pri satvaranju odluke, 800.

Javni uredi, v. Uredi.

Javno stavljanje na sramotište, v. Stavljanje.

Jednakost odvietah. Kako se satvara odluka pri jednakosti odvietah, t. j. kad su odvieti jednako razpolovljeni, 822.

K.

Kalendar. Po istom se računa vrieme zatvora, 61.

Kamenje, v. Oznaka.

Kašnjenje u davanju pomoći, kad se čini izsliedovanje radi kriomičarstva ili težkih dohodarstvenih narušajah; na koliko se to smatra i ima kao dioničtvo, 175.

Kazan; dostojan kazni. Neka se š njime nepostupa strožije, nego što je zakonom propisano, 800.

Kazan; vrieme —, v. Zatvor. Početak.

Kazivanje (sviedoka), v. Sviedočka kazivanja.

Kaznena odmiera. Koji narušaji imadu se uvažavati radi odmiere kaznene, 112, v. Najveća. Najmanja.

Kaznena odmiera. Vrieme, na koje je slododno odmierivati kazan, 86. Oprost ili ublažavanje putem milosti, 87. Uvažavanje okolnosti otegotjujućih i olakotjujućih, 88. Okolnosti otegotjujuće, 89—91. Okolnosti olakotjujuće, 92—94. Načela pri odmierivanju kazni, 95—97. Razmierje kazni za više krivacah ili dionikah, 98—102. Kad se steku kaznene ustanove od raznih zakonah, 103, 104. Kad se steku dva ili više narušajah dohodarstvenih, 105—114. Promienjivanje kazni, 115—121. Pokratjivanje kazni, 122, 123. U koliko se kazan razdielit može medju narušnika i

jamca, 142, v. Jamstvo. Kriomičarstvo. Težki dohodarstveni narušaji. Kaznena ustanova.

Kaznena ustanova. Vërste kaznene u obće, 36. Kazni na imovinu, 37—55. Zatvor, 56—62. Pooštrivanje kaznih, u obće, 63, 64. Osobite vërste pooštrivanja, 65. Pooštrivanje kazni zatvora, 66, 67. Gubitak prava i povlasticah, 68—72. Odpravljjanje, 73—76. Proglašivanje imena, 77, 78. Posljedice kazni, 79, 80. Kažnjenje maloljetnih, 81—83.

Kaznene ustanove. S kriepostju zakona kaznenoga ukidaju se sve starije ustanove. Proglasni patent.

Kaznene vërste, v. Kaznena ustanova.

Kazneni novci. Namiena istih, 55. Podmirivanje troškovah, s postupkom skupčanih, iz istih, 907.

Kazneni zakon za narušaje dohodarstvene. Uporavljivanje istoga u pogledu miesta od narušaja, 30. U pogledu osobnih razmierjah narušnikovih, 31, 32. U pogledu narušajah, počinjjenih u drugom kojem kraju okoliša dèržavnoga, 33—35.

Kazneni zakoni obći. Kažnjenjem polag istih izključuje se odredjivanje zatvora poradi niekojih vèrstah kriomičarstva dèržovita, 225, 227, 232, 237, 238, 239. Tako isto poradi niekojih težkih narušajah dohodarstvenih, 272, 273. Tako isto globe pri niekojih drugih narušajih, 461. Kako valja postupati, kad ima znakovah, da se povede postupak polag ovih zakonah kaznenih, 649, 650, 651, 805. Imadu bit pravilom u obziru troškovah, skupčanih s odpravljjenjem, 932.

Kazneni zakonik obći. Služi za pravilo pri izvršivanju i pooštrivanju kazni zatvora, 57, 66. Nego zabranjuje se stavljati osudjenika javno na sramotište, 67.

Kazneno-sudbeni postupak. O prevarnom spotvaranju, krivotvorenju ili prenošenju oznake, koja se nalazi na robi, 377.

Kazni. Ugasnutje istih. Načini ugasnutja, 466. Posljedice, 470, 471. Ovèršba kazni, 472. Oprost, 473—479. Zagoda, 480—491. Kazni blažje; zabranjeno je obećavat ih pri preslušku, 632. Odmierivanje istih pri riešavanju, 802. Kako ima glasiti osuda, ako su kazni ugasle, 809. Ustanovljivanje vërste i veličine kazni u presudi, 811. Navodjenje kazni u osudi, 826, v. Kaznena ustanova. Kaznena odmiara. Zagoda.

Kaznik, v. Osudjenik.

Kaznionica. Kako se u istoj valja vladati pri izvršivanju kazni zatvora, 930, 931. Kada se kaznionici imadu povratiti troškovi za uzdèržavanje, za odieću i za nastojanje u bolesti, 931.

Kaznište, v. Kaznionica.

Kažnjiv. Šta se u osudi ima izreći proti kažnjivomu, 826.

Kažnjiv; nije —. Kad se to ima izreći. 809.

Kažnjivi slučajevi, manji, v. Manji.

Klanje, v. Porezovni.

Knjige (obèrtničke). Šta se predmnjeva glede predmetah, koji su u knjige upisani, 128, 129. Krivo vođenje istih radi kriomičarstva, 236. Tako isto radi težkih narušajah dohodarstvenih, 273. Razlika izmedju istih i izmedju postojećih predmetah porezovnih, 338. Propušteno ili nepravilno uvrštenje koje izprave u knjige obèrtničke, 387, 388. Nepravilno vođenje knjigah, 389. Propušteno vođenje ili pohranjivanje knjigah, 390. Druge neurednosti u vođenju knjigah, 391. Okolnost otegotjujuća, 392. Kad se tko krati pokazat ih, 455. Uzaptjenje istih, 552. Šta se ima činiti s knjigami uzaptjenimi, 555. Na koliko u protupropisnom vođenju istih leži pravni znak o kriomičarstvu, 608. Ili na koliko podkriepjuje protupropisno vođenje knjigah pravnu sumnju, 610. Tko je dužan voditi ove knjige, 732. Šta se glede tih knjigah iziskuje, 733—736. Pohranjivanje istih, 737. Moć dokazna istih, 738—740. Podvržene biljegu, v. Papirni biljeg.

Knjigovodstvo, v. Knjige.

Kolci, v. Oznaka.

Kolicina. Razlika u prokazu iste, prosta od kazni, 278. Nepravilnost u prokazu o istoj, 279, 280, 281, 282, 283, 285, 287, 288, 290, 291—296. Kad se za porezovni postupak upotrebi množina veća, nego što je prokazana, 326. Proizvođenje množine veće, nego što je prokazana, 327. Umnoživanje iste proti propisu, 338.

Kollekture, v. Sabirnice.

Komina; začinjanje —, v. Porezovni.

Komorska prokuratura. Sudielovanje iste, kad se čine miere radi osiguranja, 567. Pri izvršivanju kaznih na imovinu, 894.

Konačno branjenje okrivljenikovo, 648.

Konačno predstavljanje u saslušku redovitom, 647.

Konji, v. Poštanski konji. Odpremna sredstva.

Kontrola (nadzor), Obèrti, pod istu stavljani; zabranjeno pohranjivanje stanovitih predmetah u tih obèrtih, 372, 608. Pri propuštenju ili protupropisnom vođenju knjigah obèrtničkih okolnost otegotjujuća, 392. Koja uredovna diela vlastni su obavljati uredi, za kontrolu odredjeni, 514.

Kontroli podvržena roba. Nepravilno očitovanje o istoj, 287. Nepravilnosti u prevozu iste robe, kada se šalje pod zaporom uredovnim, 353. Protupropisni prevoz u kotaru pograničnom, 368—370, 373. Protupropisno primanje ili pohranjivanje, Na istom miestu. Protupropisni prevoz ili pohranjivanje u unutarnjem okolišu carinskom, 371. Kada se propusti izkaz o nabavi ili o izvoru ovakove robe, ili o tom, da je roba ta ocarinjena, 379, 380. Prekèršaj propisah o prodavanju robe, kontroli podvržene, 384.

Kontrolni postupak. Nepravilnosti očitovanjâh za taj postupak, 287, 288.

Korist od izreke. Obecâvanje ili davanje stanovite koristi; na koliko se time utemeljuje začetništvo, 20. U koliko ista korist izključuje vjerodostojnost sviedoka, 695.

Korist od narušaja. U koliko u ovoj koristi leži dioničtvo u narušaju, 25, 175. Kada primanje te koristi povlači za sobom jamstvo za stvar, 127—130. Kada jamac neuzme takove koristi, tad se obâljuje iznosak jamstva, 142.

Koristit se. Kad se tko protupropisno koristi poštanstvom, 423, 424, 429, 430, 432. Kad se tko protupropisno koristi mostom ili skelom, 436. Kojom pometnjom, v. Pometnja.

Kotarske vlasti, koje upravljaju poslove dohodarstvene. Iste izvidjaju učin i iztražuju okrivljenika, 510. Miere, za to dozvoljene, 512, 513. Narušaji, doznačeni riešavanju istih, 516. Kada se istim predložit ima opis čina, 540. U kojih slučajevih opunomoćene su iste odustati od zakonitoga postupka, 543, 544. Kada do njih ide utok, podnešeni proti tomu, što se je odbila prošnja, kojom je tražena odustaja od postupka zakonitoga, 551. Pri manjih narušajih mogu te vlasti, kada se uzkrati odgovor, narediti, da se okrivljenik primora na odgovaranje, 637. Kako se te vlasti imadu vladati po zaglavljenoj razpravi, 789, 790—793. Koja pravna sredstva i koje prošnje za milost imadu se istim predavati, 847. Kuda dalje teći imadu pravna sredstva i prošnje za milost proti riešitbam tih vlastih, Na istom miestu. U koliko se za riešitbu pritužbe koje iziskuje privola načelnika od vlasti kotarske, 857. U kojih slučajevih izriču ove vlasti, da se globa, koje nije moguće iztjerati, promieni u kazan drugu, 896, 897.

Kotarski sudovi za narušaje dohodarstvene. Na što su odredjeni, 517. Kada im se priobćiti ima razprava, glede koje bude se odustalo od postupka, 793. Kako imadu bit sastavljeni, 794, 795. Zapisizanje prisiednikah, 796. Potrebiti broj glasovateljah pri istih, 798. Pribijanje osude pri istih, 833. Istim imadu se pošiljati pritužbe, 842. Koja se pravna sredstva i koje prošnje za milost imadu predavati kod istih, 846. Pravna sredstva i prošnje za milost proti odlukam istih kamo imadu teći, Na istom miestu. Postupak istih glede pritužbah, 856, 857, 858. U kojih slučajevih izriču isti, da se kazan novčana, koje nije moguće iztjerati, pretvori u zatver, 896, 897, v. Dohodarstveni sudovi.

Kovani novci, v. Vriednota.

Krajevi okoliša dèržavnoga, zakonu ovomu podvèrženi. Kako se ima postupati s narušaji, počinjenimi u ovih krajevih, 33—35.

Kramar, v. Tèrgovci. Obèrtnici.

Kramarska povlastica, v. Obèrtna povlastica.

Kramarska roba, v. Opasana.

Kratjenje. Ulaza ili sudielovanja prigodom uredovnoga kojega diela, 455, 456. Obaviestih, koje se zahtievaju prigodom prevoženja, 459; ili pokazanja papirah, služećih za izkaz, Na istom miestu. Kratjenje: predložiti manifest iliti pismo od broda, 460, v. Uredovno dielo.

Kriminalna iztraga. Kako valja vladat se, kad se kriminalna iztraga steče s postupkom radi narušajah dohodarstvenih, 649, 650, 651.

Kriminalni sud. Kada viećnici istoga imadu bit prisiednici kod dohodarstvenoga suda kotarskoga, 795.

Kriomičarska društva. Pojam, 251. Krivnja i dioničtvo, 252—255. Kazni, 256—264.

Kriomičarstvo dèrzovito. Vèrste istoga, 220, 221. Ponovljeno, 222, 223. Oružanom rukom, 224, 225. Sgèrnutjem više ljudi, 226—229. Nasiljem, 230, 232, 456. Podkupljivanjem, 231, 232. Osigurano, 233—235. Krivimi, krivotvorenimi ili podmetnutimi izpravami, 236, 237. Povriedom zapora uredovnoga, 238. S tudjom vlastninom, 239. Uporavljivanje kaznih na imovinu, 240. Odredjivanje globe namiesto zatvora, 241. Pooštrivanja kazni, 242—250. U koliko zakon obećaje oprost od kazni radi kriomičarstva, 476, 477. Kada kriomičarstvo čini sviedoka sumnjivim, 697.

Kriomičarstvo, izvršeno. Protuzakinitim uvoženjem robe, 185, 186, 279, 282, 283, 356, 359. Protuzakinitim izvoženjem robe, 187, 281, 282, 283. Protuzakinitim provoženjem, 188. Protuzakinitim unošenjem porezovnih predmetah u miesta zatvorena, 189, 290. Nepravilnostmi u očitovanjih o robi, 279, 281, 282, 283, 290.

Kriomičarstvo, kažnjenje istoga. Okolnosti otegotjujuće, 201. Razdieljenje u obziru kažnjenja, 202. Kazni redovite, 203—206. Najnižja odmiera kazni, 207. Načelo pri odmierivanju kazni kod stvari, koje sadèržavaju u sebi soli i salitre, 208. Gu-bitak niekojih sredstvah pomoćnih, 209, 210. Jamčenje sredstvah prevoznih, 211. Pooštrenja kazni, 212—216. Niekoje vèrste pripomaganja, 217—219. Izključuje kazan radi manjkajućega izkaza, 383.

Kriomičarstvo, pokušano. U obće, 190. Protuzakinitim uvoženjem robe, 191, 195, 281. Prekèršajem niekojih zabranah, izdatih za primorje ili za druge vode pogranične, 192, 193. Protuzakinitim izvoženjem robe, 194. Protuzakinitim unošenjem predmetah porezovnih u miesta zatvorena, 196. Ubiranje pokušaja, 197. Iznimke, 198, 199. Nepravilnosti u očitovanju, 281.

Kriomičarstvo. U obće. Koji narušaji imadu se smatrati kao kriomičarstvo, 11. Kriomičarstvo ima se suditi kao prikrata dohodarstvena, 12. Jamčenje vlastodavca za vlastoimca glede kriomičarstva, 131, 132. Ubrajanje istoga začetniku i sukrivcu, 173, 174. Dionikom, 175. Četa kriomičarska, ubrajanje narušajah po istoj počinjenih, 178—183. Ubrajanje pokušaja, 184. Uračunavanje istoga pri teških narušajah dohodarstvenih, 270. Proti daći od potroška, koja bi se platit imala prigodom, kad se metje uredovna oznaka, 397, 398, 399, 402. Glede istoga pravni znaci, 603, 608. Podkriepljivanje sumnje glede kriomičarstva, 610. Postupanje s predmeti kriomičarstva, kojega učinitelj nije poznat budi po osobi, budi po boravištu, 624. Na koliko kriomičarstvo ukida dokaznu moć knjigah oběrtnečkih, 739.

Kriv, v. Kažnjiv.

Krivci. Kojim se krivcem ubraja svaki narušaj, 19—23. Koji se narušaji ubrajaju sukrivcem, 24, 26—28. Tko se razumieva pod istimi, 94. Razmierje izmedju više krivacah u obziru odmiere kaznene, 94, 99—101. Mierilo pri odmierivanju kazni za iste, 98. Razmierje odmiere kaznene izmedju krivacah različite vērste, zatim izmedju krivacah i dionikah, 102. Krivci, koji su dužni jamčiti za narušaj dohodarstveni, 137, 154. Proti istim može se potierati na stvari ležeće jamstvo za kazni na imovinu, 154. Za koje krivce ima se jamčea stvar priračunati kazni, 170—172. Kada, osim učinitelja, valja izsledovati i krivce pri izvidjanju učina, 575, 576. Kada za iste valja propitivati pri preslušavanju kratkom, 591. Dokazna moć izrekah njihovih, 708, 709. Kada se izreka njihova za uglavljenje okrivljenika ima smatrati kao pravni znak, 767. Osuda, kada je postupak činjen proti dvojici ili proti više krivacah, 827.

Krive izprave, v. Izprave.

Krivnja. Kada od strane jamca neima krivnje nikakove, ili je ima u mieri neznatnoj, 142.

Krivnja, v. Krivci.

Kućani. Koja se pisma mogu njim dostavljati, 830.

Kućarenje. Nepovladjeno izvršivanje istoga, 385.

Kućarci (torbari). Kad se prekērši zabrana, po kojoj nije slobodno predmetah, za oběrtovanje potrebitih, nabavljati od kućaracah, 384.

Kućarska iliti torbarska povlastica. Gubitak iste kao pooštrenje kazni, 213, 242, 250, 274.

Kuhinjska sol, v. Samoprodaja.

Kupac zaustavljene stvari; dà li vlastnik ili založni vierochnik može pravo svoje potierati prema istomu, 167.

Kupovna ciena, v. Ciena.

Kušnja od diela. Šta se razumieva pod kušnjom od diela, 749. Kada je kušnja ta dopuštena, Na istom mjestu. Kada treba da se naredi, 750. Način, kako se obavlja, 751. Napisnik, 752. Obavješćivanje vieštakah, proti kojih je nalazu upravljena kušnja od diela, 753. Saslušavanje istih vieštakah, 754. Jamac može pritoman biti, kada se čini kušnja od diela, 787. Troškovi iste, na koga padaju, 903. Tko ima platiti troškove za istu, 926.

L.

Ladje. Kad se ladje proti propisu toware i iztovarivaju, 191, 194, 195. Kad se ladje proti zabrani približuju obali, smatra se kao kriomičarstvo pokušano, 192, v. Brod. Kriomičarstvo.

Lažne izprave, v. Izprave.

Liečnici. Kada ih ide naknada, 918, 920, 921, 922.

List iliti arak. Svaki od napisnika, po kom ima bit podpisan, 670. Šta treba činiti, kad je isti napisnik sastavljen iz više arakah, 671.

Loterija; dohodarstvo loterijsko. Prikrata istoga, 438—441. Igranje u inozemstvu, 442—444. Nepovladjeno igranje u ovozemstvu, 445, 446. Nepovladjeno primanje stavakah, 447. Prekëršivanje podieljene dozvole za igre loterijske, 448—451. Koji narušaji propisah loterijskih imadu se smatrati kao narušaji manji, 501.

Loterijska igra, v. Loterija.

Loterijske sabirnice. Nepovladjeno primanje stavakah, 438, 447.

Luka, Pokušano kriomičarstvo u luki, 191, 194, 195.

Lukavština, pri narušaju upravljena, okolnost je otegotjujuća, 91.

M.

Malolietnici; kažnjenje istih. Diece, 81. Drugih malolietnikah; ustanovljuje se vërsta kazni, 82. Kaznena odmier, 83. Najdulje trajanje zatvora, 84. Izvëršivanje zatvora pri nedoraslih, 85. Kazneni iznosak, za koi postoji jamstvo, dieli se na malolietnika i jamca, 142, v. Skërbljenik. Sud, tutorstveni.

Maltarina, v. Cestarina.

Mane, tielesne. Kako valja postupati, kada onaj, koi se izpituje ili preslušava, imade manah, koje otegotjuju preslušavanje, 665—667, v. Tielesna nemoć.

Manji narušaji. Šta se razumieva pod istimi, 501. Kada su dva okrivljenika ili više ih, 503—505. Izvidjanje i iztraživanje glede istih, 514, 515. Odlučivanje o istih, 516. Šta valja činiti, kad okrivljenik neće da odgovara, 637. Pri pokratjenom postupku netreba perovodje, 656. Tko se ima prizvati kao pristojnik, 657, 658.

Medjutomne miere, v. Osiguranje.

Medju-ured, v. Stavljanje.

Metalli plemeniti; oznaka istih, 6, 405.

Miere za osiguranje, v. Sigurnost.

Mierilo. Za odmierivanje kazni, v. Kazni. Za promienjivanje kazni novčane u zatvor, 119. Za naknadjivanje troškovah, 914.

Miesta ogradjena, v. Opasana. Porezovni.

Miestna poglavarstva, v. Poglavarstva.

Miestne okolnosti; izvidjanje istih, 577, 582, 583.

Miesto. Gdie je narušaj počinjen; u koliko se prosudjivanje narušaja ravna po miestu, 30—35. Tieranje porezovnoga postupka na drugom miestu, a ne na prijavljenom, 332. Zastranjivanje u obziru miesta od dozvole, dobivene za igru loterijsku, 450. Miesto, gdie je okrivljenik pritoman, odlučuje o nadležnosti vlasti iztražne, 522. Miesto narušaja dohodarstvenoga smatra se kao jedan dio učina, 569. Miesto, gdie se izdaje izprava, 826.

Miešanje robe, na koju je veća carina udarena, s takovom, koja je manjoj podvržena; ili miešanje robe dopuštene sa zabranjenom; okolnost je otegotjujuća, 299.

Milost, v. Oprost.

Milost; prošnje za milost, v. Prizivi.

Minerali, v. Sol.

Mir, v. Poglavarstva. Obćine.

Mirovnica. Ako narušnik bere mirovnicu iz blagajnice dèržavne, smatra se to kao okolnost otegotjujuća, 90.

Mnienja. Kako se satvara odluka, kad ima mnienjah različitih, 822.

Mnienje. Kada se isto priklopiti ima prigodom podnošenja razprave zaglavljene, 791, v. Vieštaci.

More. Sadèržano je pod inozemstvom. Predgovor, 3. Nepravilnost u očitovanju pri odpremanju po moru, 281, 282.

Morska obala, v. Pogranične vode.

Mostovina, v. Cestarina.

Mučee priznanje, v. Priznanje.

N.

Nabavljanje orudja ili napravah, v. Orudje. Naprave.

Načini dokaza. Za posviedočenje okolnostih čina, 678, 680, 688—694, 695—699, 717, 726. Za posviedočenje, odkuda je roba

nabavljena; gdje joj je izvor, ili da je ocarinjena, 727, 728, 729, 731, 738—740, 741—748. Za posviedočenje narušaja, 756, v. Dokazi.

Nadjene stvari. Kada se propisi o istih imadu uporabljivati, 625.

Nadnica. Sviedokom, od nadnice živućim, kada se ista ima naknaditi, 917.

Nadzor (kontrola), v. Kontrola. Uredovno. Pohranjivanje.

Nadzor (redarstveni), v. Redarstveni.

Nagnutje okrivljenika na narušaje, v. Sumnja.

Nagovaranje ili podučavanje; u koliko se time utemeljuje začetništvo ili sukrivnja kriomičarstva ili težkih narušajah dohodarstvenih, 173, 174.

Nagrada. Iznosakah, koji budu na nagrade potrošeni, nemože vlastnik, a u slučaju obnove postupka nemože osudjenik iskati natrag, 168, 884.

Nagrada. Obećavanje ili davanje nagrade; kada se time utemeljuje začetništvo, 20.

Najmanja kaznena odmiara. Pri kaznih na imovinu, 38. Pri zatvoru, 60. Pri kriomičarstvu i težkih narušajah dohodarstvenih, 207, 269. Kad se uzkrati ili zanemari pomoć pri otkrivanju kriomičarstva, 219. Radi nehajstva u otkrivanju narušajah biljegovnih, 418. Pri narušajah propisah poštanskih, 430. Pri igranju u loterije inozemske, 442.

Najnižja odmiara kaznena. Kada je slobodno sići izpod iste pri kazni zatvora, 122, 123, v. Najmanja.

Najveća kaznena odmiara. Pri kaznih na imovinu, 39, 40. Šta se ima činiti s iznoskom, koi odmieru ovu nadilazi, 41, 106, 119. Pri zatvoru, 60, 84.

Nakana zla. U koliko ista sadržaje uviet za ubrojjivost, 14. Ima se smatrati kao okolnost otegotjujuća, 90. Pri društvihi kriomičarskih, 178.

Naknada; pravo na —. Priuzdržaj toga prava, ako vlastnik ili založni vierovnik bude pretèrpio protupravnu oštetu, 168. Tako isto u slučaju, kada se obnovi postupak, 884.

Naknada, v. Troškovi. Iztražni troškovi.

Naknadjivanje troškovah, s postupkom skopčanih. U koliko je slobodno, takovu naknadu iztierati iz imovine ili iz dohodakah osudjenikovih ili jamčevih, 902. Dužnost dvojice ili više okrivljenikah, v. Troškovi. Iztražni troškovi.

Na konjih. Koi broj učiniteljah, koji su na konjih, ima se smatrati kao sgèrnutje pogibeljno, 228.

Nalaz, v. Vieštaci.

Nalog, da se učini narušaj dohodarstveni; kada leži u tome začetništvo, 20.

Namalica. Dà li se na cienah, koje postoje u namalici, može osnivati pronalaženje vrijednosti, 49. Kako se namalica ima bilježiti u knjigah obèrtničkih, 734—736.

Namiceanje osobite koristi, v. Korist.

Namiera škodljiva; ako takove neima, ima se smatrati kao okolnost olakotjujuća, 92.

Namiera, učiniti narušaj dohodarstveni. Izjavljenje iste, na koliko se ima smatrati kao pravni znak, 603. Dokazanje te namiere, 774, v. Nakana.

Napisi miestah, ležećih u kotaru pograničnom; brisanje ili oštettjivanje istih, 464.

Napisnik. O prošnji, da se odustane od zakonitoga postupka, 542. Uredovna diela, o kojih se ima spisavati napisnik, 659. Sadèržaj istoga, 660, 661. Slika napisnika, 662. Spisavanje odgovorah, 663—668. Spisavanje dokazah, 669. Zaglavljivanje i potvrđjivanje napisnika, 670, 671. Kako valja vladat se pri napisnicih dionih, 672. Svaki napisnik valja uvèrstiti u dnevnik, 673. U koliko napisnik služi za dokaz, 690. Napisnik o kušnji od diela, 752. Napisnik o viećanju sudovah dohodarstvenih, 824. Napisnik o dostavi kojega pisma, 830. Napisnik o pritužbi, 842. Napisnik o prizivih, o prošnjah za milost i o utocih, 853. v. Viećni napisnik.

Napisnik; voditelj —. Kod sudovah dohodarstvenih, 794, 798, 824, 829.

Naprave. Kada se iste imadu smatrati kao pomoćno sredstvo narušaja dohodarstvenoga, 146. Osobite naprave za izvèršenje ili za osiguranje narušaja, jesu okolnost otegotjujuća, 349. Kada naprave sadèržaju u sebi pravni znak, 603, v. Obèrtne naprave. Pomoćna sredstva. Porezovni.

Naputjena dobra. Kriomičarstvo s istimi, 185, 189, 191, 359. Nepravilno očitovanje u istih, 279, 280, 281, 282. Nepravilnosti u odpremanju istih, 350—353. Dokaz, da je ovakova roba, kao što treba, stavljena pred ured propisani, 354—358. Razlika medju robom, i izpravami propratnimi, 359, 360.

Naputnici i poglavice koje čete kriomičarske, v. Četa kriomičarska.

Narav. Narav iliti kakvoća proizvodah postupka porezovnoga; promjena te naravi dodatkom tvari inorodnih, 338. Narav čina ili propusta, na kojem se osniva ubrojivost; dokaz o toj naravi, 774. Osobna narav prednikova, v. Prednik.

Naravski proizvodi. Kada mnienje vieštakah daje dokaz o inozemskom izvoru proizvoda takovoga, 742.

Naredba. Koje odluke obznanjuju se naredbom; 825. Kada se izdaje naredba glede naknade troškovah izražnih, 826. Tko ju podpi-

- suje, 829. Posljedica iste u obziru kaznih na imovinu, 887, v. Dostavljanje.
- Naredjenici obèrtnikah, v. Obèrtnici. Obèrtnički pomoćnici.
- Naredjivanje drugih za narušaje dohodarstvene. Sadèržano je u tom začetništvo, 20. Okolnost je otegotjujuća, 90.
- Naročito priznanje, v. Priznanje.
- Narodna banka. Dionice narodne banke kao sigurnost, 566.
- Narušaji (dohodarstveni), v. Dohodarstveni narušaji.
- Nasilje; kriomičarstvo nasiljem. Šta se poda tim razumieva, 130, 456. Kazan, 232.
- Nasilje. Kada isto izključuje ubrojjivost, 15.
- Naslov. Predavanje pisamah pod lažnim naslovom, 423.
- Nastavljanje porezovnoga postupka preko roka propisanoga, 335—337. Obèrtovanja, izza kako bude prijavljeno, da se je prestalo raditi, 344.
- Nastojanje oko bolujućega okrivljenika; tko ima platjati troškove za to, 903, 913, 926, 927. Oko bolujućega kaznika, 931.
- Navala. Gubitak orudja, upotrebljenoga za navalu pri kriomičarstvu, 209, 210.
- Navèršenje narušaja. Dà li je to potrebno za ubrojjivost narušaja, 18.
- Navlašni narušaj. Kada se pri istom može iznosak kazneni razdijeliti medju narušnika i jamca, 142.
- Navodjenje. Drugih na narušaje dohodarstvene, okolnost je otegotjujuća, 90. Tako isto pravni je znak, 603. Bez navodjenja treba da bude položeno prosto priznanje i kazivanje sviedočko, 686, 700.
- Navodjenje neistinito, da su okolnosti čina dokazane, zabranjeno je, 632.
- Navodjenje paragrafah ili članakah iz zakona, v. Točka. Paragrafi.
- Nebiljegovan, v. Papirni biljeg. Potrošak; daća od potroška.
- Nebitne mane u postupku. Odredjivanje glede istih, 807.
- Nedorasli. Jamčenje roditeljah i tutorah za iste, 136, v. Malolietnici.
- Nedoraslost, okolnost olakotjujuća, 92.
- Nedostateci u postupku; kako se treba vladati, kad se odkriju takovi nedostateci, 806, 807.
- Neistina oznaka, v. Oznaka. Papirni biljeg. Biljegovani papir.
- Neizpravnosti. U očitovanju o robi, 277—289. U prokazu poreza u miestih ogradjjenih, 290, v. Knjige. Brodarstveni manifest. Izprave. Sviedočka kazivanja.

Neizravni porezi. Narušaji proti istim, 1. Izvèrška propisah glede istih nemože bit predmet pritužbe kod sudovah dohodarstvenih, 828, v. Daće.

Nemarnost. U odkrivanju narušajah proti propisom o biljegu, 418.

Pri vidimovanju, 419. Kao uviet ubrojivosti, dokaz o istoj, 774.

Nemoć. Da li se narušaj, neizveden radi nemoći, ima ubrojiti kao pokušaj, 18.

Nemoćnici, v. Bolestnici.

Neodoljiva sila, v. Sila.

Nepogoda, koja prieči odkritje narušaja dohodarstvenoga, smatra se kao okolnost otegotjujuća, 201.

Nepoznato, v. Boravište.

Nepravilnosti. U obziru postupka porezovnoga, v. Porezovni. U vođenju knjigah, v. Knjige. U prevoženju, v. Prevoženje.

Nepretèrgnuto izvèršivanje, v. Zatvor.

Neprijavljeni postupak, v. Porezovni.

Nerazdieljena dužnost dvojice ili više jamacah, 140. Tako isto više osudjenikah za troškove postupka, 903.

Nerazmierje izmedju pojedinih dielovah od obèrtovanja, ili izmedju proizvodah i pomoćnih sredstvah ili napravah. Kada isto podkriep-ljuje pravnu sumnju radi kriomičarstva, 610.

Nesilovano, v. Priznanje. Sviedočka kazivanja.

Nesposobnost za zadobljenje povlastice obèrtne. Pro-glašenje ove nesposobnosti kao pooštrenje kazni, 244, 245, 246, 250, 276. Izvèrška iste, 898.

Nesumnjivi sviedoci. Dokazna moć kazivanja takovih sviedo-kah, 705, 707, 708, 709, 710.

Netočnosti u očitovanju o robi, 280, 286, 296.

Nevaljanost postupka. Kada se takovoj udje u trag, kako valja tad postupati, 862, 863.

Niem. Kako se ima izpitiivati ili preslušavati, 665, 666, 667.

Nije kažnjiv. Kada se to ima izreći, 809.

Nije kriv. Kad se to ima izreći, 809.

Ništetan. Očitovanje, da je postupak ništetan; posliedica takovoga očitovanja u obziru prekinutja zagode, 488.

Ništetnost, v. Nevaljanost.

Noćju. Prekoračivanje carinske linije, kriomičarstvo je pokušano, 191.

Okolnost otegotjujuća pri kriomičarstvu, 201. Tako isto pri po-stupku porezovnom, 349. Zatim pri nepravilnostih u odpremanju robe naputne, 201. Odpremanje robe u kotaru pograničnom, 368 —370, 373. Na koliko utemeljuje ovo odpremanje robe pravni znak kriomičarstva, 608.

Noseća. Izvèršivanje kazni zatvora proti takovoj, 891.

Novac, gotov. Kad se isti položi radi osiguranja, 566, v. Prijetci. Troškovi. Dar.

Novčane kazni, v. Globe.

Novčane svote, u knjigah obèrtničkih upisane; predmnjeva glede istih, 128, 129.

Nove okolnosti, v. Okolnosti.

Novi dokazi, v. Dokazi.

Novine. Sredstvom istih biva obznanjivanje imena kao pooštrenj kazni, 78. Poziv okrivljenika uverštvivat se ima u iste, 622. Uverštvivanje, de se poziva jamac, 783. Način uverštvivanja, 899. Troškovi za uverštvivanje, 924, 934.

O.

Obala, v. Pogranične vode.

Obaviesti, uzkratjene, u odpremanju robe, 459.

Obavieštvivanje. Okrivljenika, da mu je uslišana ili odbijena prošnja za odustanak od zakonitoga postupka, 547. Zakonitoga zastupnika od okrivljenika pod skèrbstvom stojećega, da je proti istomu povedena razprava, 614. Okrivljenika o ročištu, naredjenom radi mnienja vieštakah, 722. Jamca o iztragi, povedenoj proti okrivljeniku, 781. Jamca o uredovnih dielih, kojim je vlastan prisutstvovati, 788, v. Dostavljanje.

Obćenje s narušnici dohodarstvenimi. Kada se time pokriepljuje sumnja, 610.

Obćine. Koje daće, tekuće na korist obćinah, imadu se smatrati kao sadèržane u ovom zakonu. Proglasni patent, II. Koju naknadu troškovah vlastne su obćine tražiti, 906, 907, 911—915.

Obćinsko stariješinstvo. Članovi istoga; povrieda dužnosti, po kojoj bi morali sudielovati ili davati pomoći, 5. Poziva se koi član od istoga prigodom izvidjanja i preslušavanja, 657. Pribija se osuda pri istom, 833.

Obećavanje blažjih kaznih ili bezkaznenosti, zabranjeno je prigodom sasluška, 632.

Obećavanje poklona, v. Dar.

Obèrt; gubitak —, v. Obèrtna povlastica.

Obèrtna povlastica. Kada ima miesta gubitku iste, 68, 212—215, 242, 243, 250, 264, 274, 275, 403, 447. Ustanova glede tranja iste, 69. Posljedice gubitka, 70—72. Kada se izreći može nesposobnost za zadobljenje takove povlastice, 244—246, 250, 264, 276, v. Pooštrenja.

Obèrtne naprave. Činjenje porezovnoga postupka u napravah drugih, a ne u prijavljenih, 330, 331. Opis istih, propušten, 344.

Nepravilnost u opisu, 346. Promiena u napravah, 347. Povrieda oznake uredovne na istih, 454. Upotrebljivanje neoznačenih, Na istom miestu.

Obèrtne prostorine. Predmnjeva glede stvari, koje se u istih nalaze, 128. Kad se proti propisu uklanjaju iz istih predmeti postupka porezovnog, 338. Pohranjivanje takovih predmetah bez osiguranja, Na istom miestu, v. Dielaonice.

Obèrtni pomoćnici. Jamčenje obèrtnikah za iste, 133, 134. Dà li obèrtnik predmet ili pomoćno sredstvo prikrate dohodarstvene, po njegovih obèrtnih pomoćnicih počinjene, može iskati natrag, 155, 161. Tko se razumieva pod istimi, 155. Dà li se pri narušaju, počinjenom po kojem obèrtnom pomoćniku, može iskati, da se predade stvar sudu, 161. U koliko se proti njim izreći može, da su nesposobni zadobiti povlasticu obèrtnu, v. Obèrtna povlastica. Propuštena prijava promienah u stanju istih, 345.

Obèrtni postupak ima se bilježiti u knjigah obèrtničkih, 735.

Obèrtnici. Jamče isti za svoje vlasto-imce radi dobivene koristi od narušaja, 128—130. Dužnost njihova glede izbora i poslovanja njihovih pomoćnikah i naredjenikah, 133. Jamstvo, koje odtuda izvire, 134. U koliko proti njim ima miesta na stvari ležećemu jamstvu za kazni na imovinu, 155. Kojim putem ima se isto tierati, 160, 161. Kada obèrtnici mogu bit osudjeni na gubitak povlastice obèrtne, 212, 213, 215, 242—246, 274, 275, 403. Nepravilno ili neuredno vodjenje knjigah, 236, 273, 387—392. Protupropisno upotrebljivanje ili prodavanje predmetah, uvietno izdanih, 361—364. Protupropisno pohranjivanje robe ili inih predmetah, 372. Kada se propusti privatna oznaka, za robu propisana, 376, 401. Kada se krivotvorena, spotvorena ili prenešena oznaka robe ima proti njim smatrati, kao da je ni neima, 378, 400. Kada isti o kojem predmetu svoga obèrtovanja propuste izkaz o nabavi, izvoru ili ocarini, 380. Prekèršaj propisa o nabavi predmetah, spadajućih k obèrtovanju, 384. Jamčenje za narušaje proti uredbam za nagledanje prometa i obèrtovanja, 395. Prikrate dohodarstvene, proti daći od potroška, koja bi se platit imala prigodom uredovnog označenja, 403. Osobiti pravni znaci kriomičarstva protuzakonitim uvoženjem robe proti obèrtnikom, koji su pod nadzor stavljeni, 608. Okolnosti, koje podkriepljuju pravnu sumnju, 610. U koliko potvrda njihova, da je roba prodana, daje dokaz o nabavi robe, 730. Vodjenje knjigah obèrtničkih, v. Knjige.

Obèrtnička radinost. Inozemski izvor kojega proizvoda radinosti obèrtničke, 742, v. Vieštaci.

Obèrtničke knjige, v. Knjige.

Obèrtnički pomoćnici. Obèrtnici jamče za pomoćnike obèrtničke, 133, 134. Dà li obèrtnik može natrag iskati predmet ili pomoćno

sredstvo od prikrate dohodarstvene, počinjene po pomoćnicih njegovih, 155, 161. Tko se razumieva pod istimi. 155. Dà li se pri narušaju, počinjenom po kojem obèrtničkom pomoćniku, može tražiti, da se stvar predade sudu, 161. U koliko se proti njim izreći može sud, da su nesposobni zadobiti povlasticu obèrtničku, v. Obèrtna povlastica. Propuštena prijava promienah u stanju istih pomoćnikah, 345.

Obèrtno poduzetjje, v. Obèrtovanje. Obèrtnici. Pogranični kotar.

Obèrtovanje. Predmnjeva glede stvari, spadajućih na obèrtovanje, 128, 129. Prestanak obèrtovanja, 345. Narušaji propisah o istom, 384—392. Isto imade se bilježiti u knjigah obèrtničkih, 733, 734, 735.

Obilježja, osobita. Na koliko je u istih sadèržan pravni znak, 603.

Obitelj; članovi od —, v. Glava od obitelji.

Obitelj osudjenikova. Valja obzir imati na istu, kada se kazan novčana promienjuje u zatvor, 118. Kada se odredjuje kazan poradi kriomičarstva dèrzovita, 241. Prepis osude ima se priobćivati istoj, 833.

Obnova postupka. Dà li je obnova dopuštena s toga, što se je propustilo obavijestiti zastupnika skèrbjenikova, 832. Slučajevi obnove, 878—882. Posljedak iste, 883, 884. Vlast, kojoj pripada riešavati prošnju radi obnove, 885.

Obrana. Okrivljenikova, obnadjena da je neosnovana; u koliko podkriepkuje pravnu sumnju, 611. Jamca, 781—788, v. Prava. Okrivljenik. Jamac. Opravdanje. Preslušak. Iztraga. Zastupnik.

Obratjanje. Protupropisno, predmetah samoprodajnih, v. Samoprodaja. Obratjanje predmetah, radi izvršivanja obèrta nabavljenih, ima se bilježiti u knjigah obèrtničkih, 735.

Obrazovanost, osobita, v. Vieštaci.

Obsudjivanje radi narušaja starijega. U koliko se time podkriepkuje sumnja, 610.

Obtuženik. Kada treba vlastnika ili zalogodèržca koje stvari potegnuti na sud kao obtuženika poradi jamčenja za kazan, 166.

Obustava uredovna. Za poslužiti se jamstvom, ležećim na stvari, 152—160. Troškovi ove obustave, 911—915, v. Uzaptjenje. Opis čina. Uhitjenje. Davanje pomoći. Pripomoć.

Obustavljena stvar. Odpremanjeiste, 910. Troškovi za odpremanje, uzdèržavanje i pohranjivanje stvari obustavljene, 911, 912, 913, 916, 926, 927.

Obustavljenik. Kako ima prevaljivati put do miesta onoga, gdje će se činiti uredovno dielo, 908, 909.

Ocarina, v. Izkaz.

Očita nevaljanost, v. Nevaljanost.

- Očitovanje o robi.** Nepravilnost i netočnost očitovanja, u obće, 277. Različnost u kolicini, oproštena od kazni, 278. Pri inozemskoj robi napatjenoj, 279, 280. U prometu, prostom od carine, 281, 282. U prometu, podvèrženom carini, 283—286. Radi postupka nadglednoga (kontrolnoga), 287, 288. U svjedočanstvih brodarstvenih, 289. U prokazih poreznih po miestih ogradjenih, 290. Ustanova kaznena, 291—299. Osobe, proti kojim se kazan ima odrediti, 300—302, 308. Jamčenje za kazni, 303—307. Koje nepravilnosti u očitovanju imaju se smatrati kao narušaji neznatni, 501.
- Odgodna moć.** U koliko takova pripada pravnim sredstvom i prošnjam za milost, 867, 869—871. Da li takovu moć imade prošnja, u kojoj se ište obnova postupka, 883.
- Odgovor.** Uzkrata odgovora pri preslušavanju kratkom, 592, 593. Uzkrata takova pri preslušavanju redovitom, 636, 637.
- Odgovori.** Uvèrštjivanje istih u napisnik, 661—668.
- Odieća.** Koju može zatvorenik nositi, 563. Troškovi za odieću, na koga spadaju, 903, 913, 926. Kaznika, 931.
- Odieća.** Zatvorenikova, 563. U koliko je u istoj sadèrzan pravni znak, 603.
- Odilaženje od ureda,** prije, nego što propisano uredovno dielo bude obavljeno, ili prije, nego što ured to dozvoli. Kazan za to, 463.
- Odkritje narušajah dohodarstvenih.** Kada se daća, na kojoj treba da se osniva ustanova kaznena, ravna po vremenu, o kojem je narušaj otkriven, 46, 47. Otegotjivanje odkritja, okolnost je otegotjujuća, 89. Komu je odkrivanje naloženo, 507, 508, 509. Miere, učinjene za odkritje, nisu predmet za pritužbu kod sudovah dohodarstvenih, 838.
- Odluke.** Koje se imaju upisivati u dnevnik, 673, 674. Šta se pri istih ima uvažavati, 809—811. Osudjivanje na kazan zatvora, 812, 813, 814. Ublažavanje kazni putem milosti, 815. O troškovih iztražnih, 816, 817. O jamčenju, 818, 819, 820. Proti kojim su dopuštena pravna sredstva i prošnje za milost, 834, 835, 843, 844, 845.
- Odluke.** Na koje podneske izdaju se odluke, 825. Tko ih podpisuje, 829.
- Odpadci,** v. Prodja. Proizvodi. Knjige.
- Opor.** Gubitak orudja, pri odporu upotrebljenoga, 209, 210. Pri kriomičarstvu, 230.
- Odpravci vlastih presudnih.** Vèrste istih, 825. Osude, 826, 827, 828. Podpis istih, 829. Dostavljanje istih, 830—833.
- Odpravljanje izprave.** Narušaji propisah o papirnom biljegu, koji se čine pri tom odpravljanju, v. Papirni biljeg. Izprave.
- Odpravljenik,** v. Odpravljenje.

- Odpravljenje; vèrste odpravljenja, 65, 73. Kako se izvršuje, kad imade zapriekah iz obzirah redarstvenih, 74. Odpravljenje iz zemaljah svihkolikih, 75. Kad se odpravljenik povrati, 76. Odpravljenje iz kotara pograničnoga poradi kriomičarstva, 216, 247, 249, 264. Odpravljenje izvršuju vlasti političke, 898. Troškovi odpravljenja, 932.
- Odpremanje. Okrivljenika u drugo koje miesto; troškovi za to na koga spadaju, 903. Osudjenika u kaznište, troškovi za to, 929.
- Odpremanje, v. Prevoženje.
- Odpremna, v. Prevozna.
- Od prilike pronalaziti predmet narušaja, da se ustanoviti može kazan, 42, 43, 208, 268, 334.
- Odreći se branjenja, kad se ište odustaja od postupka, 451. Odreći se priziva i moljenja za milost; posliedica toga, 888.
- Određbe. Sve, koje u postupku budu učinjene, imadu se uvèrstit u dnevnik, 673, 674. O razpravi zaglavljenoj, 790—793. Koje se učinit imadu pri riešavanju, nezavisno od kazni i jamstva, 802. Proti kojim su dopuštene pritužbe, 834, 837, 838. Proti kojim je dopušten utok, 834, 838, 843, 844, 845.
- Odstup od društva kriomičarskoga. Posliedica toga, 256.
- Odstup od društva kriomičarskoga; u koliko se time ukida kažnjenje, 256.
- Odstup od narušaja ili od oštete, v. Dobrovoljni odstup.
- Ošteta, pristojeca, ostaje priuzdržana pri izvršivanju kazni, 80.
- Odustaja od pravnoga postupka. Prije urednoga sasluška, 541—543. Izza kako uredni saslušak bude jurve započet, 544. Uvieti, pod kojimi se dozvoljuje, 545. Izvidjanja prije, nego što će se riešiti prošnja, 546. Moć podnešene takove prošnje, 547—550. Utok, ako prošnja bude odbijena, 551. Kada izključuje odustaja redovitu iztragu, 594. Po zaglavljenoj razpravi, 789, 791, 792. Imenito ako se okrivljenik nalazi preko mieseca danah u uzi, 793. Ako prošnja za odustaju bude odbijena, neće bit proti tomu miesta pritužbi kod sudovah dohodarstvenih, 838.
- Odustanak od narušaja, v. Dobrovoljni odstup.
- Odviетnici, bilježnici, opravnici i zastupnici, kada se imadu smatrati kao sukrivci ili kao dionici narušaja glede propisah o papirnom biljegu, 409, 410.
- Odviетovanje pri viećanju sudovah dohodarstvenih. Kojega reda valja se pri tom dèržati, 821. Kada se isto ima obnoviti, 823.
- Oglasi, biljegu podvèrženi, v. Potrošak.
- Oglašenje okrivljenika za nekriva; posliedica toga u obziru prekinutja zagode, 488.
- Okolnosti. Koje spadaju k učinu, 569. Nove; kada se radi istih ima obnoviti postupak, 578—882, v. Znaci.

Okrivljenik. Kada rok presluška njegova odlučuje o uporavljivosti postupka, propisanoga u zakonu kaznenom. Proglasni patent, X. Pravo njegovo braniti se, 646, 648. Izvidjanje imovine njegove, 652. Dužan je isti, glavom doći, kada bude pozvan, 653. Imadu mu obznani se dokazi, 676. Suočība istoga sa svjedoci, 708, 709, 714, 715. Preslušavanje istoga glede izrekah sviedočkih, 713. Obavješćivanje istoga, da će vieštaci činiti nalaz, 722. Pravo njegovo, činiti primietbe pri očevidu, 723. Za uglavljenje njegovo šta treba da je dokazano, 755. Vērste dokaza, 756, 757. Priznanje, 758, 759. Izprave, 760. Kazivanje sviedokah, 761—765. Stečaj znakovah, 766—769. Dokaz uvietah ubrojivosti, 770—775. Kada priznanje istoga valja proti jamcu kao dokaz, 779. Jamac može pobijati pomoćna sredstva, koja su uporabljena za uglavljenje okrivljenika, 785. Odriešenje istoga, 809. Odpust istoga s pomanjkanja pravnih dokazah, 810. Osudjenje istoga, 811—815. Naknada iztražnih troškovah, koju isti imade dati, 816, 817. Ime i prezime, prebivalište i zanimanje okrivljenikovo ima se navesti u osudi, 826. Koje odredbe imadu se njemu dostavljati uruke, 830. Vlastan je služiti se pravnimi sredstvi, ili podnositi prošnju za pomilovanje, 836. Tko je, osim njega, vlastan to činiti, Na istom miestu. Glede kojih pravnih sredstvah i prošnjah za pomilovanje može se on služiti zastupnikom, 854. Na koliko mu je dopušteno zagledavanje u spise i prepisivanje istih, 855. Kada proti njemu ima miesta obnovi postupka, 878, 880. Kada je obnova dopuštena na prošnju njegovu, 882. Prava istoga, ako uslied obnove postupka bude oprošten od kazni na imovinu, 884. Koja naknada troškovah može mu se naložiti, 901. Dužnost dvojice ili više okrivljenikah, naknaditi troškove, 903. Koji troškovi padaju na osudjenika, 926. Koji troškovi padaju na onoga, proti komu iztraga s pomanjkanja pravnih dokazah bude ukinuta, 927. Obustava i uhitjenje okrivljenika, v. Uhitjenje. Pozivanje istoga, v. Poziv. Uvietni. Bezuvietni. Iztraživanje okrivljenika. Iztraga. Preslušak. Skērbljenik.

Okružni ured. Kada isti ima odlučivati o povredjenoj dužnosti glede sudielovanja ili davanja pomoći, 5.

Okružni ured; urednici od okružnoga ureda. Kada isti imadu bit prisiednici kod dohodarstvenih sudovah kotarskih, 195.

Olakotjujuće okolnosti, v. Olakotjujući razlozi.

Olakotjujući razlozi. Uvažavanje istih, 88, 96. Navodjenje niekijih u obće, 92. Glede pokušaja, 93. U obziru odnošaja izmedju dvie ili više osobah, koje su sudielovale, 94. Prosudjivanje istih ureda radi, 645. Uvažavanje istih, kad se satvara odluka, 802, 811.

- Olakšavanje izvidjenja, v. Dobrovoljno. Narušaja, v. Unapredjivanje.
- Omraza s okrivljenikom, u koliko ista izključuje vierodostojnost sviedoka, 695, 696.
- Opasana ili zatvorena miesta. Protupropisno unošenje robe tkane, petljane, robe uresne i kramarske u takova miesta, 367. Kad se roba nestavi pred ured, postavljeni na liniji poreznoj, ili kad se potajno otidje od toga ureda, 463. Prekoračenje zidovah, jarakah, bedemah, Na istom miestu. Povrieda obilježja linije porezne, 464. Ošteta zidovah, jarakah ili bedemah. Na istom miestu, v. Porezovni predmeti.
- Opazke. Koje jamac podnieti može, 787.
- Opis čina. Doba toga opisa ustanovljuje, dà li ima miesta postupku po zakonu kaznenom. Proglasni patent, X. Vrieme, kada, i miesto, gdje se obavlja opis, 535. Sadržaj opisa, 536. Kako se postupa, kad se čin opisuje, 537. Put, kojim se odpravlja opis onoj vlasti, koja je određena, da čini izvidjenje, 540. U opisu izrečeno priznanje, 686. Dan, kada je obavljen opis čina, ima se navesti u osudi, 826.
- Opis napravah oběrtnih i dielaonice, neučinjen, 344.
- Oplemenjivanje, v. Priedjivanje.
- Opomena, v. Prisega.
- Opomena prije presluška, 628.
- Opomene. Pri nalazu vieštakah, 723. Pri kušnji od diela, 752. O uspiehu iste kušnje, 754.
- Opovjergavanje mnienja vieštačkoga, v. Kušnja od diela.
- Opoziv. Propušteni opoziv punomoćja; kada isti utemeljuje jamstvo za kazni, 131. Opoziv priznanja, kada je dopušten, 687.
- Opravljanje. Činah ili propustah, koji se smatraju kao kriomičarstvo pokušano, 198. Popisivanje svega, šta na opravdanje služi, 644, 645, v. Obrana.
- Opravnici, v. Odvjetnici.
- Oprez. Pomanjkanje opreza, kad se daje ili ostavlja komu punomoćje; jamstvo, proiztičuće odtuda, 131, 132.
- Oprost ili ublaživanje kaznih. Imade tomu miesta putem milosti, 87. Kriepost toga oprosta ili ublaženja, 473. Razlozi k tomu, 474. U kojih slučajevih zakon obećava oprost ili ublaženje, 475 — 479. Valja se u odlukah čuvati krivo shvatjenoga oprosta ili ublaživanja, 800. Izricanje istoga u pèrvoj presudi, 815. Kako se oprost ili ublaženje ima navesti u osudi, 826. Prošnja, kojom se oprost ili ublaženje zadobiva, 835. Prizivom nelišava se osudjenik oprosta, koi mu je podieljen, 868.
- Orudje. Kada se isto ima smatrati kao pomoćno sredstvo narušaja dohodarstvenoga, 145. Kada isto sadržaje u sebi pravni znak, 603, v. Oružje. Navala. Odpor. Prietnja.

Oružana ruka. Kriomičarstvo oružanom rukom; šta je? 224. Kazan, 225.

Oružje. Okolnost otegotjujuća, 201. Koje oružje nerazumieva se pod ustanovom o kriomičarstvu, što se čini rukom oružanom, 224, v. Oružana. Orudje. Navala. Prietnja. Odpor.

Osamnaesta godina života. Potrebna je za vierodostojnost sviedoka, 695. Kada se kazivanje sviedoka, pri kojem neima ovoga uvieta, može smatrati kao znak, 767.

Osiguranje (assekuracia) narušaja dohodarstvenoga. Okolnost otegotjujuća, 91. Zahtievanje istoga smatra se kao pravni znak, 603, v. Osiguratelj.

Osiguranje koristi, narušajem namieravane; kada se u sudielovanju k tomu sadržava dioničtvo, 25, 175.

Osiguranje. Miere za osiguranje; imadu ih činiti oni, koji ovèršuju obustavu, 538. Uzaptjenje predmeta, koji jamče ili koji sadržavaju trag od narušaja, 552—557. Obustavljenje osobe okrivljenikove, 558—565. Druga sredstva za osiguranje, 566—568. Kada svota, koja se ima osigurati, može predmetom bit za pritužbu kod sudovah dohodarstvenih, 838. Moć osudah ili naredabah u obziru pripravah za osiguranje, 887.

Osigurano kriomičarstvo. Pojam, 233. Kazan, 234, 235, 241.

Osiguratelj kriomičarstva, težkih dohodarstvenih narušajah, ili poduzetjah čete kriomičarske. U koliko se osiguratelj ima smatrati kao začetnik istih, 173, 180. Kažnjenje istoga, 234, 247, 273. Kako se isti imade smatrati pri društvi kriomičarskih, 252, 253, 254. Kažnjenje istoga, 257, 258, 263, v. Osiguranje. Osigurano.

Osobe; odpremanje —, v. Poštanstvo. Odpremanje.

Osobna razmierja. Bez razlike istih podvèržen je svatko zakonu kaznenomu, 31. Uvažavanje istih kad se odmieruje kazan, 97. Tako isto kad se kazan promienjuje, 118.

Osuda. Šta se razumieva pod osudom, 825. Potrebštine za istu, 826. Proti jednomu ili više krivacah ili dionikah, 827. O jamčenju, 828. Tko osudu ima podpisati, 829. Kada proti istoj ima miesta prizivu ili prošnji za milost, 834, 835, 843, 844. Koja su pravna sredstva dopuštena prije, nego što osuda bude izrečena, 834. Razlozi iste imadu se izdati beznaplatno, 855. Osuda pèrve molbe, u koliko ista može se pooštriti ili ukinuti, 863. Dà li se izrečenje ili ovèrha iste obustavlja time, što se je zaiskala povrata u stanje pèrvašnje, 876. Moć osude glede izvèršbe kaznih na imovinu, 887, v. Dostavljanje.

Osudjenik. Proglašivanje imena njegova, 65, 78. Stavljanje istoga pod nadzor redarstveni, 79. Koje troškove ima isti platiti, 926. Troškovi, skopčani s odpremom istoga u kaznište, 929. Izvèršba

kazni zatvora proti istomu, 930, 931. Troškovi, skupčani s progllašivanjem imena, 934, v. Okrivljenik. Dostavljanje.

Ošteta protupravna. Ako takova nanešena bude vlasniku ili založnomu vieročniku; priuzdržaj obostranih pravah na naknadu, 168. Osobna ošteta osudjenikova, v. Osobna razmierja.

Otac, v. Glava od obitelji. Zastupnik.

Otčinska vlast, v. Glava od obitelji.

Otegotjujuće okolnosti, v. Otegotjujući razlozi.

Otegotjujući razlozi. Šta se pod istimi razumieva, 89. Uvažavanje istih, 88, 95. Osobiti otegotjujući razlozi po naravi osobe, 90. Po naravi čina, 91. U kojih se slučajevih narušaj, na koji je određena manja kazna, ima smatrati kao razlog otegotjujući, 107. Pri kriomičarstvu, 201. Pri nepravilnostih u očitovanju, 299. Pri porezovnom postupku, 342, 349. Pri odpremanju robe naputne, 351. Pri pohranjivanju ili prodavanju robe, stavljene izvan trgova, 365. Pri odpremanju robe u kotaru pograničnom, 369. Pri neučinjenom izkazu o dobavi, izvoru ili ocarini, 382. Glede vođenja knjigah obćetničkih, 392. Glede prikatah dohodarstvenih proti takovoj daći od potroška, koja se platiti ima prigodom, kad se metje oznaka uredovna, 403. Prosudjivanje istih ureda radi, 645. Uvažavanje istih, kad se izriče odluka, 802, 811.

Otvoranje. Prostorinah, shranah ili svežanjah, uzkratjeno, 455, 456.

Priečnice kod ureda, 465. Zapora uredovnoga, v. Uredovni zapor.

Ovèrha, v. Isvèršba.

Ovèrha, v. Globe. Izvèršba. Sudbeni red.

Ovèršna sredstva, v. Jamstvo. Izvèršba. Globe. Sudbeni red.

Ovèršni troškovi, v. Globe. Izvèršba.

Ovozemstvo. Šta se razumieva pod tim. Predgovor, 2.

Oznaka. Pomanjkanje ili nedostatci oznake, 374—376, 401. O krivotvorenju, spotvaranju ili prenošenju; postupak kazneni, 377, 400. Kako valja postupati s oznakom neistinom, 378, 400. Povriedjivanje ili zanemarivanje oznake na obćetovnih napravah ili posudju obćetovnom, 454. Tko se može uzeti kao vieštak, da prosudjuje oznaku uredovnu, 719. Nalaz vieštakah o istoj, 745. Uredovna daća od potroška, koja se platiti ima prigodom, kada se metje oznaka, v. Potrošak.

Oznaka javna linije carinske, linije unutarnje, cestah carinskih, stranputicah, uredišta, linije porezne oko miesta zatvorena, putevah dopuštenih ili zabranjenih; povriedjivanje ili promienjivanje te oznake, 464.

Oznaka (od robe) uredovna, ili privatna; povriedjivanje, spotvaranje ili prenošenje iste. Okolnost otegotjujuća, 91. Kada se to smatrati ima kao pripomoć, data kriomičarstvu,

(Croat.)

176. Kada se to kazniti ima kao kriomičarstvo dèrzovito, 236.
Kada je u tom sadèrzan pravni znak kriomičarstva, 608.

P.

- **Pakovanje.** Način pakovanja, koji neobično otegotjuje otkritje neizpravnosti u očitovanju, smatra se kao okolnost otegotjujuća, 299.
- Papir.** Što se pod papirom razumieva, 408. Pretvaranje ili priredjivanje papira; kada se isto smatrati ima kao prikrate daće biljegovne, Na istom miestu. Proti komu se papir, na ovi način pretvoren ili priredjen, ima smatrati kao nebiljegovan, 412. Kazan, 417, v. Biljegovani papir.
- Papiri,** služeći za izkaz u odpremanju; kad ih tko uzkrati pokazati, 459.
- Papirni biljeg.** Prikrate dohodarstvene, 408. Sukrivci i dionici, 409, 410. Proti komu se postojeći biljeg ima smatrati, kao da ga neima, 411, 412. Kazni, 413—420. Šta se ima činiti s predmeti narušaja, 421, 422. Na koliko su sva pisma u razpravah oproštena od toga biljega, 905.
- Paragrafi.** Navodjenje istih, Predgovor, 1, v. Točka.
- Parnice,** v. Sudbeni red. Pravni zahtievi.
- Paša,** v. Carina.
- Pečat.** Ili druga sredstva zapora; povriedjivanje, spotvaranje ili prenošenje istih, smatra se kao okolnost otegotjujuća, 91. Pečatom valja zaglavljivati napisnik, 671, 672.
- Perovodja.** U koliko je potrebno, prizvati ga, kad se čine izvidjenja i iztrage, 656.
- Perovodna struka.** Urednici perovodni kod upravljajućih vlastih dohodarstveno-kotarskih, imadu bit prisiednici dohodarstvenih sudovah kotarskih, 794.
- Pèrvašnji narušaj,** v. Stariji narušaji.
- Pet forintih.** Najmanja odmiera kaznena za kriomičarstvo i za težke narušaje dohodarstvene, 207, 269.
- Petljana roba,** v. Opasana.
- Pieške.** Koi broj učiniteljah. koji pieške hode, ima se smatrati kao pogibeljno sgènutje, 228. Kada se pieške prevaljuje put do miesta, gdje se obavlja uredovno dielo, 908.
- Pijanstvo.** Na koliko izključuje pijanstvo ubrojivost, 15.
- Pisma.** Nepovladjeno odpremanje, 423. Utemeljivanje zavoda za sabiranje, razdavanje ili za odpremanje pisamah, 426. Kazni, 427—430.
- Pisma.** Sva, koja stignu, imadu se uvèrstiti u dnevnik, 673. Uzaptjenje istih, v. Uzaptjenje. Pisma, biljegu podvèržena, v. Papirni biljeg.

Pismeno. Očitovanje; na koliko se isto uvažavati ima pri pozivu uvjetnom, 684. Sastavljanje prostoga priznanja, 686. Sastavljanje izviestja kod sudovah dohodarstvenih, 821.

Pismo (od broda), v. Brodarstveni manifest.

Pitanja. Jamcu je dopušteno, predavati posebna pitanja za preslušavanje svjedokah, 787.

Pitanja. Pitanja, koja će se dati svjedokom, imadu se priobćiti poglavarstvu, koje će činiti izpitivanje, 582. Obćenita pitanja pri preslušku, 629. Tamahna i dvoumna pitanja zabranjena su, 632. Osobita, 639, 640, 641, 643, 644. Kako se pitanja i odgovori imadu upisivati u napisnik, 661—668.

Pitje; proizvodjenje —, v. Porezovni.

Pobudjivanje pometnje, v. Pometnja.

Početak. Vremena kazni, 62, 892. Porezovnoga postupka prije propisana vremena, 323, 324.

Podieljivanje pravah i povlasticah, v. Prava.

Podkriepljivanje sumnje, v. Sumnja.

Podkupljivanje. Kriomičarstvo podkupljivanjem; pojam toga, 231. Kazan, 232, v. Dar.

Podpis. Napisnikah, 670, 712. Dnevnika, 673. Prostoga priznanja, 688.

Podučanje, v. Nagovaranje.

Podučavanje, na koliko sadržaje u sebi sukrivnju, 174.

Podupiranje, v. Unapredjivanje.

Pogibelj, kojom prieti narušaj, smatra se u razmierju veličine njezine kao okolnost otegotjujuća, 89.

Poglavarstva. Postupak, kada ista propuste dati pomoć ili sudielovati, 5. Dužnost njihova pri odkrivanju narušaja dohodarstvenoga, 509. Dužnost njihova davati pomoć, 531, 533. Koja predhodna izvidjenja imadu činiti poglavarstva, 539. Saslušavanje svjedokah po istih, 582. Kada poglavarstva obznanjuju poziv okrivljenika, 613, 621. Kada poglavarstva imadu okrivljenika staviti pred sud preslušavanja radi, 620. Pri izvidjenju i preslušavanju, koje poglavarstva čine, nije potrebit pristojnik, 656. Priznanje, položeno pred poglavarstvi, 681. Koju moć dokaznu imadu napisnici, sačinjeni po poglavarstvu, 690. Dostavljanje osudah i naredabah po poglavarstvu, 830. Pribijanje osude pri istom, 833. Pravna sredstva proti odredbam istih u pravnom postupku, 834, 837, 838. Pri istih mogu se predavati pravna sredstva i prošnje za milost, 842, 853. Imadu sva uredovna diela, odnoseća se na postupak, izvršivati ureda radi, 904. Za koje troškove vlastna su tražiti naknadu, 906, 911—915.

Poglavarstvena osoba. U koliko se takova može kao pristojnik prizvati k izpitivanju i preslušavanju, 657.

Pogodba; jamčenje, proiztičuće iz pogodbe, 125.

Pogodovanje. Kada se obèrtnik na zlo posluži istim, 212, 361—364, v. Zloporaba.

Pogranična divona, v. Ured.

Pogranične vode. Kriomičarenje na istih, 191, 192, 193, 194.

Pogranični kotar. Odpravljjanje iz istoga, 216, 247, 250, 264. Okolnost otegotjujuća pri nepravilnostih u odpremanju robe naputne, 351. Protupropisno odpremanje robe u istom, 368—370, 373. Kad tko u istom propusti izkazati nabavu, izvor ili ocarinu, 379, 380. Nepovladjeno podizanje ili izvršivanje poduzetja obèrnoga u istom, 386. v. Napisi.

Pohlepa za dobitkom, v. Prevara.

Pohrana; sredstva za —, v. Pečat.

Pohrana uredovna. Predavanje obustavljene stvari u istu, 160. Koi je stvar kakovu pod uredovnim zaporom imao u pohrani, kada je kažnjiv radi povriedjenja iste, 453.

Pohranjeni predmeti. Pravni znaci o dohodarstvenih narušajih, takovimi predmeti počinjenih, 604, 605, 606, 607.

Pohranjivanje. Predmeta, u koliko se to smatrati ima kao dioničtvo, 175. Robe, nedopuštene u tèrgovini, 365, 366. Pohranjivanje protupropisno robe, kontroli podvèržene, 368, 371, 373. Protupropisno inih predmetah, 372. Predmeta, koji je biljegu podvèržen, pak nije biljegovan kao što treba, 374, 399. Pohranjivanje knjigah obèrtničkih, zanemareno, 390. Knjigah obèrtničkih, pod zabranu stavljenih, 555. Obilježjah, orudja ili drugih predmetah, na koliko leži u tom pravni znak, 603. Napose kada pohranjivanje kojega predmeta sadèržaje u sebi pravni znak kriomičarstva, 608. Propisano vrieme, za koje se pohranjivati imadu knjige obèrtničke, 737. Pohranjivanje obustavljene stvari nije predmet za pritužbu kod sudovah dohodarstvenih, 838. Troškovi toga pohranjivanja, 911—913, v. Stećenje. Dioničtvo.

Pokapanje okrivljenika, v. Troškovi toga, 913.

Poklon, v. Dar.

Pokratjen postupak kod narušajah dohodarstvenih, v. Manji narušaji.

Pokušaj. Ubroyjivost istoga u obće, 18. Okolnosti olakotjujuće u obziru pokušaja, 93. Nemože se zahtievati, da se sudu predadu predmeti, u pokušaju zatečeni, 161. Pokušaj kriomičarstva i niekojih narušajah dohodarstvenih, 184. Uvjet za ubroyjivost pri kriomičarstvu, 197. Šta se ima činiti s pokušajem, kad se dade dovoljno razjašnjenje, 198, 199. Narušaja propisah o veličini obèrtovanja, 384. Narušaja propisah pošanskih, 423, 434. Narušaja zakona o loteriji, 439—441. Upotrebljivanja lažnih, spotovorenih ili krivih izprava, 461. Oštetjivanja zidovah, bedemah ili jarakah, 464. Pokušaj navodjenja drugih sadèržaje u sebi pravni znak, 603, v. Kriomičarstvo. Težki dohodarstveni narušaji. Izvodjenje.

Pokvariti. Koji se predmeti narušajni imadu pokvariti, da nebudu više za porabu, 164. Tako isto koja pomoćna sredstva, 165.

Političke vlasti. Koja pooštrevanja kazni imadu iste vlasti izvršivati, 898.

Političko poglavarstvo, v. Poglavarstva.

Političko zemaljsko načelstvo, v. Zemaljska načelstva.

Položenje iznoska kaznenoga, v. Ponuda.

Pomanjkanje pravnih dokazah, v. Ukinutje.

Pomanjkanje ubrojivosti, v. Ubrojivost.

Pometnja. Okolnost olakotjuuća, 92. Kad tko hotomce pobudi pometnju ili hotomce se njome posluži; na koliko leži u tom začetničtvu, 173. Kada učinitelj, koi je pometnjom naveden bio na narušaj, može zadobiti oprost od kazni, 477.

Pomoćna sredstva narušaja. Šta se razumieva pod istimi, 146.

Jamče ista onako, kao i predmet narušaja, 148, 149. Različito, nego što je predmet, 150, 151. Tieranje jamstva na ista, 157—161.

Prodavanje istih, 162. U kojih slučajevih imadu se ista pokvariti, da nebudu za porabu, 165. U pribavljanju ili gotovljenju istih leži sukrivnja u kriomičarstvu, 174. Gubitak niekojih sredstvih od kriomičarstva, 209, 210. Jamstvo odpremnihi sredstvih pri kriomičarstvu, 211. Sadržana su pod učinom narušaja, 569.

Pomoćna sredstva pri preslušavanju. Zabranjena, 632.

Pomorske luke. Pokušano kriomičarstvo u istih, 191, 194, 195. Jamčenje prevoznih sredstvih za ovo kriomičarstvo, 211.

Ponavljanje narušajah dohodarstvenih iste vèrste, ili srodnih narušajah dohodarstvenih. Smatra se kao okolnost otegotjuuća, 90. Uvažavanje ovoga otegotjućega razloga, 109—112. Mierilo za ustanovljivanje kazni, 113, 114. Kažnjenje ponovljenih težkih narušajah dohodarstvenih, 271, 275, 276.

Ponavljano kriomičarstvo. Pojam, 222. Kazan, 223, 241, 247.

Ponuda svote kaznene, kada se smatrati ima kao priznanje, 759.

Ponudjivanje dara, v. Dar.

Pooštrenja kaznih. U obće, 63, 64. Osobite vèrste, 65. Kazni zatvora, 66, 67. Gubitak pravah i povlasticah, kada mu ima miesta, 68. Trajanje istoga, 69. Posliedica povlasticah prodajnih ili takovih, koje se dèrže posieda nepokretnoga, 70, 71. Pri slobodnih zanimanjih, 72. Načelo glede uvažavanja srodnih narušajah dohodarstvenih radi pooštrenja kazni, 112. Pri kriomičarstvu, 212—216. Pri kriomičarstvu dèrzovitom, 242—250, 264. Pri težkih narušajih dohodarstvenih, 271—276. Narušaji, na koje zakon odredjuje niekoja pooštrenja kaznena, izključeni su od uvietnoga poziva i od mūćećega priznanja, 618, 636. Pooštrenja imadu bit

izrečena u osudi, 811. Koja se izvršuju po vlastih političkih, 898.

Popravljanje postupka; kada se to ima narediti, 862, 863.

Poraba, koja se čini s očitovanjem o robi, nemienja uporavljivanja kazni, 297.

Porazumljenje s krivcem. U koliko je u tom sadržana sukrivnja, 24. Pri dioničtvu treba da porazumljenja nije bilo ni prije diela ni pri samom dielu, 25, 175, 176.

Porezna linija. Protupropisno prekoračivanje iste s predmeti porezovnim, smatra se kao kriomičarstvo, 189, 397. Ina prekoračivanja iste, 463, v. Oznaka. Kriomičarstvo.

Porezovnik. Kada se s istim protuzakonito postupi, 4. Zaštita, koja ga ide, ima se uvažavati pri satvaranju odluke, 800.

Porezovni postupak. Pri narušajih dohodarstvenih, koji se na isti postupak odnose, uračunava se pokušaj, 184. Šta se razumieva pod postupkom porezovnim, 323. Postupak neprijavljeni, 324. Zastranjivanje od postupka prijavljenoga, 325—337. Nepravilnosti u postupku porezovnom, 329, 331, 337, 340, 344—348. Okolnosti otegotjujuće, 349.

Porezovni predmeti. Protuzakonito unošenje istih u miesta zatvorena smatra se kao kriomičarstvo, 189. Pokušaj kriomičarstva s takovimi predmeti, 196. Najava o istih; nepravilnost te najave, 290. Protupropisno pretvaranje, uklanjanje ili pohranjivanje takovih predmetah, 338—340. Protupropisno prodavanje ili priredjivanje, 341—344. Nepravilnosti u odpremanju istih, 353. Razlike izmedju izprave propratne i predmetah takovih, 359, 360. Uklanjanje, uništavanje ili pretvaranje istih pri preiskivanju ili drugih uredovnih dielih, 457, 458.

Poručanstvo kao osiguranje, 566.

Posebni postupak proti jameu, radi više narušajah, 784.

Posied orudja ili napravah, v. Orudje. Naprave.

Posied stvari koje. U koliko je u istom sadržan pravni znak, 603.

Posiedovanje dobarah nepokretnih. Kakove posljedice imade gubitak povlasticah, dèržećih se takova posiedovanja, 71.

Poslenici, v. Obèrtni pomoćnici. Kušnja od diela.

Posliedica pravnih sredstvah i prošnjah za milost, v. Pravna sredstva. Izvèrška. Povrate u stanje pèrvašnje, v. Povrata u stanje pèrvašnje.

Posliedice narušaja. Koje nisu jurve sadèržane u samoj stvari, 79, 80. Imadu se izreći u riešitbi, 811.

Poslovni opravnici, v. Vlastodavac. Obèrtnički pomoćnici.

Poslovni red kod upravljajućih vlastih dohodarstvenih. U kojih obzirih služi isti za pravilo, 799, 829.

Poslovni sastavci, v. Referade.

Poslušnost prema takovomu, komu je narušnik dužan izkazivati pokornost, štovanje ili zahvalnost, smatra se kao okolnost olakotjujuća, 92.

Pospiešivanje uredovnih dielah pravnoga postupka. Dužnost glede toga, 534.

Postelja. Zatvorenika, 563.

Postupak (kazneni). Početkom istog prekida se zagoda, 487, 488.

Postupak, kazneno-sudbeni, v. Kazneno-sudbeni.

Postupak, porezovni, v. Porezovni.

Postupak, pravni, pri narušajih dohodarstvenih. Sve starije ustanove o istom lišavaju se krieposti. Proglasni patent, I. Na koje narušaje ima se isti uporabljivati po ovom zakonu kaznenom, Proglasni patent, X. Predmeti istoga, 499. Vêrste istoga, 500. Pri manjih narušajih, 501—505. Uredovna diela istoga, 506. Organi, kojiga obavljaju ili koji pri istom sudieluju, 507—520. Uredovna moć za izvršivanje toga postupka, 521—530. Odustaja od postupka, 541—551. Dužnosti glede istoga, 531—534. Proti jameu, 781—788. Opazke i izjašnjenja od strane jamca o postupku proti okrivljeniku, 787. Dà li je postupak obavljan po propisu; ima se to uvažavati pri riešavanju, 802. Konačna presuda o tom, 825. Pravna sredstva proti odredbam, učinjenim za ovrhu ili za osiguranje pravnoga postupka, 834. Dà li proti povedenju istoga imade miesta pritužbi, 838, v. Obnova. Iztraga. Okrivljenik. Jamac. Preslušak.

Posudje, v. Obêrtne naprave. Porezovni. Naprave.

Pošiljanje. U koliko pri istom vlastnik ili založni dèržatelj jamčeće stvari obdèržavati ima propise dohodarstvene, 155.

Poštanski konji. Kad tko propusti, služiti se istimi, 433.

Poštanski rog. Tko ima pravo, služiti se istim, 435.

Poštanstvo. Prikrate dohodarstvene proti istomu nepovladjenim odpremanjem, ili protupropisnim upotrebljivanjem zavoda poštanskoga, 423—425. Nepovladjenim ili protupropisnim podizanjem ili dèržanjem zavodah odpremnh, 426. Kazni, 427—434. Preimućta zavoda poštanskoga, 435.

Poštarina. Razprave o narušajih dohodarstvenih oproštene su od poštarine, 905, v. Poštanstvo.

Potajne, v. Shrane.

Potajno unošenje, v. Kriomičarstvo.

Potierba jamčenja, v. Jamstvo. Pravah i povlasticah, v. Prava.

Potonja izpuna povriedjene dužnosti. U koliko ista sadèržaje oprost kazni, 477, 478, 479. Tako ista ukida jamstvo, 495.

Potrošak; daća od potroška. Koja se platiti ima prigodom, kad se metje uredovna oznaka. Dohodarstvene prikrate glede iste, 396—399. Krivotvorenje, spotvaranje ili

- prenošenje oznake uredovne, 400. Propust ili nedostatnost oznake privatne, 401. Mierilo za ustanovljivanje kazni, 402. Kažnjenje oběrtnikah, 403. Propust oznake, potrebite za razlikovanje, odakuda roba proizlazi, kada se ima smatrati kao prikrata dohodarstvena, 404. Označivanje plemenitih metallah za razlikovanje čistine, 405. Kazan za druge prikrate dohodarstvene, 406, 407.
- Potrošak; biljeg od —, v. Protošak; daća od —.
- Potrošak; daća od —, v. Potrošina. Porezovni. Opasana.
- Potrošak; daća od —, od predmetah dēržavne samoprodaje, v. Samoprodaja.
- Potrošina. Kada ista ima bit mierilom za odmierivanje kazni, 206, 266, v. Porezovni. Dohodarstveni uredi.
- Potvērda uredovna. Kada ista zamienjuje primku o dostavljenom kakovom spisu, 830.
- Povlastice, gubitak istih, v. Pooštrenja.
- Povrata u stanje pērvašnje. Slučajevi te povrate, 872. Ima se razložiti zaprieka povrate, 873. Vlast, kod koje se ima predati prošnja, 874. Vrieme, kada se prošnja ima predati, 875. Posljedica prošnje, 876. Posljedica dozvoljene povrate u stanje pērvašnje, 877.
- Povratak odpravljenika. Kako valja postupati s takovim, koji se, bivši odpravljen, opet povрати, 76.
- Povriedjen. Kada tko po urednicah dohodarstvenih bude povriedjen u svojih pravih, dā li se to ima smatrati kao narušaj dohodarstveni, 4. Koi sciени da je kakovom odredbom ili odlukom povriedjen, može primit se pravnih sredstvah ili podneti prošnju za milost, 836.
- Povriedjivanje uredovnoga zapora, pečata ili oznake, v. Pečat. Oznaka. Uredovni zapor.
- Poziv jamca. Vērste poziva toga, 782. Ako se neznа boravište njegovo, ili ako je isto izvan okoliša dēržavnoga, 783. Poziv jamca k uredovnim dielom proti okrivljeniku, 788. Vrieme, kada se poziva jamac, 788.
- Poziv okrivljenika. Na koliko se istim prekida zagoda, 487. Ako se znade okrivljenik a i boravište njegovo, 613—620. Ako se isti ili boravište njegovo neznade, 621—625.
- Pozornost. Na koliko se ubraja narušaj, koji je prepričen pozornostju urednikah, službenikah ili inih ljudih, 18. U koliko u propustu pozornosti leži ubrojivost začetničtva, sukrivnje ili dioničtva, 21, 26. Pomanjkanje pozornosti, okolnost je olakotjujuća, 92. Poradi propuštene pozornosti, pri potezanju koristi od narušaja dohodarstvenoga, jamčenje za isti od strane oběrtnika, 130. Oběrtnik je dužan obratjati pozornost na svoje oběrtne pomoćnike, 133, 134. Dokaz o propuštenoj pozornosti, 774.
- Prah puščani, v. Samoprodaja.
- Pratnja, v. Pristojnik.

- Prava i povlastice. Gubitak istih, v. Pooštrenje. Daća povodom podiele, stečenja, prenosa, tieranja, branjenja, ili razvèrgnutja istih, 6, v. Papirni biljeg.
- Prava vlasnika i založnoga vierovnika na obustavljenu stvar, ostaju priuzdèržana, makar da ista i nebude predana sudu, 161, v. Vlastnik.
- Pravac, v. Cesta. Put.
- Pravna moć. Ovèršivanje osudah, koje zadobiju pravnu moć, 888, 890.
- Pravna sredstva i prošnje za milost proti odredbam i riešitbam. Kakove su vèrste, 834. Prošnje za milost, 835. Osobe, koje su za to povladjene, 836. Pritužbe, 837—842. Privizi, prošnje za milost i utoci, 843—855. Postupak vlastih glede istih, 856—871. Imade miesta povrati u rok radi podnošenja pravnih sredstvih i prošnjah za milost, 872.
- Pravna sumnja, v. Sumnja.
- Pravni naslov. Od svakoga, kojemu pripada samo pravni naslov na stvar jamčeu, može se ista oduzeti, 155.
- Pravni poslovi, gradjanski. Za iste postavljeni prisiednici dohodarstvenih sudovah kotarskih, 794.
- Pravni razlog ubrojivosti, ima se navesti u osudi, 826.
- Pravni razlog za iztragu. Uviet je za istu, 594. Šta treba činiti, kad istomu neima miesta, 595. Kad takov razlog postoji, 596, 597.
- Pravni postupak, v. Postupak.
- Pravni zahtievi, preporni. Priuzdèržaj istih pri riešivanju o jamstvu, 819. Kada isti mogu biti predmet pritužbe, 839, 840.
- Pravni znaci, v. Znaci. Sumnja.
- Pravo, koje proizhodi iz jamčenja na stvari ležećega za kazni na imovinu. Pojam, 152. Osobe, proti kojim ima miesta ovomu pravu, 153—155. Tieranje istoga, 156—161, 839. Izvèršivanje istoga, 162—165. U koliko se tomu pravu mogu suprotstaviti pravni zahtievi vlasnika ili založnoga vierovnika, 166—169, 840.
- Pravo okrivljenika: branit se, v. Obrana.
- Pravoslovni dèržavni urèdник predsieda kod sudovah dohodarstvenih, 794, 797.
- Pravoslovni nauci. Kada se zahtievaju od prisiednikah dohodarstvenih sudovah kotarskih, 794.
- Pravosudni viećnici. Prisiednici dohodarstvenih sudovah kotarskih, 795. Prisiednici višjih sudovah i višnjega sudišta dohodarstvenoga, 797.
- Prebivalište, v. Boravište.
- Predaja, u naravi. Šta je dužan dokazati vlasnik jamčee stvari, koje nije stekò takovom predajom, 155.

Predhodna izvidjanja, v. Predizvidjanja.

Prediztraga. Postupak pri istoj, 585—593.

Predizvidjanja. Koja se činiti imadu po obližnjem poglavarstvu, 539.

Predlog kod sudovah dohodarstvenih, 821.

**Predmet narušaja. Pojam, 145. Jamčenje istoga, 147, 151. Tie-
ranje jamstva na isti, 156, 160, 161. Odsvojivanje istoga, 162,
163. Kada se isti ima pokvariti tako, da nebude već za porabu,
164. Kada se stečenje, pohranjivanje ili razširivanje istoga ima
smatrati kao dioničtvo, 175. Spada isti k učinu narušaja, 569
Ima se isti pohranjivati, da se nebi promienio, dok traje izvidjanje
578. Kada je u istom sadržan pravni znak, 603.**

**Predmnjevanje. Neima miesta predmnjevanju neubrojivosti, 17. U
obziru predmetah, kod oběrtnika nadjenih, ili u knjige oběrtničke
upisanih, 128, 129.**

**Prednik. Kada ima vlastnik ili zalogoděržac jamčee stvari davat
obaviesti i glede prednika, 155. Posljedica sumnje proti istomu,
Na istom miestu. Posljedica, ako kazan proti njemu bude
ugasla, glede predmetah, koje je on nakon toga roka prodao,
469.**

**Predsied. Kod dohodarstvenih sudovah kotarskih, 794. Kod doho-
darstvenih višjih sudovah i kod višnjega sudišta dohodarstvenoga,
797.**

**Predsiedatelj. Na što svaki paziti ima, 800. On sakuplja odviete,
821. Koi odviet pripada njemu pri viećanju, 822. Koje spise i
odpravke podpisuje isti, 824, 829.**

Predujmi. Davanje istih za troškove postupka, 915.

Pregrade. v. Oznaka. Uredovne pregrade.

**Preiskivanje. Kada se uredniku uzkrati ulaz radi preiskivanja, ili
kada se pri tom uzkrati sudielovanje, 455, 456. Uklanjanje, uni-
štivanje ili pretvaranje predmetah pri preiskivanju ili drugom
uredovnom dielu, 457, 458. Kao sredstvo za izvidjenje učina,
584.**

**Prekinutje zagode. Pri narušajih, koji su se dogodili prije krie-
posti zakona kaznenoga. Proglasni patent, VIII, v. Zagoda.**

**Prekoračenje dozvole. Za zavode, koji se zanimaju prevoženjem
osobah ili stvarih, 426, 431, 433. Za igru loterijsku, 438, 445,
448—451.**

Prekoračenje linijah poreznih, zidovah i bedemah, v. Opasana.

Prekoračivanje uredovne dielatnosti, v. Uredovni dielokrug.

**Prenošenje. Pečata ili oznake, v. Pečat. Oznaka. Biljega papirnoga
v. Papirni biljeg. Prenošenje zabranjeno predmetah samoprodajnih,
v. Samoprodaja. Prenošenje prava i povlasticah, v. Prava.**

- Preobući se.** Kad učinitelj, preobukavši se, pretvori sebe tako, da nemoguće bude poznat ga; smatra se to kao okolnost otegotjujuća, 201.
- Prepis sviedočbe od broda;** kada ga kapetan od broda neće da dade, 460, v. Spisi.
- Preslušak, kratki iliti sumarni.** U kojem slučaju ima se činiti, 585. U koje vrijeme, 586. Postupak pri istom, 587. Svērha njegova, 588. Šta valja saobćiti preslušniku, 589. Izreke preslušnika, 590—592. Zaglavak presluška sumarnoga, 593.
- Preslušak, redoviti.** Počimanje istoga sa presluškom sumarnim, 634. Prelaženje sa sumarnoga presluška na redoviti, 635. Kad okrivljenik neće da odgovara, 636, 637. Kad isti taji dielo, 638—641. Kada okrivljenik izjavi priznanje, 642. Kada izkaže više narušajah, 643. Popisivanje onoga, što služiti može za opravdanje ili izpričanje, 644. Pretresivanje okolnostih olakotjujućih ili otegotjujućih, 645. Pravo okrivljenika: braniti se, 646. Priobćivanje konačno, 647. Branjenje konačno, 648. Pri znakovih takova čina, koi je kažnjiv po obćih zakonih kaznenih, 649, 650, 651. Prosudjivanje imovine okrivljenikove, 652. Mućee priznanje pri preslušku, 682, 683, v. Iztraga. Postupak.
- Preslušak u obće.** Vrijeme, kada se ima činiti, 626. Svērha istoga, 627. Poćetak, 628. Obćenita pitanja, 629. Neprekidno nastavljanje, 630. Kako treba vladati se pri istom, 631. Zabranjena pomoćna sredstva, 632. Kako valja vladati se, kad se preslušak produlji na više siednicah, 633. Sačinjanje napisnika, 659—672. Kada se u osudi ima navesti dan početka, 826.
- Prestupci.** Šta se razumieva pod prestupci, Predgovor, 5. Izvēršba zatvora, pri istih propisana, i pooštrenja kazni, koja za iste postoje, imadu se uporavljivati i na kazan zatvora pri narušajih dohodarstvenih, 57, 66. Nego izuzima se stavljanje osudjenika na sramotište, 67. Postupak, kad izidju na vidielo znaci o prestupku, 650. Prestupci, koji izključuju vierodostojnost sviedoka, 696.
- Presuda.** Dà li se izrećenje iste obustaviti ima radi toga, što se je zanemarilo obaviestiti jamca, 781. Predaja razprave, za da se izreće presuda, 790. Kako se treba vladati, kada o zaglavljenoj razpravi neima se izreći presuda, 791, 792, 793. Što valja uvažavati pri izricanju iste, 800. Tko u izricanju neima udionićtvovati, 801, v. Osuda.
- Presudne vlasti.** Što je ostavljeno razsudu istih, 96. Kako imadu u sebi bit sastavljene, 794—799.
- Pretovarivanje robe naputne na druga sredstva prevozna,** 350, 351.
- Pretvaranje globah.** Slučajevi, kada tomu ima miesta, 82, 116, 117, 142, 895. Na koje okolnosti valja pri tom paziti, 118. Mie-

rilo pri pretvaranju, 119. Kada narušnik postane opet moguć platiti, 120. Na koi stupanj zatvora, 121. Za jedan dio od istih, kada pretvaranju ima miesta, 142. Kako se isto ima izricati u presudah, 812, 813. Koja ga vlast izriče, 896, 897.

Pretvaranje, v. Uredovno dielo, Preiskivanje. Priredjivanje.

Prevara. Zločinstvo ili prestupak, nastavši iz prevare, čini svjedoka zavérznim, 696. Kada se izreka takovoga svjedoka može smatrati kao znak, 767.

Prevozna iliti odpremna sredstva. Jamčenje istih za kazni, koje padaju na vozača robe, 150. Tako isto za kriomičarstvo, 211. Za protupropisno odpremanje putnikah, 434. Za odpremanje obustavljenika na mjesto, gdje će se obavljati uredovno dielo, 909. Za prenošenje obustavljene stvari, 910, v. Troškovi. Pomoćna sredstva.

Prevoženje iliti odpremanje. Nepravilnosti u tom, 350—353, 372. Prevoženje osobah i stvarih, poštanstvu izklopno priuzdržano; prikrate dohodarstvene proti tomu, 423, 426, 427, 428, 431, 432. Zastranjivanje od propisah, postojećih za vođenje i radnju poduzetjah prevoznih, 433, 434. Uzkrata zahtjevanih obavijestih, ili za izkaz služućih papirah u prevoženju iliti odpremanju robe, 459, v. Pogranični kotar.

Pribava predmetah, za oběrtovanje namijenjenih, ima bit upisana u knjigah oběrtničkih, 734, v. Izkaz.

Približavanje brodovah, protupropisno, k obali, smatra se kao kriomičarstvo pokušano, 192, 193, 195.

Pridavak, v. Čestice smiešane. Pomoćna sredstva.

Pridavanje inorodnih tvari proizvodom postupka porezovnoga, 338.

Priećenje. Kad tko otegotjuje priećenje narušaja, smatra se to kao okolnost otegotjujuća, 89. Kad tko prieči zle posledice narušaja, smatra se to kao okolnost olakotjujuća, 92. Priećenje uredovnoga diela, kada se smatra kao znak pravni, 605.

Priečnice, v. Oznaka. Uredovne pregrade.

Prietnja, koja se upotrebi radi narušaja. Kada prietnja takova sadržaje u sebi začetničstvo, 20. Kada je okolnost otegotjujuća, 91. Gubitak orudja, za prietnju upotrebljenoga, 209, 210. Pri kriomičarstvu, 225, 230. Pri težkih narušajih dohodarstvenih, 273. Kada može očekivati oprostjenje kazni onaj učinitelj ili sukrivac, koi prietnjom bude natieran na narušaj, 477. Kada prietnja sadržaje u sebi pravni znak, 605.

Prigovori. Koje jamac učiniti može, 785. Viećanje o istih, 786.

Prijava, v. Porezovni. Očitovanje o robi. Prokaz o porezu.

Prijava. Propuštenje prijave, u koliko je u tom sadržano dioničstvo narušaja, 175. O robi, u morskoj luci odredjenoj, da se dalje

- odpravi; nepravilnost u takovoj prijavi, 289, 308. O soln cah i solištih, prijava propuštena, 309. Zadoćnjena, 310. Propuštenje prijave o narušajih biljega, 410, 415, 418. Prijava narušaja; kada je s istom skopčano oproštenje kazni za prijavnika, 476—478. Proti komugod; kada ista sadèržaje u sebi pravni znak, 602.
- Prijeteci u novcu, tvarih ili robi treba da se upisuju u knjige ohèrt-nièke, 734, 736.
- Prikrate (dohodarstvene), v. Dohodarstvene prikrate.
- Prilozi napisnikah. Šta se ima š njimi èiniti, 671.
- Primac robe. Jamčenje istoga za očitovanje o robi, 305, 307.
- Primalje. Kada ih ide naknada, 918, 920, 921, 922.
- Primanje izprave nebiljegovane, ili biljegovane istina, ali ne onako, kao što bi trebalo, 410, 416.
- Primka o dostavljenih dopisih, 830.
- Priobćivanje dokazah, v. Dokazi.
- Pripakovanje (pripèrtjivanje). Stvarih k robi provoznoj ili k takovoj, koja je naptjena za izvoz; kriomičarstvo je pokušano, 194. K voznim pošiljkam ili pismom na pošti, 423.
- Pripomoć, data. Dioničtvo po istoj, 25. Kada se daje pripomoć, 176. Osobe, kojim se data pripomoć neubraja, 177. Kazan za niekoje vèrste pripomoći pri kriomičarstvu, 217, 218. Dioničtvo u kojem društvu kriomičarskom po istoj, 255.
- Pripoviedanje. Počinjenoga narušaja, kada je u istom sadèržan pravni znak, 603. Točno i izrazito pripoviedanje iziskuje se pri prostom priznanju i pri kazivanju sviedokah, 686, 700.
- Priprava za narušaj dohodarstveni, koja se smatrati ima kao pokušaj narušaja, 18.
- Priredjivanje. Nepravilnost u očitovanjih o robi, kad se ista uvozi i izvozi priredjivanja radi, 281, 282.
- Priredjivanje, zabranjeno. Predmetah samoprodajnih, v. Samoprodaja. Predmetah porezovnih, 341—343.
- Prirezi k potrošnini; obćinam dozvoljeni, 6.
- Prisega. Iziskuje se za kazivanje sviedokah, 700. Koji sviedoci mogu pušteni biti na prisegu, 701, 702. Polaganje prisege, 712. Pri-sega, koju položiti imadu vieštaci, 720. Prisega dopunitbena, 726. Neima prisegi miesta glede uvietah ubrojivosti, 775. Kada prisiednici dohodarstvenih sudovah kotarskih imadu se zapriseći, 796.
- Prisiednici. Kod dohodarstvenih sudovah kotarskih, 794, Na što su odredjeni, 795. Zapisizanje istih, 796. Kod dohodarstvenih višjih sudovah, i kod višnjega sudišta dohodarstvenoga, 797.
- Prispodabljanje rukopisah, 694.
- Pristajanje, v. Usidriivanje.
- Pristojnik. Kada jamac u društvu sa pristojnikom može doći na pre-slušavanje, 782, v. Zastupnik.

- Pristojnik.** Tko može bit pristojnik, kad se čine izvidjenja i iztrage, 656, 657. Tko se nemože uzeti za pristojnika, 658. Kakove ga idu pristojbe, 925, 926, v. Obćinsko stariesništvo. Sudovi.
- Prisutni.** Pri kojem narušaju spadaju k učinu, 569. Imadu se navesti u svakom napisniku, 660. Imadu isti napisnik podpisati, 671.
- Prisutnost.** Pri narušaju čete kriomičarske sadèržaje sukrivnju glede članovah od čete, 183. Pri izvodjenju kriomičarstva, u koliko se ista smatrati ima kao kriomičarstvo sgèrnutjem, 226. Na kojem miestu, kada je u njoj sadèržan pravni znak, 603.
- Pritužbe.** Pri sačinjanju istih dopušteno je zatvoreniku pogovoriti se sa svojim zastupnikom ili punomoćnikom, 564. Proti kojim odredbam mogu iste bit podnešene, 834. Tko je vlastan podnositi ih, 836. U kojih slučajevih neima im miesta, 837, 838. Na koliko se pritužbami mogu potierati pravne tražbine na stvar, koja je potvržena jamstvu, 839, 840. Podnošenje istih, 841, 842. Postupak glede istih, 870, 871.
- Privatna oznaka, v. Oznaka.**
- Prizivi i prošnje za pomilovanje.** Dopuštene su proti osudam, 834, 835. Osobe, koje su vlastne podnositi ih, 836. Proti kojim riešitbam nisu dopuštene, 843, 844. Kojim tečajem idu, 846, 847. Rok za podnošenje istih, 848, 850. Način podnošenja, 852, 853. Pomoćna sredstva za podnošenje, 854, 855. Postupak glede istih, 859, 860, 862—866. Moć njihova, 867, 868, 871.
- Prizivni sudovi.** Upliv njihov pri naredjivanju dohodarstvenih sudovah kotarskih, 795.
- Priznanje.** Dobrovoljno, okolnost je olakotjujuća, 92. Spisivanje istoga pri saslušku kratkom, 590. Kada je pri ruci priznanje formalno, netreba činiti redovite iztrage, 594, 595, 790. Kada je u istom sadèržan pravni znak, 602. Spisivanje istoga pri saslušku redovitom, 642. Vèrste istoga, 678. Priznanje formalno, 679—684. Naročito, 681. Múčeće, 682—684. Prosto, 685, 686. Opoziv, 687. Kad se isto steče s kazivanjem sviedoka, 710. Moć istoga glede izkaza o nabavi, izvoru, ili o platjenoj carini, 729, 730. U koliko služi isto za uglavljenje okrivljenika, 758, 759. Priznanje okrivljenika, u koliko isto valja kao dokaz proti jamcu, 779.
- Procine.** Kada se imadu činiti, 725.
- Prodajne povlastice, v. Gubitak istih, 70.**
- Prodavališta.** Prekèršivanje propisa o izvèršivanju obèrta u istih, 384, v. Stačuni.
- Prodavanje.** Obustavljene stvari, da se time izvèrši jamstvo, koje na istoj leži, 162. Zabranjeno prodavanje predmetah porezovnih, 341—343. Prodavanje predmetah, datih komu u obáljenu cieniu, 361—364. Robe, koja je stavljena izvan tèrgovine, 365, 366.

Stvari nebiljegovane, a dužnosti biljegovnoj podvržene, 374, 375, 399. Srećke loterijske, 438, 439, 442, 443. Ovo prodava-nje nemože bit predmetom pritužbe kod sudovah dohodarstvenih, 838. Troškovi toga, 926, 927, 933, v. Samoprodaja. Izvèrška.

Prodavaonice, v. Samoprodaja.

Prodja robe, proizvodah i odpadakah, ima se bilježiti u knjigah obèrtničkih, 734, 735, 736.

Produljenje roka, v. Rok.

Proglašenje imena. Dopušteno je kao pooštrenje kazni, 65, 77, 244, 245. Način proglašenja, 78. Izvèrška toga, 899, v. Javna.

Proglas, osobiti. O propisih, koji ostaju u krieposti. Proglasni patent, I. O daćah, koje teku na korist obćinam ili inim osobam, i na koje se uporavljivat ima ovaj zakon kazneni. Na istom miestu, II. O razlikah u prokazu množine, koje su proste od kazni, 278. O stanovištih i uredovnih povlasticah onih dèržavnih urednikah, koji su naredjeni za izvidjanje i iztraživanje, 511.

Proizvodi. Obèrtovanja imadu se bilježiti u knjigah obèrtničkih, 735. Kušnje od diela, što se ima činiti s istimi, 752. Proizvodi nmietnosti ili radinosti obèrtničke, v. Umietnost. Obèrtnička radi-nost. Naravi, v. Naravski proizvodi.

Proizvodjenje, zabranjeno. Predmetah samoprodajnih, v. Sa-moprodaja. Predmetah porezovnih, 341—343.

Prokaz o porezu. Nepravilnost u istom, 290, v. Očitovanje o robi.

Promet. Zabranjeni s predmeti dèržavne samoprodaje, 316—322, v. Carina.

Promienjivanje. Znamenito promienjivanje u napravah obèrtnih. Kazan, kada se to učini proti propisu, 347. Osuda pèrve molbe nemože se kod višjega suda promieniti na štetu okrivljenika, 863.

Promienjivanje naknade troškovah, s postupkom skopćanih, nije dopušteno, 902.

Propust. Očitovanja o robi, v. Kriomičarstvo. Prijave postupka po-rezovnoga, v. Porezovni. Prijave o solnicah i solištih, v. Solišta.

Prosti dohodarstveni narušaji. Pojam istih, 11, v. Dohodar-stveni narušaji. Kriomičarstvo. Težki.

Prosti od carine promet. Nepravilnosti u očitovanju o robi u ovom prometu, 281, 282. Neurednosti u ovostranom prevoženju, 353.

Prosti zatvor. Kada se isti može promieniti u zatvor strogi, 122, v. Zatvor.

Prosto priznanje, v. Priznanje.

Prostorine. Tko takove društvu kriomičarstva posudi ili u najam dade, smatra se kao sukrivac, 254.

- Prostorine.** Kad se tko krati otvorit ih prigodom preiskivanja ili drugoga uredovnoga diela, 455, 456.
- Prostorni sadržaj** napravah obèrtnih ili sudovah; kada se isti uvažavati ima pri odmierivanju kazni, 330, 331, 333, 334, 335.
- Prosudjivanje.** Uvjetah ubrojivosti proti okrivljeniku, 770. Prigovorah, koje jamac čini, 786. Imovine, v. Imovina.
- Protudokaz.** Proti predmnjevi o stvarih takovih, koje se nadju kod obèrtnika, 129. Za razslabljenje nalaza, podnešena po vieštacih, 748.
- Protuslo vje** u izrekah pri preslušavanju, 640.
- Provoz robe** ili predmetah porezovnih. Protuzakonit, v. Kriomičarstvo.
- Provozna zabrana.** Prekèršaj iste, v. Kriomičarstvo.
- Provoznina.** Kada je ista mierilo za ustanovljivanje kazni pri kriomičarstvu, 206.
- Punciranje,** v. Metalli plemeniti.
- Punomoćnik.** Kada je istomu dopušteno zastupljanje, 653.
- Punomoćje,** v. Vlastoimac. Opoziv.
- Puške,** v. Oružje. Oružana.
- Put.** Kad roba, nadgledu podvèržena, bude zatečena na putu drugom, nego koi je naznačen u potvèrdi uredovnoj, 368, v. Cesta.
- Put pravde.** Kada se putem pravde ima potierati jamčenje za kazni, 161, 166.
- Putnici.** Kakovim oružjem smiju bit oskèrbljeni, 224. Protuzakonito odprenanje istih, 434. Kako treba postupat s istimi radi narušajah dohodarstvenih, 532.
- Putni i hranitbeni troškovi.** Naknadjivanje istih, 925.
- Putovanje** glasonošah, Kako se ima naknadjivati, 923.

R.

- Radnja.** Kaznika nedorasloga, 85. Koja je dopuštena okrivljeniku u uzi, 563. Kaznika; koji se troškovi mogu njome podmirivati, 931. Ulaženje i izlaženje živine na radnju, v. Prosti od carine promet.
- Ranarnici.** Kada ih ide naknada, 918, 920, 921, 922.
- Razhodi** iliti izdatci imadu se bilježiti u knjigah obèrtničkih, 734, 736.
- Razlika** izmedju izprave propratne i robe pri robi napatjenoj, 359, 360.
- Razlozi osude** imadu se izdati, 855.
- Razmierja** osobna, v. Osobna. Obitelj.
- Razor** pomoćnih sredstvah od narušaja; kada tomu ima miesta, 165.
- Razpačavanje,** v. Prodavanje.

Razprava. Zaglavak iste, šta se pri tom ima uvažavati, 789. Odredbe po razpravi zaglavljenoj, 790—793. Zaglavna presuda glede iste, 825—828.

Razprostiranje. Predmeta od narušaja dohodarstvena; u koliko se to smatrati ima kao dioničtvo, 175. Stvari nebiljegovane, a dužnosti biljegovnoj podvržene, 399, 407. Lažnih, neistinih ili krivotvorenih izpravah, 461.

Razredna loterija. Otvaranje iste, 438, v. Loterija.

Razsad od duhana, v. Duhan. Samoprodaja.

Razsud vlastih presudnih. Šta se ostavlja razsudu vlastih pri odmierivanju kazni, 96, v. Presuda. Osuda.

Razum. Koji su razuma sasvim lišeni, dà li im se čin ili propust koji ubrojiti može, 15.

Razvèrgnutje prava i povlasticah, v. Prava.

Red, v. Poglavarstva. Obćine.

Redarstveni nadzor. Stavljanje osudjenika pod isti, 79, 248, 250, 264. Ovrha istoga, 898.

Redarstveni obziri. Uvažavanja istih, kad se tko odpravlja, 74.

Redarstveni prekèršaj, prosti, Kako treba postupati, kad se iztraga poradi takovoga prekèršaja steće s iztragom narušaja dohodarstvenoga, 650, 651.

Redarstveni prekèršaji teški. Razumievaju se pod prestupci, Predgovor, 5. Za sudjenje istih naredjeni prisiednici dohodarstvenih sudovah kotarskih, 794.

Redarstveni propisi. Pored kazni po istih propisih ima miesta kazni za narušaj dohodarstveni, 103. Što valja pri tom uvažavati, 104.

Redoviti postupak pri narušajih dohodarstvenih. Šta se poda tim razumieva, 500. Pristojnik pri izvidjanju i preslušavanju prigodom istoga, 657.

Redoviti put pravde, v. Put pravde.

Referade. Nije nikomu dopušteno zagledavat u iste, ili prepisivat ih, 855.

Ribarske ladje. Kad se proti zabrani istimi štogod prevozi, smatra se to kao kriomičarstvo pokušano, 192, 193, 195.

Riešenje okrivljenika, v. Okrivljenik.

Riešitba. Razprave zaglavljene, 790—793.

Roba; biljeg za —, v. Oznaka.

Roba; izvoženje —, protuzakonito, v. Kriomičarstvo.

Roba; kontrola za —, v. Kontrola.

Roba; oznaka —, v. Oznaka.

Roba; provoženje —, protuzakonito, v. Kriomičarstvo.

Roba; skladište —. Kad tko uzkrati otvoriti ga, 455, 456.

Roba; uvoženje —, protuzakonito, v. Kriomičarstvo.

- Roba.** Uzkratjeno pokazanje iste, 455, 456. Uklanjanje, pretvaranje ili uništivanje iste prigodom preiskivanja ili kojega drugoga uredoavnoga diela, 457, 458, v. Izvan tērgovine stavljenā. Prejetci. Izdatci. Obērtnici. Ogradjena.
- Roba; vozač** —. Prevozna sredstva jamče za kazni, koje nanj padu, 150. Jamči isti za očitovanje, 306, 307. Kazan istoga za nepravilnosti u prevoženju, 350—353, 372, v. Brod, kapetan od —.
- Ročište**, v. Poziv. Vieštaci. Obavieštivanje.
- Rod** ili vērsta robe. Nepravilan ili netočan prokaz o istoj, 277, 279, 281, 282, 283, 286, 287, 289. O tvarih za porezovni postupak, nepravilna prijava, 326. O proizvodih, nepravilna prijava, 328, 329.
- Rodbina** ili tastbina; po kojoj sviedoci mogu bit sumnjivi, 697.
- Roditelji.** Njihovomu osobitomu nadziranju imadu se predati kaznici nedorasli, 85. Jamčenje istih za nedorasle, 136.
- Rodjaci.** U uzlaznoj i silaznoj liniji, kada se istim neubraja pripomoć data, 177, 217, 457. Drugi rodjaci ili tastbenici, Na istom miestu. U kojem obziru mogu se isti smatrati kao sviedoci sumnjivi, 697. Koji su vlastni poprimiti pravna sredstva ili podnositi prošnje za pomilovanje, 836.
- Rodovi** narušajah dohodarstvenih. Pojam istih, 9—11.
- Rok; produljenje** —. U koliko je isto dopušteno pri pravnih sredstvih i prošnjah za milost, 848, 849.
- Rok.** Po izmaku istoga može se opozvati prošnja za odustanak od postupka zakonita, 547. Pri pozivu uvietnom, 617. Pri pozivu takovoga čovieka, koi je po osobi ili po boravištu nepoznat, 624. Za branjenje konačno, 648. Za poziv jamea, 782, 783. Za prizive i prošnje za milost, 848. Za utoke, 849, 850. Uz koi je dopuštena povrata u stanje prijašnje, 872.
- Ručni posao** zatvorenika, 563.
- Ruka**, oboružana, v. Kriomičarstvo. Oružana.
- Ruke**, vlastite. Dostavljanje u iste, 830.
- Rukoznak.** Kada se isti ima staviti umiesto podpisa, 670, 686, 712.

S.

- Sabirači** (loterijski), v. Loterijske sabirnice. Loterija.
- Sabirnice**, v. Loterija.
- Sabirnice loterijske**, v. Loterija.
- Sačuvanje** obustavljene stvari, v. Obustavljena.
- Sakrivanje.** Kada je u tom sadēržan pravni znak, 603.
- Salitra**, v. Samoprodaja. Sol.

Samoprodaja (državna), predmeti — —. Kako se izvršuje jamstvo, koje na istih leži, 163, 164. Kod težkih dohodarstvenih narušajah, počinjenih s istim, ubraja se pokušaj, 184. Pokušano kriomičarstvo s istim, 191. Daća od potroška od istih, kada ova daća služi kao mierilo pri ustanovljivanju kazni, 206, 266. Kada se gubi povlastica za proizvodjenje, priredjivanje, ili za prodavanje predmetah državne samoprodaje, 212, 214, 274. Prijava o solistih ili solnicah, propuštena, 309, ili zakašnjena, 310. Zabranjeno proizvodjenje predmetah državne samoprodaje, 311—313. Zabranjeno pravljenje ili upotrebljivanje istih, 314, 315. Zabranjeno prodavanje, 316, 317. Zloporaba pogodovanja podieljenoga, 318. Zabranjeno prenošenje iz jednoga zemaljskoga kraja u drugi, 319. Kazan za zabranjeni promet s predmeti državne samoprodaje, 320—322. Koji narušaji s predmeti državne samoprodaje imadu se smatrati kao narušaji manji, 501. Koga je slobodno upotrebljivati kao vieštaka pri prosudjivanju predmetah državne samoprodaje, 719. Dokaz o inozemskom izvoru istih, 742. Dopušteni protudokaz, 748.

Sastavljanje vlasti izvidajuće ili iztraživajuće, 656, 657, 658.

Savez. Po savezu izmedju srodnih narušajah dohodarstvenih ima se ravnati odmiara kazni, 109.

Savjet. Za izvedenje kriomičarstva ili težkoga narušaja dohodarstvenoga; kada se savietom takovim utemeljuje začetničtvo ili sukrivnja, 173, 174. U traženju takova savjeta sadržan je pravni znak, 603.

Sborni sudovi, v. Gradjanski sudovi.

Sestre, v. Bratja.

Sgèrnutje. Kriomičarstvo pomoću sgèrnutja; šta se razumieva pod tim, 226. Kazan, 227—229, 247. Pri težkih narušajih dohodarstvenih, 272.

Shrane. Jamčenje istih za kazán, 148, v. Svežnji.

Shrane, neobične, prikladne za sakritje narušaja, okolnost otegotjujuća, 349, v. Svežnji.

Shrane, potajne. Okolnost otegotjujuća, 201. Jamčenje takovom shranom providjenoga odpremhnoga sredstva pri kriomičarstvu, 211. Kada je u takovoj potajnoj shrani sadržan pravni znak, 607.

Siecivo, v. Oružje.

Sigurnost, v. Poglavarstva. Obćine.

Sila. Kada se je ista morala upraviti, za moć ovèršiti uhitjenje u slučaju kriomičarstva ili težkih dohodarstvenih narušajah, 230, 273. Kada se je ista morala upraviti u slučaju uzkratjenoga pristupa ili uzkratjene pomoći pri uredovnom kojem dielu, 456.

Sila, pri narušaju uporavljena. Kada ista utemeljuje začetništvo, 20. Okolnost otegotjujuća, 91. Kada je u istoj sadržan pravni znak, 605, v. Prietnja.

Silovita sredstva, zabranjena su pri saslušavanju, 632.

Siromaštvo teško, okolnost olakotjujuća, 92.

Sjedinjeno razpravljajanje. Dva ili više narušajah istoga okrivljenika, 503. Nije potrebito u obziru jamca, 784.

Skelarina, v. Cestarina.

Skèrbljenik. Kako se ima pozivati, 614. Naredjivanje zastupnika ureda radi, 615. Prava zastupnikova, 654. Zaglavljivanje postupka s takovim okrivljenikom, 655. Kako mu se imadu dostavljati odredbe, 831, 832. Od kojega dana počima rok za priziv ili prošenje milosti, 850.

Skèrbnik, v. Zastupnik.

Skèrbstvo. Osobe, koje su pod istim, v. Skèrbljenik.

Skèrbstvo, v. Skèrbljenik.

Skladište, v. Uredovno skladište.

Skladnina, kada se ista platjati ima od stvari zaustavljene, 916.

Sklonost, v. Nagnutje.

Sklonost okrivljenika na narušaje, v. Sumnja.

Skratjivanje kazni zatvora, v. Zatvor.

Skriven biti. U koliko je u tom sadržan pravni znak, 503.

Slabost uma. Okolnost olakotjujuća, 92.

Slika. Pomoćnih sredstvih od narušaja, prikladna za izvodjenje ili sakrivanje narušaja; posljedica od iste, 165, 209. Slika iliti obličje od okrivljenika; u koliko u tom sadržan može biti pravni znak, 603.

Slobodni zanati. Koji posljedice glede istih radja gubitak povlastice obèrtovne, 72.

Slučaj. Da li se narušaj, koi bude slučajem prepriečen, ima ubrojiti kao pokušaj, 18.

Slučajni događaj. U koliko se istim ukida kažnjivost onoga, koi je izdao očitovanje, ili koi jamči za očitovanje, 302, 307. Tako isto poradi povriede uredovnoga zapora, 453.

Služba, v. Ured.

Službenici, v. Urednici.

Službenik; u kojem se smislu uzima rieč ova, Predgovor, 4.

Kada se službenikom uzkrati ulaz, ili kada se nepuste na brod, 455, 456, v. Urednik. Dar.

Službeno razmierje; u koliko istim postaje sviedok sumnjiv, 697.

Služinčad, v. Obèrtni pomoćnici.

Smèrt narušnika. Posljedica iste u obziru odredjivanja i izvršivanja kaznih, 470, 471, 498. Smèrt jamca; posljedica iste u obziru jamčenja, 496.

Smetja, v. Čuti. Stanje duha i razuma.

Sol, v. Samoprodaja.

Solišta i izvori. Prijava o istih neučinjena, 309; zadocnjena, 310.

Zabranjeno proizvodjenje soli ili salitre, 313.

Solne i salitrene tvari. Odmierivanje kazni radi istih, 208, 268.

Specerije iliti mirodije. Protupropisno unošenje u miesta, u kojih ima glavna divona ili druga divona, 367.

Spisi. Uvèrštivanje istih u dnevnik, i pohranjivanje, 673. Od kojih spisah može se dopustiti osudjeniku, da ih pregleda ili prepiše, 855.

Spisivanje izrekah u napisnik. Kada je to dopušteno, 668.

Spotvaranje pečata, oznake ili biljega papirnoga, v. Pečat. Oznaka. Papirni biljeg.

Spotvaranje oznake na robi, v. Oznaka.

Sprave, kada su iste pomoćno sredstvo narušaja dohodarstvena, 146.

Srebro, v. Metalli.

Sreća, pogodbe na sreću, v. Loterija. Daće.

Srećke. Od inozemske igre loterijske; prodavanje ili namicanje istih, 438, 439, 442. Gubitak istih, 444. Od ovozemskih igarah. v. Izigravanja.

Srodni narušaji dohodarstveni. U kojoj mieri imadu se ovakovi narušaji, počinjeni prije proglašenja zakona kaznenoga, uvažavati pri odmierivanju kazni, Proglasni patent, VI. Pojam, 108. Načelo pri uvažavanju istih, 109. Uvjet istih, 110. Okolnosti, koje neizključuju od uvažavanja, 111. Stega uvažavanja, 112. Odmiera kaznena pri ponavljanju istih, ili srodnih narušajah dohodarstvenih, 113, 114.

Stačuni (dućani) i prodavaonice. Protupropisno prodavanje robe iz istih, 384. Uzkratjen ulaz u iste, 455, 456.

Stališ osudjenika, v. Osobna razmierja. Zaslužba.

Stan obèrtnikov. Predmnjeva u obziru predmetah, koji u istom budu nadjeni, 128, 129. Uzkratjen ulaz u isti, 455, 456.

Stanje duha i razuma. Koje ukida ubrojivost, 15. Koje se smatra kao okolnost olakotjujuća, 92. Kada svjedok po istom biva zavèrzan, 696.

Stanovanje; miesto od —, v. Boravište.

Stariji narušaji. Kada se s istimi ima postupati po ovom zakonu kaznenom. Proglasni patent, III—X. Zagoda istih. U istom patentu, VII.

Stavke. U loterije inozemske, ili kod inostranih sabirateljah od stavakah, 438, 439, 442, 443. Nepovladjeno primanje stavakah u ovozemstvu, 438, 440, 441, 447. Na iznosku tih stavakah ima se osnivati odmieria kazni, 442, 443, 447.

Stavljanje javno na sramotište, nije dopušteno kao pooštrenje kazni, 67.

Stavljanje. Odgovorah u napisnik, 661—668, v. Pohranjivanje. Urednik.

Stavljenje. Propušteno stavljenjerobenaputne pred medju-ured, 350, 351, 353. Stavljenje okrivljenika pred sud radi iztrage, 620. Troškovi toga stavljenja, 911, 912.

Stečaj. Kad se steku kaznene ustanove različitih zakonah, 103, 104. Kad se steku dva ili više narušajah dohodarstvenih, 105—114, 503—505. Kad se steče iztraga radi narušajah dohodarstvenih s postupkom o drugih narušjih dohodarstvenih, 649, 650, 651. Kad se steče prosto priznanje s kazivanjem sviedočkim, 710. Kad se steku razlozi sumnje s nalazom vieštakah za dokaz inozemskoga izvora koje robe, 746, 747.

Stečaj znakova h. S kazivanjem sviedokah, 762—765. Medju sobom; uglavljivanje tim stečajem, 766—769.

Stečenje. Kakova predmeta od kriomičarstva ili od težkoga dohodarstvenoga narušaja, na koliko leži u tom dioničtvo, 175. Nebiljegovanoga predmeta, koi bi morao bit biljegovan, 374, 375, 399. Pravah i povlasticah, v. Prava. Srečke od inozemske loterije, 438, 439, 442, 443, v. Dioničtvo.

Stečenje; poštteni način stečenja. Pri pomanjkanju istoga može se oduzeti stvar, koja jamči, 155.

Stečevnik, v. Kupac.

Stovarivanje. Predmetah porezu podvrženih u miestih takovih, koja se smatraju kao zatvorena (ogradjena); kada je kriomičarstvo, 189. Stovarivanje robe pri uvozu, kada je kriomičarstvo pokušano, 191. Stovarivanje robe, kada je nepravilnost u prevoženju, 350, 351, 353.

Stranputica. Prekoračenje carinske linije po stranputici, pokušavano kriomičarstvo, 191, v. Oznaka.

Stražani. Kada se za njih daje naknada, 911, 912.

Stražanstva. Dužna su odkrivati narušaje dohodarstvene, 507.

Strogi zatvor, v. Zatvor. Prosti.

Strogost prekomierna. Valja se klonit je, 800.

Stupnji zatvora, v. Zatvor.

Stupovi, v. Oznaka.

Stvar. Na kojoj leži jamstvo za kazni na imovinu, v. Predmet. Jamstvo. Pomoćno sredstvo. Kupac. Pravo. Stvar, izjavljena za izgublenu, v. Vlastnik. Ciena. Izvršba.

Stvar, ustavljena. U koliko okrivljenik može istu tražiti, ako uslied obnovljena postupka bude oprošten od kazni na imovinu, 884.

Stvari; odpremanje —, v. Poštanstvo. Odpremanje.

Stvarno jamčenje, v. Jamstvo.

Sučlanovi društva kriomičarskoga, v. Kriomičarska društva.

Sud, tutorstveni. Narušaži diece imadu se istomu obznaniti, 81. Valja sporazumiet se s istim glede kazni, koja se odredjuje proti malolietnikom, 82. Pravo istoga suda, kada se odredjuje kazan na imovinu proti malolietnikom, 851. Kako valja postupati, kad pomenuti sud poduzme štogod u ovom obziru, 861, 862.

Sudbeni podvornici, v. Stražani.

Sudbeni red u stvarih prepornih. Ověršna sredstva, propisana u istom, imadu se uporavljivati na izvěršbu jamćenja, 143, 894. Načela istoga reda valjaju za ověršne troškove pri iztierivanju kaznih novčanih, 933.

Sudbeno poglavarstvo, v. Poglavarstva.

Sudielovanje. Pri kriomičarstvu ili pri težkih narušajih dohodarstvenih, kada isto utemeljuje sukrivnju, 174. Propisano sudielovanje pri preiskivanju ili drugih uredovnih dielih, kad se isto uzkrati, 455, 456.

Sudništvo, osobito, pripada komorskoj prokuraturi pri izvěršivanju kaznih na imovinu, 894.

Sudovi. Kada se može zahtievati, da se obustavljena stvar predade sudu, 161. Dužnost sudovah pri odkrivanju narušaja dohodarstvenoga, 509. Sudovi su dužni davati pomoć, 533. Prošnja istim podnešena poradi mierah osiguranja, 567, v. Poglavarstva. Dohodarstveni sudovi.

Sudstvo. Na koliko se od urednika, koi će se kao pristojnik prizvati k izpitu ili preslušavanju, iziskuje, da je usposobljen za sudstvo, 657. Za isto naredjeni prisiednici sudovah dohodarstvenih, 794, 795, 797.

Sukrivac. Tko se ima kao sukrivac smatrati, 24. Uviet ubrojivosti, 26. Narušaži, pri kojih sukrivnja podleži kazni, 27, 28. Mierilo, po kojem se odmieruje kazan, 98. U odnošaju više sukrivacah, 99, 100, 101. U odnošaju naprema krivcem druge vērste, ili naprema dionikom, 102. Jamčenje istoga za narušaje, radi kojih sukrivac nije kažnjiv, 137. Sukrivac kriomičarstva ili težkih dohodarstvenih narušajah, 174. Od kojih narušajah imadu se članovi čete kriomičarske smatrati kao sukrivci, 181, 183. Družtva kriomičarskoga, 254, 258, 259. Prikrate dohodarstvene proti takovoj daći od potroška, koja se platja prigodom uredovne oznake, 399. Biljegovnih narušajah, 409, 410, 413—417. Kad se tko protu-propisno posluži zavodom poštanskim, 424. Sukrivac povriede uredovnoga zapora, 452. U kojih slučajevih obećaje mu zakon oproštenje kazni, 476, 477. Ugasnutje jamćenja njegova, 493. Kojoj vlasti pripada iztraživanje istoga, 524. Kada treba istoga izsledovati pri izvidjanju učina, 575, 576.

Sukrivnja. Kada se začetniku njegovo pèrvo dielovanje ubrojiti ima samo kao sukrivnja, 22. Kada tomu imenito ima miesta pri naptniku čete kriomičarske, 181, v. Sukrivac.

Sumarno ili kratko preslušanje, v. Preslušak.

Sumnja pravna. Proti komu postoji ista, 598—608. Čime se ista podkriepkuje, 609—611. Osobiti razlozi sumnje u obziru izkazah propisanih, 612. U obziru inozemskoga izvora stvari koje, 746, 747. Kad sumnja bude podkriepljena, šta sliedi odtuda za uglavljenje okrivljenika, 762, 769. Kako glasiti ima osuda, ako sumnja bude sasvim ukinuta, 809. U protivnom slučaju, 810, 811, v. Prednik.

Sumnja; razlozi —, v. Sumnja. Znaci.

Sumnja temeljita, da je koja stvar predmet ili pomoćno sredstvo narušaja dohodarstvena; posledica takove sumnje, 155.

Sumnjivi svjedoci. U obće, 696. Zabranjenje okrivljenika, 697. Proti istomu, 698. Dokazna moć kazivanjah njihovih, 706, 707, 708, 709, 710, 765. Kada kazivanje njihovo za uglavljenje okrivljenika valja kao znak, 767.

Sunčani izhod, v. Noćju.

Sunčani zahod, v. Noćju.

Suočita. Okrivljenika sa svjedoci, kada ima se činiti, 708, 709, 714. Kada se može izostaviti, 715. Svjedokah medju sobom, 716. Svjedokah, dà li ju jamac može zahtievati, 788.

Supruga. Glava od porodice jamči za istu, 135.

Svèrhe, javne, v. Javne.

Svežnji ili shrane. Krivi prokaz o broju istih, 293—297. Uzkratjeno otvoraње istih pri preiskivanju, 455, 456, v. Shrane.

Svjedoci. Preslušavanje istih, 580, 581, 582, 583, 711—716. Kada je dopušteno, na preslušavanje i izpite prizvati dvojicu nepristrajnih svjedokah kao pristojnike, 657. Tako isto prigodom spisavanja prostoga priznanja, 686. Šta se iziskuje za vjerodostojnost svjedokah, 695. Zavržni svjedoci, 696. Sumnjivi svjedoci, 696, 697, 698. Prosudjivanje nedostatakah ureda radi, 699. Prigodom preslušavanja istih može jamac predložit pitanja, 787. Dà li mu se svjedoci imadu suočiti, 788. Kada ih ide naknada, 917. Tko tu naknadu ima platiti, 926, 928, v. Sviedočka kazivanja.

Sviedočanstvo krivo. Kažnjenje toga, 461.

Sviedočka kazivanja. Neprava; kasan za ista, 461. Način, kako se sviedočka kazivanja nabavljaju, 668, 711, 712. Koje se potrebstine iziskuju za ista, 700. Zapisizanje svjedokah, 701, 702. Što se osobito uvažavati ima pri sviedočkih kazivanjih, nabavljenih pomoću tumača, 703. Dokazna moć istih, 704—710. Saslušavanje okrivljenika glede istih, 713. Suočenje svjedokah i okrivljenika, 714, 715. Svjedokah medju se, 716. Kada kazivanje sviedoka služiti može kao dokaz, da se izkaže nabava ili izvor robe, 730, 731. Kakovi se uvieti iziskuju, da ista kazivanja imadu

moć dokaznu za uglavljenje okrivljenika, 761—765. Kada se kazivanje svjedoka ima smatrati kao pravni znak, 767.

Sviest nesmutjena. Uvjet priznanja. 681, 686. Tako isto kazivanja od svjedokah, 700.

Š.

Škrinje, v. Shrane.

Šteta od izrekah, u koliko ista ukida vierodostojnost svjedoka, 695, 696.

Štedjenje uhitjenika, 565. v. Zasluzba. Obitelj. Osobna.

Štetna promiena, v. Promienjivanje.

T.

Table, v. Oznaka.

Tajenje. Pri preslušku sumarnom, 592, 593. Pri preslušku redovitom, 638—641. Tajenjem neukida se priznanje, 687.

Tamahna pitanja, v. Pitanja.

Tastbenici, v. Rodjaci.

Tastbina, v. Rodbina.

Tegleća ili tovarna živina. Kada kriomičarstvo postaje kriomičarstvo dèrzovito, ako za isto bude upotrebljena živina tegleća ili tovarna, 230, v. Prevozna sredstva.

Tèrgovačka povlastica, v. Obèrtna povlastica.

Tèrgovački momci, v. Obèrtnički pomoćnici.

Tèrgovački opravnici, v. Obèrtnički pomoćnici.

Tèrgovci. Kada tèrgovac pohranjuje kod sebe robu, stavlenu izvan tèrgovine, ili namakne sebi robu takovu, 365, 366. Kakove imadu bit knjige tèrgovacah, 733, 734, 736, v. Obèrtnici.

Tèrgovina. Na cienah, koje postoje u tèrgovini, ima se osnivati pronalaženje vrijednosti, 49.

Teški dohodarstveni narušaji. Druge vèrste. Pri postupku porezovnom, 324, 326, 327, 328, 329, 330, 332, 333, 334, 335, 336, 338, 341. Propuštenje dokaza, da je roba naputna, kao što treba, stavljena pred ured, 354, 355, 358. Propušteno razjašnjenje razlike izmedju izpravah propratnih i robe naputjene, 360. Zloporaba pogodovanja u stavki carinskoj ili poreznoj od strane obèrtnika, 361—364. Protupropisno prevoženje i protupropisno pohranjivanje predmetah kontroli podvèrženih, 368—371. Propust izkaza o dobavi, izvoru i ocarini, 379. Propušteno

ili krivo unošenje izprave u knjige oběrtničke, 387. Uklanjanje, pretvaranje ili uništavanje robe ili porezovnih predmeta prigodom preiskivanja ili drugoga uredovnog diela, 457, 458.

Teški dohodarstveni narušaji. U obće. Rod su narušajah dohodarstvenih, 9, 10. Koji narušaji imadu se smatrati kako takovi, 11. U koliko se isti smatrati imadu kao prikrate dohodarstvene, 12, 393. Jamčenje vlastodavca za vlastoimca glede istih, 131, 132. Začetnici istih, 173. Sukrivci, 174. Dionici, 175. Oni narušaji, koji služe za olakšanje kriomičarstva, mogu predmet biti čete kriomičarske, 178. Pri kojih teških dohodarstvenih narušajih ubraja se pokušaj, 184. Odmiera kazni, 265. Daće, na kojih se ima osnivati ta odmiera, 266. Kaznena ustanova po vrijednosti, 267. Pri tvarih, koje imadu u sebi soli i salitre, 268. Najmanja odmiera kaznih na imovinu, 270. Kaznena ustanova u okolnostih osobito otegotjujućih, 271—276, 456.

Teški dohodarstveni narušaji s predmeti dèržavne samoprodaje. Proizvodjenje proti zabrani, 311—313. Priredjivanje ili upotrebljivanje proti zabrani, 314. Zabranjeno prodavanje, 316. Zloporaba pogodovanja podieljenoga, 318. Zabranjeno prenošenje u drugi kraj, 319, 320, 322.

Teški redarstveni prekèršaji, v. Redarstveni prekèršaji.

Teško bolujući, v. Bolestnici.

Tielesna nemoć u zaustavljenika. Radi takove nemoći ima se narediti primiereno sredstvo odpremno, 909.

Tielesne mane, v. Mane.

Tieralice. Gonjenje tieralicami; u koliko se time prekida zagoda, 487.

Tkana roba, v. Opasana.

Točka od zakona, po kojoj se odredjuje kazan, ima se navesti u zakonu, 826.

Tovarenja i stovarivanja protupropisna. Pokušano kriomičarstvo, 191, 194. Jamčenje prevoznih sredstvih za ista, 211.

Tovarna marva, v. Prevozna sredstva. Tegleća živina.

Tragovi od narušaja dohodarstvena. Uklanjanje, uništavanje ili zatiranje istih utemeljuje pravni znak, 603.

Trajanje, v. Nastavljanje.

Tretji. Dielo tretjega čovieka; na koliko se time ukida kažnjivost izdatnika očitovanja i jamčenje za očitovanje, 302, 307. Kada proti njemu služi izprava za dokaz, 693. U koliko proti njemu knjige oběrtničke služe za dokaz, 740.

Trošak. Na korist vlasnika ili založnoga vieroavnika glede obustavljene stvari učinjeni trošak ima se nadoknaditi, 169.

Troškovi postupka. Sadèržani su pod jamčenjem za narušaj, 138, 152. Komn se ova naknada može naložiti, 826. Razprave

glede ovih troškoyah nisu predmet pritužbe kod sudovah dohodarstvenih, 838. Šta se razumieva pod ovimi troškovi, 900. U koliko je okrivljenik dužan naknaditi ove troškove, 901, 902, 903. Ověršba uredovnih dielah od postupka, 904, 905. Tko je dužan podmirivati troškove, 906, 907. Troškovi za izvidjenje učina i za iztragu, 908—928. Troškovi za ověřšbu kazni, 929—934.

Tudjinci. Podvěřženi su ovomu zakonu kaznenomu, 32. Kako valja s istimi postupati u obziru narušajah, počinjenih u takovih krajevih zemaljskih, gdje ovaj zakon kazneni nije u krieposti, 35. Mogu odpravljeni biti iz zemaljah svihkolikih, 75, 249.

Tumač. Kada treba tumača prizvati na izpitivanja i presluške, 664, 665. Opaznost, kad se tko izpituje pomoćju tumača, 666. Kako treba vladat se, kad se pojave kakove težkoće, 667. Šta valja osobito uvažavati pri sviedočkom kazivanju, dobivenom pomoćju tumača, 703. Kada tumača ide nagrada, 919.

Tutor. Jamčenje istoga za skěrbljenika nedorasloga, 136. Okrivljenika, vlastan je primat se pravnih sredstvah i podnositi prošnje za milost, 836, v. Zastupnik.

Tutorica, v. Zastupnik, zakoniti.

Tutorstveni sud, v. Sud.

Tužba. Slučajevi, o kojih je tužba predana kojemu sudu u kraljevini lombardezko-mlietačkoj, nisu podvěřženi postupku, 'koi je propisan u ovom zakonu. Proglasni patent, X.

Tužitelj. Kada vlastnik zaustavljene stvari ili založni vierovnik može podić se kao tužitelj, 166.

Tvari. Postupak porezovni, započet s drugimi tvarmi, a ne s prijavljenimi, 326. Pridavanje inih tvari k proizvodom dobivenim, 338.

Tvėrdjenje. Golo tvėrdjenje nije dovoljno za priznanje, 681, 686. Tako isto ni za kazivanje sviedoka, 700.

U.

Ubaviest. Traženje ubaviesti; u koliko je u tom sadėržan pravni znak, 603.

Ublažavanje, v. Oprost.

Ublažujuće okolnosti, v. Olakotjujuće okolnosti.

Ubrojivost. Kada nepostoji ubrojivost, 15. Posliedice, kada je neima, 16, 28. Dokaz ove nestašice. 17. Komu je naložena dužnost toga dokaza, 771.

Ubrojnost. Uvieti, 13—17. Pokušaja, 18, 184. Krivci, kojim se ubraja svaki narušaj, 19. Začetniku, 20—23, 173. Sukrivcem i

dionikom, 24—29, 174, 175. Dioničtva datom pripomoći, 176, 177. Pri četah kriomičarskih, 179—183. Pojedinih narušajah dohodarstvenih pri društvu kriomičarskom, 261, 262. Dokaz uvieta ubrojnosti, 770—775. Pravni razlog ubrojnosti ima se navesti u osudi, 826, v. Začetnik. Učinitelj. Sukrivac. Dionik.

Učin. Vlastnik ili založni vierochnik jamčeće stvari dužan je razjasniti ga, 155. Što se razumieva pod učinkom, 569, 570. Izvidjenje istoga, komu je poviereno, 510—515. Koja je vlast dužna isto obaviti, 521, 571—573. Predhodna izvidjenja po sačinjenom opisu čina, 539. Kako se postupa pri izvidjenju, 574—584. O izvidjenju ima se sačiniti napisnik, 659. Primietbe i izjašnjenja od strane jamca o učinku, 787. Pri riešavanju valja gledati, dà li je učin podpuno izvidjen, 802. Pravna sredstva proti odredbam vlastih, uredah ili urednikah, koji izvidjaju učin, 834.

Učinitelj. Njemu se ubraja svaki narušaj, 19. Posljedica, kad pri učinitelju neima miesta ubrojivosti, 28. U koliko je isti kažnjiv kao dionik, 29. Mierilo za odmierivanje kazni, po sebi, 98. U razmierju više krivacah ili dionikah među sobom, 99, 100, 101. U razmierju učiniteljah naprema drugim krivcem ili dionikom, 102. Društva kriomičarskoga, 253, 258, 263. Nepravilnosti u očitovanju o robi, 301, 302. Protupropisnoga upotrebljivanja poštanstva, 424. Povriede zapora uredovnoga, 452. Kada ga po zakonu ide oproštenje kazni, 477. Ima se isti izsledovati prigodom, kad se izvidja učin, 575.

Udaća narušaja. Kad tko olakša ili osigura udaću, ima se to smatrati kao okolnost otegotjujuća, 89, v. Osiguravanje. Osiguratelj.

Ugarska i Erdeljska. Iznimljene su od uporavljivanja ovoga zakona kaznenoga. Proglasni patent.

Ugasnutje. Jamčenja. 466, 492—496. Kazni, v. Kazni.

Ugibanje, izpred ureda, 463.

Uglavljivanje. Okrivljenika, v. Okrivljenik. Jamca, v. Jamac.

Uhitjenje okrivljenika. Kada se uhitjenjem prekida zagoda, 487.

U kojih slučajevih ima mu miesta, 558, 559. Trajanje istoga, 560, 561. Vlasti, koje imadu pravo naredjivat ga, 562. Prava uhitjenikova, 563, 564, 565. Kada se uhitjenik odpremiti ima po opisu čina, 571. Ako je zatvor okrivljenika, proti komu se odstaje od postupka, trajao preko mjesec danah, 793. Na koliko se pri odmierivanju kazni uvažavati ima vrijeme, u zatvoru provedeno, 814. Kako se što dostavlja osudjeniku ili jamcu, nalazećemu se u zatvoru, 830. Pravo uhitjenika, podnositi pritužbu, 837, 838. Radi priziva i radi prošnje za pomilovanje može uhitjenik poslužiti se zastupnikom, 854. Kada proti uhitjeniku bude izrečena osuda, glaseća na odriešenje, ili na ukinutje iztrage s pomanjkanja pravnih dokazah, 889. Kada vrijeme, u uzi provedeno, ima se uračunati u kazan zatvora. 892. Kako uhitjenik ima prevaliti put do

miesta, gdje će se obavljati uredovno dielo, 908, 909. Kada sbog uhitjenja ide poglavarstvo ili obćinu kakova nagrada, 911, 912.

Ukinutje iztrage s nestašice pravnih dokazah. Posljedica toga u obziru pretèrgnutja zagode, 488. Kada se to ukinutje ima izreći, 810. Dà li pri tom treba naknaditi troškove postupka, 817.

Ukinutje osude; kada mu ima mesta, 862, 863.

Uklanjanje protupropisno predmetah. Iz prostorinah od obèrta, 338, 339. Iz prostorinah, u kojih se čini preiskivanje ili drugo uredovno dielo, 457, 458.

Ukoravanje krivca, kad se opaze mane u postupku, 807.

Ukupno obavljanje, v. Sjedinjeno.

Ulaz; kad se isti uzkrati uredniku od dohodarstva, 455, 456, v. Uklanjanje.

Um. Slaboća uma okolnost je olakotjujuća, 92.

Umiethnost, v. Vieštaci.

Unapredjivanje. Narušaja dohodarstvena; na koliko leži u tom sukrivnja ili dioničtvo u narušaju, 24, 25. Navlastito pri kriomičarstvu, 174, 475. Teški narušaji dohodarstveni, koji služe za unapredjivanje kriomičarstva, jesu predmet četah kriomičarskih, 178. Tako isto i družtvah kriomičarskih, 251.

Uništivanje, v. Preiskivanje. Tragovi. Uredovno dielo.

Unošenje, v. Globe. Izvèrška.

Unutarnja linija, v. Oznaka.

Unutarnji okoliš carinski, v. Carinski okoliš.

Upornost. Pri kriomičarstvu, 227, 230, 232. Pri težkih dohodarstvenih narušajih, 273. Razlog za jamčenje okrivljenika, 558.

Upravljajuće vlasti dohodarstvene, v. Dohodarstvene vlasti. Zemaljske vlasti.

Upravljajući urednik. Pri izvidjanju i iztraživanju, 656. Tko se za takova nemože narediti, 658.

Ura, koje se je spisao napisnik, ima se navesti u istom, 660, v. Dan.

Ured. Kada se naputjena roba nestavi pred ured, ili kada se stavi pred ured drugi, a ne pred propisani, 350, 351, 353. Kada se tko s robom ugne uredu, ili otidje od istoga, 463.

Ured, služba ili zanimanje, s dužnosti: priedićiti ili odkrivati narušaje, okolnost je otegotjujuća, 90.

Ureda radi. Naredjivanje zastupnika okrivljeniku, 615. Prosudjivanje okolnostih olakotjujućih, ili opravdnih, 645, 773. Uvažavanje okolnostih, po kojih sviedok postaje zavèržan ili sumnjiv, 699. Opoziv imenovanja vieštakah, 718. Naredjivanje zastupnika jamcu, 783. Pozivanje; dà li jamac isto zahtievati može, 788. Naredjivanje zastupnika, koi će primiti osudu, 831, 832, 833. Poslovanje svihkolikih uredovnih dielah o postupku, 904.

Uredba, v. Slika.

Uredi. Koji su dužni odkrivati narušaje dohodarstvene, 507, 508. Koji se mogu odredjivati, da izvidjaju i iztražuju narušaje dohodarstvene, 513, 514, 515. Kada izprave, po istih izdate, valjaju kao dokaz, 689.

Uredište. Kriomičarstvo je, ako se došavša roba ili porezu podvrženi predmeti iz uredišta uklone prije, nego bude obavljeno uredovno dielo, 185, 189. Obilježje uredišta, v. Oznaka.

Urednici ili službenici. Kada ovi povriede dužnost sudielovanja ili pripomaganja, koja im je naložena, 5. Kada se tko porazumie s ovimi za protupropisno upotrebljivanje poštanstva, 423. Kada se ovim uzkrati ulaz, ili pripust na brod ili na drugo koje mjesto radi uredovnoga kojega diela, 455, 456. Naknada troškovah putnih i hranitbenih, 925, v. Dohodarstveni urednici. Dar.

Urednici, naročito naredjeni za iztraživanje narušajah dohodarstvenih, 511. Kada su isti ovlašteni odustati od postupka, 543.

Urednik. U kojem se smislu uzima rieč „Urednik“, Predgovor, 4. Kada se priznanje, pred istim izjavljeno, smatrat ima kao priznanje prosto, 685. Koji dokaznu moć imaju izprave, po istih izdate, 689, v. Dohodarstveni urednici.

Uredovna oznaka, v. Oznaka.

Uredovna pohrana, v. Pohrana.

Uredovne knjige ureda dohodarstvenoga. Kada se prošnja za odustaju od pravaoga postupka ima uvrstiti u ove knjige, 542.

Uredovne pregrade. Samosilno otvoraње istih, 465.

Uredovni dielokrug. Upravljajućih vlastih dohodarstvenih, 516. Sudovah kotarskih, 517. Višjih sudovah i višnjega suda dohodarstvenoga, 518, 519. Prekoračivanje uredovnoga dielokruga u postupku o narušajih dohodarstvenih; posljedice toga, 527—530.

Uredovni odpravak, biljegu podvrženi, v. Papirni biljeg.

Uredovni poslužitelji, v. Stražani.

Uredovni zapor. Kada se predmet koi nalazi pod zaporom uredovnim, nemože se zahtievati, da bude predan sudu, 161. Ako se uzme iliti ukloni koi predmet izpod zapora uredovnoga, kada se smatra to kao kriomičarstvo, 185, 189, 398. Okolnost je otegotjujuća, ako je predmet narušaja bio pod zaporom uredovnim, 201. Nepravilnosti u prevoženju robe, kontroli podvržene, pod zaporom uredovnim, 353. Tako isto predmetah porezovnih, Na istom mjestu. Oduzetje biljegovini podvrženoga predmeta izpod istoga zaporá, 396, 398.

Uredovni zapor, povrieda istoga. Kriomičarstvom, 238. Težkim dohodarstvenimi narušaji, 273. U drugih slučajevih, 396, 398, 452, 453. Kada iz povriede ove izvire pravni znak, 606.

Uredovno dielo. Kad se prigodom uredovnoga diela uzkrati ulaz ili sudielovanje, 455, 456. Kada se prigodom takovoga diela ukloni, pretvori ili uništi koja stvar, 457, 458, 605. Prepriečenje uredovnoga diela kada se smatra kao pravni znak, 605. Pri kojih uredovnih dielih može jamac pritoman biti, 787, 788. Obavljanje istih ureda radi, 904.

Uredovno posviedočenje; pomanjkanje istoga, kada sadržaje to u sebi pravan znak kriomičarstva, 608.

Uredovno skladište. Kada se smatra kao kriomičarstvo, ako se predmet koji uzme iliti ukloni iz skladišta uredovnoga, 185, 189.

Uresna roba, v. Opasana miesta.

Usidrivanje, pristajanje ili izkercavanje, protupropisno, smatra se kao kriomičarstvo pokušano, 192, 193, 195.

Uskočenje. U koliko je u istom sadržan pravni znak, 603.

Usluge, učinjene društvu kriomičarskomu, 254.

Uvèštivanje, v. Novine.

Uvietni poziv. Šta se pod tim razumieva, 616. Šta se iziskuje za taj poziv, 617. U kojih slučajevih neima mu miesta, 618. Kada isti može voditi na priznanje mučee, 682. Uvažavanje očitovanja pismenoga, 684. Šta se ima izreći u osudi, kad je takov poziv učinjen, 826. U rok, ustanovljeni pri takovom pozivu, dopušta se povrata u stanje pèrvašnje, 872.

Uvietno izdata roba, v. Izvan tèrgovine stavljena. Obèrtnici.

Uvoz; ocarinjenje pri —, v. Uvoznina.

Uvozna zabrana, bezuvietna. Prekèršaj iste, kako se ima kazniti, 203. v. Kriomičarstvo.

Uvoznina, S kojom odmierom ima se na njoj osnivati ustanova kaznena, 47, 48. Odmiera ustanove kaznene pri kriomičarstvu, 206. Pri težkih narušajih dohodarstvenih, 266. Pri propuštenom izkazu o robi naputnoj, 354, 360. Pri narušajih u pohranjivanju ili prodavanju robe, stavljene izvan tèrgovine, 365, 366. Pri protupropisnom unošenju mirodijah, robe tkane, petljane, robe uresne i kramarske u miesta, gdje su skladišta, ili u miesta opasana, 367. Pri prevoženju ili pohranjivanju robe, 370, 371. Pri pomanjkanju oznake na robi, ili kada oznaka ta imade manah, 374, 375. Radi neučinjenoga izkaza o nabavi, izvoru, ili ocarini, 379—381. Pri prekèršaju propisah o obèrtovanju, 384. Pri neučinjenom ili krivom upisu izprave u knjige obèrtničke, 387. Na koliko se kazan radi neučinjenoga izkaza ukida potonjim ocarinjanjem uvoznim, 479.

Uvoženje robe ili predmetah porezovnih, kriomičarstvo pri istom, v. Kriomičarstvo.

Utok. Kada se odbije prošnja, kojom se je tražila odustaja od zakoni-toga postupka, 551. U kojih je slučajevih utok u obće dopušten,

834. Osobe, koje su vlastne podnieti ga, 836. U kojih slučajevih nije dopušten, 843, 845. Put, kojim ima teći k višjoj molbi, 846, 847. Rok, uz koi se ima predati, 849, 850. Način, kako se ima predavati, 853. Kako sudovi dohodarstveni imadu postupati s utočkom, 859—865. Postupak upravljajuće vlasti dohodarstvene, 865. Moć utoka, 869, 871.
- Uzaptjenje, uredovno. Koji su predmeti istomu podvèrženi, 552. Zapečatjivanje i označivanje stvari uzaptjenih, 553. Uzapt-nica (bolleta), 554. Razredjivanje sa stvarmi uzaptjenimi, 555—557, 571. Odpremanje stvari, 910.
- Uzdèržavanje. Okrivljenika; troškovi za isto na koga padaju, 903, 913, 926, 927. Kaznika, 931.
- Uzgredne pristojbe, nisu sadèržane pod onimi daćami, na kojih se ima osnivati odmiara kazni, 45.
- Uzlazna i silazna linija, v. Rodjaci.

V.

- Većina glasovah; kada ista odlučuje, 822.
- Vèrsta narušaja, kada po višekratnom izvodjenju narušaj koi predje u vèrstu, različitu od prijašnje; koji se narušaji imadu pri tom uvažavati, 112.
- Vèrsta robe, v. Rod.
- Vidimovanje izpravah i pisamah; nemarnost tom prigodom, 419.
- Viećanje. Kod sudovah dohodarstvenih. Izviestje i odviétovanje, 821. Satvaranje odluke, 822. Odstupljivanje od mnienja izjavljenoga, 823. Napisnik, 824.
- Viećanje. U obće. Načelo viećanja, 800. Tko može u viećanju udioničtiovati, 801. Predmeti, koji se imadu uvažavati, 802. Skupna riešitba glede više narušajah, 804. Pri znacih takovoga čina, koi je kažnjiv po obćih zakonih kaznenih, 805. Pri odkrivenih manah, 806, 807. Uvažavanje dokazah, 808.
- Vieće, skupština —, v. Glasovatelj.
- Viećni napisnik od —. Nikomu nije dopušteno zagledavat u napisnik ovi, ili prepisivat ga, 855, v. Napisnik.
- Viećnici. Prisiednici sudovah dohodarstvenih, 795, 797.
- Vierozakonski nauk. Imadu se u istom podučavati kaznici nedorasli, 85.
- Vieštaci. Prizivanje istih, kad se izvidja učin, 579. Popisivanje kazivanjah njihovih, 668. Prizivanje istih, kad se prispodabljaју rukopisi, 694. Glede kojih okolnostih može mnienje njihovo služiti za dokaz, 717. Šta se glede osobah njihovih iziskuje, 718, 719. Spisivanje nalaza njihova, 720—723. Dokazna moć nalaza u

obće, 724. Pri procienbah, 725. Dokazna moć nalaza njihova o inozemskom izvoru predmeta kojega, 741 — 747. Dopusćeni protudokaz, 748. Prizivanje vieštakah na kušnju od diela, 751. Spisivanje mnijenja njihova pri kušnji od diela, 752. Obavješćivanje vieštakah, kad se proti nalazu njihovomu čini kušnja od diela, 753. Preslušavanje istih, 754. Kada vieštaci čine nalaz, može pri tom biti i jamac, 787. Kada ih ide naknada, 919, 920, 921. Tko ima platiti troškove za iste, 926.

Višji sud za narušaje dohodarstvene. Na što je određen, 518. Kada se zaiskati ima odredba istoga pri tiesnih manah okrivljenika ili sviedoka, 667. Odlučuje kaznene slučajeve, koji nanj dodju, akoprem riešavanje istih spada u područje upravljajućih vlastih dohodarstvenih ili suda kotarskoga, 804. Proti kojim odlukam istoga dopušten je dalji tečaj pravde, 843. Pravna sredstva i prošnje za milost proti odlukam višjega suda kamo imadu teći, 846. U kojem slučaju ima se pritužba riešenja radi odpraviti višjemu sudu, 857. Odpravljanje drugih pravnih sredstvih ili prošnjah za milost k istomu, 859, 860. Postupak istoga, 858, 862, 863. Kako se obznanjuju zaključci istoga, 865. Višji sud odlučuje, dà li se postupak obnoviti može, 885. U kojih slučajevih izriče isti, da se promieniti ima kazan novčana, koje nije moguće iztierati, 896, v. Dohodarstveni sudovi.

Višnje sudište za narušaje dohodarstvene. Na što je određeno, 519. Proti odlukam istoga neima višje molbe, 843. Koja pravna sredstva i koje prošnje za milost teku k istomu, 846. Odpravljanje pravnoga sredstva ili prošnje za milost k istomu, 862. Postupak istoga, 863, 864. Kako se obznanjuju zaključci toga sudišta, 865, v. Dohodarstveni sudovi.

Vladarski gradjanski sudovi, v. Gradjanski sudovi.

Vlasti. Nedorasli kaznici izručuju se osobitomu nadgledanju istih, 85.

Vlasti, izvidjajuće ili iztražujuće. Koje izvidjati imadu učin, 571 — 573. Kako ove vlasti imadu bit sastavljene, 656, 657. Tko nemože bit upravljajući urednik ili pristojnik, 658. Priznanje, pred istimi položeno, 681. Kazivanje sviedoka, pred istimi položeno, 700.

Vlasti presudjujuće, v. Presudne.

Vlastite ruke. Dostavljanje u iste, 830.

Vlastito znanje i poznavanje. Uvjet za kazivanje sviedoka, 700.

Vlastitost, osobna, prednikova, v. Prednik.

Vlastitosti iliti svojstva koje stvari. Dokazivanje istih pomoću vieštakah, 744.

Vlastnik. U koliko prava, koja su istomu po pravu kaznenom podieljena, imadu miesta glede starijih narušajah, Proglasni patent, IX. Kad se izvede ili pokuša narušaj bez znanja ili proti volji vlasnika, okolnost je otegotjujuća, 91. Jamčenje stvari, kada je vlastnik kažnjiv, ili kada se nalazi u jamstvu, 151. Vlastnik stvari, na koliko se proti njemu potierati može na istoj stvari ležeće jamstvo za kazni na imovinu, 153, 155. Kada ima miesta tomu potierivanju, 156—159. Kojim putem, 160, 161. Na koliko vlastnik svoja prava na jamčecu stvar suprotstaviti može jamstvu, 166—169. U kazan, koja nanj pade, ima se uračunati stvar jamčecu, 170. U koliko je njemu priuzdržano, da stvar, koja je radi kriomičarstva propala, natrag iskati može, 624, v. Pravo. Pravni zahtievi. Jamstvo.

Vlastnina; s tudjom — kriomičarstvo, 239, 241. Težki dohodarstveni narušaji, 273.

Vlastnina stvari, padše pod gubitak; od kojega časa dobiva se ista gubitkom, 54.

Vlastnina; tužba na —, v. Vlastnik. Jamstvo.

Vlastodavac. Jamčenje vlastodavca za vlastoimca poradi koristi, dobivene po narušaju, 127—130. Radi pomanjkanja pozornosti, 131, 132.

Vlastoimac, v. Vlastodavac.

Vlastopis. Ima se isti dokazati, 694.

Vode, v. Cesta.

Vodja pri pojedinih poduzetjih čete kriomičarske, v. Četa kriomičarska.

Vozači ili brodari. Dà li se ovi imadu smatrati kao pomoćnici obèrtnički, 155. Kada se isti imadu kazniti radi povriede zapora uredovnoga, 453.

Vrebanje. U koliko je u istom sadèrzan pravni znak, 603.

Vreće, v. Shrane.

Vriednost. Po kojoj cieni ima se ista pronaći radi odmiere kazni, 49. Imenito pri narušaju propisah carinskih, 50, 51. Gubitak umiesto kazni po vriednosti, 52. Umiesto gubitka, 53. Ustanova kaznena po istoj pri kriomičarstvu, 203. Tako isto pri težkih narušajih dohodarstvenih, 267. I pri neizpravnom očitovanju, 284.

Vriednota svotah novčanih, Predgovor, 6.

Vrieme. Minutjem duljega vremena neizključuje se uvažavanje srodnih narušajah dohodarstvenih, 111. Na koliko izmak vremena utiče u odmierivanje kazni, 112. Vrieme narušaja, jedan dio učina, 569, v. Početak. Nastavljanje. Porezovni.

Vrieme. Po kojem se mieriti ima daća, na kojoj treba da se osniva odmierea kaznena, 46. Kada vrieme sadèržaje u sebi okolnost otegotjujuću, 349, v. Noćju.

Z.

Zabrane (uvoza, izvoza, provoza). Prekèršivanje istih, 2, v. Kriomičarstvo. Uvozna zabrana. Izvozna zabrana. Provozna zabrana.

Začetak izvodjenja narušaja dohodarstvenoga, kada se ubraja kao pokušaj, 18.

Začetnik. Tko se smatra kao začetnik, 20. Uvjet za ubrojivost, 21. Steže se ubrojivost, kad začetnik uznastoji, prepriečiti narušaj, 22. Koji narušaji imadu se ubrojiti začetniku, 23. Mierilo pri odmierivanju kazni, 98—101. Strožije kažnjenje istoga nego sukrivacah, 102. Začetnik kriomičarstva ili težkih narušajah dohodarstvenih, 173. Koji članovi čete kriomičarke imadu se smatrati kao začetnici narušajah iste čete, 179—182. Društva kriomičarskoga, 252, 257, 263. Nepravilnostih u prevoženju robe naputne, 350. Protupropisnoga upotrebljivanja poštanstva, 424. Povriede zapora uredovnoga, 452. Kada mu zakon obećaje oproštenje kazni, 476. Koja je vlast nadležna za iztraživanje istoga, 524. Kada se isti ima izsledovati, 575, 576.

Zadocnjeno došastje robe naputne, 352, 353.

Zaglavljivanje prediztrage, 593. Iztrage redovite, 647, 648. Navlastito proti škèrbljeniku, 655. Svakoga napisnika, 670, 671, 672. Iztrage proti okrivljeniku, kada se nadje jamac, 781. Razprave, 789—793.

Zagledavanje u spise, na koliko je dopušteno, 855.

Zagoda jamčenja, v. Ugasnutje.

Zagoda kazni. Kod narušajah, učinjenih prije, nego što je proglašen ovaj zakon kazneni, Proglasni patent, VII., VIII. U koliko ista imade upliva na uvažavanje srodnih narušajah dohodarstvenih, 112. Šta je zagoda, 480. Uvjeti zagode, 481. Rokovi zagodni, 482, 483, 484, 485, 486, 490. Prekinutje zagode, 487, 491. Nastava zagode prekinute, 488, 489, v. Ugasnutje.

Zagodni rokovi. U koliko se srodni narušaji dohodarstveni uvažavati imadu pri odmierivanju kazni onda, kada je jurve minulo triputa onoliko vremena, koliko čini rok zagodni, 112. Jamčenje za vlasto-imca, kojemu je punomoćje podieljeno prije, nego što je minuo trostruki rok zagodni glede narušaja, što ga je počinio, 132.

Zagovornik, v. Odvjetnici.

Zakletva, v. Prisega.

Zakletva; opomena na —. Sviedoci i vieštaci imadu se prije presluška opomenuti, da će kazivanje svoje morat potvèrditi zakletvom, 712, 720.

Zaključak, da se tko ima uzeti pod iztragu, 596.

- Zaključak kod sudovah dohodarstvenih.** Koliko je odvieto-
vateljah potrebno za satvaranje toga zaključka, 798. Polag kojih
odvjetaht ima se isti satvarati, 822. U kojem slučaju ima se mnie-
nje za satvaranje zaključka smatrati kao neizjavljeno, 823.
- Zakon.** Jamstvo, koje iz zakona proizhodi, obseg istoga u obće, 125.
Imenito iz ovoga zakona, 126—144. Valja zakon neprestano imat
pred očima, 800. Ona točka od zakona, na kojoj se osniva odluka,
ima se navesti u osudi, 826.
- Zakoniti zastupnik.** Tko se kao takov ima smatrati, 614, v. Za-
stupnik.
- Zakovitost osude;** prosudjuje istu višji sud i višnje dohodarstveno
sudište, 862, 863, 864.
- Zakovitost postupka proti okrivljeniku.** U koliko istu može
pobijati jamac, 781, 785.
- Zalog; dèržatelj —, v. Vlastnik. Jamstvo. Dèržatelj. Pravo. Pravni
zahtievi.**
- Zalog.** Kao sigurnost, 566.
- Založena stvar.** Točno pohranjivanje iste ima dokazati vierochnik
založni, 155.
- Založni vierochnik, v. Vlastnik. Jamstvo. Dèržatelj. Pravo. Pravni
zahtievi.**
- Založno pravo.** Kada se stvar jamčeaća oduzeti može po veličini
prava založnoga, 153.
- Zamienjivati vèrste kaznene, jednu s drugom, nije u obće do-
pušteno, 115.**
- Zanat.** Koi olakšava narušaje dohodarstvene, okolnost je otegotjujuća,
90. Zanat prednikov; kada isti pobudjuje sumnju narušaja, 155.
Zanat uhitjenoga, 563.
- Zanat prednikov, v. Prednik.**
- Zanat, svakdanji.** Kada je zanat svakdanji kriomičarstvo, 222. Ili
kada su to težki narušaji dohodarstveni, 271.
- Zanimanje, navadno.** Po istom izvodenje ili unapredjivanje naru-
šajah dohodarstvenih; okolnost je otegotjujuća, 90, v. Zanat.
Kriomičarska društva. Ponavljanje.
- Započetak.** Vremena kazni, 62, 892. Porezovnoga postupka prije
vremena propisanoga, 323, 324.
- Zapor uredovni, v. Uredovni zapor.**
- Zapriecka, izvanjska.** Kada se narušaj, koi radi takove zaprieke
nebl izveden, ubraja kao pokušaj, 18.
- Zaprieke;** uklanjanje istih utemeljuje sukrivnju, 174. Kada se ište
povrata u stanje pèrvašnje, imadu se dokazati zaprieke, 873.
- Zaprietjivanje, v. Prietnja. Silovita sredstva.**
- Zaprisizanje, v. Zakletva.**
- Zasluzba poštena osudjenikova.** U koliko valja istu štediti pri
izvèršivanju kazni zatvora, 59, 122. Tako isto kad se kazan nov-

čana promienjuje u zatvor, 118. Pri ustanovljivanju kazni radi kriomičarstva dèrzovita, 241.

Zastranjivanje od postupka prijavljenoga, v. Porezovni postupak. Cesta. Put.

Zastupnik. Zatvoreniku dopušteno je, porazgovorit se sa zastupnikom, 564. Obavieštenje zakonitoga zastupnika, 614. Naredjivanje toga zastupnika ureda radi, 615. Dopušten je za branjenje konačno, 648. Prava istoga za okrivljenika, koji je pod skèrbstvom, 654. Dà li se zaglavljivanje razprave obustavlja time, što neima potvrde, da se je obavieštenje o povedenoj razpravi dostavilo zakonitomu zastupniku, 655. Umiesto jamca može zastupnik doći pred sud, 782. Za jamca naredjuje se zastupnik ureda radi, 783. Dostavljanje riešitbe istomu, 831, 832, 833. Dà li obnovi postupka ima miesta s toga, što se je propustilo obaviestiti zastupnika, 832. Kada se zatvorenik može poslužiti zastupnikom, da isti miesto njega poprimi pravna sredstva i da podnese prošnju za milost, 854.

Zaštita, v. Porezovni.

Zatajivanje. Robe naputne, v. Naputjena roba. Naputjenih predmeta, v. Porezovnih, 358, 359.

Zatiranje tragovah od narušaja dohodarstvena, v. Tragovi.

Zatvor. Stupnji, 56. Način, kako se izvršuje, 57. Izvršivanje neprekidno ili razdieljeno, 58, 59. Najkratje i najdulje trajanje, 60, 84. Mierilo pri proračunavanju vremena, 61. Početak izvršbe, 62. Pooštrenje, 66, 67. Izvršba pri nedoraslih, 85. Na koje narušaje valja gledati u svèrhu, da se zatvorom pooštri kazan, 112. Odredjivanje zatvora umiesto kazni na imovinu, 115—121. Pokratjivanje zatvora, 122, 123. Nerazumieva se pod jamčenjem za kazan, 138. Zatvor gradjanski, kada mu ima miesta proti jamcu, 143. Pri pokušaju kriomičarstva u slučaju dovoljnoga razjašnjenja, 199. Kao kazan samostalna, 223, 225, 227—229, 232, 234, 235, 237, 238, 239, 257—260, 456. Umiesto zatvora odredjivanje kazni novčane pri kriomičarstvu dèrzovitom, 241. Kao pooštrenje kazni pri težkih narušajih dohodarstvenih, 271, 272, 273. U koliko zakon obećaje oproštenje od zatvora, 476, 477. Narušaji, na koje je određen zatvor, izključeni su od odustaje od pravnoga postupka, 545. Tako isto od uvietnogn poziva i od mućećega priznanja, 616, 618, 636. Uvietno odredjivanje istoga, 812. Umiesto kazni na imovinu, 813. Uvažavanje vremena, probavljenoga u uzi, 814. Kada se ište obnova postupka, ima se obustaviti izvršba zatvora, 883. Kada se zatvor izvršiti ima, 888. Izvršba istoga proti bolestnim i proti ženskim nosećim, 891. Kada se vrieme, u uzi probavljeno, uračunati ima u kazan zatvora,

892. Troškovi za odpremu osudjenika u kaznište, 929. Ovršivanje kazni zatvora, 930, 931.
- Zavéržni svjedoci. Koji se imadu smatrati kao takovi, 696. Zaprisizanje istih, 701. Kada se izreka takovih svjedokah uzeti može kao pravni znak za uglavljenje okrivljenika, 767.
- Zavod dobrotvorni. Izvišci od kazni na imovinu namienjuju se kojemu zavodu dobrotvornomu, 55.
- Zemaljska načelstva, politička; upliv njihov pri popunjivanju dohodarstvenih sudovah kotarskih, 795.
- Zemaljske vlasti, odredjene za upravljanje poslovah dohodarstvenih. Koji su slučajevi doznačeni riešavanju istih, 516. U kojih su slučajevih opunomoćene odustati od zakonitoga postupka, 543, 544. Kada iste mogu naknadno povesti postupak, od kojega se je bilo odustalo, 551. Kada im valja predložiti razpravu zaglavljenu, 791. Kako iste imadu postupati sa razpravom, 792. Ove vlasti odredjuju u porazumljenju s političkom oblasti zemaljskom i sa sudom prizivnim prisiednike dohodarstvenih sudovah kotarskih, 795. Proti kojim odlukam ovih vlastih neima više molbe, 844. Koja pravna sredstva i koje prošnje za milost teku k ovim vlastim, 847. Kamo imadu teći pravna sredstva i prošnje za milost proti odlukam ovih vlastih, 847.
- Zemaljski običaj, u obziru nošenja oružja; u koliko valja obzira imati na taj običaj, 224.
- Zemlje, v. Solišta.
- Zidovi, v. Opasana.
- Zla nakana, v. Nakana.
- Zlato, v. Metalli.
- Zločinstveni, v. Kriminalni.
- Zločinstvo. Na koliko isto izključuje vierodostojnost svjedoka, 695, 696. Za sudstvo glede zločinstvah, prisiednici sudovah kotarskih, 794, v. Kriminalna iztraga.
- Zloporaba. Kojega pogodovanja s predmeti dèržavne samoprodaje, v. Samoprodaja. S drugim predmeti od strane obèrtnika, 212, 361—364. Poštanstva, v. Koristit se. Poštanstvo.
- Znaci narušaja. Spadaju k učinu istoga, 569. U koliko se isti pri priekom iliti kratkom preslušavanju saobćit imadu okrivljeniku, 589. Kako se valja vladati, kada znaci budu podpuno razjašnjeni ili uklonjeni, 595.
- Znaci pravni od narušaja. Pojam, 599. Pravilo o istih, 600, 601. Osobiti, zajednički svim ili gotovo svim narušajem, 602, 603. Glede predmetah pohranjenih, 604, 605, 606, 607. Glede kriomičarstva uvoženjem robe, 608. Podkriepljenje sumnje, nastavše iz pravnih znakovah, 609, 610, 611. Osobiti glede izkazah, 612. Kada se isti steku s kazivanji svjedokah, 762—765. Uglavljenje okrivljenika, kada se znaci steku medju sobom, 766—769.

Znamenja, koja utemeljuju pravni znak, 603.

Znanje. Zakona, da li je isto uviet za ubrojivost, 13. Znanje naravi čina ili propusta, koja utemeljuje ubrojivost, sinatra se kao uviet ubrojivosti za začetništvo, sukrivnju ili dioničtvo, 21, 26. Znanje okolnosti, da je koja stvar predmet ili pomoćno sredstvo narušaja dohodarstvenoga, posledice toga znanja, 155. Dokaz o tom znanju, 774.

Ž.

Žena noseća. Izvèršivanje kazni zatvora proti takovoj, 891.

Ženitbeni drug narušnika i najbližji njegovi rodjaci. U koliko se istim neubraja pripomoć, koju su narušniku dali, 177, 217, 457. U kojem se obziru isti smatrati mogu kao sviedoci sumnjivi, 697.

Ženitbeni drug okrivljenikov vlastan je, poslužiti se pravnimi sredstvi i podneti prošnju za milost, 836.

Pogrieske stamparske.

U	§.	4 redku	5.	umiesto	dèržavne	izpravi	dèržavne,
"	"	165	"	5.	"	porabni	" porabna
"	"	217	"	12.	"	jednu	" jedan
"	"	279	"	11.	"	uvo	" uvo-
"	"	325	"	15. i 16.	"	razl čitom	" različitom
"	"	384	"	23.	"	imade se	" imadu se
"	"	434	"	2.	"	nehajeć	" nehajuć
"	"	454	"	1.	"	a) Na obèrtovnih	" Na obèrtovnih
"	"	489	"	6.	"	zagoda	" zagoda,
"	"	498	"	6.	"	jamčenje	" jamčenje,
"	"	577	"	1.	"	učina	" čina
"	"	616	"	6.	"	buzuvično	" bežuvietno
"	"	643	"	3.	"	čin	" učin
"	"	681	"	4.	"	sastavljenoj	" sastavljenom
"	"	800	"	3.	"	sudieljuje	" sudieluje
"	"	926	"	17.	"	učinjenim	" učinjenom

avne,
na

um
se
c
erticvnh

je.

so

nom

e

m

